

Η δουλειά που έγινε μέχρι τώρα στο Κυπριακό επιτρέπει, αν υπάρχει θέληση, να λύσουμε εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, λέει στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανός, ο οποίος εκτιμά ότι η διαδικασία πήγε καλά. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ επικρίνει τον Πρόεδρο Αναστασιάδη ότι σκλήρυνε τη στάση του και τον Μουσταφά Ακιντζί ότι δεν είναι όσο έπρεπε διαλλακτικός. Ο κ. Κυπριανός λέει ακόμα με ποιους μπορεί το κόμμα του να συνεργαστεί στις εκλογές και μιλάει για τον πόθο εξουσιαστών των λεγομένων κομμάτων του Κέντρου. **Σελ. 6**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Ερώτημα παραμένει η απόσταση των δύο πλευρών, και πώς επαναρχίζουν οι συνομιλίες την ερχόμενη εβδομάδα.

- 👉 Τα δύσκολα είναι μπροστά.
👉 Αρχή την Τρίτη με αλλαγή της μεθοδολογίας. Σελ. 5, 7

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ

Για τέλος του έτους τοποθετεί την ολοκλήρωση των έργων ανάπλασης της πλατείας Ελευθερίας ο δήμαρχος Λευκωσίας

Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης εμφανίζεται να συμμερίζεται την ταλαιπωρία των κατοίκων της πρωτεύουσας, τονίζοντας ότι τα προβλήματα που είχαν προκύψει έχουν ξεπεραστεί. Για τα έργα στο Δημοτικό θέατρο ο κ. Γιωρκάτζης εμφανίζεται σίγουρος ότι θα περατωθούν σε δύο χρόνια και θα δοθεί ξανά στο κοινό για να συνεχίσουν την ιστορική του πορεία. **Σελ. 15**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ** Σελ. 4
Σχεδιασμένα και ισοζυγισμένα
- ✓ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΙΛΗΣ** Σελ. 14
Γιατί θα είναι έκπληξη η επικράτηση του «Οχι».
- ✓ **ΒΑΣΙΛΗ Θ. ΚΑΡΑΤΖΑ** Σελ. 14
Το πραγματικό δίλημμα της κάλπης την επόμενη Κυριακή

Επιτυχία ο 3ος Γύρος, ωστόσο, η ρευστή κατάσταση σε Συρία και Τουρκία καθιστά επισφαλείς τους σχεδιασμούς

Οι υπογραφές έπεσαν στη Λευκωσία, συγκεντρώνοντας στην κυπριακή ΑΟΖ σημαντικές εταιρείες, όπως η Exxon Mobil, η Qatar Petroleum, η ENI και η TOTAL, γεγονός που συνιστά επιτυχία για τις ενεργειακές

προοπτικές της περιοχής και ένα επιπλέον πολιτικό χαρτί για την Κύπρο, που όμως από μόνο του δεν αποτελεί ασπίδα ασφαλείας. Η ρευστή κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή, με τα μέτωπα της Συρίας ανοικτά, τη Ρωσία

και τις ΗΠΑ άμεσα εμπλεκόμενες και την
εξαιρετικά ρευστή κατάσταση στην Τουρκία,
καθιστά την όποια πρόβλεψη για πλήρη ανά-
πτυξη ενός συνολικού ενεργειακού σχεδια-
σμού στην ανατολική Μεσόγειο, προς το

παρόν, επισφαλῆ. Διπλωματικές πηγές με γνώση των ενεργειακών σχεδιασμών υποστηρίζουν ότι το ιδανικότερο σενάριο είναι μια συνολικότερη ρύθμιση των ανοικτών ζητημάτων της περιοχής. **Σελ. 8**

A large fire is burning on the deck of a ship at night. Thick, dark smoke is rising from the fire, which is concentrated in the center-right of the frame. Bright orange and yellow flames are visible at the base of the smoke. To the left of the fire, a person is standing, looking towards the blaze. The ship's deck is visible, with various equipment and structures. A large, dark, curved object, possibly a life preserver or part of the ship's structure, is in the foreground on the right. The overall scene is chaotic and dangerous.

Πύραυλος Τόμαχος εκτοξεύεται από το αμερικανικό αντιτορπιλικό «USS Ross», σε κάποιο σημείο της Ανατολικής Μεσογείου, με κατεύθυνση τη συριακή αεροπορική βάση από την οποία ξεκίνησε η επίθεση του καθεστώτος Ασαντ με χημικά όπλα, σύμφωνα με την Ουάσινγκτον. **Σελ. 23**

Δικαστήριο δίνει άλλη τροπή

Απόφαση δικαστηρίου της Φρανκφούρτης σε προσφυγή πελάτη της τράπεζας για να επιτύχει «ringfencing» των κεφαλαίων του δίνει άλλη τροπή στην υπόθεση της FBME Κύπρου, με την τράπεζα να έχει, όπως είπε πρώην τραπεζικό στέλεχος στην Κ, πλέον ένα ισχυρό χαρτί στα χέρια της. **Οικονομική, σελ. 4**

Αύξηση λαθρεμπορίου

Έσοδα ύψους σχεδόν 192 εκατ. ευρώ απώλεσε το Δημόσιο από την αύξηση της φορολογίας στα τσιγάρα το 2013. Οι απώλειες αυξάνονται κάθε χρόνο ενώ τα έσοδα μειώνονται και από την αύξηση του λαθρεμπορίου. Συρρίκνωση του τζίρου τους καταγράφουν και οι εγχώριες βιομηχανίες. **Οικονομική, σελ. 5**

Προεκλογικός και Κυπριακό προκαλούν μείγμα εκρηκτικό

Την ένταση και τη διχόνοια που επικρατούσε το 2004, θύμισαν τα όσα διαδραματίστηκαν την περασμένη Παρασκευή στην Ολομέλεια. Η μόνη διαφορά είναι πως αυτή τη φορά μαζί με το Κυπριακό ξεκινάει και ένας έντονος προεκλογικός αγώνας που προετοιμάζει για βαθύ διχασμό Πολιτείας

και κοινωνίας. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου παρά τις πυροσβεστικές κινήσεις του θα έχει να αντιμετωπίσει το διχασμένο ακροατήριό του, το ΑΚΕΛ κάνει την υπέρβαση βάζοντας πλάτη στο Κυπριακό, ενώ ο Ενδιάμεσος μπαίνει δυναμικά στο παιχνίδι του προεκλογικού. **Σελ. 4**

Μπορεί κανείς να το ονομάσει 40 μνημόνιο, μπορεί και όχι, δεν έχει σημασία. Η ουσία είναι ότι οι πληροφορίες για τους όρους που συνοδεύουν την συμφωνία στο Eurogroup, αλλά και την επικείμενη ελάφρυνση του χρέους, προεξοφλούν πως η Ελλάδα έχει μπροστά της έναν Γολγοθά μέτρων και επιτήρησης μετά τη λήξη του τρίτου μνημονίου, στα μέσα του 2018. **Σελ. 19, 20**

KYPIO APΘPO

Όπου και να στραφεί το βλέμμα δεσπόζει το πρόσωπο της απώλειας από επαναλαμβανόμενα τρομοκρατικά χτυπήματα, το παράλογο του πολέμου με αμάχους να χάνουν τη ζωή τους και ουρές πυρυλάων σαν απάντηση. Η εκόκη μετασχηματίζεται διαρκώς πια και νέες ισορροπίες έρχονται καθ' όδον στην ανατολική Μεσόγειο, με τις ΗΠΑ και τη Ρωσία να μη θέλουν να σπάσει εντελώς το σχοινί. Η Κύπρος είναι κορτίδα ασφαλείας και εν μέσω αυτής της θύελλας πρέπει να βλέπουμε διαρκώς τη μεγάλη εικόνα, σε όλα τα θέματα, του Κυπριακού συμπεριλαμβανομένου. Για να το καταφέρουμε, πρέπει να κάνουμε ένα βήμα πίσω. Μπορούμε πράγματι μετά τα όσα έγιναν στη Βουλή; Να μπορούσαμε. Αν αφεθούμε στη μικροπολιτική και στη διχόνοια, θα μείνουμε εκτεθειμένοι. Να μπορούσαμε, για να βλέπουμε ενωμένοι όσα έρχονται και να τα αντιλαμβανόμαστε σωστά.

A promotional banner for bet365. The background is a blurred image of a soccer match. The text 'bet365' is at the top in white and yellow. Below it, '100%' is in large yellow font, followed by 'ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ' in white. At the bottom, 'Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν' is in yellow. The bottom of the banner is a solid yellow bar containing the Hellenic Gaming Commission logo and text on the left, and the age restriction 'Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+' on the right.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ανάκληση της μνήμης

Η έκθεση του Αντρου Ευσταθίου «Nicosia International Airport» στην γκαλερί Ευριπίδης στην Αθήνα αποτελείται από 24 φωτογραφίες του εγκαταλελειμμένου και «αιχμάλωτου» αεροδρομίου της Λευκωσίας.

ΘΕΑΤΡΟ

Ο Παπαδιαμάντης επί σκηνής

Στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο ανεβαίνουν τρία διηγήματα του σπουδαίου σκιαθίτη συγγραφέα. Η Γιολάντα Χριστοδούλου μας μιλάει για την παράσταση. Η Alpha Square παρουσίασε το πρόγραμμά της έως τον χειμώνα του '18.

APXITEKTONIKH

Εμπορικός χώρος
αλλά και γκαλερί

Το βραβείο των «Δομών» πήρε ένα κατάστημα οπτικών στη Χαλκίδα και φάνηκε πώς εξετάζονται οι νέες τάσεις στον σχεδιασμό. Ένα μικρό έργο που δίνει πολλές λύσεις.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Εμφύλια μωρία και πατριωτισμός

Έφρηβος έζησα την εμφύλια μωρία του 1970-74, με μακαριακούς και γριβικούς, δολοφονίες, ανατινάξεις αστυνομικών σταθμών, βενζινάδικων και αυτοκινήτων. Βίωσα, στην κυριολεξία, το εφιαλτικό πραξικόπημα και την τραγικότητα της εισβολής ως επακόλουθο της απύθμενης πλιθιότητας που συνδυασμένη με την προδοσία παρέδωσε στα όπλα των τουρκικών στρατευμάτων το ένα τρίτο της Κύπρου και στον θάνατο χιλιάδες αθώους. Όλη αυτή η μωρία που οδήγησε τον τόπο στο βάραθρο της καταστροφής, πέρασε ατιμώρητη και με τα θύματα αδικαιώτα. Σήμερα, 43 χρόνια μετά, βρισκόμαστε ενώπιον φαινομένων παρόμοιων με εκείνων της καταστροφικής μωρίας του '70. Με πολιτικούς ηγέτες να κατηγορούν άλλους ως εθνικούς μειοδότες επειδή προσπαθούν να λύσουν το Κυπριακό στη βάση ΔΔΟ, την οποία προώθησαν όλοι οι Πρόεδροι της Κ.Δ. και που φέρει την υπογραφή του Τάσου Παπαδόπουλου στη συμφωνία της 8ης Ιουλίου 2006. Λύση ομοσπονδίας δηλαδή για να πάρουμε πίσω αναίμακτα, έδαφος και περιουσίες και να επιστρέψουν πρόσφυγες στα σπίτια τους. Ακόμα, για να φύγουν τα κατοχικά στρατεύματα βάσει χρονοδιαγράμματος, για συμφωνημένο πλαίσιο ασφάλειας και άρση του γόργου δεσμού των εγγυήσεων. Είναι αλήθεια ότι στο πλαίσιο των συνομιλιών Αναστασιάδη-Ακιντζί στην Ελβετία φάνηκε προς στιγμή φως λύσης κι αυτό φόβισε πολλούς. Αρχικά μερικώς των Ε/κ πολιτικών, οι οποίοι πήγαν στη Γενεύη και ονόμαζαν ακόμη και την οποιαδήποτε δυνατότητα επαφών τους με αξιωματούχους του διεθνούς παράγοντα. Δυσάρεστους και την Τουρκία που για πρώτη φορά εδώ και τέσσερις δεκαετίες βρήκε στο τραπέζι με τις άλλες δύο εγγυήτριες το ζήτημα «εγγυήσεις-ασφάλεια» και έπρεπε να τοποθετηθεί. Τα όσα διαδροματίστηκαν ακολουθώντας είναι γνωστά, μέχρι που έφτασε η πλειοψηφία της Βουλής, με την απόφαση για το «ενωτικό δημοψήφισμα», με την αποχή του κυβερνώντος ΔΗΣΥ, να δώσει πλιθιώς, πάτημα στην τουρκική πλευρά να διακόψει τις συνομιλίες. Τα κόμματα

του «Ενδιάμεσου», που αμέσως αναβάθμισαν αυτούς σε «πατριωτικές δυνάμεις», είδαν την ευκαιρία να ναρκοθετήσουν τις συνομιλίες και να κάνουν προεκλογική εκστρατεία, φορώντας λεοντή πατριωτισμού, που προφανέστατα δανείστηκαν από τον Σάμιουελ Τζόνσον, χωρίς, ωστόσο, να έχουν να προτείνουν πώς αλλιώς και χωρίς πόλεμο με την Τουρκία, θα λύσουμε το Κυπριακό. Παρόλα αυτά ο ΔΗΣΥ αναγνωρίζοντας το λάθος του και με στόχο να επαναρχίσουν οι συνομιλίες, με πρωτοβουλίες Αβέρωφ Νεοφύτου και σε συνεννόηση με το ΑΚΕΛ, πέρασαν πρόταση νόμου, η οποία δίνει στον υπουργό Παιδείας την αρμοδιότητα να καθορίζει ζητήματα όπως αυτό του «ενωτικού δημοψηφίσματος» στα σχολεία. Κι αυτό προς άρση της ένστασης της τ/κ πλευράς η οποία θεωρεί –έτσι κι αλλιώς– ότι η πολιτική της ένωσης μετά την ανεξαρτησία ήταν καταστροφική για την Κύπρο. Οι «πατριωτικές δυνάμεις» όμως χαρακτήρισαν την ενέργεια της πλειοψηφίας της Βουλής σαν γονυκλισία στον Ακιντζί και εξευτελισμό του Συντάγματος, έστω κι αν γνώριζαν ότι ο Τ/κ ηγέτης, υπό την πίεση του γ.γ. των Η.Ε. και της διεθνούς κοινότητας και ενώπιον του «άθλιου» (όπως κι ο Ντε Σότο και ο Ντάουνερ) Αϊντε, αποδέχθηκε να ορισθεί ημερομηνία έναρξης των συνομιλιών στο δείπνο της προηγούμενης Κυριακής. Τώρα τι θα γίνει; Από τη μία οι «πατριωτικές δυνάμεις» θα συνεχίσουν την προεκλογική εκστρατεία εντείνοντας τις κορώνες περί μειοδοσίας επιχειρώντας να δημιουργήσουν ατμόσφαιρα παρόμοια της περιρρέουσας του 2004, με στόχο και αν ακόμα υπάρξει θετική κατάληξη στις συνομιλίες να ανακοπεί ενδεχόμενη λύση στο δημοψήφισμα. Από την άλλη ο Αναστασιάδης θα πρέπει να αποδείξει ότι έχει τη στόφα του ηγέτη της λύσης και αντιλαμβάνεται πως συσχετίζεται το μέλλον του τόπου με τη γεωπολιτικό παιχνίδι. Έτσι θα κερδίσει το στοίχημα, για τον ίδιο, την Κύπρο και ενδεχομένως και την περιοχή ολόκληρη. Διότι καλή η Εχχοη αλλά από μόνη της δεν θα φέρει στην Κύπρο τον 6ο στόλο...

paraschosa@kathimerini.com.cy

Οι σκέψεις του Νίκαρου και ο αγχωμένος πρίγκιπας

«Έτοιμος για ουσιαστική διαπραμάτευση και για προώθηση όρων από την πλευρά μας πάει ο Νίκαρος στη συνάντηση με τον Μουσταφά τη Μεγάλη Τρίτη». Αυτά μου ανέφερε πηγή μου που επισκέπτεται συχνά τον Λόφο της Εξουσίας και γνωρίζει πολλά για το πρόγραμμα και τις... διαθέσεις του Νίκαρου.

«Εγώ θεωρώ πως πάει αποφασισμένος να θέσει τον δάκτυλο επί τον τύπο των ήλων και να προειδοποιήσει πως εάν συνεχιστούν οι τουρκικές προκλήσεις στην ΑΟΖ δεν θα υπάρξει συνέχεια στις διαπραγματεύσεις» μου είπε και πρόβλεψε ότι «θα θέσει και το θέμα της απαγόρευσης του εσπερινού στον Άγιο Γεώργιο Εξορινό». Όπως μου είπε με τις εξελίξεις των τελευταίων εβδομάδων ο Νίκαρος «δεν πρόκειται να χαριστεί ούτε στον Μουσταφά ούτε στον Ερντογάν» και θα ζητήσει ανταλλάγματα χωρίς να αποκλείεται «να επιστρατεύσει και την πρόταση για κατάργηση της σημαίας του ψευδοκράτους που δεν πέρασε από τη Βουλή»...

Μπορεί η πρόταση στη Βουλή για το ενωτικό δημοψήφισμα να ένωσε τους πέντε του Ενδιάμεσου. «Τώρα όμως που χάσαμε τη μάχη είναι υπαρκτός και ο κίνδυνος να χαθεί και η ενότητα» ανέφερε στέλεχος του ΔΗΚΟ, σημειώνοντας πως «ενώ έπρεπε να συμβεί το αντίθετο κάποιοι επιμένουν στις προσωπικές τους ατζέντες». Η απροσδόκητη ερώτηση του συνομιλητή του «εννοείς και τον Νικόλα;» έφερε μια εξίσωση απροσδόκητη απάντηση «ναι, και τον Νικόλα!» και συνέχισε: «Μη νομίζετε πως δεν ακούγονται και στο ΔΗΚΟ προειδοποιήσεις ότι δεν πρέπει να διατηρηθεί για πολύ η εκκρεμότητα των υποψηφιοτήτων και η διαμάχη με τον Αιλιόλα. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος που εργάζονται όλοι η κατάσταση να ξεκαθαρίσει αμέσως μετά το Πάσχα, αν όχι και πριν...».

Η κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρί-

ζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα, μου είπε ότι από κάποιο στέλεχος του κόμματος υπήρξε αντίδραση στην ανακοίνωση του Χριστόφια μετά την ολοκλήρωση της επεισοδικής συνεδρίας της Βουλής την Παρασκευή.

Σύμφωνα με την αξιόπιστη κυρία Γιαννούλα, το στέλεχος επέκρινε τον τέως για την ανακοίνωση και «για την επιμονή του να συμπεριφέρεται ακόμα ως γ.γ. του κόμματος». Μεταξύ όσων ανέφερε ήταν και τα ακόλουθα: «Ας το πάρει απόφαση πια ότι είναι παρελθόν και η εμπλοκή του στο κόμμα, ιδιαίτερα εξ ονόματος του κόμματος μόνο προβλήματα προκαλεί.

Μόνο ως μπλακ χιούμορ μπορεί να κριθεί η προσπάθειά του να συσπειρώσει το κόμμα προβάλλοντας την απόφαση κατά του εορτασμού του δημοψηφίσματος και καλώντας τον κόσμο να δώσει μαζικά το παρών του στις εκδηλώσεις για

τους Καβάζογλου και Μισιαούλη. Καλά αυτός δεν αντιλαμβάνεται το ατυχές του συσχετισμού, οι γύρω του;» διερωτήθηκε...

Η κυρία Γιαννούλα με ενημέρωσε πως μια παρατήρηση έγινε στον Γεωργίου για το «αλήτης» που φέρεται να εκστόμισε εντός της Βουλής. «Όχι ότι τον έδειραν κιόλας τον άνθρωπο. Του είπαν να είναι πολύ προσεκτικός γιατί οι ΕΛΑΜίτες δεν αστειεύονται και με χαρκτηρισμούς πλήττεται η εικόνα του κόμματος», μου είπε.

Μετά την πρωτοφανή ένταση στη Βουλή και όταν πια επήλθε η πρεμία, βουλευτής μεγάλου κόμματος σχολίασε πως ήταν λάθος του Συλλούρη να ζητήσει από την Αστυνομία να βγάλει έξω τους πολίτες από την Βουλή. «Πώς μπορεί ο πρόεδρος του ναού της δημοκρατίας να διώχνει τον λαό από αυτήν;» διερωτήθηκε και πρόσθεσε χαμογελώντας: «Μετά από αυτά προβλέπω πως ο Συλλούρης δεν

θα ζητήσει ξανά πια να φύγουν τα κάγκελα που μπήκαν γύρω από τη Βουλή. Μην σας πω ότι θα προσθέσει και άλλα». «Κάγκελα, κάγκελα παντού!» επανέλαβε σχεδόν ρυθμικά!

ΚΟΥΪΖ: Ποια βουλευτίνα του ΑΚΕΛ έκανε πολλούς να γελάσουν και να τη σχολιάσουν την Παρασκευή στη Βουλή; Αναφέρομαι σε αυτήν που έφτιαχνε το μαλλί της και ήταν σχετικά ήρεμη ενώ επικρατούσε ο κακός χαμός από τις αψιμαχίες του μάγκα Παπαγιάννη του ΕΛΑΜ και των μαγκών του ΑΚΕΛ Γεωργίου και Κέττηρου. Μέχρι την κρίση, κρισιμότατη στιγμή... Εκείνη τη στιγμήούλα που η κάμερα στράφηκε σε αυτήν. Και η βουλευτίνα αμέσως μεταμορφώθηκε. Άφρισε! Άστραψε και βρόντηξε! «Ούτε η Κατίνα Παζινού να ήταν» σχολίασε γυναίκα πολιτης που παρακολουθούσε την επεισοδική συνεδρία. Η απάντηση της διπλανής της ήταν ολίγον φαρμακερή: «Κατίνα σίγουρα!...»

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ****80 χρόνια πριν στην «Κ»**

9.IV.1937

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ: Την 11ην πρωινήν χθες εγένετο εις την αίθουσαν τελετών του Πανεπιστημίου επίσημος δεξίωσις του παρεπιδημούντος ενταύθα Γερμανού υπουργού της Παιδείας κ. Ρουστ υπό των πανεπιστημιακών αρχών. [...] Εν αρχή ο πρύτανης του Πανεπιστημίου κ. Παπαμιχαήλ προσεφώνησε τον Γερμανόν υπουργόν ως ακολούθως: «Εξοχότατε κ. υπουργέ, [...] Ίδιος δ' όλως εξάρσεως είναι άξιαι αι γενναίαι ευεργεσίαι του γερμανικού κράτους, προς το ημέτερον Πανεπιστήμιον και προς την ελληνικήν αρχαιολογικήν επιστήμην. Διά πάντα ταύτα θερμώς ευχαριστούμεν την ημετέραν εξοχότητα και την χώραν ην αντιπροσωπεύετε, καθώς και τον υτέροχον αυτής Φύρεθ. Είμεθα ευγνώμονες εις την χώραν σας, η οποία ανέδειξεν άνδρας εξόχως προσαγρόντας τας επιστήμας και τας τέχνας. [...]» [...] Ο Γερμανός υπουργός απένεμε διπλώματα εκ μέρους γερμανικών Πανεπιστημίων εις τους κάτωθι καθηγητάς: Παπαμιχαήλ, Μέρομγκαν, Λογοθετόπουλον, Βαρθαρόσσον, Εξαρχόπουλον, Οικονόμου, Κουγέαν και Βορέαν. [...] **ΜΑΝΟΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ:** Απωλόεση το Σάββατο πρoί 3 Απριλίου, στο Ταχυδρομείο Συντάγματος η στο δρόμο από το Κολωναίια έως εκεί, φάσαλλος με δακτυλογραφημένα δοκίμια της ομιλίας του κ. Μ. Τριανταφυλλίδη για τον Αττικισμό. Ο κ. Τριανταφυλλίδης και η διεύθυνσις των «Νεοελληνικών Γραμμάτων» παρακαλούν όποιον τα βρήκε να τα φέρη στα Γραφεία του περιοδικού, Βουλής 1. Αμοιβή δρχ. 1.000. [Σημ. «Φ»: Λίγο αργότερα, κατά το τέλος του 1937, ο Τριανταφυλλίδης εξέδωσε το «Σταθμοί της γλωσσικής μας ιστορίας» με πρώτο κεφάλαιο το «Ο Αττικισμός και η αρχή της διγλωσσίας». Για σύγκριση της αμοιβής, η τιμή μιας εφημερίδας ήταν 2 δρχ.]

Με άριστα το 10

1 Στη γιορτή. Σε κλάσματα δευτερολέπτου έγινε μπάχαλο η Βουλή. Αυτή η μέρα θα μείνει στην ιστορία για τις συμπεριφορές που επιδείχθηκαν και κατά πάσα πιθανότητα δεν θα έχει καμία αντίρρηση ο Ακιντζί να τη γιορτάζουμε κιόλας αν θέλουμε.

2 Στα λεξικά. Με τον Μπαμπινιώτη ανά χείρας πήγε ο ΚΟΤ στο δικαστήριο για να εξηγήσει τι είναι καφενείο. Αλλά δεν κατάφερε να πείσει και έχασε τη δίκη απέναντι σε ιδιοκτήτρια επιχείρησης «Cafe», γιατί, όπως ισχυρίστηκε, μοιραζόταν ως κέντρο αναψυχής χωρίς την απαραίτητη άδεια. Πικρός ο καφές τελικά...

3 Στα λεφτά. Το ΑΚΕΛ κατέθεσε στον Έφορο Πολιτικών Κομμάτων τα έξοδά του για την προεκλογική των εκλογών τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα άλλα κόμματα πότε; Με τη λύση;

4 Στο άδειασμα. Πληροφορίες θέλουν την πλευρά Γκουτιέρες να συνεχίζει το άδειασμα προς Αϊντε. Και άδειασμα στο άδειασμα τι θα μείνει πια μέσα στον ειδικό απεσταλμένο; Και εκεί που νόμιζα πως κενός περιεχομένου είναι μόνο διάλογος για το Κυπριακό...

5 Στις κάλπες. Που ανοίγανε στα Κατεχόμενα για 103.000 (μετρημέ-

Ακούτε κι εσείς κάτι να πετάει στην αίθουσα;

νους;) που θα ψηφίσουν στο δημοψήφισμα της Τουρκίας. Άλλος ψηφίζει άλλους μετράει, μουρμουρίζουν στις Βρυξέλλες. Κάτι θα ξέρουν...

6 Στο κάλεσμα. «Θα ήθελα να σας καλέσω στην Κύπρο με σκοπό τη συζήτηση των θεμάτων που αναφέρονται στην επιστολή σας με τους αρμόδιους της Κυπριακής Δημοκρατίας για το θέμα». Υπογραφή. Δημήτρης Χριστόφιας. Παραλήπτης. Αρτέμης Σώρρας. Ανακαλώ στη μνήμη μιας και όλη η Ελλάδα ψάχνει τον Σώρρα. Ανακαλώ και σεμνύνομαι...

7 Στην αόρατη. Πάλι καλά που δεν πουλήσαμε εισιτήρια για να δει το

φιλοθέαμον κοινό από κοντά την Αμερικανίδα ΥΦΕΕ για θέματα ενέργειας να παρευρίσκεται στις υπογραφές με ΕΧΧΟΝ. Εκτός και αν ήταν αόρατη και δεν την πήραμε χαμπάρι. Θα της παράπεσε κάπου το προσκλητήριο φαίνεται.

8 Στις 2.835. Όποιος συναντήσει τον Λακκοτρήτη αυτές τις μέρες παρακαλείται να μην απλώσει το χέρι του για χειραψία με τον υπουργό. Με 2.835 μονογραφές σε όλα τα συμβόλαια για τα ενεργειακά, το χέρι του τσαλακώνει και σίδερα πλέον...

9 Στη σκέψη. «Θα με απασχολήσει το ενδεχόμενο της προεδρίας ΔΗΣΥ

όταν θα έρθει η ώρα». Σωκράτης, έχει κάτι δέντρα έξω από τον Συναγερμό, λυπήσου τα. Με αυτές τις δηλώσεις δεν θα μείνει φύλλο για φύλλο. Έχει και οικολογικές συνέπειες η ενδεχόμενη κάθοδος σου για την προεδρία ΔΗΣΥ. Αφού δεν σκέφτεσαι τους συναγερμικούς ψηφοφόρους, σκέψου τουλάχιστον τον πλανήτη.

10 Στο μέρδεμα. Όσα έγιναν πάντως στη Βουλή δεν μπορούσαν να τα περιγράψουν ούτε ως παραπολιτικά οι δημοσιογράφοι. Μόνος ένας ψέλλισε δυο λόγια. «Δεν ήξερα τι βλέπω. Survivor ή Star Academy; Μαχητές εναντίον διασώμων ή τα καλύτερα λαρύγγια;»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΙΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΟΝΕΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΑΣ

Με **στεγαστικό**
δάνειο από την
Alpha Bank,
σύντομα θα είσαι
σπίτι σου!

Έρθε ο καιρός να αποκτήσετε το δικό σας σπίτι. Ελάτε στην Alpha Bank να μιλήσουμε για το στεγαστικό δάνειο, **Alpha Κατοικία** και μαζί να βρούμε τον ιδανικό τρόπο για να είστε σύντομα...σπίτι σας!

Το Alpha Κατοικία σας δίνει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσετε την αγορά ή την ανέγερση νέας κατοικίας, αγορά οικοπέδου για ανέγερση κατοικίας καθώς και ανακαίνιση υφιστάμενης κατοικίας, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αλλά και ελκυστικά προνόμια:

- Ανταγωνιστικό επιτόκιο • Διάρκεια αποπληρωμής έως και 40 χρόνια • Περίοδος χάριτος έως και 2 χρόνια
- Έκπτωση στην ασφάλεια πυρός και συναφών κινδύνων για τον πρώτο χρόνο, από την Altius Insurance.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε ένα από τα Καταστήματα της Alpha Bank ή το www.alphabank.com.cy.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει ή να τροποποιήσει το προϊόν ανά πάσα στιγμή.

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

www.alphabank.com.cy
22888888

Εφιάλτες του 2004 ξύπνησε το ενωτικό

Κυπριακό και προεκλογικός ενώθηκαν με μάγμα καταστροφικό, φέρνοντας στο προσκήνιο την περιρρέουσα ατμόσφαιρα επί Ανάν

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ήταν 7 Απριλίου του 2004 όταν ο Τάσος Παπαδόπουλος στο διά της οθόνης ιστορικό διάγγελμά του καλούοντας τον ελληνικό κυπριακό να απορρίψει το Σχέδιο Ανάν και να υπερασπιστεί «το δίκαιο, την αξιοπρέπεια και την ιστορία του». Τότε,

σε μία περίοδο καταγραμμένη πλέον στις σελίδες της ιστορίας και ως «περιρρέουσα ατμόσφαιρα» είχε επικρατήσει ένας άκρατος διχασμός που πλήγωσε ανεπανόρθωτα την κυπριακή κοινωνία. Κανείς δεν θα ανέμενε, ωστόσο, πως 13 χρόνια μετά από εκείνη την ημέρα, τα ίδια συναισθήματα να αναμοχλεύονται,

με τον διχασμό να παίρνει σάρκα και οστά εντός της Βουλής και την περιρρέουσα να αναβιώνει. Ο χαρακτηρισμός μειοδότες εντός βουλής, που ο έφτασε να διατυπωθεί από το βήμα του κοινοβουλίου από τον βουλευτή του ΕΛΑΜ Λίνο Παπαγιάννη πυροδότησε την ήδη τεταμένη ατμόσφαιρα, γυρνώντας κοινωνία και

πολιτικό σύστημα 13 χρόνια πίσω. Η περιρρέουσα αναβιώνει σήμερα, αλλά σε αντίθεση με το 2004, γίνεται σε μία περίοδο που μαζί με τις εξελίξεις του Κυπριακού, το πολιτικό σύστημα μπαίνει στην προεκλογική μάχη, καταδεικνύοντας πως το χάσμα μεταξύ των κομμάτων και συνεπώς της κοινωνίας θα είναι ακόμα

πιο βαθύ. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ κατάφερε, με τις διπλωματικές του κινήσεις και το κοινοβουλευτικό παρασκηνίο να κερδίσει τελικώς την παρτίδα, ωστόσο, ζήτημα τίθεται αν σε αυτή την πορεία του τον ακολουθεί η μεγάλη πλειοψηφία της συναγερμικής βάσης. Το ΑΚΕΛ κέρδισε πολιτικούς πόντους στο ακρο-

ατήριό του όχι μόνο επειδή επέλεξε τις προεκτάσεις, αλλά και επειδή έκανε την υπέρβαση ψήφισμας της πρότασης ΔΗΣΥ, ενώ ο ενδιάμεσος χώρος συντονίζεται πλήρως στο Κυπριακό για μία σκληρή στάση στο εθνικό ζήτημα αλλά και την απαρχή ενός έντονου του προεκλογικού αγώνα.

Ενώπιον της ταυτότητας του ΔΗΣΥ ο Αβέρωφ

Όταν στις 11 Φεβρουαρίου, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, καθήμενος στην έδρα του κοινοβουλίου και συζητώντας την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, πήρε το μήνυμα ότι το κόμμα του σε λίγα λεπτά επρόκειτο να συναντήσει στην τροπολογία του ΕΛΑΜ για να διαβάζεται σε εγκύκλιο στα σχολεία ξεχωριστά το ενωτικό δημοψήφισμα μάζεψε εν τάξει τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο Νίκο Τορναρίτη και τον πρόεδρο της επιτροπής Παιδείας Κυριάκο Χατζηγιάννη για να ζητήσει εξηγήσεις, που εκείνη τη στιγμή δεν είχαν και πολλή σημασία, καθώς ο ΔΗΣΥ θα έπρεπε αμέσως να επιλέξει πώς θα κινηθεί. Επέλεξε να τηρήσει αποχή

Σε συνάντηση στο Προεδρικό ζητήθηκε η απόσυρση της πρότασης νόμου του ΔΗΣΥ μπροστά στην «αποτυχία» του δείπνου. Η δημοσιοποίηση επανέναρξης, ωστόσο, οδήγησε στη διατήρηση πρότασης νόμου στη βουλή.

Παρά την επανέναρξη των συνομιλιών υπήρχε μερίδα της συναγερμικής βάσης και στελεχών που αντέδρασαν σφόδρα στις κινήσεις Αβέρωφ Νεοφύτου, υποστηρίζοντας πως έτσι το κόμμα υπαναχωρεί πλήρως στους εκβιασμούς Ακιντζι. Χαρακτηριστικό το ότι τρεις βουλευτές του κόμματος επέμεναν μέχρι και την τελευταία στιγμή να καταψηφίσουν το νομοσχέδιο, παρά τις πιέσεις που δέχτηκαν από την ηγεσία. Όπως αναφέρουν κομματικές πηγές μπροστά στο επίκεντρο που τους τέθηκε, πως με αυτό τον τρόπο ενισχύουν πολιτικά τον Νικόλα Παπαδόπουλο, ο Ζαχαρίας Ζαχαρίου μεταπειστήκε και ψήφισε υπέρ.

Όπως το 2004;

Οι αντιδράσεις, ωστόσο, των εν λόγω βουλευτών δεν ήταν ουδόλως τυχαίες με τις αντιδράσεις που υπήρχαν σε μερίδα συναγερμικών. Όπως και το 2004, ο ΔΗΣΥ βρίσκεται ενώπιον της ταυτότητάς του με τα δύο ακροατήριά του, το «πατριωτικό» και το «προοδευτικό», να συγκρούονται ιδεολογικά όπως και τότε και να προκαλούν αμηχανία στην ηγεσία. Αν η στάση που κρατά επί του παρόντος το κόμμα μπορεί να συγκρατήσει τη μεγάλη πλειοψηφία του συναγερμικού ακροατηρίου είναι ένα ζήτημα το οποίο θα διαφανεί σύντομα. Το σίγουρο πάντως είναι πως από αυτή την κατάσταση και με τον κίνδυνο πολιτικού κόστους, το κόμμα επέλεξε να απορροφήσει το ίδιο τους όποιους κραδασμούς, κρατώντας σε απόσταση ασφαλείας από τις κινήσεις του τον Νίκο Αναστασιάδη. Δεν είναι τυχαίο που ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, το τελευταίο διάστημα, εκφράζεται πιο έντονα και σκληρά από το ίδιο του το κόμμα. Αν αυτό θα ωφεληθεί την υποψηφιότητά του με κάποιους να διαχωρίζουν τη στάση ΔΗΣΥ από αυτή του Νίκου Αναστασιάδη θα φανεί το επόμενο διάστημα. Το σίγουρο είναι πως ο κύριος φόβος του κόμματος είναι ο Νικόλας Παπαδόπουλος, ο οποίος φαίνεται να φλερτάρει πλέον έντονα με το «πατριωτικό» ακροατήριο του κόμματος.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, όπως και το 2014 με το μνημόνιο, επέλεξε να πάρει στις πλάτες του τις προσπάθειες επανέναρξης στο Κυπριακό, με εμφανές το ενδεχόμενο πολιτικό κόστος.

Η φραστική επίθεση που δέχτηκε την Παρασκευή ο Άντρος Κυπριανού από οπαδούς του ΕΛΑΜ έξω από τη βουλή φαίνεται να λειτούργησε συσπειρωτικά για το κόμμα.

Στον προεκλογικό ο Ενδιάμεσος, με κλειδί το Κυπριακό

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος ως φυσικό τέκνο του Τάσσου Παπαδόπουλου θα αξιοποιήσει υπέρ της υποψηφιότητάς του το τι διημιέφηθη με το ενωτικό δημοψήφισμα.

Ο Γιώργος Λιλλήκας, υπουργός Εξωτερικών του Τάσσου, θα χρησιμοποιήσει την εμπειρία του για να προσελκύσει τους ψηφοφόρους που διαφωνούν με τις εξελίξεις στο Κυπριακό.

Είναι η πρώτη φορά από το 2006 που βρίσκομαι στη βουλή που νιώθω τροπή για την απόφαση του σώματος» επεσήμανε ο κ. Παπαδόπουλος, καταγγέλλοντας ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ ότι υποκύπτουν στις απειλές του Μουσταφά Ακιντζι και κτυπώντας εν πολλοίς τα προεκλογικά τύμπανα πολέμου. Αναμφίβολα, ο Νικόλας Παπαδόπουλος ξεκίνησε εδώ και καιρό την προεκλογική του μάχη, με μία στρατηγική που επιδίδει να αποτελεί τη συνέχιση της πολιτικής του Τάσσου Παπαδόπουλου. Η στρατηγική του βασίζεται όχι μόνο σε μία πιο σκληρή στάση στο Κυπριακό, προκαλώντας, όπως υποστηρίζει, «κόστος» στην Τουρκία, αλλά φιλοδοξεί να αποκλείσει την όποια συνεργασία ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ. Ο ίδιος δεν φαίνεται να βιάζεται να εξαγγείλει, θέλοντας να έχει δίπλα του κατά την εξαγγελία του την υποψηφιότητα και των άλλων κομμάτων του χώρου. Από το κάδρο

δεν λείπει η φιλοδοξία να πάρει μαζί του το «πατριωτικό» μέτωπο του ΔΗΣΥ, το οποίο έχει απογοητευτεί με τη στάση του ΔΗΣΥ. Στην προσπάθειά του να αποτελέσει τον εκφραστή μιας νέας εναλλακτικής στρατηγικής στο Κυπριακό, θα πρέπει να αντιμετωπίσει την υποψηφιότητα Λιλλήκα ο οποίος, με πιο μετριοπαθή λόγο, επιδιώκει να αποτελέσει τη διεκδικητική μεν αλλά ρεαλιστική επιλογή στο Κυπριακό. Ο ίδιος, έστω και χωρίς τη στήριξη του ενδιάμεσου χώρου, αναμένεται να εξαγγείλει την υποψηφιότητά του εντός της βδομάδας. Τόσο ο Νικόλας Παπαδόπουλος όσο και ο Γιώργος Λιλλήκας αναμένεται να κονταροχτυπηθούν διεκδικώντας το δακτυλίδι των πολιτών που διαφωνούν με την τροπή που παίρνει το Κυπριακό αλλά και με την πρόσφατη στάση των δύο κομμάτων στο ενωτικό δημοψήφισμα. Το αν θα τα καταφέρουν είναι ακόμη ανοικτό.

Η **εξωτερική** πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας πρέπει να στηρίζεται στην πάγια αρχή ότι εξαγριζόμαστε κάθε δυνατόν σύμμαχο στον αγώνα που διεξάγουμε και από την άλλη στην ετοιμότητα προσαρμογής ανάλογα με τις αλλαγές στον διεθνή στίβο. Για παράδειγμα, χωρίς να ξεχνάμε τις άριστες σχέσεις ενός κράτους με την Τουρκία, θα πρέπει να προωθούμε με κάθε ευκαιρία και τις δικές μας μ' αυτό το κράτος. Ενδεικτική περίπτωση είναι το Κατάρ το οποίο έχει φιλικές σχέσεις με την Τουρκία μεν αλλά αυτή τη στιγμή υπόγραψε και συμφωνία μαζί μας για αξιοποίηση του Φ.Α. Αυτή όμως δεν ήταν αποτέλεσμα μιας συστηματικής ολόπλευρης και σχεδιασμένης εξωτερικής πολιτικής. Δυστυχώς, μετά το 1974 στον

τομέα της εξωτερικής πολιτικής κινήθηκαν σε πλείστες όσες περιπτώσεις προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση χωρίς να διατηρούμε ισοζύγια. Κινήθηκαν ανάλογα με την πενταετία, μονόπλευρα βάζοντας κατά περιόδους όλα μας τα αβγά σε ένα καλάθι. Χωρίς να προσέχουμε την ώρα που κίτουμε ολόταχώς τις σχέσεις μας σε μια κατεύθυνση να μην ανατινάζουμε γέφυρες με άλλα κράτη. Και έρχομαι στο σήμερα. Η παρούσα κυβέρνηση προωθεί εδώ και τέσσερα χρόνια κατά κύριο λόγο τις σχέσεις μας με τις ΗΠΑ. Δεν μπορεί π.χ. να είναι τυχαίες οι αναφορές για στρατηγικό εταίρο, αλλά ούτε κάποια πραγματικά δεδομένα, όπως είναι το πέρας του τραπέζιου τομέα της χώρας μας στα χέρια αμερικανών επενδυτών. Αν αυτή η κίνηση γίνεται στο πλαίσιο ενός σχεδιασμού, που λαμβάνει υπόψη ότι την ίδια ώρα χρει-

αζόμαστε τις καλές σχέσεις και με άλλα κράτη από τη μία και από την άλλη ότι είμαστε κράτος μέλος της Ε.Ε. είναι ένα θέμα. Αν όμως ευελπιστούμε ότι είναι αρκετές μόνο οι εξαιρετικές σχέσεις με τις ΗΠΑ για να προωθήσουμε τη λύση του Κυπριακού, είναι άλλο και προφανώς προϊόν λανθασμένης εκτίμησης. Αν αυτό ίσχυε τότε το Κυπριακό θα ήταν ήδη λυμένο σε εποχές που η επιρροή των ΗΠΑ στην Τουρκία υπήρχε μεγαλύτερη ή και πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι σήμερα. Σήμερα για παράδειγμα οι σχέσεις σε με τις ΗΠΑ. Δεν μπορεί π.χ. να είναι τυχαίες οι αναφορές για στρατηγικό εταίρο, αλλά ούτε κάποια πραγματικά δεδομένα, όπως είναι το πέρας του τραπέζιου τομέα της χώρας μας στα χέρια αμερικανών επενδυτών. Αν αυτή η κίνηση γίνεται στο πλαίσιο ενός σχεδιασμού, που λαμβάνει υπόψη ότι την ίδια ώρα χρει-

ρούς παράγοντες της διεθνούς πολιτικής. Ούτε ισχυρίζομαι ότι είναι εύκολο να κρατιέται το ισοζύγιο τέτοιων θέσεων. Είναι όμως σίγουρα λάθος η μονόπλευρη κατεύθυνση, προπάντων όταν δεν στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας. Δεν λέω στην αρχή ίσων ανταλλαγμάτων γιατί αυτό είναι εξωπραγματικό λόγω διαφορών ισχύος. Δεν μπορεί όμως μόνο να δίνεις γιατί αυτό μοιραία θα οδηγήσει στην αποδυνάμωση της δικής μας θέσης. Παράλληλα, επειδή τα κράτη δεν ταυτίζονται με την εκάστοτε διοίκησή τους και μόνο, αλλά με όλο το πλέγμα ισχύος στο εσωτερικό μιας χώρας και κοινωνίας, ιδιαίτερα στα μεγάλα κράτη, πρέπει να ασκείται η εξωτερική πολιτική με προσοχή. Γιατί μαζί με τα όποια θετικά μπορεί να προκύψουν και αρνητικά τα οποία ενίοτε ανατρέπουν αυτό που στοχεύει να πετύχει η ασκούμενη πολιτική. Σήμερα για

παράδειγμα την ίδια ώρα που προωθεί η κυβέρνηση κατά προτεραιότητα τις σχέσεις με τις ΗΠΑ, στο πρόσωπο της παρούσας διοίκησης και ορθά αξιοποιεί τη σχέση συγγερμικών αξιωματούχων με την Κύπρο, την ίδια ώρα γίναμε στόχος, εντός των ΗΠΑ, από άλλες επίσης ισχυρότατες δυνάμεις, για θέματα τα οποία και στο παρελθόν υπήρξαμε στόχος, όπως τα περί ξεπλύματος χρήματος και άλλα. Ανεξάρτητα του δικαίου ή όχι, της ορθότητας ή όχι τέτοιων επιθέσεων, πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και κυρίως έτοιμοι να τα αντιμετωπίσουμε με επάρκεια. Με την ίδια λογική θα πρέπει να προσέξουμε την αξιοποίηση του κύριου όπλου που σήμερα διαθέτουμε για να προωθήσουμε τα συμφέροντα της Κύπρου και του λαού μας, δηλαδή του φυσικού αερίου. Τις ενεργειακές δυνατότητες της κυπριακής ΑΟΖ δεν μπορεί να

τις αξιοποιήσουμε από μόνοι μας, αλλά ούτε και μόνο σε συνεργασία με ορισμένους ενεργειακούς κολλοσούς μόνο αλλά και σε άλλα κράτη της περιοχής μας. Η προώθηση όμως αυτών των συνεργασιών πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη δύο παράγοντες. Πρώτο τη σχέση και τη στάση αυτών των χωρών έναντι της Τουρκίας γενικά αλλά και ειδικά την ετοιμότητά τους ή όχι να αποδεχτούν ουσιαστικά ενεργό ρόλο της Τουρκίας σ' αυτό το εγχείρημα. Δεύτερο και εξίσου σημαντικό τη δική μας στάση όπως όπως το Φ.Α. αποτελέσει ισχυρό καταλύτη για λύση του Κυπριακού. Όλοι αυτοί οι προβληματισμοί και άλλοι ακόμα απαιτούν σχεδιασμένη και ισοζυγισμένη εξωτερική πολιτική με κύριο γνώμονα τα συμφέροντα της Κύπρου.

Ο κ. Νίκος Κατούριδης είναι πρώην βουλευτής ΑΚΕΛ.

ΘΕΣΕΙΣ / Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ

Σχεδιασμένα και ισοζυγισμένα

Τα δύσκολα του Κυπριακού είναι μπροστά

Οι πέραν του ενωτικού αποστάσεις, ο χρόνος εφεξής και οι ενεργειακές εξελίξεις στη σφαίρα των συνομιλιών

Των **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**
και **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Δύο δεδομένα άφησε πίσω της η τρέχουσα εβδομάδα, που όμως θα έχουν τη δική τους σημασία σε αυτή που μπαίνει και που θα βρει Αναστασιάδη-Ακιντζί στην επανεκκίνηση των συνομιλιών για το Κυπριακό, την Τρίτη. Πρώτον, η ανάγνωση του τι σημαίνει η απόφαση της Βουλής σε πολλαπλά επίπεδα και δεύτερον, οι υπογραφές της Κυπριακής Δημοκρατίας με ενεργειακούς κολοσσούς. Τα δεδομένα αυτά, μοιιάζουν να την ίδια ώρα από τις χρονικές βλέψεις που έχουν διπλωματικοί κύκλοι σε Κύπρο και εξωτερικό, οι οποίοι θέλουν εφεξής το κυπριακό ν’ ανεβάσει ταχύτητα χωρίς άλλα πιασάρια. Η ερώτηση που τίθεται είναι το πόσο εφικτό είναι αυτό. Πληροφορίες της «Κ» λένε πως η πρώτη συνάντηση μεταξύ των ηγετών θα έχει μια επικεφαλίδα, τη μεθοδολογία, αλλά την ίδια ώρα θα έχει και «αναγνωριστικό χαρακτήρα» μετά τα όσα έγιναν στη Βουλή. «Προκαθορισμένη, συνολικά ατζέντα, δεν υπάρχει» δήλωσε διπλωμάτης στην εφημερίδα, ενώ σε ερώτηση για το πώς θα υπάρξει γρήγορη πρόοδος απάντησε πως «αυτή είναι στο χέρι των δύο πλευρών, πέρα από τις δηλώσεις, εφόσον η ζύμωση σε πολλά από τα κεφάλαια έχει γίνει και σε αυτή πρέπει να στηριχτούν».

Την ίδια ώρα, πολιτικές πηγές επισημαίνουν πως μπορεί μεν η απόφαση για το ενωτικό από την κυπριακή Βουλή να ήταν ευθύς εξαρχής λάθος, ωστόσο όσα έγιναν την Παρασκευή δίνουν αέρα στον Ακιντζί. «Δεν υπάρχει αμφιβολία πως επενέβη στα της Βουλής ο Τ/κ ηγέτης, έστω και αν το πρωταρχικό λάθος είναι που έφτασε το θέμα

Υπάρχει η πιθανότητα να εκμεταλλευτεί επικοινωνιακά και ουσιαστικά ο Ακιντζί όσα έγιναν για να ζητήσει περισσότερα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων», τονίστηκε από αρμόδιες πηγές.

ενωτικού στη Βουλή ευθύς εξαρχής. Υπάρχει η πιθανότητα να εκμεταλλευτεί επικοινωνιακά και ουσιαστικά ο Ακιντζί όσα έγιναν για να ζητήσει περισσότερα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων», τονίστηκε. Ενδεχόμενο που, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, θα πρέπει να βρει προετοιμασμένο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα όμως, στη μεγάλη εικόνα κι αν θεωρήσουμε λήξασα την υπόθεση του ενωτικού, οι πληροφορίες από την τ/κ πλευρά για βασικά θέματα της διαπραγμάτευσης δεν φαίνεται ν’ αλλάζουν.

Το τρίπτυχο

Πηγές που παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις στην τ/κ ηγεσία επισημαίνουν ότι στο Κυπριακό

δεν υπάρχει κανένα ζήτημα το οποίο δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί, υπενθυμίζοντας όμως ότι στο παρελθόν ο Ακιντζί έλαβε πρωτοβουλίες ορισμένες εκ των οποίων δεν είχαν τη σύμφωνη γνώμη της Άγκυρας. «Δεν πρέπει να ξεχνάμε το γεγονός ότι ο Ακιντζί έφερε στο τραπέζι το ποσοστό 29,2%», τονίζεται αρμοδίως στην «Κ». Έτσι η προσοχή πέφτει στο τρίπτυχο, στο οποίο αποδίδει μεγάλη σημασία και η Άγκυρα: Τέσσερις ελευθερίες-πολιτική ισότητα-ασφάλεια. Οι πηγές της «Κ» τονίζουν ότι βασικό θέμα για την Τουρκία, εις γνώση και του γ.γ. των Η.Ε. παραμένουν οι τέσσερις ελευθερίες, αλλά εξίσου από την τ/κ πλευρά η ίση και αποτελεσματική εκπροσώπηση των

τ/κ σε όλα τα πεδία της ομόσπονδης διακυβέρνησης και η παραμονή του τουρκικού στρατού μετά τη λύση, είτε με περιορισμένο αριθμό στρατευμάτων είτε με εναλλακτικές φόρμουλες, καμία λύση δεν πρόκειται να γίνει αποδεκτή από την τ/κ κοινότητα. Ακόμη και αν ο κ. Ακιντζί επιχειρήσει να δρομολογήσει ένα σχέδιο που δεν σέβεται το προαναφερόμενο τρίπτυχο, πρώτα η Άγκυρα και στη συνέχεια οι ίδιοι οι υποστηρικτές του θα αποσύρουν τη συγκατάθεσή τους, βάσει των ίδιων πληροφοριών. Με βάση αυτή την υπόθεση τονίζεται ότι στον άξονα Άγκυρας-τ/κ ηγεσίας έχει επιτευχθεί μια de facto ομοφωνία σε ό,τι αφορά τις κόκκινες γραμμές της τουρκικής πλευράς.

Ρόλοι και πρόσωπα

Ενώ εξακολουθούν να παραμένουν στο τραπέζι των συνομιλιών πολλά άλυτα ζητήματα, διαφαίνεται πως διπλωματικές πηγές θεωρούν πιο εφικτό να βρεθεί απάντηση στο θέμα της Ασφάλειας. Θέμα που απασχολεί και τους εκτός Κύπρου, εφόσον αναγνωρίζουν στη χώρα το χαρακτηριστικό της σταθερότητας στην περιοχή. Παράλληλα, εφόσον συζητηθεί η μεθοδολογία την Τρίτη, μένει να φανεί ποιο ρόλο επιπρόσθετα θα έχει, αν τελικά προχωρήσει, ο Έσπεν Μπαρθ Αϊντε και τα Η.Ε. στη διαδικασία, όταν μάλιστα δεν έχει υπάρξει ακόμη απάντηση για την καταγραφή συγκλίσεων, αποκλίσεων και διαφωνιών που είχε προτείνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Με αυτά να αποτελούν το μικροκλίμα του Κυπριακού, τη μεγάλη εικόνα συμπληρώνουν οι εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ και η επίσπευση της διαδικασίας. Όσο αφορά το πρώτο σκέλος ήδη η ανακοίνωση από την Άγκυρα έθεσε το θέμα, εφόσον τονιζόταν πως «είναι απαραίδεκτο, η ελληνοκυπριακή διοίκηση να συμπεριφέρεται σαν ιδιοκτήτης όλου του νησιού, να αγνοεί τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων και να υπογράφει με εταιρείες και κοινοπραξίες συμφωνίες για έρευνες υδρογονανθράκων». Σημείο το οποίο βρίσκει σύμφωνη την πλευρά Ακιντζί αλλά εκ διαμέτρου αντίθετη την ε/κ πλευρά η οποία προχωρεί τις εξελίξεις παράλληλα με το Κυπριακό και όχι σε συνάρτηση με

αυτό. «Θα προχωρούσαμε έτσι κι αλλιώς» τονίστηκε στην «Κ», σε ερώτημα αν επηρεάζουν οι συμφωνίες με τις εταιρείες τις συνομιλίες. Από την άλλη πλευρά υπεισέρχεται ο παράγοντας χρόνος. Πληροφορίες της «Κ» κάνουν λόγο για έντονο παρασκήνιο μεταξύ του Τ/κ ηγέτη και του ειδικού απεσταλμένου για το Κυπριακό, Έσπεν Μπαρθ Αϊντε, ώστε να επιστρέψει ο πρώτος στο τραπέζι των συνομιλιών. Η εξέλιξη στο θέμα του ενωτικού τέθηκε επί τάπητος από την τ/κ πλευρά, που βλέπει «κέρδος» από τη συνάντηση με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ και αφετέρου με τον γ.γ. των Η.Ε. Αντόνιο Γκουτιέρρες. Το «κέρδος» σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» βρίσκεται στα μηνύματα εφόσον όταν ο Τ/κ ηγέτης διαπιστώνει ότι αυτά είναι θετικά και εμπεριέχουν δικλίδες ασφαλείας για τις διεκδικήσεις της τ/κ πλευράς, τότε θεωρεί ότι δεν υπάρχουν λόγοι για να καθυστερήσει η πρόοδος στις συνομιλίες. Στην περίπτωση της συνάντησης με τον γ.γ. του ΟΗΕ οι πληροφορίες τονίζουν ότι ο Ακιντζί επιστρέφει στο τραπέζι των συνομιλιών επειδή έλαβε από το περιβάλλον του ΟΗΕ διαβεβαιώσεις για τη «διόρθωση» του «μεγάλου λάθους» με το ενωτικό. Οπότε με την επανέναρξη των συνομιλιών, στοχεύει πλέον σε μια γρήγορη πρόοδο αλλά και στη συνέχιση της Διάσκεψης της Γενεύης, που θα οδηγήσει, βάσει πληροφοριών, στην πίεση προς την ε/κ πλευρά για τη διενέργεια δημοψηφίσματος πριν από τις προεδρικές εκλογές. «Οι προεδρικές εκλογές δεν πρέπει να είναι η προτεραιότητά σου», θα είναι το μήνυμά του κ. Ακιντζί προς τον Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη την επόμενη Τρίτη.

www.ancoriabank.com

Δημιουργήσαμε
λύσεις για όλες
τις επιχειρήσεις

Ancoria Bank Business Banking

Μια ομάδα έμπειρων επαγγελματιών μελετά σε βάθος τις ανάγκες της επιχείρησής σας, αξιολογεί το επιχειρηματικό σας πλάνο, κατανοεί το δικό σας όραμα για το μέλλον και προσφέρει την πιο κατάλληλη λύση για εσάς. Μια ομάδα που βρίσκεται πάντα δίπλα σας.

ANCORIA
—BANK—
banking redefined

Τηλεφωνήστε μας στο 8000 0050
ή επισκεφθείτε μας σε Λευκωσία, Λεμεσό & Λάρνακα.
Ώρες Λειτουργίας Τράπεζας: Δευτέρα - Πέμπτη, 08:30 - 16:00 / Παρασκευή, 08:30 - 13:30

Ο Γ.Γ. ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Μπορούμε να λύσουμε το Κυπριακό στους επόμενους δύο μήνες

Για τα ζητήματα τα οποία παραμένουν ανοικτά και είναι σημαντικά εκείνο που χρειάζεται είναι η λήψη πολιτικών αποφάσεων

Συνέντευξη στους **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ** και **ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Η δουλειά που έγινε μέχρι τώρα στο Κυπριακό επιτρέπει, αν υπάρχει θέληση, να το λύσουμε εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, λέει στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού, ο οποίος εκτιμά ότι η διαδικασία πήγε πίσω. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ επικρίνει τον Πρόεδρο Αναστασιάδη ότι σκλήρυνε τη στάση του και έφτασε στο σημείο να τον υποστηρίζουν εκείνοι που μέχρι χθες τον κατηγορούσαν, ενώ και για τον κ. Ακιντζί λέει ότι θα έπρεπε να είναι πολύ πιο προσεκτικός και διαλλακτικός. Ο κ. Κυπριανού λέει ακόμα με ποιους μπορεί το κόμμα του να συνεργαστεί στις εκλογές και για τον πόθο εξουσίας των λεγομένων κομμάτων του Κέντρου.

—Οι συνομιλίες επαναρχίζουν στο στάδιο που διακόπηκαν ή πήγαμε βήματα πίσω;

—Θα ήταν αφέλεια να πει κάποιος πως τα όσα μεσολάβησαν λίγο πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της διακοπής δεν έχουν τραυματίσει την όλη διαδικασία. Η διαδικασία επηρεάστηκε και θα χρειαστεί επιπλέον προσπάθεια να μπει σε τροχιά.

—Συνεπώς πήγαμε βήματα πίσω.

—Ναι, κατά την άποψή μας πήγαμε βήματα πίσω. Βέβαια η διαδικασία είχε μπλοκαριστεί λίγους μήνες πριν από την προσωρινή διακοπή. Χρειάζεται σοβαρός προβληματισμός και από τους

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης θα πρέπει να αφήσει στο περιθώριο προς το παρόν τις προεδρικές εκλογές και να επικεντρωθεί στο Κυπριακό, διαφορετικά δεν θα επιτελέσει τον ρόλο του σωστά στις προσπάθειες λύσης, εκτιμάει ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού.

Ξει μεγαλύτερη δυσκολία. Το γεγονός ότι στην Τουρκία η κατάσταση είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό ασταθής και απρόβλεπτη επηρεάζει, δεδομένης της σχέσης της Τουρκίας με τα Κατεχόμενα.

—Ενδέχεται να αλλάξει στάση μετά το δημοψήφισμα;

—Θα φανεί. Εγώ δεν είμαι από εκείνους που λένε ότι το δημοψήφισμα έχει τον καθοριστικό λόγο για τη στάση Ακιντζί. Επηρεάζει πάντοτε μία εκλογική αναμέτρηση. Όταν εμείς έχουμε εκλογές δεν αλλάζει η ρητορική όλων των κομμάτων στο σύνολό τους; Φυσιολογικά το δημοψήφισμα στην Τουρκία επηρεάζει. Το αν θα αλλάξει ουσιαστικά η στάση της τουρκικής πλευράς ως το αφήσουμε να φανεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

—Ο Ακιντζί μίλησε για Ιούνιο. Σήμερα ο χρόνος είναι πειστικός για το Κυπριακό;

—Ο χρόνος είναι πειστικός αλλά η λύση δεν εξαρτάται από τον χρόνο αλλά από το τι θα καταθέσει η κάθε πλευρά στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Εάν κατατεθούν προτάσεις που μπορούν να συμφωνηθούν εύκολα, μπορούμε να λύσουμε το Κυπριακό στους επόμενους δύο μήνες. Με την έννοια ότι για τα ζητήματα τα οποία παραμένουν ανοικτά και είναι σημαντικά, χρειάζεται λήψη πολιτικών αποφάσεων. Δεν είναι θέματα που θα πρέπει να αναλυθούν σε λεπτομέρεια και συνεπώς εξαρτάται από ποιες πολιτικές αποφάσεις θα ληφθούν. Εάν δεν ληφθούν οι απαραίτητες πολιτικές αποφάσεις τότε μπορούμε να συζητούμε για χρόνια και να μην καταλήγουμε σε συμφωνία. Η δουλειά που έγινε μέχρι τώρα μας επιτρέπει, αν υπάρχει θέληση, να το λύσουμε εντός σύντομου χρονικού διαστήματος.

—Με τη «διόρθωση» του λάθους στη

Βουλή, υπάρχει από κάποιους η ανάγνωση πως έτσι υπαναχωρούμε στους εκβιασμούς της τ/κ ηγεσίας.

—Διορθώσαμε ένα λάθος που από την πρώτη στιγμή που συζητήθηκε στη βουλή προειδοποιήσαμε ότι θα έστελνε πολύ άσχημα μηνύματα στην τ/κ κοινότητα. Το μόνο κίνητρο που είχαμε να ψηφίσουμε την εν λόγω πρόταση είναι τα συμφέροντα της Κύπρου και του κυπριακού λαού. Δεν μας αφορά τι λέει ο κ. Ακιντζί, δεν μας αγγίζει. Εκβιασμούς δεν δεχόμαστε από κανέναν και το αποδείξαμε. Πολλές φορές μείναμε μόνοι μας, υποστηρίζοντας θέσεις αρχών ενάντια στους υπόλοιπους. Ακόμα και όταν μας κυνηγούσαν και με τα όπλα στο παρελθόν. Αυτές μας καθοδηγούν και τίποτα άλλο.

—Υπάρχει αμφισβημία στην πολιτική συμπεριφορά του κ. Αναστασιάδη στο Κυπριακό από τη μία και έναντι στις εκλογές από την άλλη;

—Ο κ. Αναστασιάδης έχει ξεκινήσει την προεκλογική του εκστρατεία εδώ και καιρό και ό,τι και να λέει περί του αντιθέτου δεν πείθει κανέναν. Θα πρέπει να αφήσει στο περιθώριο, προς το παρόν, τις προεδρικές εκλογές και να επικεντρωθεί στο Κυπριακό. Αν εξακολουθήσει να έχει στο μυαλό του και τους δύο στόχους δεν θα επιτελέσει τον ρόλο του σωστά στις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού.

—Σκλήρυνε συνεπώς τη στάση του;

—Όταν έφτασε στο σημείο να τον υποστηρίζουν εκείνοι που μέχρι χθες τον κατηγορούσαν με έναν τρόπο ισοπεδωτικό;

—Ποια είναι η άποψή σας για τον τρόπο που ο λεγόμενος ενδιάμεσος χώρος διαχειρίζεται το Κυπριακό; Κατά κάποιους είναι πατριωτικός κατά κάποιους άλλους καταστροφικός.

—Το πατριωτικό είναι εκείνο που εξυπηρετεί τα συμφέροντα της χώρας και του λαού μας και αυτά εξυπηρετούνται από μία καλή λύση στο Κυπριακό που κατ'εμάς βασίζεται στο συμφωνημένο πλαίσιο. Κάποια κόμματα θεωρούν καλή λύση το ενιαίο κράτος. Θεωρώ το λιγότερο πολιτική αφέλεια να νομίζει κάποιος ότι μετά από 43 χρόνια, από επανειλημμένα ψηφίσματα του οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, γύρω από το Κυπριακό να πιστεύουμε ότι θα πάμε πίσω ζητώντας ενιαίο κράτος. Τα κόμματα του λεγόμενου Κέντρου, γιατί δεν τα θεωρώ κόμματα του Κέντρου, έχουν μεταξύ τους τεράστιες διαφωνίες και διαφορές. Λένε ότι θα συνεργαστούν για τις προεδρικές εκλογές είναι προφανές τι τους ενώνει. Ο πόθος για την εξουσία. Τίποτα άλλο δεν μπορούν να έχουν ως κοινή συνισταμένη. Ακόμα και στη βουλή κάποια από αυτά τα κόμματα ψηφίζουν περισσότερες φορές μαζί μας παρά με το ΔΗΚΟ όμως παρά τις τεράστιες διαφωνίες τους επιλέγουν να συνεργαστούν με το ΔΗΚΟ. Η πολιτική που θέλουν να προωθήσουν έχει δοκιμαστεί. Επί Κληρίδη το '92, το '97, με τον Τάσσο Παπαδόπουλο μετά το 2006 και από τον κ. Αναστασιάδη για χάρη προεκλογικών σκοπιμοτήτων το 2013. Δοκιμάστηκε η συνταγή τους και έχει αποτύχει παταγωδώς γι' αυτό η παράκλησή μου είναι να ιεραρχήσουμε πάνω από όλα το συμφέρον της Κύπρου και του λαού και να λειτουργούμε με τη λογική και όχι τα συνθήματα.

Ενεργειακά και λύση

—Ακούσαμε τον κ. Ακιντζί να εκφράζει ενδοιασμούς για το ότι θα ξεκινήσουν γεωτρήσεις και ότι αυτό συνιστά κίνδυνο για το Κυπριακό. Η δική σας εκτίμηση;

—Ένα μεγάλο χόος σε θέματα κοινωνικοοικονομικά αλλά και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης. Δεν είμαστε ικανοποιημένοι με τον τρόπο που ο Νίκος Αναστασιάδης χειρίζεται το Κυπριακό, υπάρχουν αντιφάσεις, παλινδρομήσεις, έλλειψη συνέπειας, έλλειψη ξεκαθάρου προσανατολισμού. Έχουμε τα παράπονά μας για το πώς έχει χειριστεί το Κυπριακό ο κ. Αναστασιάδης.

—Παρόλα αυτά τον στηρίζετε.

—Στηρίζουμε τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού και ενόσω

—Η διαχείριση του φυσικού πλούτου είναι αρμοδιότητα και κυρίαρχο δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και κανένας δεν μπορεί να μας το στερήσει. Πρέπει η κυβέρνηση να κινείται προς αυτή την κατεύθυνση κάνοντας όμως σωστά βήματα. Δυστυχώς, έχει καθυστερήσει πάρα πολύ, έχει ξηλώσει όλη τη στρατηγική που είχε κτιστεί επί προηγούμενης διακυβέρνησης και το χειρότερο από όλα είναι πως δεν την έχει αντικαταστήσει αλλά προχωρεί με σπασμωδικές κινήσεις. Με τα ενεργειακά πρέπει να ακολουθήσουμε και μια σωστή πολιτική στο Κυπριακό. Πρέπει να προσπαθήσουμε να λύσουμε το Κυπριακό αν είναι δυνατόν προτού εξελιχθούν τα πράγματα στα ενεργειακά και αν όχι πρέπει να επιβεβαιώνεται η βούλησή μας ότι θέλουμε λύση στο Κυπριακό και την ευθύνη για τη μη ενδεχόμενη λύση την έχει η τουρκική πλευρά. Έχουμε εμπειρίες από το παρελθόν, όταν ο Δημήτρης Χριστόφιας χειριζόταν το Κυπριακό με εμφανή τη βούλησή του να προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις, όταν απείλησε η Τουρκία ότι θα προκαλέσει προβλήματα στην κυπριακή ΑΟΖ, υπήρξε καθολική αντίδραση από τη διεθνή κοινότητα. Με αποτέλεσμα η Τουρκία να αφήσει το «Μπαρμπαρός» στο λιμάνι. Όταν ο κ. Αναστασιάδης διαπραγματευόταν το Κυπριακό το '13 και ήταν απρόθυμος να πάει σε συνομιλίες, ακολουθώντας πιστά το τι του ζητούσαν όλα τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα, το «Μπαρμ-

Ο κ. Νίκος Αναστασιάδης έχει ξεκινήσει την προεκλογική του εκστρατεία εδώ και καιρό και ό,τι και να λέει περί του αντιθέτου δεν πείθει κανέναν.

παρός» έκανε ελεύθερα βόλτες στις νότιες ακτές της Κύπρου. Έχει σημασία, λοιπόν, το πώς προχωρούμε στην αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι η Τουρκία θα προκαλέσει, αλλά πρέπει να είμαστε διπλά προσεκτικοί.

—Ο Πρόεδρος έχει περιγράψει την παραμονή της Εσχον στην Κύπρο ως ασπίδα ασφαλείας.

—Το ότι είναι μία τεράστια εταιρεία σίγουρα έχει τον δικό της ρόλο. Είδαμε όμως την Τουρκία μέχρι σήμερα να συμπεριφέρεται βάσει λογικής; Την είδαμε να τα βάζει με ολόκληρη την Ε.Ε. στο θέμα των προσηφύγων και η Ε.Ε. θεωρώ πως έχει μεγαλύτερο εκτόπισμα από μία πολυεθνική εταιρεία. Είδαμε την Τουρκία να πιέζεται από οποιονδήποτε; Τα μεγάλα λόγια πρέπει να τα αφήσουμε στο περιθώριο και να λειτουργήσουμε με αποτελεσματικό τρόπο.

Από το '10 είπαμε να αξιοποιηθεί ως ένα κίνητρο για λύση στο Κυπριακό. Με λυμένο το Κυπριακό όλοι έχουν να κερδίσουν στην ευρύτερη περιοχή από την ύπαρξη του φυσικού πλούτου στην Κύπρο. Εμείς προσπαθήσαμε να πείσουμε τ/κ κόμματα ότι είναι προς όφελος όλων μας να λυθεί το Κυπριακό για να κερδίσουν όλοι. Αυτός ο φυσικός πλούτος μάς ανήκει βέβαια.

Εκλογικές συνεργασίες και ο «μεγάλος συνασπισμός»

—Ιστορικά το ΑΚΕΛ επεδίωκε συνεργασίες. Αποκλείεται, ωστόσο, από τις διαβουλεύσεις την πλειοψηφία του Ενδιάμεσου. Πώς θα προχωρήσει;

—Δικαίωμα του κάθε κόμματος να ξεκαθαρίσει με ποιους θα συνεργαστεί. Εμείς στο προγραμματικό συνέδριο καθορίσαμε το πλαίσιο που θα επιδιώκουμε συνεργασίες μελλοντικά και θα βασίζονται σε πολιτικές αρχές. Την όποια συνεργασία θα την επιδιώκουμε εφόσον υπάρξει συναντίληψη στο Κυ-

πριακό, αλλά και στα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης. Δεν θα επιδιώκουμε συνεργασίες που είναι πολύ πρόσκαιρες και θα καταρρέουν σαν χάρτινος πύργος την επόμενη.

—Το ΑΚΕΛ έκανε την Παρασκευή συνεργασία στη βουλή με τον ΔΗΣΥ χάριν του κυπριακού. Γιατί να μην υπάρξει χάριν του Κυπριακού ένα grand coalition μεταξύ ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ;

—Δεν κάναμε καμία συνεργασία με τον ΔΗΣΥ για να περάσει το θέμα,

“Την όποια εκλογική συνεργασία θα την επιδιώξουμε εφόσον υπάρξει συναντίληψη στο Κυπριακό, αλλά και στα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης.

κάναμε μια υπέρβαση για ένα ζήτημα που δεν θεωρούσαμε θέμα αρχής. Ο ΔΗΣΥ μάς φλόμωσε για χρόνια ότι είναι έτοιμος για τις μεγάλες υπερβάσεις την κρίσιμη ώρα, όχι μόνο δεν τις έκανε αλλά στράφηκε σε επιλογές εντελώς αντίθετες από όσα διακήρυσσε προηγουμένως. Και αναφέρομαι στην προεδρία της βουλής. Συνεπώς κατέρρευσε ο μύθος ότι είναι το κόμμα των υπερβάσεων για τα εθνικά θέματα. Εμείς δεν πρόκειται να κάνουμε καμία συμμαχία με τον ΔΗΣΥ, μας χωρίζει

ένα μεγάλο χάος σε θέματα κοινωνικοοικονομικά αλλά και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης. Δεν είμαστε ικανοποιημένοι με τον τρόπο που ο Νίκος Αναστασιάδης χειρίζεται το Κυπριακό, υπάρχουν αντιφάσεις, παλινδρομήσεις, έλλειψη συνέπειας, έλλειψη ξεκαθάρου προσανατολισμού. Έχουμε τα παράπονά μας για το πώς έχει χειριστεί το Κυπριακό ο κ. Αναστασιάδης.

—Παρόλα αυτά τον στηρίζετε.

—Στηρίζουμε τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού και ενόσω

κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση θα τη στηρίζουμε. Όταν πρόσφατα λοξοδρόμησε του ασκήσαμε κριτική και μας κατηγόρησαν ότι ενόψει εκλογών αλλάξαμε προσανατολισμό. Να δουν τώρα που θα επιστρέψει στο τραπέζι των συνομιλιών ποια θα είναι η στάση του ΑΚΕΛ. Και θα φανεί καθαρά ότι δεν επηρεαζόμαστε από τις εκλογές. Εκείνο που μας καθοδηγεί είναι η επιθυμία να επιλύσουμε το Κυπριακό, γιατί αυτό επιβάλλουν τα εθνικά συμφέροντα της Κύπρου και του λαού μας.

Αρχή την Τρίτη με αλλαγή της μεθοδολογίας

Υπάρχει σχετική αισιοδοξία των Η.Ε., των ΗΠΑ και της Ε.Ε. για τη δυνατότητα επίτευξης μιας συμφωνίας διευθέτησης στο Κυπριακό

NEA YORKH

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί στις διαπραγματεύσεις του Κυπριακού, μετά την επιστροφή των δύο ηγετών στο τραπέζι των συνομιλιών την Τρίτη, θα είναι πιθανόν το πρώτο θέμα που θα απασχολήσει τους κ.κ. Αναστασιάδη, Ακιντζί και Αϊντε. Το ζήτημα της μεθοδολογίας έχει τεθεί στο τραπέζι τουλάχιστον εδώ και δύο μήνες και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν σε τροποποίηση. Ωστόσο, δεν είναι βέβαιο ότι οι απόψεις συγκλίνουν. Στα μέσα Φεβρουαρίου και μετά τις συναντήσεις που είχε ο Έσπεν Μπαρθ Αϊντε με Αμερικανούς αξιωματούχους, οι τελευταίοι έλεγαν για τη διαδικασία ότι «χρειάζεται μεγαλύτερη φροντίδα και προσαρμογή σε καλύτερη κατεύθυνση».

Λίγες μέρες αργότερα θέμα μεθοδολογίας έθεσε και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, μιλώντας για πρώτη φορά περί αυτού γύρω στις 20 Φεβρουαρίου, ενώ το κατέγραψε και στην επιστολή που έστειλε στον γ.γ. του ΟΗΕ, όπου ζήτησε τη δημιουργία ενός εγγράφου με τρεις πτυχές, για τις ξεκάθαρες συγκλίσεις, τις ουσιαστικές διαφορές και τις μη υψίστης σημασίας διαφορές. Ο Μουσταφά Ακιντζί έχει ζητήσει αλλαγή του ρόλου των Ηνωμένων Εθνών, ώστε να λειτουργούν πλέον ως διαμεσολαβητές και να επιδιώκουν προτάσεις. Ο Αϊντε πάντως έχει ξεκαθαρίσει και δημόσια ότι δεν θέλει να είναι μεσολαβητής. Με αυτό ως δεδομένο, η αλλαγή μεθοδολογίας που τώρα ζητάει ο Ακιντζί είναι «ενεργητικότερο ρόλο των Ηνωμένων Εθνών, δραστηριοποίηση Αϊντε σε περισσότερες εκ του σύνεγγυς επαφές με τις δύο

Αναστασιάδης:

τρίπτυχο με τις ξεκάθαρες συγκλίσεις, τις ουσιαστικές διαφορές και τις μη υψίστης σημασίας διαφορές.

Ακιντζί: ενεργότερο ρόλο Η.Ε., περισσότερες εκ του σύνεγγυς επαφές Αϊντε με τις πλευρές και τις εγγυήτριες και χρονοδιάγραμμα μέχρι Ιούνιο.

πλευρές και τις εγγυήτριες δυνάμεις και χρονοδιάγραμμα για συμφωνία μέχρι τον Ιούνιο». Ο Έσπεν Μπαρθ Αϊντε στο φόρουμ του Atlantic Council, στις 8 Μαρτίου, είχε αναφερθεί σε «χρήσιμη αξιοποίηση του χρόνου», προσθέτοντας ότι οι συνομιλίες του με τους ηγέτες τις τελευταίες μέρες, πριν έλθει στην Ουάσινγκτον «ήταν κυρίως για τη μορφή που θα χρησιμοποιήσουμε όταν θα επιστρέψουμε στη διαπραγμάτευση, χωρίς να χάσουμε περαιτέρω χρόνο». Στις διαβουλεύσεις του Αϊντε με τους ηγέτες φαίνεται ότι έχουν καταγραφεί τα κοινά στοιχεία όλων των προτάσεων, χωρίς ακόμη να έχει λάβει οριστική μορφή η μεθοδολογία.

Πηγή κοντά στις συνομιλίες μας ανέφερε ότι δεν έχει συμφωνηθεί η μεθοδολογία, παρότι έχουν υπάρξει συζητήσεις και όλοι αναμένουν την επιστροφή των ηγετών στο τραπέζι: «Ο,τι γίνει θα πρέπει να αποφασιστεί και από τους δύο»,

Ο γ.γ. του ΟΗΕ φαίνεται να εστιάζει την προσοχή του στο θέμα των τεσσάρων ελευθεριών, και φέρεται να επισήμανε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη ότι εκείνο που προέχει είναι να ξεκαθαριστεί τι ακριβώς ζητάει η Τουρκία.

δύλωσε. Πάντως, από μόνη της η επιστροφή των ηγετών στο τραπέζι των συνομιλιών και η όποια νέα μεθοδολογία δεν πρόκειται να αλλάξουν πολλά πράγματα στην κατάσταση, καθώς όλοι αναμένουν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και πώς θα αντιδράσει σ' αυτό ο Ταγίπ Ερντογάν, αφού υπάρχει γενική συμφωνία ότι είτε με θετικό γι' αυτόν είτε αρνητικό αποτέλεσμα, η πιθανή αντίδρασή του παραμένει απρόβλεπτη.

Κλειδί οι 4 ελευθερίες

Παρά την απρόβλεπτη συμπεριφορά του Ταγίπ Ερντογάν και τα μεγάλα ερωτηματικά που υπάρχουν

σε Ουάσινγκτον, Βρυξέλλες και Νέα Υόρκη για τη στάση που θα κρατήσει σε μεγάλο εύρος θεμάτων, μεταξύ αυτών και το Κυπριακό, υπάρχει σχετική αισιοδοξία σε Ηνωμένα Έθνη, ΗΠΑ και Ε.Ε. για τη δυνατότητα επίτευξης μιας συμφωνίας διευθέτησης. Τα βασικά προβλήματα στις διαπραγματεύσεις όπως φαίνονται σήμερα είναι το ζήτημα της ασφάλειας και οι 4 ελευθερίες. Ο ίδιος ο Αντόνιο Γκουτιέρρες που είχε αρκετές συνομιλίες με Τούρκους επίσημους, στη συνάντησή του στη Νέα Υόρκη, με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, εξέφρασε την προσωπική –όπως διευκρίνισε– εκτίμηση ότι βλέπει δυνατό-

τητα να λυθεί το ζήτημα της ασφάλειας. Παρόμοια άποψη έχει εκφραστεί δημόσια και από τον Έσπεν Μπαρθ Αϊντε (που δεν πιστεύει ότι η ασφάλεια θα είναι το θέμα που θα εμποδίσει τη λύση) αλλά και ιδιωτικά από τους Αμερικανούς.

Ο γενικός γραμματέας αντίθετα φαίνεται να εστιάζει την προσοχή του στο θέμα των τεσσάρων ελευθεριών, όπου φέρεται να επισήμανε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη ότι εκείνο που προέχει είναι να ξεκαθαριστεί τι ακριβώς ζητάει η Τουρκία. Αν επιζητεί εξίσωση των πολιτών της με των πολιτών των χωρών μελών της Ε.Ε., είπε πως κανείς

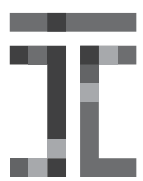
δεν θα επιρρίψει ευθύνες στον Πρόεδρο Αναστασιάδη που θα το αρνηθεί. Ωστόσο, και για τον κ. Γκουτιέρρες δεν ήταν ξεκάθαρο τι ακριβώς θέλει η Αγκυρα στο θέμα αυτό και ενθάρρυνε επαφές Ευρωπαίων επισήμων με Τούρκους και εκπροσώπους της τουρκοκυπριακής κοινότητας, με στόχο να καταστούν σαφή τα περιθώρια διευκολύνσεων προς Τούρκους υπηκόους στην Κύπρο που επιτρέπονται από το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Η αμερικανική ανάλυση φαίνεται λίγο πιο προωθημένη. Όπως είχε γράψει στις 23 Φεβρουαρίου η «Κ», οι αναλύσεις του Στέιτ Ντιπάρτμεντ λαμβάνουν υπόψη τρεις επιλογές.

Η πρώτη και δυσκολότερη, να υπάρξει συμφωνία εντός της Ε.Ε. και οι διευθετήσεις για το καθεστώς των Τούρκων υπηκόων στην Κύπρο να αποτελέσουν μέρος του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Αυτό όμως προϋποθέτει απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και πιθανόν δημοψηφίσματα σε κράτη μέλη. Η δεύτερη επιλογή θα μπορούσε να είναι μία συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελλάδας, της Τουρκίας και της Κύπρου, που χαρακτηρίζεται ευκολότερη και συντομότερη διαδικασία.

Τρίτη –και κατά τους Αμερικανούς ευκολότερη– επιλογή είναι μία διμερής συμφωνία μεταξύ της Τουρκίας και της ενιαίας ομόσπονδης Κύπρου.

Όσο για το θέμα της ασφάλειας, Αμερικανοί και ΟΗΕ εκτιμούν ότι είναι δυνατόν η «φυσική ασφάλεια» που επιζητεί η Τουρκία να επιτευχθεί χωρίς να υπάρχουν επεμβατικά δικαιώματα και μόνιμη διατήρηση στρατευμάτων και βλέπουν την Αγκυρα έτοιμη για αρκετές παραχωρήσεις.

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΟΥ

MA / MSc

Μεταπτυχιακά Προγράμματα 2017

Email:

studies@cut.ac.cy

Phone

+357-25002710 / 11

Website

www.cut.ac.cy/masters

Πρόσκληση ΠΡΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού σε συνεργασία με τον Επίτροπο Εθελοντισμού και το “Hope For Children” CSR Policy Center καλούν τις εταιρείες να συμμετέχουν στον 1ο Μαραθώνιο Φυσικής Δραστηριότητας και Άσκησης (Fitness), στα πλαίσια της κοινωνικής εταιρικής τους ευθύνης. Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Όλα τα έσοδα του Μαραθωνίου θα δοθούν για τον συντονισμό και την λειτουργία στο «Σπίτι του Παιδιού» το οποίο θα φιλοξενεί παιδιά θύματα σεξουαλικής βίας και του οποίου τον συντονισμό και τη λειτουργία ανέλαβε το “Hope For Children” CSR Policy Center, σε πλήρη και άμεση συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, οι οποίες και χρηματοδοτούν τη νέα αυτή δομή.

- Ο 1ος Μαραθώνιος Φυσικής Δραστηριότητας και Άσκησης (Fitness), θα γίνει στις 7 Μαΐου, από τις 10:00 μέχρι τις 13:30 στο Κλειστό Γυμναστήριο «Τάσος Παπαδόπουλος Ελευθερία».
- Συμμετέχουν, 9 μεγάλα Γυμναστήρια της Κύπρου αδειούχα από τον ΚΟΑ, και το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.
- Εισηγητές των προγραμμάτων είναι καταξιωμένοι γυμναστές επαγγελματίες στον χώρο του Fitness οι οποίοι θα μας προσφέρουν ποικιλία διάφορων ομαδικών προγραμμάτων με μουσική σε ένα Μαραθώνιο Fitness 3,5 ωρών.

Φέρτε τις ομάδες σας και ελάτε να γυμναστούμε όλοι μαζί για ένα καλό σκοπό. Θα υπάρχουν μεγάλα έπαθλα για τους νικητές.

Μπορείτε να έρθετε με τις οικογένειες σας αφού ταυτόχρονα με τον Μαραθώνιο Φυσικής Δραστηριότητας και Άσκησης, τα παιδιά ηλικίας 5-12 ετών, θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν διάφορα αθλήματα με την καθοδήγηση των γυμναστών ΑΓΟ, όπως Καράτε, Τζούντο, Ταεκβοντο, Χακίδο, Επιτραπέζια Αντισφαίριση, Χορό, Ρυθμική Γυμναστική.

**Εισιτήρια εισόδου - Εισφορά 5 ευρώ ανά άτομο
Για τα Παιδιά που θα συμμετέχουν στα προγράμματα ΑΓΟ - Δωρεάν**

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο τηλέφωνο 22-897247 ώρες 08.30 – 15.30.

Διοργανωτής

Υπό την Αιγίδα

Συνδιοργανώνουν

Χορηγός Επικοινωνίας

Σημαντικά τα deals του 3ου γύρου σε ρευστό κλίμα

Με θετικό πρόσημο κλείνουν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της κυβέρνησης Αναστασιάδη, σε μια φλεγόμενη περιοχή όμως

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ο τρίτος γύρος αδειοδότησης ολοκληρώθηκε τις προηγούμενες μέρες στη Λευκωσία, συγκεντρώνοντας στα νερά της Κύπρου σημαντικές εταιρείες, όπως η αμερικάνικη Exxon Mobil, η καταρινή Qatar Petroleum, η ιταλική ENI και η γαλλική TOTAL και θεωρείται επιτυχία πρώτα για το ενεργειακό δυναμικό της Κύπρου και στη συνέχεια για την ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, η παρουσία της Ε.Ε. στην πρόσφατη τετραμερή των υπουργών Ενέργειας Ισραήλ-Ελλάδας-Κύπρου-Ιταλίας στην παρουσία του Ευρωπαίου Επίτροπου Ενέργειας και οι αποφάσεις για τον East Med μεταφράζονται ως ισχυρός παράγοντας αποτροπής διοχέτευσης της παραγωγής ισραηλινών κοιτασμάτων σε μια αγορά όπως είναι η τουρκική.

Στην τετραμερή του Τελ Αβιβ, πέρα από τις επιμέρους επιλογές των κρατών της περιοχής, αποφασίστηκε να καταστήσουν τον East Med ως την αιχμή του δόρατος για την εμπορική εκμετάλλευση των κοιτασμάτων της περιοχής τα οποία θα έχουν ως κατεύθυνση την Ευρώπη. Το ότι στην κυπριακή ΑΟΖ αναπτύσσονται πλέον συμφέροντα χωρών όπως οι ΗΠΑ, η Γαλλία και η Ιταλία είναι ένα επιπλέον πολιτικό χαρτί για τη Λευκωσία, αλλά δεν μπορεί να θεωρείται και η απόλυτη ασπίδα ασφαλείας. Η ρευστή κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή, ιδιαίτερα με τα μέτωπα της Συρίας ανοικτά, τη Ρωσία και τις ΗΠΑ άμεσα εμπλεκόμενες και την εξαιρετικά ρευστή και εν πολλοίς απρόβλεπτη κατάσταση στην Τουρκία, καθιστά την οποία προβλεψιμή για πλήρη ανάπτυξη ενός συνολικού ενεργειακού σχεδιασμού στην ανατολική Μεσόγειο, προς το παρόν, επισφαλής. Γι' αυτό, διπλωματικές πηγές που έχουν γνώση και των ενεργειακών σχεδιασμών υποστηρίζουν ότι το ιδανικότερο σενάριο είναι μια συνολικότερη ρύθμιση των ανοικτών ζητημάτων της περιοχής, του Παλαιστινιακού και του Κυπριακού συμπεριλαμβανομένων, που θα κα-

Η παρουσία στα νερά της Κύπρου εταιρειών όπως η αμερικάνικη Exxon Mobil, η καταρινή Qatar Petroleum, η ιταλική ENI και η γαλλική TOTAL και θεωρείται επιτυχία πρώτα για το ενεργειακό δυναμικό της Κύπρου και στη συνέχεια για την ευρύτερη περιοχή.

Σε εκκρεμότητα παραμένει η διευθέτηση του ζητήματος σχετικά με τους χώρους για τις υποβοηθητικές υπηρεσίες των εταιρειών στο λιμάνι Λεμεσού, με κίνδυνο για το πρόγραμμα γεωτρήσεων.

ταστήσει την Κύπρο επιχειρηματικό κέντρο ευεργετικών συνεργιών.

3ος γύρος και προκλήσεις

Οι υπογραφές για τα συμβόλαια έρευνας και αναλογικού καταμερισμού παραγωγής για τα τεμάχια 6, 8 και 10 ουσιαστικά ολοκληρώσαν τους ενεργειακούς σχεδιασμούς και δραστηριότητες της παρούσας κυβέρνησης. Ο τρίτος γύρος αδειοδότησης ολοκληρώθηκε με τον καλύτερο και τρόπο αν ληφθούν υπόψη, σε πρώτη φάση, οι εταιρείες με τις οποίες κατέληξε η κυβέρνηση αλλά και το ερευνητικό πρόγραμμα που έχει ανακοινωθεί. Η υπογραφή των συμβολαίων με εταιρείες όπως η Exxon Mobil, η Qatar Petroleum αλλά και με τις παλαιότερες ENI και TOTAL θεωρείται επιτυχία πρώτα για το ενεργειακό δυναμικό της Κύπρου και στη συνέχεια για την

ευρύτερη περιοχή. Επιτυχία η οποία πιστώνεται στην κυβέρνηση, η οποία στο συγκεκριμένο κομμάτι υλοποίησε αθόρυβα και μεθοδικά τους στόχους που είχαν τεθεί. Η ολοκλήρωση του τρίτου γύρου αποκατά μεγαλύτερη σημασία αν ληφθεί υπόψη ότι προηγήθηκαν τα απογοητευτικά αποτελέσματα του δεύτερου γύρου αδειοδότησης και η διαφανόμενη, τότε, φυγή των εταιρειών καθώς και οι τουρκικές προκλήσεις την ίδια περίοδο με την κάθοδο του «Μπαρμπαρός».

Πέρα από τις προσεκτικές κινήσεις που έγιναν στο θέμα των ενεργειακών επιδιώξεων στην παρούσα συγκυρία, υπάρχουν και καυτά ζητήματα τα οποία θα κληθεί να χειριστεί ο ένοικος του Προεδρίου που θα προκύψει από τις εκλογές του 2018. Το πρώτο αφορά πιθανή έξαρση της τουρκικής προκλητικότητας σε περίπτωση μη λύσης του πολιτικού προβλήματος. Το δεύτερο, ο αγωγός φυσικού αερίου (Φ.Α.) από το Ισραήλ προς την Τουρκία θέμα για το οποίο το Τελ Αβιβ δεν φαίνεται να συμφωνεί, η διπλή απόφαση της Λευκωσίας, ότι δηλαδή χρειάζεται συγκατάθεση της εάν και εφόσον ο αγωγός περάσει μέσα από την κυπριακή ΑΟΖ. Και το τρίτο, επίσης σοβαρό θέμα, έχει να κάνει με τις συζητήσεις για πώληση Φ.Α. στην Αίγυπτο.

Ντιλ και διπλωματία

Ένα μήνα προτού πέσουν οι υπογραφές με τις εταιρείες για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε συνέντευξη του στον Αλέξη Παπαχελά είχε αποκαλύψει ότι οι επιλογές εταιρειών στις οποίες παραχωρήθηκαν τεμάχια είχαν και διπλωματική υφή. Ο Νίκος Αναστασιάδης είχε εκτιμήσει τότε ότι τουρκικά πλοία δεν θα παρενοχλήσουν τις εταιρείες γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ, διότι θιγόνται συμφέροντα μεγάλων χωρών, όπως η Ιταλία και η Γαλλία, για να προσθέσει με νόημα: «Τώρα είναι και η Αμερική. Με την Exxon Mobil, εάν τελικά ολοκληρωθεί η διαπραγ-

Οκτώ τεμάχια από τα 13 συνολικά της κυπριακής ΑΟΖ έχουν παραχωρηθεί για έρευνες σε επτά κοινοπραξίες και μια εταιρεία. Την μεγαλύτερη παρουσία έχει η ιταλική ENI, η οποία δραστηριοποιείται είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλες εταιρείες. Ακολουθεί η γαλλική TOTAL, ενώ στον χάρτη φιγουράρουν ενεργειακοί κολοσσοί όπως η Exxon Mobil και η Shell.

μάτευση, είναι κάτι το οποίο προστατεύει –αν θέλετε– λόγω συμφερόντων τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κ.Δ. στην ΑΟΖ της». Τα όσα είχε πει ο Πρόεδρος επιβεβαιώθηκαν από τις επαφές που είχε πρόσφατα στις ΗΠΑ τόσο με στελέχη της Exxon, καθώς και σε αυτές που είχε σε πολιτικό επίπεδο με αξιωματούχους της αμερικάνικης κυβέρνησης ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης. Η κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία και που όπως εκτιμάται θα συνεχιστεί και μετά το δημοψήφισμα δημιουργεί ανησυχίες στη Λευκωσία για εμφάνιση τουρκικών προκλήσεων. Οι πρώτες επαφές που έγιναν στην Ουάσινγκτον από τον Νίκο Χριστοδουλίδη κρίνονται θετικές και δεν διαφοροποιούν, όπως λέγεται, το πλαίσιο συνεργασίας που υπήρχε με την προηγούμενη κυβέρνηση των ΗΠΑ.

Αγωγός προς Τουρκία

Ένα από τα θέματα-αγκάθια που προέκυψαν πρόσφατα είναι η θέση του Τελ Αβιβ ότι δεν απαιτείται η έγκριση της Λευκωσίας σε προβλεψιμότητα του αγωγού Φ.Α. προς την Τουρκία. Παρά το γεγονός ότι οι τόνοι παρέμειναν χαμηλοί το ταξίδι που πραγματοποιήσε στο

Τελ Αβιβ ο κυβερνητικός εκπρόσωπος δεν ήταν άσχετο και με το συγκεκριμένο θέμα. Πληροφορίες της «Κ» θέλουν το Ισραήλ να κρατά ανοικτές όλες τις επιλογές εξαγωγών Φ.Α. αυτή την περίοδο κυρίως για λόγους τακτικής προσέλκυσης εταιρειών για την εν εξελίξει διαδικασία αδειοδότησης νέων τεμαχίων. Οι εκτιμήσεις που διατυπώνονται στη Λευκωσία είναι ότι το Τελ Αβιβ, όταν θα πάρει την τελική απόφαση, θα λάβει υπόψη του και πολιτικές παραμέτρους. Η παρουσία της Ε.Ε. στην πρόσφατη τετραμερή μεταφράζεται ως ένας ισχυρός παράγοντας αποτροπής διοχέτευσης της παραγωγής ισραηλινών κοιτασμάτων σε μια αγορά όπως είναι η τουρκική εν αντιθέσει με τον East Med που δίνει περισσότερες εμπορικές επιλογές.

Τρεις συν δύο γεωτρήσεις

Μετά από μεγάλο διάστημα απραξίας, το 2017 θα είναι η χρονιά που θα ξεκινήσουν και πάλι οι ερευνητικές γεωτρήσεις σε νέα και παλιά τεμάχια που έχουν παραχωρηθεί. Η εκκίνηση θα γίνει από το τεμάχιο 11 το οποίο διαχειρίζεται η κοινοπραξία ENI - TOTAL. Όπως ανακοινώθηκε από την αντιπρόεδρο ερευνών, του ιταλικού ενε-

ργειακού κολοσσού για τη Μέση Ανατολή και Βόρειο Αφρική, Eleanor Rowley το πρώτο δεκαπενθήμερο Ιουλίου θα ξεκινήσει η ερευνητική γεώτρηση. Οι εργασίες στο τεμάχιο 11 με την ονομασία «Ονισήφορος», λένε οι πληροφορίες, θα ξεκινήσουν ανήμερα της εορτής του αγίου Ονισφόρου στις 18 Ιουλίου. Η άλλη ερευνητική γεώτρηση που έχει ανακοινωθεί από τη γαλλο-ιταλική κοινοπραξία είναι προγραμματισμένη το 2018 στο τεμάχιο 8. Το δεύτερο εξάμηνο του 2018, έχει ανακοινωθεί γεώτρηση στο τεμάχιο 10 από την κοινοπραξία Exxon - Qatar. Ανεπίσημα μέχρι το τέλος του 2017, λένε οι πληροφορίες, ενδέχεται να πραγματοποιηθούν άλλες δύο γεωτρήσεις σε οικόπεδα της ENI. Ωστόσο, εδώ υπάρχουν ανασταλτικοί παράγοντες που ενδεχομένως να διαφοροποιήσουν το ερευνητικό πρόγραμμα των Ιταλών. Με τα δεδομένα του σήμερα δεν αποκλείεται μέχρι τέλους του 2017 η κοινοπραξία του τεμαχίου 11 να έχει σαφή εικόνα για τις ποσότητες του τεμαχίου. Αποτελέσματα τα οποία αναμένονται με τεράστιο ενδιαφέρον μιας και θα δείξουν αν το μεγάλο αιγυπτιακό κοιτάσμα «Ζορ» επεκτείνεται εντός της κυπριακής ΑΟΖ.

Δυναμικό παρόν της Ε.Ε. στην περιοχή και East Med

Από τις σημαντικές εξελίξεις που προσθέτουν στην ενεργειακή σκακιέρα της περιοχής, είναι το δυναμικό παρόν που δίνει η Ε.Ε. στους σχεδιασμούς για τους διαδρόμους των κοιτασμάτων Φ.Α. της περιοχής. Επί τουτού καθοριστικής σημασίας χαρακτηρίστηκε η συνάντηση στο Τελ Αβιβ των υπουργών Ενέργειας Κύπρου - Ελλάδας - Ισραήλ, με την προσθήκη του ιταλού υπουργού Ενέργειας αλλά και την παρουσία του Ευρωπαίου Επίτροπου Κλιματικής Δράσης και Ενέργειας, συνάντηση η οποία άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στα ενεργειακά πράγματα της περιοχής με το μεγαλεπήβολο έργο υποδομής, τον αγωγό East Med, να εισέρχεται σε τροχιά υλοποίησης. Η διακήρυξη του Τελ Αβιβ δίνει σοβαρές προοπτικές υλοποίησης του μεγαλύτερου υποθαλάσσιου αγωγού που θα ξεκινή από την περιοχή θα περνά από την Ελλάδα και θα καταλήγει στον ιταλικό αγωγό «Ποσειδών» και θα συμβάλει στην ευρωπαϊκή διαφοροποίηση και ασφάλεια στο πλαίσιο της «Νότιας Διαδρομής Φ.Α.». Στον αγωγό «Ποσειδών» θα καταλήγουν τα κοιτάσματα της ανατολικής Μεσογείου της Μέσης Ανατολής και της Κασπίας, μεταφέροντας 14 δισ. κ.μ. Φ.Α. σε ετήσια βάση. Στην τετραμερή του Τελ Αβιβ, πέρα από τις επιμέρους επιλογές των κρατών της περιοχής, αποφασίστηκε να καταστήσουν τον East Med ως την αιχμή του δόρατος για την εμπορική εκμετάλλευση των κοιτα-

Το συνολικό μήκος του East Med υπολογίζεται στα 1.900 χιλιόμετρα και το κόστος του έχει υπολογιστεί στα 5 δισ. ευρώ.

σμάτων της περιοχής τα οποία θα έχουν ως κατεύθυνση την Ευρώπη.

«Αφροδίτη» πάει Αίγυπτο

Παράλληλα με τους ευρωπαϊκούς σχεδιασμούς με βάση και τη διακήρυξη του Τελ Αβιβ οι χώρες παραγωγής Φ.Α. της περιοχής διατηρούν το δικαίωμα στηρίξης άλλων εφικτών επιλογών εξαγωγής Φ.Α. όπως ο απευθείας αγωγός από την κυπριακή ΑΟΖ προς την Αίγυπτο. Σε ό,τι αφορά το κοιτάσμα «Αφροδίτη» ο προανατολισμός παραμένει προς τα δύο

τεμαχικά υδρογονόλης σε Δαμιέττα και Ίνγκου στην Αίγυπτο. Με βάση στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί από την περιοχή θα απαιτηθούν δύο αγωγοί Φ.Α. μήκους 290 χλμ. και 420 χλμ. Υποδομές οι οποίες θα καλύψουν και τις εξαγωγικές ανάγκες του Ισραήλ προς Αίγυπτο ενώ την ίδια ώρα θα κάνουν πραγματικότητα και τον αγωγό προς την Κύπρο για τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς. Παρά τις διαφορετικές απόψεις που εκφράζονται η ΕΥΚ επιμένει ότι η Αίγυπτος συνεχίζει να ενδιαφέρεται

για το Φ.Α. του «Αφροδίτη». Την ίδια ώρα σε πολιτικό επίπεδο εκφράζονται σοβαρές επιφυλάξεις για καθυστέρηση στην παραγωγή εάν τα συμβόλαια δεν θα καλύψουν τις επενδύσεις σε υποδομές μεταφοράς του Φ.Α. από την περιοχή. Στο κομμάτι αξιοποίησης των υφιστάμενων κοιτασμάτων, όπως είχε αποκαλύψει σε παλαιότερη συνέντευξη της στην «Κ» η πρόεδρος της ΕΥΚ Τούλα Ονούφρου, στους σχεδιασμούς υπήρχε το ενδεχόμενο ενός δικτύου αγωγών προς γειτονικές αγορές.

Κινδυνεύουν γεωτρήσεις εξαιτίας εμποδίων στο λιμάνι

Την ώρα που οι εταιρείες έχουν ανακοινώσει επίσημα πρόγραμμα ερευνητικών γεωτρήσεων, για κάποιες περιπτώσεις η κυβέρνηση θα βρεθεί σε δύσκολη θέση εάν δεν δώσει άμεσα λύσεις σε προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί και αφορούν τις υποδομές υποστήριξης του έργου των εταιρειών στην ξηρά μετά την απομάκρυνσή τους από το λιμάνι Λάρνακας. Με εξαίρεση την κοινοπραξία του τεμαχίου 11 που έχει ήδη καταλήξει σε συμφωνία χρησιμοποίησης του λιμένα Λεμεσού, για τις υπόλοιπες υπάρχει σοβαρό πρόβλημα το οποίο εάν δεν επιλυθεί άμεσα θα επηρεάσει το ερευνητικό πρόγραμμα των γεωτρήσεων. Το πρόβλημα εξυπηρετήσης των εταιρειών παρουσιάστηκε στο μεσοδιάστημα υπογραφής των συμβολαίων και παράδοσης της διαχείρισης του λιμένα Λεμεσού σε ιδιώτες.

Η κοινοπραξία DP World και G.A.P. Vassilopoulos που διαχειρίζονται τις θαλάσσιες υπηρεσίες αντέδρασε μία ημέρα μετά την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ Total με την EDT Offshore, για παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών. Οι διαχειριστές υποστηρίζουν ότι με βάση τη συμφωνία που υπέγραψαν έχουν μονοπωλιακά δικαιώματα ασχέτως εάν ο χώρος

που παραχωρήθηκε στην TOTAL, όπως λέγεται βρίσκεται εκτός ορίων δικαιοδοσίας. Και αν στην περίπτωση της TOTAL η λύση που δόθηκε ήταν κατ' εξαίρεση, δεν συμβαίνει το ίδιο και με τις υπόλοιπες.

Το υπόλοιπο πρόγραμμα γεωτρήσεων τουλάχιστον για το 2017 βρίσκεται στο αέρα, υποστηρίζουν πηγές κοντά στα ενεργειακά δρώμενα. Μάλιστα, όπως μας λέχθηκε, εάν δεν βρεθεί λύση το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα οι γε-

Στον αέρα το πρόγραμμα, αν δεν αρθεί το αδιέξοδο με την DP World.

ωτρήσεις στην καλύτερη περίπτωση θα μετατεθούν για το 2018. Η κοινοπραξία που διαχειρίζεται τις θαλάσσιες υπηρεσίες στο λιμάνι Λεμεσού απαιτεί από τις υπόλοιπες εταιρείες να έλθουν σε συμφωνία μαζί της για τους χώρους που θα εγκαταστήσουν το εργοστάσιο παρασκευής λάσπης.

Μπροστά στο αδιέξοδο που συνεχίζει να υπάρχει εκφράζονται φόβοι κάποιες εταιρείες να μετακινηθούν σε λιμάνι γειτονικών χωρών.

Μια διαιρεμένη χώρα μεταξύ «Ναι» και «Όχι»

Σε ποιες περιοχές υπερτερεί ο Ερντογάν, σε ποιες αναπτύσσει δυναμική η αντιπολίτευση

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Αν και το “Όχι” φαίνεται πως έχει αναπτύξει αξιοσημείωτη δυναμική, δεν είμαι σε θέση να προβλέψω το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Όλα θα κριθούν την τελευταία στιγμή. Λόγω των μη προβλέψιμων εξελίξεων της τελευταίας στιγμής ενδέχεται να έχουμε τη νίκη του “Ναι”». Η συγκεκριμένη τοποθέτηση έρχεται από έναν πρώην συνοδοιπόρο του Τούρκου προέδρου. Ο Αμπντουλατίφ Σενέρ συμμετείχε στις πρώτες κυβερνήσεις του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP) και

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ

στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας διαχώρισε τη θέση του από το AKP και προχώρησε στην ίδρυση του δικού του κόμματος, του Κόμματος Τουρκία. Οι εκπρόσωποι της αξιωματικής αντιπολίτευσης δεν συμμερίζονται την άποψη του κ. Σενέρ. Κύκλοι του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP) μιλώντας στην «Κ» παρουσιάζουν μια εικόνα πολύ διαφορετική. Οι δικές τους πληροφορίες θέλουν το ποσοστό του «Ναι» να «κλειδώνει» μεταξύ του 53-55%. Οι συγκεκριμένοι κύκλοι δεν αποκλείουν όμως πτώση στο εν λόγω ποσοστό λίγο πριν από το δημοψήφισμα, κυρίως εξαιτίας των οικονομικών και άλλων υποσχέσεων που μοιράζει απλό-

χερα ο πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και η κυβέρνηση του Μπιν Αλί Γιλντιρίμ σε διάφορες μερίδες της κοινωνίας. Οι πηγές μας, προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, αναλύουν την εικόνα που παρουσιάζει ολόκληρη η Τουρκία. Συγκεκριμένα, στο νοτιοανατολικό κομμάτι της χώρας, δηλαδή στις κουρδικές επαρχίες της Τουρκίας, μόλις 3-4 στους 10 πολίτες δηλώνουν ότι προτιθενται να ψηφίσουν «Ναι». Το ποσοστό του «Ναι» αυξάνεται στο βορειοανατολικό κομμάτι, κυρίως στους κόλπους των ντόπιων συντηρητικών κοινωνιών, όπου το τουρκικό και συνιτικό στοιχείο αποτελεί την πλειοψηφία του ντόπιου πληθυσμού. Ωστόσο, σε αυτές τις περιοχές, όπως και στην Κεντρική Ανατολία, όπου το AKP από το 2002 μέχρι σήμερα καταγράφει ιστορικά ποσοστά, για πρώτη φορά η αντιπολίτευση και οι θέσεις της αναπτύσσουν δυναμική. Στη Μαλάτεια, στην Καισάρεια και σε άλλες συντηρητικές επαρχίες το στρατόπεδο του «Όχι» εξασφαλίζει αξιοσημείωτα ποσοστά. Το ίδιο συμβαίνει και στον Πόντο. Παρά το γεγονός ότι σε πολλές επαρχίες του Πόντου το «Ναι» καταγράφει επιτυχημένη πορεία, τα ποσοστά του «Όχι» είναι αξιόλογα, γεγονός που αναπτρώνει το ηθικό της αντιπολίτευσης. Τα μεγάλα προβλήματα του προέδρου Ερντογάν και του στρατοπέδου του «Ναι» εντοπίζονται στο δυτικό και στο νότιο κομμάτι της Τουρκίας. Στην Κωνσταντινούπολη, για πρώτη φορά ύστερα από

Δρόμος της Κωνσταντινούπολης με πανό του «Ναι» και του «Όχι». Τα μεγάλα προβλήματα του προέδρου Ερντογάν εντοπίζονται στη δυτική και στη νότια Τουρκία.

15 χρόνια, το AKP βλέπει τα ποσοστά του να μειώνονται. Στη Σμύρνη μόλις 2-3 στους 10 πολίτες υποστηρίζουν τα νέα σχέδια του προέδρου Ερντογάν. Το στρατόπεδο του «Ναι» καταγράφει ανοδική πορεία και στα νότια παράλια της χώρας. Στη Μούγλα, στην Αττάλεια, στη Μερσίνη και σε άλλες περιοχές οι τελευταίες πληροφορίες δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικές για το κυβερνητικό στρατόπεδο. Οι πηγές της αξιωματικής αντιπολίτευσης τονίζουν στην «Κ» ότι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος θα κριθεί από τις εξελίξεις στο εσωτερικό του στρατοπέδου του Κινήματος των Γκρίζων Λύκων, όπου επικρατεί κλίμα σύγχυσης. Κάποιες δημοσκοπήσεις θάλουν το 60 με 70% της κοιματικής βάσης του να ψηφίζει τελικά «Ναι». Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες άλλες σφυγμομετρήσεις που θέλουν το στρατόπεδο του «Ναι» να μειοψηφεί στο εσωτερικό του MHP. «Όποιο και αν είναι το τελικό αποτέλεσμα του

δημοψηφίσματος στο εσωτερικό του MHP, ο πρόεδρος Ερντογάν παραμένει στην κόψη του ξυραφιού και το δημοψήφισμα ενδέχεται να φέρει μεγάλες ανατροπές», καταλήγουν οι πηγές μας. **Η ανάγνωση του AKP** Οι παραπάνω προβλέψεις δεν φέρουν ιδιαίτερη βαρύτητα σύμφωνα με τις πηγές μας, οι οποίες παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις στο εσωτερικό του AKP και στον περίγυρο του νέου προεδρικού μεγάρου. Σύμφωνα λοιπόν με τις τελευταίες προβλέψεις της κυβέρνησης, η συνολική εικόνα για το δημοψήφισμα της 16ης Απριλίου αλλάζει με αργό αλλά σταθερό ρυθμό. «Υπάρχει ακόμη χρονικό περιθώριο για να εξασφαλιστούν πολύτιμα ποσοστά», καταλήγει ο ιδεολόγος της συντηρητικής κυβέρνησης, ο Αμπντουραχμάν Ντιλίπακ και άλλοι αναλυτές και διανοούμενοι από τον κύκλο του AKP.

Στάση αναμονής από την Ουάσιγκτον

Της ανταποκριτριάς μας στην ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ

Το δημοψήφισμα, που προκήρυξε ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν για την αλλαγή του πολιτεύματος σε προεδρικό, θεωρείται στις ΗΠΑ ότι θα ενισχύσει περαιτέρω τη θέση του, εφόσον βέβαια το κερδίσει. Παρά όμως την ανησυχία ότι μια νίκη του την επόμενη Κυριακή θα συγκεντρώσει ακόμη περισσότερη εξουσία στο πρόσωπό του, πλάνητοντας τους δημοκρατικούς θεσμούς της χώρας, Αμερικανοί αξιωματούχοι φοβούνται ότι αν χάσει οι συνέπειες ίσως να είναι ακόμη πιο απρόβλεπτες. Συγκεκριμένα, ανησυχούν ότι θα ακολουθήσει πολιτικός διχασμός με συνέπειες για τη σταθερότητα στη χώρα αλλά και την ευρύτερη περιοχή, ιδιαίτερα μετά το «χτύπημα» της Παρασκευής. Τα ζητήματα που απασχολούν περισσότερο τους Αμερικανούς είναι η μάχη κατά του ISIS, ο ρόλος της Τουρκίας και οι διαφωνίες για τον ρόλο των Κούρδων, αλλά και ευρύτερα οι σχέσεις της με το ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με δεδομένη τη σημασία της χώρας και της βάσης του Ιντσιρλίκ για τις ΗΠΑ, στην Ουάσιγκτον επικρατεί μια στάση αναμονής για τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος. Το θέμα αναμένεται να συζητηθεί σε ένα πάνελ στο Ινστιτούτο Μέσης Ανατολής, με τη συμμετοχή των αναλυτών του Ινστιτούτου Brookings Ομέρ Τασπινάρ και Κεμάλ Κιριστζί, την επόμενη εβδομάδα. Ωστόσο, ο ρόλος της Τουρκίας στη συμμαχία κατά του ISIS είναι πολύ σημαντικός για να διαρρήξουν τις σχέσεις τους με τον πρόεδρο Ερντογάν και αναλυτές σημειώνουν ότι η κυβέρνηση της έχει ήδη αποδώσει μεγαλύτερο ρόλο στη μάχη κατά του Ισλαμικού Κράτους στη Ράκα παρά τις διαφωνίες τους για τον ρόλο των Κούρδων της Συρίας. Είναι ενδεικτικό το ταξίδι του υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Ρεξ Τίλερσον, την περασμένη εβδομάδα στην Αγκυρα, κατά το οποίο μετέφερε την υποστήριξη του προέδρου Τραμπ στη χώρα. Η συντηρητική εφημερίδα της Ουάσιγκτον Washington Times, ωστόσο, δεν «μασάει» τα λόγια της: θεωρεί ότι το δημοψήφισμα δεν έχει άλλο στόχο από το να δώσει στον πρόεδρο Ερντογάν την εξουσία να κυβερνά απολυταρχικά, ενώ σημειώνει ότι θα του δώσει επίσης νομική ασυλία. Αναλυτές, όπως ο Αριέλ Κόεν του συντηρητικού Heritage Foundation, υπογραμμίζουν ότι η συγκέντρωση της εξουσίας υπονομεύει τους θεσμούς, κάτι που απομακρύνει τη χώρα όχι μόνο από το δημοκρατικό πρότυπο της Δύσης αλλά και από το ΝΑΤΟ.

tech, gadgets and rock 'n' roll

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΤΩΡΑ ΑΡΧΙΖΕΙ

ΤΑ ΠΑΚΕΤΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΙΚΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΣΕ CRASH TEST. ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΕΣΥ ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΣΕΝΑ.

MTN TV

CABLENET

PRIMETEL

CYTAVISION

NETFLIX

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ώρα της αλήθειας για τον Ερντογάν

Στο δημοψήφισμα της ερχόμενης Κυριακής διακυβεύεται όχι μόνο η δημοκρατία στην Τουρκία, αλλά και η θέση της στον σύγχρονο κόσμο

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Στη διάρκεια συνέντευξής του στο CNN Turk, την 1η Απριλίου, ο πρωθυπουργός Μπιναλί Γιλντιρίμ κλήθηκε να απαντήσει στο εκ πρώτης όψεως αλλόκοτο ερώτημα: «Τι θα ψηφίσουν στο δημοψήφισμα της 16ης του μηνός για τη συνταγματική αναθεώρηση ο τέως πρόεδρος Αμπντούλά Γκιουλ και ο τέως πρωθυπουργός Αχμέτ Νταβούτογλου;». Μέλος της τριανδρίας που ίδρυσε το κυβερνών κόμμα ΑΚΡ ο πρώτος και αρχιτέκτονας της εξωτερικής πολιτικής του ο δεύτερος, θα έπρεπε, λογικά, να είναι υπεράνω υποψίας για τον ρόλο του Βρούτου. Δυστυχώς για τον πρόεδρο Ερντογάν, η πραγματικότητα διαγράφεται λιγότερο καθουσιαστικά.

Το υπονοούμενο του δημοσιογράφου δεν ήταν προϊόν κακόβουλης φαντασίας. Λίγες ώρες νωρίτερα, ο Γκιουλ είχε αρνηθεί να πλαισιώσει τον Γιλντιρίμ σε προεκλογική συγκέντρωση του ΑΚΡ, στην Καισάρεια. Η άρνησή του θεωρήθηκε πσιώπλατη μαχαιριά στον Ερντογάν, τη στιγμή μάλιστα που οι δημοσκοπήσεις εμφάνιζαν το προβάδισμα του «Ναι» να κινείται στα όρια του στατιστικού σφάλματος. Αλλά και ο

εκπαραθурωθείς Νταβούτογλου, όπως και ο τρίτος —πλάι στους Ερντογάν και Γκιουλ— της ιδρυτικής τρώικας του ΑΚΡ, Μπουλέντ Αρίντς, λήμπουν διά της απουσίας τους, διαμηνύοντας την αποστασιοποίησή τους από τη συνταγματική αναθεώρηση, η οποία μετατρέπει το τουρκικό πολίτευμα σε ενός ανδρός αρχή.

Στο ξεκίνημα της εκστρατείας, το δημοψήφισμα φαινόταν παικνιδάκι για τον Ερντογάν και το κόμμα του, που έχουν κερδίσει την τελευταία δεκαπενταετία 11 εκλογικές αναμετρήσεις (πέντε βουλευτικές, μία προεδρική, τρεις τοπικές και δύο δημοψηφίσματα) χωρίς να χάσουν καμία. Η ισλαμο-εθνικιστική συμμαχία του ΑΚΡ με τους Γκρίζους Λύκους του ΜΗΡ ξεκινούσε από το 61,4%, που κέρδισαν αθροιστικά τα δύο κόμματα στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, τον Νοέμβριο του 2015. Με την αξιωματική αντιπολίτευση του κεμαλικού CHP σε κρίση, τους ηγέτες του τρίτου κόμματος, του αριστερού-φιλοκουρδικού ΗΔΡ, στη φυλακή και τα μέσα ενημέρωσης που συνεχίζουν να λειτουργούν νόμιμα να προβάλλουν κατά 90% το «Ναι», ποιος θα αμφέβαλε, άραγε, για το τελικό αποτέλεσμα;

Γρήγορα έγινε φανερό, όμως, ότι ο δρό-

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ

μος του Ερντογάν προς την υπερπροεδρία δεν ήταν στρωμένος με ροδοπέταλα. Μεγάλο μέρος της κοινωνικής βάσης του ακροδεξιού, αλλά απολύτως κοσμικού ΜΗΡ δεν ακολουθόσε την ηγεσία του και στράφηκε στο «Οχι». Οι Κούρδοι, που αντιστοιχούν στο 15-20% του εκλογικού σώματος και σημαντική μερίδα τους είχε ψηφίσει στο παρελθόν τον Ερντογάν, προτιμώντας τον από την κεμαλική στρατοκρατία, πολώνονται προς το «Οχι» σε ποσοστά 62%- 70%, σύμφωνα με δημοσκοπήσεις.

Αυτός είναι και ο λόγος που ώθησε τον Ερντογάν να προχωρήσει σε ανοίγματα προς την κουρδική μειονότητα, αφήνοντας να εν-

Εάν στις 16 Απριλίου το «Ναι» επικρατήσει, θα ξεκινήσει μια δεύτερη εποχή ΑΚΡ, πολύ διαφορετική από την πρώτη.

νοηθεί ότι θα επανέλθει στην ειρηνευτική διαδικασία με το ΡΚΚ και υποδεχόμενος στην Αγκυρα τον ηγέτη των Ιρακινών Κούρδων, Μασούντ Μπαρζανί. Με το που επέστρεψε, όμως, στο Αρμπίλ, ο Μπαρζανί ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία, ενώ η κουρδική σημαία υψώθηκε στο Κιρκούκ, εξαγριώνοντας την Αγκυρα. Η επανεμφάνιση του κουρδικού εφιάλτη στην τελική ευθεία προς το δημοψήφισμα απειλεί να στοιχίσει ακριβά στον Ερντογάν, στερώντας του ψήφους και από το κουρδικό στοιχείο και από τους εθνικιστές.

Το βέβαιο είναι ότι, εάν ο Ερντογάν επικρατήσει την επόμενη Κυριακή, δεν θα πρόκειται για το τέλος του δρόμου, αλλά μόνο για το ξεκίνημα μιας δεύτερης εποχής ΑΚΡ, πολύ διαφορετικής από την πρώτη, που ξεκίνησε με υποσχέσεις εκδημοκρατισμού και όρκους πίστης στην ευρωπαϊκή προοπτική. Τώρα, οι πιστές του εφημερίδες προαναγγέλλουν μια «δευτέρα επανάσταση» (έπειτα από εκείνη του Ατατούρκ) απέναντι σε πραγματικούς ή φανταστικούς, εσωτερικούς και εξωτερικούς εχθρούς.

Ο ίδιος ο Ερντογάν έχει προειδοποιήσει ότι μπορεί να προχωρήσει σε νέο δημοψήφισμα για τη διακοπή των ενταξιακών

διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε., ενώ αφήνει ανοιχτή την επαναφορά της θανατικής ποινής. Το ενδεχόμενο αποξένωσης της Τουρκίας από το σύνολο της Δύσης ήρθε πιο κοντά ύστερα από την πρώτη επίσκεψη του νέου υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Ρεξ Τίλερσον, όπου δεν έγινε το παραμικρό βήμα στα δύο θέματα που δηλητηριάζουν τις διμερείς σχέσεις – την έκδοση του Γκιουλέν και την αμερικανική βοήθεια στους Κούρδους.

Οποιο κι αν είναι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, η προεκλογική εκστρατεία έδειξε ότι ο Ταγίπ Ερντογάν κινδυνεύει να μοιραστεί, αργά ή γρήγορα, τη μοίρα πολλών απολυταρχικών ηγετών και καθεστώτων: από τη στιγμή που η κοινωνική και πολιτική αντιπολίτευση δεν μπορούν να εκφραστούν αποτελεσματικά μέσα στο υπάρχον σύστημα, μοιραία διαθλώνται στις ίντριγκες, στις υπόγειες διαμάχες και στα ανακτορικά πραξικοπήματα μέσα στο ίδιο το κόμμα που μονοπωλεί την εξουσία. Υπό αυτό το πρίσμα, το ενδιαφέρον ερώτημα δεν είναι τόσο τι θα κάνει ο Γκιουλ, ο Νταβούτογλου, ο Αρίντς και ποιος ξέρει ποιοι άλλοι την ερχόμενη Κυριακή, αλλά τι θα κάνουν έπειτα από αυτήν.

«Πώς βιώνουμε στην Τουρκία το δημοψήφισμα»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ -

Ιδ. ανταπόκριση.

Υπάρχει περίπτωση να βγει το «Οχι» στο επικείμενο δημοψήφισμα στην Τουρκία; «Καμία», απαντά σε άρθρο της η έμπειρη δημοσιογράφος και αναλύτρια Αμπερίν Ζαμάν. «Αν υπήρχε πιθανότητα να βγει, ο Ερντογάν δεν θα έκανε το δημοψήφισμα», συνεχίζει. Την ίδια άποψη έχουν και πολλοί άλλοι αναλυτές.

Οι ελπίδες όσων πιστεύουν ακόμη πως το «Οχι» μπορεί να επικρατήσει βασίζονται στη λεγόμενη «κρυφή ψήφο», στην ψήφο δηλαδή αυτών που έχουν σκοπό να ψηφίσουν «Οχι», αλλά δεν το λένε δημόσια από δισταγμό ή φόβο. Στην Τουρκία ο κόσμος αποφεύγει τις δημόσιες πολιτικές συζητήσεις, γενικά. Ακόμη και στα πανεπιστήμια, στον «φυσικό» χώρο άσκησης πολιτικού διαλόγου και κριτικής, τα πράγματα λέγονται με μισόλογα.

Αλλά και σε ιδιωτικές συζητήσεις οφείλει να είναι κανείς προσεκτικός όταν μιλάει για πολιτικά. Οι Τούρκοι το έχουν μάθει αυτό καλά. Το ίδιο όμως κάνουν και όσοι ξένοι ζουν μόνημα στη χώρα. Συνήθως ο συνομιλητής σου σπάνια αποκαλύπτει τις δικές του πολιτικές απόψεις, πριν διερευνήσει τις δικές σου, τις οποίες προσπαθεί τεχννέντως να ανακαλύψει. Στην Τουρκία οι μόνοι που πολιτικολογούν, εκτός από τους πολιτικούς, είναι οι φιλοκυβερνητικοί κατά κανόνα αναλυτές στα μακρόσυρτα βαρετά πολιτικά ток σόου της τηλεόρασης. Η προσπάθεια των περισσότερων στην καθημερινότητα είναι να μη δείξουν ότι επηρεάζονται από την πολιτική επικαιρότητα και

Γιγαντοαφίσες στους δρόμους, βαρετές πολιτικές συζητήσεις στην τηλεόραση και άλλες ιστορίες...

τις εξελίξεις, δεν βαρυνκομούν, δεν γκρινιάζουν, δεν αγωνιούν για το αύριο της χώρας. Τη στάση αυτή το κράτος την επικροτεί και την ευνοεί για τους πολίτες του.

Το δημοψήφισμα παρουσιάζεται ως μια φυσική εξέλιξη των πραγμάτων και η κρισιμότητά του υποβαθμίζεται. Οι ψηφοφόροι δεν πρέπει να προβληματιστούν πολύ. Να πάνε να ψηφίσουν την Κυριακή το «Ναι», να πάνε στο καθήκον τους για την πατρίδα και να τελειώνουν. «Δεν είναι αλλαγή πολιτεύματος, αλλά αλλαγή διαχειρίσης της εξουσίας», επιμένουν οι γιγαντοαφίσες του πρωθυπουργού Μπιλαλί Γιλντιρίμ, ο οποίος υποστηρίζει μια άποψη που θα καταρθείσει το ίδιο το αξίωμα του πρωθυπουργού. Από την άλλη, το σύνθημα που κυριαρχεί δίπλα από τις γιγάντιες φωτογραφίες του προέδρου της χώρας είναι «Ενα έθνος, μια πατρίδα, μια σημαία». Το «ένas αρχηγός» δεν γράφεται, αλλά σημειολογικά εξυπακούεται.

Το προεκλογικό σκηνικό ολοκληρώνεται με τις συνεχείς και ατελείωτες

Στην Τουρκία ο κόσμος αποφεύγει τις δημόσιες πολιτικές συζητήσεις. Η προσπάθεια των περισσότερων στην καθημερινότητα είναι να μη δείξουν ότι επηρεάζονται από την πολιτική επικαιρότητα και τις εξελίξεις.

ομιλίες του προέδρου, του πρωθυπουργού και άλλων στελεχών της κυβέρνησης που μεταδίδονται όλη μέρα από τηλεοράσεις και ραδιόφωνα και τον βαθύ δικαστικό τους λόγο, ειδικά στις ομιλίες στην επαρχία. «Εμείς» και «αυτοί», όπου στο «αυτοί» συμπεριλαμβάνονται και οι εξισώνονται όλοι οι «εχθροί του λαού» από την μείζονα αντιπολίτευση (CHP) μέχρι το φιλοκουρδικό κόμμα (ΗΔΡ) και από τους υποστηρικτές του Φετουλάχ Γκιουλέν και τους πραξικοπηματίες ως τους τζιχαντιστές του ISIS, το παρόνομο ΡΚΚ κ.ά.

Η άλλη πλευρά

Όσο για την προεκλογική παρουσία των υποστηρικτών της άλλης πλευράς, αυτή είναι υποτυπώδης. Φαίνεται σαν να γίνεται για να τηρηθούν τα προσχήματα προς το εσωτερικό της χώρας και την διεθνή κοινότητα για την τήρηση των δημοκρατικών διαδικασιών. Κάποιες γιγαντοαφίσες και γραφεία σε πολύ κεντρικά μέρη, και πάντως σχεδόν αποκλειστικά σε περιοχές που

ελέγχονται από την αντιπολίτευση, πικετοφορίες στην περιοχή του Ταξίμ, και στις εξόδους κάποιων στάσεων του μετρό και κάποιες αναφορές στις ειδήσεις στην τηλεόραση. Ενα χαρούμενο τραγούδι στα κουρδικά και τουρκικά που ακούστηκε για λίγες μέρες και φάνηκε να αρέσει, όπου το σύνθημα ήταν βεβαίως «Να πεις Οχι», απαγορεύθηκε με συνοπτικές διαδικασίες ως αντεθνικό.

Ο γραπτός Τύπος και τα κανάλια σχεδόν συνολικά υποστηρίζουν το «Ναι», δεκάδες αντιπολιτευόμενοι δημοσιογράφοι είναι στη φυλακή, ενώ η μόνη πραγματικά αντιπολιτευόμενη εφημερίδα, η «Τζουμχουρίετ», αντιμετωπίζει διώξεις, φυλακίσεις και δίκες των σημαντικότερων στελεχών της. Στη φυλακή και οι δύο συμπρόεδροι-βουλευτές του φιλοκουρδικού κόμματος Δημοκρατίας των Λαών. Απαγορεύθηκε ακόμη και η δημόσια χρήση των φωτογραφιών τους στην προεκλογική εκστρατεία...

Ο κ. Ερντογάν μοιάζει παντοδύναμος και φαίνεται να έχει και το μαχαίρι

και το καρπούζι στο χέρι του. Υπάρχει όμως κάτι που τον ανησυχεί. Το «Ναι» θα επικρατήσει κατά πάσα πιθανότητα ακόμη και αν χρειαστεί να «Βοηθήσει» ως ένα σημείο και ο κρατικός μηχανισμός. Όμως αυτό δεν φτάνει στον Τούρκο πρόεδρο για να είναι σίγουρος για το μέλλον. Η εμφανώς μικρή συσπείρωση των οπαδών του εθνικιστικού κόμματος (ΜΗΡ) του κ. Μπακτσελί, βασικού αργού του στην προσπάθεια της αναθεώρησης, η φημολογούμενη διαρροή ψήφων ακόμη και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά και η αστάθμητη εν μέρει ψήφος των γυναικών, τον δυσκολεύει από τον στόχο της επίτευξης μιας θριαμβευτικής νίκης. Σημαντική είναι και η εκκωφαντική σιωπή σημαντικών ιστορικών στελεχών του κόμματος του, όπως ο Μπουλέντ Αρίντς, ο Αχμέτ Νταβούτογλου και ο Αμπντούλάχ Γκιουλ...

Οι επιπτώσεις στις σχέσεις με την Αθήνα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Επί δεκαετίες η Αθήνα ανέλυε την κατάσταση στην Τουρκία με βάση έναν γενικό κανόνα: ανεξαρτητως της εσωτερικής κατάστασης στη γειτονική χώρα, οι στόχοι της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής ήταν περίπου πάντα οι ίδιοι, ακόμη και αν αυτοί αποδεικνύονταν αρνητικοί για τα ελληνικά συμφέροντα. Από την απόπειρα πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου, η Τουρκία μετακινείται προς την αντίθεση κατεύθυνση, καθώς ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν υποτάσσει την εξωτερική πολιτική στις ανάγκες της εσωτερικής αντιπαράθεσης. Κάνοντας αυτή τη γενική διαπίστωση, έμπειροι αναλυτές και διπλωμάτες διερωτώνται: Μέχρι σήμερα στόχος του ήταν η προσέλκυση ψηφοφόρων για το συνταγματικό δημοψήφισμα, αύριο ποιος;

Από μια άποψη ο Ερντογάν θεωρείται προτιμότερος σε σύγκριση με τους στρατηγούς των προηγούμενων δεκαετιών, ωστόσο η ανυπαρξία διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα στην εσωτερική ατζέντα του ΑΚΡ και στους διεθνείς σχεδιασμούς της Αγκυρας θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω όξυνση των σχέσεων και με την Αθήνα. Αυτή τη στιγμή το πεδίο δραστηριοποίησης το οποίο ανησυχεί περισσότερο την Αθήνα είναι η Ανατολική Μεσόγειος. Η δραστηριοποίηση των Τούρκων από το Καστελλόριζο ως τα ανοικτά της Κυπριακής Δημοκρατίας λειτουργεί ως μια διαρκής υπενθύμιση προς κάθε διεθνή παίκτη που επιθυμεί να συνεργαστεί με την Αθήνα και τη Λευκωσία για οποιονδήποτε λόγο. Η ευθεία προειδοποίηση του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών ότι θα «επανεξεταστούν» όλα τα συμβόλαια που έχει συνάψει η Λευκωσία με ενεργειακούς κολοσσούς δεν απευθύνεται, προφανώς, μόνο στην Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά και στο Παρίσι, στη Ρώμη και, έως ένα βαθμό, στην Ουάσινγκτον. Οι δύο χώρες «μοιράζονται», βεβαίως, και την ευθύνη διαπραγματεύσευς για το Κυπριακό, το οποίο —όπως φάνηκε σαφώς και τον περασμένο Ιανουάριο— έχει συνδεθεί απόλυτα με την ευρύτερη ατζέντα της Αγκυρας στην περιοχή. Οι διακονοτικές συνομιλίες που ξεκινούν μεθαύριο είναι μεν σημαντικές, διεξάγονται δε σε... ασταθές έδαφος.

Στην εβδομάδα που μεσολαβεί μέχρι την Κυριακή του Πάσχα 16 Απριλίου και ημερομηνία διεξαγωγής του συνταγματικού δημοψηφίσματος, η Αθήνα δεν αναμένει κατακόρυφη αύξηση της έντασης, αν και οι καθημερινές εμπλοκές των μαχητικών πάνω από το Αιγαίο κρύβουν διαρκώς τον κίνδυνο ατυχήματος. Αν και στην Αθήνα δεν δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στις διακρούξεις περί άμεσης μετατροπής της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη από μουσείο σε τζαμί, έμπειροι παρατηρητές τονίζουν ότι ακόμη και αυτή η συζήτηση είναι ενδεικτική της απροθυμίας της Αγκυρας να διαπραγματευθεί επί ζητημάτων «χαμηλής πτήσης», όπως εκ των πραγμάτων είναι τα πολιτιστικά και θρησκευτικά.

Η αμερικανική πυραυλική επιδρομή στη Συρία εκ των πραγμάτων περιπλέκει τα πράγματα και ως προς την τουρκική εμπλοκή στα νοτιοανατολικά της. Η Αθήνα προφανώς δεν εμπλέκεται με κάποιο άμεσο τρόπο σε πιθανές στρατιωτικές εξελίξεις στη Συρία, ωστόσο η παράλληλη διαπραγμάτευση της Αγκυρας με την Ουάσινγκτον και τη Μόσχα, για τον βαθμό εμπλοκής ή παραχώρησης διευκολύνσεων από την πλευρά της Τουρκίας, δημιουργεί ορισμένες ευκαιρίες αλλά και κινδύνους. Οι ευκαιρίες εντοπίζονται σε πιθανή περατέρω αύξηση των δυνατοτήτων των αμερικανικών και νατοϊκών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, όπως η Σούδα ή κάποια άλλη τοποθεσία. Οι κίνδυνοι εντοπίζονται σε πιθανή αποτυχία των περιφερειακών στόχων της Αγκυρας σε Συρία και Ιράκ, κάτι που εκτιμάται ότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε «εξαγωγή» της κρίσης προς το Αιγαίο.

«Σε μια νύχτα, από δάσκαλος, τρομοκράτης»

Δύο Τούρκοι που εργάζονταν σε ιδρύματα που είχε ιδρύσει ο κληρικός Φετουλάχ Γκιουλέν, αφηγούνται την περιπέτειά τους

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

«**Μπαμπά**, πότε θα γίνουμε ξανά κανονική οικογένεια;». Κάθε ημέρα αυτό το ερώτημα βασανίζει τον Μ.Κ., Τούρκο πολίτη που εγκατέλειψε την πατρίδα του φοβούμενος τις διώξεις αντιφρονούντων μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα. Η σύζυγος και η 8χρονη κόρη του είχαν προλάβει να ταξιδέψουν στις ΗΠΑ. Σχεδίαζε να τις συναντήσει αργότερα, αλλά εγκλωβίστηκε στην Ελλάδα. «Οποτε σκέφτομαι τα λόγια του παιδιού μου, κοντεύω να τρελαθώ», λέει. Μέχρι σήμερα δεν της έχει δώσει απάντηση.

Τη νύχτα της 22ας Αυγούστου, όμως, θεωρούσε ότι έκανε το πρώτο σημαντικό βήμα που θα τον έφερνε

Η ΤΟΥΡΚΙΑ
ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ

πιο κοντά στην οικογένειά του. Μαζί με δύο συμπατριώτες του επιβίβαστηκε σε ταχύπλοο διακινητή, στη Μαρμαρίδα της Τουρκίας. Προτού χαράξει, πάτησαν στην παραλία Στεγνών της Ρόδου. Κοιμήθηκαν στις ξαπλώστρες περιμένοντας το πρώτο φως. Όταν παρουσιάστηκαν στις Αρχές, συνελήφθησαν για παράτυπη είσοδο. Παρέμειναν υπό διοικητική κράτηση στο νησί για 111 ημέρες, ώσπου τον Δεκέμβριο αφέθηκαν ελεύθεροι. Εις βάρος τους έχει εκδοθεί απόφαση απέλασης, η οποία δεν εκτελείται καθώς εκκρεμούν οι απαντήσεις στα αιτήματα ασύλου που κατέθεσαν.

Εκτοτε ο Μ.Κ. ξυπνάει και κοιμάται περιμένοντας την κρίση απόφαση. Λίγες ημέρες πριν από το δημοψήφισμα στην Τουρκία, η «Κ» τον συνάντησε στη Θεσσαλονίκη, στο διαμέρισμα που νοικιάζει εδώ και πέντε μήνες πενταμελής οικογένεια συμ-

πατριωτών του. Όλοι τους δηλώνουν υποστηρικτές του Φετουλάχ Γκιουλέν, ο οποίος θεωρείται από την τουρκική κυβέρνηση υπαίτιος και υποκινητής της απόπειρας πραξικοπήματος. Όλοι τους όμως αρνούνται οποιαδήποτε εμπλοκή και καταδικάζουν τα βίαια γεγονότα της 15ης Ιουλίου, τη νύχτα που τα tanks βγήκαν στους δρόμους.

Από εκείνη την ημέρα μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου, 236 Τούρκοι πολίτες έχουν ζητήσει διεθνή προστασία στην Ελλάδα, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου. Η αύξηση είναι μεγάλη αν αναλογιστεί κανείς ότι το 2015 τα αντίστοιχα αιτήματα δεν ξεπερνούσαν τα 43. Παρόμοια τάση καταγράφεται και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Βάσει στοιχείων που παραχώρησαν οι σουδικές αρχές στην «Κ», πέρυσι 738 Τούρκοι ζήτησαν άσυλο εκεί, ενώ το 2015 έφτασαν τους 253.

ΑΝΕΛΛΑΡΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

Από δάσκαλος κυνηγημένος

Για καιρό ο Μ.Κ. διστάζε να διηγηθεί την ιστορία του. Τελικά δέχθηκε να μιλήσει υπό τον όρο να μη δημοσιοποιηθούν τα δικά του στοιχεία, αλλά και του οικοδεσπότη μας, φοβούμενος αντίποινα κατά συγγενών τους που ζουν στην Τουρκία. Την παραμονή της συνάντησής μας, έστειλε τη διευθύνση του διαμερίσματος στο Viber και έγραψε: «Πρώτα θα φάμε τουρκικό πρωινό και μετά θα μιλήσουμε».

Σε πολυκατοικία δίχως ανελευστήριο, σε διαμέρισμα επιπλωμένο με δύο μαύρους καναπέδες και ραφιέρους από την IKEA, περιμένει το στρωμένο τραπέζι. Είναι 9 το πρωί, αλλά ετοιμάσαν για τον «μουσαφίρ» ντολμα, καβουράκι και ελιές. «Η ιστορία μου είναι τόσο πολύπλοκη, που κάποια στιγμή ίσως γράψω βιβλίο», λέει ο Μ.Κ. μόλις αδειάσουν τα πιάτα. Φοράει λευκό πουκάμισο και μπλε σακάκι. Εξιστορεί ότι ήταν δάσκαλος σε ένα από τα δεκάδες εκπαιδευτικά ιδρύματα

που έχει ιδρύσει ο κληρικός Φετουλάχ Γκιουλέν. Έκανε καλή ζωή. Σταθερή δουλειά, σπίτι και ταξίδια σε τουλάχιστον 30 χώρες, στο πλαίσιο φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων. Στο παλιό του διαβατήριο έχει σφραγίδες ακόμη και από την Τανζανία και την Ουγκάντα.

Υπήρξε μια περίοδος που ο Γκιουλέν (ο οποίος ζει αυτοεξόριστος στις ΗΠΑ) και ο νυν Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ήταν σύμμαχοι. Από το 2013 όμως οι δρόμοι τους χώρισαν, με αλληλοκατηγορίες για διαφθορά. Σταδιακά, οπαδοί του Γκιουλέν κατηγορήθηκαν από τις τουρκικές αρχές για προσπάθεια εγκαθίδρυσης «παράλληλου κράτους» και αργότερα ως μέλη τρομοκρατικής οργάνωσης. Ειδικά μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα, στο οποίο ο Γκιουλέν υποστηρίζει ότι ουδεμία ανάμειξη έχει, έγιναν χιλιάδες διώξεις. Δάσκαλοι, γιατροί, δικαστές και δημοσιογράφοι απολύθηκαν ή φυλακίστηκαν. Στον Μ.Κ.

Ο Μ.Κ. (αριστερά στη Θεσσαλονίκη) έφτασε στη Ρόδο τον Αύγουστο (φωτ. επάνω). Στο ίδιο νησί διέφυγαν και δύο οικογένειες Τούρκων, που έμειναν πάνω από 20 ημέρες στο Α.Τ. Αρχαγγέλου.

συνέβησαν και τα δύο. Αρκετούς μήνες πριν από το πραξικόπημα είχε συλληφθεί και κρατηθεί δύο φορές για τέσσερις και εννέα ημέρες αντίστοιχα. Έπειτα τέθηκε υπό δικαστική επιτήρηση με περιοριστικό όρο εμφάνισης στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής του και έχασε τη δουλειά του. «Ήταν πολιτική δίωξη», λέει. Υποστηρίζει ότι τη 15η Ιουλίου βρισκόταν στο σπίτι των γονιών του και παρακολουθούσε τις εξελίξεις στην τηλεόραση, δύσπιστος όπως λέει για την τροπή που είχαν πάρει τα γεγονότα.

Αποφάσισε να κρυφτεί μετά το πραξικόπημα φοβούμενος ότι εάν εμφανιζόταν βάσει των περιοριστικών όρων στο αστυνομικό τμήμα, θα τον φυλάκιζαν ξανά, όπως έγινε με χιλιάδες άλλους υποστηρικτές του Γκιουλέν. Μαζί με ακόμη έναν εκπαιδευτικό και έναν πολιτικό μηχανικό που εργαζόταν σε δημόσια υπηρεσία, έφτασαν τον Αύγουστο στη Ρόδο. Ακριβώς ένα μήνα αργότερα αποβιβάστηκαν

στην ίδια παραλία δύο οικογένειες Τούρκων με τρία παιδιά η καθεμία.

Οικογενειακή φυγή

«Στην πατρίδα μας έχουμε μια παροιμία: Όταν κινδυνεύεις με πνιγμό, μπορείς να αγκαλιάσεις ακόμα κι ένα φίδι για να σωθείς», λέει ο Μ.Α., οικοδεσπότης μας στο διαμέρισμα της Θεσσαλονίκης. Δεν φανταζόταν ότι κάποτε θα έπεφτε στην ανάγκη διακινητών. Στο Κουσάντασι ένας Σύρος ανέλαβε να τους περάσει απέναντι. Ζήτησε όμως διπλάσια τιμή απ' ό,τι συνήθιζε με τους πρόσφυγες. «Αφού είστε Τούρκοι, θα είναι πιο ριψοκίνδυνο», τους είπε. Η οικογένεια του Μ.Α. είναι μία από τις δύο που έφτασαν στα Στεγνά τον Σεπτέμβριο.

Στην πατρίδα του ο Μ.Α. εργαζόταν ως γενικός διευθυντής εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του Γκιουλέν προτού χάσει τη δουλειά του. Σε μια από τις εφόδους της αστυνομίας στο σπίτι του, λέει ότι του κατέσχεσαν 25 βιβλία του Τούρκου κληρικού ως τεκμήρια ενοχής. «Ξαφνικά, από υπεύθυνο σχολείων με βάφτισαν τρομοκράτη, σε μια νύχτα», τονίζει.

Μετά την άφιξή τους στη Ρόδο και μέχρι να ολοκληρωθούν οι τυπικές διαδικασίες καταγραφής, οι δύο οικογένειες παρέμειναν επί 24 ημέρες στα κρατητήρια του αστυνομικού τμήματος Αρχαγγέλου. Ο χώρος δεν ήταν ιδανικός για παιδιά, όμως τους δινόταν η ευκαιρία προαυλισμού, ενώ τους είχαν επισκεφθεί και εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων. «Ήταν καλοί μαζί μας», λέει ο Μ.Α. «Όταν μας έδωσαν τα χαρτιά για να φύγουμε, κλαίγαμε και μαζί μας έκλαιγαν και οι αστυνομικοί».

Ο Μ.Κ. όμως ταλαιπωρήθηκε περισσότερο, καθώς κρατήθηκε παραπάνω. Έφτασε στην Ελλάδα ένα μήνα μετά την προσγείωση 8 Τούρκων στρατιωτικών με ελικόπτερο στην Αλεξανδρούπολη. «Μπορεί να νόμι-

ζαν ότι ήμασταν στρατιωτικοί. Αλλά ο ένας ζύγιζε 140 κιλά και ο άλλος κούτσαινε από τροχαίο ατύχημα που είχε παλιότερα. Πώς θα ήμασταν στρατιώτες;», λέει.

Τόσο ο Μ.Κ. όσο και ο Μ.Α. περιμένουν εδώ και μήνες την απάντηση στο αίτημά τους για άσυλο. Υπολογίζουν ότι περισσότερες από 10 οικογένειες γκιουλενιστών ζουν σήμερα στην ίδια μοίρα, στη Θεσσαλονίκη. Δεν έχει γίνει γνωστή στην «Κ» από την Υπηρεσία Ασύλου η πορεία αντίστοιχων αιτημάτων: πόσα έγιναν δεκτά και πόσα απορρίφθηκαν.

Προτού περάσει στην Ελλάδα, ο Μ.Α. πούλησε το οικογενειακό Toyota και, μαζί με ρευστό που είχε στην άκρη (έχουν παγώσει οι τραπεζικοί του λογαριασμοί), νοίκιασε το διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη. Επέλεξε αυτή την πόλη, όπως λέει, γιατί μετά τη Ρόδο, η Αθήνα τού φάνηκε χασοπή. «Κατάλαβα ότι η ζωή μας αρχίζει να γίνεται κάπως φυσιολογική όταν τα δύο μεγαλύτερα παιδιά μου πήγαν τον Νοέμβριο στο σχολείο. Είναι σπμαντική για εμάς η εκπαίδευση», λέει. Ο Μ.Κ. εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη λόγω της μικρής κοινότητας Τούρκων πολιτών που έχει δημιουργηθεί εκεί. Νοικιάζει ένα διαμέρισμα και είναι αρκετά μοναχικός. Στο κινητό του έχει φωτογραφίες της κόρης του. «Εδώ, είναι από μια επίσκεψή της στη NASA», λέει με καμάρι, δείχνοντας μια εικόνα με την κόρη του πλάι σε σοληά αστροναύτη. Περιμένει με αγωνία τη στιγμή που θα μπορέσει να λάβει πίσω τα ταξιδιωτικά του έγγραφα από τις ελληνικές αρχές για να φύγει στις ΗΠΑ. Λέει ότι, όπως η σύζυγός του, έτσι και αυτός έχει αμερικανική βίζα με την οποία ταξίδεψε παλιότερα και παραμένει σε ισχύ, αλλά ανησυχεί μήπως τη χάσει. «Φοβάμαι μήπως χάσω και το μυαλό μου όσο περιμένω», λέει. «Κάθε πρωί ξυπνάω με θλίψη».

16^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου

MAN

OF THE YEAR

2017

στο

MEGADONE

Σάββατο 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

στις 23:10

© Η διαφήμιση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματικά δικαιώματα του ομίλου SPRI MEDIA

Στηρίζουν

Ελεγκτές της διαδικασίας

Προβάλλει το

Επισκεφθείτε το www.kathimerini.com.cy και γνωρίστε τους υποψηφίους

Διαχρονικός χορηγός

JOHNNIE WALKER
KEEP WALKING.

Προεκλογική με προσωπείο εθνικής εξέγερσης

Επίπεδο δαπέδου

Σκηνές απείρου κάλλους έζησαν όσοι βρέθηκαν στη βουλή την Παρασκευή, καθώς το επίπεδο πολιτικών τοποθετήσεων και επιχειρημάτων συχνά δεν ξεπερνούσε το δάπεδο. Χαρακτηρισμοί όπως μειοδότες και εφιάλτες έδιναν κι έπαιρναν, φέρνοντας στη μνήμη την εποχή της περιρρέουσας. Η επίθεση του βουλευτή του ΕΛΑΜ Λίνου Παπαγιάννη προς τον βουλευτή του ΑΚΕΛ Νίκο Κέττηρο καταδεικνύει πως δεν έχουμε φτάσει στον πάτο ακόμη.

• • • •

Ζήτημα ποινών

Από την υπόθεση Παπαγιάννη, ωστόσο, προκύπτουν εύλογα ερωτήματα για τη λειτουργία της βουλής. Οι βουλευτές δεν θα έπρεπε να έχουν ποινές ή πειθαρχικά μέτρα όταν κηρύττουν ρητορική μίσους; Δεν θα έπρεπε να τους επιβάλλεται ποινή, ακόμη και να διώκονται, όταν χειροδικούν; Σε άλλα κράτη, πάντως, κάτι τέτοιο θεωρείται δεδομένο.

• • • •

Χωρίς ασφαλιστικά μέτρα

Το φιάσκο της βουλής δεν περιορίζεται στην επιβολή ποινών αλλά ζήτημα τίθεται και για τα ασφαλιστικά μέτρα. Το γεγονός ότι τραμπούκοι είχαν εισβάλει στη βουλή και τους επιτράπηκε από την ασφάλεια, είναι απορίας άξιο. Όπως επίσης και το ότι ο καθένας μπαionoβγαίνει εντός του κοινοβουλίου χωρίς διαπιστεύσεις ή εξηγήσεις είναι ένα θέμα που πρέπει να απασχολήσει την προεδρία.

• • • •

Φάντης... μπαστούνι

Απορίας άξιο είναι το πώς βρέθηκε ο Αντρέας Φάντης στα άνω διαόχματα της βουλής. Ο πρώην ΑΚΕΛικός και υποψήφιος του ΔΗΚΟ στις προηγούμενες βουλευτικές εκλογές ήταν ανέμεσα στα πρόσωπα που διαμαρτυρήθηκαν έντονα φωνάζοντας εναντίον βουλευτών. Μάλιστα, χρειάστηκαν τρεις αστυνομικοί να επέμβουν για να τον φέρουν σε τάξη.

• • • •

Θύμωσε και ο Προκοπίου

Έξω φρενών έγινε ο βουλευτής του ΔΗΚΟ Γιώργος Προκοπίου όταν εξαιτίας της έλλειψης χρόνου, του ζητήθηκε από τον Δημήτρη Συλλούρη να μην τοποθετηθεί. Μάλιστα, αποχώρησε «πυροβολώντας» από την αίθουσα, λέγοντας πως δεν πρόκειται για ναό

Κατέβηκε από το βήμα της ολομέλειας, πέρασε την κόκκινη γραμμή και βρέθηκε στα έδρανα του ΑΚΕΛ ο Λίνος Παπαγιάννης του ΕΛΑΜ. Η φωτογραφία με τον Νίκο Κέττηρο μιλάει από μόνη της.

της Δημοκρατίας. «Δεν είναι μόνο τα κόμματα, πρέπει όλοι οι βουλευτές ανεξαρτήτως κομμάτων να τοποθετούνται για έτσι θέματα» φώναξε. Τον ταξίαρχο εν αποστρατεία, φοβήθηκε ο Νικόλας Παπαδόπουλος και παρακάλεσε να του δώσουν δύο λεπτά, κάτι που έγινε δεκτό από τους υπόλοιπους.

• • • •

Όφειλε να ξέρει

Τα γέλια της βουλής προκάλεσε ο διάλογος του Νικόλα Παπαδόπουλου και του Αβέρωφ Νεοφύτου εντός βουλής. Ο κ. Παπαδόπουλος κάλεσε τον Αβέρωφ Νεοφύτου να ενημερώσει και να εξηγήσει τους λόγους που κατέθεσε την εν λόγω πρόταση. «Είχα την εντύπωση πως εξαιτίας και των συνεχών του καταγγελιών το τελευταίο διάστημα, ο κ. Παπαδόπουλος ξέρει τι αφορά η πρόταση νόμου του ΔΗΣΥ» ανέφερε αστεειευμένος... ο κ. Νεοφύτου.

• • • •

Η τοποθέτηση Ζαχαρίας

Έτοιμος να καταψηφίσει την πρόταση νόμου του ΔΗΣΥ ήταν ο βουλευτής της Λάρκας Ζαχαρίας Ζαχαρίου καθώς εξ αρχής διαφωνούσε με την εν λόγω πρόταση. Όπως

ενημερώνεται ο Ιανός, στελέχη του κόμματος αλλά και η ηγεσία του διαμήνυσαν πως με αυτό τον τρόπο θα ενισχύσει τον Νικόλα Παπαδόπουλο στην προεκλογική του, χρησιμοποιώντας το επιχειρήμα ότι ο Αβέρωφ Νεοφύτου και Νίκος Αναστασιάδης δεν μπορούν να πείσουν ούτε καν τους βουλευτές τους. Αυτό ήταν αρκετό για τον Ζαχαρία για να επιτεθεί στο ΔΗΚΟ ότι ο ίδιος δεν σκώννει μαθήματα πατριωτισμού ούτε ανέχεται να κάνουν μπούλινγκ στους συναδέλφους του, θυμίζοντας πως το ΔΗΚΟ, κυνηγούσε όσους γιόρταζαν την 1η Απριλίου και τους συναγερμικούς που κυκλοφορούσαν με την ελληνική σημαία.

• • • •

Για Νικόλα στην ΕΔΕΚ

Το όνομα του Νικόλα Παπαδόπουλου έπεσε στο τραπέζι κατά τη διάρκεια της συνεδρίας του πολιτικού γραφείου της ΕΔΕΚ. Ο υποψήφιος για την προεδρία της ΕΔΕΚ Διομήδης Διομήδους είχε πάρει πρόταση ώστε να αποφασίσει η βάση και όχι η ηγεσία τα κριτήρια του υποψηφίου καταγγέλλοντας μάλιστα πως προειλημμένες αποφάσεις τον Μαρίνο Σιζόπουλο, αποκλείοντας τη βάση και τα συλλογικά σώματα. Μάλιστα, ο κ. Διομήδους φωτογραφίζουν τον κ. Παπαδόπου-

λο, επισήμανε πως ο υποψήφιος της ΕΔΕΚ δεν θα πρέπει να έχει νεοφιλελεύθερες θέσεις στην οικονομία. Το λόγο πήρε η αντιπρόεδρος Μαρία Βασιλείδου επισημαίνοντας πως η ΕΔΕΚ δεν πρέπει να χάσει την ευκαιρία να συμπερευθεί με την υποψηφιότητα του Νικόλα και μάλιστα σύντομα.

• • • •

Δεν είχε αντιρρήσεις

Εκτός του κ. Διομήδους που έθετε ζήτημα συνδιαβούλευσης και όχι προαπόφασης της ηγεσίας για τον υποψήφιο, τα περισσότερα μέλη του Πολιτικού Γραφείου είδαν θετικά τις «άμεσες» κινήσεις του προέδρου Μαρίνου Σιζόπουλου και τις επικροτούν. Έδωσαν, μάλιστα, εξουσιοδότηση στον Μαρίνο να συνεχίσει ελεύθερα τις επαφές του.

• • • •

Υπέρ Σιζόπουλου

Αυτή η κατάληξη των πραγμάτων έβγαλε τον Μαρίνο Σιζόπουλο από τη δύσκολη θέση. Όσοι γνωρίζουν καταστάσεις αναφέρουν πως ο πρόεδρος των Σοσιαλιστών είχε σχετική ανησυχία για το ενδεχόμενο αντιδράσεων από στελέχη και τη βάση. Το ότι υπάρχουν βέβαια αντιδράσεις είναι γνωστό

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Αβέρωφ Νεοφύτου

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου ήταν ο πρωταγωνιστής σε επίπεδο διεθνούς διπλωματίας τη βδομάδα που πέρασε για να επαναρχίσουν οι συνομιλίες. Μπορεί για κάποιους να έχασε τις δημόσιες εντυπώσεις εντός αλλά η ουσία παρμένει.

αλλά προφανώς είναι ελεγχόμενες. Βάσει αυτού δεν αποκλείεται να στηρίξει την υποψηφιότητα Νικόλα πριν από τις εσωκομματικές εκλογές.

• • • •

Βάζει πλώρη ο Λιλλήκας

Έτοιμος να εξαγγείλει είναι ο Γιώργος Λιλλήκας. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός, ο πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών θα εξαγγείλει εντός των ημερών και συνεπώς θα προλάβει την εξαγγελία του Νικόλα Παπαδόπουλου. Με την κίνησή του αυτή, θα θέσει εαυτόν και εκτός των όποιων διαβουλεύσεων ή κοινών επαφών θα έχουν τα υπόλοιπα κόμματα του χώρου.

• • • •

Ένταση στη Συμμαχία

Πάντως, μαζί με τις επικρίσεις που αναμένεται να δεχτεί από τον ενδιάμεσο χώρο ο Γιώργος Λιλλήκας για την εξαγγελία του, θα πρέπει να δει πώς θα αντιμετωπίσει τις εσωκομματικές εντάσεις. Ήδη η υπόλοιπη ηγεσία αντιδράει για σειρά ζητημάτων, άλλοτε μικρών και άλλοτε μεγάλων. Το ζήτημα είναι αν αυτά τα πρωτοκλασάτα στελέχη, θα παραμερίσουν τις όποιες διαφωνίες τους και θα βρεθούν στο πλευρό του προέδρου τους ή αν θα συμφιζούν αδιάφορα στον προεκλογικό.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο πατριωτισμός είναι πράξη

Η έξαρση, η ρητορική μίσους και η έντονη, με επίθετα, αντιπαράθεση των τελευταίων ειδικά ημερών ήταν ενόμειο πως κάποια στιγμή θα οδηγούσε στα ντροπισιαστικά γεγονότα της Παρασκευής στη Βουλή. Ευθύνες έχουμε όλοι. Άλλοι περισσότερες και άλλοι λιγότερες, αλλά έχουμε όλοι. Αν ρίξω σήμερα όλες τις ευθύνες αλλού πλην του Συναγερμού θα λειτουργήσω και εγώ με τον ίδιο τρόπο. Με ελληνικό πατριωτισμό, με ανευθυνότητα και σαφή έλλειψη πολιτικού κριτηρίου και ενστικτού. **Το επίπεδο** της πολιτικής που ζήσαμε προχθές δεν έπεσε σε ένα βράδυ. Ήταν αποτέλεσμα της συσσώρευσης αρνητικής ενέργειας που καλλιεργείται εδώ και μήνες. Όχι μέρες, μήνες. Απλώς τις τελευταίες μέρες εντάθηκε. Χρειάζονταν το σπέρτο για να ανάψει το φτίλι. Δεν θέλω να μνη σε λεητομέρειες για το τι προηγήθηκε. Η ημερολογιακή αναφορά των γεγονότων εξάλλου έγινε πολλές φορές τις προηγούμενες εξήντα μέρες. Οι προσβλητικοί χαρακτηρισμοί όμως που ακούγονταν τις τελευταίες βδομάδες και ακούστηκαν και στον ναό της δημοκρατίας, που κάποιοι σύλησαν, είναι απαράδεκτοι. Βουλευτές παρανόησαν. Στο κοινοβούλιο. Παραβίασαν τον νόμο για ρητορική μίσους που τροποποιήσαμε πριν από δύο μόλις Παρασκευές.

Τον πατριωτισμό, αυτούς τους δύο μήνες τον έκαναν ελαστικό φουστάνι. Όλοι όσοι προσπαθούν να αποδείξουν πως ο δικός τους πατριωτισμός είναι μεγαλύτερος ή καλύτερος από άλλους αυτόματα αποδεικνύουν πως δεν ξέρουν καλά-καλά τι σημαίνει πατριωτισμός. Για-

τί αν ήξεραν δεν θα χρειαζόταν να τον αναφέρουν, να τον προβάλλουν. Θα το αποδείκνυσαν στην πράξη. Γιατί εκεί είναι που μετριέται. Στην πράξη. Όχι με λόγια μεγάλα και βαρύγδουπα. Ανέξοδες ατάκες από μπαλκόνια και μικρόφωνα που φουσκώνουν τα στήθη αυτών που τα λένε μπορούμε όλοι να λέμε. Αυτό όμως δεν είναι το κρίσιμο. **Ο πατριωτισμός** είναι πράξη. Και τι λέει αυτή η πράξη; Πως το μέγιστο ζήτημα του τόπου μας δεν θα το λύσουμε μεταξύ μας και δεν θα το λύσουμε με συνθήματα. Με διαπραγμάτευση θα το λύσουμε. Εκεί, στο τραπέζι την κρίσης. Με τους Τουρκοκύπριους θα πρέπει να συζητήσουμε. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Αν υπάρχει κάποιος πολιτικός εδώ που ισχυρίζεται πως μπορούμε να λύσουμε το Κυπριακό με άλλο τρόπο να βγει και να το πει. Προφανώς και δεν θα λυθεί με μαγικό τρόπο, επειδή θα ξεκινήσουν ξανά οι διαπραγματεύσεις. Και είναι δεδομένο πως ο δρόμος είναι δύσκολος, γεμάτος με αγκάθια. Το μόνο δεδομένο είναι πως σίγουρα δεν θα λυθεί χωρίς συζήτηση και διαπραγμάτευση. Και αυτή είναι, κατά τη γνώμη μου, η μεγαλύτερη πράξη πατριωτισμού που μπορούμε σήμερα να προσφέρουμε στον τόπο μας. Ο μόνος τρόπος να εκθέςουμε την Τουρκία είναι

να καταφέρουμε να φτάσουμε στο σημείο που θα πρέπει να τοποθετηθεί για τη συνθήκη εγγυήσεων και για τα τουρκικά στρατεύματα. Αυτό δεν μπορεί να γίνει με ατέρμονες μεταξύ μας συζητήσεις στα πρωινά και μεσημεριανά των καναλιών ούτε κάθε Παρασκευή στη Βουλή. **Αυτοί που** αντιτίθενται στην επανέναρξη των συνομιλιών σήμερα, είναι οι ίδιοι που αντιδρούν διαχρονικά με τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού. Κάθε φορά που ανοίγει μια χαράματα φωτός και αισιοδοξίας θα είναι απέναντι. Είτε αποκρύψαν τη διζωνική διακοινοτική ομοσπονδία, είτε λένε πως αποζητούν λύση σε αυτή τη βάση. Είναι οι ίδιοι που μιλούν εδώ και μερικούς μήνες για μια νέα στρατηγική που δεν την εξηγούν. Κούφια στρατηγική ή στρατηγική ταμπέλα για να χωρέσουν όσοι περισσότεροι από κάτω. Δυστυχώς και δεν θα λυθεί με μαγικό τρόπο, επειδή θα ξεκινήσουν ξανά οι διαπραγματεύσεις. Και είναι δεδομένο πως ο δρόμος είναι δύσκολος, γεμάτος με αγκάθια. Το μόνο δεδομένο είναι πως σίγουρα δεν θα λυθεί χωρίς συζήτηση και διαπραγμάτευση. Και αυτή είναι, κατά τη γνώμη μου, η μεγαλύτερη πράξη πατριωτισμού που μπορούμε σήμερα να προσφέρουμε στον τόπο μας. Ο μόνος τρόπος να εκθέςουμε την Τουρκία είναι

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Οι έξυπνες αποσπάσεις υπαλλήλων

Επιτέλους να ξεκολλήσουν από την καρτέλα, οι δημόσιοι και οι ημιδημόσιοι υπάλληλοι. Η κυβερνοση προτίνει και η Βουλή, όπως όλα δείχνουν, θα εγκρίνει τις αποσπάσεις εργαζομένων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Το Δημόσιο, καθώς ή κακώς, απορροφά εδώ και δεκαετίες, είτε τα δυνατότερα μυαλά του τόπου, τα οποία πρωτεύουν στις εξετάσεις είτε τα πιο αδύνατα, τα οποία πρωτεύουν στο ρουσφέτι.

Είναι τραγικό, οι δυνατόι οι οποίοι λαχταρούν τη χαρά της δημιουργίας και πασχίζουν για να προσφέρουν στον τόπο τους, να καθιερώνονται πίσω από «φοβηταρλάρδες» διευθυντές, οι οποίοι τους κόβουν τα πόδια, για να μη φανεί η κενότητα τους. Τραγικό είναι και το φαινόμενο των «άχρηστων», οι οποίοι το μόνο που ξέρουν είναι να υποσκάπτουν τους συναδέλφους τους, ώστε να μη φανούν οι αδυναμίες τους και φυσικά για να μπορέσουν να πάρουν τις προαγωγές.

Ο καθένας με τα χαρίσματά του και τις δυνατότητές του, ακόμη και στον ατάραχο δημόσιο τομέα. Το τραγικό, είναι οι αδύνατοι να θέλουν να πάρουν τις θέσεις των δυνατών. Και οι δυνατόι να καθιερώνονται και να ταλαιπωρούνται για ένα μισθό. Η τιμωρία των αδύνατων, οι οποίοι καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις, είναι το άγχος και ο φόβος, μήπως και φανεί η κενότητα τους. Και από την άλλη, οι δυνατόι, οι οποίοι δεν μπορούν να προσφέρουν αυτά που ξέρουν, ταλαιπωρούνται και υποφέρουν, αφού πρέπει να παλεύουν καθη-

μερινά, με ανίκανους συναδέλφους και προϊστάμενους.

Αυτά συμβαίνουν μόνο στο μικροσκοπικό μας νησί, αφού στα σοβαρά κράτη, η ίδια η Πολιτεία οι ίδιες οι επιχειρήσεις τρέχουν και μαζεύουν τα «δυνατά» μυαλά, τα οποία και τοποθετούν σε ανώτατες και υπεύθυνες θέσεις. Γιατί απλά ξέρουν ότι τα κέρδη προέρχονται πρώτα και κύρια από τους μορφωμένους και ικανούς και όχι από τις συγκυρίες και το ρουσφέτι.

Η ζωή μπορεί να είναι άδικη, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν έξυπνες λύσεις για να πάει η κοινωνία μπροστά και να είναι όλοι ευχαριστημένοι και με λιγότερο άγχος. Μια έξυπνη λύση είναι οι αποσπάσεις υπαλλήλων. Αυτοί που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους ή αυτοί για τους οποίους το κλίμα δεν είναι κα-

“

Οι δυνατόι, οι οποίοι δεν μπορούν να προσφέρουν αυτά που ξέρουν, ταλαιπωρούνται και υποφέρουν, αφού πρέπει να παλεύουν καθημερινά, με ανίκανους συναδέλφους και προϊστάμενους.

λό, να τους δοθεί η δυνατότητα να μετακινούνται σε άλλες υπηρεσίες, με την ελπίδα ότι εκεί θα μπορέσουν να προσφέρουν αυτά που μπορούν. Από την άλλη, αυτοί που έχουν πολλά προσόντα και ικανότητες, θα μπορούν να μετακινούνται σε άλλες υπηρεσίες, ώστε να μπορούν να απολαύσουν τους καρπούς των κόπων της μόρφωσής τους. Η λογική αυτή εφαρμόζεται στα σχολεία, μόνο για τους πολύ «άτακτους» μαθητές, οι οποίοι όχι σπάνια, όταν μετακινούνται σε άλλα σχολεία «πουδάζουν» και μετατρέπονται όχι σπάνια και σε καλούς μαθητές.

Καλό θα είναι να γίνει και το επόμενο μεγάλο βήμα, όπως το εφαρμόζουν με μεγάλη επιτυχία, εδώ και πολλά χρόνια, οι Ισραηλίτες και άλλοι λαοί. Από τη μία προσφέρουν την επιλογή της μονιμότητας στο Δημόσιο, με χαμηλούς μισθούς. Από την άλλη προσφέρουν και τη δυνατότητα για συμβόλαιο – χωρίς μονιμότητα – αλλά με πολύ πιο ψηλούς μισθούς. Στην πράξη το σύστημα αυτό εξυπηρετεί τους πάντες. Και το κράτος που έχει καλύτερες υπηρεσίες και τους υπαλλήλους οι οποίοι, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, επιλέγουν το καθεστώς στο οποίο θα εργαστούν.

Ταυτόχρονα δημιουργούνται και συνθήκες ανταγωνισμού με τον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος μπορεί να αντλεί εργαζόμενους από τον δημόσιο τομέα και αντιπροφύκει το κράτος να προσλαμβάνει υπαλλήλους από τον ιδιωτικό τομέα. Λύσεις υπάρχουν πολλές, το μόνο που χρειάζεται είναι η «φαντασία στην πολιτική», όπως έλεγαν κάποτε οι ρομαντικοί των αλλαγών.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Το μεγάλο μας τσίρκο

«Μεγάλα νέα φέρνω από και πάλιν περίμενε μια στάλα ν' ανασάνω και να σκεφτώ αν πρέπει να γελάσω, να κλάψω, να φωνάξω, ή να σωπάσω».

Όταν την 11η Φεβρουαρίου η πλειοψηφία της βουλής ψήφισε την τροπολογία του ΕΛΑΜ για το ενωτικό δημοψήφισμα, σίγουρα δεν ανέμενε τις πολιτικές προεκτάσεις που θα λάμβανε το όλο ζήτημα. Και αυτό φάνηκε γιατί κατά το Εθνικό Συμβούλιο που ακολούθησε, όλοι έσπευσαν να υπογραμμίσουν τη στήριξή τους στη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία –ασχέτως αν κάποιοι επίσημα την έχουν αποκρηύξει– και να απορρίψουν ότι η κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία ονειρεύεται την πολιτική της ένωσης. Άλλωστε και στα πολιτικά πηγάδια ήταν πολλοί που παραδέχτηκαν πως δεν ανέμεναν τις προεκτάσεις ενός τόσο «ασήμαντου» ζητήματος.

Δεν γνώριζαν, λένε, τις πολιτικές προεκτάσεις και το αντιλαμβάνομαστε. Δεν όφειλαν να γνωρίζουν τι θα επακολουθούσε εν μέσω συνομιλιών με αυτή τους τη στάση; Δεν υπάρχει κανένας που να αμφιβάλει πως ο Μουσταφά Ακιντζί εκμεταλλεύτηκε πλήρως την απόφαση της βουλής για δικές του κομματικές και πολιτικές σκοπιμότητες. Ωστόσο, αναμέναμε από ένα νομοθετικό σώμα, στο οποίο βρίσκονται οι ικανότεροι και καταλλήλοτεροι εκπρόσωποι της κυπριακής κοινωνίας, να έχουν καλύτερα πολιτικά αντανakλαστικά του τι πρόκειται να ακολουθήσει των πράξεών τους. Το μεγαλύτερο δυστύχημα, ωστόσο, είναι πως τα πολιτικά αντανakλαστικά και το στρατηγικό βάθος

αποτελούν ψιλά γράμματα σε μία βουλή που κάνει ολοένα και περισσότερο την αξιοπιστία και τη σοβαρότητα της. Πέρασε ένας και πλέον μήνας από την απόφαση της βουλής και αντί να γίνει η κατάλληλη αυτοκριτική, ολόκληρη η βουλή χωρίζεται σε δύο στρατόπεδα, εξαπολύοντας εκατέρωθεν κατηγορίες για προδότες και απορριπτικούς.

Αντί να γίνει η κατάλληλη αυτοκριτική, ολόκληρη η βουλή χωρίζεται σε δύο στρατόπεδα, εξαπολύοντας εκατέρωθεν κατηγορίες για προδότες και απορριπτικούς.

προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές και πληγές στην κυπριακή κοινωνία. Η κατάσταση, ωστόσο, τώρα φαίνεται να γίνεται ολοένα και χειρότερη. Όταν μέλη της βουλής ασχημονούν, βρίζουν και χαρακτηρίζουν αλλήλους μειοδότες, Εφιάλτες και προσκυνητές, μπορούμε να αναμένουμε πως θα έχουν το κατάλληλο πολιτικό βάθος; Σίγουρα όχι. Αναμένουμε τουλάχιστον, όλα αυτά να μη συμβαίνουν στον ναό της δημοκρατίας. Τη στιγμή που βουλευτές ασκούν ρητορική μίσους από τα έδρανα, που χειροδικούν εντός της Ολομέλειας, οι κανονισμοί της βουλής οφείλουν να είναι αμελίκτοι και να τιμωρούν του ύπτες. Αναμέναμε από τη βουλή να είχε τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας ούτως ώστε οι τραμπούκοι να αποκλείονται αμέσως από τα έδρανα των παρατηρητών. Δεκτήκαμε πολλάκις την άγνοιά τους, την πολιτική αφέλεια που τους διακατέχει, τις βαρύγδουπες δηλώσεις τους χάριν εντυπώσεων. Ανεχτήκαμε να καταψηφίζουν νομοσχέδια και στη συνέχεια να τα υπερψηφίζουν πανηγυρικά αντιλαμβάνόμενοι την πατάτα τους. Όλες αυτές οι καταστάσεις μας έφεραν στον γκρεμό αλλά καταφέραμε να ορθοποδήσουμε. Άλλο η αγνοία, ωστόσο, και άλλο ο πολιτικός αμοραλισμός που φτάνει στα όρια του τραμπουκισμού. Πλέον η κατάσταση έχει ξεφύγει εντελώς και δεν γνωρίζουμε κατά πόσο μπορεί να επανέλθει. Το πιο θλιβερό στην όλη υπόθεση, είναι πως η βουλή η οποία έχουμε, αντικατοπτρίζει δυστυχώς την ίδια μας την κοινωνία. Όταν πολίτες ασχημονούν, γιουχαλίζουν, προπηλακίζουν βουλευτές για τις θέσεις τους, τότε το επίπεδο της κοινωνίας μας βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από όσο αναμέναμε. Το μεγάλο μας τσίρκο συνεπώς. Ένας φαύλος κύκλος όπου ο φανατισμός επικρατεί και με κάθε ευκαιρία κοινωνία και πολιτεία είναι έτοιμοι είτε να παραδώσουν πατριωτικές κορώνες, είτε να προπηλακίσουν πρόσωπα για τις θέσεις τους κατατάσσοντάς τους στους μειοδότες. Ας ελπίσουμε, πως τα όσα συνέβησαν στη βουλή την περασμένη Παρασκευή θα αποτελέσουν μάθημα. Πρώτα και κύρια σε όλους εμάς. Για το τι ψηφίζουμε. Και κυρίως για ό,τι δεν ψηφίζουμε.

economidoum@kathimerini.com.cy

Έκθεση του Banksy.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του **ΜΙΧΑΑΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Έτοιμοι για όλα;

Την ώρα που βρισκόμαστε στον προθάλαμο της επανεκκίνησης των συνομιλιών για το Κυπριακό, είναι δεδομένο πλέον πως παράλληλα διαχωρίζονται και οι τάσεις. Δηλαδή, ποιος θέλει να προχωρήσει

ο διάλογος, ποιος όχι και γιατί. Ουσιαστικά υπάρχουν εκείνοι των οποίων ο προεκλογικός βολεύεται με το να μην υπάρχουν εξελίξεις στο Κυπριακό και επί της ουσίας δεν θέλουν καν να υπάρξουν προσπάθειες, πόσο μάλλον αποτέλεσμα. Είναι δεκτό από μια πλευρά, πολιτικά, εφόσον εξυπηρετείς ένα ακροατήριο, ωστόσο, την ίδια ώρα είναι και κρίμα, εφόσον έρχονται και θυμίζουν πεπαικωμένες ρητορικές έστω και αν εκείνος που εκφέρει τις απόψεις αυτές είναι νέος σε ηλικία. Από την άλλη πλευρά, είναι δεδομένη η στάση Αναστασιάδου. Θα προχωρήσει όσο μπορεί για να φέρει μια λύση την οποία θα καταθέσει στο δημοψήφισμα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και να θέλει να πράξει αλλιώς δεν μπορεί, ωστόσο, αυτό δεν πρέπει να τον καθιστά ευάλωτο στις συνομιλίες. Η δική μας πλευρά δεν έχει να χάσει στη διαδικασία αυτή, της οποίας όμως η συνέχεια δεν σημαίνει λύση για μια λύση. Εκείνο που για τον ίδιο θέλει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να πετύχει, είναι ένα σχέδιο που θα μπορεί να το υποστηρίξει. Διαφορετικά, πολιτικά, θα τον βολέψει και το αδιέξοδο εφόσον εκείνος έχει υποστηρίξει πως θα το πάει όσο πάει. Και αυτό θα γίνει. Από την άλλη πλευρά, τώρα. Μιλάμε τόσα χρόνια με τους ίδιους όρους, αναλύουμε τις τακτικές και τις τοποθετήσεις, δίχως στην ουσία να έχουμε καταφέρει κάτι περισσότερο πέραν του να βρισκόμαστε μπροστά σε εκπλήξεις από την Τουρκία. Εκείνοι που δεν θέλουν λύση,

έχουν να προτείνουν κάτι για την επόμενη κίνηση της Τουρκίας; Πώς και μέσα από ποιους διαύλους θα υπάρξει αντίσταση σε όποια σχέδια και αν έχει η Άγκυρα, αν όλα καταρρεύσουν; Αν η Τουρκία αποφασίσει για παράδειγμα να προχωρήσει σε προσάρτηση, εμείς θα αρκεστούμε στην επίκληση της διεθνούς νομιμότητας; Όσο απομακρυσμένο σενάριο και να είναι αυτό της προσάρτησης, που είναι εφόσον δεν θέλει η Τουρκία να γκρεμίσει κάθε γέφυρα με την Ευρώπη, οι δικές μας οι δυνατότητες δεν θα είναι εν πολλοίς περιορισμένες για να αντιδράσουμε; Εκτός αν υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο, το λεγόμενο «B» που να προτείνει ξε-

κάθαρα πως σε περίπτωση που δεν επέλθει λύση στο Κυπριακό, θα συμβεί το Α και το Β. Εφόσον, αν υπάρχει κάτι βέβαιο, είναι το ότι η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν πρόκειται να μείνει ως έχει. Εδώ, σε αυτό το σημείο, έρχεται και βρίσκεται και την κυβέρνηση το πιθανό «Οχι» σε ένα νέο δημοψήφισμα. Που πέραν του ότι πρόκειται για το Κυπριακό, αυτό το όχι είναι που επικρατεί ποσοστιαία όποιο και να είναι το ερώτημα τουλάχιστον των τελευταίων πέντε χρόνων. Είναι στην ίδια λογική που θα πρέπει να εργαστεί και το κυβερνητικό επιτελείο. Στη διαχείριση του «Οχι». Δεν μπορούν λοιπόν με τη σειρά τους κυβερνητικά στελέχη να λένε πως δεν σκεφτόμαστε το τι θα γίνει σε περίπτωση που ο λαός απορρίψει το σχέδιο λύσης. Είναι άρνηση της πραγματικότητας και το βέβαιο είναι πως αυτή θα συνεχίσει να εξελίσσεται πέραν των δικών μας αρνήσεων να τη δούμε όπως πραγματικά είναι.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του **ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ**

Μας πρέπει η λευτεριά;

«Εάν μισούνταν ανάμεσό τους δεν τους πρέπει λευτεριά» - Διονύσιος Σολωμός – «Ύμνος προς την ελευθερία». Φανταστείτε ότι δεν είστε Κύπριος, έχετε όμως γνώση ότι η Κύπρος είναι ένα νησί που έχει υποστεί εισβολή και κατοχή και εδώ και 42 χρόνια γίνονται διπλωματικές προσπάθειες για μια πολιτική λύση και αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από το νησί. Ανοίγετε την τηλεόρασή σας ή διαβάζετε σε ένα site τα ρεζιλικία που έγιναν προχτές στην κυπριακή βουλή. Τι θα σκεφτείτε;

Εγώ πάντως ένιωσα οργή, απογοήτευση και θλίψη. Θυμήθηκα και τον εθνικό μας ποιητή και τον στίχο που παρέθεσα πιο πάνω. Ας αναρωτηθούμε όλοι αγαπητοί συμπατριώτες μετά από όλα αυτά που είδαμε προχτές. Αλήθεια μας αξίζει η λευτεριά; Είστε αισιόδοξοι για το μέλλον αυτού του τόπου; Αν οι πολιτικοί μας ταγοί και οι βουλευτές του κυπριακού κοινοβουλίου (που δυστυχώς για ακόμη μια φορά απέδειξε το χαμηλό του επίπεδο), δεν μπορούσαν να αποφύγουν αυτή την «μπανανόφλυδα» του Ενωτικού και την άφησαν να εξελιχθεί σε μείζον θέμα, τι καλό έχουμε να περιμένουμε στο μέλλον γι' αυτό το νησί; Βλέπετε εσείς πουθενά σοβαρότητα, στρατηγική, νηφαλιότητα, πολιτική σκέψη και κυρίως ενότητα; Εγώ πάντως βλέπω μικροκομματικά συμφέροντα, ψηφοθηρικές τακτικές και στρατηγικές μόνο για τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές, λαϊκισμό, πλιθιότητα και για να το πούμε και πιο λαϊκά «δεν έχουμε υπόθεση». Οι βουλευτές μας και κάποια κόμματα έβγαλαν το μέτρο να μετρήσουν ποιος είναι περισσότερο πατριώτης από τον άλλο, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι η καλλιέργεια κλίματος διχόνοιας του λαού είναι ό,τι χειρότερο για τον τόπο μας. Καταλαβαίνω την αγωνία κάποιων να εκλεγούν πρόεδροι αλλά αν έτσι δείχνουν το πόσο εκτιμούν και λογαριάζουν πρώτα απ' όλα το καλό του τόπου από το δικό τους, φανταστείτε τι έχουμε να δούμε αν καταφέρουν να εκλεγούν.

Βαρέθηκα τον ψευδοπατριωτισμό σε αυτό τον τόπο. Την έπαρση, την αλαζονεία, την εξυπνοβλακεία, την αμάθεια. Βαρέθηκα την έλλειψη διορατικότητας και πολιτικού ορθολογισμού. Όταν πολλοί προειδοποιούσαν ότι με την είσοδο του ΕΛΑΜ στη βουλή υπάρχει ενδεχόμενο να δούμε στο κοινοβούλιο τα φαινόμενα που είδαμε τελικά την Παρασκευή, αρκετοί σφύριζαν αδιάφορα. Όταν επίσης πολλοί προειδοποιούσαμε ότι η ετεροχρονισμένη και απ' ό,τι φαίνεται «πονηρή» απόφαση της βουλής, μετά από πρόταση του ΕΛΑΜ, σχετικά με τον «εορτασμό» του ενωτικού δημοψηφίσματος του 1950, έδινε αδικαιολόγητα προς την άλλη πλευρά μια αφορμή ή μια διέξοδο για αποχώρηση από τις συνομιλίες και έριχνε «νερό στον μύλο» της Τουρκίας για να επιμένει για τις εγγυήσεις τη στιγμή που είχε στριμωχθεί για πρώτη φορά πάνω σ' αυτό το θέμα, κάποιοι μιλούσαν για «υπερβολές».

Έτσι για ένα περίπου μήνα, είχαμε μια πρωτοφανή οξύτητα και αντιπαράθεση στο εσωτερικό μιας ημικατεχόμενης χώρας που φαίνεται ότι τον τελευταίο καιρό έκανε σημαντικά βήματα προς την επανένωσή της. Φαίνεται κάποιοι πανικοβλήθηκαν μπροστά στο σοβαρό πλέον ενδεχόμενο λύσης και έπρεπε να βρουν τρόπους να ανατρέψουν τα δεδομένα. Εύγε τιτανοτεράστιοι βουλευτές μας. Να σας χαιρόμαστε.

Είναι πιστεύω γνωστό ότι όλες οι υπόλοιπες ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν αποφασίσει να μη στηρίζουν οποιοδήποτε νομοσχέδιο ή πρόταση έρχεται από την ομάδα των εθνικιστών. Όταν το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ έχουν «κτίσεις» το δημοκρατικό τους προφίλ πάνω στους αγώνες τους εναντίον του πραξικοπήματος, των πραξικοπηματιών, της ΕΟΚΑ Β' κτλ. είναι σχεδόν σχιζοφρενικό να γίνονται σήμερα η «ουρά» του εθνικιστικού ΕΛΑΜ. Και το χειρότερο; Να μην το καταλαβαίνουν ή να το παραδέχονται και να επιμένουν, εφευρίσκοντας μάλιστα τον αίσχρο κατά τη γνώμη μου όρο «νόμος Ακιντζί» για να «φωτογραφίσουν» ή να υπαινιχθούν για τους υπόλοιπους βουλευτές που δεν συμφωνούν ότι δεν είναι αρκετά πατριώτες. Μιλάμε για φαιδρότητες που δυστυχώς πολύς κόσμος «αγοράζει τοις μετρητοίς» και αυτό είναι επίσης ένα απίστευτα δυσοίωνα φαινόμενο.

Θα κλείσω με μια φράση που ίσως θα ήταν εμφανές ότι θα χρησιμοποιούσα αλλά ταιριάζει απόλυτα με το θέμα και όλα αυτά που συμβαίνουν και δεν είναι κακό να την επαναλαμβάνουμε. «Το τελευταίο καταφύγιο κάθε απατεώνα είναι ο πατριωτισμός» - Σάμιουελ Τζόνσον. Περαιστικά μας (συμ)πατριώτες...

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Η ενδιάμεση ζαλάδα

Οι συνομιλίες επαναρχίζουν και αυτό άρχισε ήδη να προκαλεί τη γνωστή... ενδιάμεση ζαλάδα. Δεν φτάνει που δεν πρόλαβαν οι οποίες εκδηλώνονται «ανάμεσα» να τα βρούνε μεταξύ τους για το θέμα του υποψηφίου, έρχεται τώρα να προστεθεί ακόμα ένας ποινεκέφαλος στον ήδη τρικυμισμένο εγκέφαλό τους. Είναι δηλαδή για να τους συμπαρασταθεί κανείς σ' αυτές τις δύσκολες ώρες που διανύουν και οι οποίες εκδηλώνονται μέσα από τα ευφάνταστα twitter τους. Ο κατεξοχήν ενδιάμεσος κ. Νικόλας Παπαδόπουλος δεν κατάφερε (ως συνήθως) να συγκρατήσει τα «νεύρα» που του προκάλεσε η ανακοίνωση για την επανέναρξη και έσπευσε να τουιτάρει ότι ο εξευτελισμός του λαού συνεχίζεται.

Χωρίς βέβαια να μας εξηγεί ακριβώς (ίσως λόγω περιορισμένων χαρακτηρισμών

του τουίτερ) ποιος είναι αυτός ο εξευτελισμός. Ότι θα παρακαθίσουμε και πάλι στις συνομιλίες; Πώς ακριβώς εξευτελιζόμαστε μ' αυτό; Επειδή ο ενδιάμεσος κ. Παπαδόπουλος θεωρεί ότι υποκύπτουμε στις διαθέσεις της άλλης πλευράς και στους «εκβιασμούς» της; Επιμένω να διερωτώμαι πώς εξευτελιζόμαστε; Ο μόνος δρόμος για την επίλυση του εθνικού μας προβλήματος είναι οι διαπραγματεύσεις εκτός κι αν οι ενδιάμεσοι είναι έτοιμοι να πάρουν τα όπλα ή (για να είμαστε και πιο ρεαλιστές) τα τουβλά για να κτίσουν το διαχωριστικό τείχος μια και καλή. Και εφόσον είναι ο μόνος δρόμος οι διαπραγματεύσεις γιατί θεωρείται εξευτελισμός δεδομένου ότι τίποτα δεν θεωρείται συμφωνημένο αν δεν συμφωνηθούν όλα; Προς τι λοιπόν αυτή η ενδιάμεση υστερία περί εξευτελισμού; Τι εισηγείται ο κ. Παπαδόπουλος ακόμα δεν έχουμε καταλάβει, γιατί πέραν από

ένα οχετό κινδυνολογίας και ανέφικτων εισηγήσεων δεν κατάφερε μέχρι στιγμής να μιλήσει με θέσεις και όχι με... αντιθέσεις. Είναι πολύ ωραίο και πολύ βολικό να κατηγορείς την πολιτική που ακολουθείται μέχρι στιγμής στο Κυπριακό, υποστηρίζοντας πως οι ηγεσίες του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ υποχωρούν στις τουρκικές απαιτήσεις και εφαρμόζουν την πολιτική του «καλού παιδιού».

Εκείνο το οποίο ωστόσο είναι εποικοδομητικό και χρήσιμο, είναι όταν εξαπολύεις όλες αυτές τις ενδιάμεσου τύπου θέσεις να τις συνοδεύεις και με συγκεκριμένες προτάσεις για το τι πρέπει να γίνει και όχι μόνο για το τι δεν έπρεπε να γίνει. Με απλά λόγια είναι επιτέλους καιρός, μιας και παπινώμε στην προεκλογική περίοδο, η οποία ενδέχεται να εξαντλήσει ακόμα περισσότερα τα όρια ανοχής μας απέναντι στις ενδιάμεσες αυτές αοριστολογίες, να

μας πει ο κ. Παπαδόπουλος τι ακριβώς εισηγείται. Τι θα έκανε ο ίδιος; Δεν θα πήγαινε στις διαπραγματεύσεις; Πώς θα πίεζε την τουρκική πλευρά; Πώς θα πετύχαινε να αναδείξει εκείνος την τουρκική αδιαλλαξία; Πώς θα μας γλύτωνε από τον τάχα μου εξευτελισμό;

Ποια είναι αυτή η τόσο δυναμική και φοβερή πρόταση που έχει και την οποία για κάποιο λόγο κανείς με σώρα τας φρένας και με τα πόδια του γειωμένα στην πραγματικότητα δεν έχει ακόμα αντιληφθεί; Το να το παριστάνει κανείς τον πατριώτη είναι το πιο εύκολο πράγμα, το οποίο μάλιστα δεν απαιτεί καν πολιτικό ανάστημα για να το πετύχει. Εκείνο, ωστόσο, που προϋποθέτει πολιτικό ανάστημα είναι να μην εξαντλείς την όποια φαϊά ουσία διαθέτεις για να κινδυνολογείς χωρίς την ίδια ώρα να εισηγείσαι συγκεκριμένα τη δική σου πολιτική πρόταση η οποία να έχει

έρεισμα στην πραγματικότητα. Ο κ. Παπαδόπουλος και οι λοιποί ενδιάμεσοι το μόνο που κάνουν μέχρι στιγμής είναι να κινδυνολογούν χωρίς να ξεκαθαρίζουν ποια είναι αυτή η άλλη στρατηγική που εισηγούνται και η οποία θα μας σώσει από τον τάχα μου εξευτελισμό. Μπορεί επιτέλους ο αρχηγός της ενδιάμεσης ζαλάδας να μας τη συγκεκριμενοποιήσει όχι με λαϊκίστικες φανφάρες αλλά με πολιτικές θέσεις που έχουν εφαρμογή στην πραγματικότητα της χώρας μας και όχι στην περιορισμένη πραγματικότητα των ενδιάμεσων πατριωτών; Μπορεί να μας πει καθαρά και ξάστερα τι θα έκανε ώστε να αυξησει τις προσπάθειες επιτυχίας των συνομιλιών; Και πώς θα πετύχαινε να αισθανθεί πίεση η «αδιάλλακτη τουρκική πλευρά» ώστε να αλλάξει τη στάση της; Μπορεί;

elenixenou11@gmail.com

Γιατί θα είναι έκπληξη η επικράτηση του «Οχι»

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ**

Το **δημοψήφισμα** στην Τουρκία προδιαγράφεται αμφίρροπο. Εντούτοις, υπό τις παρούσες συνθήκες, τυχόν επικράτηση του «Οχι» θα αποτελέσει έκπληξη. Δεν είναι μόνο το «ξεδόντιασμα» των αντίθετων φωνών και η σύμπλευση εθνικιστών - κόμματος Ερντογάν (ΑΚΡ), αλλά κυρίως οι δυνατότητες που προσφέρει η κατάσταση έκτακτης ανάγκης σε όσους θελήσουν να εκφοβίσουν ψηφοφόρους, που δίνουν προβάδισμα στο «Ναι». Επίσης, τα εγχώρια μέσα ενημέρωσης, με ελάχιστες εξαιρέσεις, έχουν αποδουθεί σε έναν αγώνα προπαγάνδας υπέρ του Ερντογάν, ενώ γίνεται συνεχής επίκληση της αστάθειας που θα επιφέρει ενδεχόμενη απόρριψη της προτεινόμενης συνταγματικής αναθεώρησης, με όσους επιλέγουν το «Οχι» να κατατάσσονται στους πολέμιους της χώρας, μαζί με ΡΚΚ και Ισλαμικό Κράτος. Ερώτημα αποτελεί πώς τελικά θα εκφραστούν αυτοί που αντιδρούν στη «σουλτανοποίηση», αν θα απόσχουν ή θα προσέλθουν στις κάλπες. Συνάμα, η κατάλυση των θεσμών και η αναστολή του κράτους δικαίου εμφανίζουν τον Ερντογάν στα μάτια αρκετών ως αναντικατάστατο, για δε άλλους ως αναγκαίο κακό, διότι το σύστημα εξουσίας είναι τόσο προσωποκεντρικό, ώστε η Τουρκία θα μπει στη δίνη της αποσταθεροποίησης αν δεν του γίνει το χατίρι. Αλλωστε, τόσο η απουσία σοβαρής εναλλακτικής στους κόλπους της αντιπολίτευσης όσο και η περιθωριοποίηση ικανών προσωπικοτήτων του ΑΚΡ (π.χ. του πρώην προέδρου Γκιουλ) προκαλούν εύλογη ανησυχία για τη δημιουργία κενού εξουσίας, ενώ τα πολλά ανοικτά μέτωπα –εσωτερικά και εξωτερικά– δεν επιτρέπουν πειραματισμούς, συρρικνώνοντας τον χρόνο αντίδρασης. Εξάλλου, ο Τούρκος πρόεδρος δεν θα παραδώσει τα όπλα, ακόμη και αν χάσει το δημοψήφισμα, αναζητώντας εκ νέου τον τρόπο να ικανοποιήσει τη φιλοδοξία μετατροπής του συστήματος εξουσίας σε ένα μηχανισμό κομμένο και ραμμένο στα μέτρα του. Πιθανόν μέσω της διεξαγωγής πρόωρων εκλογών, με στόχο την αυτοδυναμία του ΑΚΡ, ώστε η συνταγματική τροποποίηση να προωθηθεί μέσω του Κοινοβουλίου. Βέβαια, σε αυτή την περίπτωση, ο Ερντογάν θα στερείται της άμεσης νομιμοποίησης, ωστόσο, μάλλον δεν πτοείται από αυτή τη διαπίστωση.

Στο εσωτερικό του ΑΚΡ

Ταυτόχρονα, όμως, υπάρχουν ενδείξεις ότι στελέχη του ΑΚΡ που έχουν λάβει διακριτικές, πλην σφαίρις, αποστάσεις από τον Τούρκο πρόεδρο, και τα οποία διατηρούν ερείσματα σε κομματικό μηχανισμό και εκλογικό σώμα, ίσως επιδιώξουν να μετριάσουν τις βλέψεις Ερντογάν μέσω της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, οδηγώντας εν ανάγκη ακόμη και σε διάσπαση. Βέβαια, το ερώτημα είναι γιατί παρέμειναν σιωπηλοί μέχρι σήμερα, επιτρέποντας την «πέλασση» του, και κατ’ επέκταση αν έχουν όντως την αναγκαία ισχύ και επιρροή να τον ανασχέσουν. Όλα αυτά σε ένα περιβάλλον που η παραμικρή δημόσια αμφισβήτηση οδηγεί, στο πλαίσιο της διάχυτης συνωμοσιολογίας, σε ταύτιση με τον Γκιουλέν, ενώ η σύμπλευση ΑΚΡ -εθνικιστών (εξαιτίας της οποίας οι τελευταίοι δικάστηκαν), παρότι δεν καρποφορεί για το κυβερνών κόμμα, έχει παρασύρει τις πολιτικές δυνάμεις σε πλειοδοσία εθνικιστικών κορώνών. Στο πολιτικό κλίμα που καλλιέργησε ο Τούρκος πρόεδρος εντάχθηκε και η στοχοποίηση κρατών-μελών της Ε.Ε. και των Βρυξελλών με βαρείς χαρακτηρισμούς (ενδεικτικά, κατηγορήθηκαν ως σταυροφόροι και απόγονοι των ναζί). Η δε όψιμη προσπάθειά του να προσεταιριστεί τους Κούρδους αποσκοπεί στην προσέλκυση των πιο συντηρητικών (θρησκευόμενων) και όσων έχουν οικονομικό συμφέρον ή έχουν παραιτηθεί μιας δίκαιης λύσης, προτάσσοντας την ανάγκη σταθεροποίησης της κατάστασης. Πάντως, ακόμη και ένα θετικό αποτέλεσμα για τον Ερντογάν, δεν θα προσφέρει τις λύσεις που χρειάζεται η χώρα του, αν δεν αλλάξει ρότα.

Ο δρ Κων. Φίλης είναι διευθυντής ερευνών ΙΔΙΣ. Το βιβλίο του «Πρόσφυγες, Ευρώπη, ανασφάλεια» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Η **επέτειος** της 1ης Απριλίου παρέχει το αναγκαίο υλικό για την ανάλυση του ακολουθεί. Ομιλίες, δηλώσεις, ύμνοι. Αναγκαίοι ως εκ της φύσεως των γεγονότων. Το ερώτημα είναι άλλο; Τι άλλο μένει μετά τον ύμνο; Τι μένει ως παρακαταθήκη για το σήμερα; Ζει κάποιο μάθημα από την τότε εποχή; Μαθαίνουμε κάτι, προοδεύουμε σε κάτι, αποκτούμε καλύτερη αίσθηση των πραγμάτων; Η Κύπρος δεν ζει στη σκανδιναβική ζωή. Διαθέτει οξύτατης μορφής προβλήματα, κυρίαρχο η κατοχή τμήματός της από τουρκικά στρατεύματα. Άρα κάθε επέτειος μετρά, κάθε δημόσια αναφορά έχει τη σημασία της.

Η ιστορική διαδρομή της Κύπρου προσφέρει κάθε τόσο την ευκαιρία να κάνουμε αναφορές στο χθες, δίνει αφορμές για να δουλέψει η μνήμη, η δέσμευση με τα παρελθοντικά γεγονότα. Αυτό για ένα μέρος όπως η Κύπρος αποτελεί μια αναπόφευκτη διαδικασία. Είναι όμως η πλήρης απάντηση στα δεδομένα; Αν διαβάσει κανείς τις κυριακάτικες ομιλίες στα μνημόσυνα –ειδικά αυτά σε επετειακές αναφορές όπως η 1η Απριλίου– θα διαπιστώσει ότι εξελισσόμαστε σε μια κοινωνία με τις κεραίες της στραμμένες στο χθες. Υπουργοί, βουλευτές, παράγοντες, κυριολεκτικά γυρίζουν όλη την Κύπρο για να εκφωνήσουν ομιλίες, να υμνήσουν ήρωες, να αναφερθούν στο μεγαλείο των πράξεών τους.

Μόνο ύμνος, ελάχιστη κριτική αποτίμηση, ακόμα πιο λίγη αυτοκριτική, ασήμαντη αναφορά στα δύσκολα που μας οδήγησαν στη σημερινή τραγωδία. Το αφήγημα είναι πασιγνωστό: η ε/κ πλευρά και η ηγεσία της, πάνω κάτω, τα έκαναν όλα καλά. Αν κάτι δεν πήγε καλά, γι’ αυτό φταίει η δολιότητα των Αγγλων και η κακοπιστία των Τούρκων. Κανένας Ε/κ παράγοντας δεν μπήκε στον κόπο να διερωτηθεί «αν αυτοί ήταν δόλιοι, δεν θα έπρεπε να αποφυγουμε να πέσουμε στις παγίδες τους;».

The Haus. Αποτύπωμα έκθεσης στο Βερολίνο.

Κανένας Ε/κ παράγοντας δεν μπήκε στον κόπο να διερωτηθεί «αν αυτοί ήταν κακόπιστοι, δεν θα έπρεπε να λάβουμε τέτοιες αποφάσεις που θα παρεμποδίζαν την υλοποίηση των κακοπιστων στόχων τους;»

Το πρόβλημα είναι σημαντικό, γιατί η μεγάλη πλειοψηφία των ρητόρων αντιλαμβάνεται με τον ίδιο τρόπο τη λέξη «μνήμη». Ομιλίες για να δικαιώσουν μια προσωπική ή κομματική γραμμή, οι κομματικοί εκπρόσωποι αξιοποιούν το βήμα και το μετατρέπουν σε κομματικό βήμα, είτε να υμνήσουν μια γραμμή στο Κυπριακό, είτε να επιθεθούν σε κάποια άλλη. Η πολιτική μας κουλτούρα περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό μας, τον μικρόκοσμό μας, τον μικροκομματισμό μας, γιατί αδυνατούμε να διαγράψουμε ιδέες για το αύριο, να δώσουμε ελπίδες, κίνητρα,

να κινητοποιήσουμε δυνάμεις για το μέλλον για ολόκληρη την κοινωνία μας. Η στασιμότητα εκφράζει την εγκόνα μιας πραγματικότητας που αισθάνεται «άνετα» με το παρελθόν και «δυσκολεύεται» με το μέλλον. Για παράδειγμα, προσφάτως στη Ρώμη, στις 25 Μαρτίου 2017, οι «27» οργάνωσαν μια επετειακή συνάντηση για τα 60 χρόνια από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης. Οι «27» ενέκριναν μια νέα διακήρυξη για την Ε.Ε. που επιδιώκουμε. Τι έγινε στην Κύπρο; Απολύτως τίποτα, καμιά αφορμή να μιλήσουμε, να συζητήσουμε, να προβληματιστούμε για το δικό μας μέλλον μέσα στην Ε.Ε.

Το πρόβλημα, συνεπώς, έχει τρεις διαστάσεις. Πρώτο, οι επετειακές εκδηλώσεις, οι κατευθύνσεις της μνήμης συντηρούν μια παγιωμένη συνθήεια,

επηρεάζουν παθητικά την πολιτική μας ανάπτυξη. Δεύτερο, η αμφοβήτηση αυτής της κατεύθυνσης δεν έχει οργανωμένη σκέψη, γι’ αυτό εύκολα επιστρέφουμε στην πεπατημένη. Τρίτο, κάθε μεγάλη ευκαιρία για να συζητήσουμε πτυχές της σημερινής μας ζωής, να αναπτύξουμε κάτι σημαντικό για το μέλλον, χάνεται, σαν να μη μας αφορά, το καταπίνει η δύναμη της συνήθειας.

Το αίτημα, ωστόσο, μπορεί να καταγραφεί. Χρειάζεται να μιλήσουμε γι’ αυτά, χρειάζεται να οργανώσουμε διαφορετικά την πορεία μας. Η ένταξη της δημόσιας σφαίρας σε μια πορεία που να εξυπηρετεί τα σημερινά αιτήματα, είναι ένα επείγον αίτημα για την κυπριακή προοδευτική σκέψη.

www.larkoslarkou.org.cy

Το πραγματικό δίλημμα της κάλπης την ερχόμενη Κυριακή

Του **ΒΑΣΙΛΗ Θ. ΚΑΡΑΤΖΑ**

Την **ερχόμενη** εβδομάδα οι Τούρκοι ψηφίζουν σε ένα δημοψήφισμα που μπορεί να αλλάξει ριζικά τον χαρακτήρα του πολιτεύματος και της χώρας. Το πραγματικό δίλημμα δεν είναι μεταξύ προεδρικής και προεδρευόμενης δημοκρατίας. Αλλά μεταξύ μιας προβληματικής πλην φιλόδοξης δημοκρατίας, η οποία διασφαλίζεται από τη διάκριση των εξουσιών, και ενός φτιασιδωμένου αυταρχισμού.

Όλες οι δημοσκοπήσεις βλέπουν ντέρμπι, με μεγάλες πιθανότητες να επικρατήσει το «Ναι», το οποίο υποστηρίζει ο Ερντογάν. Ο ισχυρός άνδρας της Τουρκίας ελπίζει βάσιμα να επιβάλει το πολίτευμα της αρεσκείας του. Κάθε καινούργιο γκάλοπ αναλύεται ενδελεχώς και σχολιάζεται ποικιλοτρόπως. Εκείνο, ωστόσο, που μοιάζει να μην αντιλαμβάνονται οι επαίντες είναι το προφανές: οι ερωτώμενοι Τούρκοι πολίτες –ζώντας υπό ένα καθεστώς καθημερινού τρόμου– είτε δεν απαντούν καθόλου είτε δεν αποκαλύπτουν τις αληθινές τους προθέσεις στους δημοσκόπους. Όλοι σχεδόν περιμένουν νίκη του Ερντογάν και για έναν επιπλέον λόγο.

Τον έχουν συνηθίσει να κερδίζει. Ο εκλογικός μηχανισμός του ΑΚΡ, του κόμματός του, έχει σαρώσει σε τόσες

αναμετρήσεις επί μία δεκαπενταετία, ώστε φαντάζει αδύνατον σχεδόν κάποια στιγμή να νττηθεί. Συμβάλλει ασφαλώς και η πενία, ιδεολογική και ρητορική, της αντιπολίτευσης. Τα κόμματα και οι ηγέτες τους πάσχουν από αθεράπευτη νοθρότητα. Τα τελευταία χρόνια δεν αντέταξαν στον Ερντογάν, δεν πρότειναν στους Τούρκους καμία αξιόπιστη εναλλακτική. Κατάντησαν να μοιάζουν περισσότερο με κομπάρσους παρά με πρωταγωνιστές, εν δυνάμει κυρίαρχοι στο πολιτικό σκηνικό.

Σημαντικές συνεπώς και καλοδεχούμενες, οι δημοσκοπήσεις και οι ερμηνείες τους, στην πολιτική όμως το βασικότερο είναι να ξέρει κανείς να μετράει σωστά. Και να βλέπει με τα δικά του μάτια. Εάν πλάι στα στατιστικά ευρήματα επιστρατεύσουμε τον κοινό νου μας, θα καταλήξουμε ασφαλώς στο συμπέρασμα ότι ο μεγάλος συνασπισμός του Ερντογάν διαλύεται. Θέτοντας τέλος στην πρωτοβουλία για την επίλυση του Κουρδικού, ο ηγέτης της Τουρκίας έχασε ένα μεγάλο ποσοστό των Κούρδων που τον ακολουθούσαν. Σερά έχει το μερίδιο του παραδοσιακού πολιτικού Ισλάμ, το οποίο στάθηκε η ιδρυτική ομάδα, η πρώτη μαγιά του ΑΚΡ.

Εκείνη ακριβώς, η «παλαιά φρουρά»,

πρωτοστάτπσε στους αγώνες για οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη, στη στροφή της Τουρκίας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, στον διάλογο με τη Δύση. Φαντάζουν σήμερα ισχυρή μειοψηφία, δεν ξεπερνούν το 10% των ψηφοφόρων. Η σημασία τους εντούτοις υπερβαίνει εντυπωσιακά το αριθμητικό τους μέγεθος. Και έχουν γυρίσει στον Ερντογάν την πλάτη.

Προκειμένου να αναπληρώσει τις παραπάνω δύο απώλειες, ο Ερντογάν έχει συνάψει ευκαιριακή συμμαχία με τους εθνικιστές του ΜΗΡ. Τα κέρδη από αυτήν δεν μοιάζει να αρκούν για να ισοσκελιστεί η ζημία. Εάν η προσέλευση στις κάλπες είναι αθρόα και οι εκλογές καθαρές, ο Ερντογάν δύσκολα θα εκμειεύσει από τους Τούρκους το πολυπόθητο «Ναι». Και μετά; Τι θα συμβεί εάν χάσει ο Ερντογάν; Τα μέτπειτα θα εξαρτηθούν σίγουρα και από το μέγεθος της πιθανής ήττας. Οσο πιο ευρεία ήττα υποστεί ο Ερντογάν, τόσο πιο μεγάλη προδιαγράφεται η μετέπειτα φθορά του, αφού –αργά ή γρήγορα– θα τον εγκαταλείψουν οι ευκαιριακοί του σύμμαχοι.

Τα κεραλικά κομμάτια του στρατού, τα απομεινάρια του βαθέως κράτους, οι εθνικιστές και οι οιορτουνιστές που προσκολλώνται στην εκάστοτε

εξουσία. Εάν επικρατήσει το «Οχι», ο Ερντογάν θα πρέπει να επιδείξει εντυπωσιακή ευκαμψία. Ο πειρασμός του θα είναι να κρατηθεί στην εξουσία, εντεινοντας την πόλωση, βαθαινοντας την κρίση. Ο δρόμος της αρετής θα έγκειται στο να τείνει κλάδον ελαιας προς πολιτικούς σαν τον Αμπντούλάχ Γκιουλ, τον Μπουλέντ Αρίντς, τον Αχμέτ Νταβούτογλου και τον Αλι Μπαμπατσάν.

Μόνον εκείνοι θα μπορούσαν να ξανακάνουν το ΑΚΡ ηγεμονικό, σταθεροποιώντας παράλληλα την οικονομία. Μονάχα εκείνοι θα διασφάλιζαν, σε δεύτερο χρόνο, μια ασφαλή και τιμητική έξοδο του Ερντογάν από την ενεργό πολιτική. Ο Γκιουλ, ο Αρίντς, ο Νταβούτογλου και ο Μπαμπατσάν εκπροσωπούν τις πιο δημιουργικές δυνάμεις της Τουρκίας. Αποτελούν ό,τι πιο υγιές στο πολιτικό προσωπικό της γείτονος.

Θα συνομιλήσει ξανά μαζί τους ο Ερντογάν; Ας το ελπίσουμε. Παρατηρώντας όμως τη συμπεριφορά του κατά την πρόσφατη διετία και τους ανθρώπους οι οποίοι πλέον τον περιστοιχίζουν, ξέχουμε πως το πιθανότερο είναι να μείνουμε με την ελπίδα...

Ο κ. Βασίλης Θ. Καρατζάς είναι διευθύνων σύμβουλος της Levant Partners ΑΕΑΔΟΕ.

Περιουσία του λαού

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ**

Οι **αγρότες** μίλησαν. Μαζεύτηκαν έξω από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και προειδοποίησαν καθαρά ότι ο αγροτικός κόσμος, ο οποίος δημιούργησε το Συνεργατικό Κίνημα, απαιτεί να έχει λόγο και ρόλο στις αποφάσεις. Είναι αυτός, ο αγρότης της Κύπρου που έστησε με τον μόχθο και τον ιδρώτα του τον Συνεργατισμό, ο οποίος σε δύσκολα χρόνια προστάτεψε τον πρωτογενή τομέα της παραγωγής και εξυπηρέτησε τον κυπριακό λαό, δίνοντας δάνεια για απόκτηση κατσίκας και για τις σπουδές των παιδιών του.

Ο κυπριακός λαός, νιώθει το συνεργατικό κίνημα ως αίμα από το αίμα του και σάρκα από τις σάρκες του. Δεν μπορεί να διανοηθεί πως

αυτή η ευλογία για τους αγρότες και τους εργάτες του τόπου χάθηκε εν μία νυκτί και άλλαξε χαρακτήρα. Αυτοί που διοικούν τον οργανισμό αυτή τη στιγμή, έχουν καθήκον να αντιληφθούν την υποχρέωσή τους έναντι του κυπριακού λαού, να ακούσουν τη φωνή του αγροτικού κόσμου και να προστατέψουν το συνεργατικό κίνημα, καθοδηγώντας το στις αρχές και στις αξίες, αυτών που τον δημιούργησαν από τον κόπο και τον μόχθο των γεωργών.

Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας αποδέχθηκε το αίτημα των αγροτικών οργανώσεων την περασμένη Τρίτη, κατά τη διάρκεια της κινητοποίησης στη Λευκωσία για συ-

ζήτηση θεμάτων που θέτουν οι αγρότες. Ποια είναι αυτά; Οι αγροτικές οργανώσεις ζητούν όπως ανακληθεί η απόφαση για είσοδο της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και ταυτόχρονα να επιστραφούν οι μετοχές της, πίσω στους νόμιμους ιδιοκτήτες. Απαιτούν επίσης όπως τα συνεργατικά κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται να επιστραφούν πίσω στις κοινότητες και στους δήμους και οι βιώσιμες δευτεροβάθμεις εμπορικές εταιρείες του Συνεργατισμού (ΝΕΑ ΣΕΒΕΓΕΠ, ΣΟ-ΠΑΖ, κ.λπ.) να μη διαλυθούν.

Επίσης, απαιτούν να γίνει διαχωρισμός των εμπορικών εταιρειών από τον πιστωτικό τομέα ώστε να μπορούν να διαχειριστούν ξεχω-

ριστά το μέλλον των βιώσιμων εμπορικών εταιρειών, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια να μην πωληθούν σε ξένα συμφέροντα, πλατφόρμες ή άλλα ταμεία και να τιμωρηθούν παραδειγματικά όσοι ενέχονται στα οικονομικά εγκλήματα στον Συνεργατισμό.

Σε υπόμνημα, που επέδωσαν στο Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας και νωρίτερα στον υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη, οι αγροτικές οργανώσεις καλούν την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία να επανεξετάσουν την πολιτική φιλοσοφία και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί για τον Συνεργατισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα, με τον Συνεργατισμό

να είναι πρώτος σε ανακεφαλαίωση 16%, σε σύγκριση με τις άλλες τράπεζες. Ο Συνεργατισμός δημιουργήθηκε πριν από εκατό και πλέον χρόνια και στήριξε τον εργαζόμενο τον αγρότη, τους φτωχούς ανθρώπους για να μπορέσουν να έχουν μια αξιοπρεπή ζωή και ήταν το αποκούμπι του φτωχού ανθρώπου. Καταξίωθηκε στη συνείδηση του απλού ανθρώπου μετά από πολλές θυσίες από τις εκατοντάδες χιλιάδες μέλη του. Σήμερα, αντιμετωπίζει προβλήματα και έπρεπε να γίνουν διορθωτικές κινήσεις αλλά αυτό που έγινε, δυστυχώς, είναι κατεδάφιση για ό,τι κτίστηκε με κόπους και θυσίες.

Οι πολίτες αυτού του τόπου, οι αγρότες, οι εργαζόμενοι, έχουμε

καθήκον να διαμορφώσουμε τέτοιες ενέργειες που θα τερματίσουν την πορεία ιδιωτικοποίησης και θα διατηρήσουν τον χαρακτήρα που είχε ο Συνεργατισμός. Εάν υπάρξει η πολιτική βούληση από την κυβέρνηση μπορούν να γίνουν ενέργειες και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και να σταλούν σωστά μηνύματα. Δυστυχώς, όμως, μέχρι τώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση προχωρεί όχι απλώς και μόνο χωρίς την αντίσταση της κυβέρνησης αλλά ίσως και με τις προτροπές της κυβέρνησης για αλλοίωση του χαρακτήρα του Συνεργατικού Κινήματος της Κύπρου.

Ο κ. Νίκος Κέττηρος είναι βουλευτής ΑΚΕΛ Αμμοχώστου.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Τον Δεκέμβριο η πλατεία Ελευθερίας στους Λευκωσιάτες

Ανοιχτό το σενάριο αποκλεισμού τον οχημάτων από το κέντρο της πόλης, η τελική απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο στη βάση μελέτης

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Τέλος του 2017 αναμένεται να ολοκληρωθεί η ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και να παραδοθεί στους κατοίκους της Λευκωσίας σύμφωνα με τον δήμαρχο της πόλης. Ο Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης σε συνέντευξή του στην «Κ» παραδέχεται ότι οι καθυστερήσεις έχουν ταλαιπωρήσει τους πολίτες, τονίζοντας ότι τα προβλήματα που προκάλεσαν την καθυστέρηση έχουν ξεπεραστεί.

—**Οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις για το κέντρο της πόλης γίνονται στη βάση κάποιας μελέτης και εάν ναι, τι προβλέπεται για την πλατεία Ελευθερίας;**
—Υπάρχουν ολοκληρωμένες κυκλοφοριακές μελέτες για την πόλη της Λευκωσίας οι οποίες εκπονήθηκαν από οίκους με μεγάλη εμπειρία σε κυκλοφοριακά θέματα. Οι μελέτες αυτές ανατέθηκαν από

Σε 24 μήνες προβλέπεται να ολοκληρωθούν τα έργα που πραγματοποιούνται στο Δημοτικό Θέατρο λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο δήμαρχος Λευκωσίας Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης, ο οποίος τονίζει ότι η όψη του κτηρίου δεν θα αλλάξει.

“

Γνωρίζουμε ότι η κατασκευή του έργου έχει ταλαιπωρήσει πολλούς συμπολίτες μας. Συναισθανόμαστε τις ανησυχίες και δηλώνουμε ότι θέλουμε και εργαζόμαστε σκληρά για την ολοκλήρωσή του.

το Υπουργείο Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων σε ειδικούς οίκους συμβούλων συγκοινωνιολόγων και καλύπτουν ολόκληρο το αστικό συγκρότημα της Λευκωσίας. Οι Δήμοι της πόλης ήταν σημαντικοί εταίροι του υπουργείου στην προσπάθεια αυτή που είχε ως στόχο την ορθή αντιμετώπιση των κυκλοφοριακών προβλημάτων της πρωτεύουσας. Βάσει του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Κινητικότητας (ΟΣΚΛ), επελέγησαν συγκεκριμένα έργα προτεραιότητας και δράσεις τα οποία προτάθηκαν και εξασφάλισαν χρηματοδότηση από τον αντίστοιχο άξονα βιώσιμης κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

—**Έργα όπως.**

—Η ανάπλαση και μονοδρόμηση των λεωφόρων Καλλιπόλεως και Μακαρίου, η ανάπλαση του Εμπορικού Τριγώνου Μακαρίου – Ευαγόρου – Στασικράτους και των δρόμων που περικλείονται σε αυτό και η δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων που θα ενώνουν τα πέντε πανεπιστήμια της πόλης με το κέντρο. Επιπρόσθετα, ο Δήμος προχώρησε στην αγορά σύγχρονων μικρών λεωφορείων και επεξεργάστηκε διαδρομές σύνδεσης όλων των περιοχών του αστικού κέντρου εντός και εκτός των τειχών. Ως δράση με συνέργεια είναι και η κατασκευή πεζοδρομίων σε 80 δρόμους, σε πολλές γει-

τονίες του Δήμου μας ώστε να δημιουργούνται δίκτυα για τους πεζούς.

—**Για την πλατεία Ελευθερίας τι προβλέπουν αυτοί οι σχεδιασμοί;**

—Με βάση το ΟΣΚΛ, η Επιτροπή Κυκλοφοριακού και Χώρων Στάθμευσης του Δήμου Λευκωσίας θα μελετήσει όλα τα δεδομένα και θα προχωρήσει σε υποβολή εισήγησης προς το Δημοτικό Συμβούλιο και για άλλα κεντρικά σημεία της πόλης, μεταξύ των οποίων και η περιοχή της πλατείας Ελευθερίας.

—**Τελικά το έργο της πλατείας Ελευθερίας πότε θα ολοκληρωθεί;**

—Το έργο προβλέπεται να ολοκληρωθεί τέλος του τρέχοντος έτους. Το χρονοδιάγραμμα αυτό εγκρίθηκε πρόσφατα και από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ). Γνωρίζουμε ότι η κατασκευή του έργου έχει ταλαιπωρήσει πολλούς συμπολίτες μας. Συναισθανόμαστε τις ανησυχίες και δηλώνουμε ότι πρώτοι εμείς θέλουμε και εργαζόμαστε σκληρά για την ολοκλήρωσή του. Έχουν ξεπεραστεί τα μεγάλα διαδικαστικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν στα αρχικά στάδια, όπως και θέματα προϋπολογισμού και δόθηκαν λύσεις στα περισσότερα τεχνικά προβλήματα ώστε το έργο σήμερα να βρίσκεται σε καλή πορεία ολοκλήρωσης. Ο ρυθμός υλοποιήσεως έχει αυξηθεί αισθητά και κύριος στόχος μας είναι σε πρώτο

στάδιο να λειτουργήσει η γέφυρα.

—**Τι σχεδιασμούς έχετε για το παλιό ΓΣΠ; Η δικαστική απόφαση για τα δύο υποστατικά που εξακολουθούν να λειτουργούν εκεί σας δημιουργεί εμπόδια;**

—Ύστερα από πολύχρονη διεκδίκηση, ο Δήμος κατέληξε σε κατ' αρχήν συμφωνία με το Υπουργείο Εσωτερικών η οποία προβλέπει τη μεταβίβαση, όχι ιδιοκτησιακά αλλά για διαχείριση, του χώρου του Παλιού ΓΣΠ στον Δήμο, με στόχο τον δημιουργηθούν υπόγειοι χώροι στάθμευσης, χώροι πρασίνου και άλλες χρήσεις προσέλκυσης του κοινού, όπως άλλωστε ζήτησαν και οι δημότες Λευκωσίας στο δημοψήφισμα που διενεργήθηκε το 2008. Θέλω να ευχαριστήσω και δημόσια τον υπουργό Εσωτερικών, τους λειτουργούς του Υπουργείου και το Τμήμα Πολοδομίας και Οικήσεως που συνέβαλαν σε αυτή την πολύ θετική για τον Δήμο και τους δημότες μας εξέλιξη. Όσον αφορά το θέμα των υποστατικών στα οποία αναφερθήκατε, παρόλο που ο Δήμος δεν είχε οποιαδήποτε εμπλοκή στη δικαστική διαδικασία, θεωρώ ότι δεν θα δημιουργηθούν οποιαδήποτε προβλήματα.

—**Με το Δημοτικό Θέατρο ο Δήμος τι προτίθεται να κάνει;**

—Έχουν ήδη αρχίσει οι εργασίες αποκατάστασης του Δημοτικού Θεάτρου, οι

οποίες αναμένεται να αποπερατωθούν εντός 24 μηνών. Θα παραδοθεί δηλαδή το 2019 και θα αποτελεί ένα πραγματικά στολίδι για την πόλη μας. Το νέο κτήριο θα μπορεί να φιλοξενεί θεατρικές παραστάσεις και μουσικές εκδηλώσεις υψηλών προδιαγραφών. Η ιστορική πρόσοψη του κτηρίου θα διατηρηθεί, ενώ θα κατασκευαστεί αντισεισμικός φορέας και θα ανακατασκευαστεί η κύρια σκηνή η οποία έχει υποστεί μεγάλες ζημιές από την κατάρρευση της στέγης. Προβλέπεται, επίσης, ηλεκτρολογική και ακουστική αναβάθμιση με την εγκατάσταση σύγχρονων μέσων ήχου και φωτισμού. Νομίζω ότι η περίπτωση του Δημοτικού Θεάτρου αποτελεί ένα ακόμη καλό παράδειγμα που αποδεικνύει ότι όταν υπάρχει ολοκληρωμένο σχέδιο, θέληση και πείσμα, πολλά μπορούν να γίνουν.

—**Οι προσπάθειες αναζωογόνησης της Μακαρίου φαίνεται να μην αποδίδουν τα αναμενόμενα. Τι περισσότερο μπορεί να γίνει;**

—Πιστεύω ότι όλες οι μέχρι σήμερα προσπάθειες και ενέργειες του Δήμου, όπως για παράδειγμα η παροχή κινήτρων για προσέλκυση επιχειρήσεων, η Λεωφόρος Χριστουγέννων, η διοργάνωση του Pop Up festival κ.ά., απέφεραν αποτέλεσμα. Εάν κάποιος περπατήσει σήμερα στη Μακαρίου εύκολα αντιλαμβάνεται

ότι πολύ λίγα, μετρημένα στα δάκτυλα του ενός χεριού, υποστατικά έχουν παραμείνει άδεια και αυτό μας χαροποιεί ιδιαίτερα. Μακροπρόθεσμα έχουμε ήδη ανακοινώσει ότι όλο το εμπορικό τρίγωνο, Μακαρίου - Ευαγόρου - Στασικράτους και των ενδιάμεσων εμπορικών οδών, θα τύχει ανάπλασης και αισθητικής αναβάθμισης με κύριο στόχο την αύξηση της προσβασιμότητάς του. Ήδη η πρώτη φάση που περιλαμβάνει τις οδούς Στασικράτους, Μνασιάδου, Ντε Τύρα και Ζήνας Κάνθερ έχει κατακυρωθεί και σύντομα αναμένεται να αρχίσουν εργασίες.

—**Ο χώρος του παλιού Νοσοκομείου ενδιαφέρει τον Δήμο;**

—Στον χώρο του Παλιού Νοσοκομείου θα χωροθετηθεί το νέο Κυπριακό Αρχαιολογικό Μουσείο. Ήδη μετά τη σχετική εξαγγελία του Προέδρου της Δημοκρατίας έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και βρίσκεται

“

Όσον αφορά το θέμα των υποστατικών στο παλιό ΓΣΠ, παρόλο που ο Δήμος δεν είχε εμπλοκή στη δικαστική διαδικασία, θεωρώ ότι δεν θα δημιουργηθούν οποιαδήποτε προβλήματα.

σε εξέλιξη η δεύτερη και τελική φάση που θα ολοκληρωθεί στα τέλη Μαΐου. Πιστεύω ότι είναι ένα ακόμη πολύ σημαντικό έργο το οποίο θα συμβάλει στην ελκυστικότητα και στην αύξηση της επισκεψιμότητας της πρωτεύουσας.

—**Η ανάπτυξη της παλιάς πόλης γίνεται με ορθολογιστικό τρόπο;**

—Ναι, θεωρούμε ότι για μια πρώτη φορά, η ανάπτυξη της πόλης γίνεται βάσει ενός ολοκληρωμένου σχεδίου και ενός ξεκάθਾਰου και καταγραμμένου οράματος. Το Σχέδιο Περιοχής, το οποίο προϋποθέτει προστασία και αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της περιτειχισμένης πόλης, είναι σε ισχύ και είναι βάση αυτού που κινούμαστε τόσο σε σχέση με τις ιδιωτικές αναπτύξεις, τις γενικές πολιτικές και τα κίνητρα αλλά και για τα αναπτυξιακά έργα και επενδύσεις στον Δήμο. Όλα τα έργα που σχεδιάζονται και εκτελούνται, αποτελούν μέρος αυτού του ολοκληρωμένου σχεδιασμού, κι αυτό φέρνει πολλαπλασιαστικά οφέλη στην πόλη. Ο στόχος μας είναι μια πόλη φιλική, εύκολα προσβάσιμη, που να διευκολύνει τη μετακίνηση αλλά και τη συναναστροφή των πολιτών. Μια πόλη λειτουργική, καθαρή, με προοπτική. Όλα αυτά περιλαμβάνονται στα έργα που σχεδιάσαμε και για τα οποία εξασφαλίσαμε χρηματοδότηση 130 εκατομμυρίων ευρώ.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Αποφασιστικά βήματα στην κυπριακή ΑΟΖ

Την εβδομάδα που πέρασε η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε σε δύο σημαντικά και αποφασιστικά βήματα άσκησης κυριαρχίας. Το πρώτο έχει να κάνει με την κοινή διακήρυξη των 4 χωρών (Κύπρος, Ισραήλ, Ελλάδα, Ιταλία) για την προώθηση του αγωγού EastMed. Ο εν λόγω αγωγός αναμένεται να μεταφέρει φυσικό αέριο από τα ισραηλινά και τα κυπριακά κοιτάσματα προς την Ελλάδα και από εκεί στην Ιταλία. Ξεκίνησε ως ένα ονειροπόλο θα έλεγα εγχείρημα με περισσότερη γεωπολιτική σημασία αλλά προβληματική οικονομική βιωσιμότητα. Το εκτιμώμενο κόστος ήταν στην ουσία απαγορευτικό αφού υπολογιζόταν να είναι πέραν των 8 δισ. ευρώ. Η πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου και η κεφαλαιουχική αδυναμία των εμπλεκόμενων εταιριών έστειλε προσωρινά στο ράφι τα σχέδια για θερματικό υγροποίησης και ανέδειξε την ανάγκη των αγωγών προς τις γειτονικές αγορές. Η επιμονή των ενδιαφερομένων χωρών κατάφερε να εμπλέξει την

Ε.Ε. που αναγνώρισε τη γεωπολιτική του σημασία στο πλαίσιο της προσπάθειας για μείωση της ενεργειακής εξάρτησης από τη Ρωσία. Η επιδείνωση των σχέσεων Ε.Ε.-Ρωσίας ενέτεινε αυτή την επιθυμία. Έτσι η Ε.Ε. χρηματοδότησε τη μελέτη που απέδειξε πως το προβλεπόμενο κόστος δεν θα ξεπεράσει τα €6 δισ. Αυτό σε συνδυασμό με το ότι αυξήθηκε το αντίστοιχο του εν μέρει ανταγωνιστικού και πολιτικά προβληματικού αγωγού από το ισραηλινό «Λεβιάθαν» προς Τουρκία στα €4 δισ. έδωσε νέες προοπτικές στον EastMed. Η πρόσφατη διακήρυξη αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό. Η παρουσία της Ε.Ε. θα πρέπει να μεταφραστεί στην πορεία και σε οικονομική συνεισφορά στο όλο έργο.

Το δεύτερο βήμα έχει να κάνει με την ολοκλήρωση του 3ου γύρου αδειοδότησης με την υπογραφή των σχετικών συμβολαίων από τις εταιρείες ENI, TOTAL, Exxon Mobil και Qatar Petroleum. Η σημασία αυτού του βήματος έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι εν λόγω εταιρείες κουβαλούν

Η πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου και η κεφαλαιουχική αδυναμία των εμπλεκόμενων εταιριών έστειλε προσωρινά στο ράφι τα σχέδια για θερματικό υγροποίησης και ανέδειξε την ανάγκη των αγωγών προς τις γειτονικές αγορές.

μαζί τους αυτά που η Noble, Delek και η Avner δεν έχουν. Δηλαδή σημαντική τεχνολογία και εμπειρίες, καθώς και μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες για χρηματοδότηση της ανάπτυξης των κοιτασμάτων που, με το καλό, θα εξερευνηθούν. Παράλληλα οι εταιρείες αυτές ανήκουν σε χώρες με σημαντικό ρόλο και κύρος στην περιοχή.

Η αντίδραση της Άγκυρας ήταν όπως αναμενόταν άμεση. Έσπευσε με ανακοίνωσή της να απειλήσει τις ξένες εταιρείες με ακύρωση των συμβολαίων τους σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού καθώς επίσης και με αποκλεισμό τους από διαγωνισμούς στην ίδια την Τουρκία. Επιπρόσθετα προειδοποίησε με τον πιο αυστηρό τρόπο πως δεν πρόκειται να επιτρέψει την έρευνα και την αξιοποίηση στο οικόπεδο 6 το οποίο σύμφωνα με την ίδια εμπίπτει στη δική της υφαλοκρηπίδα Σημείωση: Το βόρειο τμήμα του. Η ανακοίνωση του τουρκικού ΥΠΠΕΣ έρχεται να επιβεβαιώσει, μέχρι σε ένα σημείο, το πως αναμένεται να αν-

τιδράσει η Τουρκία στους ενεργειακούς μας σχεδιασμούς. Το πιο ανησυχητικό όμως είναι μία άλλη ανακοίνωση της Τουρκίας που μιλάει ανάμεσα στα άλλα για τη διενέργεια δύο γεωτρήσεων στη Μεσόγειο χωρίς να καθορίζει το σε ποιες περιοχές. Η μέχρι σήμερα απουσία ιδιόκτητου γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ. Η Τουρκία με τον υπουργό Ενέργειας της Αλ Μπαϊράκ (γαμπρό του Ταγίπ Ερντογάν) δηλώνει αποφασισμένη και ευρίσκεται ήδη σε αναζήτηση ενός τέτοιου τρυπανιού που το κόστος του κυμαίνεται στα \$1-1,5 δισ. Η Κ.Δ. θα πρέπει να συνεχίσει την επιτυχή υλοποίηση των ενεργειακών της σχεδιασμών με την στενότερη σύνδεσή τους με τα συμφέροντα τρίτων χωρών και σημαντικών ενεργειακών εταιρειών. Παράλληλα υπάρχει ανάγκη για αύξηση της πολλαπλής εμπλοκής της Ε.Ε.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

Θα κατέβουν στους δρόμους για τους διορισμούς

ΠΟΕΔ: Για να προχωρήσει το νέο σύστημα πρέπει να ξεκαθαρίσει τι πρόκειται να γίνει με τους εκπαιδευτικούς αορίστου χρόνου

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Σε μείζον θέμα πάει να εξελιχθεί το θέμα με το νέο σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση, αφού αν και έχει ολοκληρωθεί στην Επιτροπή Παιδείας της βουλής η συζήτηση των κανονισμών που το διέπουν, οι αντιδράσεις συνεχίζονται με αποτέλεσμα να μην μπορείς να πει κανένας με απόλυτη σιγουριά τι πρόκειται να γίνει. Αν και μέσα από τη συνέντευξη του στην «Κ» την περασμένη Κυριακή ο υπουργός Παιδείας τόνισε ότι το θέμα με το νέο σύστημα διορισμών έχει μπει σε διαδικασία υλοποίησης, υπάρχουν αντιδράσεις από οργανωμένες ομάδες εκπαιδευτικών που επιχειρούν ναβάλουν φρένο στην όλη διαδικασία.

Συγκεκριμένα στον χορό των αντιδράσεων αναμένεται να μπει δυναμικά τις επόμενες μέρες η ΠΟΕΔ, η οποία προτίθεται να κατέλθει την ερχόμενη Τρίτη σε εκδήλωση διαμαρτυρίας και επίδοση υπομνημάτων τόσο στο Υπουργείο Παιδείας όσο

και στο προεδρικό μέγαρο με σκοπό την αναβολή της εφαρμογής του νέου συστήματος διορισμών. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο γενικός γραμματέας της ΠΟΕΔ Απόστολος Αποστολίδης η οργάνωση θα προχωρήσει σε αυτή τη διαμαρτυρία με σκοπό να μεταφέρει τις θέσεις της τόσο στο Υπουργείο Παιδείας όσο και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέσα από το οποίο θα ζητά ότι για να προχωρήσει το νέο σύστημα διορισμών πρέπει πρώτα να ξεκαθαρίσει τι πρόκειται να γίνει με τους εκπαιδευτικούς αορίστου χρόνου.

Ο κύριος Αποστολίδης τόνισε ότι αν και το Υπουργείο γνώριζε ότι η απόφαση του εργατικού δικαστηρίου έδωσε το δικαίωμα σε όλους τους εκπαιδευτικούς που συμπλήρωσαν 30 μήνες υπηρεσίας να έχουν το δικαίωμα να μετατραπούν σε αορίστου χρόνου –όπως και σε άλλους τομείς της εργασίας– συνέχισε την όλη διαδικασία γνωρίζοντας ότι η απόφαση αυτή θα δημιουργήσει προβλήματα συνεχίζει να προχωρά τις διαδικασίες

Το Υπουργείο Παιδείας συνεχίζει κανονικά τις διαδικασίες για μετάβαση στο νέο σύστημα, πιστεύοντας ότι όποια προβλήματα δημιουργούνται θα ξεπεραστούν και θα κινηθούν οι διαδικασίες για ψήφιση των κανονισμών στην Ολομέλεια μετά το Πάσχα.

του νέου συστήματος χωρίς να ξεκαθαρίσει όπως τονίζει τι πρόκειται να γίνει με τη συγκεκριμένη ομάδα των εκπαιδευτικών. Η ΠΟΕΔ όπως

είπε ο γενικός της γραμματέας θα επιμένει μέχρι τέλους στο όλο θέμα με σκοπό η διαδικασία του νέου συστήματος διορισμών να γίνει

αφού πρώτα ξεκαθαρίσουν όλες οι πτυχές του θέματος.

Η οργάνωση των δασκάλων φέρεται να εγείρει και ερωτήματα για τη στάση του Υπουργείου να μην ξεκαθαρίσει τον αριθμό των ατόμων που θα έχουν την ευκαιρία να διοριστούν στη δημοτική εκπαίδευση. Όπως υποστήριξε ο κύριος Αποστολίδης πάρα τις ερωτήσεις που υπόβαλε η οργάνωση στην τελευταία συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας για τα πόσα άτομα θα έχουν την ευκαιρία για διορισμό στη δημοτική εκπαίδευση από το νέο σύστημα διορισμού τα επόμενα δύο χρόνια, δεν ενημερώθηκε σε αντίθεση, όπως είπε, με την ενημέρωση που υπήρξε για τον αριθμό των εκπαιδευτικών που θα διοριστούν στη μέση εκπαίδευση των οποίων ο αριθμός έχει υπολογιστεί γύρω στα 840 άτομα. Τόνισε το γεγονός ότι πρέπει σύντομα να ξεκαθαρίσει και το τι μέλει γενέσθαι και με τον αριθμό των εκπαιδευτικών της δημοτικής, προδημοτικής και ειδικής εκπαίδευσης που θα

διοριστούν τα επόμενα χρόνια με το νέο σύστημα διορισμών.

Προχωρά το Υπ. Παιδείας

Σε μια άλλη εξέλιξη το Υπουργείο Παιδείας συνεχίζει κανονικά τις διαδικασίες για μετάβαση στο νέο σύστημα πιστεύοντας ότι όποια προβλήματα δημιουργούνται θα ξεπεραστούν και θα κινηθούν οι διαδικασίες για ψήφιση των κανονισμών στην Ολομέλεια μετά το Πάσχα. Στην προσπάθειά του αυτή το Υπουργείο τονίζει ότι ακόμα δεν έχει ξεκαθαρίσει οριστικά ο αριθμός των εκπαιδευτικών που θα έχουν δικαίωμα διορισμού μέσα από το νέο σύστημα και τονίζει ότι οι αριθμοί θα καθοριστούν αφού πρώτα ψηφιστούν οι κανονισμοί από την Ολομέλεια. Για τον λόγο αυτό προτίθεται να στείλει στην Επιτροπή Παιδείας εντός ημερών τους εκτιμώμενους αριθμούς εκπαιδευτικών οι οποίοι αναμένεται να διοριστούν από το εν λόγω σύστημα τα επόμενα δύο χρόνια με σκοπό να καθοριστούν και οι εξετάσεις τον ερχόμενο φθινόπωρο.

Η αποκατάσταση μέσα από σύγχρονες θεωρήσεις της νευροεπιστήμης

Συμβολή του Κέντρου Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης του Πανεπιστημίου Κύπρου στη δημιουργία προγραμμάτων αποκατάστασης ατόμων με νευρολογικές διαταραχές

Γράφει η **ΟΛΙΑ ΤΣΙΒΙΤΑΝΙΔΟΥ**

Η δρ Κωνσταντινίδου είναι καθηγήτρια Γνωστικών Διαταραχών και Κλινικής Νευροψυχολογίας στο Τμήμα Ψυχολογίας και διευθύντρια του Κέντρου Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το ερευνητικό, ακαδημαϊκό και κλινικό της έργο εστιάζεται στις νευρολογικές ασθένειες και τις επιδράσεις τους στις νευροψυχολογικές λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού όπως τη γλώσσα, τη συγκέντρωση, τη μνήμη, και τις επιτελικές λειτουργίες. Στο πλαίσιο των ερευνητικών της δραστηριοτήτων, διεξάγει έρευνα που αποσκοπεί στη δημιουργία μοντέλων για την ανάκαμψη μετά από επίκτητες εγκεφαλικές παθήσεις, καθώς και στην εξεύρεση αποτελεσματικών μεθόδων νευροψυχολογικής αποκατάστασης. Επιπρόσθετα, η ερευνητική της ομάδα δημιουργεί μοντέλα πρόβλεψης για τη γνωστική γήρανση και άνοια. Σε συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε με τη δρ Κωνσταντινίδου συζητήθηκαν θέματα που αφορούν τη νευρολογική αποκατάσταση, το Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης του Πανεπιστημίου Κύπρου και επεκτάσεις των δραστηριοτήτων του στη παράξη πολιτικής σε διεθνές και τοπικό επίπεδο.

Τι είναι η «νευροαποκατάσταση»;

Η νευρολογική ή νευροαποκατάσταση αναφέρεται στις διεπιστημονικές προσπάθειες επαγγελματιών υγείας για σωστή διαμόρφωση προγράμματος αξιολόγησης και θεραπείας ασθενών που έχουν υποστεί εγκεφαλική πάθηση που διαταράσσει τη φυσική δομή και τη λειτουργία του νευρικού συστήματος. Στόχος της αποκατάστασης είναι να επιτευχθεί η ανάκτηση των λειτουργιών που έχουν επηρεαστεί με απώτερο στόχο την επανένταξη του ατόμου στο κατάλληλο για την ηλικία του κοινωνικό, εκπαιδευτικό ή εργασιακό πλαίσιο. Σχυνές παθήσεις που χρήζουν συστηματικής προσπάθειας αποκατάστασης περιλαμβάνουν τις κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις που είναι και η συχνότερη αιτία αναπηρίας σε άτομα κάτω των 35, τα εγκεφαλικά επεισόδια και η άνοια. Αυτές οι παθήσεις δημιουργούν σημαντικές επιβαρύνσεις στην οικογένεια και στα συστήματα υγείας και κοινωνικών παροχών τόσο στην Κύπρο όσο και στο διεθνές πεδίο. Η διαδικασία αποκατάστασης αποτελείται από τρεις φάσεις (από την οξεία και ενδονοσοκομειακή φάση, τη μετα-οξεία φάση και την επαγγελματική-κοινωνική επανένταξη),

είναι συχνά επίπονη και απαιτεί μήνες ή και σε κάποιες περιπτώσεις χρόνια συστηματικής προσπάθειας. Η κύρια ομάδα επαγγελματιών που ειδικεύονται στη νευρο-αποκατάσταση παιδιών και ενήλικών περιλαμβάνει τους ακόλουθους: λογοπαθολόγο, ψυχολόγο (και νευροψυχολόγο), φυσιοθεραπευτή, εργοθεραπευτή και φυσίατρο (γιατρός με ειδικευση στην αποκατάσταση). Σύμφωνα με διεθνείς έρευνες, οι εκπώσεις στις γνωστικές-γλωσσικές λειτουργίες και στις ψυχο-συναίσθηματικές λειτουργίες που προκύπτουν από επίκτητες εγκεφαλικές παθήσεις είναι οι κύριες αιτίες που δυσκολεύουν στην επανένταξη του ατόμου. Για αυτό τον λόγο, η γνωστική αποκατάσταση βρίσκεται στο επίκεντρο των προπαθειών νευρολογικής αποκατάστασης. Η ερευνητική ομάδα της καθηγήτριας Κωνσταντινίδου στο ΚΕΝ του Πανεπιστημίου Κύπρου συμβάλλει έμπρακτα στη διεθνή προσπάθεια για τη δημιουργία προγραμμάτων αποκατάστασης ατόμων με νευρολογικές διαταραχές που να είναι βασισμένα σε έγκυρα θεωρητικά μοντέλα και με βάση κλινικών μελετών (evidence based practice). Επιπρόσθετα, τόνισε η κ. Κωνσταντινίδου, λόγω του ότι η αποκατάσταση στη χώρα μας παρουςιάζει σημαντικές ελλείψεις και δεν είναι ολική ή συστηματική, οι

Η διαδικασία αποκατάστασης αποτελείται από τρεις φάσεις (από την οξεία και ενδονοσοκομειακή φάση, τη μετα-οξεία φάση και την επαγγελματική-κοινωνική επανένταξη), είναι συχνά επίπονη και απαιτεί μήνες ή και σε κάποιες περιπτώσεις χρόνια συστηματικής προσπάθειας.

συμμετέχοντες των ερευνητών μας προγραμμάτων επωφελούνται άμεσα μιας και οι ερευνητικές δραστηριότητες του ΚΕΝ σε πολλές περιπτώσεις καλύπτουν υφιστάμενα κενά στα συστήματα φροντίδας του κράτους. Για παράδειγμα, συμμετέχοντες των ερευνών μας για επίκτητες εγκεφαλικές παθήσεις έχουν συμπληρώσει τον ιατρικό τους φάκελο με δωρεάν νευρογνωστικές αξιολογήσεις, εξειδικευμένες αιματολογικές εξετάσεις, τεστ MRI, ακουσολογικό έλεγχο, κ.ά. αξιολογήσεις ανάλογα με το ερευνητικό πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουν. Επιπρόσθετα,

μπορεί να επωφεληθούν από προγράμματα παρέμβασης αν συμμετέχουν στις κλινικές μας έρευνες. Όλα αυτά μπορούμε να τα προσφέρουμε δωρεάν προς τους συμμετέχοντες μας μέσω των ανταγωνιστικών εξωτερικών χρηματοδοτήσεων που διεκδικούμε με επίπονο και συστηματικό τρόπο. **Δράσεις του Κέντρου Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης** Στόχος του Κέντρου Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης του ΠΚ είναι να μελετήσει την ανθρώπινη συμπεριφορά και τις γνωστικές-νοητικές διεργασίες μέσα από διαδικασίες, μεθόδους και θεωρητικές προσεγγίσεις που πηγάζουν από τη σύγχρονη νευροεπιστήμη. Συνολικά στο Κέντρο υπάρχουν επτά ερευνητικές ομάδες και η καθεμία από αυτές έχει δικούς της στόχους και χρησιμοποιεί διαφορετικές μεθόδολογίες για να επιτύχει τον ευρύτερο στόχο του Κέντρου. Η δρ Κωνσταντινίδου ηγείται μιας εκ των επτά ερευνητικών ομάδων, συγκεκριμένα του Εργαστηρίου Νευρογνωστικών Ερευνών, στο πλαίσιο του οποίου χρησιμοποιούνται μέθοδοι νευροαπεικόνισης και εγκεφαλικής λειτουργίας όπως είναι το εγκεφαλογράφημα και τα προκλητά δυναμικά, η μαγνητική τομογραφία (δομική και λειτουργική μαγνητική τομογραφία), και οι νευροψυχολο-

Η δρ Κωνσταντινίδου διεξάγει έρευνα που αποσκοπεί στη δημιουργία μοντέλων για την ανάκαμψη μετά από επίκτητες εγκεφαλικές παθήσεις, καθώς και στην εξεύρεση αποτελεσματικών μεθόδων νευροψυχολογικής αποκατάστασης.

γικές μετρήσεις για την αξιολόγηση γλωσσικών και γνωστικών λειτουργιών. Το Κέντρο επιδιώκει να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στη βασική έρευνα και τις κλινικές εφαρμογές μέσω καινοτόμων προγραμμάτων, στη βάση διεπιστημονικής εργασίας. Η δρ Κωνσταντινίδου τόνισε τη σημαντικότητα της διεπιστημονικής έρευνας στην προσπάθεια μελέτης

και κατανόησης της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Η διεπιστημονικότητα, δηλαδή η συμβολή διαφορετικών επιστημών κατά τη μελέτη ενός θέματος, είναι πλέον μια διεθνής πρακτική στην προσπάθεια απάντησης πολύπλοκων επιστημονικών ερωτημάτων. Με παραδείγματα από τη δική της επιστήμη, η διευθύντρια του Κέντρου ανέφερε ότι «καθώς κατανοούμε καλύτερα πώς λειτουργεί ο ανθρώπινος εγκέφαλος, συνειδητοποιούμε ότι για να απαντήσουμε πολύπλοκα ερωτήματα και να εξαγάγουμε έγκυρα συμπεράσματα είναι απαραίτητη η διεπιστημονική συνεργασία. Για παράδειγμα, η χρήση μαθηματικών μοντέλων μάς βοηθάει να κατανοήσουμε τον ρυθμό βελτίωσης των γνωστικών λειτουργιών, όπως είναι η μνήμη, σε νεαρούς ασθενείς που έχουν υποστεί τραύμα στον εγκέφαλο και η δημιουργία εξατομικευμένων προγραμμάτων παρέμβασης (personalized medicine). Η εγκυρότητα των μοντέλων αυτών βελτιώνεται όταν ληφθούν υπόψη γενετικοί παράγοντες, δημογραφικά στοιχεία, καθώς και ιατρικές πληροφορίες όπως η σοβαρότητα του τραύματος, αποτελέσματα από νευροαπεικονιστικές εξετάσεις, η διάρκεια και ένταση της γνωστικής αποκατάστασης. Ο κάθε παράγοντας απαρτίζεται από πολλαπλούς ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες, τους οποίους μπορούμε να συλλέξουμε και να επεξεργαστούμε μόνο μέσω της διεπιστημονικής συνεργασίας».

Η κ. Όλια Τσιβιτανίδου είναι μεταδιδακτορική συνεργάτιδα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Διάχυση γνώσης και προσπάθεια διαμόρφωσης πολιτικής

Το Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης πραγματοποιεί δράσεις διάχυσης των αποτελεσμάτων της έρευνας με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση πολιτικής αλλά και την ενημέρωση του κοινού. Για παράδειγμα διοργανώνονται ημερίδες, στις οποίες γίνεται παρουσίαση διαφόρων ερευνητικών ευρημάτων με απλό και εκλαϊκευμένο τρόπο, επιδιώκοντας μια έμπρακτη συνεισφορά. Στην ιστοσελίδα του Κέντρου (www.cancypus.org) παρέχεται πληροφόρηση για τις ημερίδες που διοργανώνονται καθώς και πηγές πληροφόρησης προς το κοινό. Οι δράσεις διάχυσης του Κέντρου περιλαμβάνουν επίσης επιστημονικά σεμινάρια επιμόρφωσης επαγγελματιών υγείας και διοργάνωση ημεριδών διάχυσης, στις οποίες προσκαλούνται φορείς από διάφορα Υπουργεία καθώς και βουλευτές, με στόχο την κοινοποίηση των δράσεων του Κέντρου. Το Κέντρο έχει κοινούς στόχους και κοινές δράσεις με φορείς του κράτους. Για παράδειγμα, το Κέντρο έχει υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας με το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και με το Μέγαθρον Αγωνιστών της ΕΟΚΑ, δίνοντας το έναυσμα συνεργασίας για κατάθεση ερευνητικών προτάσεων, αλλά και για παροχή της εμπειρογνώμοσύνης του Κέντρου προς το

κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς σε διάφορα θέματα. Το Κέντρο συνεργάζεται επίσης με το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στο πλαίσιο ερευνητικών δράσεων. Ωστόσο, «χρειάζεται πολιτική βούληση ώστε το κράτος μας να χαράξει στρατηγική που να συνάδει με τις σύγχρονες και διεθνείς πρακτικές που δίδουν τη νευρολογική αποκατάσταση» σημείωσε η δρ Κωνσταντινίδου και πρόσθεσε, «δυστυχώς δεν υπάρχει νομοθεσία που να διασφαλίζει την αποκατάσταση μετά από νευρολογικές ή άλλες εγκεφαλικές παθήσεις και κατά συνέπεια ούτε και μηχανισμοί που να διασφαλίζουν την ποιότητα των υπηρεσιών. Φυσικά, αυτή η έλλειψη στο σύστημα υγείας έρχεται σε αντίθεση με τις διάφορες συνθήκες που έχει υπογράψει το κράτος μας τα τελευταία χρόνια με τα Ηνωμένα Έθνη, το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Χαιρετίζουμε την πρόσφατη προσπάθεια της Επιτροπής Υγείας της Βουλής και του Υπουργείου Υγείας για τη δημιουργία νομοθετικού πλαισίου. Από την πλευρά μας ως ΚΕΝ είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε και να προσφέρουμε την εμπειρογνώμοσύνη μας για το καλό των ασθενών και της χώρας μας.»

Διεθνής ερευνητική δραστηριότητα

Η δρ Κωνσταντινίδου αποτελεί εκλεγμένο

μέλος του Διευθυντικού Συμβουλίου του Αμερικανικού Κογκρέσου Ιατρικής Αποκατάστασης (American Congress of Rehabilitation Medicine – ACRM, www.acrm.org), το οποίο έχει πορεία δράσης τα τελευταία εκατό χρόνια με σημαντική συνεισφορά στην έρευνα σε επιστήμες αποκατάστασης και αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι είναι το πρώτο μέλος στο Δ.Σ. του οργανισμού που εργάζεται εκτός βορείου Αμερικής. Επιπρόσθετα, είναι πρόεδρος του International Networking Group του ίδιου οργανισμού από το 2009. Η ερευνητική δράση των μελών του ACRM επιδρά στις πολιτικές που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζονται υπηρεσίες και θεραπευτικά προγράμματα αποκατάστασης, αλλά και στη διαμόρφωση πολιτικής με αποτέλεσμα τη βελτίωση στην ποιότητα υπηρεσιών που παρέχονται στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες. Όπως υποστήριξε η δρ Κωνσταντινίδου, η συσπείρωση και η συνεργασία εμπειρογνομώνων και φορέων σε παγκόσμιο επίπεδο φέρει μεγαλύτερο αντίκτυπο στη χάραξη και διαμόρφωση πολιτικής για παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης, σε σύγκριση με μεμονωμένες προσπάθειες. Με την κατάλληλη πολιτική βούληση, μπορεί και η Κύπρος να συμμετέχει σε αυτή τη συλλογική προσπάθεια, τόνισε η δρ Κωνσταντινίδου.

«Θρέφουμε» τους καρπούς

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Παρατηρώ ότι οι ξένοι φίλοι μας, που προσπαθούν να καταλάβουν το τσίρκο της ελληνικής πολιτικής, κάνουν συχνά ένα λάθος. Λάθος κοινότατο, που το κάνουμε όλοι μας, πολλές φορές κάθε μέρα, τις περισσότερες χωρίς επίγνωση: νομίζουν ότι οι άλλοι (και μάλιστα Έλληνες...) αποφασίζουν ή δεν αποφασίζουν, κρίνοντας με τη λογική τους. «Δεν μπορώ να καταλάβω», έλεγε σχετικώς ένας φίλος με αλθηινή αγάπη για τη χώρα, «γιατί δεν συνεργάζονται τα μεγάλα κόμματα για να βγειτε από την κρίση;».

Όταν με ρώτησε, δεν είχε συμβεί το επεισόδιο μεταξύ του βουλευτή του ΚΚΕ Ν. Καραθανασόπουλου και της Ρουμάνας επιτρόπου Κορίνας Κρέτσου. Αν το γνώριζα, θα απαντούσα παραθέτοντας τα λόγια του Καραθανασόπουλου: «Το ΚΚΕ είναι πραγματικά υπερήφανο για τα τεράστια επιτεύγματα τα οποία γνώρισε η ανθρωπότητα στις χώρες όπου οικοδομούταν (sic) ο σοσιαλισμός, για τα τεράστια επιτεύγματα, των λαών των σοσιαλιστικών χωρών. Η Ε.Ε. αποτελεί τον θύτη των λαών και τον παράγοντα της αύξησης του μεταναστευτικού και προσφυγικού ρεύματος. Από αυτή την άποψη, αποτελεί μόνο υποκρισία η ανησυχία της για την κρίση του προσφυγικού».

(Παραμιλιπόντως, αναρωτιέμαι αν ο βουλευτής του ΚΚΕ είχε στον νου του, την ώρα της επίθεσης, το γεγονός ότι η Ρουμανία του Τσαουσέσκου, λόγω των κακών σχέσεών της με τη Σοβιετία, χρηματοδοτούσε το ΚΚΕ εσ., από το οποίο προέρχονται διάφορα στελέχη της κυβερνώσας Αριστεράς...).

Σε ποια άλλη χώρα της Ευρώπης, 28 χρόνια μετά την παταγώδη κατάρρευση του κομμουνισμού, ένα μέλος της Κομισιόν, προερχόμενο από μια χώρα που μαρτύρησε υπό τη δικτατορία του Τσαουσέσκου, θα μπορούσε ποτέ να δεχθεί παρόμοια επίθεση, βασισμένη μάλιστα σε τέτοια καζά και παιδαριώδη επιχειρήματα; Αυτή είναι όμως η πέραν της σοσιαλδημοκρατίας Αριστερά στην Ελλάδα. Βλέπει δικτατορία στην Ε.Ε., ενώ ακόμη δεν έχει καταφέρει

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

να δει τις κομμουνιστικές δικτατορίες που γνώρισε η Ευρώπη. (Και ούτε πρόκειται ποτέ να τις δει, αφού εξέλιπαν διά παντός...).

Το πιθανό αντεπιχείρημα ότι το ΚΚΕ είναι ένα γραφικό απολίθωμα δεν ευσταθεί. Κατ' αρχάς, διότι δεν έχει τίποτε γραφικό – είναι μάλλον αποκρουστικό. Επειτα, επειδή η επιρροή του ΚΚΕ και των αξιών του στην ελληνική κοινωνία υπήρξε πολύ μεγαλύτερη του εκλογικού μεγέθους του – πρώτα, εξαιτίας της χούντας των βλακών της Δεξιάς και, μετά, λόγω ΠΑΣΟΚ. Στην ιδιαιτερότητα της περίπτωσης του ιστο-

ρικού κόμματος της ελληνικής Αριστεράς (αντιδημοκρατικό κόμμα, που λειτουργεί νομίμως σε δημοκρατικό καθεστώς, το οποίο και θέλει να ανατρέψει) εντοπίζεται η ρίζα του παράδοξου της ελληνικής Αριστεράς, όπως αναπτύχθηκε μετά τη Μεταπολίτευση. Ένα παράδοξο, το οποίο διαχέεται και σε στρώματα της κοινωνίας εκτός του περιαρακωμένου χώρου της Αριστεράς και μας θέλει όχι απλώς να απολαμβάνουμε, αλλά να απαιτούμε σαν κακομαθημένα τα αγαθά του καπιταλισμού, ενώ συγχρόνως νοσταλγούμε μια νίκη των κομμουνιστών στον Εμφύλιο, που ευτυχώς δεν συνέβη ποτέ. Πώς να μην τρε-

λαινεται μετά η Κρέτσου; Αλλά και πώς να συνεργαστείς με μια Αριστερά που έχει ακόμη ανοικτά θέματα τέτοιου είδους;

Το τραγικό επεισόδιο είχε και την κωμική επανάληψή του, με πρωταγωνίστρια τη Ζωή Κωνσταντοπούλου. Διέκοψε φωνάζοντας τη δημόσια συζήτηση και κατηγορούσε την επιτροπή ότι φέρνει τη δικτατορία στην Ελλάδα. (Αξίζει να δείτε το σχετικό βίντεο στο Ιντερνετ, ει μη τι άλλο για τη σιωπηλή φρίκη που βιώνει εκείνη την ώρα ο μικρός Αλέξανδρος Χαρίτσος, υφυπουργός ΕΣΠΑ. Κουκουβισμένος σαν τον Ολιβερ Τουϊστ, με το κεφαλάκι του τελείως

κωμένο στους ώμους και το σώμα του να γέρνει όλο και περισσότερο προς την αντίθετη πλευρά από την Κωνσταντοπούλου, les και περιμένει ανά πάσα στιγμή να πάρει αμυντική στάση για να αποκρούσει τίποτε αέρος-εδάφους...) Ανατριχιάζει με τη σκέψη ότι αυτή η γυναίκα επελέγη από τον Αλέξη Τσίπρα ως πρόεδρος της Βουλής. Αλλά, γιατί όχι; Μόλις τις προάλλες, στα εγκαίνια των έργων της εθνικής οδού, δεν ήταν ο Τσίπρας αυτός που είπε «θα θρέψουμε τους καρπούς»;

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΜΟΝΟ

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΜΟΝΟ

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

Ένα ναρκοπέδιο για την επόμενη κυβέρνηση

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Διαβάζοντας προσεκτικά τη συμφωνία της Μάλτας, κατέληξα στο συμπέρασμα πως είτε από σύμπτωση είτε από σχέδιο η κυβέρνηση που θα αναδειχθεί από τις επόμενες εκλογές θα βρεθεί από την πρώτη μέρα σε ένα ναρκοπέδιο.

Οι εκλογές, προφανώς, θα γίνουν προς το τέλος του 2018 ή στις αρχές του 2019, πριν εφαρμοθούν οι νέες περικοπές που συμφωνήθηκαν στις συντάξεις. Η νέα κυβέρνηση θα τις χρεωθεί και ταυτόχρονα:

- Πρέπει να λύσει το πρόβλημα των συλλογικών συμβάσεων. Η

Είναι πάρα πολύ δύσκολο να φαντασθεί κανείς την τωρινή κυβέρνηση να μεταλλάσσεται σε μια αποτελεσματική, στιβαρή κυβέρνηση, που θα κυνηγάει τις επενδύσεις και θα βοηθάει στην υλοποίησή τους.

συμφωνία της Μάλτας προβλέπει ότι το ζήτημα θα επανεξετασθεί μετά το τέλος του προγράμματος, άρα η «καυτή πατάτα» θα βρεθεί στα χέρια μιας άλλης κυβέρνησης, με τον ΣΥΡΙΖΑ πιθανότατα στον... δρόμο.

- Το 2019 είναι μια βαριά χρονιά από πλευράς δόσεων που πρέπει να καταβάλει το ελληνικό κράτος. Αν μέχρι τότε δεν έχουμε βρει – κανονικά και όχι δοκιμαστικά – στις αγορές, ο σκόπελος θα είναι μεγάλος και τα διαπραγματευτικά περιθώρια μικρά.

Σε νεφέλωμα αστάθειας

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Από την άνοιξη του 2010, η οικτράς αποτυχούς πολιτική τάξη της χώρας, με κύριο καταλύτη της καταστροφής της κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, σε όλες τις εκδοχές του, ανέλαβε μια απέλπιδα προσπάθεια να παραμείνει η Ελλάς πάση θυσία στο ευρωπαϊκό σύστημα. Η ανακωνθείσα την Παρασκευή συμφωνία «μεγάλων μεταρρυθμίσεων» από τον πρόεδρο του Eurogroup κ. Γερούν Ντάισελμπλουμ δημιουργεί τη βεβαιότητα ολοκληρώσεως της αξιολόγησας. Αλλά εάν η Ελλάς σωθεί από τη βάση της τελευταίας επταετίας θα παραμείνει για καιρό ζήτημα προς απόδειξη.

Το ουσιαδες είναι ότι στη διάρκεια αυτής της περιόδου ουδέποτε οι ηγέτες μας κατέστησαν σαφές στους ψηφοφόρους τους ότι η «ευρωπαϊκή προσαρμογή» προϋποθέτει την πλήρη σάρωση του υφισταμένου οικονομικού συστήματος. Ισως διότι δεν το ανέλελφθησαν. Ισως διότι εάν το αποτολμούσαν η τάση εξόδου από την Ένωση και από το ευρώ θα έπαιρνε διαστάσεις ανεξέλεγκτες.

Η παρούσα κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός κ. Αλέξης Τσίπρας, κατά τη «μαραθωνία διαπραγματεύση», εισήγαγε μία ταξική διάσταση, ως «προασπιστής» των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων. Ματαία η προσπάθεια, από μian άποψη, διότι η δεσπόζουσα αντίληψη –είτε αυτή αποδοθεί στην παγκοσμιοποίηση είτε οπουδήποτε αλλού– είναι απλούστατα αμειλικτη.

Μόνη διέξοδος του κ. Τσίπρα είναι η μετωπική επίθεση εναντίον της ανώτερης μεσαίας και της ανώτατης ή μεγαλοαστικής τάξεως. Κατέφυγε λοιπόν στο οπλοστάσιο της εκπεσούσης μαρξιστικής αριστεράς. Εξ ου και η κακοφωνία, που εκπορεύεται διαρκώς από τον ΣΥΡΙΖΑ, τα συνεχή «μνημόσυνα», τα εκτός τόπου και χρόνου. Αλλά την «κληρονομιά» αυτή διεκδικεί και φυσιολογικώς ανήκει στο ΚΚΕ.

Ο άλλος κυβερνητικός εταίρος,

- Τον Μάρτιο του 2020 η Βουλή πρέπει να εκλέξει νέο Πρόεδρο. Αν η Ιστορία βοηθάει στην κατανόηση του μέλλοντος, είναι πολύ πιθανό ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα συμφωνήσει ούτε και στην επανεκλογή του σημερινού Προέδρου της Δημοκρατίας, προκειμένου να προκαλέσει μία ακόμη εκλογική αναμέτρηση.
- Και τότε πάμε στο χειρότερο σενάριο. Η μεγάλη παγίδα του νέου εκλογικού νόμου στήθηκε αριστοτεχνικά, έτσι ώστε να μην μπορεί ο επόμενος πρωθυπουργός να χρησιμοποιήσει το παραδοσιακό όπλο των διπλών εκλογών. Ο κατακερματισμός και το πολιτικό χάος θα περιμένουν στη γωνία.

Είναι πολλές οι παγίδες μπροστά μας, οι οποίες θα δυσκολεύουν πολύ τη ζωή της επόμενης κυβέρνησης. Θα μπορούσαμε, ασφαλώς, να πιστέψουμε ότι η ανάπτυξη θα έλθει μόλις κλείσει πραγματικά η αξιολόγηση και ότι η χώρα θα μπορέσει να βγει στις αγορές. Είναι όμως πάρα πολύ δύσκολο να φαντασθεί κανείς την τωρινή κυβέρνηση να μεταλλάσσεται σε μια αποτελεσματική, στιβαρή κυβέρνηση, που θα κυνηγάει τις επενδύσεις και θα βοηθάει στην υλοποίησή τους. Το σύρσιμο μοιάζει το πιθανότερο σενάριο. Οι επενδυτές απεχθάνονται άλλωστε την πολιτική αβεβαιότητα, που μοιάζει σίγουρη για τα επόμενα 2 - 3 χρόνια.

Οπότε; Οπότε η επόμενη κυβέρνηση θα παραλάβει μια αδύναμη οικονομία, με πολύ στενά περιθώρια χειρισμών. Ο ΣΥΡΙΖΑ, ακόμη και αν έχει πολύ μικρά εκλογικά ποσοστά τότε, θα έχει καταφέρει να ελέγξει προκαταβολικά τις εξελίξεις. Οχι προς όφελος της χώρας.

ο πρόεδρος των ΑΝΕΛ κ. Πάνος Καμνός, φιλοδοξεί να εκφράσει τη Λαϊκή Δεξιά, μετά τη φιλελευθεροποίηση της Νέας Δημοκρατίας. Πέραν των πατριωτικών τόνων που υιοθετεί έναντι της Τουρκίας, έχει αναλάβει τη στήριξη της Εκκλησίας και αυτός ο ρόλος του αναγνωρίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο κύριο Ιερώνυμο.

Μόνον που η συντηρητική παράταξη, εδώ και έναν αιώνα, διαχειριζόταν τα ελληνοτουρκικά με αποφασιστικότητα, βεβαίως, αλλά και αυτοσυγκράτηση και σύνεση. Το ριψοκίνδυνο και τυχοδιωκτικό, ενίοτε, χαρακτήριζαν τους Φιλελεύθερους του Ελευθερίου Βενιζέλου και το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου. Οσο για την Εκκλησία της Ελλάδος το πρόβλημα δεν προέρχεται μόνον από τις ιδεοληψίες της εγκωρίου Αριστεράς, αλλά κυρίως από την αγνωστικιστική αντίληψη που επιβάλλει η Ένωση.

Στη διάρκεια της επταετίας διαδοχικοί ηγέτες της Ν.Δ. ανέλαβαν αυτοδικαίως τη διάσωση της «αστικής» τάξεως. Μόνον που εις την Ελλάδα η συντηρητική πλειοψηφία των αστών αποτελείται από αυτοαπασχολούμενους, ιδιοκτήτες ακινήτων, καταστηματαρχες, μικροεπιχειρηματίες και εμπόρους, οι οποίοι εν πολλοίς κινούνται εκτός της κυρίαρχου τάσεως των «μεγάλων σχημάτων» και είναι ως εκ τούτου καταδικασμένοι είτε σε εξαφάνιση ή σε επώδυνη προσαρμογή.

Εν ολίγοις η διαδικασία εξευρωπαϊσμού επιχειρείται από όσους άσκησαν ή πρόκειται να ασκήσουν την εξουσία στο μέλλον στη βάση κοινωνικών αναφορών και δεδομένων, που πλέον δεν ισχύουν. Κατά συνέπεια οδηγούμεθα σε πλήρη ανατροπή, εάν υποθέσουμε ότι η Ελλάς θα παραμείνει στον «σκληρό πυρήνα» ή εάν τελικώς η Ένωση θα αντιμετωπίσει επιτυχώς την πρόκληση της νέας Δεξιάς ή τις φυγόκεντρες δυνάμεις που αναπτύσσονται. Εως τότε θα κινούμεθα σε νεφελώδη ασάφεια.

Πληθαίνουν οι επιθέσεις μοναχικών ανδρών εναντίον μαζών, πολλαπλασιάζονται τα θύματα, φαίνεται ότι θα πρέπει να συνηθίσουμε στην ιδέα ότι ο θάνατος μπορεί να εμφανιστεί ανά πάσα στιγμή σε οποιαδήποτε πόλη. Την Παρασκευή, οδηγός κλειμένου φορτηγού σκότωσε τουλάχιστον τρεις ανθρώπους στο κέντρο της Στοκχόλμς. Στις 22 Μαρτίου, στο Λονδίνο, οδηγός αυτοκινήτου σκότωσε τέσσερις στη γέφυρα έξω από τη Βουλή των Κοινοτήτων και μετά μαχαίρωσε αστυνομικό, σκοτώνοντάς τον, πριν χαθεί ο ίδιος από πυρά άλλου φρουρού. Τον Δεκέμβριο, φορτηγό σκότωσε 12 ανθρώπους σε χριστουγεννιάτικο παζάρι στο Βερολίνο, ενώ τον Ιούλιο 84 άτομα πέθαναν κάτω από τις ρόδες φορτηγού στην παραλιακή οδό της Νικαίας στη γαλλική Ριβιέρα. Δεν λογαριάζουμε τις επιθέσεις με εκρηκτικά ή αυτόματα όπλα –από την Αγία Πετρούπολη την περασμένη εβδομάδα έως την επίθεση στο Παρίσι στις 13 Νοεμβρίου του 2015, με τους 130 νεκρούς– επειδή αυτές απαιτούσαν βαθμό οργάνωσης πολύ υψηλότερο από την κλοπή ενός φορτηγού ή τη χρήση μαχαίριου.

Την ώρα που γραφόταν αυτό το άρθρο δεν γνωρίζαμε την ταυτότητα ή το κίνητρο του δράστη της επίθεσης στη Στοκχόλμη, πέρα από κάποιες θολές φωτογραφίες

που η αστυνομία έδωσε στη δημοσιότητα μετά τη διαφυγή του. Οι δράστες όλων των προηγούμενων επιθέσεων, όμως, ήθελαν να φανεί ότι δρούσαν υπό την επιρροή του Ισλάμ. Και στις περισσότερες περιπτώσεις, το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος έσπευσε να υιοθετήσει τις πράξεις τους. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι δράστες ήταν γέννημα-θρέμμα δυτικών κοινωνιών, γνωστοί στις Αρχές κυρίως επειδή βρίσκονταν στο περιθώριο: μερικοί, μάλιστα, ήταν μπλεγμένοι σε υποθέσεις του κοινού ποινικού δικαίου πριν εκδηλώσουν πνευματικές ανησυχίες και αναζητήσουν τη δόξα διά της μαζικής δολοφονίας. Άλλοι στο αίσθημα «αποξένωσης», άλλωστε, οδήγησε χιλιάδες νεαρούς (και κάποιες νεαρές) που γεννήθηκαν στη Δύση να ασπαστούν τη μεσαιωνική εσχατολογία και την υπόσχεση για έναν «άλλο κόσμο» που πρότεινε το «χαλιφότο».

Ισως, όμως, το κλειδί στην υπόθεση είναι όχι η θρησκεία –ή ο μανδύας που προσφέρει ο δόθεν πνευματικός ζήλος– αλλά η ίδια η αποξένωση νέων ανθρώπων. Παιδιά μεταναστών, όπως είναι οι περισσότεροι δράστες των επιθέσεων στη Δυτική Ευρώπη τα τελευταία δύο χρόνια, είναι ισως πιο ευάλωτα στη γοντεία μιας κίνησης που θα είναι και θεαματική

και τιμωρητική για την κοινωνία, πάνω απ' όλα όμως λυτρωτική. Κάποιοι νέοι μπορούν να παραδοθούν σε ναρκωτικά, άλλοι να χαθούν στους λαβύρινθους ηλεκτρονικών παιχνιδιών, άλλοι να βουλιάζουν μέσα σε έναν κόσμο χωρίς προοπτικές και άλλοι να στραφούν στη βία. Οι τελευταίοι, μάλιστα, ίσως πιστέψουν ότι η πράξη τους θα λύσει όλα τους τα προβλήματα, προσφέροντας δόξα και λύτρωση, αντί της μιζέριας της καθημερινότητας. Τέτοιες κινήσεις επικροτούνται από έναν κόσμο που υπάρχει είτε στον περίγυρο του δράστη είτε στο Διαδίκτυο, δίνοντάς του την αίσθηση ότι λειτουργεί μέσα σε ένα πλαίσιο που είναι αποδεκτό σε ανθρώπους που ο ίδιος εκτιμά και θέλει να εντυπωσιάσει. Ο Νορβηγός ακροδεξιός Αντερς Μπρέιβικ έδρασε (και φαίνεται να ζει ακόμη) μέσα σε ένα τέτοιο παράλληλο σύμπαν όταν σκότωσε 77 νέους συμμαθητές του. Στην εποχή μας, κάθε διαταραγμένος θα βρει αρκετούς που σκέφτονται σαν τον ίδιο ώστε να πιστέψει ότι μπορεί να κάνει το άλμα από την ασημαντότητα προς την ηρωική εκδίκηση.

Ο όρος «μόκ» κατάγεται από τη Μάλαισία και περιγράφει μια συμπεριφορά που είναι αρκετά διαφωτιστική για την επιδημία αυτοκαταστροφικών επιθέσεων

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Να γίνει συνειδητός ο παραλογισμός

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Χρήστος Γιαννάρης

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. APETROULAKIS@KATHIMERINI. GR

αποχρώσεων, η παντοδαπή καταστροφή και λιμοκτονία είναι απολύτως προβλέψιμες.

Από τον Μάιο του 2010 ως σήμερα ελλαδικές κυβερνήσεις όλου του φάσματος των ιδεολογικών προσχημάτων (από την ακραία ιστορικο-υλιστική Δεξιά ως την παρδαλότατα «ριζοσπαστική» Αριστερά) υπέγραψαν συνολικά τρία (3) «μνημόνια», δηλαδή συνθήκες άνευ όρων υποταγής στις απαιτήσεις των δανειστών του κράτους. Ανευ όρων, όχι όμως και χωρίς διαπραγμάτευση – για κάθε «μνημόνιο» απαιτήθηκαν πολύωρα, σε διάρκεια μηνών, παζαρέματα. Τι ακριβώς διατιμούσαν, ερμηντικό.

Το ερώτημα που μπορεί να θέσει η γραφίδα ενός μη οικονομολόγου και μη επαγγελματία της πολιτικής για τις μακρές αυτές διαπραγματεύσεις, αφορά μόνο ή κυρίως στη λογική των διαπραγματεύσεων. Ήταν λογικό να επιδιώκουν οι δανειστές να διασφαλίσουν την επιστροφή κάποτε των χρημάτων τους με τόκο (αν και η χρήση του χρήματος έχει ριζικά μεταβληθεί: αποκλείεται το σήμερα τοκίζόμενο χρήμα να υπηρετήσει ανταλλακτικές και παραγωγικές σχέσεις σε μέλλοντα χρόνο). Ποιον λογικό αντίλογο μπορούσαν να προβάλουν οι ελλαδικές πολιτικοί σε τυχόν τοκογλυφικές αξιώσεις των «προστατών» – δανειστών μας;

Τα δάνεια είχαν από τους ίδιους συναφθεί και την επείγουσα, εξωφρενικά, η σύναψή τους κατάφωρο κοινωνικό έγκλημα. Όμως τη δια-

πραγμάτευση με τους δανειστές ανέλαβαν οι ίδιοι οι φυσικοί αυτοι του κακουργήματος: κυβερνήσεις από τα ίδια, υπόδικα για το έγκλημα κόμματα ή, το τρίτο μνημόνιο, οι «αντίπαλοι» των δανειοδοτηθέντων που συνέχισαν πανομοιότυπο το δίκως λογική παζάρεμα. Δίκως λογική. Διότι προϋπόθεση για τις διαπραγματεύσεις ήταν το στοιχειωδώς λογικό αίτημα: να έχει διερευνηθεί τι απέγιναν οι πακτωλοί των προγενέστερων εξωφρενικών δανείων, που επενδύθηκαν ή σε ποια θυλάκια βρίσκονταν. Είναι κορύφωμα παραλογισμού να διαπραγματεύονται το χρέος οι υπόδικοι (πρόσωπα ή κόμματα) που συνήψαν το εξωφρενικό χρέος – οι εγκληματίες να παζαρεύουν τις ποινές που θα υποστεί η κοινωνία για τα δικά τους κακουργήματα. Το λογικά αυτονόητο και στοιχειώδες είναι: να διαπραγματευτεί, μετά από χρεοκοπία, τους επαχθέστατους όρους καινούργιου δανεισμού έχοντας όμως παράπεμψι στον εισαγγελέα τους πρωθυπουργούς και τους υπουργούς οικονομικών που υπέγραψαν και διαχειρίστηκαν τον προηγηθέντα μοιραίο δανεισμό. Να έχει διαταχθεί συντηρητική κατάσχεση περιουσιών. Να έχουν εντοπιστεί οι διαυλοί διάθεσης των προϊόντων του δανεισμού.

Εστω κι αν όλα έχουν πα με τρόπο μακάβριο τελειώσει, οφείλουμε να διασώσουμε τη λογική μας, να αντισταθούμε στον εξανδραποδισμό: Οι διαπραγματεύσεις και τα μνημόνια

που παρατηρούμε τελευταίως. Το λεξικό Merriam-Webster ορίζει το «μόκ» ως «επεισόδιο ξαφνικής επίθεσης εναντίον μάζας ανθρώπων ή αντικειμένων, συνήθως από μοναχικό άτομο ύστερα από περίοδο μελαγχολίας που παραδοσιακά συνδεόταν κυρίως με τον μαλαισιανό πολιτισμό αλλά ολοένα περισσότερο θεωρείται ψυχοπαθολογική συμπεριφορά που συναντάται διεθνώς σε διάφορες χώρες και πολιτισμούς». Στη Μάλαισία, λέγεται, ότι όταν κάποιος ξεσπούσε, επιτιθέμενος με τυφλό μένος εναντίον του πλήθους, κραύγαζε «Αμόκ! Αμόκ! Αμόκ!». Ως προειδοποίηση αλλά και ως εξήγηση. Ετσι, όσοι επέζησαν από την αυτοκαταστροφική και φονική μανία έβρισκαν κατανόηση από την κοινωνία.

Ο πολιτισμός μας βρίσκεται σε καμπή, όπου ο καθένας έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μαζικούς θανάτους αλλά και να βρει μοιδείατες, καθοδηγητές και οπαδούς. Η λύση δεν μπορεί να είναι ούτε μόνο καταστολή ούτε μόνο μοιρολατρία, όπου όλοι περιμένουμε να δούμε πότε θα βρει κι εμάς το κακό. Το ζήτημα είναι να δημιουργηθούν δομές που δίνουν νόημα στις ζωές μας την ώρα που οι ορίζοντες κλείνουν και οι προοπτικές στενεύουν. Αλλιώς, οι επιθέσεις θα πολλαπλασιάζονται συνεχώς.

Το πλούσιο παρασκήνιο της συμφωνίας στη Βαλέτα

Τα σκοτεινά σημεία που την απειλούν και ο λογαριασμός μέτρων ύψους περίπου 4 δισ. ευρώ

Της απεσταλμένης μας στη ΒΑΛΕΤΑ
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Ήταν ένα Eurogroup που διέφερε από τα άλλα. Κι αυτό γιατί πριν καν ξεκινήσει η συνεδρίαση το πρωί, στη Βαλέτα της Μάλτας, οι επικεφαλής των θεσμών είχαν ήδη συμφωνήσει με τους Έλληνες υπουργούς το πλαίσιο που θα τους επέτρεπε να επιστρέψουν στην Αθήνα και να ολοκληρώσουν τη συμφωνία. Την ίδια ώρα, η τελευταία, εκτός από την αντικειμενική της δυσκολία –αφήνει έναν λογαριασμό μέτρων ύψους περίπου 4 δισ. που θα επιβληθούν τα επόμενα δύο με τρία χρόνια– έχει και μία σειρά από σκοτεινά σημεία που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την οριστική της κατάληξη.

«Υπάρχουν πράγματα που θα στεναχωρήσουν όχι πρωτίστως τη διαπραγματευτική ομάδα, αλλά τον ελληνικό λαό» είπε ο Ευκλείδης Τσακαλώτος στις δηλώσεις του μετά το Eurogroup, εξηγώντας πως «αυτό είναι στη φύση της κάθε συμφωνίας». Επί της αρχής περιλαμβάνει λήψη μέτρων ύψους 1%

Το θέμα των διαφορετικών προβλέψεων μεταξύ του ΔΝΤ και των Ευρωπαίων ήταν το αγκάθι που δεν επέτρεπε να επιτευχθεί συμφωνία το προηγούμενο διάστημα.

του ΑΕΠ στο κομμάτι των συντάξεων το 2019 και 1% του ΑΕΠ στο κομμάτι των φορολογικών το 2020.

Ένα από τα βασικά σκοτεινά σημεία έχει να κάνει με το γεγονός ότι το ΔΝΤ θα είναι αυτό που θα αποφασίσει, κατά τη λήξη του προγράμματος το 2018, το κατά πόσον η Ελλάδα έχει επιτύχει τον στόχο του πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 3,5%.

Σύμφωνα με δύο Ευρωπαίους αξιωματούχους, αν η Ελλάδα τον έχει πετύχει με βάση τα στοιχεία του ΔΝΤ, τότε τα μέτρα θα ληφθούν σε δύο έτη: ασφαλιστικά το 2019 και φορολογικά το 2020.

Αν όχι, τότε τα μέτρα στον φορολογικό τομέα –τα οποία έχει αποφασιστεί πως θα θεθούν σε ισχύ το 2020– θα μεταφερθούν για το 2019. Το θέμα των διαφορετικών προβλέψεων μεταξύ του ΔΝΤ και των Ευρωπαίων ήταν το αγκάθι που δεν επέτρεπε να επιτευχθεί συμφωνία το προηγούμενο διάστημα.

Για να φτάσουμε στη Βαλέτα, πάντως, εξελίχθηκε ένα πλούσιο παρασκήνιο όλη την προηγούμενη εβδομάδα, ξεκινώντας από την Τρίτη το βράδυ στις Βρυξέλλες. Ήταν τότε που οι επικεφαλής των θεσμών από κοινού με τους Έλληνες υπουργούς, λίγο μετά τα μεσάνυχτα, κατάφεραν να θέσουν ένα πλαίσιο συμφωνίας, περίπου ίδιο με αυτό που συμφωνήθηκε την Παρασκευή στη Βαλέτα.

Όμως την Τετάρτη το πρωί ο Πόουλ Τόμσεν, επικεφαλής του ευρωπαϊκού τμήματος του ΔΝΤ, επικοινωνησε με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς λέγοντας ότι διατηρεί στο τραπέζι το ενδεχόμενο

Ευκλ. Τσακαλώτος - Γερούν Ντάισελμπλουμ: Στο Eurogroup της Βαλέτας, οι θεσμοί συμφώνησαν με την κυβέρνηση να επιστρέψουν στην Αθήνα και να ολοκληρώσουν τη συμφωνία.

να ζητήσει την επιβολή των μέτρων το 2018 αντί του 2019, καθώς αμφισβητούσε την επίτευξη του στόχου πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% το 2018. Το θέμα πήρε μεγαλύτερες διαστάσεις, καθώς το ΔΝΤ είχε και την υποστήριξη του Βερολίνου, που επέμενε ότι για να συμφωνήσει σε οποιαδήποτε εκταμίευση, το Ταμείο και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί πρέπει να έχουν τις ίδιες προβλέψεις.

Οι συζητήσεις πάγωσαν σε εκείνο το σημείο, για δύο 24ωρα, για να επιστρέψουν στο τραπέζι των συζητήσεων την Παρασκευή, πολύ νωρίς το πρωί και να συμφωνήσουν σε όλα τα μέτρα, αλλά και στην παραπάνω ρήτρα: ότι το ΔΝΤ θα αποφασίσει κατά πόσον έχουμε πετύχει τους στόχους μας το 2018.

Το δεύτερο δύσκολο σημείο έχει να κάνει με το γεγονός ότι η συζήτηση για χρέος δεν έγινε κατά τη διάρκεια του Eurogroup και δεν αναμένεται να

γίνει πριν η ελληνική κυβέρνηση ψηφίσει όλα τα μέτρα από τη Βουλή. Δηλαδή θα πρέπει να περάσουν όλα τα δύσκολα μέτρα χωρίς να γνωρίζουν οι βουλευτές της κυβέρνησης τι θα πάρουν σε αντάλλαγμα στο χρέος. Συγχρόνως, σύμφωνα με δύο Ευρωπαίους αξιωματούχους υπάρχει μία κατ' αρχήν συμφωνία όσον αφορά τους στόχους για το πρωτογενές πλεόνασμα μετά τη λήξη του προγράμματος και αυτό που συζητείται είναι ο δύσκολος στόχος διατήρησης του 3,5% για πέντε χρόνια μετά τη λήξη του προγράμματος. Αλλά αυτό αναμένεται να αποφασιστεί σε επίπεδο Eurogroup.

Όσον αφορά τα θετικά μέτρα που τόνιζε ο κ. Τσακαλώτος μετά τη λήξη του Eurogroup και περιλαμβάνουν διάθεση 3,6 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, σχολικά γεύματα για 300.000 παιδιά, μέτρα για τις τρίτεκνες οικογένειες και άλλες πρωτοβουλίες κοινωνικού χαρακτήρα,

αυτά θα εφαρμοστούν μόνο αν η Ελλάδα ξεπεράσει τον στόχο του 3,5%. Συγχρόνως, τα μέτρα που αφορούν μειώσεις στον ΕΝΦΙΑ και στον φόρο εισοδήματος θα θεθούν σε ισχύ μόνο το 2020 και εφόσον έχουν επιτευχθεί οι δημοσιονομικοί στόχοι.

Τα επόμενα βήματα είναι: 1. Η επιστροφή των θεσμών στην Αθήνα που αναμένεται μετά τις εαρινές συναντήσεις του ΔΝΤ στην Ουάσιγκτον, στις 21- 23 Απριλίου. 2. Η συμφωνία σε τεχνικό (επίπεδο staff level agreement). 3. Η ψήφιση των μέτρων από τη Βουλή. 4. Η συμφωνία στο ύψος των πρωτογενών πλεονασμάτων για μετά τη λήξη του προγράμματος. 5. Η συγκεκριμενοποίηση των μεσοπρόθεσμων μέτρων για το χρέος. Μετά τα παραπάνω το ΔΝΤ θα πρέπει να αποφασίσει αν θα συμμετάσχει στο ελληνικό πρόγραμμα και έπειτα η έγκριση από τα ευρωπαϊκά κοινοβούλια για την εκταμίευση της δόσης προς την Ελλάδα.

Η ελληνική κρίση δεν συμφέρει τον Μάρτιν Σουλτς

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Ο Σοσιαλδημοκράτης υποψήφιος καγκελάριος Μάρτιν Σουλτς δεν μπορεί να σώσει την Ελλάδα. Οι πολιτικοί του αντίπαλοι, οι Χριστιανοδημοκράτες (CDU) της Αγκελα Μέρκελ και οι Βαυαροί Χριστιανοκοινωνιστές (CSU) του Χορστ Ζέεχοφερ, τον περιμένουν στη γωνία για να ψαλιδίσουν τη δημοσκοπική του δυναμική. Αν λοιπόν επιμείνει στις δηλώσεις που έκανε όταν ήταν πρόεδρος της Ευρωβουλής περί μεγαλύτερης δικαιοσύνης μεταξύ των χωρών-μελών της Ε.Ε., τότε εκείνοι θα τον κατηγορήσουν για ενδοτισμό έναντι της Αθήνας σε βάρος των Γερμανών φορολογουμένων.

Αν αντίθετα προτάξει εκ των υστέρων τα συμφέροντα των Γερμανών πολιτών, οι ίδιοι θα καταγγείλουν την πολιτική του ασυνέπεια. Συνεπώς μέχρι τον Σεπτέμβριο, ο Σουλτς θα προσπαθήσει να αποσιωπήσει την ελληνική κρίση. Οσοι στην Αθήνα επενδύουν στην επιρροή του Σοσιαλδημοκράτη υποψηφίου, θα πρέπει να αναβάλουν τις προσδοκίες τους. Κι επειδή το πιθανότερο σενάριο, όποιο κι αν είναι το αποτέλεσμα των εκλογών, παραμένει η συγκρότηση ενός νέου μεγάλου συνασπισμού στο Βερολίνο, είτε υπό τη Μέρκελ είτε υπό τον Σουλτς, μάλλον δεν θα αλλάξουν πολλά ούτε μετά το φθινόπωρο.

Παρόμοια είναι η στάση και της σημερινής καγκελάρια. Βιάζεται να κλείσει η αξιολόγηση, με άνευ όρων συνθηκολόγηση της Αθήνας, προκειμένου να παγιωθεί στο συλλογικό υποσυνείδητο ότι η Μέρκελ νοιάζεται κυρίως για τους Γερμανούς φορολογούμενους. Οιαδήποτε υπόνοια υποχώρησης προς την Ελλάδα και τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα ευνοεί την ξενοφοβική «Εναλλακτική για τη Γερμανία» (AFD), η οποία αυτήν τη στιγμή βρίσκεται σε δημοσκοπική καθίζηση και παλεύει να ανοικοδομήσει την αντιμεταναστευτική, ευρωφοβική της ατζέντα. Το σφράγισμα του βαλκανικού διαδρόμου για τους πρόσφυγες έχει ελαχιστοποιήσει τις φετινές αφίξεις μεταναστών στη χώρα, με αποτέλεσμα η AFD να έχει χάσει τον λόγο ύπαρξής της. Σε συνδυασμό με τις εσωτερικές έριδες και την αμφισβήτηση της ηγέτιδας του κόμματος, Φράουκε Πιέτρι, η Εναλλακτική εμφανίζεται να κατρακυλά σε μονοψήφια νούμερα έως και 7%, πολύ κοντά στο 5%, που είναι το εκλογικό όριο για την είσοδο στην ομοσπονδιακή Βουλή.

Υπενθυμίζεται ότι στις προηγούμενες εκλογές του 2013 η AFD είχε συγκεντρώσει 4,7%, αποτυγχάνοντας οριακά να εξασφαλίσει εκπροσώπηση στο Μπούντεσταγκ. Ήταν η εποχή, προ μεταναστευτικού ζητήματος, που το κόμμα είχε ένα μονοθεματικό ιδεολογικό στίγμα: τον αντιευρωπαϊσμό, κυρίως εξαιτίας των πακέτων διάσωσης προς την Ελλάδα.

Η Ελλάδα είναι πλέον ένα εξαιρετικά αντιδημοφιλές ζήτημα. Ο υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, στυλοβάτης της ενότητας του CDU, γνωρίζει ότι δύσκολα μπορεί, σε περίπτωση π.χ. αποχώρησης του ΔΝΤ από το πρόγραμμα, να ξαναπάει στη γερμανική Βουλή και να πάρει το «πράσινο φως» από τους βουλευτές της συντηρητικής παράταξης.

Γι' αυτό όχι μόνο επιμένει στην παραμονή του ΔΝΤ στο πρόγραμμα, αλλά μοιάζει να συναινεί στις σκληρές απαιτήσεις του, οι οποίες εξυπηρετούν άλλωστε και προεκλογικά ατζέντα του CDU. Την ίδια στιγμή, η πώλωση μεταξύ Μέρκελ και Σουλτς ευνοεί τον δικομματισμό, καθώς τα μικρότερα κόμματα συνθλίβονται. Μέσα σε αυτήν την αδυσώπητη μονομαχία, η Ελλάδα δεν φέρνει ψήφους σε κανέναν από τους δύο. Η μάχη δίνεται για την καρδιά της γερμανικής μεσαίας τάξης.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Τα «κόλπα των Ελλήνων» και το Greek Survivor

Κανείς ρεαλιστής και ανεξάρτητος παρατηρητής δεν αναρωτιέται τι συνέβη το 2015 όταν η πρώτη κυβέρνηση Τσίπρα τα έβαλε με τη λογική. Δεν ήταν ανθρωπίνως δυνατόν να προβλεφθεί ότι τόσο πολλοί άνθρωποι, για τόσο πολύ χρόνο, θα επέμεναν σε λάθος πολιτική, σε λανθασμένη διαπραγμάτευση, σε αποτυχημένες πρωτοβουλίες, σε παρανοϊκές τακτικές, σε απίθανες προβλέψεις και σε συναισθηματικές παρεκτροπές. Επιβεβαιώθηκαν όσοι από εμάς προειδοποιούσαν ότι η παράταιρη ομάδα θα υποχωρούσε κάθε φορά που θα έπεφτε σε τοίχο ή θα απειλείτο η χώρα με άμεση καταστροφή,

Αν κάτι άλλαξε μετά το στραπάτσο

που έφερε το τρίτο μνημόνιο, είναι ότι τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ κατάλαβαν πως στο «εξωτερικό» δεν περνούν οι «τσαμπουκάδες», όσο δυνατός κι αν είσαι «εσωτερικά». Στο διπλωματικό τραπέζι έχεις μία και μόνη ψήφο. Στο ευρωπαϊκό παίγνιο οι ρόλοι είναι κατανεμημένοι. Η πραγματικά μεγάλη διαφορά του σήμερα από το 2015 είναι η απομάκρυνση του Γιάννη Βαρουφάκη. Το οπερετικό στυλ του ανδρός, με το οποίο απευθυνόταν στην ευρύτερη κοινή γνώμη, κατόρθωσε βεβαίως να αυξήσει την παρακολούθηση ενός τραγικού πολιτικο-οικονομικο-ιδεολογικού Greek Survivor, όπου όμως το asset που νόμιζε ο πρωθυπουργός ότι θα του φέρει

Μετά το τρίτο μνημόνιο τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ κατάλαβαν πως στο «εξωτερικό» δεν περνούν οι «τσαμπουκάδες».

«κέρδος», μετατράπηκε σε liability με ρυθμούς τηλεοπτικού ριάλιτι.

Ο κ. Τσίπρας έμαθε στο μεταξύ να επιβιώνει στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, καλλιεργώντας προφίλ «ανυπότακτου», για το οποίο πιστεύει ότι του επιτρέπει να κερδίζει πόντους στο κομματικό του ακροατήριο. Το πρόβλημα τώρα όπως και τότε είναι

ότι η άλλη πλευρά –κυρίως οι τεχνοκράτες αλλά και τα μέλη του Eurogroup– έχει μάθει τα «κόλπα των Ελλήνων» και ξέρει πολύ καλά ότι κανείς πολιτικός της όμορφης αυτής χώρας δεν έχει το θάρρος να εξωθήσει τις καταστάσεις μέχρι του σημείου που δεν υπάρχει επιστροφή.

Στους 26 προηγούμενους μήνες οι εμπλεκόμενοι στο ελληνικό αδιέξοδο έμαθαν να βλέπουν την καλή πλευρά των πραγμάτων και κατόρθωσαν να φέρουν τις συνομιλίες εκεί που τα συμφέροντα όλων των πλευρών συγκλίνουν ευκολότερα. Το 2015, ο κ. Τσίπρας δεν είχε κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο. Το 2017, η επιβίωση της κυβέρνησής του περνά από την εφαρμογή των μνημονιακών

προβλέψεων. Το 2015 τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ συμμετείχαν έντρομα στο chicken game («ποιος θα τρομάξει πρώτος») στο οποίο τους παρέσυραν ακραίοι και ανεργάσιμοι «σύντροφοι». Ο κ. Τσίπρας απομακρύνθηκε με επιτυχία από τις θεωρηβώδεις στρακαστροφές περί «εποινειδίστου» της κ. Κωνσταντοπούλου, τη συγγνωστή παραμυθία δανειοληπτών με τη «σεισάχθεια» του κ. Μητρόπουλου, την αδιέξοδη απαίτηση συνεργασιών του κ. Λαφαζάνη αλλά και από τη «βρώμικη» δυσκολία που ήταν και παραμένει το συνταξιοδοτικό, που το φορτώθηκε ο κ. Κατρούγκαλος σε αντάλλαγμα την παραμονή του σε κάποιο υπουργείο.

Ο κ. Τσακαλώτος αποδείχθηκε καλύτερος γνώστης της ευρωπαϊκής πραγματικότητας και το παρόν κυβερνητικό σχήμα, χάρις στον ρεαλισμό στελεχών όπως οι κ. Χουλιαράκης και Λιάκος, γνωρίζει τώρα επαρκώς το περιβάλλον στο οποίο κινείται. Μπορεί επομένως να αξιοποιεί τις αντιθέσεις των πιστωτών, τις διαφορετικές προτεραιότητες των μεγάλων κρατών και τη γραφειοκρατική ολιγωρία της Κομισιόν. Καθόλου όμως δεν έμαθε να μην ξοδεύει τον χρόνο (και το χρήμα) των Ελλήνων σε δίδην διαπραγματεύσεις, ώστε να μη φορτωνόμαστε το υπέρογο πραγματικό κόστος μιας εντελώς αναποτελεσματικής διακυβέρνησης.

Πλεόνασμα-μαμούθ αλλά και μέτρα «φωτιά»

Μειώσεις συντάξεων - αφορολογήτου και βαρύ πακέτο νέων μέτρων για το 2019 και το 2020

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Με ένα πρωτογενές πλεόνασμα-μαμούθ, που ξεπερνάει ακόμη και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις έκλεισε σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ) το 2016, αλλά αυτό δεν ανέσχεσε τις πιέσεις των δανειστών για επιπλέον μέτρα τα επόμενα χρόνια, γεγονός που υποχρεώνει την κυβέρνηση να συμφωνήσει σε μειώσεις συντάξεων και αφορολογήτου ορίου 2% του ΑΕΠ το 2019 και το 2020.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΓΛΚ, το πρωτογενές πλεόνασμα του 2016 διαμορφώθηκε τελικά σε 3,8% του ΑΕΠ, έναντι στόχου 0,5%. Κι αν δεν είχε δοθεί το βοήθημα στους συνταξιούχους, θα ξεπερνούσε το 4%. Σύμφωνα με αρμόδια στελέχη του ΓΛΚ, από αυτό το πρωτογενές πλεόνασμα των 6,8 δισ. ευρώ, τα 4,5 δισ. περίπου ή 2,5% του ΑΕΠ είναι επαναλαμβανόμενο, δηλαδή οφείλεται στην απόδοση μέτρων μόνιμου χαρακτήρα. Τα στοιχεία του ΓΛΚ δεν έχουν επικυρωθεί ακόμη από τη Eurostat, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε κάποιες αλλαγές (η ΕΛΣΤΑΤ θα ανακοινώσει το τελικό αποτέλεσμα στις 21 Απριλίου και η Eurostat στις 24 του μήνα). Όμως, τα ίδια στελέχη υποστηρίζουν

πως αν συνυπολογιστούν τα μέτρα που έχουν ήδη ψηφιστεί, κυρίως αυξήσεις έμμεσων φόρων στα καύσιμα, τον καφέ, την κινητή τηλεφωνία κ.λπ. επιτυγχάνεται άνετα ο στόχος του 2017 (1,75%) και προσγγίζεται αυτός του 2018 (3,5%).

Παρά το εντυπωσιακό δημοσιονομικό αποτέλεσμα, η κυβέρνηση υποχρεώθηκε ωστόσο να δεχθεί ένα βαρύ πακέτο νέων μέτρων που θα ληφθούν ούτως ή άλλως το 2019 και το 2020 και το οποίο θα συνοδευθεί με αντιμετρα, τα οποία ωστόσο θα εφαρμοστούν στο μέτρο και τον βαθμό που υπάρχει δημοσιονομικός χώρος, εάν δηλαδή μετά την εφαρμογή των μέτρων υπάρχει υπέρβαση του στόχου του 3,5% του ΑΕΠ. Η επιμονή των πιστωτών να «κλείσουν» και να νομοθετηθούν από τώρα μέτρα για μετά μια διετία είναι αποτέλεσμα της απόλυτης έλλειψης εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση και τη χώρα. Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση αποδέχθηκε:

1. Την περικοπή των συντάξεων σε ποσοστό από 5% έως 30% μέσω της μείωσης της προσωπικής διαφοράς το 2019, με δημοσιονομική απόδοση 1% του ΑΕΠ. Σε τεχνικό επίπεδο, η κυβέρνηση προπαθεί να περιορίσει το «κούρεμα» της προσωπικής διαφοράς στις χαμηλότερες συντάξεις, προτείνοντας να υπάρ-

ξουν περικοπές και στις επικουρικές.

2. Τη μείωση του αφορολογήτου ορίου στα 5.900 ευρώ για τον άγαμο το 2020, με δημοσιονομικό όφελος 1% του ΑΕΠ. Ωστόσο, η μείωση του αφορολογήτου μπορεί να επισπευσθεί και να τεθεί σε εφαρμογή το 2019, αν διαπιστωθεί ότι δεν επιτυγχάνεται ο στόχος.

3. Η απόφαση για την επίσχευση της μείωσης του αφορολογήτου θα λαμβάνεται από τους θεσμούς, με βάση τις εκτιμήσεις τους στα μέσα του 2018. Αρχικά το ΔΝΤ ήθελε να είναι αποκλειστικά δική του αρμοδιότητα η απόφαση. Σ' αυτό διαφώνησε η Κομισιόν, αλλά συμφώνησε η ΕΚΤ, προκειμένου να αποφευχθεί εμπλοκή. Τελικώς, υιοθετήθηκε η άποψη του ΔΝΤ και ο «κόφτης» περνάει στα χέρια του, προκειμένου να ξεπεραστεί η απαίτηση για πρόσθετα μέτρα, καθώς οι επιφυλάξεις του Ταμείου για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων διατηρούνται.

4. Στα εργασιακά, η συμφωνία προβλέπει ότι δεν θα γίνει καμία αλλαγή έως το τέλος του προγράμματος. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η κυβέρνηση δέχθηκε να μην αποκατασταθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, η επεκτασιμότητα των κλαδικών συμβάσεων κ.λπ.,

ενώ το ΔΝΤ απέσυρε το αίτημα για αύξηση του ορίου των απολύσεων και για θεσμοθέτηση της ανταπεργίας (λοκ άουτ). Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η συμφωνία προβλέπει πως θα θεσμοθετηθεί ωστόσο από τώρα η επεκτασιμότητα των συλλογικών συμβάσεων για τον Σεπτέμβριο του 2018. Επίσης, η κυβέρνηση δέχθηκε την περικοπή κάποιων προνομίων των συνδικαλιστών.

5. Στα ενεργειακά, η κυβέρνηση έχει αποδεχθεί την πώληση λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ, που θα αντιστοιχούν σε ποσοστό 40% της παραγωγικής ισχύος της επιχείρησης. Επίσης, αποδέχθηκε ρήτρα πώλησης και υδροηλεκτρικών μονάδων, αν διαπιστωθεί ότι δεν επαρκεί η πώληση των λιγνιτικών για την επίτευξη του στόχου ή δεν υπάρχει ενδιαφέρον από τους επενδυτές να αγοράσουν μόνο λιγνιτικές.

Όλα αυτά είναι το ακριβό αντίτιμο που πρέπει να καταβάλει η κυβέρνηση, προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για την ελάφρυνση του χρέους και την ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ. Το μεγαλύτερο άμεσο όφελος ωστόσο είναι η άρση της αβεβαιότητας που ροκανίζει από το τελευταίο τρίμηνο του 2016 ήδη τα ψήγματα ικμάδας της οικονομίας.

Μεταρρυθμίσεις και μετά τα μέτρα για το χρέος

Της ανταποκριτριάς μας στην ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΚΟΥ**

Όσο συνεχίζονται οι επιπλοκές στη διαπραγμάτευση για την τεχνική συμφωνία, τόσο το ζήτημα της βιωσιμότητας του χρέους περνάει σε δεύτερη μοίρα, αν και το ΔΝΤ επιμένει ότι θα χρειαστεί επίσης μία δέσμευση των Ευρωπαίων σε περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσής του προτού συμμετάσχει με χρηματοδότηση στο ελληνικό πρόγραμμα.

Η συζήτηση για το χρέος αναμένεται να καθυστερήσει, καθώς ο εκπρόσωπος του ΔΝΤ Τζέρι Ράις κατέστησε σαφές την Πέμπτη ότι πρώτα θα πρέπει να συμφωνηθούν τα μέτρα για τις μεταρρυθμίσεις και μετά να εξετασθούν εκείνα για την ελάφρυνση του χρέους. Όπως είπε χαρακτηριστικά, «η ελάφρυνση του χρέους θα είναι συμπληρωματική σε αυτά». Ερωτώμενος εάν το θέμα του ελληνικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του χρέους, θα συζητηθεί κατά την Εαρινή Σύνοδο του ΔΝΤ, απάντησε ότι μέχρι στιγμής δεν γνωρίζει αν υπάρχει στην ατζέντα συγκεκριμένη συνάντηση για την Ελλάδα.

Μία μελέτη βιωσιμότητας του χρέους, ωστόσο, υπό τον πρώην διευθυντή Οικονομικής Πολιτικής του υπουργείου Οικονομίας της Γερμανίας, Γέρομιν Ζετσελμάγερ, για λογαριασμό του ινστιτούτου Peterson, συντάσσεται περισσότερο με την ανάλυση του ΔΝΤ, καθώς εκτιμά ότι οι στόχοι για τη δημοσιονομική προσαρμογή και την ανάπτυξη δεν είναι ρεαλιστικοί με βάση την εμπειρική ανάλυση της διεθνούς εμπειρίας και με δεδομένη τη δημοσιονομική προσαρμογή που έχει ήδη γίνει στην Ελλάδα – και τη συρρίκνωση της οικονομίας που αυτή έχει προκαλέσει.

Σύμφωνα με τον κ. Ζετσελμάγερ, τα μέτρα που έχουν ήδη συμφωνηθεί στο Eurogroup για την ελάφρυνση του ελληνικού χρέους θα πρέπει να φτάσουν σε «ακραία» σενάρια για να το καταστήσουν βιώσιμο. Εκτιμά δε ότι αυτό πιθανώς να μην είναι πολιτικά ή και τεχνικά εφικτό, καθώς μεταξύ άλλων υπολογίζει ότι θα σήμαινε παράταση των λήξεων των δανείων του ΕFSF μέχρι το 2080 ή και αργότερα, ενώ η οφειλή της Ελλάδας θα παρέμενε άνω των 100 δισ. για πολλές δεκαετίες. Ετσι, καταλήγει ότι θα χρειαστούν είτε περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσης του χρέους ή επέκταση των προγραμμάτων στήριξης πέραν του 2018.

Στο πρώτο σενάριο, η μελέτη προτείνει επέκταση των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους και στα διμερή δάνεια, ή τη μείωση του κόστους του δανείου του ΕFSF μέσω «δημιουργικών χρηματοδοτικών κινήσεων», που θα «κλειδώνουν» τα σημερινά χαμηλά επιτόκια. Οι συντάκτες της έκθεσης όμως φαίνεται να προτιμούν συνδυασμό μέτρων μείωσης του χρέους με συνέχιση της χρηματοδότησης μέσω του ESM, καθώς όπως γράφουν, «θα έσωζε χρήματα στην Αθήνα που θα δανειζόταν με χαμηλά επιτόκια και θα περιορίζε την ανάγκη για μεγάλη ελάφρυνση του χρέους», κάτι για το οποίο όμως παραδέχονται ότι δεν υπάρχει ισχυρή πολιτική βούληση ούτε στην Αθήνα ούτε στις άλλες πρωτεύουσες της Ευρώζωνς. Ετσι, αν δεν υπάρξει άλλο πρόγραμμα χρηματοδότησης μετά το 2018, προτείνουν ως εναλλακτική την παροχή περαιτέρω ελάφρυνσης του χρέους υπό την προϋπόθεση επίτευξης μιας σειράς διαρθρωτικών ή δημοσιονομικών στόχων που θα έχουν ορισθεί και θα εποπτεύονται για μια περίοδο 3-5 ετών. Όπως εκτιμούν, μία συμφωνία για ελάφρυνση του χρέους υπό προϋποθέσεις «θα μπορούσε να επιτρέψει και στις δύο πλευρές να κηρύξουν πολιτική νίκη», επιτρέποντας παράλληλα τη βιώσιμη επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές κεφαλαίων.

Αμερικανός αναλυτής δήλωσε στην «Κ» ότι δίνει μεγάλη προσοχή σε αυτή την έκθεση, καθώς προσφέρει περισσότερα στοιχεία από τις προηγουμένως για τις υποθέσεις πάνω στις οποίες βασίζεται. Από την πλευρά του ο κ. Ράις υπεραμύνθηκε της στάσης του ΔΝΤ στη διαπραγμάτευση, τονίζοντας ότι ο ρόλος του είναι να εστιάζει στη σωστή οικονομική ανάλυση για ένα αξιόπιστο πρόγραμμα που να μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη. Εκτίμησε μάλιστα ότι όλοι οι θεσμοί εργάζονται με καλή θέληση για να προχωρήσει όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Οι ημερομηνίες-σταθμοί

2017 Συνολικές πληρωμές χρέους **15,4** δισ. ευρώ, εκ των οποίων **10** δισ. ευρώ ομόλογα και άλλες ωριμάνσεις χρέους και **5,4** δισ. ευρώ τόκοι.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Γολγοθάς μέτρων και από τα μέσα του 2018

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Μπορεί κανείς να το ονομάσει 4ο μνημόνιο, μπορεί και όχι. Η ονομασία δεν έχει σημασία. Η ουσία είναι ότι οι πληροφορίες για τους όρους που συνοδεύουν την προκηθεσινή συμφωνία στο Eurogroup, αλλά και την επικείμενη ελάφρυνση του χρέους, σε συνδυασμό με την ήδη σημειωθείσα επιδείνωση των αναπτυξιακών προοπτικών για φέτος σε σχέση με τις προβλέψεις, προεξοφλούν πως η Ελλάδα έχει μπροστά της έναν Γολγοθά μέτρων και επιτήρησης μετά τη λήξη του τρίτου μνημονίου, στα μέσα το 2018.

Η καθυστέρηση στην αξιολόγηση, κατ' αρχάς, έχει μέχρι στιγμής κοστίσει πάνω από 1% του ΑΕΠ, δηλαδή περίπου 1,8 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμά πλέον ότι η ανάπτυξη –εφόσον η αξιολόγηση κλείσει άμεσα– θα περιοριστεί στο 1,5%-1,8%, έναντι επίσημης πρό-

βλεψης για 2,7% και έναντι προηγούμενης δικής της για 2,5%. Το αρμόδιο τμήμα συστημικής ελληνικής τράπεζας, εξάλλου, βλέπει – με την ίδια προϋπόθεση– ότι η ανάπτυξη θα διαμορφωθεί γύρω στο 1%. Η αναθεώρηση προς τα κάτω των προβλέψεων για την ανάπτυξη, εφόσον επιβεβαιωθούν, είναι πιθανό να ανοίξει το 2018 θέμα «ενίσχυσης» των μέτρων των επόμενων ετών.

Για τη ρύθμιση του χρέους, εξάλλου, σύμφωνα με πληροφορίες από παράγοντες που συμμετέχουν στη διαπραγμάτευση, εξετάζεται το ενδεχόμενο –εφόσον αποφασιστεί– να γίνει σε δόσεις, ανάλογα με την επίτευξη κάθε φορά συγκεκριμένων στόχων. Η αιρεσιμότητα αυτή θα αφορά τη βελτίωση του προφίλ του χρέους (μέσω της επιμήκυνσης και του περιορισμού του επιτοκιακού κινδύνου), λειτουργώντας έτσι ως έμμεσος μηχανισμός επιβολής πειθαρχίας και διορθωτικών κινήσεων, σε περίπτωση υστέρησης

Τα καλά, τα κακά σενάρια, η πολυπόθητη ανάπτυξη και ο καθοριστικός ρόλος του ΔΝΤ το 2019, 2020.

έναντι των στόχων για το πρωτογενές πλεόνασμα.

Εκείνο, όμως, που καθιστά σχεδόν βέβαιο το γεγονός ότι για την Ελλάδα δεν θα υπάρξει καθαρή έξοδος από το μνημονιακό καθεστώς μετά το 2018, είναι ο προβλεπόμενος αποφασιστικός ρόλος του ΔΝΤ στον μηχανισμό, που θα διαμορφώνει τις προβλέψεις για το 2019 και το 2020 και άρα θα καθορίζει πόσα μέτρα –και αντιμετρα– θα λαμβάνονται. Πηγές με γνώση των διαπραγματεύσεων, αναφέρουν ότι το ΔΝΤ θα έχει το πάνω χέρι σε αυτό τον μηχανισμό, παρότι τυπικά θα συναποφασίζει με την Κομισιόν.

Κάτι που προεξοφλεί ουσιαστικά ότι το πακέτο μέτρων θα είναι βαρύ και τα αντιμετρα ψαλιδισμένα. Το θέμα αποτέλεσε αιτία δυσάρεσκιας της κυβέρνησης και μεγάλο αγκάθι των διαπραγματεύσεων των τελευταίων ημερών.

Πυκνές εξελίξεις

Όλα θα μπουν στο τραπέζι το επόμενο διάστημα, που προβλέπεται πυκνό σε εξελίξεις. Την ώρα που στην Αθήνα οι θεσμοί θα επιχειρούν το κλείσιμο της συμφωνίας με την κυβέρνηση, θα προετοιμάζεται η εαρινή σύνοδος του ΔΝΤ, 21-23 Απριλίου. Εκεί, όπου αναμένεται να γίνουν οι ουσιαστικές συζητήσεις μεταξύ Γερμανίας και ΔΝΤ για την ελάφρυνση του χρέους. Στις 21 Απριλίου η Αθήνα θα επιχειρήσει να προκαταλάβει θετικά τις διαπραγματεύσεις, ανακοινώνοντας τα πολύ καλά αποτελέσματα του πρωτογενούς πλεονάσματος του 2016, τα οποία επικυρώνει η Eurostat στις 24 Απριλίου.

Το καλό σενάριο εξακολουθεί να προβλέπει συμφωνία εφ' όλης της ύλης, με συγκεκριμενοποίηση των μέτρων για την ελάφρυνση του χρέους στο Eurogroup της 22ας Μαΐου. Αυτό αφήνει αρκετό χρόνο, ώστε να εγκρίνει –πιθανώς τον Ιούνιο– το ΔΝΤ τη δική του συμμετοχή στο πρόγραμμα και να πληρωθούν με ασφάλεια, τον Ιούλιο, τα περίπου 7,5 δισ. ευρώ των δανειακών υποχρεώσεων της χώρας.

Το ίδιο σενάριο προβλέπει την ίδια περίπου περίοδο, στις αρχές του καλοκαιριού, έγκριση και από την ΕΚΤ της ένταξης στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης των ελληνικών ομολόγων, αν και η εφαρμογή του προγράμματος ενδέχεται να ξεκινήσει τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με αρμόδιες πηγές.

Για την έξοδο στις αγορές, σε μια τέτοια ομαλή εξέλιξη, ο σχεδιασμός προβλέπει 1-2 εκδόσεις για την άντληση 2 δισ. ευρώ το πολύ από φέτος, εκτός αν αυτή συνδυαστεί με ανταλλαγή με το

ομόλογο που λήγει το 2019, οπότε το ποσό θα ανέβει ίσως στα 4-5 δισ. ευρώ.

Ακόμη και στο καλό σενάριο, εννοείται ότι η Ελλάδα δεν φιλοδοξεί να χρηματοδοτεί τις δανειακές της ανάγκες εξ ολοκλήρου από τις αγορές μετά το 2018, χωρίς δεκαδικά. Νέο μνημόνιο, με τη μορφή νέας χρηματοδότησης, δεν συζητείται αυτή τη στιγμή, αλλά είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει μια στήριξη, με τη μορφή ανοιχτής πιστωτικής γραμμής σε περίπτωση ανάγκης ή με τη μορφή εγγύησης συμμετοχής του ESM σε νέες εκδόσεις (π.χ. κατά 50%).

Εναλλακτικά, στο «κακό» σενάριο, το υφιστάμενο πρόγραμμα θα παραταθεί, με τα αναπορόφτα κεφάλαια (που περισσεύουν από την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών). Και στη μία και στην άλλη περίπτωση, ο έλεγχος βάσει στόχων είναι δεδομένος, αν και στην πρώτη αυτός θα είναι πιο χαλαρός.

Οι πολλοί εσωκομματικοί «σκόπελοι» του κ. Τσίπρα

Η συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής - Ο βασικός στόχος και η απειλή για εκλογές

Των **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ,**
ΔΗΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Με το βλέμμα στραμμένο στη σημερινή συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και τη συνάντηση που θα έχουν αύριο η Γερμανίδα καγκελάριας κ. Άγκελα Μέρκελ με τη διευθύντρια του ΔΝΤ κ. Κριστίν Λαγκάρντ, με επίκεντρο τη ρύθμιση του ελληνικού χρέους, κινείται ο κ. Αλ. Τσίπρας στον απόηχο της κατ' αρχήν συμφωνίας του Eurogroup της Βαλέτας.

Στην Κεντρική Επιτροπή ο πρωθυπουργός θα χαρτογραφήσει το εύρος των εσωκομματικών αντιδράσεων στα επερχόμενα μέτρα για μείωση των συντάξεων και του αφορολογήτου, ενόψει της ψήφισης της συμφωνίας στη Βουλή. Παράλληλα, οι όποιες αποφάσεις για το χρέος στη συνάντηση του Βερολίνου θα είναι καθοριστικές, διότι θα λειτουργήσουν ως «γλυκαντικό» για την αποδοχή της από τα κομματικά στελέχη και την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, και, επί του παρόντος τουλάχιστον, τίθενται από το Μέγαρο Μαξίμου ως προϋπόθεση για να γίνει αποδεκτό από την κυβέρνηση το πακέτο των μέτρων για 2019-20.

Επί της ουσίας, δηλαδή, η κυβέρνηση προεξοφλεί ότι πριν από το Eurogroup της 22ας Μαΐου θα έχει διαμορφωθεί μια συνολική συμφωνία με τους εταίρους για το «ελληνικό ζήτημα», που θα περιλαμβάνει εκτός της ψήφισης των μέτρων αποφάσεις για το χρέος και συνακόλουθα την ένταξη της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ. Μόνον, έτσι, προσθέτει, μπορεί η συμφωνία να γίνει αποδεκτή. Αντιθέτως, στελέχη της αντιπολίτευσης, που έχουν διαυλούς επικοινωνίας με παράγοντες της διαπραγμάτευσης, διατηρούν σοβαρές επιφυλάξεις και δεν αποκλείουν να υπάρξει νέος γύρος υποσχέσεων προς την Αθήνα για το χρέος, και η πλήρης συμφωνία, που θα επιτρέψει τη συμμετοχή του ΔΝΤ με χρηματοδότηση στο ελληνικό πρόγραμμα, την ένταξη στο QE και τη δοκιμαστική έξοδο στις αγορές, να μετατεθεί για τον Οκτώβριο, δηλαδή μετά τις γερμανικές εκλογές.

Σε κάθε περίπτωση, στο κυβερνητικό στρατόπεδο, αλλά και ευρύτερα στο πολιτικό φάσμα, μετά το προχθεσινό Eurogroup κυριαρχεί

Ο κ. Αλ. Τσίπρας, για να μειώσει τις εσωκομματικές αντιδράσεις, θα προσπαθήσει να πείσει το κόμμα και τους βουλευτές πως η συμφωνία είναι θετική.

η εκτίμηση ότι εάν οι εξελίξεις είναι ευθυγράμμιση και ο κ. Τσίπρας επιτύχει την ψήφιση των μέτρων από τις κοινοβουλευτικές ομάδες ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ, το ενδεχόμενο των πρόωγων εκλογών απομακρύνεται οριστικά. Όπως αναφέρεται, χαρακτηριστικά, η κυβέρνηση κερδίζει πολιτικό χρόνο μέχρι τουλάχιστον το καλοκαίρι του 2018. Βεβαίως, το επίσημο κυβερνητικό αφήγημα προβλέπει εξάντληση της τετραετίας και εκλογές το φθινόπωρο του 2019.

Όμως είναι εξαιρετικά αμφίβολο εάν ο πρωθυπουργός θα επιλέξει ναβάλει ο ίδιος την υπογραφή του στην περικοπή έως και 900.000 συντάξεων από την 1η Ιανουαρίου του 2019, όπως προβλέπει η συμφωνία της Βαλέτας. Πάντως, «κλειδί» για την ψήφιση των επερχόμενων μέτρων από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ είναι αυτά να έχουν γίνει αποδεκτά από την Κεντρική

Επιτροπή του κόμματος, πίσω από τις αποφάσεις της οποίας αναμένεται να «καλυφθούν» ενόψει των αναμενόμενων κοινωνικών αντιδράσεων οι βουλευτές του κόμματος. Υπ' αυτή, δε, την έννοια, η σημερινή συνεδρίαση θεωρείται εξαιρετικά κρίσιμη.

Δυσωσέσκεια

Ηδη, κυβερνητικά και κομματικά στελέχη έχουν μεταφέρει αρμοδίως ένα κλίμα βουβής –για την ώρα– δυσωσέσκειας και μεγάλης αμηχανίας στην κομματική βάση, που αναμένεται ότι με τον έναν ή τον άλλο τρόπο θα εκδηλωθούν αύριο. Στο να ακουστούν ενστάσεις επί της συμφωνίας και της διαπραγματευτικής στρατηγικής της κυβέρνησης βοηθούν, σύμφωνα με έμπειρα κομματικά στελέχη, δύο στοιχεία: κατά πρώτον, η Κεντρική Επιτροπή συγκαλείται με μοναδικό θέμα συζή-

τησης την τρέχουσα διαπραγμάτευση. Ετσι, δεν θα μπορούν να επιστρατευθούν τακτικισμοί όπως η ανάδειξη άσχετων θεμάτων, προκειμένου να «ξεστράτισει» η συζήτηση. Κατά δεύτερον, η συγκυρία δεν επιβάλλει πόλωση, δεν υπάρχει η πίεση εκλογών ή κάποια ισχυρή εσωκομματική ομαδοποίηση που να απαιτούν σαφείς διαχωριστικές γραμμές και στρατόπεδα, κάτι που ευνοεί την ελεύθερη έκφραση, τη διατύπωση προβληματισμών.

Ένα ερώτημα είναι αν θα τεθούν σε ψηφοφορία η έγκριση των χειρισμών της κυβέρνησης στη διαπραγμάτευση και το πλαίσιο της συμφωνίας όπως έχει διαμορφωθεί. Εκτιμάται ότι ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, το «προεδρικό» στρατόπεδο δεν θα αντιμετωπίσει πρόβλημα και θα εξασφαλίσει με ευκολία τη στήριξη ποσοστού της τάξεως τουλάχιστον 80%, δεδομένης και την υποστήριξης στη συμφωνία από τον Ευκλείδη Τσακαλώτο, ο οποίος διατηρεί ισχυρά ερείσματα στο εσωτερικό των «53+».

Ο κ. Τσίπρας αναμένεται να επιμείνει στο θετικό αφήγημα του πρόσκαιρου συμβιβασμού, προκειμένου να εξασφαλιστεί η φυγή προς τα εμπρός, ο οικονομική ανάπτυξη που θα επιτρέψει στην κυβέρνηση να βγάλει τη χώρα από τα μνημόνια και να εστιάσει, στη συνέχεια, στην υλοποίηση του δικού της προγράμματος.

Στην αναμενόμενη κριτική επί των κυβερνητικών επιλογών και χειρισμών, αντίστοιχη εκείνης που ο Νίκος Φίλης διατύπωσε στην προηγούμενη συνεδρίαση της Κ.Ε., στην ανάδειξη θεμάτων ασύμβατων με τις προτεραιότητες του ΣΥΡΙΖΑ, όπως αυτό της ΔΕΗ, στο οποίο έχει επιμείνει ο Πάνος Σκουρλέτης, στις φωνές που αναμένεται να ακουστούν υπέρ της επιλογής για προσφυγή στις κάλπες έναντι της νέας υποχώρησης, ο κ. Τσίπρας αναμένεται να απαντήσει σε δύο επίπεδα: αναδεικνύοντας εαυτών ως βασικό θεματοφύλακα της αριστερής ψυχής του ΣΥΡΙΖΑ και προβάλλοντας το επιχείρημα ότι, επί της ουσίας, δεν υπάρχει εναλλακτική πολιτική πρόταση, ότι εάν η χώρα πάει σε εκλογές και ο ΣΥΡΙΖΑ χάσει την εξουσία, τότε θα είναι πολύ πιο δύσκολο για την κοινωνία το πρόγραμμα που θα φέρει η νέα κυβέρνηση.

Κεντροαριστερό παζλ για 4+1 βασικούς παίκτες

Ο ένας αναμένει τις κινήσεις του άλλου

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Την παροιμία φοβάται ο Γιάννης το θεριό και το θεριό τον Γιάννη θυμίζουν πλέον όσα συμβαίνουν στην Κεντροαριστερά, με όλους τους πρωταγωνιστές να περιμένουν από τους «αντιπάλους» τους τις επόμενες κινήσεις τους για να λάβουν τις δικές τους αποφάσεις. Σημειωτέον ότι αυτό συμβαίνει όχι μόνον ανάμεσα στο Ποτάμι και στην Ωρα Αποφάσεων. Αλλά και μεταξύ της Φώφης Γεννηματά και του κ. Ευ. Βενιζέλου, καθώς και στο ΠΑΣΟΚ αδυνατούν να προβλέψουν πώς θα κινηθεί πολιτικά ο τελευταίος.

Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα από την αρχή, σε μια προσπάθεια να βάλουμε τουλάχιστον σε μια σειρά τα κομμάτια του παζλ. Η απόφαση των τριών (Αννας Διαμαντοπούλου, Γιάννη Ραγκούση και Γιώργου Φλωρίδη) να μετεξελιχθούν την πολιτική τους κίνηση σε κόμμα είναι πλέον δεδομένη. Στις 29 Απριλίου θα συγκληθεί για πρώτη φορά η εθνική τους επιτροπή, όπως την ονομάζουν και αυτή θα ανακοινώσει τον οδικό χάρτη της Ωρας Αποφάσεων. Δηλαδή, τη συγκρότηση τοπικών κομματικών επιτροπών ανά τη χώρα, το πλαίσιο του διαλόγου για την οριστικοποίηση των προγραμμάτων τους θέσεων και κυρίως την προαναγγελία ενός ιδρυτικού Συνεδρίου του προσεχιά Σεπτεμβρίου από το οποίο θα γεννηθεί και επισήμως πλέον το νέο κόμμα.

Οι τρεις επιθυμούν διακαώς στον σχεδιασμό τους να μετέχει και ο Στ. Θεοδωράκης. «Μακάρι να λάβει τις αποφάσεις του μέχρι τις 29 Απριλίου, γιατί αλλιώς θα πρέπει να προχωρήσουμε μόνοι μας» λένε οι συνεργάτες τους, χωρίς να κρύβουν την ανησυχία τους για τη ζημία που θα προκαλέσει και στις δύο πλευρές το αντίθετο σενάριο. Ο επικεφαλής του Ποταμιού, ωστόσο, δεν δείχνει να βιάζεται. Εκείνος ιδανικά θα επιθυμούσε η Ωρα Αποφάσεων και το Ποτάμι να συνδιαμορφώσουν υπό την ηγεσία του έναν νέο φορέα και το θέμα της ηγεσίας να λυθεί μετά τις εκλογές, όποτε κι αν γίνουν. Θεωρεί αδια-

νόητη την «απαίτηση» των τριών να αυτοκαταργηθεί ένα κοινοβουλευτικό κόμμα χάριν της βούλησής τους να ιδρύσουν ένα νέο και εκτιμά ότι τελικά θα ενδώσουν στην πρότασή του να δημιουργηθεί μια κοινή πολιτική ομπρέλα Ποταμιού-Ωρας Αποφάσεων.

Οι τρεις, όμως, αρνούνται μια τέτοια λύση. Επικαλούνται τις δημοσκοπήσεις για να υποστηρίξουν ότι το Ποτάμι έχει κλείσει οριστικά τον κύκλο του και διαρκώς επαναλαμβάνουν ότι ο προοδευτικός χώρος χρειάζεται ένα πραγματικά νέο κόμμα. Όπως εγράφη προ εβδομάδος, έχουν

Τι θα κάνουν

οι «τρεις», ο Σταύρος Θεοδωράκης και ο αστάθμητος παράγων Ευάγγελος Βενιζέλος.

ήδη συμφωνήσει και τη λύση της τριπλής συναρχηγίας μέχρι τις εκλογές –αν ο κ. Θεοδωράκης δεν συνεργαστεί μαζί τους– ενώ ο Γιάννης Ραγκούσης κατέστησε σαφές και κάτι ακόμη. Ακόμη κι αν προκύψουν εκλογές πριν από το Σεπτέμβριο –δηλαδή πριν από το Συνεδριό τους– η Ωρα Αποφάσεων θα δώσει το «παρόν» στις κάλπες.

Σε όλα τούτα υπάρχει βέβαια και ένας εντελώς αστάθμητος παράγοντας: Ο Ευ. Βενιζέλος. Όσοι συνομιλούν μαζί του έχουν αντιληφθεί από καιρό ότι ασφυκτιά στο κόμμα του κυρίως λόγω της αμφιθυμίας της κ. Γεννηματά έναντι του ΣΥΡΙΖΑ. Μετά και την επιστροφή Παπανδρέου, οι περισσότεροι προδικάζουν ότι είναι θέμα χρόνου η αποχώρησή του από το ΠΑΣΟΚ, ενώ όσοι τον ξέρουν καλά, αποκλείουν το ενδεχόμενο να κατέλθει με τη Ν.Δ. Οι αποφάσεις του κ. Βενιζέλου, όμως, είναι προφανές ότι θα επηρεάσουν όλο τον χώρο. Και κυρίως αν δεν επιλέξει τον οικειοθελή παροπλισμό του και κάνει το βήμα ενός νέου ξεκινήματος, όπως τον προτρέπουν οι πολιτικοί του φίλοι θεωρώντας αδιανόητο να πάει σπίτι του.

Η Νέα Δημοκρατία προβλέπει κατάρρευση του ΣΥΡΙΖΑ

Στην Πειραιώς είναι πεπεισμένοι ότι η κυβέρνηση δεν μπορεί να οδηγήσει τη χώρα στην επιτυχία του προγράμματος

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Αν προέκυψε μία ειδηση από τις συναντήσεις του Κυριάκου Μητσοτάκη με τους πολιτικούς αρχηγούς την εβδομάδα που πέρασε –πέρα από την αλλαγή στάσης του Βασίλη Λεβέντη για τον πρόεδρο της Ν.Δ.– ήταν η εκτίμηση που εξέφρασε στο τετ α τετ με τον κ. Λεβέντη ότι στο τέλος του 2017 -αρχές του 2018 θα σπηθούν κάλπες. Για την ώρα, πάντως, εκτίμηση στενών συνεργατών του προέδρου της Ν.Δ. είναι ότι, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, η κυβέρνηση θα προχωρήσει σε ανασχηματισμό.

Η εκτίμηση απηχεί την κυρίαρχη πεποίθηση του προέδρου της Ν.Δ. εδώ και μήνες ότι η αξιολόγηση θα κλείσει –κατά πάσα πιθανότητα στις 22 Μαΐου. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η κυβέρνηση θα καταφέρει να βρει ένα αφήγημα που θα αναστρέψει τη δημοσκοπική κατάρρευση του ΣΥΡΙΖΑ. Πολύ περισσότερο, η πραγματική οικονομία δεν θα βρει τον βηματισμό της, καθώς η ζημία που έχει γίνει από τις καθυστερήσεις είναι μεγάλη.

Τι σημαίνει αυτό; Οτι η κυβέρνηση θα περάσει την παραδοσιακή νηνεμία του ελληνικού θέρους και των «μπάνιων του λαού». Ακολου-

θούν οι γερμανικές εκλογές, στις οποίες προσβλέπει για κάποια αλλαγή στάσης του Βερολίνου. Το φθινόπωρο, όμως, στην πραγματικότητα, η χώρα θα έχει εισέλθει σε προεκλογική περίοδο. Κι αυτό διότι στην Πειραιώς είναι πεπεισμένοι ότι η κυβέρνηση δεν μπορεί να οδηγήσει τη χώρα στην επιτυχία αυτού του προγράμματος και στο μεταξύ η χώρα θα έρθει αντιμέτωπη με σοβαρές χρηματοδοτικές ανάγκες.

Τούτων δοθέντων, όπως το έθετε στενός συνεργάτης του προέδρου της Ν.Δ., «προτού ακόμη γίνει αντιληπτό από την κοινή γνώμη ότι έχει αποτύχει πλήρως και αυτό, η κυβέρνηση θα επιχειρήσει να αποδράσει θέτοντας δικά της ψευδεπίγραφα διλήμματα». Ανεξάρτητη από το παράθυρο ευκαιρίας που ενδεχομένως αναζητήσει ο Αλέξης Τσίπρας για να προχωρήσει σε εκλογές, στην Πειραιώς εκτιμούν ότι η ολοκλήρωση της αξιολόγησης θα σηματοδοτήσει και την έλευση μιας οιονεί προεκλογικής περιόδου.

Επιτυχημένη κίνηση

Υπό αυτό το πρίσμα, κάνοντας τον απολογισμό των συναντήσεων του κ. Μητσοτάκη με τους πολιτικούς αρχηγούς, στην Πειραιώς μιλούν για μια «στρατηγικά πετυχημένη ενέργεια». Ο πρόεδρος της

Ο κ. Μητσοτάκης πιστεύει πως η πραγματική οικονομία δεν θα βρει τον ρηματισμό της, καθώς η ζημία που έχει προκληθεί από τις καθυστερήσεις είναι μεγάλη.

Ν.Δ. με την πρωτοβουλία του μπήκε ο ίδιος στο κέντρο της πολιτικής ζωής, ενώ κέρδισε και πόντους σε περιπτώσεις αρχηγών που άλλαξαν τη συμπεριφορά τους απέναντί του, όπως ο κ. Λεβέντης. Η μεταστροφή του προέδρου της Ενωσης Κεντρώων, ο οποίος είχε φλερτάρει

ανοικτά με τον κ. Τσίπρα, δεν θεωρείται, πάντως, ανεξάρτητη από το γεγονός ότι η ψήφιση της απλής αναλογικής, η οποία φάνηκε να τον ταυτίζει με τον πρωθυπουργό, έφερε βαρύτερες απώλειες στο κόμμα του. Στενός συνεργάτης του κ. Μητσοτάκη σημείωνε ότι ο κ. Λε-

βέντης φαίνεται να συνειδητοποιήσει ότι η όποια ταύτιση τον καταστρέφει εκλογικά και δημοσκοπικά και γι' αυτό έκανε τη στροφή. Πρόσθετε, μάλιστα, με νόημα ότι αυτή η στροφή «μπορεί να έχει και βάθος και συνέχεια».

Όλα αυτά, βέβαια, θα έχουν σημασία μετά το εκλογικό αποτέλεσμα. Είτε είναι αυτοδύναμος είτε όχι, ο κ. Μητσοτάκης έχει διαμνηύσει δημοσίως σε όλους τους τόνους ότι θα απευθύνει προσκλητήριο συστράτευσης σε κυβερνητικό επίπεδο σε όσες πολιτικές δυνάμεις έχουν αναφορά την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Υπό αυτό το πρίσμα, οι συναντήσεις με τους πολιτικούς αρχηγούς λειτουργήσαν και ως πρόβα συνεννόησης σε ζητήματα που αφορούν την πορεία της χώρας.

Για την ώρα, αυτό που έχει σημασία για τη Ν.Δ. είναι ότι οι συναντήσεις ανέδειξαν με διαβαθμίσεις που αντανακλούν τις θέσεις και τις στοχεύσεις του κάθε κόμματος – την κοινή πεποίθηση ότι η ζημία που έχει προκληθεί στη χώρα είναι μεγάλη και ότι ο κ. Τσίπρας φέρει βαρύτερες ευθύνες.

Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η εικόνα που εκπέμπεται είναι αυτή της πολιτικής απομόνωσης του πρωθυπουργού. «Η Ν.Δ. είναι πρώτη πολιτική δύναμη και ο ΣΥ-

ΡΙΖΑ καταρρέει. Κανένας δεν θέλει να ταυτιστεί με τον κ. Τσίπρα ούτε αυτή τη στιγμή, ούτε πολύ περισσότερο αργότερα», σημείωνε χαρακτηριστικά πηγή της Ν.Δ. Ως προς το τελευταίο, ως ιδιαιτέρως σημαντικό κρίνεται το τετ α τετ του κ. Μητσοτάκη με τη Φώφη Γεννηματά, καθώς στην Πειραιώς εκλαμβάνουν τα μηνύματα που εκπέμφθηκαν ως ρήγμα στο οποίο φιλο-σύριζα μέτωπο εντός του ΠΑΣΟΚ και ως απόδειξη ότι η Ν.Δ. με το εδραιωμένο δημοσκοπικό προβάδισμα είναι η πολιτική δύναμη με την οποία επιδιώκουν να συνομιλούν τα κόμματα του ευρωπαϊκού τόξου.

Πολιτικές και ιδεολογικές διαφορές υπάρχουν, όπως ανέδειξε ακόμη και η συνάντηση με τον Σταύρο Θεοδωράκη, παρότι πολλές από τις απόψεις του Ποταμιού βρίσκονται κοντά σε αυτές της Ν.Δ. Βέβαια, ο κ. Θεοδωράκης έσπευσε να διαχωρίσει τον κ. Μητσοτάκη από την «όλη» Ν.Δ. Αυτό δεν άηχσε αρνητικά στα αυτιά συνεργατών του προέδρου της Ν.Δ., καθώς θεωρούν ότι ο κ. Μητσοτάκης έχει ευρύτερη απήχηση από τη Ν.Δ. Σημείωναν, ωστόσο, ότι η επικείμενη «δύση» από την πλευρά τρίτων δεν έχει κανένα νόημα, καθώς ο κ. Μητσοτάκης είναι πρόεδρος της Ν.Δ.

Συμμαχικές διεργασίες με έντονο παρασκήνιο

Το μήνυμα Τίλερσον για 2% αμυντικών δαπανών, η... έκθεση προόδου και η Γερμανία

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ**

Όσοι αντιλαμβάνονται τις πολλές φορές ράθυμες, αλλά πάντα περιπλοκές, διασυμμαχικές παρασκηνιακές συνεννοήσεις στην έδρα του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες, γνωρίζουν ότι οι ουσιαστικές αποφάσεις σπάνια λαμβάνονται στις ετήσιες συνόδους των ηγετών. Αυτές διαμορφώνονται από τους μόνιμους αντιπροσώπους των εθνών και συχνά οι... «βόμβες» εκρήκνυνται σε σχετικά ανύποπτες χρονικές στιγμές.

Μία από αυτές ήταν και η τελευταία Σύνοδος των υπουργών Εξωτερικών του ΝΑΤΟ (31/3), η οποία μάλιστα επισπεύσθηκε και πραγματοποιήθηκε μία εβδομάδα νωρίτερα, προκειμένου να κατορθώσει να είναι παρών ο επικεφαλής του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, Ρεξ Τίλερσον. Το μήνυμα του Αμερικανού ΥΠΕΞ ήταν σαφές και είχε ως αδιαμφισβήτητο αποδέκτη τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, τη Γερμανία. Ο κ. Τίλερσον ζήτησε άμεση εναρμόνιση με την κατευθυντήρια γραμμή του 2% αμυντικών δαπανών επί του ΑΕΠ, απαιτώντας και... έκθεση προόδου εντός διμήνου, κίνηση η οποία είχε και την ισχυρότατη στήριξη της Βρετανίας και του επικεφαλής του Φόρεϊν Οφίς, Μπόρις Τζόνσον.

Η αντίδραση του Γερμανού ΥΠΕΞ Ζίγκμαρ Γκάμπριελ ήταν αναμενόμενη. Ζήτησε συνοπولوجισμό στις δαπάνες αυτές και της ανθρωπιστικής βοήθειας που παρέχει ετησίως η Γερμανία, επιχείρημα το οποίο απέρριψε ο ίδιος ο Γ.Γ. του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ, φέρνοντας ως παράδειγμα τη Βρετανία η οποία –παρά τη σημαντική συμβολή της στα προγράμματα ανθρωπιστικής βοήθειας του ΟΗΕ– δαπανά πάνω από 2% του ΑΕΠ της.

Ωστόσο, όπως φαίνεται, το ΝΑΤΟ δεν είναι παρά μόνο ένα πεδίο της ολοένα και πιο φανεράς πίεσης την οποία ασκεί η Ουάσινγκτον προς το Βερολίνο. Την ίδια ημέρα, ο κ. Γκάμπριελ διαμαρτυρόταν δημοσίως (μέσω ανακοίνωσης του γερμανικού ΥΠΕΞ) και για την απόφαση του υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ να επιβάλουν δασμούς στις χαλυβουργίες της Γερμανίας (και ακόμη τεσσάρων ευρωπαϊκών χωρών).

Το Brexit

Τα τρία «C» (cash-capabilities-commitment) ως στρατηγική του ΝΑΤΟ, τη δεδομένη στιγμή δημιουργούν μεγάλη πίεση προς τη Γερμανία, καθώς 2% του ΑΕΠ θα σήμαινε ετήσιες αμυντικές δαπάνες περίπου 70 δισ. ευρώ. Δεδομένου ότι οι επόμενες σημαντικές χώρες

Χαμογελαστοί λίγο πριν από την οικογενειακή φωτογραφία ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ, ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Ρεξ Τίλερσον, και ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών, Μπόρις Τζόνσον.

Εφιαλτική η εικόνα ασφαλείας της Ευρώπης χωρίς τη Βρετανία – Η ανησυχία για τη Συρία.

που βρίσκονται είτε εντός είτε πολύ κοντά στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφαλείας είναι και οι δύο εκτός Ε.Ε. (η Τουρκία και οσονούγω η Βρετανία), η πίεση που ασκεί η Ουάσινγκτον προς το Βερολίνο έχει ουσιαστικό αντίκτυπο.

Ανώτατος αξιωματικός του ΝΑΤΟ εξηγεί στην «Κ» τη σημασία που έχει για την ασφάλεια της Ευρώπης η Βρετανία. Η πραγματικότητα σε αριθμούς είναι συντριπτική και εξηγεί σε πολύ μεγάλο βαθμό για ποιο λόγο η πρωθυπουργός της Βρετανίας Τερέζα Μέι έχει βάλει στις διαπραγματεύσεις για το Brexit τα ζητήματα ασφαλείας. Ο συγκεκριμένος αξιωματικός τονίζει ότι η Βρετανία παρέχει το 25% των δεδωμένων που διατηρεί η Ευροπo και το 20% του αμυντικού προϋπολογισμού της Ε.Ε. Επίσης, το 15% της παρουσίας των Ευρωπαίων του ΝΑΤΟ σε επιχειρησιακά πεδία ανήκει στις βρετανικές ένοπλες δυνάμεις. Η συγκεκριμένη εικόνα σημαίνει ότι πρακτικά, η Γερμανία και η Γαλλία, ως οι δύο μεγαλύτερες

οικονομίες της Ε.Ε., θα πρέπει αμέσως μετά το Brexit να προχωρήσουν σε σοβαρές επενδύσεις στον τομέα της ασφαλείας, ακόμη και αν η κατευθυντήρια γραμμή του 2% που θέτει το ΝΑΤΟ δεν υπήρχε.

Το μέτωπο της Συρίας

Αν και στις πρόσφατες επαφές στο ΝΑΤΟ το ζήτημα της Συρίας δεν συζητήθηκε παρά μόνον ακροθιγώς, ήταν εμφανής η ανησυχία τόσο για τις «ενστάσεις» της Τουρκίας ως προς την ανακατάληψη της Ράκα από τους τζιχαντιστές του Ισλαμικού Κράτους όσο και για τον τρόπο με τον οποίο οι ΗΠΑ θα διαμορφώσουν το σχήμα που θα προχωρήσει σε αυτή την επιχείρηση (ο νατοϊκός αξιωματικός χρησιμοποίησε τον όρο «configuration of forces»). Αντιθέτως, στο ΝΑΤΟ ανησυχούν για το τι ακριβώς θα επακολουθήσει μετά το πέρασ των επιχειρήσεων στη Συρία.

Ο ίδιος ανώτατος αξιωματικός του ΝΑΤΟ εκτίμησε ότι το ISIS θα εξακολουθήσει να υπάρχει με δύο τρόπους: Πρώτον, μέσω της μετακίνησης στελεχών του σε χώρες με ήδη υφιστάμενους πυρήνες. Πρόκειται για τη Λιβύη, τη Σομαλία, τη Νιγηρία (Μπόκο Χαράμ), το Αφγανιστάν και 16 ακόμη χώρες. Δεύτερον, μέσω της μεταφοράς στο τέταρτο πεδίο (μετά την ξηρά, τον

αέρα, τη θάλασσα), το οποίο είναι ο κυβερνοχώρος. Το ΝΑΤΟ αναπτύσσει δυνατότητες προκειμένου να μπορέσει να αποτρέπει κυβερνοεπιθέσεις οι οποίες πιθανότατα αποδειχθούν εξαιρετικά επιβλαβείς για την ασφάλεια των κρατών-μελών της Συμμαχίας.

Σχέσεις με Ρωσία

Ως προς τις σχέσεις με τη Ρωσία, είναι σαφές ότι έπειτα από την πυραυλική επίθεση προς την αεροπορική βάση Σαϊράτ του συριακού στρατού, μπαίνουν ξανά στον «πάγο». Την περασμένη εβδομάδα, έπειτα από αρκετούς μήνες συνεδρίασε το Συμβούλιο ΝΑΤΟ-Ρωσίας στις Βρυξέλλες, προκειμένου να γίνει αμοιβαία εννιμέρωση κυρίως για την παρουσία των συμμαχικών δυνάμεων στην Πολωνία και στις τρεις Βαλτικές χώρες, καθώς και την αντίστοιχη ενίσχυση των ρωσικών θέσεων στη δυτική περιφέρεια της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Η επιτάχυνση των εξελίξεων στη Συρία φαίνεται ότι δίνει ανάλογη ώθηση και στη δημιουργία του Κέντρου Διοίκησης για τον Νότο στη Νάπολη, στο οποίο ήδη δραστηριοποιούνται περίπου 100 στελέχη και έχει στόχο την αύξηση των στρατιωτικών δυνατοτήτων της Συμμαχίας στην περιοχή Μέσης Ανατολής-Βόρειας Αφρικής.

«Αρχειό» με 180.000 πρόσωπα στη Γαλλία

Για ταυτοποίηση με μέλη του Ι.Κ.

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ**

Δαστυλικά αποτυπώματα και φωτογραφίες εκατοντάδων χιλιάδων αλλοδαπών, που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2015, έστειλαν στη γαλλική αντιτρομοκρατική οι δικαστικές και αστυνομικές αρχές της χώρας. Η εξέλιξη αφορά τη συνεχιζόμενη έρευνα των γαλλικών υπηρεσιών για τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι, τον Νοέμβριο του 2015, με απολογισμό 130 νεκρούς και 700 τραυματίες. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών (ΔΕΕ) και το γραφείο διεθνών δικαστικών συνδρομών της Εισαγγελίας έστειλαν προ ημερών στη γαλλική υπηρεσία Εξωτερικής Ασφάλειας (DGSE) σκληρό δίσκο με τα στοιχεία όσων μεταναστών και προσφύγων καταγράφηκαν στη χώρα το διάστημα Αυγούστου-Νοεμβρίου 2015. Αστυνομικές αρχές αποκάλυψαν ότι το ηλεκτρονικό αρχείο περιλαμβάνει βιομετρικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, δηλαδή φωτογραφίες, αποτυπώματα και στοιχεία ταυτότητας, 180.000 αλλοδαπών που μπήκαν και καταγράφηκαν στην Ελλάδα το διάστημα από την 1η Αυγούστου μέχρι τη 12η Νοεμβρίου 2015, την παραμονή δηλαδή των επιθέσεων στο Παρίσι από τρομοκράτες του Ισλαμικού Κράτους.

Η ανάμιξη των ελληνικών αρχών στην έρευνα για την εξάρθρωση του δικτύου των τζιχαντιστών που αιματοκύλησαν το Παρίσι και –τον Μάρτιο του 2016– τις Βρυξέλλες, έγινε κατόπιν αιτήματος συνδρομής των Γάλλων εισαγγελέων, που είχαν την ευθύνη της ανάκρισης. Στις 9 Ιουνίου 2016, συγκεκριμένα, ο δικαστής Κριστόφ Τεσιέ απέστειλε επίσημο αίτημα προς τις Αρχές της Ελλάδας ζητώντας να του διαβιβάσουν τα στοιχεία όλων των αλλοδαπών που είχαν καταγραφεί στην Ελλάδα, το κρίσιμο διάστημα πριν από τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Ισλαμικού Κράτους. Από τις πρώτες μέρες των ερευνών είχαν άλλωστε προκύψει στοιχεία που αποδείκνυαν ότι οι τρομοκράτες είχαν μπει στην Ελλάδα μέσω Λέου, προσποιούμενοι τους Σύρους πρόσφυγες και πλέον στόχος των ερευνών ήταν να ελέγξουν εάν και άλλοι μαχητές του Ι.Κ. είχαν καταφέρει να διεισδύσουν στην Ευρώπη μέσα από τα «μονοπάτια» των προσφύγων.

Σε επίσημο έγγραφο, ο Γάλλος δικαστής επισήμανε ότι «είναι πολύ πιθανό και άλλοι τρομοκράτες να βρίσκονται σε ευρω-

παϊκό έδαφος, έτοιμοι να αναλάβουν δράση». Όπως είχε γράψει η «Κ» στο φύλλο της 31ης Ιουλίου, το αίτημα στάλθηκε μέσω Eurojust στο γραφείο διεθνών δικαστικών συνδρομών της Εισαγγελίας, το οποίο με τη σειρά του το διαβίβασε στην Αντιτρομοκρατική, στον 12ο όροφο της ΓΑΔΑ. Το διάστημα που ακολούθησε καθορίστηκαν (σε συνεργασία με το αρχηγείο της ΕΛ.ΑΣ.) οι τεχνικές λεπτομέρειες της διαδικασίας και τελικά 8 μήνες αργότερα, την 23η Μαρτίου 2017, το αίτημα συνδρομής ικανοποιήθηκε. Ο σκληρός δίσκος με τις 180.000 «εγγραφές» παρελήφθη από υπάλληλο της γαλλικής πρεσβείας στην Αθήνα και στάλθηκε μέσα σε διπλωματικό σάκο με πτήση της Air France στους ερευνητές της γαλλικής υπηρεσίας Εξωτερικής Ασφάλειας (DGSE). Αυτοί,

Επειτα από αίτημα Γάλλου δικαστή εστάλησαν στοιχεία για όσους εισήλθαν στην Ελλάδα Αύγουστο-Νοέμβριο 2015.

με τη σειρά τους, πρόκειται να αντιπαραβάλουν τα ονόματα και αποτυπώματα της λίστας με τα στοιχεία των υπόπτων για δισυνέδση με το Ι.Κ. που έχουν συγκεντρώσει στη διάρκεια των πολύμηνων ερευνών τους.

Εξάλλου, εκτός των καμικάζι που συμμετείχαν στις επιθέσεις σε Παρίσι και Βρυξέλλες (και ταξίδεψαν στην Ευρώπη μέσω Ελλάδας), τον λεγόμενο «Βαλκανικό δρόμο» επέλεξαν αρκετοί ακόμα μαχητές του Ισλαμικού Κράτους, οι οποίοι συνελήφθησαν τους προηγούμενους μήνες σε Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Η πιο πρόσφατη υπόθεση αφορά την περίπτωση του Bilal C., που κρατείται στη Γερμανία και φέρεται να ενεργούσε ως «ιχνηλάτης» για τον λεγόμενο «πυρήνα του Παρισιού». Συνελήφθη για παραβίαση του «κοινού» εγκλήματος, ωστόσο, προέκυψε δισυνέδση του με τον «εγκέφαλο» των επιθέσεων Αμπντελχαμίτ Αμπαούντ. Από δημοσιεύματα στον Τύπο της Γερμανίας, αποκαλύπτεται ότι ο Bilal C. μπήκε το καλοκαίρι του 2015 στην Ελλάδα και διέσχισε τον βαλκανικό «διάδρομο» με αποκλειστικό σκοπό να καταγράψει τη διαδικασία και να ενημερώσει σχετικά τους μαχητές του Ι.Κ. που ακολουθούσαν...

Ποιος είναι «ο φίλος της μαύρης ημέρας» στην ΠΓΔΜ

Οι σχέσεις με την Ελλάδα, ο αλβανικός επεκτατισμός, οι βουλγαρικές βλέψεις και οι ιδέες για τα νέα Βαλκάνια

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΣΥΡΙΓΟΥ***

Στην Τουρκία υπάρχει ο όρος «ο φίλος της μαύρης ημέρας». Πρόκειται για εκείνον που την πιο δύσκολη στιγμή της ζωής σου (τη μαύρη σου ημέρα) θα σου συμπαρασταθεί και θα σε στηρίξει. Η ΠΓΔΜ, το γειτονικό μας κράτος, περνά αυτή την περίοδο τη δική της μαύρη ημέρα.

Οι σχέσεις Ελλάδος-ΠΓΔΜ ξεκίνησαν άσχημα από την αρχή. Από τη φύση του το νέο κράτος έφερε μέσα του τον αλτρωτισμό που στόχευε στα εδάφη της ιστορικής Μακεδονίας. Ο συμβιβασμός που επιτεύχθη διά της Ενδιάμεσης Συμφωνίας του 1995, αποκατέστησε τις διμερείς σχέσεις και περιόρισε την επίσημη έκφραση του αλτρωτισμού. Στην πράξη, όμως, λειτούργησε ως οριστική συμφωνία, καθότι η Ελλάδα είχε παραδώσει όλα τα όπλα που δίδεθε για να πείσει τα Σκόπια να αποδεχθούν λύση στο θέμα του ονόματος. Ακολούθησε μια περίοδος ανηθρών οικονομικών σχέσεων. Εκτοτε η Ελλάδα είναι ο

κορυφαίος εμπορικός εταίρος της γειτονικής χώρας. Η οικονομική εξάρτηση της ΠΓΔΜ από την Ελλάδα δεν επέτρεψε στην τελευταία να πείσει (πολλώ δε μάλλον να πειθαναγκάσει) την ηγεσία των Σκοπίων να αλλάξει τη στάση της στο θέμα της ονομασίας. Αντιθέτως, επί πρωθυπουργίας Γκρούεφσκι (2006-2016) η χώρα διολίσθησε στην παράνοια του σφετερισμού περίοδων της ελληνικής Ιστορίας για τη δημιουργία ενός τεχνητού ένδοξου παρελθόντος.

Εδώ και τρία χρόνια η χώρα βρίσκεται σε περιδίληψη. Ξεκίνησε ως πολιτική κρίση με τον αυταρχισμό της περιόδου Γκρούεφσκι. Τείνει να εξελιχθεί σε υπαρξιακή κρίση του κράτους λόγω της αρνήσεως του Σλαβομακεδόνα προέδρου Ιβάνοφ να επιτρέψει στην αντιπολίτευση να σχηματίσει κυβέρνηση. Ο λόγος είναι ότι στον υπό εκκώλυση κυβερνητικό σχηματισμό γύρω από την αντιπολίτευση, συμμετέχουν και τα αλβανικά κόμματα της χώρας. Με την καθοδήγηση του Αλβανού

Η πολιτική κρίση στην ΠΓΔΜ ξεκίνησε με τον αυταρχισμό της περιόδου Γκρούεφσκι.

πρωθυπουργού Εντι Ράμα, έχουν υιοθετήσει από τον Δεκέμβριο του 2016 τη λεγόμενη «αλβανική πλατφόρμα» που στοχεύει, μεταξύ άλλων, να καταστήσει την αλβανική δεύτερη επίσημη γλώσσα της χώρας.

Αυτό φέρνει στην επιφάνεια το μακροπρόθεσμο πρόβλημα των δυτικών Βαλκανίων: τον αλβανικό μεγαλοϊδεατισμό. Από την επέμβαση του ΝΑΤΟ στο Κοσσυφοπέδιο το 1999 και εντεύθεν οι Αλβανοί ζουν τον θρίαμβο του εθνικισμού τους. Τείνουν να πραγματώσουν το όνειρο των δυόμοις Αλβανίων (Αλβανία, Κοσσυφοπέδιο και οι δυτικές περιοχές της ΠΓΔΜ). Ο επιθετικός τρόπος που το επιδιώκουν και η παράλληλη σύγκρουσή τους με τον επίσης επιθετικό (αλλά ταπεινωμένο) σερβικό εθνικισμό, δυναμιτίζουν τη σταθερότητα στην περιοχή. Το σημείο αποσταθεροποίησης δείχνει πλέον ότι θα είναι η ΠΓΔΜ. Το χειρότερο είναι ότι στη διαμάχη εμπλέκονται ευθέως Ρωσία και Ε.Ε. με εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις. Έως σήμερα το θέμα των σχέσεων

Ελλάδος-ΠΓΔΜ είχε δύο διαστάσεις. Σε πρώτο επίπεδο είναι ένα κράτος που μας δυσκόλεψε πολύ στις διενείς σχέσεις και μας στέρησε πολιτικές δυνάμεις από άλλα διπλωματικά μέτωπα, με κύριο αυτό των ελληνοτουρκικών. Σε ένα δεύτερο επίπεδο όλη αυτή η ιστορία κατέστρεψε την Ελλάδα μέρος της βαλκανικής κρίσεως.

Τα πράγματα τώρα αλλάζουν. Περαιτέρω αποσταθεροποίηση των Σκοπίων οδηγεί στη διάλυσή τους και σε αποσταθεροποίηση όλων των Βαλκανίων. Κάτι τέτοιο θα φέρει τις παραχές και τον πόλεμο στην πόρτα μας. Επιπλέον, η Ελλάδα ενδιαφέρεται για την ύπαρξη της ΠΓΔΜ διότι με αυτό τον τρόπο εμποδίζεται η δημιουργία μεγάλης Βουλγαρίας και μεγάλης Αλβανίας, που θα σπύσουν να καλύψουν το κενό που θα δημιουργηθεί σε περίπτωση διαλύσεως της ΠΓΔΜ. Ειδικώς με τη Βουλγαρία έχουμε εδώ και 40 χρόνια εξαιρετικές σχέσεις παρά την επί αιώνες αιματοχυσία των δύο λαών μας. Ας μη θεωρούμε

βέβαιον ότι θα συνεχιστούν οι καλές σχέσεις εάν η Βουλγαρία βρεθεί να γειτνιάζει με τις ευαίσθητες εθνικά περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας.

Η ΠΓΔΜ βιώνει τη δική της «μαύρη ημέρα». Η Ελλάδα πρέπει να φερθεί ως ο φίλος που θα τη στηρίξει για τη συνέχιση της αυτόνομης υπάρξεώς της. Αλλιώς, είμαστε το μοναδικό κράτος με το οποίο συννορεύει που δεν έχουμε εδαφικές βλέψεις. Πρέπει να μεσολαβήσουμε για να βρεθεί πολιτική λύση. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ως η πλέον σταθερή χώρα της περιοχής οφείλουμε να έχουμε και επιχειρήματα και ιδέες για την ειρήνη των νέων Βαλκανίων. Μόνον έτσι μπορούμε να διατηρήσουμε την ειρήνη στα Βαλκάνια και να ξαναχτίσουμε σε βάθος χρόνου την αξιοπιστία μας.

* Ο κ. Αγγελος Μ. Συρίγος είναι αναπληρωτής καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

Αμερικανικός βομβαρδισμός στη Συρία

Οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις έπληξαν με δεκάδες πυραύλους τύπου «κρουζ», από αντιτορπιλικά τους στην Ανατολική Μεσόγειο, στρατιωτικό αεροδρόμιο του συριακού καθεστωτικού στρατού, σε αντίποινα επίθεσης με χημικά όπλα την Τρίτη.

ΠΥΡΑΥΛΟΙ ΚΡΟΥΖ

Ικανοί να κατευθυνθούν αυτόνομα στο στόχο τους και να καταστρέψουν ακόμη και ενισχυμένα στρατιωτικά καταφύγια κάτω από το έδαφος.

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΝΟΣ ΠΥΡΑΥΛΟΥ ΚΡΟΥΖ

Στοιχεία καυσίμου

Κεφαλή μπορεί να φέρει βομβίδια, βαλλιστική ή θερμοπυρηνική.

Πλοήγηση βασίζεται σε συνδυασμό συστημάτων που περιλαμβάνουν αναγνώριση εδάφους, GPS και υπολογισμό χρόνου άφιξης.

Κινητήρας

Προώθηση

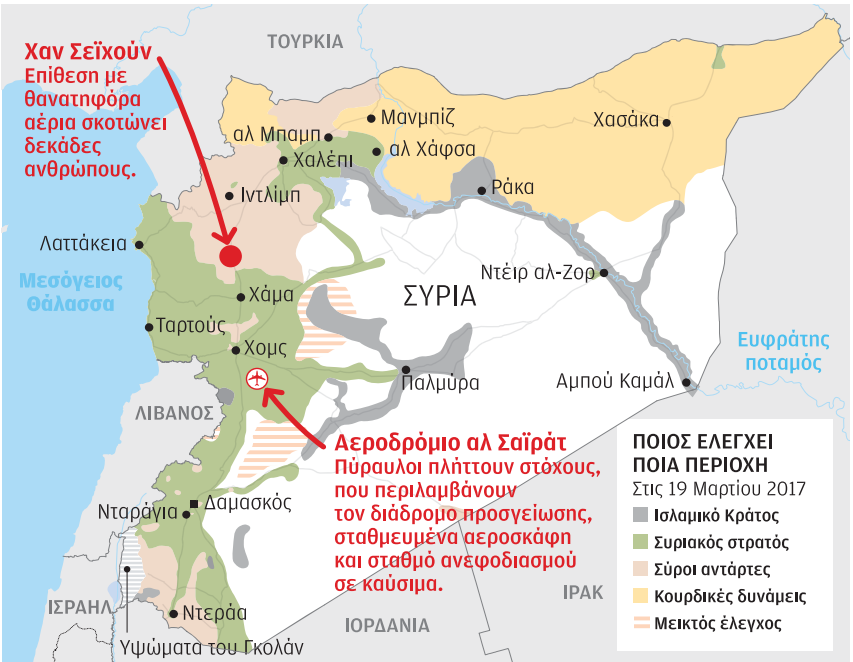
Πτερύγια ελέγχου

Συστήματα κατεύθυνσης οδηγούν τον πύραυλο στον προορισμό του, ελέγχοντας τα πτερύγια.

Φτερά αναπτύσσονται μετά την εκτόξευση, αυξάνοντας ακτίνα δράσης.

Οι πύραυλοι μπορούν να εκτοξευθούν από αεροσκάφος, πλοίο ή υποβρύχιο, χάρη σε σύστημα κάθετης εκτόξευσης (VLS).

NHFEZ: Institute for the Study of War, Raytheon, MBDA, Boeing, U.S. Navy, GlobalSecurity, Reuters

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι επιθέσεις αλλάζουν το σκηνικό

Η αντιπαράθεση ΗΠΑ - Ρωσίας, οι πανηγυρισμοί Ερντογάν και οι εκτιμήσεις για νέο καθεστώς

Στη σημαντικότερη μέχρι σήμερα απόφαση της θητείας του στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής προχώρησε ο Αμερικανός πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος διέταξε την εκτόξευση, ξημερώματα της Παρασκευής, αμερικανικών πυραύλων Τόμασοκ εναντίον συριακής αεροπορικής βάσης.

Η Ουάσινγκτον διατείνεται ότι από τη συγκεκριμένη βάση εξαπολύθηκε η επίθεση με χημικά όπλα του καθεστώτος του Μπασάρ αλ Ασαντ εναντίον αμάχων, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τουλάχιστον 70 άνθρωποι, ανάμεσά τους και παιδιά. Ήταν η πρώτη απευθείας αμερικανική επίθεση εναντίον της συριακής κυβέρνησης κατά τα τελευταία έξι χρόνια του εμφυλίου πολέμου στη χώρα, μια ενέργεια στην οποία απέφυγε να προβεί ο προκάτοχος του Τραμπ, Μπαράκ Ομπάμα, ακόμη και όταν ο Ασαντ υπερέβη την «κόκκινη γραμμή» της χρήσης χημικών όπλων το 2013. Η αμερικανική επιδρομή φέρνει τις ΗΠΑ σε αντιπαράθεση με τη Ρωσία, της οποίας στρατιωτικό εμπειρογόμενοσ βοηθούν τον στενό σύμμαχο της Μόσχας, Ασαντ.

«Χρόνια προηγούμενων προσπαθειών προκειμένου να αλλάξει η συμπεριφορά του Ασαντ απέτυχαν με δρα-

ματικό τρόπο», δήλωσε ο Τραμπ καθώς ανακοίνωνε την επίθεση από το θέρετρο Μαρ-α-Λάγκο στη Φλόριντα, όπου επρόκειτο να συναντηθεί με τον Κινέζο ομόλογό του Σι Τζινπίνγκ. «Ακόμη και όμορφα μωρά δολοφονήθηκαν άγρια σε αυτή τη βάρβαρη επίθεση», πρόσθεσε. «Κανένα παιδί του Θεού δεν πρέπει να υποφέρει τέτοια φρίκη».

Στο εσωτερικό των ΗΠΑ η ενέργεια του Τραμπ ενίσχυσε την εικόνα του.

Η ταχεία αντίδραση της Ουάσινγκτον είναι πιθανό να ερμηνευτεί όχι μόνο ως μήνυμα προς τη Ρωσία αλλά και προς άλλες χώρες, όπως η Βόρειος Κορέα, η Κίνα και το Ιράν. Ο συριακός στρατός ανέφερε ότι η αμερικανική επίθεση στοίχισε τη ζωή σε έξι άτομα στην αεροπορική βάση κοντά στην πόλη Χομς. Χαρακτήρισε την επιδρομή ευθεία επίθεση και κατηγορήσε τις ΗΠΑ ότι γίνονται συνεργοί τρομοκρατικών οργάνωσεων, συμπεριλαμβανομένου του Ισλαμικού Κράτους. Από την πλευρά του, εκπρόσωπος του Ρώ-

σου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν δήλωσε ότι η επίθεση πλήττει τις σχέσεις μεταξύ Ουάσινγκτον και Μόσχας. Πρόκειται για «επιθετική ενέργεια εναντίον κυρίαρχου κράτους» με κατασκευασμένο πρόσχημα, είπε χαρακτηριστικά ο Ντμίτρι Πεσκόφ. Στο μεταξύ, η ρωσική τηλεόραση έδειξε κρατήρες και συντρίμια στο σημείο της αεροπορικής βάσης και ανακοίνωσε ότι εννέα αεροσκάφη καταστράφηκαν.

Πάντως Αμερικανοί αξιωματούχοι διευκρίνιζαν ότι προειδοποίησαν πριν την επιδρομή τις ρωσικές δυνάμεις και απέφυγαν να πληξούν τμήματα της βάσης, όπου υπήρχαν Ρώσοι, ώστε να διασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρξουν θύματα μεταξύ τους. Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν καιρέσε την επίθεση από τις ΗΠΑ εναντίον αεροπορικής βάσης στη Συρία ως θετική εξέλιξη, αλλά δήλωσε πως δεν είναι αρκετή από μόνη της και πως χρειάζεται να γίνουν «σοβαρά βήματα» για να προστατευθεί ο συριακός λαός. «Τη θεωρούμε ένα θετικό και συγκεκριμένο βήμα που έγινε εναντίον των εγκληματών πολέμου του καθεστώτος Ασαντ. Είναι αρκετό; Δεν το βρίσκω αρκετό. Είναι καιρός να προχωρήσουμε σε σοβαρά βήματα για την προστασία του

αθώου συριακού λαού», δήλωσε ο Ερντογάν μιλώντας σε συνέντευρωση στη νότια επαρχία Χατάι.

Στο εσωτερικό των ΗΠΑ η ενέργεια του Τραμπ ενίσχυσε την εικόνα του, αφού απέσπασε διακομματική συναίνεση. Ενστάσεις για τη μη ενημέρωση του Κογκρέσου διατύπωσε ο Δημοκρατικός γερουσιαστής Τιμ Κέιν. Επαινετικός για την «αποκατάσταση του κύρους» της Αμερικής εμφανίστηκε ο γερουσιαστής Τζον Μακκέν, ο οποίος έχει επανειλημμένως μέχρι σήμερα εκφράσει διαφωνίες με την πολιτική Τραμπ. Εσπευσε, ωστόσο, να προειδοποιήσει τον πρόεδρο ότι θα χρειαστούν περαιτέρω ενέργειες. Τέλος ο Μαρκ Ρούμπιο, ο οποίος ήταν εσωκομματικός αντίπαλος του Τραμπ στις προκριματικές εκλογές για το χρίσμα, είπε ότι πρέπει να υπάρχουν συνεργασία και διαβουλεύσεις με σουνιτικές κυβερνήσεις, προκειμένου να εξευρεθεί μια εναλλακτική κυβέρνηση στη Συρία. Κατά τη γνώμη του, ο Τραμπ έπρεπε να στραφεί στη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και την Τουρκία για να συζητηθούν ο τρόπος αποπομπής του Ασαντ και η δημιουργία νέου καθεστώτος.

REUTERS, A.P., APE

Δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις στη Συρία

Του **THOMAS FRIEDMAN**
THE NEW YORK TIMES

Κάθε ημέρα που περνάει, ο πρόεδρος Τραμπ ανακαλύπτει ότι αν υπήρχαν εύκολες λύσεις στα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει, τότε θα είχαν ήδη βρεθεί. Την Τρίτη, ωστόσο, κατά τραγικό τρόπο, ο Τραμπ πήρε ένα μάθημα εξωτερικής πολιτικής με την απεικδή επίθεση με χημικά σε Σύρους πολίτες, πολλοί εκ των οποίων παιδιά, που υποτίθεται ότι εξαπέλυσε ο φιλορωσικό - φιλοϊρανικό καθεστώς του Μπασάρ αλ Ασαντ.

Ο πρόεδρος Τραμπ ανέλαβε την εξουσία με την καφέλ άποψη ότι θα μπορούσε να κάνει τον πόλεμο κατά του ISIS κέντρο της πολιτικής του στη Μέση

Ανατολή και απλώς θα έστελνε περισσότερες ειδικές δυνάμεις και θα έριχνε περισσότερες βόμβες προκειμένου να δείξει πόσο σκληρός είναι. Αλλωστε ο πρόεδρος Τραμπ πίστευε ότι ο αγώνας κατά του ISIS θα ήταν ένας τρόπος για να πτίσει γέφυρες με τη Ρωσία του προέδρου Πούτιν. Το ISIS είναι το παραμορφωμένο παιδί που δημιουργήθηκε από τη Ρωσία, το Ιράν, τον Ασαντ και τη Χεζμπολάχ στη Συρία από τη μία πλευρά και φιλοϊρανικές παραστρατιωτικές ομάδες από την άλλη. Όταν ο Τραμπ ήθελε να συμμάχησει με τη Ρωσία προκειμένου να διαλύσει το ISIS, στην πραγματικότητα αυτό ήταν μυσική στα αυτιά του Ασαντ, της Ρωσίας, του Ιράν και της Χεζμπολάχ. Όπως και

οποιοσδήποτε άλλος, αυτοί οι άνθρωποι πίστεψαν ότι θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν την άγνοια του Τραμπ, προκειμένου να κερδίσουν για τους δικούς τους στόχους. Είναι άραγε απορίας άξιον ότι ο πρόεδρος Ασαντ δεν ένιωσε κανένα δισταγμό για να φέρει σε πέρας μία από τις πιο θανατηφόρους επιθέσεις με χημικά όπλα τα τελευταία χρόνια, προκαλώντας δεκάδες θύματα στην επαρχία Ιντλίμπ, το σημαντικότερο προπύργιο των Σύρων ανταρτών. Η αλήθεια είναι ότι ο Ντόναλντ Τραμπ δεν προκάλεσε αυτό το πρόβλημα στη Συρία και δικαίως λέει ότι εγκαταλείφθηκε στην τύχη του από την ομάδα του Μπαράκ Ομπάμα, η οποία είχε τον δικό της τρόπο για να αντιμετωπίζει τα προβλήματα στη Συρία,

προσπαθώντας να συνδιαλλαγεί με το Ιράν και τη Ρωσία που είναι κομβικής σημασίας παίκτες εκεί, χωρίς, ωστόσο, να διαταράξει τις ισορροπίες. Σήμερα, όμως, πιστεύω ότι η αδράνεια είναι μεγάλο σφάλμα. Αν επιτραπεί στον Ασαντ να προσπαθήσει να ελέγξει ολόκληρη τη Συρία, αυτό θα σημαίνει ατελείωτες σφαγές. Η λιγότερο κακή λύση είναι ο διαχωρισμός της Συρίας και η δημιουργία μιας προστατευόμενης περιοχής για τους σουνίτες, η οποία θα προστατεύεται από διεθνείς δυνάμεις και κάποιες αμερικανικές δυνάμεις. Τουλάχιστον αυτό θα σταματήσει την αιματοχυσία και τις ροές των προσφύγων, που πυροδοτούν την εθνοκτονική και λαϊκιστική ρητορική στην Ευρώπη.

Επαινοι στην αρχή, αλλά η δοκιμασία έπεται

Του **ANTHONY BLINKEN***
THE NEW YORK TIMES

Ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ είχε δικίο να πλήξει το καθεστώς του Σύρου προέδρου Μπασάρ αλ Ασαντ, σε αντίποινα για τη χρήση αερίου σαρίν κατά του λαού του. Μπορεί ο κ. Τραμπ να μην επιδιώκει να ανακηρυχθεί «παγκόσμιος πρόεδρος», αλλά όταν ένας τύραννος παραβιάζει κατάφωρα τους θεμελιώδεις κανόνες διεθνούς συμπεριφοράς –στην περίπτωση αυτή, την απαγόρευση χρήσης χημικών και βιολογικών όπλων σε πολεμικές συρράξεις– ο κόσμος περιμένει από τις ΗΠΑ να αναλάβουν δράση. Ο κ. Τραμπ το έπραξε και για αυτό πρέπει να εξασφαλιστεί επαίνους. Η πραγματική δοκιμασία για τον κ. Τραμπ έπεται. Ο πρόεδρος επέδειξε μέχρι στιγμής απόλυτη αδιαφορία για την εξέλιξη του εμφυλίου στη Συρία. Σήμερα, η κυβέρνηση του διαθέτει, όμως, τη δυνατότητα να επηρεάσει το καθεστώς Ασαντ και τη Ρωσία, έτσι ώστε αυτοί να περιορίσουν τη συριακή αεροπορία, να εμποδίσουν κάθε χρήση βιοχημικών όπλων, να επιβάλουν

αξιόπιστη κατάπαυση του πυρός και να οδεύσουν προς τη μετάβαση εξουσίας κατόπιν διαπραγματεύσεων. Την ίδια ώρα, η Ουάσινγκτον πρέπει να προβάλει ή να εμποδίσει τις πιθανές ανεπιθύμητες παρενέργειες της χρήσης στρατιωτικής ισχύος, όπως δυσκολίες στην εκστρατεία κατά του Ισλαμικού Κράτους. Αυτό, όμως, θα απαιτήσει την επίδειξη ικανότητας, που δεν μοιάζει να απασχολεί την κυβέρνηση: ευφυή διπλωματία.

Η ευφυής διπλωματία αρχίζει με τη Ρωσία. Η κυβέρνηση φέρεται να ενμέρωσε τη Ρωσία για το σχέδιο βομβαρδισμού. Κάποιοι κυνικός θα έλεγε ότι οι ΗΠΑ ενημέρωσαν χαμηλοφώνως τη Μόσχα, η οποία προειδοποίησε τον Ασαντ, λέγοντάς του να μην αντιδράσει και όλοι αποχώρησαν ικανοποιημένοι. Το πιθανότερο, όμως, είναι ότι η κυβέρνηση Τραμπ ήθελε η Ρωσία να είναι πλήρως ενήμερη, έτσι ώστε η Μόσχα να μην αντιδράσει με επικίνδυνο τρόπο. Η κυβέρνηση πρέπει τώρα να ξεκαθαρίσει στη Μόσχα ότι θα τη θεωρεί εφεξής υπεύθυνη για τις πράξεις του Ασαντ, ούσα έτοιμη να συμπάξει συμμαχία και

να πραγματοποιήσει νέα πλήγματα, εφόσον αυτό χρειασθεί. Η συνεργία ΗΠΑ - Ρωσίας στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας πρέπει να εξαρτηθεί από τις ρωσικές προσπάθειες ελέγχου του Ασαντ. Η επίσκεψη του Αμερικανού ΥΠΕΞ την ερχόμενη εβδομάδα στη Μόσχα θα είναι καθοριστικής σημασίας για την προώθηση του μηνύματος αυτού και τη διαχείριση κάθε κινδύνου κλιμάκωσης της αντιπαράθεσης.

Εξαλλος ο Πούτιν

Η κυβέρνηση πρέπει να ποντάρει στην πιθανότητα ότι ο πρόεδρος Πούτιν είναι εξαλλος με τον Μπασάρ αλ Ασαντ. Ο Ρώσος πρόεδρος είναι εκείνος που βοήθησε τον Σύρο δικτάτορα να ανακτήσει την πρωτοβουλία στον εμφύλιο πόλεμο. Η νέα χρήση αερίου σαρίν από τον Ασαντ, όμως, έγινε αναίτια, φέρνοντας τη Μόσχα σε πολύ δύσκολη θέση. Οι Ρώσοι γνωρίζουν ότι η συνεχιζόμενη στηρίξή τους στο καθεστώς Ασαντ και στα εγκλήματά του κατά της σουνιτικής κοινότητας της χώρας του μπορεί να έχει απρόβλεπτες και

δυσάρεστες συνέπειες για τους ίδιους. Οι σουνίτες Αραβες γείτονες της Συρίας και η Τουρκία μπορεί να αποθανθούν τώρα υποχρεωμένοι να ενισχύσουν τη στήριξη που προσφέρουν στη συριακή αντιπολίτευση, προκαλώντας μεγαλύτερα προβλήματα στην εξωτερική πολιτική της Ρωσίας. Σουνίτες μουσουλμάνοι στη Ρωσία, την κεντρική Ασία και τον Καύκασο θα μισήσουν ακόμη περισσότερο τη Μόσχα, ενώ κάποιοι από τους χιλιάδες Τσετσένους μαχητές στη Συρία μπορεί να αναζητήσουν τρόπους εκδίκησης, επιστρέφοντας στο ρωσικό έδαφος. Η πρόσφατη ειδεχθής επίθεση στην Αγία Πετρούπολη, με δράστη Ουζμπίκο ο οποίος ενδέχεται να ριζοσπαστικοποιήθηκε εξαιτίας του πολέμου στη Συρία, ίσως να αποτελεί προοίμιο του μέλλοντος, εφόσον η Ρωσία δεν απειληθεί από το Συριακό. Η κυβέρνηση Τραμπ έπρεπε να βοηθήσει τον Πούτιν να βρει δίοδο διαφυγής.

* Ο αρθρογράφος υπήρξε αναπληρωτής ΥΠΕΞ στην κυβέρνηση Ομπάμα.

«Δεν μπορώ να πιστέψω αυτό που έγινε»

Στιγμές αγωνίας στη Στοκχόλμη μετά την πολύνεκρη επίθεση

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ. «Είμαι πολύ μπερδεμένος, ανήσυχος και σοκαρισμένος. Ακόμα δεν το πιστεύω αυτό που έγινε, σκέφτομαι ότι είναι απλώς η πράξη ενός τρελού και όχι τρομοκρατική ενέργεια». Ο Λαρς Μπέργκελ τις τελευταίες τρεις ημέρες εκτελεί χρέη οδηγού και ξεναγού μας στη Στοκχόλμη. Μόλις χθες το πρωί συζητούσαμε πόσο ασφαλής χώρα είναι η Σουηδία, ότι κατά την άφιξή μας στο αεροδρόμιο δεν περάσαμε καν από έλεγχο διαβατηρίων. Αυτή η αίσθηση ασφάλειας το μεσημέρι της Παρασκευής 7 Απριλίου δέχτηκε ένα μεγάλο πλήγμα. «Εσπασε η φούσκα της ασφάλειας μέσα στην οποία ζούσαμε όλοι. Όταν περάσει το πρώτο σοκ και όλοι συνειδητοποιήσουν ότι η Σουηδία δέχτηκε τρομοκρατική επίθεση, τίποτα δεν θα είναι πια το ίδιο», λέει προβληματισμένος ο Λαρς.

Εκουν περάσει ήδη δύο ώρες από την ώρα που στον ουρανό της πόλης άρχισε να πετάει το αεροπλάνο της αστυνομίας. Όταν το πρωτοακουσαμε, ήμασταν στο πάρκο έξω από τη Βασιλική Βιβλιοθήκη. Οι περαστικοί έστρεψαν το βλέμμα στον ουρανό με απορία, γρήγορα όμως άρχισαν να ψάχνουν ανήσυχoi τη διπλανή λεωφόρο από όπου ακούγονταν να στριγκλίζουν οι σειρήνες της πυροσβεστικής. Σύντομα τρία οχήματα πέρασαν με μεγάλη ταχύτητα ακολουθούμενα από ένα ασθενοφόρο, γεννώντας σε όλους τις πρώτες υποψίες ότι κάτι σοβαρό είχε συμβεί.

Λίγη ώρα αργότερα, έξω από το Μουσείο Νούρντντσκα, αρχίζουν να διαδίδονται οι πρώτες πληροφορίες για την επίθεση. Στον δρόμο οι περαστικοί σταματούν για να διαβάσουν τις ειδήσεις στα ενημερωτικά σάιτ και τις διαδικτυακές εκδόσεις των εφημερίδων. Στο

«Εσπασε η φούσκα της ασφάλειας στην οποία ζούσαμε. Όταν περάσει το πρώτο σοκ, τίποτα δεν θα είναι πια το ίδιο».

καφέ έξω από το Μουσείο, όλοι οι θαμώνες έχουν γυρίσει την πλάτη στην ειδυλιακή θέα στη θάλασσα και παρακολουθούν τα έκτακτα δελτία. Οι τίτλοι στο κάτω μέρος της οθόνης είναι αποκαρδιωτικοί: «Τρεις επιβεβαιωμένοι νεκροί», «Κλειστό το μετρό και οι σταθμοί των τρένων», «Εκκενώθηκε το Κοινοβούλιο». Τα κινητά τηλέφωνα έχουν πάρει φωτιά. Όλοι ψάχνουν πληροφορίες για τους δικούς τους ανθρώπους. Μία σερβιτόρα γράφει κάτι σε μια κόλλα λευκό χαρτί και το κολλά στην τζαμαρία της εισόδου. Πλησιάζω και διαβάζω: «Από σεβασμό σταματήσαμε να σερβίρουμε μέχρι νωτεώρας». Η Μαρί Μπρούτσερ φεύγει βιαστικά για το σπίτι της. «Από τη μια, μου φαίνεται άπιστευτο αυτό που συνέβη», μου λέει, «από την άλλη, όμως, τον τελευταίο καιρό είχα αρχίσει να σκέφτομαι ότι ήταν περίεργο που δεν είχε συμβεί ακόμη κάτι τέτοιο, βλέπετε, τι γίνεται σε όλη την Ευρώπη».

Αποφασίζουμε να κινηθούμε προς το κέντρο, στην περιοχή του Κοινοβουλίου και του Παλατιού. Στους δρόμους έχουν αναπτυχθεί δυνάμεις του στρατού και φυσικά εκατοντάδες αστυνομικοί. «Δεν είμαστε συννηθισμένοι να βλέπουμε τον στρατό στους δρόμους και μάλιστα με πλήρη αντιτρομοκρατική εξάρτυση», μας λέει η Ελίζε Σουλστρεμ, που έχει εγκλωβιστεί στην περιοχή λόγω της αναστολής λειτουργίας του μετρό. Ο Μάρκος Άντερσεν προσπαθεί να ξεπεράσει τη θλίψη και το σοκ των πρώτων λεπτών, παραδέχεται ότι είχε σκεφτεί πως θα μπορούσε να συμβεί ένα τέτοιο χτύπημα και στη χώρα του, παρ' όλα αυτά με διαβεβαιώνει ότι «αισθάνομαι ασφαλής, οι θεσμοί λειτουργούν, η κυβέρνηση και η αστυνομία κινητοποιήθηκαν αμέσως και κάνουν τη δουλειά τους».

Η αλήθεια είναι ότι, παρά το αρχικό σοκ και την ανησυχία για την τύχη των οικείων τους, οι Σουηδοί σινοτούνται στους δρόμους αποπνέοντας μια αίσθηση σιγουριάς και ασφάλειας. Μόνο τρία νεαρά κορίτσια από τη Φινλανδία δείχνουν πανικόβλητα. Έχουν έρθει για ημερήσια εκδρομή στην ειρηνική και φιλόξενη Στοκχόλμη και τώρα αισθάνονται ότι βρέθηκαν σε εμπόλεμη ζώνη: «Σε μία ώρα πρέπει να είμαστε στο λιμάνι, για να προλάβουμε το τελευταίο πλοίο για τη Φινλανδία. Δεν υπάρχει μετρό ούτε ταξί, δεν ξέρουμε τι να κάνουμε», μας λέει η Άννα και απομακρύνονται και οι τρεις τρέχοντας.

Ο Λαρς μιλάει με τον φίλο του τον Πάτρικ, που εργάζεται ως σεφ σε ένα εστιατόριο του κέντρου. Όλα τα φαγάδικα έχουν γεμίσει, γιατί όσοι έχουν εγκλωβιστεί ελλείψει μεταφορικού μέσου βρίσκουν καταφύγιο στα εστιατόρια και τα καφέ. Ευτυχώς, δεν υπάρχει πανικός. «Απόψε θα κοιμηθούμε όλοι με τη θλίψη να βαραίνει την καρδιά μας», ακούω τον Πάτρικ να λέει, «αύριο όμως θα ξημερώσει μια άλλη μέρα».

Το κλεμμένο φορτηγό έχει «εισβάλει» σε εμπορικό κατάστημα της Στοκχόλμης, σκοτώνοντας τρία άτομα.

Μάχη για μεγαλύτερη πρόσβαση στα φάρμακα

Ο Τζέιμς Λαβ παλεύει υπέρ της αποσύνδεσης της χρηματοδότησης της έρευνας από την τιμή των σκευασμάτων

Συνέντευξη στην **ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΡΣΗ**

Η κεντρική ιδέα πίσω από τη μάχη που δίνει ο Τζέιμς Λαβ εδώ και τέσσερις δεκαετίες σε πέντε ηπείρους είναι ότι η μαζική παραγωγή φαρμάκων έχει πολύ μικρό κόστος. Το πραγματικό κόστος βρίσκεται στην έρευνα και στις κλινικές δοκιμές που απαιτούνται για την ανακάλυψη και την παραγωγή του πρώτου από το κάθε φάρμακο. Αν η κοινωνία βρει έναν τρόπο να ανταμείβει τα δημόσια εργαστήρια και τις ιδιωτικές εταιρείες για την έρευνα και την καινοτομία, αφήνοντας εν συνεχεία ελεύθερη τη μαζική παραγωγή από οποιαδήποτε εταιρεία το επιθυμεί, η φαρμακευτική δαπάνη θα μειωθεί δραστικά και το άλλα για τη δημόσια υγεία σε παγκόσμιο επίπεδο θα είναι τεράστιο. Ο Λαβ υποστηρίζει ότι η «αποσύνδεση» (delinkage) του κόστους της έρευνας από την τελική τιμή του φαρμάκου είναι μια αναπόφευκτη αλλαγή επιχειρηματικού μοντέλου ανάλογη με τη μετάβαση από το «αργό Ιντερνετ με χρονοχρέωση για λίγους» στην πληρωμή «παγίου για ελεύθερη απεριόριστη πρόσβαση με γρήγορες ταχύτητες για όλους». Η ακούραστη καμπάνια του Λαβ κατόρθωσε να ρίξει τις τιμές των φαρμάκων του έιτζ στην Αφρική στο 1 δολάριο την ημέρα, ενώ η σύνταξη μελέτης για την «αποσύνδεση» περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο για την υγεία που εξετάζει το Κογκρέσο των ΗΠΑ. Ο Λαβ, επικεφαλής του ιδρύματος Knowledge Ecology International, ήρθε στην Αθήνα προσκεκλημένος του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

— Η μάχη σας με τον καρκίνο ξεκίνησε πολύ πριν αυτός πλῆξει την οικογένειά σας.

— Ναι. Τα αντικαρκινικά ήταν τα πρώτα φάρμακα για τα οποία ενδιαφέρθηκαν, το 1991. Ασκολήθηκαν με όλες τις πρώτες υποχρεωτικές αδειοδοτήσεις στην Ασία και στην Αφρική, έχω επίσης δουλέψει σε υποθέσεις στην Αμερική και στην Ευρώπη. Ο καρκίνος της γυναίκας μου διαγνώστηκε το 2010 και το φάρμακο που τον κρατάει υπό έλεγχο τιμολογείται 100.000 ευρώ τον χρόνο, που τα καλύπτει η ασφάλειά της στην Αμερική. Δεν ξέρω πώς θα μπορούσαν τα συστήματα υγείας να αντιμετωπίσουν τέτοια κόστη, ιδίως ενόψει της γήρανσης του πληθυσμού.

Αν αυξηθεί η τιμή ενός φαρμάκου κατά 1.000 δολάρια, δεν πηγαίνουν 1.000 δολάρια στην έρευνα. Πηγαίνουν μόνο 100.

“
Στην ιατρική οι καταχρήσεις της πατέντας είναι πολύ μεγαλύτερες και οι συνέπειες της ανισότητας στην πρόσβαση δεν είναι κοινωνικά αποδεκτές.

— Τι είναι αυτό που σας παρακίνησε εξ αρχής;

— Ξεκινάς όταν βλέπεις ότι υπάρχουν θεμιτοί λόγοι να αμφιβάλεις για τις τιμές των φαρμάκων. Οχι μόνο των αντικαρκινικών αλλά και αυτών για το έιτζ, τις σπάνιες ασθένειες κ.τ.λ. Όταν ένα φάρμακο είναι πολύ ακριβό, συχνά η απάντηση των Ταμείων είναι να μην το καλύπτουν. Αυτό συμβαίνει με το φάρμακο της γυναίκας μου στο βρετανικό σύστημα υγείας (σ.σ.: ούτε στην Ελλάδα καλύπτεται). Με την υποχρεωτική αδειοδότηση, σπας το μονοπώλιο του κατόχου

της πατέντας και επιτρέπει τον ανταγωνισμό στην παραγωγή. Λίγο αργότερα διερωτήθηκαν αν υπάρχει κάποιος τρόπος να αποφευχθεί εξ αρχής το μονοπώλιο. Κατανοώ τα προσωρινά μονοπώλια (πατέντες) για άλλα ζητήματα, π.χ. για τον σχεδιασμό καθισμάτων στα αεροσκάφη, όπου υπάρχουν μεγάλες δικαστικές διαμάχες, αλλά στην ιατρική οι καταχρήσεις της πατέντας είναι πολύ μεγαλύτερες και οι συνέπειες της ανισότητας στην πρόσβαση δεν είναι κοινωνικά αποδεκτές.

— Και πώς θα χρηματοδοτείται η έρευνα;

— Πρέπει να δούμε το θέμα στις σωστές διαστάσεις του. Αν αυξηθούν την τιμή ενός φαρμάκου κατά 1.000 δολάρια, δεν πηγαίνουν 1.000 δολάρια στην έρευνα. Πηγαίνουν μόνο 100. Ο τζίρος της διεθνούς αγοράς φαρμάκου είναι 1 τρις. δολάρια, ενώ οι εταιρείες γράφουν στα βιβλία τους κόστος έρευνας 100 δισ. δολάρια και στην πραγματικότητα ξοδεύουν ακόμη λιγότερα. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας θα αποφασίσει τον Μάιο αν θα χρηματοδοτήσει μελέτη βιωσιμότητας που θα εξετάζει

πώς θα χρηματοδοτηθεί η κατάρτιση των πατεντών στα αντικαρκινικά φάρμακα. Επίσης, υπάρχει μεγάλη πρόοδος στις συζητήσεις για τα αντιβιοτικά.

— Γιατί ειδικά για τα αντιβιοτικά;

— Κάθε καινούργιο αντιβιοτικό που ανακαλύπτεται πρέπει να χρησιμοποιείται όσο το δυνατόν λιγότερο για να μη δημιουργηθεί αντίσταση. Αν όμως είσαι η εταιρεία που το παράγει, θέλεις να το διαθέτεις όσο ευρύτερα γίνεται, όχι μόνο στις περιπτώσεις που τα άλλα αποτυγχάνουν. Γι' αυτό η έννοια της ανταμοιβής της έρευνας ανεξάρτητα από την κυκλοφορία έχει μεγάλη αποδοχή στον τομέα των αντιβιοτικών. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενώσεων Φαρμακευτικής Βιομηχανίας έχει υποθετήσει την ιδέα αυτή σε σχέση με τα αντιβιοτικά. Το ίδιο και διευθυντές εταιρειών, όπως ο CEO της Glaxo, σερ Αντριου Γουίτι. Είναι πολύ καλός στο θέμα της αποσύνδεσης, λέει ως πειραματιστούς με την αποσύνδεση στα φάρμακα για σπάνιες ασθένειες ή στα αντιβιοτικά. Ρωτάμε τι λέει για τα αντικαρκινικά και απαντάει, ως

“
Νομίζω ότι η Ελλάδα θα πρέπει να προχωρήσει σε υποχρεωτική αδειοδότηση του φαρμάκου της ηπατίτιδας C, καθώς και κάποιων αντικαρκινικών.

μην αρχίσουμε από εκεί.

— Η αλλαγή μοντέλου είναι κάτι μακροπρόθεσμο. Πώς μπορεί να αυξηθεί η διαθεσιμότητα των φαρμάκων στο υπάρχον σύστημα;

— Ο νόμος για τις πατέντες παντού, και στην Ελλάδα, έχει ασφαλιστικές δικλίδες προστασίας απέναντι στην υπερτιμολόγηση. Λέγονται υποχρεωτική αδειοδότηση. Η ηπατίτιδα C μπορεί να εξαλειφθεί στην Ελλάδα, αλλά όχι με τις τρέχουσες τιμές του φαρμάκου (55.000 ευρώ τιμή καταλόγου, 42.000 ευρώ με έκπτωση). Το γενόσημο κοστίζει 200 ευρώ. Στην Ελλάδα έχετε τα

υψηλότερα ευρωπαϊκά ποσοστά διάδοσης της ηπατίτιδας C, μαζί με τη Ρουμανία και τμήματα της Ιταλίας. Νομίζω ότι η Ελλάδα θα πρέπει να προχωρήσει σε υποχρεωτική αδειοδότηση του φαρμάκου της ηπατίτιδας C, καθώς και κάποιων αντικαρκινικών. Αν εκδώσετε έστω και μία υποχρεωτική άδεια για ένα φάρμακο, έχετε αμέσως πολύ μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη για τα άλλα φάρμακα. Έχω υπόψη μου τρεις περιπτώσεις έκδοσης υποχρεωτικής άδειας στη Γερμανία για διαγνωστικά τεστ για το έιτζ και την ηπατίτιδα, καθώς για ένα φάρμακο για την κυστική ίνωση. Τα αμερικανικά δικαστήρια επιτρέπουν τη χρήση πατεντών με αποζημίωση όλη την ώρα, απλώς δεν το ονομάζουν υποχρεωτική άδεια. Αν λοιπόν κάποια ελληνική εταιρεία θέλει να παράξει το φάρμακο για την ηπατίτιδα, μπορεί είτε να ζητήσει υποχρεωτική άδεια με βάση το άρθρο 13 της ελληνικής νομοθεσίας, ή να πείσει την κυβέρνηση να τη ζητήσει εκείνη για λογαριασμό της με βάση το άρθρο 14, κάτι που θα ήταν πολύ πιο εύκολο.

— Τι θα συνέβαινε μετά;

— Η πρώτη υποχρεωτική άδεια που εκδίδει μια χώρα είναι πάντα πιο δραματική, είναι η αγωγή του αγνώστου. Το πολύ να σας ζητήσουν να μην εκδώσετε άλλη. Στην Ελλάδα κανονικά πρέπει να υπάρχει ευελξία στο θέμα αυτό, γιατί πρόκειται για μέτρο περιστολής δαπανών.

— Τα φθηνότερα φάρμακα δεν ενθαρρύνουν τις παράλληλες εξαγωγές;

— Ναι, είναι ένα παράδειγμα των δυσκολιών στη διαχείριση του τρέχοντος συστήματος υψηλών τιμών που διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Το βασικό ερώτημα είναι: θεωρούμε το μονοπώλιο παρόμοιο με τα υπόλοιπα δικαιώματα επί της ιδιοκτησίας ή του δίνουμε κάποιο «υπερκαθεστώς»; Το σίτι μού είναι μια ιδιοκτησία, αλλά το κράτος μπορεί να το πάρει αν πρόκειται να περάσει από εκεί νέος αυτοκινητόδρομος. Ούτε το δικαίωμα στο σπίτι μου δεν είναι απόλυτο. Οι πατέντες δημιουργήθηκαν για να χρηματοδοτήσουν την έρευνα και την καινοτομία, φτιάχθηκαν για εξυπηρετήσουν την κοινωνία, όχι για να είμαστε εμείς το κυρίως πιάτο. Είναι σαν το σύνδρομο της Στοκχόλμης, έχουν όλοι συννηθίσει τόσο πολύ στον πόνο, που τον θεωρούν φυσιολογικό.

Πώς θα είναι η Πρώτη Κυρία του 21ου αιώνα;

Της **ANNA SAUERBREY**
THE NEW YORK TIMES

Κατά κάποιον τρόπο η Ελκε Μπιουντενμπέντερ είναι το ακριβώς αντίθετο της Μελάνια Τραμπ. Σύζυγος του Φρανκ-Βάλτερ Στάινμάργκερ εγκατέλειψε την εργασία της ως δικαστής του διοικητικού δικαστηρίου του Βερολίνου προκειμένου να αναλάβει πλήρως τα καθήκοντα της Πρώτης Κυρίας. Η κ. Τραμπ, αντιθέτως, αρνείται να γίνει Πρώτη Κυρία, χωρίς ωστόσο να ασχολείται με κάτι άλλο. Εντούτοις, όσο διαφορετικές και αν είναι οι δυο τους, στη Γερμανία επικρατεί η ίδια συζήτηση όπως στις ΗΠΑ. Περιμένουμε ακόμα την Πρώτη Κυρία του 21ου αιώνα; Αραγε η πρώτη οικοκυρά αντιπροσωπεύει ακόμα το έθνος το οποίο είμαστε; Ή εκπροσωπεί το έθνος που θέλουμε να γίνουμε;

Όσον αφορά το έθνος που θέλουμε να γίνουμε η γερμανική απάντηση είναι απλή: Οχι. Οι περισσότεροι Γερμανοί πιστεύουν ότι το θέμα της γυναικείας ισότητας είναι ένα θέμα που έχει τελειώσει. Ουδέποτε η Γερμανία είχε μία γυναίκα πρόεδρο, λόγος για τον οποίο πιθανώς να μην εκσυγχρόνισε ποτέ τους κανόνες που διέπουν το πρώτο ζευγάρι.

Η Γερμανίδα Πρώτη Κυρία, όπως και η Αμερικανίδα ομόλογό της, είναι η «γυναίκα στο πλάι του», όπως το θέτουν τα ΜΜΕ. Είναι δραστήρια αλλά κατά ένα τρόπο που θα το δεχόταν η μεταπολεμική

Παραδοσιακά ο ρόλος της Πρώτης Κυρίας είναι να βρίσκεται «στο πλάι του συζύγου της». Στη φωτογραφία, ο πρόεδρος Τραμπ και η σύζυγός του Μελάνια.

—
Υπάρχουν δύο αντιθετικά «μοντέλα» σήμερα: η σύζυγος του Γερμανού προέδρου και εκείνη του προέδρου των ΗΠΑ.

Γερμανία. Παραδοσιακά είναι πάτρονας της Muttergene sungswerk, μιας φιλανθρωπικής οργάνωσης που ιδρύθηκε από την πρώτη Πρώτη Κυρία της Γερμανίας και που αφορά την υγεία των μητέρων. Ο Χορστ Κέλερ, πρόεδρος από το 2004 έως το 2010, μαζί με τη σύζυγό του Εύα Λουίζ ίδρυσαν μία οργάνωση για σπάνιες ασθένειες. Η

Πρώτη Κυρία επωμίζεται την διοργάνωση της πρώτης δεξίωσης του έτους και έχει άλλα καθήκοντα που αφορούν τον παραδοσιακό ρόλο της φροντίδας.

Ολα αυτά, ωστόσο, είναι μία σύμβαση, καθώς η Πρώτη Κυρία δεν έχει κανένα θεσμοθετημένο ρόλο. Κατά την περασμένη δεκαετία, η γερμανική κυβέρνηση και η κοινωνία των πολιτών επένδυσαν σημαντική ενέργεια και χρήματα στην προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά και στην ορατότητά τους στη δημόσια σφαίρα. Ωστόσο, η αλήθεια είναι ότι όλα τα χρήματα που επενδύθηκαν στη γονεϊκή άδεια και στα νηπιαγωγεία των παιδιών δεν άλλαξαν και τόσο

πολλά. Η ερώτηση που τίθεται είναι κατά πόσον το ανεπίσημο γραφείο της Πρώτης Κυρίας τελικά εκπροσωπεί τη Γερμανία και η απάντηση είναι καταφατική.

Οι γυναίκες στη Γερμανία είναι εξαιρετικά εκπαιδευμένες. Όταν όμως γεννηθεί το πρώτο παιδί φαίνεται να εγκαταλείπουν τις καριέρες τους και τελικά να μην τις αναλαμβάνουν ποτέ ξανά. Η Γερμανία επί του παρόντος διαθέτει γυναίκα καγκελάριο και εννιά άνδρες υπουργούς. Μόνο το 6,7% των μεγάλων γερμανικών εταιρειών έχει γυναίκες στα διοικητικά συμβούλια. Αλλά και στα χαμηλότερα επίπεδα η εικόνα είναι η ίδια. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα ο ΟΟΣΑ, τον Μάρτιο το ένα πέμπτο των Γερμανίδων μεταξύ 25 και 40 ετών που έχουν ένα παιδί παραμένουν στο σπίτι, ένα άλλο τρίτο εργάζεται για λιγότερο από τριάντα ώρες την εβδομάδα και μόνο το 10% των ζευγαριών σε αυτή την ηλικιακή κατηγορία είναι εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης.

Η κ. Μπιουντενμπέντερ είναι μία γυναίκα που μεγάλωσε το παιδί της και που έχει μια καταπληκτική καριέρα παρότι ο σύζυγός της ήταν συχνά απών. Σήμερα, όμως, έχει σημασία ότι ο ρόλος της είναι «στο πλάι του» αντί να είναι ο εαυτός της. Να είναι μια μάνταλζερ χωρίς γραφείο, χωρίς αναγνώριση, να εργάζεται χωρίς αμοιβή και τελικά να μείνει εκτός των βιβλίων της Ιστορίας.

Χωρίς συμφωνίες η συνάντηση Τραμπ - Σι

Με συγκρατημένη αισιοδοξία υποδέχθηκαν τα διεθνή μέσα ενημέρωσης τη συνάντηση κορυφής του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και του Κινέζου ομολόγου του Σι Τζινπίνγκ στο Παλά Μπιτς της Φλόριντα. Παρά το γεγονός ότι η διήμερη συνάντηση, που ολοκληρώθηκε χθες, δεν κατέληξε σε συγκεκριμένες συμφωνίες, κοινή είναι η αίσθηση ότι αποκατέστησε μια κάποια κανονικότητα στις σχέσεις μεταξύ των δύο μεγάλων οικονομιών του πλανήτη, εξασθενίζοντας τις ανησυχίες που είχαν δημιουργήσει προεκλογικές απειλές του Ντόναλντ Τραμπ για εμπορικό πόλεμο με την Κίνα.

«Υπάρχουν χίλιοι λόγοι να θέσουμε τις sinoαμερικανικές σχέσεις σε σωστή τροχιά και δεν υπάρχει ούτε ένας λόγος να βιάσουμε τη διμερή μας σχέση», δήλωσε ο Σι στη διάρκεια του επίσημου δείπνου που παρέθεσε το ζεύγος Τραμπ στον Κινέζο ηγέτη και τη σύζυγό του, Πενγκ Λιγιούαν, το βράδυ της Πέμπτης, στην έπαυλη του Μαρ-α-Λάγκο. Ο Ντόναλντ Τραμπ και η σύζυγός του Μελάνια επεφύλαξαν θερμή φιλοξενία στο προεδρικό ζεύγος της Κίνας. Κατά την έναρξη του επίσημου δείπνου, ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε αστειευόμενος: «Είχαμε ήδη μακρά συζήτηση και μέχρι τώρα δεν κατάφερα να αποσπάσω τίποτα, απολύτως τίποτα. Αναπτύξαμε όμως μια φιλία», συνέχισε σε πιο σοβαρό

τόνο ο Ντόναλντ Τραμπ, «και πιστεύω ότι μακροπρόθεσμα θα έχουμε μια πολύ σπουδαία σχέση, στην οποία προσβλέπω».

Οι εμπορικές διαφορές των δύο χωρών και το πρόβλημα της Βόρειας Κορέας βρέθηκαν στο κέντρο των διήμερων συνομιλιών. Πριν από την άφιξη του Κινέζου ηγέτη στο Μαρ-α-Λάγκο, ο Αμερικανός πρόεδρος δεν παρέλειψε να επαναλάβει στους δημοσιογράφους ότι «για πολλά χρόνια κλείναμε (οι ΗΠΑ) πολύ

—
Στο μενού των δύο προέδρων, η Β. Κορέα και οι εμπορικές διαφορές των δύο χωρών.

κακές συμφωνίες και τύχαμε άδικης αντιμετώπισης από την Κίνα». Η πυραυλική επίθεση των ΗΠΑ στη Συρία, αμέσως μετά το επίσημο δείπνο, επισκίασε εν μέρει τη συνάντηση κορυφής, αλλά δεν είχε εμφανή επίδραση στην ατμόσφαιρά της.

Στο μεταξύ, η αμερικανική Γερουσία ενέκρινε χθες, με ψήφους 54 υπέρ έναντι 45 κατά, τον διορισμό του δικαστή Νιλ Γκόρσντς, που έχει προταθεί από τον Τραμπ, στο Ανώτατο Δικαστήριο, αποκαθιστώντας τη συντηρητική πλειοψηφία στο Σώμα.

REUTERS, A.P.

Είναι σημαντικό για τα παιδιά να μάθουν να σκέπτονται όπως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οι οποίοι έχουν αποδειχθεί το πιο δημοφιλές αντικείμενο μελέτης.

Η χρήσιμη «σκέψη» του υπολογιστή

Προσφέρει ένα νέο προσανατολισμό για να διαχειριστούμε τα προβλήματα σε διάφορους τομείς

Της **LAURA PAPANO**

Ο Ντάνιελ Γκαρσία στο μάθημά του «Η χαρά της υπολογιστικής» ξεδιπλώνει τις αρχές της επιστήμης των ηλεκτρονικών υπολογιστών. «Υπάρχει ένας λόγος γιατί όταν πας στη “Χαρά της Μαγειρικής” και θέλεις να φτιάξεις ένα μιλκοεϊκ φράουλας δεν πας κατευθείαν να αναζητήσεις οδηγίες υπό τον τίτλο μιλκοεϊκ φράουλας. Αντιθέτως, υπάρχει κάποιος τομέας που σου εξηγεί ότι πρέπει να προσθέσεις παγωτό, γάλα και το φρούτο της επιλογής σου. Τα παλαιότερα βιβλία διέθεταν ξεχωριστές συνταγές για τα μιλκοεϊκ φράουλας, μιλκοεϊκ ράσμερι κ.ο.κ. μέχρι που κάποιος σκέφτηκε να δημιουργήσει μία ενιαία συνταγή».

«Η ιδέα της αφαίρεσης αφορά το κρύψιμο των λεπτομερειών», εξηγεί ο Γκαρσία. Χρειάζεται κανείς να αναγνωρίζει τα πρότυπα και

να επιλύει κάθε πολυπλοκότητα σε μία σαφή και ακριβή περίληψη. Μοιάζει με την αντίστροφη μέτρηση για την εκτόξευση κάποιου πυραύλου με μία μακριά λίστα ελέγχου, όπου καθετί που ελέγχεται αντιστοιχεί σε εκατό επιμέρους ελέγχους που έχουν πραγματοποιηθεί. Κρύβοντας κάποιες πληροφορίες μπορούμε να κοιτάξουμε στην ουσία του πράγματος, να βελτιώσουμε κάποιες όψεις ενός πολύπλοκου συστήματος χωρίς, ωστόσο, να κατανοούμε κάθε κομμάτι του. Η αφαιρετική αυτή προσέγγιση μας επιτρέπει να κάνουμε βελτιώσεις χωρίς να πρέπει να ξαναρχίσουμε τον σχεδιασμό από το μηδέν. Είναι προφανές ότι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν γίνει σύντροφοί μας στην επίλυση προβλημάτων, αλλά ξαφνικά δεν αρκεί να μπορείς να χειριστείς το λογισμικό τους. Σήμερα θέλουμε να μάθουμε και τι βρίσκεται πίσω από το μαγικό

αυτό μηχανήμα. Ειδικότερα, «ο υπολογιστικός λογισμός» μοιάζει να συνταράσσει τους εκπαιδευτικούς, από τους δασκάλους των νηπιαγωγείων μέχρι τους καθηγητές πανεπιστημίων, και ταυτόχρονα να προσφέρει μία νέα γλώσσα και προσανατολισμό για να διαχειριστούμε τα προβλήματα σε άλλους τομείς της ζωής μας.

Από το 2011 οι φοιτητές που σπουδάζουν την επιστήμη των υπολογιστών έχουν διπλασιαστεί. Στα πανεπιστήμια Στάνφορντ,

Η αφαιρετική προσέγγιση επιτρέπει να κάνουμε βελτιώσεις χωρίς να πρέπει να ξαναρχίσουμε τον σχεδιασμό από το μηδέν.

Πρίνστον και Ταφτς η επιστήμη των υπολογιστών έχει αποδειχθεί το πιο δημοφιλές αντικείμενο μελέτης. Το περασμένο φθινόπωρο η επιτροπή κολεγίων εισήγαγε ένα νέο μάθημα που δεν αφορά την εκμάθηση του να γράφεις κώδικα αλλά τη χρήση κώδικα για την επίλυση άλλων προβλημάτων. Βέβαια, αυτού του είδους ο «υπολογιστικός λογισμός» δεν είναι κάτι καινούργιο. Για πρώτη φορά ο όρος χρησιμοποιήθηκε το 1980 από τον Σέιμουρ Πάπερτ ειδικό της τεχνητής νοημοσύνης και καθηγητή του MIT, ο οποίος οραματίστηκε με ποιο τρόπο τα παιδιά θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για να μάθουν. Όπως και κάθε άλλη μεγάλη ιδέα και σε αυτή την περίπτωση υπάρχουν πολλές διαφωνίες τόσο όσον αφορά την ευρύτερη χρησιμότητά του όσο και το τι ακριβώς περιλαμβάνει. Συνθήσας

οι δεξιότητες που επιβάλλει είναι η κατανόηση προτύπων και αλληλουχιών, η δημιουργία αλγορίθμων, η δημιουργία τεστ για τον εντοπισμό και τη διόρθωση των λαθών, ο περιορισμός του γενικού στο ακριβές και η ανάπτυξη του ακριβούς στο γενικό.

Ο «υπολογιστικός λογισμός», επισημαίνουν οι ειδικοί, μπορεί να μας βοηθήσει ακόμα και να οργανώσουμε ένα ταξίδι, σπάζοντας τις δραστηριότητες στο κλείσιμο των εισιτηρίων, ξενοδοχείων, την ενοικίαση αυτοκινήτου, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οτιδήποτε πολύπλοκο όπως είναι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και η λήψη αποφάσεων. Η αναγνώριση των υποπροβλημάτων και ο συσχετισμός τους με το μεγαλύτερο πρόβλημα επιτρέπει να γίνει η στοχευμένη επεξεργασία του.

THE NEW YORK TIMES

Η Εναλλακτική για τη Γερμανία σε «υπαρξιακή» κρίση

Η δημοσκοπική καθίζηση των τελευταίων μηνών έχει προξενήσει εκνευρισμό στο επιτελείο της Εναλλακτικής για τη Γερμανία, του κόμματος που αμφισβητεί εκ δεξιών την πολιτική της Γερμανίδας καγκελαρίου Μέρκελ. Το κόμμα, που πέρυσι κατέγραφε διψήφια ποσοστά, συγκεντρώσε μόλις 6,2% στις τοπικές εκλογές του κρατιδίου Ζάαρ στις 26 Μαρτίου, ενώ, αντί προεκλογικού αγώνα, τα στελέχη του αναλώνονται σε διαπάλη εξουσίας ανάμεσα στη λεγόμενη μετριοπαθή και την ακροδεξιά πτέρυγά του. Η AfD πλύττεται πολιτικά από την ανακοπή του προσφυγικού ρεύματος, αλλά και από την ανάδειξη του Μάρτιν Σουλτς στην ηγεσία του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος.

Η αίσθηση απώλειας του ελέγχου των συνόρων, που οδηγούσε ψηφοφόρους στα δίκτυα της AfD, έχει παρέλθει, ενώ οι συνθήκες πόλωσης που δημιουργεί η εκλογή του Σουλτς ευνοούν την επιστροφή δεξιών ψηφοφόρων στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα. Τα ποσοστά 15%-18% που καταγράφονταν στις περυσινές δημοσκοπήσεις έχουν τώρα φθαλιδιστεί στο 7%-11%, με δυναμική διαρκούς συρρίκνωσης, που αν δεν ανακοπεί, θα φέρει το κόμμα όλο και πιο κοντά στο όριο του 5%, που απαιτείται για την είσοδο στην Μπούντεσταγκ. «Η AfD περιμένει την επόμενη επίθεση (τρομοκρατών σε γερμανικό έδαφος) ή μια καταστροφική είδηση από το Ευρογκρουπ», γράφει στην εφημερίδα FAZ ο πολιτικός συντάκτης Γιούστους Μπέντερ. «Αλλά όσο περισσότεροι πολίτες θεωρούν απίθανο το ενδεχόμενο να ξεσπάσει Αρμαγεδδών στην Ευρωζώνη ή να γίνει ανταλλαγή πληθυσμών ή η Γερμανία να εξισλαμισθεί, τόσο περισσότερο οι υπερβολικές κορώνες της AfD μοιάζουν εκτός τόπου».

Η πολιτική διαδρομή της AfD σημα-

Η Φρόουκε Πέτρι χαρακτηρίζεται ως το μόνο ηγετικό στέλεχος που γνωρίζει την τέχνη της επικοινωνίας.

Το ερώτημα είναι αν η AfD, που έχει πληγεί πολιτικά, οδεύει προς μια τρίτη μετάλλαξη.

δεύτηκε τον Ιανουάριο από την αποκάλυψη ότι σημαντική μερίδα στελεχών της αποπάζεται ανοικτά νεοναζιστικές ιδέες. Ο επικεφαλής του κόμματος στη Θουριγγία, Μπίερν Χέκε, χαρακτήρισε το μνημείο του Ολοκαυτώματος «μνημείο ντροπής», διερωτώνοντας γιατί πρέπει να υπάρχει ένα τέτοιο μνημείο στο κέντρο Βερολίνου. Οσοι ζήτησαν τη διαγραφή του Χέκε από το κόμμα γρήγορα διαπί-

στωσαν ότι δεν ήταν σε θέση να την επιβάλουν και ο Χέκε παρέμεινε, υφιστάμενος πειθαρχικές κυρώσεις. Σε πρόσφατη κοιματική συνεδρίαση, η πτέρυγα Χέκε επιτέθηκε τόσο σκληρά στην πρόεδρο του κόμματος Φρόουκε Πέτρι, ώστε εκείνη να ξεσπάσει σε κλάματα και να απειλάσει με παραιτήση. «Εχω κι άλλα πράγματα να κάνω στη ζωή μου», είπε η Πέτρι, που κυφορεί το πέμπτο παιδί της. Σύμφωνα με ανάλυση του ινστιτούτου Eurointelligence, κάτι τέτοιο θα αποτελούσε κόλαφο για το κόμμα, αφού η Πέτρι είναι «το μόνο ηγετικό στέλεχος που γνωρίζει την τέχνη της επικοινωνίας». Το ερώτημα είναι αν η AfD οδεύει προς μια τρίτη μετάλλαξη, μετά την αρχική της σύσταση ως κόμματος καθηγητών Οικονομικών που επέκριναν τη διαχείριση της κρίσης στην Ευρωζώνη και την τωρινή της ενσάρκωση ως φορέα του μένους κατά του Ισλάμ, της πολιτικής και της δημοσιογραφικής ελίτ.

«Αριστερή» στροφή

«Στο μέλλον, οι πολιτικοί της AfD θέλουν να γίνουν πιο αυστηροί σερίφηδες στα θέματα νόμου και τάξης από την CDU και την CSU (το κόμμα της Μέρκελ και το αδελφό κόμμα της Βαυαρίας) και πιο αξιόπιστοι στην παροχή πρόνοιας από τους Σοσιαλδημοκράτες και το κόμμα της Αριστεράς», γράφει ο Μπέντερ. Αν η AfD πραγματοποιήσει πράγματι «αριστερή» στροφή στα θέματα πρόνοιας, θα ευθυγραμμισθεί περισσότερο με «αδελφά» κόμματα όπως το Εθνικό Μέτωπο της Μαριν Λεπιέν, ενώ θα δώσει ένα παράδειγμα αντίστροφης δυναμικής: αντί να σέρνει όλο το πολιτικό φάσμα προς τα δεξιά, όπως έκανε ως τώρα, σέρεται η ίδια, όπως Μάρτιν Σουλτς, προς πιο αριστερές θέσεις.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΡΣΗ

Ο πρίγκιπας Ουίλιαμ, η σύζυγός του Κέιτ, δούκισσα του Κέμπριτζ, και ο πρίγκιπας Χάρι μαζί με τον δρ Λ Τζον Χαλ, εφημέριο του Ουεστμίνστερ.

Επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα του Ουεστμίνστερ

Τα εγγόνια της βασίλισσας Ελισάβετ, οι πρίγκιπες Ουίλιαμ και Χάρι, μαζί με πολλούς συγγενείς θυμάτων παρευρέθηκαν στην επιμνημόσυνη δέηση των τεσσάρων ατόμων που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της επίθεσης στο Ουεστμίνστερ στις 22 Μαρτίου. Ο Χαλίντ Μασούντ «θέρισε» με ένα νοικιασμένο αυτοκίνητο πεζούς στη Γέφυρα του Ουεστμίνστερ, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τρία άτομα, ενώ μαχαίρωσε και σκότωσε έναν αστυνομικό φρουρό του Κοινοβουλίου προτού δεχθεί πυρά και πέσει νεκρός. Η βρετανική αστυνομία τόνισε πως πρόκειται για τρομοκρατική επίθεση και ότι ο Μασούντ μοιάζει να έδρασε μόνος του. Όλοι οι συλληφθέντες σε σχέση με την επίθεση τελικά αφέθηκαν ελεύθεροι. Οι οικογένειες των θυμάτων μαζί με τον πρίγκιπα Ουίλιαμ και τη σύζυγό του Κέιτ, όπως, εξάλλου και ο πρίγκιπας Χάρι έλαβαν μέρος στην επιμνημόσυνη δέηση στο Αβαείο του Ουεστμίνστερ, λίγα μέτρα από το σημείο της πολύνεκρης επίθεσης. «Η βία επίθεση, πριν από δύο εβδομάδες, κατά των Λονδρέζων και των επισκεπτών της πόλης από όλον τον κόσμο και η δολοφονία ενός αστυνομικού στο Ανάκτορο του Ουεστμίνστερ προκάλεσαν σοκ σε ολόκληρο

τον πλανήτη», τόνισε ο Τζον Χολ, εφημέριος του Ουεστμίνστερ. Ανάμεσα σε αυτούς που σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν περιλαμβάνονται άτομα από τις ΗΠΑ, τη Ρουμανία, τη Γαλλία, τη Νότια Κορέα, την Ιταλία, την Κίνα, την Αυστραλία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, τη Γερμανία, την Πολωνία και την Ιρλανδία. Μεταξύ των παρισταμένων στην επιμνημόσυνη δέηση ήταν οι τραυματίες της επίθεσης και πολλοί αυτόπτες μάρτυρες, αλλά και μέλη των σωμάτων έκτακτης ανάγκης που βρέθηκαν άμεσα στον τόπο της τραγωδίας, όπως, εξάλλου, και εκπρόσωποι πολλών δογμάτων. Ο δήμαρχος της πόλης του Λονδίνου διάβασε μία από τις προσευχές, όπως έκανε επίσης ο πρίγκιπας Ουίλιαμ και η υπουργός Εσωτερικών Αμπερ Ραντ. Οι εμπειρογνώμονες της αστυνομίας πιστεύουν ότι ο Μασούντ, που κατά το παρελθόν υπήρξε εγκληματίας και είχε πρόσφατα ασπαστεί το Ισλάμ, είχε ριζοσπατατικοποιηθεί βρίσκοντας υλικό στο Ίντερνετ. Δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να υποδεικνύουν ότι ο Μασούντ είχε σύνδεσμο με ριζοσπατατικές ακραίες ομάδες ή με στρατευμένους στο Ισλαμικό Μέτωπο στο εξωτερικό.

Το Twitter θα καταργήσει το «αυγό» του

Το Twitter πρόκειται να εισαγάγει μία νέα φωτογραφία προφίλ προκειμένου να ενισχύσει τις τάσεις της αυτόνομης έκφρασης. Η νέα φωτογραφία, η οποία αποτελείται από ένα κεφάλι και ώμους, σχεδιάστηκε προκειμένου να δώσει έναυσμα στους χρήστες της σελίδας κοινωνικής δικτύωσης να ανεβάσουν τις δικές τους φωτογραφίες. Τα τελευταία επτά χρόνια οι νέοι λογαριασμοί της ιστοσελίδας διέθεταν ένα αυγό στη σελίδα του προφίλ τους προκειμένου να τοποθετήσουν εκεί τη φωτογραφία τους. Στην πραγματικότητα, επρόκειτο για έναν χαριτωμένο συνδυασμό με την εικόνα του πουλιού που χαρακτηρίζει την ιστοσελίδα. Ωστόσο, την Παρασκευή το Twitter ανακοίνωσε ότι πρόκειται να αντικαταστήσει το αυγό με διαφορετικά σχήματα, προκειμένου να ενισχύσει τις δυνατότητες έκφρασης των χρηστών αλλά και να κόψει τα δεσμά από την κακοποίηση και τις επιθέσεις των τρολ στην πλατφόρμα. Κάποιοι χρήστες πρόκειται να διατηρήσουν το «αυγό» το οποίο θεωρούν χαριτωμένο και διασκεδαστικό, αναφέρει κάποιος χρήστης σε μπλογκ. Η νέα φωτογραφία προφίλ, μία σιλουέτα που απεικονίζει ώμους και κεφάλι, θα μοιάζει εντελώς κενό, ενθαρρύνοντας έτσι τους χρήστες να τοποθετήσουν εκεί τις φωτογραφίες τους. Το χαρακτηριστικό «αυγό» στο προφίλ των χρηστών στιγματίστηκε εξαιτίας της εμφάνισής του σε λογαριασμούς που είχαν μοναδικό στόχο να παρενοχλήσουν κάποιους άλλους χρήστες. «Αυτή η πρακτική δημιούργησε έναν σύνδεσμο ανάμεσα στο περίφημο “αυγό” και την αρνητική συμπεριφορά, κάτι που δεν είναι δίκαιο για τους ανθρώπους που είναι ακόμα καινούργιοι στο Twitter και που δεν έχουν τοποθετήσει φωτογραφία στον λογαριασμό τους». Πολλοί από τους χρήστες πίστεψαν πως η ανακοίνωση ήταν πρωταπριλιάτικο αστείο. Το 2006, όταν ξεκίνησε η λειτουργία του Twitter, η φωτογραφία προφίλ είχε το σχήμα της σιλουέτας ενός ατόμου και το «αυγό» έλαβε σάρκα και οστά το 2010.

Αρχές Μαΐου θα ζητηθούν προσφορές

Οι εξελίξεις είναι ραγδαίες και πολύ σημαντικές για την κατασκευή του νέου ποδοσφαιρικού γηπέδου της Λεμεσού

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΚΗ**

Τα ψέματα όσον αφορά στη δημιουργία του νέου, ποδοσφαιρικού γηπέδου της Λεμεσού έχουν επιτέλους τελειώσει. Σε νέα σύσκεψη στο Υπουργείο οικονομικών, προχθές την Παρασκευή (7/4), στην οποία συμμετείχαν ο πρόεδρος του ΚΟΑ Κλεάνθης Γεωργιάδης, υπηρεσιακοί παράγοντες και εκπρόσωποι των τριών σωματείων της Λεμεσού, εξετάστηκε η πορεία υλοποίησης του έργου, ξεκαθαρίστηκαν όλες οι εκκρεμότητες και αποφασίστηκε μέχρι το τέλος Απριλίου να κατατεθούν διορθωμένα τα τελικά σχέδια και όλα τα σχετικά έγγραφα έτσι ώστε αρχές Μαΐου να ζητηθούν προσφορές για να ξεκινήσουν σύντομα τα έργα με χρο-

Τα τρία μεγάλα σωματεία της πόλης έχουν παραλάβει τη σκυτάλη από την Πολιτεία και θα πρέπει τώρα να «τρέξουν» τις απαραίτητες διαδικασίες για να ξεκινήσει το έργο.

νοδιάγραμμα να τελειώσει το γήπεδο πριν από το τέλος του 2018. Ακολούθησε συνάντηση των μελετητών του έργου στον ΚΟΑ.

Καταλυτικό ρόλο στις εξελίξεις που δρομολογήθηκαν, διαδραμάτισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης ο οποίος είναι Λεμεσιανός και θέλει να σφραγιστεί η ανέγερση νέου γηπέδου στη Λεμεσό με το όνομά του, εντός της θητείας του που λήγει του χρόνου. Ο Πρόεδρος και η κυβέρνηση του, έκαναν από την πλευρά τους, όλες τις απαραίτητες παρεμβάσεις για να πιάσουν σύντομα, δουλειά οι μπουλντόζες.

Τα τρία μεγάλα σωματεία της πόλης, ο Απόλλων, η ΑΕΛ και ο Άρπς έχουν παραλάβει τη σκυτάλη από την Πολιτεία και θα πρέπει τώρα να «τρέξουν» τις απαραίτητες διαδικασίες για να ξεκινήσει το νέο γήπεδο και να ολοκληρωθεί του χρόνου. Από τα μέσα της εβδομάδας βρίσκονται στη Λεμεσό ο αρχιτέκτονας Πέτρος Κονταρίδης μαζί με

Η οικοδομική άδεια έχει εκδοθεί από τον περασμένο Σεπτέμβριο. Έγιναν σωστά αρχιτεκτονικά σχέδια, σωστές στατικές μελέτες, σωστή επιμέτρηση για να βγει η άδεια οικοδομής. Τα τρία σωματεία θα καταβάλουν ένα ποσό κοντά στις 80 χιλιάδες ευρώ και θα πάρουν την άδεια.

Το νέο γήπεδο της Λεμεσού θα έχει χωρητικότητα 13.000 θεατών με την προοπτική η χωρητικότητά του να ανέβει στις 15.000 θέσεις.

τον συνεργάτη του πολιτικό μηχανικό Βαγγέλη Κονταρίδη, για την ολοκλήρωση των διαδικασιών της κατασκευής του νέου γηπέδου.

Η οικοδομική άδεια έχει εκδοθεί από τον περασμένο Σεπτέμβριο. Έγιναν σωστά αρχιτεκτονικά σχέδια, σωστές στατικές μελέτες, σωστή επιμέτρηση για να βγει η άδεια οικοδομής. Τα τρία σωματεία θα

καταβάλουν ένα ποσό κοντά στις 80 χιλιάδες ευρώ και θα πάρουν την άδεια.

Ξεπεράστηκε και το εμπόδιο σχετικά με τη νέα αυστηρή πολιτική που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε σχέση με την κρατική επιχορήγηση γηπέδων. Από την κυπριακή κυβέρνηση δόθηκαν πρόσφατα στον Ευ-

ρωπαϊό Επίτροπο διαβεβαιώσεις, ότι δεν θα επιχορηγήσει τα σωματεία, αλλά το νέο γήπεδο της Λεμεσού θα είναι ένα έργο κοινής ωφελείας στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλες οι ομάδες της πόλης, καθώς επίσης και ότι θα μπορούν να το χρησιμοποιούν όλα τα οργανωμένα σύνολα. Υπάρχουν πολλοί, καλοί, πραγματικοί λόγοι γιατί θα πρέπει το κράτος μας

να επιχορηγήσει ένα τέτοιο έργο και φαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δείχνει κατανόηση.

Ένα άλλο πρόβλημα που ξεπεράστηκε αφορά στην αμοιβή των μελετητών η οποία έπρεπε να πληρωθεί από τα σωματεία. Με παρέμβαση του ΠτΔ, η αμοιβή των μελετητών του έργου, μπήκε πάνω στο συνολικό δάνειο και θα αποπλη-

ρωθεί από τα σωματεία μεταγενέστερα από τη διαχείριση του σταδίου. Πρόκειται για ένα πολύ μεγάλο ποσό, 1,2 εκατ. ευρώ που δεν θα μπορούσαν τα σωματεία να πληρώσουν άμεσα.

Δόθηκε λύση και στο πρόβλημα της τράπεζας για τη χρηματοδότηση του έργου. Στην προηγούμενη σύσκεψη ο διευθυντής προϋπολογισμού, ενημέρωσε ότι έχει βρεθεί ο τρόπος έτσι ώστε η τράπεζα να χρηματοδοτήσει το έργο.

Η μπάλα είναι πλέον στα πόδια των ηγεσιών των τριών μεγάλων συλλόγων της Λεμεσού. Θα πρέπει να προχωρήσουν με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και όπως τους είπε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, να είναι πιο γρήγοροι και πιο αποτελεσματικοί αλλά και να συν-

Από τα μέσα της εβδομάδας βρίσκονται στην Λεμεσό ο αρχιτέκτονας Πέτρος Κονταρίδης μαζί με τον συνεργάτη του πολιτικό μηχανικό Βαγγέλη Κονταρίδη.

τονίζονται καλύτερα μεταξύ τους προκειμένου να μην υπάρξουν άλλες καθυστερήσεις.

Έχουν ήδη προγραμματιστεί συναντήσεις μεταξύ των τριών σωματείων και άλλες συναντήσεις, των αρμοδίων. Οι διεργασίες θα προχωρήσουν γρήγορα μετά από συνάντηση όλων των εμπλεκόμενων στο Υπουργείο Οικονομικών.

Το νέο γήπεδο της Λεμεσού είναι ένα αναγκαίο έργο κοινωφελείας που θα βοηθήσει τα μέγιστα τη Λεμεσό και σε σχέση με την αντιμετώπιση του κουλιγκανισμού, σε σχέση με τον αθλητισμό και πρωταθλητισμό και σε σχέση με τις δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν, να το αξιοποιήσουν πολλές κοινωνικές ομάδες.

Το νέο γήπεδο της Λεμεσού θα έχει χωρητικότητα 13.000 θεατών με την προοπτική η χωρητικότητά του ν' ανέβει στις 15.000 θέσεις. Η διαχείριση του νέου γηπέδου, αλλά και η ιδιοκτησία, θα είναι στα τρία σωματεία.

ΑΠΟΨΗ / Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ**

Το τώρα που κυβερνιέται από το παρελθόν

Το δημοσίευμα που διαβάσαμε στην εφημερίδα «Πολίτης» την περασμένη Τετάρτη σηματοδοτεί τον τερματισμό της προσδοκίας (σε όποιο βαθμό και αν αυτή υπήρχε) για την ανέγερση ιδιόκτητου γηπέδου της Ομόνοιας στην τοποθεσία «Χαλεπιανές».

Το ακίνητο στη συγκεκριμένη τοποθεσία πέρασε στην κυριότητα της Τράπεζας Κύπρου έναντι των οφειλών της εταιρείας Lockwood Properties Limited, (ιδιοκτήτριας των «Χαλεπιανών») προς την ίδια.

Η δε εταιρεία διατηρεί, με βάση συγκεκριμένη διάταξη στο συμφωνητικό μεταβίβασης, το δικαίωμα αποκλειστικής πώλησης του ακινήτου, για δώδεκα μήνες.

Η Τράπεζα Κύπρου ήταν παράλληλα σε συζητήσεις για μεταπώληση των «Χαλεπιανών» με εταιρεία ουκρανικών συμφερόντων η οποία συνεργάζεται με τον ΑΠΟΕΛ, με αντικείμενο την πιθανότητα ανέγερσης του νέου γηπέδου του ΑΠΟΕΛ στην περιοχή. Εξ ου και η περιληφθείσα διάταξη.

Η συγκεκριμένη εξέλιξη στρίβει και άλλο το μαχαίρι στην πληγή των οπαδών της Ομόνοιας, αφού τους φέρνει, αντικειμενικά, στο μυαλό για πολλοστή φορά το τι έχει υποστεί και συνεχίζει να υφίσταται η ομάδα τους από τα εγκλήματα του πρόσφατου παρελθόντος.

Εγκλήματα που την έφεραν στο χείλος της οικονομικής καταστροφής και, κατά συνέπεια, επέφεραν την απώλεια της παλιάς της αίγλης. Μην δυνάμενη να διεκδικήσει με

Η εξέλιξη με τις «Χαλεπιανές» στρίβει και άλλο το μαχαίρι στην πληγή των οπαδών της Ομόνοιας.

αξιώσεις τον τίτλο του πρωταθλητή, τον οποίο αγνοεί από το 2010 και αρκούμενη σε πορείες που τη βγάζουν με δυσκολία μάλιστα, στην Ευρώπη. Έχουμε δει τα τελευταία χρόνια, χωρίς δόση υπερβολής, σε αρκετά ματς, αγωνιστικές εικόνες της Ομόνοιας που προκαλούν ακόμη και τον οίκτο των αντιπάλων.

Κάθεται ο Ομονοιάτης και σκέφτεται και αναλύει τα πάντα. Για άλλη μία φορά. Όλα περνούν από μπροστά του. Πολύ έντονες σκέψεις, βαριές αναμνήσεις, κατακλυ-

σμός από εικόνες, λόγια, γεγονότα, ανθρώπους. Ο χρόνος κυλά. Το ξέρει καλά. Και δεν λογαριάζει τίποτα στο πέρασμά του. Και η Ομόνοια προχωρά. Παγιδευμένη σε ένα τώρα που μοιάζει να κυβερνιέται περισσότερο από το παρελθόν. Μόνο αυτό της μένει. Το να προχωρά. Το θέμα είναι να ξέρει από εδώ και μπρος πού πάει.

«Η πείρα είναι το παρελθόν που μιλάει στο παρόν», λέει και η ρήση. Μακάρι να είναι έτσι τα πράγματα για την Ομόνοια.

Χορηγοί
Μεταδόσεων

Πρωτάθλημα Cyta

ΑΠΟΕΛ - ΟΜΟΝΟΙΑ

Κυριακή 9/4/2017 16:00

ΑΕΛ - ΑΕΚ

Κυριακή 9/4/2017 18:00

Το αυστραλιανό γκραν πρι χαρακτηρίστηκε υποτονικό λόγω των περιορισμένων προσπεράσεων, οι οποίες πλέον θα γίνονται περισσότερο έμμεσα (στρατηγική pit stop).

Στην Κίνα η επόμενη στάση της F1

Δεύτερο φετινό γκραν, με τις Φεράρι και Μερσέντες να δείχνουν ότι δεν θα έχουν αντίπαλο

Η «ναυαρχίδα» του μηχανοκίνητου αθλητισμού (ξανά) μιλάει ιταλικά. Τουλάχιστον σε αυτό ελπίζουν οι πολυπληθείς φίλοι της Φεράρι που είδαν τον Σεμπάστιαν Φέτελ να κερδίζει το παρθενικό γκραν πρι της σεζόν, γεμίζοντας με ελπίδες τόσο την ιστορικότερη ομάδα του πρωταθλήματος όσο και τους ουδέτερους που γνωρίζουν πως η δυνατή Φεράρι στην παρούσα φάση είναι ικανή να ανεβάσει κατακόρυφα το επίπεδο του ανταγωνισμού στο πρωτάθλημα. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι που κάνουν τους φιλάθλους της Φεράρι να αισιοδοξούν για μια επιτυχημένη χρονιά. Αξίζει να προστεθεί πως πέραν της νίκης του Φέτελ καλή κούρσα έκανε και ο Κίμι Ραϊκόνεν, τερματίζοντας στην τέταρτη θέση, συνεισφέροντας με τη σειρά του βαθμούς στην ομάδα του. Το νέο τιμ των μηχανικών και οι αλλαγές των κανονισμών περισσότερο βοήθησαν τη Φεράρι και λιγότερο άρσανε στη Μερσέντες, όπως επίσης και η ιδανική προσαρμογή των ελαστικών στο μονοθέσιο.

Μεγάλη διαφορά

Το δυσάρεστο για το σπορ είναι πως μπορεί η Φεράρι και η Μερσέντες να

βρίσκονται περίπου στο ίδιο επίπεδο (τουλάχιστον με τα υπάρχοντα δεδομένα), ωστόσο από την τρίτη ομάδα και κάτω η διαφορά είναι πραγματικά χαώδης, δημιουργώντας ένα πρωτάθλημα δύο, ή τριών ταχυτήτων...

Η Μερσέντες παρά το γεγονός πως δεν βρέθηκε στην κορυφή του «βάθρου» έκανε το «2-3» με Λιούις Χάμιλτον και Βαλτέρι Μπότας, αποδεικνύοντας πως διατηρείται ακόμη σε πολύ υψηλό επίπεδο, ανεξαρτήτως της κάμψης που ίσως διαφαίνεται.

Το δεδομένο, όμως, είναι πως η «ψαλίδα» της Μερσέντες με τη Φεράρι ως προς τη δομή του μονοθεσίου έχει μειωθεί αισθητά. Αν προστεθεί σε αυτό και η role position του παγκόσμιου πρωταθλητή Λιούις Χάμιλτον στα δοκιμαστικά, τότε γίνεται αντιληπτό πως το φετινό πρωτάθλημα αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον, παρά το γεγονός πως το αυστραλιανό γκραν πρι χαρακτηρίστηκε από ελάχιστες προσπεράσεις και ήταν γενικώς αρκετά υποτονικό στη μεγαλύτερη διάρκειά του.

Το θέμα των περιορισμένων προσπεράσεων, βεβαίως, είχε σχολιαστεί κατά τη διάρκεια των προηγούμενων μνηνών και από τον Βρετανό πιλότο, που επι-

καλούμενος συζήτηση που είχε με μηχανικούς της Μερσέντες, δήλωνε πως «οι προσπεράσεις θα είναι πλέον αρκετά δύσκολες και αν εκλείψουν, τότε θα είναι ένα μεγάλο πρόβλημα για τους θεατές, καθώς το θέαμα μειώνεται αισθητά».

Προς τέρψιν της τεχνολογίας, που βάση του σχεδιασμού των μονοθεσίων δίνουν επιπρόσθετο «αέρα» στη διάρκεια του αγώνα, χρειάζεται μεγαλύτερη υπομονή για την προσπέραση, με ειδικούς του αθλήματος να τονίζουν πως αυτές θα γίνονται περισσότερο έμμεσα (στρατηγική pit stop) και λιγότερο άμεσα κατά τη διάρκεια ενός αγώνα.

Πιο ψυχραίμος ως προς αυτό το ζήτημα εμφανίστηκε ο έμπειρος οδηγός Κίμι Ραϊκόνεν, που ανέφερε στο περιθώριο του γκραν πρι της Αυστραλίας πως «είναι νωρίς για να βγάλουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα, ήταν ο πρώτος αγώνας σε μια πίστα που δεν ήταν και ιδιαιτέρως φωτισολογική, καθώς υπάρχουν πίστες που ευνοούν τις προσπεράσεις και πίστες που είναι σχεδόν αδύνατο να επιχειρηθούν».

Κοσμοσυρροή

Περισσότεροι από 200.000 θεατές αναμένεται να συρρεύσουν στη Σαγκάι

για το δεύτερο σιρκουί της χρονιάς, προκειμένου να παρακολουθήσουν από κοντά τις προσπάθειες των πιλότων και να διαπιστώσουν αν το ιδανικό ξεκίνημα της Φεράρι θα έχει και συνέχεια. Η πίστα κατασκευάστηκε το 2004 και κόστισε περίπου 370 εκατ. ευρώ και φιλοξενεί πολλά σπορ εκτός της Φόρμουλα 1, όπως MotoGP και αγώνες με SuperCars. Έχει 16 στρόφες και συνολικό μήκος 5,451 χιλιόμετρα. Ο γρηγορότερος γύρος κατεγράφη στο πρώτο γκραν πρι που έγινε το 2004 και ήταν από τον «Θρυλικό» Μίκαελ Σουμάχερ με 1:32:238.

Στη βαθμολογία μετά τον πρώτο αγώνα, πρώτος είναι ο Σεμπάστιαν Φέτελ με 25 βαθμούς, δεύτερος ο Λιούις Χάμιλτον με 18, τρίτος ο Βαλτέρι Μπότας με 15 και τέταρτος ο Κίμι Ραϊκόνεν με 12 βαθμούς. Ακολουθούν κατά σειρά οι Μαξ Φερστάπεν, Φελίπε Μάσα, Σέρκιο Πιέρεθ, Κάρλος Σάινθ, Ντάνι Κβιατ και Εστεμπάν Οκόν που βαθμολογήθηκαν.

Στους κατασκευαστές 37 έχει η Φεράρι, 33 η Μερσέντες, 10 η Ρεντ Μπουλ, 8 η Γουίλιαμς, 7 η Φορς Ιντια και 6 η Τόρο.

ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΓΚΡΗΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

Πώς θα τους δει ο «βασιλιάς»;

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ρε, το ψάχνω από δω, το ψάχνω από κει δεν έχω καταλάβει ποια είναι τα αιτήματά τους. Συναντήσεις επί συναντήσεων για να προστατεύουν δήθεν τα συμφέροντα του «κλάδου» τους... επιμένω δεν έχω κατανοήσει ποια είναι τα παράπονα των «μικρών» σχετικά με τους κόκκινους φακέλους.

Μήπως θέλουν να μην υποβάλλεται τιμωρία; Μήπως οι βαριές ποινές να γίνουν κάπως πιο ήπιες; Να μην υπάρχει κάποιο εποπτικό όργανο; Τα χουν με την κακή ΟΥΕΦΑ που μας είπε ότι το πρωτάθλημα μας είναι το πιο διεφθαρμένο στην Ευρώπη; Νιώθουν ότι είναι μες την αδικία και τους καταπατούν τα δικαιώματα; Πάντως η ανακοίνωση που κοινοποιήθηκε στα ΜΜΕ μετά την τελευταία τους συνάντηση, πάλι δεν ρίχνει φως στο σκηνικό. «Οι πρόεδροι των ομάδων αφού ανέλυσαν τους προβληματισμούς τους από τους κινδύνους που εγκυμονεί η ανεξέλεγκτη κατάσταση γύρω από το στοιχήμα, για όλες τις ομάδες του πρωταθλήματος, αποφάσισαν από κοινού, να ζητήσουν άμεση συνάντηση με την εκτελεστική επιτροπή και τον Πρόεδρο της ΚΟΠ για συζήτηση του όλου θέματος και εξεύρεση λύσεων».

Το ζουμί της όλης υπόθεσης δεν είναι όμως τα αιτήματα τους. Το ζουμί έχει να κάνει με την αντιμετώπιση που θα έχουν από τον Κουτσοκούμνη.

Ο οποίος πλέον Κουτσοκούμνης είναι στέλεχος της ΦΙΦΑ, δεν είναι παίξε γέλασε. Και αν τόσα χρόνια κατάφερε με τη στήριξη όλων αυτών να διατηρηθεί στο προεδρικό θώκο της ΚΟΠ, τώρα μάλλον δεν έχει κανέναν ανάγκη. Πιθανόν να δει με συμπόνια τα αιτήματα τους αλλά δεν θα γίνει καλί να τον πατήσουν όπως συνέβαινε τόσα χρόνια σε μια σχέση που έμοιαζε με πάρε-δώσε.

Τούτη τη φορά έχει το πάνω χέρι και δύσκολα θα τους κάνει χατίρια. Πόσο μάλλον δε όταν πρέπει να πάει κόντρα στις απόψεις των νέων προϊσταμένων του.

Έχει πάντως ενδιαφέρον να δούμε πως θα αντιδράσει. Άμα μάθουμε κιόλας τι ζητούν ακόμη καλύτερα.

Ο Χατζηπετρήs του στοιχήματος

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΗ**

Έχει ενδιαφέρον τελικά το σκηνικό που εξελίσσεται με την πρωτοβουλία των «μικρών» ή έστω μικρότερων σωματείων. Οι έξι πρόεδροι λοιπόν, του Άρη, της Νέας Σαλαμίνας, του Εθνικού, του Ερμή, της Δόξας και της Καρμιώτισσας, αφού κατέληξαν στο συμπέρασμα (βάσει της κοινής τους ανακοίνωσης) πως η ανεξέλεγκτη κατάσταση γύρω από το

στοιχήμα εγκυμονεί κινδύνους για όλες τις ομάδες του πρωταθλήματος, αποφάσισαν να ζητήσουν άμεσα συνάντηση με τον πρόεδρο της ΚΟΠ! Από πότε οι πρόεδροι των σωματείων αυτών εκπροσωπούν ή εκφράζουν τις θέσεις και τις απόψεις και των μεγαλύτερων κυπριακών ποδοσφαιρικών συλλόγων, κανείς δεν μας έχει ενημερώσει. Όπως δεν προκύπτει ενημέρωση, ποιο είναι το αίτημα των «έξι» για μια συνάντηση με την ηγεσία της ΚΟΠ.

Μήπως διαφοροποίηση στις ποινές που προβλέπονται, εκεί και όπου η ΟΥΕΦΑ καταλογίζει ευθύνη; Άδικος κόπος! Τα μέτρα και οι ποινές που υιοθετήθηκαν έτυχαν της έγκρισης της ΟΥΕΦΑ και με απαραίτητη την υπενθύμιση πως η ευρωπαϊκή ποδοσφαιρική ομοσπονδία είχε προτείνει ακόμη πιο αυστηρές ποινές. Άρα εξανεμίζονται και οι πιθανότητες πωsgωγρίσματος...

Να συζητήσουν, άραγε, άλλους τρόπους προστασίας των σωματείων από το ανεξέλεγκτο όπως υποστηρίζουν στοιχήμα; Ποιος άλλος τρόπος να υπάρχει, από τις προσπάθειες και ενέργειες των ίδιων των σωματείων;

Ξεκάθαρα τα πράγματα. Και εξωγήνιο να στοιχηματίσουν «προβολικά» για ένα παιχνίδι κυπριακού πρωταθλήματος, χωρίς τη συμμετοχή των ίδιων των πρωταγωνιστών αγώνας δεν χειραγωγείται, κοινωνώς δεν στήνεται. Ακόμη και εν αγνοία των παραγόντων κάποιοι ποδοσφαιριστές να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στο στήσιμο, αυτοί που βρίσκονται καθημερινώς μαζί τους, αυτοί που τους ελέγχουν, του παραπονομάζουν εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ και τους φακέλους της ΟΥΕΦΑ, ο μόνος που φταίει είναι ένας ακόμη... Χατζηπετρήs.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Στερνή μου γνώση...

Νέο (πλουσιопάροχο) συμβόλαιο στην Ομόνοια. Ανανεώσεις συμβολαίων με ΑΠΟΕΛ και Ανόρθωση, νέες συμφωνίες με ΑΕΚ, ΑΕΛ και Νέα Σαλαμίνα. Αυτά για την ώρα στη «σύνθεση» της Cytavision από το 2019 και έπειτα, έστω και αν εκκρεμούν οι επίσημες ανακοινώσεις. Μένει χρήμα και για τους υπόλοιπους; Μπορούν να ελπίζουν σε καλά τηλεοπτικά συμβόλαια και οι μικρότερες ομάδες; Λάθος εκτίμηση και υπολογισμός των δυνατοτήτων το «σπάσιμο» της ομάδας του «ΚΟΠ TV»; Ο χρόνος θα δείξει. Τις ενδείξεις πάντως για κάποιους, ενθαρρυντικές δεν τις λες...

* * * * *

Αδιευκρίνιστο

Οι πρόεδροι των έξι ομάδων του δεύτερου γκρουπ είχαν συνάντηση την περασμένη Τετάρτη και κατέθεσαν τους προβληματισμούς τους από τους κινδύνους που εγκυμονεί η ανεξέλεγκτη κατάσταση γύρω από το στοιχήμα, για όλες τις ομάδες του πρωταθλήματος. Αποφάσισαν δε από κοινού, να ζητήσουν άμεση συνάντηση με την εκτελεστική επιτροπή και τον πρόεδρο της ΚΟΠ για συζήτηση του όλου θέματος και εξεύρεση λύσεων. Αυτό που δεν έχει διευκρινιστεί είναι το αν θέλει να τους δει ο πρόεδρος.

* * * * *

Αυτή τη φορά το πιστεύουν

Για το θέμα του γηπέδου της Λεμεσού πολλές φορές έχουν ειπωθεί πράγματα που είτε ήταν υπερβολές είτε στην πορεία του χρόνου αποδείχθηκαν ανέφικτα. Αυτή τη φορά, η κάθοδος στην Κύπρο του αρχιτέκτονα του έργου κ. Κονταρίδη έγινε με άλλον αέρα αφού όλοι πλέον το πιστεύουν πως ήρθε η ώρα το έργο να ξεκινήσει. Είναι η μεγάλη ευκαιρία να αλλάξουν επίπεδο οι ομάδες της πόλης και έκαναν ενέργειες που δείχνουν πως δεν θα την αφήσουν να πάει χαμένη.

Κριτική και μηδενισμός

Γύρω στις έξι σήμερα το απόγευμα θα γνωρίζουμε το αποτέλεσμα ενός ακόμη ντέρμπι «αιωνίων» αντιπάλων. Θα γνωρίζουμε δηλαδή, αν ο Τόμας Κρίστιανσεν είναι καλός προπονητής ή όχι! Υπερβολικό; Θα μπορούσε, αν υπολογίσουμε όμως το τι λέγεται και ακούγεται τις τελευταίες μέρες ανάμεσα στους φίλους του ΑΠΟΕΛ για τον Δανό τεχνικό και σε αντίθεση με ό,τι ίσχυε μέχρι πριν από μερικές εβδομάδες, η άποψη αλλάζει. Άλλο κριτική όμως, άλλο μηδενισμός και ισοπέδωση. Κάποτε εδώ στην Κύπρο και ειδικά στον ΑΠΟΕΛ, θα πρέπει να υιοθετηθεί.

Μαζί και χώρια

Οι «μικροί» κάνουν συναντήσεις και προσαθούν να βρουν λύσεις για τα καυτά θέματα των φακέλων και των τηλεοπτικών, όμως μη νομίζετε πως σε όλα συμφωνούν. Βλέπετε, ένας στο τέλος δεν θα τη γλυτώσει και όταν θα έρθει η κρίσιμη ώρα κάποιοι με κάποιους θα τα σκίσουν τα δευτέρια τους. Αυτό κρατήστε το και θα σας χρειαστεί.

* * * * *

Κέρδισαν

Η αποχή των διαιτητών καλαθοσφαίρας

έληξε και το πρωτάθλημα συνεχίζεται και θα τελειώσει κανονικά. Τι κέρδισαν οι διαιτητές από αυτήν την αποχή για την οποία σφόδρα κατηγορήθηκαν; Περιμένετε και σύντομα θα δείτε το ... κέρδος.

* * * * *

Μετά τους δύο, ποιος;

Πήρε Ζελάγια, πήρε Χατζηβασίλη όλα δείχνουν ότι ο Κίρζης και οι συνεργάτες του δεν αγνοούν σε καμία περίπτωση την κυπριακή αγορά. Και εξ όσων μαθαίνουμε δεν πρόκειται να σταματήσουν

εδώ. Ο ένας στόχος έχει να κάνει με παίκτη που αγωνίζεται σε μικρομεσαία ομάδα ενώ ο δεύτερος εάν κλείσει θα προκαλέσει διπλωματικό επεισόδιο.

* * * * *

Σαν τον Μαύρου

Είναι ο Μαύρου στον πάγκο και ο κάθε τυχάρπαστος παίρνει συμμετοχές έστω αν δεν το αξίζει. Και μάλιστα καθόμαστε και κλαίμε ότι δεν έχουμε γηγενείς παικτες. Πώς να ισχύσει αυτό όταν ακόμη και οι κύπριοι τεχνικοί δεν τους καίγεται καρφί. Κάποιων τουλάχιστον...

Νέα... ήθη στο αγγλικό ποδόσφαιρο

Αυξάνεται η πίεση στους προπονητές και μειώνεται η διάρκεια «ζωής» τους

Του **ΓΙΟΥΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Δικασμό έχει προκαλέσει στους φίλους της Αρσεναλ ο Αρσέν Βενγκέρ, καθώς έχουν μοιραστεί σχεδόν στη μέση όσοι επιθυμούν την παραμονή και όσοι ζητούν την αποχώρηση του Αλ-σατού προπονητή από την ομάδα του βόρειου Λονδίνου. Δεν πρόκειται όμως παρά για ένα ακόμη από τα πολλά ζητήματα με τους προπονητές που σχεδόν κλέβουν την παράσταση

Η αλλαγή κλίματος από τους αυξανόμενους μη Βρετανούς ιδιοκτήτες των ομάδων και ο Τύπος, που θέλει «αίμα».

και φέτος από το καθαρά ποδοσφαιρικό κομμάτι της Πρέμιερ Λιγκ.

Τα εκατομμύρια των λιρών που διαθέτουν οι 20 ομάδες έχουν καταστήσει το Νησί μια... πασαρέλα ξένων ακριβοπληρωμένων προπονητών, με τις αλλαγές στους πάγκους να έχουν πάρει ρυθμούς πρωτοφανείς για τη λεγόμενη γενέτειρα του ποδοσφαίρου. Αυτό οφείλεται εν μέρει στη μικρότερη ποδοσφαιρική παιδεία των μη Βρετανών ιδιοκτητών των αγγλικών ομάδων, και στην απίστευτα στενή παρακολούθηση των προπονητών σε καθημερινή βάση από

τον βρετανικό Τύπο. Η πίεση που υφίστανται οι προπονητές στην Πρέμιερ Λιγκ είναι κάθε χρόνο και μεγαλύτερη, τόσο λόγω των υπερόγκων ποσών που τους παρέχονται για μεταγραφές με απαίτηση για άμεσα αποτελέσματα όσο και λόγω της μη βρετανικής τους προέλευσης (στην πλειονότητά τους) που ελαττώνει την περίοδο χάριτος που έχουν και αυξάνει τη δυσπιστία εκ μέρους των φιλάθλων και του Τύπου.

Αποτέλεσμα όλων αυτών; Ακόμη και πρωτάθλημα να κατακτήσει ένας αλλοδαπός προπονητής στην Αγγλία, βρίσκεται σε λίγους μήνες να κάνει τη δουλειά του, με πρόσφατα τα παραδείγματα των Κάρλο Αντσελότι (τίτλο με την Τσέλσι το 2010, απόλυση το 2011), Ρομπέρτο Μαντσίνι (τίτλο με τη Μάντσεστερ Σίτι το 2012, απόλυση το 2013), Μανουέλ Πελεγκρίνι (τίτλο με τη Σίτι το 2014, απόλυση το 2016) και φυσικά του Κλαούντιο Ρανιέρι.

Ο Ιταλός προπονητής που έγραψε με τη Λέστερ Σίτι πέρυσι το μεγαλύτερο ποδοσφαιρικό παραμύθι σε συλλογικό επίπεδο, ενώ την έφερε φέτος και στους «16» του Τσάμπιονς Λιγκ, απολύθηκε σε λιγότερες από 300 ημέρες μετά την κατάκτηση του πρωταθλήματος, όταν η ομάδα των Ιστ Μίντλαντς βρέθηκε μόλις έναν βαθμό πάνω από τη ζώνη του υποβιβασμού.

Θα έχει άραγε αντίστοιχη μοίρα

Αντόνιο Κόντε - Τσέλσι.

Αρσέν Βενγκέρ - Αρσεναλ.

Γιούργκεν Κλοπ - Λίβερπουλ.

Πεπ Γκουαρδιόλα - Μάντσεστερ Σ.

Μαουρίσιο Ποκετίνιο - Τότεναμ.

Ζοζέ Μουρίνιο - Μάν. Γιουνάιτεντ.

του χρόνου και ο Αντόνιο Κόντε, ο επίσης Ιταλός τεχνικός που οδηγεί τον Τσέλσι στον τίτλο φέτος; Ο κ. Κόντε, που ελπίζει να γίνει ο τέταρτος Ιταλός τεχνικός που θα πάρει πρωτάθλημα στην Αγγλία τα τελευταία οκτώ χρόνια, πολιορκείται από τον σύλλογό του για να υπογράψει νέο συμβόλαιο, αλλά τις τελευταίες ημέρες φέρεται να έχει βάλει τη σχετική συζήτηση στον πάγο.

Ο λόγος δεν είναι μόνο η ανάγκη συγκέντρωσης στον στόχο της κατάκτησης του πρωταθλήματος, με την Τότεναμ να караδοκει, αλλά και η φερόμενη πρόταση της Ιντερ για βασικό συμβόλαιο στον πρώην παίκτη και προπονητή της Γιουβέν-

τους μαζί με 150 εκατ. ευρώ για μεταγραφές. Στην άκρη του μυαλού του ο κ. Κόντε θα έχει και το πόσο βραχυβία είναι πλέον η καριέρα ενός προπονητή σε αγγλικό πάγκο, άρα ίσως είναι καλύτερα για εκείνον να αποχωρήσει ως θριαμβευτής.

Η χρονιά δεν μπορεί να θεωρείται επιτυχημένη για τους πολυφερόνους τεχνικούς των ομάδων του Μάντσεστερ, τον Ζοζέ Μουρίνιο της Γιουνάιτεντ και τον Πεπ Γκουαρδιόλα της Σίτι, που βλέπουν την Τσέλσι του κ. Κόντε με το κιάλι στο πρωτάθλημα. Ο μεν κ. Γκουαρδιόλα παραδέχθηκε δυσκολία προσαρμογής του στην Αγγλία και στο στυλ παικτικού στο Νησί, ο δε κ. Μουρίνιο

είπε ότι ο στόχος της ομάδας του φέτος είναι το Γιουρόπα Λιγκ-έχοντας πάντως κατακτήσει το Λιγκ Καπ.

Τα πράγματα δεν είναι πολύ καλύτερα για τον Γιούργκεν Κλοπ στη Λίβερπουλ, καθώς ο μήνας (ή μάλλον το έτος) του μέλιτος με τους «ρεντς» έχει περάσει και πλέον η ομάδα που έχει να πάρει πρωτάθλημα από το 1990 χρειάζεται τίτλους. Αντιθέτως θετικό είναι το πρόσημο τόσο για τον Μαουρίσιο Ποκετίνιο στην Τότεναμ όσο και για τον Ρόναλντ Κούμαν στην Εβερτον. Σε μεπλάδες τέλος είναι ο Ντέιβιντ Μόγες της ουραγού Σάντερλαντ και ο Σλάβεν Μπλιτς της Γουέστ Χαμ.

«Εμφύλιος» για τον Αρσέν Βενγκέρ

Είκοσι ένα χρόνια συμπληρώνει φέτος στον πάγκο της Αρσεναλ ο Αρσέν Βενγκέρ και δεν χωρεί αμφιβολία ότι η φετινή σεζόν είναι και η δυσκολότερη ως τώρα για τον Γάλλο προπονητή. Η αμφισβήτηση είχε ξεκινήσει από τα προηγούμενα χρόνια, αλλά φέτος έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις και στον Τύπο και στην εξέδρα της Αρσεναλ αλλά και μεταξύ των βετεράνων παικτών. Το «Εμιρέιτς» πλέον έχει δει πολλά πανό που ζητούν την απομάκρυνσή του, ενώ σε πρόσφατους αγώνες σημειώθηκαν ακόμη και αψιμαχίες μεταξύ των οπαδών της ομάδας που ήθελαν την παραμονή του και αυτών που ζητούν την αποχώρησή του. Οι μετριοπαθείς πολέμιοι της παραμονής του τονίζουν ότι, αν και τον αγαπούν, θεωρούν ότι μένοντας πλήττει την κληρονομιά του στον σύλλογο και την υστεροφημία του. Οι πιο θερμόαιμοι εκδηλώθηκαν στον αγώνα της περασμένης Κυριακής με τη Μάντσεστερ Σίτι: Πριν από την αναμέτρηση 1.000 άτομα έκαναν διαδήλωση, απαιτώντας να μην προσφέρει νέο συμβόλαιο στον 67χρονο τεχνικό η διοίκηση της Αρσεναλ, ενώ στη διάρκεια του αγώνα κατεγράφησαν σκηνές κλιτσοπατινάδας στις εξέδρες μεταξύ οπαδών που διαφωνούσαν επ' αυτού. Το πιο χαρακτηριστικό περιστατικό σημειώθηκε τον περασμένο μήνα σε εκτός έδρας αγώνα, όταν η Αρσεναλ πήγε να παίξει στην έδρα της Γουέστ Μπρομ. Κατά τη διάρκεια του αγώνα πέταξε πάνω από το γήπεδο ένα διαφημιστικό αεροπλάνο που έφερνε πίσω του το μήνυμα «Κανένα συμβόλαιο, Βενγκέρ φύγε (No contract, Wenger out)». Όμως λίγα λεπτά αργότερα εμφανίστηκε στον ουρανό άλλο όμοιο αεροπλάνο με το μήνυμα «Εμπιστευόμαστε τον Αρσέν, σεβασμός στον Α.Β. (In Arsenne we trust, Respect AW)».

Δύο... τελικοί στους προημιτελικούς

Με δύο ζευγάρια που θα μπορούσαν κάλλιστα να συνθέσουν το ραντεβού ενός λαμπερού τελικού, ξαναρχίζει έπειτα από ανάσα σχεδόν τεσσάρων εβδομάδων το ταξίδι στον μαγικό κόσμο του Τσάμπιονς Λιγκ. Η προημιτελική φάση της διοργάνωσης διεξάγεται σε δύο δόσεις. Τα πρώτα παιχνίδια της γίνονται την ερχόμενη εβδομάδα και οι ρεβάνς την επόμενη, με χαρακτηριστικό ότι το πρόγραμμα κάθε ημέρας έχει από ένα κλασικό ντέρμπι, μιας και η κληρωτίδα θέλησε να βρεθούν από πολύ νωρίς αντιμέτωπες η Γιουβέντους με την Μπαρτσελόνα και η Μπάγερν με τη Ρεάλ. Τα άλλα δύο ζευγάρια των προημιτελικών είναι ενδιαφέροντα, φυσικά, αλλά σε καμία περίπτωση οι αγώνες Ντόρτμουντ - Μονακό και Ατλέτικο - Λέστερ δεν φτάνουν σε αίγλη τις άλλες δύο μονομαχίες.

Η αρχή γίνεται τη Μ. Τρίτη ταυτόχρονα (21.45) σε Ντόρτμουντ και Τορίνο. Αναμφίβολα η προσοχή θα πέσει πάνω στην αναμέτρηση Γιουβέντους - Μπαρτσελόνα, μιας και πέρα από το πολύ «βαρύ» όνομα των δύο αντιπάλων, πρόκειται για μια τυπική αναβίωση του τελικού του Τσάμπιονς Λιγκ του 2015 στο Βερολίνο, που βρήκε νικητές τους «μπλαουγκράνα» με 4 - 1. Πολλοί παίκτες της Γιούβε είχαν εκδηλώσει δημόσια πριν από την κλήρωση την επιθυμία τους να αντιμετωπίσουν την Μπαρτσελόνα, ίσως επειδή θέλουν τη ρεβάνς εκείνου του χαμένου τελικού, ίσως επειδή εκτιμούν ότι στην παρούσα

Τσάμπιονς Λιγκ		
ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ		
Α' ΑΓΩΝΑΣ		ΡΕΒΑΝΣ
11/4	Ντόρτμουντ - Μονακό	19/4
11/4	Γιουβέντους - Μπαρτσελόνα	19/4
12/4	Ατλέτικο Μ. - Λέστερ	18/4
12/4	Μπάγερν - Ρεάλ	18/4

Μπάγερν - Ρεάλ και Γιουβέντους - Μπαρτσελόνα κλέβουν την παράσταση, ενώ και οι αναμετρήσεις Ντόρτμουντ - Μονακό και Ατλέτικο - Λέστερ αναμένονται αμφίρροπες.

φάση η ομάδα τους είναι πιο φρέσκια, πιο διψασμένη, πιο ώριμη και πιο δυναμική.

Τα αποτελέσματα το επιβεβαιώνουν, άλλωστε. Η Γιουβέντους έχει δεχθεί εφέτος μόλις δύο γκολ σε οκτώ αγώνες Τσάμπιονς Λιγκ και δεν έγινε καμία φορά «σάκος του μποξ» όπως έγινε η Μπάρτσα από την Παρί, άσχετα αν πήρε με εντυπωσιακό (ή, κατά άλλους, αμφιλεγόμενο) τρόπο την πρόκριση

στη ρεβάνς. Ενδεικτικό του τεράστιου ενδιαφέροντος είναι ότι το παιχνίδι έγινε sold out μέσα σε λίγα λεπτά και η Γιουβέντους ετοιμάζεται να ανακοινώσει ρεκόρ εισπράξεων στο νέο γήπεδό της, μετά τα 3.305.232 ευρώ που εισέπραξε στον αγώνα της με τη Ρεάλ Μαδρίτης, το 2015. Μια πνεύμα ιντριγκας βάζει και το (κάθε άλλο παρά κρυφό) ενδιαφέρον της Μπαρτσελόνα για τον Μάτζι Αλέγκρι. Το συμβόλαιό του με τους «μπιανκονέρι» τελειώνει εφέτος και, σύμφωνα με δημοσιεύματα, θα μιλήσει με τη διοίκηση για την ανανέωσή του έχοντας ήδη πρόταση από τους Καταλανούς για τριετές συμβόλαιο ύψους 24 εκατ. ευρώ!

Το ίδιο λαμπερό είναι και το ζευγάρι Μπάγερν - Ρεάλ στο ραντεβού της Μ. Τετάρτης, που επισκιάζει σαφέστατα το άλλο ζευγάρι της ημέρας, Ατλέτικο-Λέστερ. Μπορεί αυτές οι δύο υπερδυνάμεις του παγκοσμίου ποδοσφαίρου να μην έχουν βρεθεί ποτέ αντιμέτωπες σε τελικό Τσάμπιονς Λιγκ κι ας μετρούν 11 τρόπαια οι Μαδριλένοι και 5 οι Βαυαροί, έχουν όμως αναμετρηθεί δέκα φορές σε νок άουτ φάση, έχοντας από 5 προκρίσεις η καθεμία! Περισσότεροι από 200 χιλ. φιλάθλοι έκαναν αίτηση για ένα εισιτήριο του αγώνα του Μοναχού, αλλά μόνο 30 χιλ. απ' αυτούς το εξασφάλισαν, καθώς η Μπάγερν έχει 35 χιλ. διαρκείας, ενώ 5 χιλ. από τα συνολικά 70 χιλ. εισιτήρια θα τα διαθέσει η Ρεάλ στους οπαδούς της.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

«Πρόκληση» για τα αουτσάιντερ

Σε Βέλγιο, Ισπανία, Ολλανδία και Γαλλία στρέφονται οι προβολείς την ερχόμενη Πέμπτη για τους πρώτους προημιτελικούς του Γιουρόπα Λιγκ. Η Αντερλεχτ υποδέχεται τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ που ψάχνει το μονοπάτι προς τους ομίλους του επόμενου Τσάμπιονς Λιγκ μέσω της κατάκτησης του Γιουρόπα. Διότι από το αγγλικό πρωτάθλημα η ομάδα του Ζοσέ Μουρίνιο δύσκολα θα εξασφαλίσει την παρουσία της στην κορυφαία διασυλλογική διοργάνωση της Ευρώπης την επόμενη αγωνιστική περίοδο.

Ωστόσο, οι Βέλγοι έχουν εξαιρετικά αποτελέσματα στην έδρα τους. Στους τελευταίους έξι αγώνες πέτυχαν πέντε νίκες. Η Αντερλεχτ και η Γιουνάιτεντ διασταυρώνονται για έβδομη φορά στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, με την ομάδα των Βρυξελλών να μετράει στην έδρα της δύο νίκες, μία ισοπαλία και τρεις ήττες με αντίπαλο τη Μάντσεστερ. Την ίδια ώρα, το σύνολο του Μουρίνιο είναι αήττητο στις έξι τελευταίες ευρωπαϊκές υποχρεώσεις του, με απολογισμό πέντε νίκες και μία ισοπαλία. Για την Αντερλεχτ οι συναντήσεις με τη Γιουνάιτεντ ξυπνούν μνήμες από την πιο βαριά ευρωπαϊκή ήττα της. Το ημερολόγιο έδειχνε 26 Σεπτεμβρίου του 1956, όταν η αγγλική ομάδα παίζοντας στην πρώην έδρα της Μάντσεστερ Σίτι, το «Μέιν Ρόουντ», έκανε «οκόνη και θρύψαλα» τους Βέλγους επικρατώντας με το εντυπωσιακό 10-0.

Από την άλλη πλευρά, οι «διά-

Γιουρόπα Λιγκ		
ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ		
Α' ΑΓΩΝΑΣ		ΡΕΒΑΝΣ
13/4	Αγιαξ - Σάλκε	20/4
13/4	Αντερλεχτ - Μάντσεστερ Γ.	20/4
13/4	Θέλλα - Γκενκ	20/4
13/4	Λιόν - Μπεσίκτας	20/4

Οι προημιτελικοί του Γιουρόπα Λιγκ έρχονται, με την Αντερλεχτ να απειλεί τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ και την Μπεσίκτας να ψάχνει την έκπληξη απέναντι στη Λιόν.

βολοι» –εκτός από τα ραντεβού με την Αντερλεχτ– η μοναδική εμπειρία που είχαν με άλλη ομάδα του Βελγίου ήταν με αντίπαλο την Κλαμπ Μπρίζ, την οποία είχαν αντιμετωπίσει στα πλέι οφ του Τσάμπιονς Λιγκ της περιόδου 2016-17. Τότε είχαν επικρατήσει με συνολικό σκορ 7-1, νικώντας μάλιστα με 4-0 στη ρεβάνς του Μπρίζ.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως το Γιουρόπα Λιγκ είναι το μοναδικό

ευρωπαϊκό τρόπαιο που λείπει από τη συλλογή της Γιουνάιτεντ. Η μοναδική φορά που προχώρησε έως τον προημιτελικό γύρο της διοργάνωσης ήταν την περίοδο 1985-85 (τότε λεγόταν κύπελλο ΟΥΕΦΑ). Με προπονητή τον Ρον Ατκινσον αποκλείστηκε στη διαδικασία των πέναλτι από την Βιντόντον.

Η παρέα του Ιμπραήμοβιτς δεν θα χρειαστεί να κάνει μεγάλο ταξίδι για να βάλει τα «θεμέλια» της πρόκρισης στον ημιτελικό γύρο, καθώς η απόσταση του Μάντσεστερ από τις Βρυξέλλες είναι μόλις 550 χιλιόμετρα. Ο διεθνής Σουηδός επιθετικός είχε πετύχει τέσσερα γκολ στη νίκη της Παρί Σεν Ζερμέν επί της Αντερλεχτ με 5-0, σε ματς της φάσης των ομίλων του Τσάμπιονς Λιγκ τον Οκτώβριο του 2013. Μάλιστα, μαζί με τον φορ της βελγικής ομάδας, τον Λούκας Τσοντόρτοικ, έχουν πετύχει από πέντε γκολ και διεκδικούν παράλληλα και τον τίτλο του πρώτου σκόρερ της διοργάνωσης.

Η Λιόν που υποδέχεται στη Γαλλία την πρωταθλήτρια Τουρκίας, Μπεσίκτας, μοιάζει να είναι η βασιική αντίπαλος της ομάδας του Μουρίνιο στον δρόμο προς την κατάκτηση του Γιουρόπα Λιγκ. Εκτός και αν η θεά τύχη βγάλει αγγλογαλλική μονομαχία στον ημιτελικό γύρο, εφόσον ξεπεράσουν τα εμπόδιά τους. Ενδιαφέρουσα είναι η αναμέτρηση του Αγιαξ με τη Σάλκε, ενώ η ισπανική Θέλλα υποδέχεται τη βελγική Γκενκ, τη –θεωρητικά– πιο αδύναμη ομάδα της οκτάδας.

ΝΙΚΟΣ ΓΑΒΑΛΑΣ

bet365

100%

ΜΠΟΝΟΥΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Όροι και Προϋποθέσεις Ισχύουν

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ

Στοιχηματίστε Υπεύθυνα 18+

ΑΠΟΨΗ Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ κολλημένος στην άμμο

Αν η επιτυχία ενός νέου ηγέτη εξαρτάται από τις ενδείξεις που δείχνει τις πρώτες του ημέρες στην εξουσία, οι πρώτοι δύο μήνες του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο είναι αποθαρρυντικοί. Δεν είναι μόνον η αργή στελέχωση της κυβέρνησης και τα ερωτήματα για πρώην συνεργάτες του, αλλά η μέχρι στιγμής αποτυχία του Λευκού Οίκου να πείσει για τις προτάσεις του σε κρίσιμα ζητήματα της προεκλογικής του ατζέντας όπως το μεταναστευτικό και η αντικατάσταση του προγράμματος υγειονομικής κάλυψης Obamacare. Το ερώτημα είναι αν πρόκειται για πρόβλημα πολιτικών ή στρατηγικής. Το τελευταίο εξώφυλλο του Economist φαίνεται να δείχνει και τα δύο: Χαμένος μέσα σε έναν λάκκο με άμμο στο αγαπημένο του γήπεδο του γκολφ, ο πρόεδρος Τραμπ προσπαθεί μάταια να βγάλει το μπαλάκι του πίσω στο χορτάρι. Ο πρόεδρος Τραμπ έχει ήδη δεχθεί ήττες σε σημαντικές προεκλογικές του υποσχέσεις. Αυτό τον πιέζει να αναπροσαρμόσει τις πολιτικές αλλά και τη στρατηγική του, κάτι που είναι σαφές ότι δεν απολαμβάνει. Χαρακτηριστική είναι η εκτελεστική του απόφαση για την προσωρινή απαγόρευση πολιτών μουσουλμανικών χωρών να ταξιδέψουν στις ΗΠΑ, η οποία καταρρίφθηκε στα αμερικανικά δικαστήρια για να αντικατασταθεί με μία άλλη. Όταν και η δεύτερη προσπάθειά του συνάντησε νομικά κωλύματα, επιτέθηκε εναντίον των πάντων γράφοντας ότι έπρεπε να είχε επιμείνει στην πρώτη του απόφαση. Στις πρώτες ήττες περιλαμβάνεται και η αντικατάσταση του Obamacare, η οποία στάθηκε αδύνατο να περάσει από το Κογκρέσο. Ειδικό του κλάδου της υγείας εκτιμούν ότι η πρόταση του προέδρου Τραμπ ήταν πρόχειρη, όπως άλλωστε και η επικοινωνία του νομοσχεδίου. Η απόσυρση του νομοσχεδίου απέτρεψε μία μεγαλύτερη ήττα, αλλά συνεργάτες του πρώην προέδρου Κλίντον εκτιμούν πως όταν απορρίφθηκε η δική του πρόταση για την υγεία, αυτό σηματοδότησε την αρχή του τέλους της ισχύος του. Σίγουρα δημιουργεί ερωτήματα για τις σχέσεις του Λευκού Οίκου με το Κογκρέσο, ιδιαίτερα ενόψει του άλλου μεγάλου νομοσχεδίου που αποτελεί προεκλογική

υπόσχεση του προέδρου Τραμπ: τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής ενός φόρου στα εισαγόμενα προϊόντα. Μπορεί να έχει αλλάξει χαρακτήρα τα τελευταία χρόνια, αλλά σημαντική μερίδα του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος παραμένει προσπλωμένη στην ελεύθερη αγορά και τις πολιτικές που είναι φιλικές προς τις επιχειρήσεις – πολλές από τις οποίες θεωρούν τον συγκεκριμένο φόρο επιβλαβή. Η αντίδραση που θα συναντήσει αυτός αναμένεται να περιπλέξει τη μεταρρύθμιση, η επιτυχία της οποίας θεωρείται κρίσιμη για την προεδρία του.

Την ίδια ώρα ο πρόεδρος Τραμπ συνεχίζει απτόητος τη δραστηριότητά του στο Twitter με εμπρηστικές δηλώσεις, ενώ, αντί να καταλαγιάζει η αντίδραση, η σκληρή αντιπολιτευτική στάση των Δημοκρατικών παγιώνεται. Παρά το ότι θεωρείται μία καλή υποψηφιότητα, οι Δημοκρατικοί μπλόκαραν την επιλογή του προέδρου για το Ανώτατο Δικαστήριο. Πλέον, οι Ρεπουμπλικανοί απειλούν να αλλάξουν τους κανόνες, όπως τους δίνεται η δυνατότητα, ώστε να εκλεγεί χωρίς ενισχυμένη πλειοψηφία. Η εξέλιξη αυτή, όμως, θα εντείνει περαιτέρω το δικαστικό κλίμα στο Καπιτώλιο. Υπό αυτές τις συνθήκες, προβάλλει ένας ακόμη φόβος: Πώς θα χειρισθεί ο πρόεδρος Τραμπ μία ενδεχόμενη διενθής κρίση. Η σχέση με την Κίνα βρίσκεται στο προσκήνιο ενόψει της επίσκεψης του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ το Σάββατο-κύριακο στο γκολφ κλαμπ του Αμερικανού προέδρου στο Μαρ-ο-Λάγκο. Οι δηλώσεις του προέδρου Τραμπ στους Financial Times ότι η Κίνα πρέπει να αποφασίσει αν θα βοηθήσει τις ΗΠΑ να περιορίσουν τις πυρηνικές δυνατότητες της Βόρειας Κορέας, ή διαφορετικά θα το κάνουν μόνες τους, καλούν δημοσίως τη χώρα να πάρει θέση, αν δεν συνιστούν και απειλή. Οι διεθνολόγοι ανησυχούν ακόμη και για εμπλοκή των ΗΠΑ σε πόλεμο, καθώς, σε αντίθεση με τον προκάτοχό του, ο πρόεδρος Τραμπ έχει καταστήσει σαφές ότι δεν αποκλείει καμία επιλογή. Είναι μία λύση που μπορεί να φαντάζει ελκυστική σε αδύναμους ηγέτες μεγάλων χωρών όταν αναζητούν ηρωική έξοδο από τον λάκκο.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Με τόσα... αυτόγραφα που έχω δώσει, με βλέπω στο Hall of Gas Fame...

Στις επιλεγμένες εμφανίσεις

Τώρα ή η Χαραυγή πέτυχε τζακ ποτ ή η Χρυστάλλα υπερέβη εαυτόν. Η τελευταία συνέντευξη πάντως της διοικήτριας ήταν στη συγκεκριμένη εφημερίδα. Γιούπι. Ας δίνει κι ας είναι και στην επίσημη ιστοσελίδα της σοβιετικής Κομιντέρν. Αν υπάρχει...

• • • •

Στο πάρε κόσμε

Ο ένας μετά τον άλλο αναβαθμίζονται οι κλάδοι των εργαζομένων στα δημόσια νοσηλευτήρια, μέσα από την αναβάθμιση της μισθολογικής κλίμακας. Άνοιξαν οι πύλες των αυξήσεων από τον Λόφο και πήρανε την κατιφόρα...

• • • •

Στην κυρά μαμή

«**Εγώ** ήρθα γιατί μου είπαν, ότι ο κύριος δήμαρχος είναι άρρωστος. Μια όμως και τον ανέλαβε η κυρά-μαμή από δω, φαίνεται ότι δεν είναι άρρωστος, αλλά ετοιμόγεννος. Καλή λευτεριά, κύριε δήμαρχε κι άμα γεννήσετε με το καλό, κρατήστε μου και μένα κανένα κουταβάκι». Αφιερωμένο στην πρωτιά της Κύπρου στις καισαρικές...

• • • •

Στον Πάριο

Πώς το έλεγε ο νησιώτης τροβαδούρος; Έλα να

πάμε FBME, η μάνα σου εγώ κι εσύ; Κάτι τέτοιο τέλος πάντων. Αμα το σουξέ είναι διαχρονικό, τότε χορεύουμε όλοι σε κύκλο. Μόνο που δεν κάνει ο χορός κύκλο αλλά και οι ατυχίες μας χειρισμοί. Ίδωμεν ποια θα είναι η κατάληξη...

• • • •

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αναπτυσσόμενη Οικονομία

Αναπτυσσόμενη καλείται η οικονομία η οποία βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης, σε σύγκριση με άλλες οικονομίες. Ο συγκριτικά χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το επίπεδο μόρφωσης και εκπαίδευσης του πληθυσμού, τις υποδομές, τα επίπεδα παραγωγής, κατανάλωσης και επενδύσεων, τα επίπεδα απασχόλησης, το κατά κεφαλήν εισόδημα, το ΑΕΠ, τους θεσμούς, τη διαφθορά και γενικότερα το βιοτικό επίπεδο.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing, The Cyprus Business School

Στα κύματα

Αντιλαμβανόμενη η BOC την αύξηση ενδιαφέροντος για τα ναυτιλιακά, εγκαινίασε το τμήμα Χρηματοδότησης Ναυτιλιακών Εργασιών και έβαλε επικεφαλής τον Νίκο Παυλίδη. Να πνιγονταν και τα NPL's στα κύματα της θάλασσας, τι καλά που θα ήταν...

• • • •

Success story σε Πορτογαλία μεριά

Δεύτερο success story έπειτα από αυτό της Κύπρου περνά η Πορτογαλία. Όπως αναφέρουν δημοσιεύματα, δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, ενώ ψάχνουν επιστήμονες με το μικροσκόπιο. Πάνε και οι φόβοι για νέα μνημόνια, πάνε και οι φόβοι μήπως οδεύσει προς Ελλάδα μεριά.

• • • •

Θέλουν να τρώνε λούντζα οι Ευρωπαίοι

Την προώθηση των παραδοσιακών κυπριακών προϊόντων αναζητά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου, καθώς όπως τόνισαν με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έγινε ουσιαστική εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων εδώ και δεκαετίες χρόνια. Μάλιστα. Και γιατί να τρώνε προσούτο οι Ευρωπαίοι και να μην τρώνε λούντζα δηλαδή;

ΑΠΟΨΗ Των ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ* και MICHAEL ROTH**

Μαθήματα για την Ε.Ε. από την documenta 14

Ο πολιτισμός είναι συστατικό στοιχείο των κοινών ευρωπαϊκών αξιών μας. Ευαισθητοποιεί ως προς την ετερότητα, φέρνει κοντά τους λαούς και βοηθά στην αλληλοκατανόησή τους. Γι' αυτόν τον λόγο πιστεύουμε ότι ο πολιτισμός πρέπει να έχει κεντρική θέση στην προσπάθεια αναζωογόνησης του κοινού ευρωπαϊκού μας οράματος. Ενα παρόμοιο πείραμα συντελείται αυτόν τον καιρό στην Ελλάδα και τη Γερμανία. Πρώτη φορά φέτος η διεθνής έκθεση σύγχρονων τέχνης documenta αποτελεί ταυτόχρονα καινοτομία και μεγάλο πολιτιστικό πείραμα: συνδυάζει δύο πόλεις που διαφέρουν σημαντικά, δύο χώρες που μοιράζονται κοινές ευρωπαϊκές αξίες και υποστηρίζουν ένθερμα το ευρωπαϊκό όραμα. Από τη μία, η Αθήνα, σύγχρονη μητρόπολη, δεν είναι μόνο η πρωτεύουσα της Ελλάδας αλλά και το λίκνο της δημοκρατίας. Από την άλλη, το Κάσελ της βόρειας Γερμανίας, με τους μόλις 200.000 κατοίκους, έχει γίνει, από τη θέσπιση της documenta, το 1955, μία από τις πιο σημαντικές πρωτεύουσες της σύγχρονης τέχνης. Κάθε πέντε χρόνια τουλάχιστον! Αθήνα και Κάσελ, λοιπόν – ένα συναρπαστικό δίδυμο!

Από τη γένεση ακόμη της ιδέας συνδιοργάνωσης της documenta, οι κυβερνήσεις μας και οι δήμαρχοι των δύο πόλεων μας υποστήριξαν το εγχείρημα, ιδεολογικά και οικονομικά: ένα εγχείρημα η επίδραση

του οποίου υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα και είναι αληθινά ευρωπαϊκό στη σύλληψή του αλλά και διεθνές σε εμβέλεια. Ο τίτλος της documenta «Learning from Athens» μπορεί να θεωρηθεί πρόκληση για περισυλλογή. Στην τρέχουσα κοινωνικοοικονομική συγκυρία, η ελληνική πρωτεύουσα γίνεται «τόπος» δοκιμασίας προκλήσεων και στερεοτύπων. Μεταρρυθμίσεις που έπρεπε να γίνουν, αλλά και πολιτικές που επιβλήθηκαν με αρνητικό αντίκτυπο στους Έλληνες πολίτες, φέρνουν στο προσκήνιο του πολιτιστικού τοπίου καινοτόμες και επαναστατικές ιδέες.

Ωστόσο, ο οικονομική κρίση τείνει να επηρεάσει σημαντικά τις τέχνες, υπονομεύοντας τη δημιουργικότητα και τον πολιτισμό. Σε αυτό το πλαίσιο, η documenta 14 αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για να ενωθούν καλλιτέχνες και κοινό σε μια κοινωνικοπολιτιστική σύμμεση, που όχι μόνο θα φέρει πιο κοντά Γερμανούς και Έλληνες πολίτες, αλλά θα στείλει κι ένα μήνυμα ενότητας και αλληλεγγύης, τόσο αναγκαίο για την Ευρώπη και τον κόσμο όπου ζούμε.

Η documenta συμβάλλει στο να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας, χτίζει γέφυρες και αλλάζει την οπτική μας. Εάν δεν μπορούμε να δούμε τον κόσμο μέσα από τα μάτια των άλλων, δεν μπορούμε να έχουμε ενσυναίσθηση. Ακριβώς αυτή η ενσυναίσθηση είναι απαραίτητη σή-

μερα, αν δεν θέλουμε να μιλάμε μόνο για αριθμούς αλλά για ανθρώπους και τις τύχες τους. Σε πολιτικό επίπεδο, η αλλαγή της οπτικής είναι επισις ζητήματα συνεργασίας. Παράλληλα, ο κόσμος γύρω μας αλλάζει με γοργούς ρυθμούς. Είμαστε αντιμέτωποι με σοβαρές διεθνείς πολυ-κρίσεις. Παντού στον κόσμο βλέπουμε να θεριεύουν η αντιδραστική δημαγωγία και ο εθνικισμός. Η ελευθερία, προστάτιδα των θεμελιωδών δικαιωμάτων, διώκεται και περιορίζεται σε πολλά μέρη. Τώρα που περισσότερο από ποτέ θα έπρεπε να έχουμε μια νέα οπτική για το παγκόσμιο χωριό, βλέπουμε παντού να ορθώνονται νέα τείχη, φράχτες και φρούρια.

Οι ανοικτές, πολυπολιτισμικές κι ελεύθερες κοινωνίες απειλούνται. Ως Ευρωπαίοι σωπάσαμε πολύ μπροστά στην αμφισβήτηση των αξιών μας ακόμα και στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δημοκρατία, κοινωνικό κράτος δικαίου, ανεκτικότητα, προστασία μειονοτήτων, ελευθερία Τύπου και έκφρασης αποτελούν τον πυρήνα της ταυτότητάς μας. Όταν υπονομεύονται, η αξιοπιστία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος είναι σε κίνδυνο. Πρέπει να προστατεύσουμε τις ευρωπαϊκές αξίες μας.

Για πολλούς έξω από την ήπειρό μας, η Ευρώπη ενσαρκώνει την πολιτιστική δημιουργικότητα και διαφορετικότητα, αλλά η συζήτηση στην Ε.Ε. εστιάζεται κυρίως σε θέ-

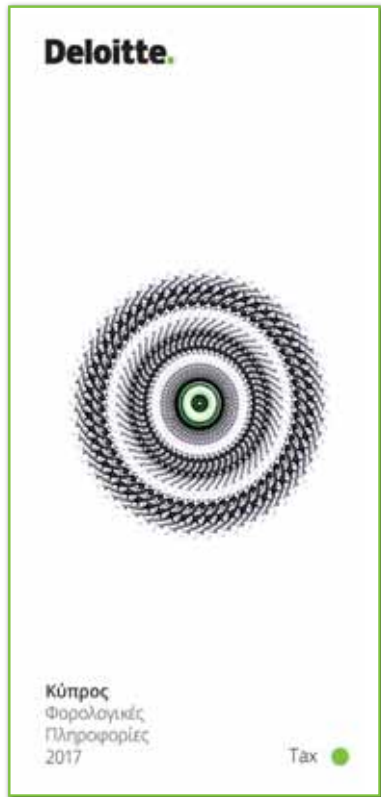
ματα πολιτικής και οικονομίας. Πρέπει να ενισχύσουμε την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη και το δημοκρατικό, κοινωνικό μοντέλο. Ο πολιτισμός μπορεί να αποτελέσει σημείο εκκίνησης για μια τέτοια επανεκκίνηση. Η τέχνη δεν πρέπει να είναι απλώς διακοσμητική κι ευχάριστη. Η τέχνη οφείλει να παρεμβαίνει και να αποτελεί αφορμή περισυλλογής για τα μεγάλα ζητήματα της ζωής και του κόσμου μας. Ως πολιτικοί, δεν θέλουμε να μας «χαριστούν» οι καλλιτέχνες. Αντίθετα, περιμένουμε να έχουν το θάρρος και τη δημιουργικότητα να παρεμβαίνουν στην πολιτική συζήτηση, να εγείρουν ερωτήματα και να διαμορφώνουν προδοκίες. Ας σταματήσουμε λοιπόν και ας σκεφτούμε. Ας αμφισβητήσουμε τις παραδοσιακές αντιλήψεις. Ας αποκτήσουμε νέες οπτικές και ας συνεχίσουμε να είμαστε περίεργοι για τα πράγματα. Ας απολαύσουμε αυτή τη συναρπαστική πολιτιστική εμπειρία! Η συνδιοργάνωση της documenta καταδεικνύει ότι η οξύρρωση σε εθνικά στεγανά δεν μπορεί να αποτελέσει επιλογή. Καταδεικνύει τόσο μέσω των εκθεμάτων της όσο και μέσω της επιλογής των δύο πόλεων μας ότι θα ήταν αναχρονιστικό να αποκλειστούμε από τον υπόλοιπο κόσμο.

*Ο κ. Γιώργος Κατρούγκαλος είναι αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών.

**Ο κ. Michael Roth είναι υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Γερμανίας.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2017

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2017

Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία

Το φορολογικό ημερολόγιο 2017

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2017 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy/taxfacts2017

Σ. Καράμ: Τα ΜΕΔ είναι ευκαιρία, όχι απαραίτητως πρόβλημα

Ετοιμη δηλώνει η Astrobank να αξιολογήσει τυχόν εξαγορές άλλων τραπεζών που θα είναι συμφέρουσες

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

AstroBank είναι το νέο όνομα της πρώην Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου η οποία αποκάλυψε τη νέα της εμπορική ταυτότητα στις 29 Μαρτίου του 2017. Η Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου αγοράστηκε τον προηγούμενο Δεκέμβριο από όμιλο διεθνών επενδυτών με επικεφαλής τον γνωστό τραπεζίτη και πρώην υπουργό Ενέργειας του Λιβάνου κ. Maurice Sehnaoui. Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς συμμετέχει στη νέα τράπεζα με ποσοστό 17,6%. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. της AstroBank είναι ο δρ Shadi A. Karam, τραπεζίτης και επιχειρηματίας ο οποίος έχει διατελέσει ανώτερος οικονομικός σύμβουλος του πρώην Προέδρου του Λιβάνου, στρατηγού Michel Sleiman και ακολουθώντας τον πρώτο του κ. Tammam Salam. Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Δ.Σ. της AstroBank δρ Shadi A. Karam, δήλωσε ότι τα Μν Εξυπηρετούμενα Δάνεια δεν είναι ένα πρόβλημα γι' αυτούς όπως τα αντιμετωπίζουν πολλοί, αλλά μπορούν να μετατρέψουν σε ευκαιρία που θα φέρει κερδοφορία στην Τράπεζα. Υπογράμμισε ότι στην Κύπρο υπάρχουν τα εργαλεία, η δύναμη, η ενέργεια και η προοπτική για να πάει πολύ ψηλά, ενώ τόνισε πως κάθε χώρα που περνά από τέτοια ακραία και αμείλικτη κρίση, αλλά εξέρχεται από αυτήν με λίγες απώλειες και πιο υγιής από πριν, είναι μια χώρα που αξίζει να υιοθετήσει κάποιος το ρητό του Winston Churchill, «μην αφήνεις μια καλή κρίση ανεκμετάλλευτη». Πρόσθεσε πως το νέο σχήμα της Τράπεζας έχει τεράστια εμπειρία στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ, τόσο καλά που θα μπορούσαν εάν χρειαστεί να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και σε άλλες τράπεζες για να τους δείξουν τον ορθό τρόπο αντιμετώπισης τους. Ακόμα, σημείωσε ότι η επέκταση της Τράπεζας είναι ένας από τους στόχους που έχουν θέσει, αλλά και ένας εκ των αζόνων, δηλώνοντας πως είναι ανοικτοί σε τυχόν συμφέρουσες προτάσεις εξαγορών τραπεζών στο νησί.

Κατείχατε σημαντικές θέσεις στον Λίβανο. Τι σας ώθησε να λάβετε τα νηία στην πρώην Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου και νυν Astrobank;

—Ο τραπεζικός τομέας είναι ο τομέας που εξειδικεύομαι. Όταν μετά την εξαγορά της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου, ο φίλος μου Maurice Sehnaoui, μου πρότεινε την προεδρία της νέας τράπεζας, μελέτησα την τράπεζα και λαμβάνοντας υπόψη τις προοπτικές της Κύπρου, αντιλήφθηκα τις τεράστιες ευκαιρίες που μπορούν να παρουσιαστούν σε αυτό τον τόπο και έτσι αποδέχθηκα τη θέση.

Θεωρείτε πως η Κύπρος αντιμετωπίζει ορθά την κρίση;

—Η Κύπρος χειρίστηκε πολύ καλά την κρίση, φάνηκε η δυναμική της και η σοβαρότητα της. Μην ξεχνάμε

ότι η κρίση δεν δημιουργήθηκε από την Κύπρο, αλλά στην Κύπρο, με την Ελλάδα να φέρει μεγάλο μερίδιο ευθύνης. Είμαι πεπεισμένος ότι στην Κύπρο υπάρχουν τα εργαλεία, η δύναμη και η ενέργεια και η προοπτική για να πάει πολύ ψηλά. Επειδή κάθε χώρα που περνάει από τέτοια ακραία και αμείλικτη κρίση, αλλά εξέρχεται από αυτήν με λίγες απώλειες και πιο υγιής από πριν, είναι μια χώρα που αξίζει να υιοθετήσει κάποιος το ρητό του Winston Churchill, «μην αφήνεις μια καλή κρίση ανεκμετάλλευτη». Η αναβάθμιση από τον οικο αξιολόγησής Standard and Poor's σε ένα βήμα πριν από την επενδυτική βαθμίδα είναι μόνο η αρχή μιας σειράς θετικών εξελίξεων. Για να φτάσει η οικονομία εδώ, χρειάστηκαν μεγάλες προσπάθειες, θυσίες και σκληρή δουλειά, καθώς επίσης σχετικές πολιτικές, άμεση λήψη αποφάσεων και περίτεχνη πολιτική και διπλωματική απόδοση. Πρόσθετα, ο τραπεζικός

Η αναβάθμιση από τον οικο αξιολόγησής Standard and Poor's για την Κύπρο, μόλις ένα βήμα πριν από την επενδυτική βαθμίδα, είναι μόνο η αρχή μιας σειράς θετικών εξελίξεων, θεωρεί η Τράπεζα.

πεζικός τομέας έχει υποφέρει πάρα πολύ, ενώ πρέπει να υπάρξει και αντιστροφή στις πάγιες θέσεις των τραπεζών του να μη δανείζει. Υιοθετήθηκε μια «κουλτούρα των όχι». Εμείς λοιπόν έχουμε τη στρατηγική και τη διάθεση να εφαρμόσουμε την κουλτούρα του «ναί» και όχι εκείνη του «όχι» για να κάνουμε επιτυχή πράγματα. Αρκετά τραπεζικά ιδρύματα μέχρι και τώρα δεν έχουν αλλάξει την κουλτούρα τους, αλλά τους δικαιολογώ, διότι «όταν έχεις εγκαύματα, φοβάσαι μέχρι και το κρύο νερό».

—Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε ως προς τη διαχείριση και αναδιάρθρωση των ΜΕΔ και ποιο είναι το ύψος τους;

—Η διαχείριση των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων είναι ένας τομέας στον οποίο έχω αρκετή εμπειρία και στα προηγούμενα χρόνια κλήθηκα να αντιμετωπίσω για δύο τράπεζες, που τα προβλήματά τους ήταν μεγαλύτερα. Πρώτον τα ποσά που έπρεπε να αντιμετωπίσω ήταν πολύ μεγαλύτερα από τα ΜΕΔ της Astrobank, αλλά και ήταν πιο πολύπλοκες οι περιπτώσεις. Αν αντιμετωπίσεις τα ΜΕΔ ορθά, μπορούν να φέρουν σημαντική κερδοφορία στην τράπεζα που τα διαχειρίζεται, κάτι που έπραξα και αυτά ήταν το κομβικό σημείο ανάκαμψης για τους οργανισμούς. Για να απαντήσω,

Ο τραπεζικός τομέας έχει υποφέρει πάρα πολύ, ενώ πρέπει να υπάρξει και αντιστροφή στις πάγιες θέσεις των τραπεζών του να μη δανείζει. Υιοθετήθηκε μία «κουλτούρα των όχι». Εμείς λοιπόν έχουμε τη στρατηγική και τη διάθεση να εφαρμόσουμε την κουλτούρα του «ναί» και όχι εκείνη του «όχι» για να κάνουμε ενεργήσουμε επιτυχώς.

Ποιος είναι ποιος

Ο δρ Shadi A. Karam είναι απόφοιτος του Αμερικανικού Πανεπιστημίου της Βηρυτού και των Πανεπιστημίων Columbia University και Harvard University των ΗΠΑ. Διετέλεσε αντιπρόεδρος του Οίκου Merrill Lynchs.a.m. στο Μονακό και κατείχε τη θέση του προέδρου και διευθυνόντος συμβούλου αρκετών εταιρειών που δραστηριοποιούνταν σε διάφορους τομείς, όπως κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης, μεταλλουργίας, ξενοδοχείων, ανάπτυξης γης, σε χρηματοοικονομικές εταιρείες, ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και εμπορικές τράπεζες σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, χώρες του Αραβικού Κόλπου (GCC) και στο Λίβανο. Επίσης, υπήρξε πρόεδρος και γενικός διευθυντής της BLC Bank του Λιβάνου (2002-2008) και πρόεδρος της BLC στη Γαλλία (2002-2009). Ακόμα, διετέλεσε ανώτερος οικονομικός σύμβουλος του Προέδρου του Λιβάνου στρατηγού Michel Sleiman (Μάιος 2008 - Μάιος 2014) και ανώτερος σύμβουλος του Πρωθυπουργού του Λιβάνου κ. Tammam Salam (Μάιος 2014 - Νοέμβριος 2016). Ο δρ Karam είναι αντιπρόεδρος του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου του Λιβάνου και έχει πολλές διακρίσεις από διάφορες χώρες.

και δεν είναι οι επιπτώσεις που είναι σημαντικό, είναι η ποιότητα, το πόσο μη εξυπηρετούμενα είναι και οι εγγυήσεις που τα καλύπτουν. Παρόλα αυτά, όπως προείπα, θα τα μετatrέψουμε σε ευκαιρία και όχι σε πρόβλημα. Κάθε υπόθεση ενός μη εξυπηρετούμενου δανείου είναι διαφορετική, αλλά υπάρχει αξία για το καθένα. Ένας πελάτης που έχει προβληματικό δάνειο, μπορεί να μετατραπεί τελικά σε καλό πελάτη. Θέλουμε να ενεργήσουμε έξυπνα και να καινοτομήσουμε. Καινοτομία δεν είναι μόνο στην τεχνολογία, είναι και να

είσαι έξυπνος στη στρατηγική που καλλιεργείς με κάθε πελάτη. Μερικές φορές οι πελάτες δεν γνωρίζουν ότι μπορούν να βγουν από ένα πρόβλημα. Μερικές φορές πρέπει να χρημάτα του πρώτου του δανεισμού. Κάθε υπόθεση είναι διαφορετική και πρέπει να ερευνάται διαφορετικά.

—Για να μειώσετε τα ΜΕΔ θα ακολουθήσετε στρατηγική όπως ακολούθησε η Ελληνική Τράπεζα με τη δημιουργία της APS;

—Δεν θα ακολουθήσουμε αυτή τη στρατηγική, διότι έχουμε δική μας εμπειρία στην εξυγίανση των ΜΕΔ και νομίζω ότι θα έπρεπε να βοηθήσουμε εμείς άλλες τράπεζες για να μειώσουν τα δικά τους. Αν επιτύχουμε στο έργο μας, μπορεί να είμαστε σε θέση να παρέχουμε εμείς τις υπηρεσίες μας για μείωση των ΜΕΔ τους.

—Τι αλλαγές θα σημειωθούν στη στρατηγική της Astrobank;

—Έχουμε αλλάξει ήδη την οργανωτική δομή της Astrobank, για να αντικατοπτρίζει το σχέδιο δράσης της επιχείρησης. Πρέπει να αλλάξεις την οργανωτική δομή για να προσαρμοστεί στο γενικότερο σχέδιο της επιχείρησης. Ο πρόεδρος δεν έχει εκτελεστικές ευθύνες, αυτή είναι η δουλειά του διευθυνόντος συμβούλου, δεν εμπλέκομαι, απλώς παρακολουθώ, μαθαίνω και συλλέγω πληροφορίες. Υποστηρίζω το στρατηγικό μας πλάνο και όλο το σύστημα στηρίζεται σε τρεις πυλώνες. Η στρατηγική της Astrobank είναι η καινοτομία, ο επαγγελματισμός της χρηματοοικονομικής τους ανάπτυξης, ενώ όπως είπα και στην αποκάλυψη του ονόματός μας, η επέκταση των δραστηριοτήτων μας θα συνεισφέρει στην ανάπτυξη, γεγονός που θα έχει θετικό αντίκτυπο στην τράπεζα, καθώς θα επωφεληθεί από μια ζωντανή οικονομία. Η αλληλεπίδραση αυτή αποτελεί έναν ενάρετο κύκλο και ενισχύει την εκτίμηση της Κύπρου ως περιφερειακό κέντρο, γεγονός το οποίο θα αξιοποιήσει η AstroBank για να πάει μπροστά.

—Υπάρχουν συγκεκριμένοι τομείς τους οποίους η AstroBank στοχεύει να αναπτύξει; Όσον αφορά τις υπηρεσίες και τα προϊόντα, τι έχετε κατά νου;

—Θα συνεχίσουμε να προσφέρουμε υπηρεσίες στους κλασικούς τομείς της τραπεζικής, όπως η εταιρική δανειοδότηση, η δανειοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η λιανική και προσωπική τραπεζική, αλλά θα είναι προσαρμοσμένα στα πρότυπα του δικού μας τρόπου λειτουργίας που σκοπεύουμε να εφαρμόσουμε. Πρόσθετα, θα διευρύνουμε την πλατφόρμα του private banking, καθώς είναι ένας τομέας που έχουμε αρκετή εμπειρία και στον οποίο θεωρούμε πως μπορούν να γίνουν πολλά που θα συμβάλουν στη μέγιστη ικανοποίηση των πελατών μας. Για τους εταιρικούς πελάτες θα προσφέρουμε ένα ολοκληρωμένο νέων προϊόντων και δυνατοτήτων. Ακόμα, έχουμε ως στόχο να απαντάμε σε αιτήσεις για δάνεια σε λιγότερες από εβδομάδες, μπορεί βέβαια να είναι σε ερευνάται διαφορετικά.

ιδιώτες, αλλά θα το εφαρμόσουμε σύντομα και σε αυτούς. Γενικότερα, ο χρόνος που θα χρειάζεται για να δίνονται απαντήσεις σε ενδεχόμενο δανεισμό, θα σμικρυνθούν κατά πολύ.

—Σε τι ξεχωρίζει η AstroBank από τον ανταγωνισμό;

—Θεωρώ πως είναι η σύνθεση των επενδυτών και της διοίκησης της. Το όραμά τους, η εκτενής εμπειρία που διαθέτουν σε διεθνές επίπεδο, η τραπεζική τεχνογνωσία τους που είναι πολύ μεγάλη, αλλά και το μείγμα που συνθέτει το κυπριακό και το διεθνές ταμπεραμέντο. Αναμφίβολα, η εξαγορά της τράπεζας έχει συμβάλει στην ενίσχυση και ισχυροποίηση της οικονομικής της κατάστασης. Αυτός ενδεχομένως να είναι και ένας από τους λόγους που ο προηγούμενος μέτοχος επέμεινε να παραμείνει. Πέραν της βιωσιμότητας της τράπεζας, η εξέλιξη αυτή θα βοηθήσει και στους στόχους της νέας διοίκησης, όπως η προσέλκυση νέων εταιρικών και ιδιωτών πελατών από την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή, αλλά και από τις γύρω περιοχές.

—Έχετε σχέδια επέκτασης;

—Η επέκταση της τράπεζας είναι ένας από τους στόχους που έχουμε θέσει, αλλά και ένας εκ των κύριων αζόνων μας. Είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε σε αλλαγές που ίσως επέλθουν στην τοπική αγορά, με την επέκταση των καταστημάτων μας, αλλά και από τις επαφές μας που έχουμε στη διεθνή σκηνή. Ταυτόχρονα όμως, θα εκμεταλλευτούμε και θα εξετάσουμε αν παρουσιαστεί ευκαιρία για εξαγορά. Αυτή η χώρα έχει ένα μικρό τραπεζικό τομέα, πολλές μικρές τράπεζες και πρέπει να βρούμε μια πλατφόρμα στην οποία μπορούμε να συγκεντρώσουμε μερικές από αυτές τις μικρές τράπεζες. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την Astrobank για να αγοράσουμε περισσότερες τράπεζες για να συγκεντρώσουμε και να πάρουμε μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς και να αυξήσουμε το μέγεθος της τράπεζας.

—Ενδιαφέρεστε για την Εθνική Τράπεζα;

—Ενδιαφερόμαστε για κάθε τράπεζα που είναι στην αγορά, είμαστε ανοικτοί σε κάθε ευκαιρία που μας φαίνεται ενδιαφέρουσα. Γενικά είμαστε έτοιμοι και ανοικτοί και σε κάθε ευκαιρία που μας παρουσιάζεται και αντιστοιχεί στα θέλω μας. Αν βρεθεί η όποια ευκαιρία που να είναι και συμφέρουσα, σε λογική τιμή, και είμαστε πεπεισμένοι στο να την αλλάξουμε αν υπάρχουν προβλήματα, θα ενδιαφερθούμε, αλλά θα είμαστε προσεκτικοί. Ένα άλλο ρόλο που βλέπω για τους εαυτούς μας, είναι η συμβολή μας στην οικονομία, επίσης όμως θέλουμε να παίξουμε ένα ρόλο που ταυριάζει με την κοινωνική εταιρική μας ευθύνη (CSR). Είμαστε μια κυπριακή επιχείρηση και θέλουμε σύμφωνα με το CSR να πράξουμε αναλόγως.

Γερμανικό δικαστήριο υπέρ της FBME

Δεν δόθηκαν αντίγραφα στον ειδικό διαχειριστή της Αρχής Εξυγίανσης, για υπόθεση με καταθέτη που είχε κερδίσει η τράπεζα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Δικαστική απόφαση γερμανικού δικαστηρίου που εκ πρώτης όψεως φαίνεται να επιβεβαιώνει και τη μακρόσυρτη υπόθεση της τανζανικής FBME Bank, δεν αναγνωρίζει ότι το υποκατάστημα της τράπεζας στην Κύπρο έχει νομική οντότητα. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με πηγές προσκείμενες στην FBME, τόνισαν στην «Κ», ότι το γεγονός αυτό δύναται να αποτελέσει ισχυρό χαρτί στη βασική διαφωνία που είχαν οι μέτοχοι και ιδιοκτήτες της FBME Bank Cyprus, στο ότι δηλαδή ένα υποκατάστημα δεν έχει νομική οντότητα, κάτι για το οποίο τα κυπριακά δικαστήρια δεν έχουν μέχρι στιγμής λάβει καμία απόφαση. Σύμφωνα με έγγραφα που έχει στην κατοχή της η «Κ» φαίνεται ότι καταθέτης της FBME έκανε προσφυγή στο δικαστήριο της Φρανκφούρτης για να επιτύχει το λεγόμενο «ringfencing» των κεφαλαίων που είχε καταθέσει στην FBME, από την ανταποκρίτρια όμως τράπεζα της FBME στη Γερμανία. Το δικαστήριο έλαβε απόφαση πως αυτά τα κεφάλαια δεν ανήκουν σε κανένα μεμονωμένο πελάτη, αλλά ανήκουν στην τράπεζα αυτή καθ' αυτή, και έτσι η τράπεζα της Τανζανίας κέρδισε την υπόθεση. Ταυτόχρονα όμως, ο διορισμένος από την Αρχή Εξυγίανσης ειδικός διαχειριστής της FBME στην Κύπρο, Κρις Ιακωβίδης, μέσω των δικηγόρων του, αιτήθηκε να αποκτήσει όλες τις πληροφορίες και τα αντίγραφα για την προαναφερόμενη υπόθεση. Εντούτοις, σύμφωνα με το έγγραφο που εστάλη από το δικαστήριο, δεν δόθηκαν τα αντίγραφα της απόφασης στον διαχειριστή εφόσον, όπως αναφέρεται, δεν αναγνωρίζεται νομική οντότητα στο υποκατάστημα της FBME στην Κύπρο και άρα, σύμφωνα με πρώην τραπεζικό στέλεχος που κατείχε διευθυντικό ρόλο, δήλωσε στην «Κ», δεν δύναται να λαμβάνουν χώρα νομικά αιτήματα εκ μέρους του ειδικού διαχειριστή στο όνομα της FBME. Κατ'επέκταση, η ίδια τραπεζική πηγή ανέφερε στην «Κ» πως ενδεχομένως να έχει τόση σημασία η παραπάνω απόφαση, που «να ακυρώνονται αυτομάτως όλες οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου και ο ειδικός διαχειριστής που έχει ορίσει η ίδια στην FBME από το καλοκαίρι του 2014 διότι είναι βασισμένες σε μια οντότητα η οποία δεν έχει, βάσει του γερμανικού δικαστηρίου, νομική υπόσταση. Η απόφαση, ταυτόχρονα, μπορεί να ενεργήσει υπέρ και να αποτελέσει βασικό πυλώνα στις απαιτήσεις της FBME εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας και στις αξιώσεις της», όπως ειπώθηκε στην «Κ». Σημειώνεται ότι οι αξιώσεις της FBME εναντίον

Εντός Ιουνίου τελειώνει η ακροαματική διαδικασία του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ) στο Παρίσι, το οποίο πριν από το τέλος του χρόνου θα υποχρεωθεί να βγάλει απόφαση.

της Κυπριακής Δημοκρατίας ανέρχονται στα 1,4 δισ. ευρώ, ποσό που προέρχεται από την κοστολόγηση των ζημιών στην οποία προέβη η τράπεζα της Τανζανίας λόγω της απόφασης της ΚτΚ για κλείσιμο του υποκαταστήματος που λειτουργούσε στην Κύπρο. Μέσα στις χρηματικές απαιτήσεις – που σημειωτέον δεν είναι μόνο εκ των μετόχων και των ιδιοκτητών της Τράπεζας – επιπεριλαμβάνονται και οι χρηματικές απαιτήσεις για την υποχρεωτική απομάκρυνση του προσωπικού της Τράπεζας.

Ταυτόχρονα, το πρώην τραπεζικό στέλεχος τόνισε πως όσον αφορά στην απόφαση του δικαστηρίου της Φρανκφούρτης, αυτή αξιολογείται ως «δυνατή», διότι όπως χαρακτηριστικά τονίζεται «βάζει φραγμό στην αλαζονεία της ΚτΚ και όσων την εκπροσωπούν, συμπεριλαμβανομένου και του σημερινού διαχειριστή. Μια τέτοια απόφαση διαφοροποιεί περαιτέρω την εικόνα, και το ερώτημα είναι ότι το καλοκαίρι κλείνουν τρία χρόνια από το εγχείρημα της ΚτΚ που δεν κατόρθωσαν να διαλύσουν με νόμιμο τρόπο την Τράπεζα, για την οποία από την πρώτη ημέρα αποδέχτηκαν α priori, τους ισχυρισμούς των Αμερικανών, απόφαση που μπορεί να ληφθεί για πολιτικούς λόγους, ενώ οι ίδιοι τεχνοκρατικά θα μπορούσαν να αντικρούσουν αυτή την απαίτηση των Αμερικανών. Ήλεγχαν την FBME

Κληθείσα να απαντήσει η Αρχή Εξυγίανσης για το πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί η υπόθεση, απάντησαν πως «κανένας δεν γνωρίζει, είναι πολλές οι υποθέσεις και από πλευράς μας δεν μπορούμε να καθορίσουμε χρονικό ορίζοντα».

για 32 χρόνια και όφειλαν να έχουν άποψη επί του ζητήματος». Επιπρόσθετα, κύκλοι προσκειμένοι στην FBME υποστηρίζουν ότι έχουν αποστείλει στην Κεντρική Τράπεζα Κύπρου και συγκεκριμένα στην Αρχή Εξυγίανσης αρκετό όγκο ηλεκτρονικής αλληλογραφίας δίχως να έχουν λάβει απάντηση, ενώ προτείνουν και εναλλακτικούς τρόπους για να πληρωθούν οι πελάτες της τράπεζας.

Η απάντηση της ΚτΚ

Η «Κ» απεύθυνε ερωτήματα που προκύπτουν από την υπόθεση στην ΚτΚ και συγκεκριμένα στην Αρχή Εξυγίανσης. Αναφέρθηκε αρμοδίως

πως όσον αφορά στην αλληλογραφία, δεν έχουν λάβει οτιδήποτε σχετικό, ενώ, όπως υπογραμμίστηκε, δεν αντιλήφθηκαν ποτέ διάθεση συνεργασίας για να πληρωθούν οι πελάτες της τράπεζας. Κληθείσα να απαντήσει η Αρχή Εξυγίανσης για το πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί η υπόθεση της FBME, απάντησαν πως «κανένας δεν γνωρίζει, είναι πολλές οι υποθέσεις και από πλευράς μας δεν μπορούμε να καθορίσουμε χρονικό ορίζοντα», ενώ δεν ειπώθηκε σχόλιο για την απόφαση του δικαστηρίου της Φρανκφούρτης όσο αφορά τα έγγραφα και τις πληροφορίες που ζήτησε ο ειδικός διαχειριστής.

Τα επόμενα βήματα

Η διαδικασία που αναμένεται εφεξής ν' ακολουθηθεί σύμφωνα με πηγή που είναι σε θέση να γνωρίζει καλά την υπόθεση FBME, είναι ότι εντός Ιουνίου τελειώνει η ακροαματική διαδικασία του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΔΕΕ) στο Παρίσι, το οποίο πριν από το τέλος του χρόνου θα προβεί σε απόφαση, σχετικά με τη συμφωνία για την Αμοιβαία Προώθηση και Προστασία των Επενδύσεων μεταξύ της Δημοκρατίας του Λιβάνου και της Δημοκρατίας της Κύπρου» του 2003. Έπειτα, θα δοθεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο συνήθως είναι 60

ημέρες στους δικηγόρους της κάθε πλευράς, για να προβούν σε τελική τοποθέτηση ενώ μετέπειτα το δικαστήριο θα πρέπει να γνωστοποιήσει την απόφασή του. Δεύτερον, όπως είπε στην «Κ» η ίδια πηγή, υπάρχει εκκρεμότητα γνωστοποίησης της απόφασης κυπριακού δικαστηρίου, στο αίτημα της Κεντρικής Τράπεζας, να διαλύσει την FBME ως τράπεζα και όχι ως υποκατάστημα. Τέλος, αφορά την εκκρεμότητα που υπάρχει σε ομοσπονδιακό δικαστήριο στην Αμερική.

Οι αντιδράσεις στη Βουλή

Όλα τα παραπάνω, στη σκιά της αναβολής της συζήτησης του θέματος σε σχέση με τη FBME Bank Ltd που είχε εγγραφεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, ύστερα από σχετική 9σελιδη γνωμάτευση του γενικού εισαγγελέα της Δημοκρατίας Κώστα Κληρίδη και επιστολή της διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας Χρυστάλλας Γιωρκάτζη την προηγούμενη εβδομάδα, έτσι ώστε να μην επηρεαστούν οι 16 δικαστικές διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη για το θέμα στα εγχώρια δικαστήρια και στο Διαιτητικό Δικαστήριο στο Παρίσι. ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ τάχθηκαν εναντίον της συζήτησης του θέματος «Οι ενέργειες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου σε σχέση με την FBME Bank Ltd και το πιθανό

κόστος που θα κληθεί να καταβάλει η Κυπριακή Δημοκρατία, ιδιαίτερα αναφορικά με την κατακράτηση των καταθέσεων των πελατών της», το οποίο επρόκειτο να εξεταστεί αυτεπάγγελα με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου και της Βουλευτού της Συμμαχίας Πολιτών Άννας Θεολόγου. Σε δηλώσεις μετά την απόφαση για αναβολή της συνεδρίας σύμφωνα με το ΚΥΠΕ, ο πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου Ζαχαρίας Κουλιός είπε ότι «πρέπει να καταλάβουν άπαντες και ιδιαίτερα εκείνοι που χειρίζονται τέτοια ζητήματα ότι αν ένα υποκατάστημα ή κατάσταση του εξωτερικού το οποίο λειτουργεί στη χώρα μας και έχει διαφορά η Κεντρική μας Τράπεζα με αυτούς, οι καταθέτες δεν έχουν καμία ευθύνη», προσθέτοντας ότι «αυτό το κράτος και οι θεσμοί του έχουν υποχρέωση να προστατεύσουν αυτούς που εμπιστεύθηκαν τη χώρα μας». Από πλευράς του ο πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων Συνεργασίας Πολιτών Γιώργος Περδίκης κατήγγειλε και καταδίκασε τη συμπεριφορά, όπως είπε, «των βουλευτών του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ που έχουν δικαίωμα να έχουν την άποψή τους, αλλά δεν έχουν κανένα δικαίωμα και είναι καινούργια κοινοβουλευτικά ήθη να απειλούν ότι αν δεν περάσει η άποψή τους θα αποχωρήσουν από τη συνεδρία».

ΑΡΘΡΟ Του ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η απειλή ενός «λάθους» στη Γαλλία

Στη Σουηδία, πρόσφατα, βουλευτής δέχθηκε δημόσια επίπληξη επειδή χρησιμοποίησε τα δώρα που δίνει η συχνή χρήση του σιδηροδρόμου σε όσους έχουν κάρτα απεριορίστητων διαδρομών, επειδή η κάρτα αυτή είναι μέρος της βουλευτικής αποζημίωσης. Στις χώρες αυτές, ο λαϊκισμός περνά πιο δύσκολα. Γιατί οι πολιτικοί έχουν πάρει το μάθημά τους. Αναγνωρίζουν τις ευθύνες τους όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά και, κατά κανόνα, απομακρύνονται από την πολιτική εφόσον δεν έπραξαν όσα χρειαζόνταν για

να πέσει η κρίση ελαφρύτερη στους ώμους των πολλών και στα ταμεία του κράτους.

Σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, η πολιτική συζήτηση παραμένει υποτελής και εξαρτημένη από το κράτος. Είναι προφανές ότι η προεδρική καμπάνια στη Γαλλία έχει υποστεί απροσδόκητη στρέβλωση επειδή ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών συνεχίζει, αν και εκτεθειμένος για τους ακρωστήτες καταβληθέντες μισθούς προς τη σύζυγό του Πινελόπη.

Οι πιθανότητες του Φρανσουά

Φιγιόν να περάσει στον δεύτερο γύρο είναι περιορισμένες αφού συγκεντρώνει λιγότερο από 20% των αρχικών προτιμήσεων. Το ερώτημα όμως είναι πόσο από όσους τον ψηφίζουν στον πρώτο γύρο θα μεταφέρουν την ψήφο τους στον Εμανουέλ Μακρόν, που θα είναι ο αντίπαλος της Μαρίν Λεπέν στον δεύτερο γύρο εφόσον επιβεβαιωθεί το 25% και πάνω ποσοστό που συγκεντρώνει σήμερα στις μετρήσεις.

Το πρόβλημα εμφανίζεται και καλύτερα όταν δούμε ότι η κ. Λεπέν, που βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με

τον κ. Μακρόν στον πρώτο γύρο, φαίνεται να χάνει με 39% στον δεύτερο γύρο. Το ποσοστό αυτό δείχνει ότι ενώ μέχρι πρότινος ενδεχόμενη νίκη Λεπέν ήταν απίθανη ή εντελώς απίθανη, δεν είναι πλέον αδιανόητη. Εξάλλου, «λάθη» γίνονται συνεχώς, σημειώνουν κάποιοι δείχνοντας στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού αλλά και στην επικράτηση του Brexit.

Ευτυχώς όμως, το αισιόδοξο σενάριο δείχνει πιο δυνατό. Στη Γαλλία, όποιο κι αν είναι το σκορ της Λεπέν, θα καταγραφεί η τρίτη –

και πολύ φαρμακερή– ήττα του λαϊκισμού στην Ευρώπη, μετά την αποτυχία των Νόρμπερτ Χόφερ στην Αυστρία και Χερτ Βίλντερς στην Ολλανδία.

Η πραγματική ελπίδα όμως συνδυάζεται με τη νίκη Μακρόν και το πως αυτός αντιλαμβάνεται την ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική, την ισορροπία με τη Γερμανία και την οικοδόμηση ενός νέου ευρωπαϊκού κεκτημένου, που θα αποτελεί πρότυπο δυναμισμού και όχι μια χαμένη μάχη για την εγωιστική διαφύλαξη προνομίων έναντι του υπο-

λοιπού κόσμου που δεν είναι πλέον καθόλου «Τρίτος» και σίγουρα θέλει να ξεφύγει από τη μιζέρια του «Τέταρτου». Όσοι στην Ευρώπη διαμαρτύρονται για τις ζημιές που προκαλεί η κρίση στο μοντέλο κρατικής χρηματοδότησης ενός τεράστιου συστήματος συλλογικών παροχών πρέπει, συντόμως, να συμβιβαστούν με τη νέα πραγματικότητα. Το μοντέλο Τραμπ των ενισχυμένων «εθνικών» επενδύσεων ισχύει ήδη στην Ευρώπη. Το μοντέλο Μακρόν, μιας επιθετικής εξωστρέφειας, μπορεί καλύτερα.

MTN BUSINESS COMPLETE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ

Το MTN Business Complete δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες σας για **απρόσκοπτη Επικοινωνία** και πρόσβαση σε **προηγμένα εργαλεία Πληροφορικής**, με ένα **συνολικό μηνιαίο πάγιο**.

Διαμορφώστε το δικό σας πακέτο σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησής σας και επωφεληθείτε με **δωρεάν υπηρεσίες** αλλά και τη **μεγαλύτερη έκπτωση**.

Επισκεφθείτε το mtnbusinesscomplete.mtn.com.cy και ανακαλύψτε τα οφέλη για την επιχείρησή σας.

Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131 | E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy

BUSINESS

Απώλειες από λαθραία και νόμιμα τσιγάρα

Η Κύπρος αποτελεί μία από τις χώρες με τη μεγαλύτερη φορολογία στα καπνικά προϊόντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Της **MARINΑΣ ΔΟΥΚΑΝΑΡΗ**

Έσοδα της τάξεως τουλάχιστον των 191.810.002 ευρώ., το 2015, έχασε το Δημόσιο εξαιτίας των φορολογικών αυξήσεων του έτους 2013 με τις οποίες έχει επιβαρύνει τα τσιγάρα, ποσό υπερπολύτιμο για τα δημόσια ταμεία, καθώς κάθε ευρώ που συγκεντρώνεται ενισχύει την προσπάθεια σταθεροποίησης της οικονομίας και πατάσσει, παράλληλα, τη χρηματοδότηση εγκληματικών ενεργειών. Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές του Τμήματος

Το 2012, η αύξηση στη φορολογία στα νόμιμα τσιγάρα έφτασε από 110 ευρώ/1.000 τεμάχια τσιγάρα στα 121.50 ευρώ / 1000 τεμάχια αγγίζοντας το 10% και στον καπνό για στριφτά το 150%, από 60 ευρώ/κιλό σε 150 ευρώ/κιλό.

Τελωνείων στην «Κ», από το 2012 η νόμιμη αγορά καπνικών προϊόντων παρουσιάζει αθροιστικά μεγάλες απώλειες της περιόδου χρόνο με τον χρόνο. Συγκεκριμένα, 26.486.557 ευρώ μείον αντί των 40.000.000 ευρώ που εκτιμούσε να εισπράξει η κυβέρνηση στο τέλος του 2012 για τα επόμενα τρία έτη (2013-2015). Κινδυνεύει, πλέον, με τις νέες αυξήσεις που θα δρομολογήσει για το μέλλον να χάσει ακόμα περισσότερο, με τις επακόλουθες επιπτώσεις στη μείωση της

διαφοράς της τιμής μεταξύ «ακριβών» και «φθηνών» τσιγάρων, αλλά και στην αύξηση της διαφοράς μεταξύ «φθηνών» και λαθραίων τσιγάρων.

5η στην Ευρώπη

Η Κύπρος αποτελεί μία από τις χώρες με τη μεγαλύτερη φορολογία στα καπνικά προϊόντα, στην Ε.Ε. Τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποκαλύπτουν πώς για τον καπνό στριφτών τσιγάρων βρισκόμαστε στην πρώτη πεντάδα σε όλη την Ευρώπη, ενώ για τα τσιγάρα η ελάχιστη φορολόγηση, μας κατατάσσει στη δεκάδα. Παράλληλα, η υψηλή φορολογία, η ανύπαρκτη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και η πτώση της ζήτησης, διατηρούν σε αυξημένα επίπεδα τα λαθραία τσιγάρα και στην Ευρώπη, με εκτιμήσεις να τοποθετούν την παράνομη αγορά στο 10% της συνολικής κατανάλωσης τσιγάρων. Συγκεκριμένα μόνο το 2016, η κατανάλωση παράνομων τσιγάρων ανήλθε σε περισσότερα από 53 δισ. τσιγάρα, που μεταφράζονται σε χαμένους φόρους της τάξεως περίπου των 11,3 δισ. ευρώ.

Μερίδια

Η αύξηση της φορολογίας δεν αποτελεί εν τέλει βασικό εργαλείο για την σταδιακή μείωση του καπνίσματος, καθώς το μερίδιο της αγοράς των λαθραίων εμφανίσε άνοδο από το 2012 μέχρι το 2016. Με βάση τις πληροφορίες από το Τμήμα Τελωνείων η σταθμισμένη τιμή των «φθηνών» τσιγάρων αυξήθηκε από 2,1% το 2012 σε 9,3% το 2016, πληττοντας την ανταγωνιστικότητα των νόμιμων τσιγάρων. Επιπρόσθετα από το 2012, η αύξηση στη φορολογία στα νόμιμα τσιγάρα έφτασε από 110 ευρώ/1.000

Φορολογικά έσοδα από τα καπνικά προϊόντα

τεμάχια τσιγάρα στα 121.50 ευρώ / 1000 τεμάχια αγγίζοντας το 10% και στον καπνό για στριφτά το 150%, από 60 ευρώ/κιλό σε 150 ευρώ/κιλό. Ενδεικτικά, κατά μέσο όρο (ανάλογα με τη λιανική τιμή για τσιγάρα και καπνούς, περιλαμ-

βανόμενου και του ΦΠΑ) το 82% από την αγορά ενός πακέτου τσιγάρων διατίθενται στο κράτος και το υπόλοιπο στους κατασκευαστές, διανομείς, λιανεμπόριο. Επιπλέον, οι εγχώριες βιομηχανίες, καταγράφουν σημαντική συρρίκνωση του

τζιρου τους αλλά και ζημιές με ό,τι αυτό σημαίνει και πάλι για τα έσοδα του Δημοσίου από τη φορολόγηση των επιχειρήσεων. Περίπου 600 σημεία πώλησης καπνικών προϊόντων έκλεισαν από το 2013, οδηγώντας σε απώλειες θέσεων εργασίας στον κλάδο της βιομηχανίας. Συνεπώς, μια πρόσθετη αύξηση του επιβαλλόμενου φόρου των προϊόντων καπνού στην Κύπρο, σε συνδυασμό με τη μείωση του κατά κεφαλήν εισοδήματος λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, έχει σοβαρές επιπτώσεις στο Δημόσιο, με σημαντικό τμήμα της

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές του Τμήματος Τελωνείων στην «Κ», από το 2012 η νόμιμη αγορά καπνικών προϊόντων παρουσιάζει αθροιστικά μεγάλες απώλειες της περιόδου χρόνο με τον χρόνο.

πραγματικής κατανάλωσης να κατευθύνεται όλο και περισσότερο στα λαθραία τσιγάρα.

Αντίδοτο οι έλεγχοι

Η αγορά είναι ξεκάθαρη στις απόψεις της και θεωρεί ότι για την αντιμετώπιση της μάστιγας του λαθρεμπορίου η εντατικοποίηση των ελέγχων αποτελεί ένα μέτρο εξαιρετικά αποδοτικό, το οποίο φαίνεται ότι με κάποια καθυστέρηση αρχίζει και εφαρμόζεται. Συχνό είναι το φαινόμενο, τσιγάρα που κατασκευάζονται σε καπνο-

βιομηχανίες της χώρας μας να αγοράζονται αφορολόγητα με το σύστημα itransit για εξαγωγή σε άλλες χώρες και τελικά καταλήγουν παράνομα στην αγορά. Σημαντικό ρόλο στη διακίνηση παίζει η Αμμόχωστος και άλλα σημεία της κατεχόμενης Κύπρου από την οποία φεύγουν νόμιμα δρομολόγια με προορισμό το Μαυροβούνιο, τα οποία περνώντας από την Ελλάδα ξεφορτώνουν παράνομα στις ακτές του Αργολικού, σε Αστακό, Κεφαλονιά και Ζάκυνθο, σύμφωνα με συγκεκριμένες πληροφορίες της «Κ». Συνεπώς, η σταθερότητα στη φορολογία είναι απαραίτητη για την προστασία της φορολογητέας ύλης, ούτως ώστε το κράτος να επιτυγχάνει τους στόχους των εσόδων του και να λειτουργούν οι νόμιμες επιχειρήσεις. Μέσα στο πλαίσιο του προληπτικού ρόλου του Τμήματος Τελωνείων σε συνδυασμό με τον ρόλο που διαδραματίζει για την προστασία του πολίτη, διενεργήθηκε σημαντικός αριθμός κατασχέσεων διαφόρων εμπορευμάτων περιλαμβανομένων ναρκωτικών και άλλων ψυχοτρόπων ουσιών. Παράλληλα έχουν αυξηθεί σημαντικά οι πληροφορίες που λαμβάνονται από το Τμήμα είτε από ιδιώτες είτε από άλλες υπηρεσίες του κράτους, με αποτέλεσμα να αυξηθούν κατ' επέκταση και οι επιχειρήσεις που διοργανώνονται τόσο στην αγορά όσο και σε οικίες, υποστατικά και αποθηκευτικούς χώρους. Στις δράσεις, περιλαμβάνεται και η δρομολόγηση των αναγκών μέτρων, όπως η εκπαίδευση στις δικαστικές Αρχές, η υποστήριξη τους με υλικοτεχνική υποδομή, η παροχή τεχνογνωσίας και πληροφοριών και η εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται σε άλλες χώρες.

30TH
ANNIVERSARY

MARINE
M O N E Y
CONFERENCES

Anchor Sponsor &
Speakers Dinner Sponsor

Marine Money Cyprus Forum

Wednesday, 26 April 2017

Four Seasons Hotel, Limassol

Official Support

CYPRUS SHIPPING CHAMBER
Navigates Cyprus Worldwide

Shipowners Support

CYPRUS UNION
OF SHIPOWNERS

Lunch Sponsor

Cocktail Sponsor

Prime Sponsors

CHRYSSSES
DEMETRIADES
Advocates • Legal Consultants

Corporate Sponsors

Accuritas
GLOBAL SOLUTIONS
A Business Intelligence and Analytics Company

BERENBERG
PARTNERSHIP SINCE 1590

OCEANIC MARINE
MANAGEMENT
A TUFTON OCEANIC COMPANY

ÖSTERREICHISCHER
LOYD
VIENNA

Supported By

Spinnaker Global
Specialist Recruitment

Shipping news - Shaping business

www.marinemoney.com

Ο χαμηλός φορολογικός δείκτης φέρνει ανάπτυξη

Οι μεγάλες πολυεθνικές ενισχύουν σημαντικά τα έσοδα του κράτους

Της **ΑΡΙΑΝΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ**

Χαμηλά στον πίνακα της έκθεσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) βρίσκεται η Κύπρος, σχετικά με τους φόρους που πληρώνονται στο κράτος από τις καθαρές ετήσιες αποδοχές του μισθωτού, λόγω του φορολογικού συντελεστή που ανέρχεται μόλις στο 12,5%. Ο χαμηλός φορολογικός εταιρικός δείκτης φαίνεται τα τελευταία χρόνια να προσελκύει όλο και περισσότερες ξένες επιχειρήσεις, με την προοπτική ανάπτυξης να βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα έναντι άλλων ευ-

ΟΕΒ και ΚΕΒΕ διαφωνούν με τις προθέσεις της Κομισιόν για επιβολή ενιαίας φορολογίας.

ρωπαϊκών χωρών. Αρμόδιοι φορείς παραδέχονται ότι η κάθοδος των μεγάλων εταιρειών στο νησί έφερε αρκετά έσοδα στην οικονομία του κράτους, χαρακτηρίζοντας ωστόσο την Κύπρο «φορολογικό παράδεισο» ο οποίος προσφέρει σε μεγάλο βαθμό φορολογική έδρα σε μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις που μεταφέρουν σε αυτές τα τεράστια κέρδη τους για να μειώσουν κατά πολύ τους φόρους τους. Την ίδια ώρα, εξηγούν πως η Κύπρος, το τελευταίο διάστημα, έχει προβεί σε συγκεκριμένα μέτρα και σοβαρούς σχεδιασμούς για την πάταξη της φοροδιαφυγής, μέσω της αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας, της εκπαίδευσης των επιθεωρητών αλλά και της ενίσχυσης των κλιμακίων επιθεωρήσεων.

Στην έκθεση του Οργανισμού φαίνεται ότι για καθαρές ετήσιες αποδοχές μισθωτού 20.765 ευρώ, έχουν πληρωθεί στο κράτος φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που αν-

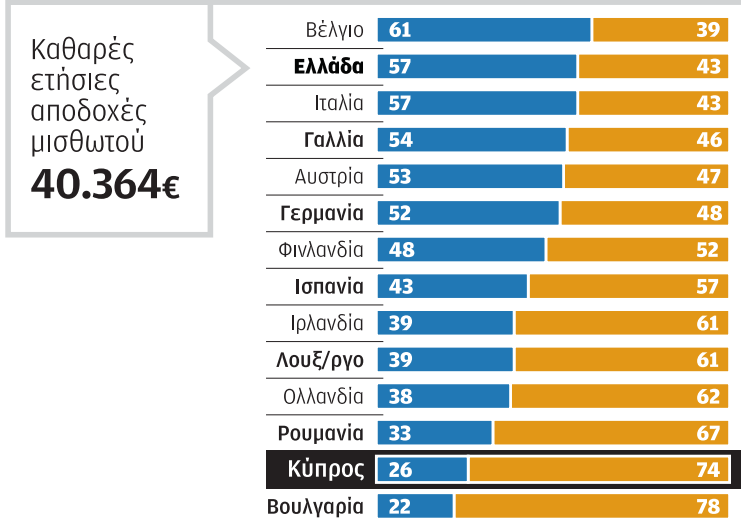
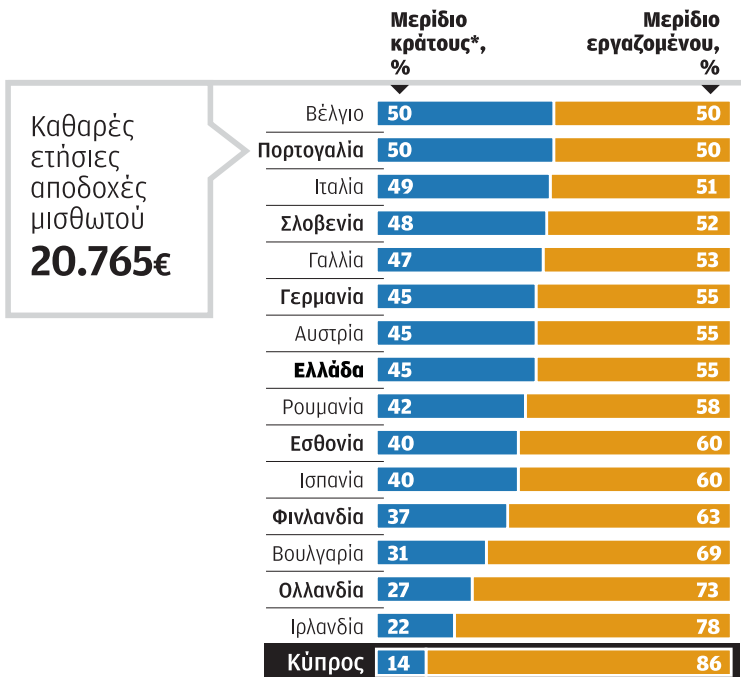
τιστοιχούν σε ποσοστό 14%, ενώ για καθαρές ετήσιες αποδοχές 40.364 ευρώ, έχουν πληρωθεί στο κράτος φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν σε 26%. ΟΕΒ και ΚΕΒΕ συμφωνούν ότι ο χαμηλός φορολογικός δείκτης των εταιρειών έχει θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη και διατήρηση της επιχειρηματικότητας, ωστόσο εξηγούν ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του φορολογικού συστήματος για όσους διαφεύγουν από τις υποχρεώσεις τους, είτε είναι επιχειρήσεις είτε είναι φυσικά πρόσωπα.

Δικλίδα ασφαλείας

Κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» εάν υπάρχει το φαινόμενο της παρακονομίας στην Κύπρο, ο γενικός διευθυντής της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων Μιχάλης Αντωνίου ανέφερε χαρακτηριστικά πως δεν υπάρχει οικονομία χωρίς παραοικονομία. Ωστόσο, σημείωσε, στην Κύπρο υπάρχει σε διαχειρίσιμα επίπεδα, ενώ καταβάλλονται συντονισμένες προσπάθειες τα τελευταία χρόνια και με τη βοήθεια της ΟΕΒ ώστε να εκμηδενιστεί όσο γίνεται το συγκεκριμένο φαινόμενο που λειτουργεί σε βάρος όχι μόνο του κοινωνικού συνόλου αλλά και των επιχειρήσεων. Παράλληλα, το γεγονός ότι η εταιρική φορολογία βρίσκεται σε ανεκτά επίπεδα, με αποτέλεσμα να λειτουργεί ως δικλίδα ασφαλείας για αποφυγή των αδήλωντων εισοδημάτων είναι μια προσπάθεια πάταξης του φαινομένου. «Αποφύγαμε την υπερφορολόγηση που οδηγεί στην παραοικονομία και ενισχύει την παρανομία, είτε από τις επιχειρήσεις είτε από φυσικά πρόσωπα», ανέφερε, εξηγώντας πως το παράδειγμα της Ελλάδας έπνιξε μεγάλες επιχειρήσεις.

Όσον αφορά την ενιαία φορολόγηση που σκοπεύει να επιβάλει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο κ. Αντωνίου

«Συνεταίρος» των επιχειρήσεων και των μισθωτών το κράτος

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ

* Φόροι και ασφαλιστικές εισφορές

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

εξέφρασε τη δυσανεξία του, τονίζοντας πως η ΟΕΒ αντιτίθεται στο συγκεκριμένο μέτρο και κάνει ότι μπορεί για να ενισχύσει την επιχειρηματολογία της Κύπρου. Πρόσθεσε ότι ο επιχειρηματικός φορολογικός συντελεστής αποτελεί ένα από τα σοβαρά πλεονεκτήματα της κυπριακής οικονομίας για να διατηρηθούν οι προοπτικές ανάπτυξης με την ελπίδα να βγούμε οριστικά από το τέλμα της κρίσης σε εύλογο χρονικό διάστημα. «Η προσπάθεια για ενιαίο φορολογικό συντελεστή μας βρίσκει πλήρως αντιθέτους. Η κυπριακή οικονομία και το επιχειρηματικό περιβάλλον δεν είναι ελκυστικός μόνο λόγω του λογικού επιχειρηματικού φορολογικού συντελεστή και δεν είναι εύκολο να μας εγκαταλείψει μια επιχείρηση που εγκαταστάθηκε και δραστηριοποιείται στην Κύπρο. Σίγουρα μαζί με το φιλικό φορολογικό καθεστώς η προσπάθειά μας για διατήρηση αυτών που ήδη έχου-

με, εάν αυξηθεί ο φορολογικός συντελεστής θα έχουμε δυσκολίες τις οποίες δεν χρειαζόμαστε», σημείωσε.

Τόνισε επίσης, πως αν και παλαιότερα η Κύπρος κατηγορήθηκε από την Κομισιόν ότι ευνοεί φορολογικές συμφωνίες με μεγάλες επιχειρήσεις, προωθώντας κατά κάποιον τρόπο τη φοροδιαφυγή, πέρασε όλες τις εξετάσεις και έχει ακυρώσει κάθε υπόνοια. Η χώρα βελτίωσε τον εποπτικό μηχανισμό και έχει συμμορφωθεί με όλες τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόνισε, λέγοντας πως έχει περάσει από μια πολύ οδυνηρή διαδικασία στην οποία εξαιτίας του προβλήματος που παρουσιάστηκε από τις κατηγορίες, οι διαδικασίες ήταν διεξοδικές, με αποτέλεσμα να εκμηδενιστούν όλες οι φήμες. Η κυπριακή νομοθεσία έχει τις ρυθμίσεις τις οποίες γνωρίζουν όλοι και δεν λειτουργεί τίποτα εν κρυπτώ, είπε.

Για καθαρές ετήσιες αποδοχές μισθωτού 20.765 ευρώ, έχουν πληρωθεί στο κράτος φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 14%.

Περιθώρια βελτίωσης

Σε δηλώσεις στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) Μάριος Τσιακκίς, σημείωσε πως ο χαμηλός φορολογικός συντελεστής, ο οποίος έχει εγκριθεί από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βοηθήσει αρκετά στη μείωση της παραοικονομίας, η οποία πλήττει τις περισσότερες χώρες του πλανήτη. «Σίγουρα υπάρχουν περιπτώσεις εταιρειών ή φυσικών προσώπων που δεν πληρώνουν τον φόρο εισοδήματος στη χώρα μας, ωστόσο το κράτος έχει βελτιώσει αρκετά τη φοροεισπρακτική του ικανότητα, ώστε να εντοπίζει όποιον διαφεύγει να πληρώσει. Υπάρχουν ακόμα αρκετά περιθώρια βελτίωσης που θα εκμηδενίσουν ολοκληρωτικά τη φοροδιαφυγή», είπε. Κάποια από αυτά τα μέτρα αφορούν στην ενοποίηση των φορολογικών τμημάτων του ΦΠΑ και του φόρου εισοδήματος, στην παραχώρηση διαφόρων επιδομάτων όπως το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα ή τις χορηγίες σε διάφορα πρόσωπα και τα συνδέει με βάση τα εισοδηματικά κριτήρια των πολιτών και στις ποινές που επιβάλλονται από το κράτος. «Όλοι είναι υπόχρεοι να είναι συνεπείς με τις φορολογικές τους δηλώσεις, τα έσοδα του κράτους προέρχονται από τις φορολογίες κ.λπ. και το κράτος θα πρέπει να ανταποκρίνεται στον ρόλο του και πρέπει να υπάρχει φορολογική συνείδηση από όλους, αλλά και καλύτερος μηχανισμός του κράτους για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα», σημείωσε.

Ερωτηθείς εάν συμφωνεί με την ενιαία φορολόγηση που προωθεί η Ε.Ε., ο κ. Τσιακκίς ανέφερε πως η κίνηση αυτή δεν είναι καθόλου σωστή και η Κύπρος διαφωνεί κάθετα με αυτό το θέμα. Η κάθε χώρα,

εξήγησε, έχει τα δικά της χαρακτηριστικά και τον δικό της φορολογικό συντελεστή με την έγκριση της Ε.Ε. «Θα είναι τεράστιο πλήγμα για την Κύπρο αν περάσει αυτή η πρόταση, καθώς δεν μπορούν οι χώρες όλες να έχουν ενιαίο συντελεστή», ανέφερε. Η πρόταση της Ε.Ε. αφορά μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν κύκλο εργασιών με εισόδημα πέραν των 750 εκατομμυρίων τον χρόνο. Για παράδειγμα εάν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε πέντε χώρες με έδρα την Κύπρο, με τη μεταρρύθμιση θα φορολογείται με το ποσοστό του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε κάθε χώρα. «Η Κύπρος δεν μπορεί να δεχθεί αυτή τη μεταρρύθμιση και προφανώς πολλές επιχειρήσεις θα φύγουν από την Κύπρο. Από τη στιγμή που δεν μπορεί να αξιοποιήσει και να εκμεταλλευτεί το χαμηλό φορολογικό συντελεστή που έχει η Κύπρος σημαίνει ότι δεν υπάρχει λόγος μια εταιρεία να έχει την έδρα της στην Κύπρο, αφού θα πληρώνει φόρους για τα εισοδήματα που έκανε σε άλλες χώρες», ανέφερε.

Όσον αφορά την Ελλάδα, η έκθεση του οργανισμού ΟΟΣΑ δείχνει ότι για καθαρές ετήσιες αποδοχές μισθωτού 20.765 ευρώ, έχουν πληρωθεί στο κράτος φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 45%, ενώ για καθαρές αποδοχές 40.367 ευρώ, έχουν πληρωθεί στο ελληνικό κράτος φόροι και ασφαλιστικές εισφορές ίσες με το 55% του ποσοστού. Συνεπώς η Ελλάδα φορολογεί τις επιχειρήσεις με φόρους σε κέρδη και διανεμόμενα μερίσματα που μαζί με την ειδική εισφορά ξεπερνούν το 50%. Με αυτό τον τρόπο εννοείται η παραοικονομία και απομακρύνει τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους από την αγορά.

Προσωρινό φρένο στο Sunny Mall από το Τμήμα Περιβάλλοντος

Επικίνδυνη έκθεση των πολιτών σε ενδεχόμενο ατύχημα στις εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών

Της **ΑΡΙΑΝΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ**

Εμπόδια στην πολεοδομική άδεια της κατασκευής του εμπορικού κέντρου Sunny Mall που αναμένεται να ανεγερθεί πλησίον του κυκλικού κόμβου στο λιμάνι Λάρνακας στα Λιβάδια, βάζει το Τμήμα Περιβάλλοντος, λόγω επικινδυνότητας. Η αρνητική γνωμάτευση του εν λόγω Τμήματος έλαβε υπόψη την Προκαταρκτική Έκθεση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον αλλά και τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και των διαφόρων Τμημάτων και Υπηρεσιών. Η Περιβαλλοντική Αρχή εισηγείται όπως το προτεινόμενο έργο να μην αδειοδοτηθεί στην παρούσα φάση, ενώ ταυτόχρονα σημειώνει πως το έργο θα μπορούσε να επανεξεταστεί στην περίπτωση που αρθούν οι πολεοδομικοί περιορισμοί και ιδιαίτερα ο χαρακτηρισμός των τεμαχίων ως SEVESO, με την αποξήλωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης πετρελαιοειδών και να υποβληθεί Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στην οποία να αντιμετωπιστούν πλήρως τα ζητήματα διαχείρισης των υγρών αποβλήτων και του επαρκούς οδικού δικτύου προς εξυπηρέτηση της προτεινόμενης ανάπτυξης.

Η προτεινόμενη ανάπτυξη του εμπορικού κέντρου Sunny Mall,

σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Τμήματος Περιβάλλοντος θα περιλαμβάνει κυρίως εμπορικές χρήσεις και χρήσεις αναψυχής. Πιο συγκεκριμένα στο Εμπορικό Κέντρο Sunny Mall, θα χωροθετούνται εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια, deli shop, καφετέριες και τράπεζα στο ισόγειο ενώ τμήμα του διαθέτει και όροφο (στα δύο άκρα του κτηρίου), παγοδόρμιο και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις στο

Η Περιβαλλοντική Αρχή σημειώνει πως το έργο θα μπορούσε να επανεξεταστεί στην περίπτωση που αρθούν οι πολεοδομικοί περιορισμοί.

υπόγειο και 1.000 χώροι στάθμευσης. Οι κατασκευαστικές εργασίες υλοποίησης του εμπορικού κέντρου προτείνεται να αρχίσουν τον τρέχοντα μήνα και να ολοκληρωθούν τον Μάιο του 2019.

Ασύμβατη η ανάπτυξη

Οι λόγοι που καταγράφονται στη γνωμάτευση του Τμήματος Περιβάλλοντος αφορούν, μεταξύ

Η προτεινόμενη ανάπτυξη του εμπορικού κέντρου θα περιλαμβάνει κυρίως εμπορικές χρήσεις και χρήσεις αναψυχής.

άλλων, στο είδος και στο μέγεθος της ανάπτυξης και το γεγονός πως χωροθετείται σε οικιστική περιοχή και ταυτόχρονα σε Ζώνη R2 και R3, με βάση τους κανονισμούς της Κοινωνικής Οδηγίας SEVESO. Το τοπικό σχέδιο για την περιοχή βρίσκεται υπό διαβούλευση και ετοιμασία και αναμένεται να καθορίσει τις μελλοντικές χρήσεις στην περιοχή. Συνεπώς με βάση

τις υφιστάμενες πολεοδομικές ζώνες και χρήσεις, η συγκεκριμένη ανάπτυξη του εμπορικού κέντρου Sunny Mall είναι ασύμβατη. Στα συμπεράσματά του το Τμήμα αναφέρει ότι από τη μονάδα θα παράγεται κατά το στάδιο λειτουργίας, μεγάλος όγκος υγρών αποβλήτων, ενώ παράλληλα η αποξήλωση και μετακίνηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών,

που εφάπτονται με τον προτεινόμενο χώρο ανάπτυξης, δεν έχει πραγματοποιηθεί και αναμένεται να διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προτεινόμενου έργου, η ανάπτυξη θα ολοκληρωθεί και θα λειτουργήσει το 2019, ημερομηνία που δεν αναμένεται να έχουν μετακινηθεί οι εγκαταστάσεις των πετρελαιοει-

δών στο σύνολό τους. Παράλληλα γίνεται αναφορά στο γεγονός πως στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει επαρκές έτοιμο οδικό δίκτυο στην περιοχή, για να εξυπηρετήσει χωρίς προβλήματα τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών στη μονάδα, την ώρα που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις Αρμόδιες Υπηρεσίες και δεν έχουν εκφραστεί τελικές θέσεις από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Πώς απαντά η εταιρεία

Απώτερος στόχος της εταιρείας που βρίσκεται πίσω από την κατασκευή του εμπορικού κέντρου Sunny Mall είναι η ασφάλεια του κοινού, τόνισε στην «Κ» εκπρόσωπος της εταιρείας SunnyMall Ltd. Ερωτηθείς εάν υφίσταται θέμα τερματισμού των σχεδίων για την ανάπτυξη του εμπορικού κέντρου, ξεκαθάρισε πως αυτοί οι ισχυρισμοί δεν στέκουν, σημειώνοντας πως το τελευταίο διάστημα κυκλοφορούν πολλές φήμες. «Όταν το εμπορικό έργο είναι έτοιμο να ανοίξει τις πόρτες του για το κοινό, θα ακολουθήσουμε τις υποδείξεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας», ανέφερε, τονίζοντας πως η πολεοδομική άδεια δεν απορρίφθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας.

Τα μυαλά της Κύπρου έχουν καινοτόμες ιδέες

Α. Κουμπάρης: Τα φορολογικά κίνητρα για τις Startups από μόνα τους δεν θα μπορέσουν να έχουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα

Συνέντευξη στον

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το **CYBAN** (Cyprus Business Angels Network) είναι το πρώτο και μοναδικό σήμερα δίκτυο που φέρνει σε επαφή επενδυτικές ιδέες από νέους κυρίως επιχειρηματίες και επιστήμονες και από την άλλη ιδιώτες επενδυτές και ιδιωτικά κεφάλαια. Η φιλοσοφία ως δίκτυο περιστρέφεται γύρω από την ενεργοποίηση «αδρανών» ιδιωτικών κεφαλαίων και την επένδυσή τους στην πραγματική οικονομία, με οφέλη τόσο στους επενδυτές όσο και στην ίδια την οικονομία. Μιλώντας στην «Κ» ο CEO του CYBAN Cyprus Busi-

Σήμερα έχουν ολοκληρωθεί 8 επενδύσεις συνολικής αξίας 3,6 εκατομμυρίων ευρώ.

ness Angels Network Ανδρέας Κουμπάρης ανέφερε ότι το οικονομικό περιβάλλον της Κύπρου μέσα στο οποίο το μέλη του δικτύου καλούνται να επενδύσουν, δεν είναι το ιδανικότερο για επενδύσεις υψηλού ρίσκου και υψηλής απόδοσης. Εντούτοις, τονίζει ότι η Κύπρος διαθέτει τα μυαλά τα οποία, σε συνδυασμό με το Cyban, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της νέας οικονομίας.

—Ποιος είναι ο ρόλος του CYBAN και πώς λειτουργεί;

—Το CYBAN (Cyprus Business Angels Network) είναι το πρώτο και μοναδικό σήμερα Δίκτυο Επιχειρηματικών Αγγέλων στην Κύπρο. Το δίκτυό μας φέρνει σε επαφή σε οργανωμένη και συστηματική βάση από τη μία επενδυτικές ιδέες από νέους κυρίως επιχειρηματίες και επιστήμονες και από την άλλη ιδιώτες επενδυτές και

ιδιωτικά κεφάλαια. Η φιλοσοφία μας ως δικτύου περιστρέφεται γύρω από την ενεργοποίηση «αδρανών» ιδιωτικών κεφαλαίων και την επένδυσή τους στην πραγματική οικονομία με πραγματικά οφέλη τόσο στους επενδυτές όσο και στην ίδια την οικονομία. Προϊόν λοιπόν αυτής της φιλοσοφίας ήταν ο εντοπισμός εκ μέρους μας εν μέσω οικονομικής κρίσης στις αρχές του 2013, ιδιωτών, εν δυνάμει επενδυτών και η δημιουργία του Κυπριακού Δικτύου Επιχειρηματικών Αγγέλων, του CYBAN. Επιχειρηματικοί Άγγελοι είναι συνήθως ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι πέραν από κεφαλαιουχική επένδυση, διαθέτουν σε νέες εταιρείες το χρόνο, την εμπειρία και συνήθως ένα τεράστιο δίκτυο γνωριμιών. Το CYBAN προσφέρει την ευκαιρία στα μέλη του να επενδύσουν σε νεοφυείς κυρίως καινοτόμες εταιρείες με τεράστια προοπτική διεθνούς ανάπτυξης, και οι οποίες παρουσιάζουν τα επιχειρηματικά τους πλάνα σε ειδικά Company Presentations Events, τα οποία οργανώνει το CYBAN κάθε τρίμηνο. Επίσης, ως πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρηματικών Αγγέλων ή Global Business Angels Network, το CYBAN προσφέρει εξειδικευμένα επενδυτικά εργαστήρια στους επενδυτές-μέλη του.

—Υπάρχει στήριξη του θεσμού των Business Angels από το κράτος ή τον ιδιωτικό τομέα;

—Δυστυχώς το οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο τα μέλη του δικτύου μας καλούνται να επενδύσουν δεν είναι το ιδανικότερο για επενδύσεις υψηλού ρίσκου και υψηλής απόδοσης. Για τον λόγο αυτό, το CYBAN έχει αρχίσει από ιδρύσεώς του μια εκστρατεία σε διάφορα πολιτικά επίπεδα σε μια προσπάθεια να αλλάξει μυαλά και πολιτικές και

Ο CEO του CYBAN τονίζει ότι το οικονομικό περιβάλλον της Κύπρου δεν είναι το ιδανικότερο για επενδύσεις υψηλού ρίσκου και υψηλής απόδοσης.

να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για επενδύσεις από τα μέλη μας. Αρωγοί σε αυτή την προσπάθειά μας είναι δύο μεγάλοι οργανισμοί στην Κύπρο, η PwC Κύπρου και η Eurobank Cyprus, οι οποίοι από ιδρύσεώς μας, πίστεψαν στη δυναμική την οποία μπορούσε να προσφέρει το δίκτυο στην ανάπτυξη της οικονομίας. Στις 27 Ιουλίου 2016, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναθεώρηση του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου με σκοπό τη βελτίωση των κινήτρων για ενίσχυση των επενδύσεων σε καινοτόμες επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και νεοφυών εταιρειών ή startups. Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε από την Ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 2 Δεκεμβρίου

2016. Η αναθεώρηση είναι σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2017. Κυριότερες πρόνοιες της νέας ρύθμισης είναι όπως το ποσό που εκπίπτει του φορολογητέου εισοδήματος μπορεί να ανέρχεται μέχρι το 50% του φορολογητέου εισοδήματος κατά το φορολογικό έτος εντός του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση, ενώ η έκπτωση σε περίπτωση που δεν καλύπτεται πλήρως από το φορολογητέο εισόδημα μπορεί να μεταφύεται και να παραχωρείται κατά τα επόμενα πέντε έτη. Το ποσό που εκπίπτει δεν μπορεί να υπερβεί στο σύνολο του τις 150.000 ευρώ έκαστο φορολογικό έτος. Η επένδυση μπορεί να αφορά την αγορά μετοχών, τη δανειοδότηση, ή την παροχή εγγυήσεων σε καινοτόμες επιχειρήσεις.

—Τα φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις σε startups, ιδίως μετά τα μέτρα του υφυπουργού παρά τω Προέδρῳ κ. Πετρίδῃ, σας ικανοποιούν;

—Θεωρούμε ότι αυτή η πρώτη αλλαγή στη νομοθεσία είναι ένα τεράστιο άλμα προς τη σωστή κατεύθυνση, το οποίο αποδεικνύει επίσης ότι οι προσπάθειές μας για αλλαγή της υφιστάμενης νοοτροπίας είναι επιτυχείς. Τα φορολογικά κίνητρα όμως από μόνα τους δεν θα μπορέσουν να έχουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα, εφόσον χρειάζεται από τη μία πλευρά μια συνεχή ροή επενδυτικών ευκαιριών και από την άλλη, οι εν δυνάμει επενδυτές, χρειάζονται τους κατάλληλους μηχανισμούς εντοπισμού και αξιολόγησης επενδυτικών ευκαιριών σε καινοτόμες επιχειρήσεις. Το CYBAN είναι σήμερα ο μοναδικός θεσμός, ο οποίος σε διαρκή βάση ψάχνει, εντοπίζει, αξιολογεί και παρουσιάζει στους ιδιώτες επενδυτές τις επενδυτικές ευκαιρίες, οι οποίες, πέραν από τα πιθανά κέρδη προς τους επενδυτές, πληρούν όλα τα κριτήρια για αξιοποίηση των νέων φορολογικών κινήτρων. Εκείνο το οποίο χρειάζεται πλέον είναι η ενίσχυση της απαιτούμενης ροής επενδυτικών ευκαιριών προς τους επενδυτές. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύει και το πρόσφατο κυβερνητικό εθνικό σχέδιο «Cyprus Startup Visa» το οποίο έχει ήδη μπει σε εφαρμογή και το οποίο επιτρέπει σε ταλαντούχους επιχειρηματίες, υπηκόους χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) να εγκατασταθούν στην Κύπρο και να ιδρύσουν νεοφυείς επιχειρήσεις με προοπτική υψηλής ανάπτυξης στην Κύπρο, νοουμένου ότι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια. Αναμένουμε επίσης να ψηφιστεί και το υπό εκκώλυση νομοσχέδιο για τις «spin-off» εταιρείες των κρατικών πανεπιστημίων.

—Υπάρχουν αρκετές ευκαιρίες για

επενδύσεις σε Startups στην Κύπρο;

—Πιστεύουμε ότι η Κύπρος διαθέτει τα μυαλά τα οποία σε συνδυασμό με τους επιχειρηματικούς αγγέλους μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της νέας οικονομίας, και αυτό ακριβώς είναι και το κύριο επιχείρημά μας στην προσπάθεια που κάνουμε να πείσουμε για τις γενναίες αλλαγές οι οποίες χρειάζονται. Υπερτονίζω ξανά ότι η προσέλκυση start-ups από το εξωτερικό και η δημιουργία εταιρειών-τεχνολογικών μέσω των κυπριακών πανεπιστημίων είναι επιτακτική ανάγκη για την διατήρηση μιας υγιούς ροής επενδυτικών ευκαιριών.

—Πόσα startups έχουν λάβει μέχρι στιγμής χρηματοδότηση και με τι ποσά; Αρκούν για να υλοποιήσουν την ιδέα τους;

— Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί 8 επενδύσεις συνολικής αξίας 3,6 εκατομμυρίων ευρώ. Τα ποσά τα οποία επενδύονται στην κάθε περίπτωση διαφέρουν σημαντικά, ανάλογα με τις ανάγκες υλοποίησης της κάθε ιδέας. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος για επενδύσεις από επιχειρηματικούς αγγέλους σε start-ups είναι γύρω στις €250.000 ανά εταιρεία, ενώ ο μέσος όρος επένδυσης για τον κάθε ιδιώτη επενδυτή βρίσκεται γύρω στις €50.000 ανά επένδυση. Στην περίπτωση του δικτύου μας, έχουν επενδυθεί ποσά από €50.000 – €2.400.000 σε κάθε εταιρεία, με το μεγαλύτερο ποσό των €2.400.000 να έχει επενδυθεί σε συνολικά 4 γύρους αύξησης επενδυτικού κεφαλαίου μιας εταιρείας, η οποία βρίσκεται σε τροχιά παγκόσμιας ανάπτυξης. Συνολικά σήμερα 5 από τις 8 εταιρείες βρίσκονται ήδη σε εξαιρετική πορεία ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί για μας εντυπωσιακό αποτέλεσμα τις σύντομες ιστορίες του δικτύου μας.

MEGAONE
2016 - 2017

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Με ζωντανές συνδέσεις, ανταποκρίσεις και αιχμηρό λόγο, η Πέρσα Σιάσου σας μεταφέρει τα «καυτά» ζητήματα της καθημερινότητας, με εκλεκτούς καλεσμένους και ρεπορτάζ από την Κύπρο και το εξωτερικό.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ ΣΤΙΣ **11:00**

www.tvonenews.com.cy

MEGAONE
2016 - 2017

MEGAONE CINEMA

POLICE ACADEMY 2 Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ 22:20
LETHAL WEAPON 2 Μ. ΤΡΙΤΗ ΣΤΙΣ 22:20
THE INQUIRY Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΤΙΣ 22:40
12 YEARS SLAVE Μ. ΠΕΜΠΤΗ ΣΤΙΣ 22:40
THE PASSION OF THE CHRIST Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΤΙΣ 21:40

www.tvonenews.com.cy

Αύξηση πελατών, μείωση τζίρου στην κινητή

Ο πόλεμος τιμών ροκανίζει τα κέρδη, ενώ τα έσοδα το 2016 μειώθηκαν για όγδοο κατά σειράν έτος

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

ΑΛΛη μία χρονιά συρρίκνωσης της αγοράς κινητής τηλεφωνίας αποδείχθηκε το 2016. Μάλιστα πέρυσι ο ρυθμός υποχώρησης επιδεινώθηκε σε σχέση με το 2015, όπου φάνηκε η αγορά κινητής τηλεφωνίας να εμφανίζει αντιστάσεις σε μια περαιτέρω κάμψη των μεγεθών τους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την Ένωση Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ), τα συνολικά έσοδα του κλάδου κινητής τηλεφωνίας υποχώρησαν πέρυσι κατά 5,9%, ενώ τα έσοδα από υπηρεσίες μειώθηκαν κατά 4,5%. Τα συνολικά έσοδα από υπηρεσίες κινητής ανήλθαν σε 1,78 δισ. ευρώ, έναντι 1,87 δισ. ευρώ το 2015. Από την άλλη πλευρά, τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) του κλάδου σημείωσαν νέα οριακή κάμψη και διαμορφώθηκαν σε 702 εκατ. ευρώ από 720 εκατ. ευρώ που ήταν την προηγούμενη χρονιά.

Το μόνο θετικό στην πορεία αυτή, όπως αναφέρει ο γενικός διευθυντής της ΕΕΚΤ Γιώργος Στεφανόπουλος, είναι ότι στο δ΄ τρίμηνο του περασμένου έτους, ο ρυθμός μεταβολής των εσόδων ήταν θετικός, μετριάζοντας κάπως την πτώση που σημειώθηκε στα προηγούμενα τρίμηνα. Και η πορεία αυτή, σύμφωνα με το στέλεχος της ΕΕΚΤ, σηματοδοτεί τη σταθεροποίηση της αγοράς κινητής τηλεφωνίας.

Η κάμψη των εσόδων του κλάδου, για άλλη μια φορά δείχνει ότι είναι προϊόν του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου. Παρά την αύξηση της χρήσης υπηρεσιών,

Στη διάρκεια του 2016 το μέσο έσοδο ανά συνδρομητή υποχώρησε κατά 2,8%, κυρίως εξαιτίας των μειώσεων στις χρεώσεις.

ο πόλεμος τιμών στην κινητή συνεχίζεται «ροκανίζοντας» έσοδα και κέρδη. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει η ΕΕΚΤ, τόσο ο αριθμός των συνδρομητών όσο και η χρήση φωνής και δεδομένων αυξήθηκαν στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς. Οι συνδρομητές αυξήθηκαν κατά 1,5%, η χρήση φωνής κατά 1,7% και η χρήση δεδομένων περισσότερο από 75%. Ωστόσο, το μέ-

σο έσοδο ανά συνδρομητή (ARPU) υποχώρησε κατά 2,8%, κυρίως εξαιτίας των μειώσεων στις χρεώσεις. Σύμφωνα με την ΕΕΚΤ, μόνον πέρυσι η χρήση της ομιλίας μέσω κινητού υποχώρησε κατά 6,1%.

Η πορεία αυτή αναπόφευκτα θίγει και τα έσοδα του ελληνικού Δημοσίου που έχει από το επιβαλλόμενο τέλος κινητής τηλεφωνίας. Συγκεκριμένα στο 11μη-

νο Ιανουάριος-Νοέμβριος 2016 τα έσοδα του ελληνικού Δημοσίου από τη συγκεκριμένη φορολογία διαμορφώθηκαν σε 187,7 εκατ. ευρώ, και είναι κατά 2,7% μειωμένα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2015. Σημειώνεται ότι το 2010, πρώτη χρονιά επιβολής του συγκεκριμένου τέλους, το ελληνικό Δημόσιο είχε έσοδα 375,3 εκατ. ευρώ.

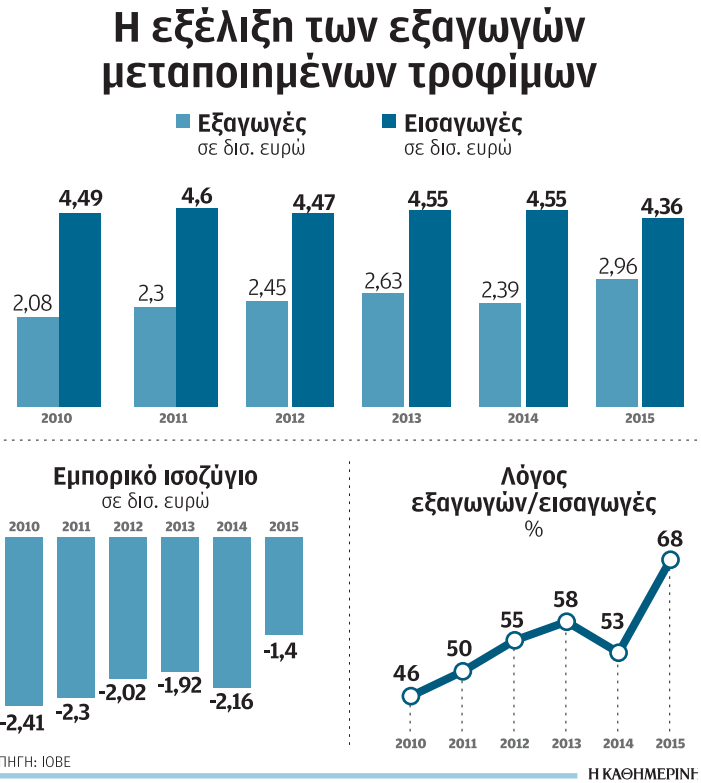
Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις του κλάδου, η ΕΕΚΤ αναφέρει ότι οι τρεις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας επένδυσαν πέρυσι 340 εκατ. ευρώ ή το 19,1% των εσόδων τους. Το 2015 οι αντίστοιχες επενδύσεις ήταν οριακά υψηλότερες και στα 346,5 εκατ. ευρώ και αντιστοιχούσαν στο 18,6% των εσόδων. Σύμφωνα με τον κ. Στεφανόπουλο, οι επενδύσεις των εταιρειών κινητής παραμένουν σε υψηλό σχετικά επίπεδο, καθώς επενδύουν σημαντικά ποσά στην αναβάθμιση των δικτύων τους για την παροχή υπηρεσιών 4ης γενιάς (4G).

Σύμφωνα με την ΕΕΚΤ, το 2016 είναι το 8ο συνεχές έτος υποχώρησης της αγοράς κινητής τηλεφωνίας. Συνολικά η αγορά εμφανίζει υποχώρηση περισσότερο από 50% στην περίοδο 2008-2016. Οι χειρότερες χρονιές για τις τρεις εταιρείες ήταν το 2010 και 2013, όπου μόνον σε μια χρονιά η αγορά υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας υποχώρησε κατά 17,4% και 17,0% αντίστοιχα. Η χρονιά με τη μικρότερη κάμψη (-2,9%) ήταν το 2015, γεγονός που έκανε πολλούς να αναθαρρήσουν για ένα πιθανό ξεπερασμά της κρίσης στην κινητή τηλεφωνία.

Αυξάνονται οι εξαγωγές του κλάδου τροφίμων και ποτών

Στο χαμηλότερο επίπεδο της περιόδου 2010-2015 διαμορφώθηκε το 2015 το εμπορικό έλλειμμα στα τρόφιμα και ποτά. Οχι τόσο διότι μειώθηκαν πολύ οι εισαγωγές όσο διότι από το 2010 και μετά αυξήθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές, όχι μόνο των νωπών τροφίμων, αλλά και των μεταποιημένων, καθώς η εγχώρια βιομηχανία βρήκε στις αγορές του εξωτερικού τον ιδανικό τρόπο για να αντισταθμίσει τις απώλειες στην εγχώρια αγορά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση του Ιδρυματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) για τη βιομηχανία τροφίμων και ποτών, ο κλάδος της μεταποίησης τροφίμων και ποτών μείωσε το εμπορικό του έλλειμμα από τα 2,1 δισ. ευρώ το 2014 σε 1,4 δισ. ευρώ το 2015, δηλαδή κατά 35%. Η μείωση αυτή στο εμπορικό έλλειμμα προήλθε από την άνοδο των εξαγωγών το 2015 σε σχεδόν 3 δισ. ευρώ (από 2,4 δισ. ευρώ το 2014), αλλά και από τη μείωση των εισαγωγών τροφίμων και ποτών στα 4,3 δισ. ευρώ (από 4,5 δισ. ευρώ το 2014). Αξίζει να σημει-

ωθεί ότι η μείωση του εμπορικού ελλείμματος το 2015 σε σύγκριση με το 2010 είναι πολύ μεγαλύτερη, κατά 41%. Ας σημειωθεί

ότι το 2010 οι εξαγωγές του κλάδου ανέρχονταν σε περίπου 2 δισ. ευρώ ενώ το 2015 άγγιξαν τα 3 δισ., ενώ η μείωση των ει-

σαγωγών ήταν πολύ μικρότερη, από τα 4,49 δισ. ευρώ το 2010 σε 4,36 δισ. ευρώ το 2015. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν το μερίδιο των εγχώριων εξαγωγών προς τις αντίστοιχες εισαγωγές να ανέλθει το 2015 σε 68% από μόλις 46% το 2010 και 53% το 2014.

Ακόμη ένα θετικό στοιχείο είναι ότι πλέον τα μεταποιημένα τρόφιμα έχουν πολύ μεγαλύτερο μερίδιο στις συνολικές εξαγωγές τροφίμων και ποτών. Με άλλα λόγια, εξαγονται πολύ περισσότερα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας από τα απλά νωπά ή χύμα προϊόντα. Σύμφωνα με την έκθεση του ΙΟΒΕ, οι εξαγωγές μεταποιημένων τροφίμων και ποτών αποτελούν πάνω από τα 2/3 των εξαγωγών στο σύνολο των εξαγωγών τροφίμων και ποτών το 2015. Το αντίστοιχο ποσοστό εισαγόμενων μεταποιημένων τροφίμων και ποτών στο σύνολο των τροφίμων έχει μειωθεί στο 77% (από 81% το 2014). Στο σύνολο των εξαγωγών της μεταποίησης, τα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά αποτελούν το 11% το 2015 (από 9% το 2014), ενώ στο σύνολο των

εισαγωγών το 10% (από 9% το 2014). Από τους βασικούς κλάδους τροφίμων και ποτών πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο παρουσίασε το 2015 μόνο αυτός των επεξεργασμένων φρούτων και λαχανικών και των ελαίων - λιπών. Το πλεόνασμα έφτασε τα 397 εκατ. ευρώ (από έλλειμμα 21 εκατ. ευρώ το 2014). Οι υπόλοιποι κλάδοι κατέγραψαν έλλειμμα και το 2015, μειωμένο σε σχέση με το 2014.

Στα στοιχεία της έκθεσης αποτυπώνεται ο εξαιρετικά χαμηλός βαθμός αυτόρκειας της Ελλάδας σε κρέας. Ο κλάδος του επεξεργασμένου κρέατος είναι αυτός που παρουσίασε για ακόμη μία χρονιά το υψηλότερο εμπορικό έλλειμμα, 944 εκατ. ευρώ το 2015.

Οι περισσότερες εξαγωγές μεταποιημένων τροφίμων και ποτών έγιναν το 2015 προς την Ιταλία (το 20%), τη Γερμανία (το 15,2%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (8%). Από την άλλη, η Ελλάδα εισάγει τα περισσότερα τρόφιμα (15,4%) από τη Γερμανία, την Ολλανδία (15,2%) και τη Γαλλία (10,9%).

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Στο υψηλό 23,5% παρέμεινε το ποσοστό ανεργίας τον Ιανουάριο

Σε σταθερά υψηλά επίπεδα παρέμεινε το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 2017, καθώς διατηρήθηκε στο 23,5%, αμετάβλητο σε σχέση με το αναθεωρημένο προς τα πάνω ποσοστό του Δεκεμβρίου του 2016 και μειωμένο κατά 0,8 της μονάδας, σε σχέση με το 24,3% που ήταν ένα χρόνο πριν. Μεγάλα θύματα της ανεργίας, για έναν ακόμη μήνα, αναδεικνύονται οι νέοι αλλά και οι 55άρηδες. Διαχρονικά, από την έναρξη της κρίσης και μετά, μειούμενο βαίνει το εργατικό δυναμικό της χώρας, γεγονός ενδεικτικό των δομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας στην Ελλάδα.

Αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.116.790 άτομα, μειωμένοι κατά 47.836 άτομα σε σχέση με τον Ιανουάριο 2016 (μείωση 4,1%) και κατά 2.085 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2016 (μείωση 0,2%).

Το σύνολο των απασχολούμενων εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.639.126 άτομα. Οι απασχολούμενοι αυξήθηκαν κατά 7.325 άτομα σε σχέση με τον Ιανουάριο 2016 (αύξηση 0,2%), αλλά μειώθηκαν κατά 5.597 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2016 (μείωση 0,2%). Η ανεργία παραμένει σημαντικά υψηλότερη στις γυναίκες (27,9% τον Ιανουάριο 2017 από 28,6% τον Ιανουάριο 2016) σε σύγκριση με τους άνδρες (19,9% από 20,8%). Ηλικιακά τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις ομάδες 15-24 ετών (48% τον Ιανουάριο 2017 από 50,9% τον Ιανουάριο 2016) και 25-34 ετών (29,5% από 30,7%). Ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (28,4% από 21,2%), 55-64 ετών (20,2% από 19,2%), 45-54 ετών (18,7% από 20,2%) και 65-74 ετών (13,9% από 18,1%). Σε επίπεδο αποκεντρωμένων διοικήσεων της χώρας, στις τρεις πρώτες θέσεις βρίσκονται η Ηπειρος- Δυτική Μακεδονία (27,4% τον Ιανουάριο 2017 από 28,3% τον Ιανουάριο 2016), η Μακεδονία-Θράκη (αμετάβλητο ποσοστό στο 24,6%) και η Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα (24,3% από 29,2%). Ακολουθούν η Πελοπόννησος-Δυτική Ελλάδα-Ιόνιοι Νήσοι (24,1% από 24,2%), η Αττική (22,7% από 23,6%), η Κρήτη (22,7% από 25,5%) και το Αιγαίο (19,6% από 14,8%). Ακρως ανησυχητικό κρίνεται, τέλος, το γεγονός ότι από τη χρονιά που ξέσπασε η κρίση, το εργατικό δυναμικό της χώρας συρρικνώνεται συνεχώς και πλέον, ανέρχεται σε 4.755.916 άτομα.

Ικανοποιημένοι οι Γερμανοί τουρίστες

Υψηλή βαθμολογία έδωσαν οι Γερμανοί τουρίστες στα ελληνικά ξενοδοχεία κατά τη διαμονή τους το 2016, σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας της TUI, μεγαλύτερου τουριστικού οργανισμού στον κόσμο. Η έρευνα για την ικανοποίηση των πελατών της TUI Γερμανίας στη χώρα μας παρουσιάστηκε στη Ρόδο και δημοσιοποιήθηκε με ανακοίνωση του οργανισμού που εστάλη από το Αννόβερο και την Αθήνα. Στην κλίμακα από το 0 έως το 10 η βαθμολόγηση της ποιότητας των ελληνικών ξενοδοχείων από τους Γερμανούς έφθασε σε 8,70. Ξεχώρισαν η Κως με 8,84, η Ρόδος με 8,73 και η Κρήτη με 8,70. Καλές επιδόσεις καταγράφηκαν για τα ελληνικά ξενοδοχεία στις κατηγορίες «εξυπηρέτηση πελατών», «ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις» και «ποιότητα υπηρεσιών εστίασης». Σε σύγκριση με άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς, οι ελληνικοί διαθέτουν από τους υψηλότερους δείκτες στον τομέα της φιλοξενίας. Βελτιώσεις πρέπει να γίνουν στους τομείς της περιβαλλοντικής φροντίδας των προορισμών και της ποιότητας των πολιτιστικών υποδομών. Τα ζευγάρια και οι οικογένειες με παιδιά αποτελούν τις 2 μεγαλύτερες ομάδες Γερμανών πελατών της TUI στην Ελλάδα. Ο κ. Μιχάλης Μαυρόπουλος, περιφερειακός διευθυντής Ανατολικής Μεσογείου της Tui Destination Services, εκτίμησε για φέτος ότι οι αφίξεις των Γερμανών στην Ελλάδα θα αυξηθούν κατά 30%.

Θετικά ήταν τα αποτελέσματα και έρευνας της GBR για τον προορισμό της Θεσσαλονίκης, που παρουσίασε, χθες, ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων της πόλης Αριστοτέλης Θωμόπουλος. Η έρευνα έδειξε ότι 96% των επισκεπτών επιθυμούν να επισκεφθούν ξανά τη Θεσσαλονίκη.

ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ

Κατάργηση των χρεώσεων περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία από 15 Ιουνίου

Ανοίξε ο δρόμος για την κατάργηση των χρεώσεων περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία από το ερχόμενο καλοκαίρι. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε χθες την κατάργηση των επιπλέον χρεώσεων που επιβάλλεται στις επικοινωνίες των κατοίκων της Ε.Ε. που πραγματοποιούν όταν βρίσκονται σε άλλη χώρα της Ένωσης. Η απόφαση τίθεται σε ισχύ από 15 Ιουνίου 2017. Την απόφαση καλωσόρισε ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν και αρμόδιος για την Ενιαία Ψηφιακή Αγορά Αντρους Ανοϊπ. «Πεrita από σχεδόν δέκα χρόνια», είπε ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν, «η Ε.Ε. βάζει οριστικά τέλος στο άγχος των χρεώσεων περιαγωγής που μαστιζούν την Ευρώπη από τις απαρχές της κινητής τηλεφωνίας. Οι υπερβολικές χρεώσεις περι-

αγωγής ήταν μια ανωμαλία σε μια ήπια εποχή όπου οι άνθρωποι κινούνται ελεύθερα μεταξύ των χωρών».

Η αλήθεια είναι ότι τα τελευταία χρόνια, αρχής γενομένης από το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε στη βιομηχανία κινητής, τη μείωση των χρεώσεων περιαγωγής. Αρχικά βάζοντας καπέλο στις χρεώσεις χονδρικής που εφαρμόζουν μεταξύ τους οι πάροχοι, και τώρα, επιβάλλοντας στους παρόχους να μη χρεώνουν επιπλέον τον καταναλωτή για όσο αυτός βρίσκεται εκτός της χώρας διαμονής, αλλά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε η ίδια η Κομισιόν, η πολιτική περιορισμού του κόστους της περιαγωγής έχει αποδώσει καρπούς κι έχει επέλθει μείωση των χρεώσεων κατά 92% στο επίπεδο της

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε χθες την κατάργηση κάθε επιπλέον χρέωσης που επιβάλλεται στις επικοινωνίες των κατοίκων της Ε.Ε.

λιανικής. Μάλιστα, η μείωση των χρεώσεων περιαγωγής δεδομένων (data roaming) είναι ακόμη μεγαλύτερη και ανέρχεται στο 96%. Την ίδια περίοδο, σύμφωνα με την Κομισιόν, ο όγκος περιαγωγής δεδομένων υπερεκατονταπλασιάστηκε.

Πάντως, η απόφαση κατάργησης

των χρεώσεων περιαγωγής μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στη βιομηχανία. Οι καταναλωτές για παράδειγμα μπορεί να στραφούν στις φθηνές χώρες για την αγορά υπηρεσιών, στερώντας έσοδα στην τοπική βιομηχανία και σχετικά φορολογικά έσοδα (ΦΠΑ, φόρος εισοδήματος κ.λπ.). Για παράδειγμα, η Ελλάδα μπορεί να ζημιωθεί από τη συγκεκριμένη απόφαση, κυρίως εξαιτίας της υψηλής φορολογίας. Αυτό που φοβάται η εγχώρια αγορά, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της Ένωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ) Γιώργο Στεφανόπουλο, λόγω του τέλους φορολογίας 12%, να υπάρξει κάποιος που θα ξεκινήσει να πουλά κάρτες καρτοκινητής στην Ελλάδα, μιας εταιρείας κινητής τηλεφωνίας π.χ. από την Ολλανδία.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Οριζόντια μείωση 5% του ΕΝΦΙΑ από το 2019

εφόσον το πρωτογενές πλεόνασμα υπερβεί το 3,5% του ΑΕΠ

ΕΝΦΙΑ			
Κολωνάκι διαμέρισμα 51 τ.μ. 2ου ορόφου	Παπάγου διαμέρισμα 140 τ.μ. 3ου ορόφου	Γκύζη διαμέρισμα 100 τ.μ. 4ου ορόφου	Αγία Παρασκευή διαμέρισμα 120 τ.μ. 3ου ορόφου
κύριος φόρος 148,2€	κύριος φόρος 845€	κύριος φόρος 381€	κύριος φόρος 710€
Με μείωση 5% ο φόρος μειώνεται στα	Με μείωση 5% ο φόρος μειώνεται στα	Με μείωση 5% ο φόρος μειώνεται στα	Με μείωση 5% ο φόρος μειώνεται στα
140,6€	802,75€	361,95€	674,5€

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χαμένοι από τα νέα μέτρα αλλά και τα αντίμετρα οι φορολογούμενοι

Τα αντισταθμιστικά που υπόσχεται η κυβέρνηση περιορίζουν, δεν εξαλείφουν όμως τις επιβαρύνσεις

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Χαμένοι από τα νέα μέτρα αλλά και από τα αντίμετρα είναι οι φορολογούμενοι στο σύνολό τους, οι οποίοι θα κληθούν να πληρώσουν υψηλότερους φόρους από το 2019 και μετά.

Για ορισμένους, μάλιστα, οι επιβαρύνσεις θα είναι πολύ σκληρές, ιδιαίτερα για τους συνταξιούχους που θα έχουν και μειώσεις στις συντάξεις τους αλλά και για τη μεσαία τάξη των ελεύθερων επαγγελματιών, οι οποίοι σε συνδυασμό με τις υψηλές ασφαλιστικές εισφορές του νέου νόμου θα κληθούν να πληρώσουν και περισσότερα στην εφορία.

Η μείωση του αφορολόγητου ορίου στις 5.900 ευρώ από 8.636 ευρώ που είναι σήμερα, για τον άγαμο αυτομάτως δημιουργεί επιβαρύνσεις που φθάνουν τα 602 ευρώ, ωστόσο, ακόμα και αν μειωθεί ο πρώτος φορολογικός συντελεστής στην περίπτωση που ενεργοποιηθούν τα αντίμετρα (για να συμβεί αυτό θα πρέπει να επιτευχθούν οι στόχοι των πρωτογενών πλεονασμάτων), προκύπτουν επιβαρύνσεις για το σύνολο των φορολογουμένων συγκριτικά με τους φόρους που καταβάλλονται σήμερα. Επί της ουσίας, η μείωση του συντελεστή θα περιορίσει τις επιβαρύνσεις.

Πάντως, το μόνο που φαίνεται σίγουρο προς το παρόν είναι η ενεργοποίηση των μέτρων που προβλέπουν μείωση του αφορολόγητου ορίου στις 5.900 ευρώ, που ισοδυναμεί με έκπτωση φόρου 1.298 ευρώ. Αυτό που ακόμα δεν έχει διευκρινιστεί είναι εάν το αφορολόγητο όριο των 5.900 ευρώ θα αφορά το σύνολο των νοικοκυριών. Και αυτό, διότι σήμερα το αφορολόγητο όριο κλιμακώνεται ανάλογα με την οικογενειακή κα-

τάσταση των φορολογουμένων. Για παράδειγμα, σήμερα ο άγαμος έχει έκπτωση φόρου 1.900 ευρώ, ο έγγαμος με ένα παιδί 1.950 ευρώ, ο έγγαμος με δύο παιδιά 2.000 ευρώ και ο έγγαμος με τρία παιδιά 2.100 ευρώ.

Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί η ίδια πρακτική, ο έγγαμος με τρία παιδιά θα πρέπει να έχει έκπτωση φόρου 1.498 ευρώ. Σημειώνεται ότι για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις το οποίο υπερβαίνει τις 20.000 ευρώ, η έκπτωση φόρου μειώνεται κατά 10 ευρώ ανά 1.000 ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

Με τα νέα μέτρα

Στην περίπτωση που μειωθεί το αφορολόγητο όριο από το 2019 ή το 2020, οι φορολογούμενοι θα κληθούν να πληρώσουν επιπλέον φόρους που φθάνουν τα 602 ευρώ σε ετήσια βάση. Συγκεκριμένα:

Η μείωση του αφορολόγητου ορίου στις 5.900 ευρώ από 8.636 ευρώ που είναι σήμερα για τον άγαμο, αυτομάτως δημιουργεί νέα επιβάρυνση που φθάνει μέχρι τα 602 ευρώ τον χρόνο.

1. Μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 8.000 ευρώ σήμερα δεν πληρώνει φόρο στο ελληνικό Δημόσιο, καθώς τα εισοδήματά του είναι μικρότερα από το αφορολόγητο όριο των 8.636 ευρώ. Με τη μείωση του αφορολόγητου στις 5.900 ευρώ ο ανωτέρω μισθωτός θα πληρώσει φόρο 462 ευρώ.

Τα 2 σενάρια φορολόγησης

Ετήσιο εισόδημα σε ευρώ	ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ		
	Σήμερα με αφορολόγητο 8.636 €	Με αφορολόγητο 5.900 € και συντελεστή 22%	Με αφορολόγητο 5.900 € και συντελεστή 20%
5.900	0	0	0
6.000	0	22	0
6.500	0	132	2
6.600	0	154	22
6.700	0	176	42
6.800	0	198	62
6.900	0	220	82
7.000	0	242	102
7.500	0	352	202
8.000	0	462	302
8.500	0	572	402
9.000	80	682	502
10.000	300	902	702
11.000	520	1.122	902
12.000	740	1.342	1.102
13.000	960	1.562	1.302
14.000	1.180	1.782	1.502
15.000	1.400	2.002	1.702
16.000	1.620	2.222	1.902
17.000	1.840	2.442	2.102
18.000	2.060	2.662	2.302
19.000	2.280	2.882	2.502
20.000	2.500	3.102	2.702
25.000	4.000	4.602	4.202
30.000	5.500	6.148	5.702
40.000	9.300	9.902	9.502
50.000	13.900	14.502	14.102
60.000	18.500	19.102	18.702

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κογένειες με τρία παιδιά, ο φόρος για τον φορολογούμενο με τρία παιδιά και εισόδημα 25.000 ευρώ (έκπτωση φόρου 1.448 ευρώ) θα ανέλθει σε 4.352 ευρώ.

Με τα αντίμετρα

Στην περίπτωση που τα δημοσιονομικά μεγέθη επιτρέψουν την ενεργοποίηση των αντίμετρων, το αφορολόγητο θα μειωθεί μεν στις 5.900 ευρώ, αλλά θα μειωθεί και ο πρώτος φορολογικός συντελεστής στο 20% από 22% σήμερα. Η εξέλιξη αυτή θα οδηγήσει στον περιορισμό των επιβαρύνσεων:

1. Μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 8.000 ευρώ φέτος, με μείωση του πρώτου φορολογικού συντελεστή στο 20% θα πληρώσει φόρο 302 ευρώ, από μηδενικό σήμερα.

2. Μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 20.000 ευρώ, θα πληρώσει φόρο 2.702 ευρώ από 2.500 ευρώ σήμερα.

3. Μισθωτός με ετήσιο 40.000 ευρώ θα πληρώσει φόρο 9.502 ευρώ από 9.300 ευρώ σήμερα και 9.902 ευρώ εφόσον δεν αλλάξει ο συντελεστής και διατηρηθεί στο 22%.

4. Μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ θα πληρώσει στην εφορία 14.102 ευρώ από 13.900 ευρώ σήμερα.

Σημειώνεται ότι μαζί με τις αλλαγές στη φορολογική κλίμακα, στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων έχουν μπει και οι φοροαπαλλαγές που έχουν απομείνει. Στην περίπτωση που αποφασιστούν περικοπές, θα πρέπει να θεωρούνται δεδομένες η κατάργηση της έκπτωσης 1,5% που γίνεται κατά την παρακράτηση φόρου στους μισθούς και στις συντάξεις αλλά και η περικοπή της έκπτωσης φόρου 10% στα ιατρικά έξοδα (η οποία ενεργοποιείται όταν οι δαπάνες αυτές υπερβαίνουν το 5% του εισοδήματος).

Μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 5% σε όλους

Στα αντίμετρα περιλαμβάνεται και η μείωση του ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) από το 2019.

Όπως προαναφέρθηκε, αυτό θα καταστεί εφικτό μόνο εάν το πρωτογενές πλεόνασμα υπερβεί το 3,5% του ΑΕΠ.

Σύμφωνα με όσα αναφέρουν κυβερνητικοί κύκλοι, η περικοπή στον ΕΝΦΙΑ θα είναι οριζόντια και είναι της τάξεως του 5% και όχι του 30% όπως αρχικώς επιθυμούσε το οικονομικό επιτελείο. Σε αυτή την περίπτωση, το σύνολο των ιδιοκτητών ακινήτων θα δει τα εκκαθαριστικά του ΕΝΦΙΑ πιθανόν από το 2019 να περιορίζονται ελαφρώς. Ειδικότερα:

1. Σήμερα ιδιοκτήτης διαμερίσματος στο Κολωνάκι 51 τ.μ., δευτέ-

ρου ορόφου, πληρώνει για ΕΝΦΙΑ το ποσό των 148,2 ευρώ.

Στην περίπτωση που μειωθεί κατά 5%, ο φόρος θα περιοριστεί στα 140,6 ευρώ.

2. Ιδιοκτήτης διαμερίσματος 140 τ.μ., τρίτου ορόφου, στην περιοχή του Παπάγου, πληρώνει για ΕΝΦΙΑ το ποσό των 845 ευρώ. Στην περίπτωση που μειωθεί κατά 5%, ο φόρος θα περιοριστεί στα 802,75 ευρώ.

3. Ιδιοκτήτης διαμερίσματος 100 τ.μ., τετάρτου ορόφου, στην Αγία Παρασκευή, πληρώνει για ΕΝΦΙΑ το ποσό των 381 ευρώ. Στην περίπτωση που μειωθεί κατά 5%, ο φόρος θα περιοριστεί στα 361,95 ευρώ.

4. Ιδιοκτήτης διαμερίσματος 120 τ.μ., τρίτου ορόφου, στην Αγία Παρασκευή, πληρώνει για ΕΝΦΙΑ το ποσό των 710 ευρώ. Στην περίπτωση που μειωθεί κατά 5%, ο φόρος θα περιοριστεί στα 674,5 ευρώ.

Ψαλίδι 5 έως 620 ευρώ κάθε μήνα στις συντάξεις, εάν καταργηθεί η προσωπική διαφορά

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μειώσεις από 5 ευρώ έως και 620 ευρώ τον μήνα εκτιμάται ότι θα επιφέρει σε τουλάχιστον 1,4 εκατ. συνταξιούχους η περικοπή της προσωπικής διαφοράς, εφόσον αποφασιστεί το μέτρο να εφαρμοστεί σε όλους τους συνταξιούχους.

Μάλιστα, οι ειδικοί εκτιμούν ότι δύσκολα θα αποφευχθεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο, καθώς οι εκπρόσωποι των δανειστών και ιδιαίτερα το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο δεν δέχεται τη σε δόσεις μείωση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και ζητεί άμεσα την περικοπή 1% του ΑΕΠ και μάλιστα, εντός του 2019.

Ο λογαριασμός, παρά τις διαβεβαιώσεις των συναρμόδιων υπουργών Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτου και Εργασίας Εφης Αχτισόγλου στους συμπολιτευόμενους βουλευτές, βγάζει μειώσεις τουλάχιστον σε 1,4 εκατ. συνταξιούχους, κατά μέσον όρο περίπου στο 14%.

Οι περικοπές υπολογίζεται ότι θα πλήξουν 1,4 εκατ. συνταξιούχους.

Υπολογίζεται δε, πως θα θιγούν κυρίως υψηλοσυνταξιούχοι που έφυγαν με λίγα χρόνια ασφάλισης (σε ακραίες περιπτώσεις μέχρι 40%), ενώ ακόμη και το ΑΝΤ εκτιμά πως υπάρχουν κάποιοι χαμηλοσυνταξιούχοι που θα πάρουν ελαφρώς υψηλότερα ποσά συντάξεων (υπάρχουν περιπτώσεις ακόμη και στο +20%), καθώς αποχώρησαν από την εργασία τους με πολλά χρόνια ασφάλισης.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των τεχνικών κλιμακίων των δανειστών, οι «προσωπικές διαφορές» κυμαίνονται μεταξύ 7% και 39%. Στην πρώτη γραμμή του πυρός για τις νέες παρεμβάσεις στις συντάξεις βρίσκονται συνταξιούχοι με υψηλές

Τον μεγαλύτερο κίνδυνο για νέες περικοπές αντιμετωπίζουν περίπου 750.000 συνταξιούχοι που λαμβάνουν πάνω από 1.000 ευρώ σύνταξη. Σύμφωνα με τους ειδικούς, ενδέχεται να δουν, από το 2019 και μετά, μειώσεις στις συντάξεις τους κοντά στο 18%.

αποδοχές –συγκριτικά με τον μέσον όρο του συστήματος– και ταυτόχρονα μεγάλες προσωπικές διαφορές στις κύριες συντάξεις τους. Τον μεγαλύτερο κίνδυνο αντιμετωπι-

ζουν όσοι λαμβάνουν πάνω από 1.000 ευρώ σύνταξη (μετά τις μειώσεις των προηγούμενων μηνών), περίπου 750.000 συνταξιούχοι, οι οποίοι σύμφωνα με τους ει-

Δημόσιοι υπάλληλοι

Στους χαμένους συγκαταλέγονται δημόσιοι υπάλληλοι που έχουν συνταξιοδοτηθεί με 35ετία, ένστολοι, γιατροί του ΕΣΥ, πανεπιστημιακοί, καθώς θα έχουν αρκετά μεγάλο ποσό προσωπικής διαφοράς, ενώ από τους μισθωτούς, μεγάλοι χαμένοι εκτιμάται ότι θα είναι οι συνταξιούχοι με πλήρη σύνταξη, υψηλόμισθοι που αποχώρησαν με μεγάλα χρονικά διαστήματα ασφάλισης. Χαμένοι θα είναι σχεδόν κι όλοι οι συνταξιούχοι του πρώην ΤΕΒΕ που ελάμβαναν την προσαύξηση των 220 ευρώ, οι συνταξιούχοι του πρώην ΤΑΕ που ήταν ασφαλισμένοι σε μεγάλες κατηγορίες, καθώς και το σύνολο των συνταξιούχων από ΤΕΒΕ και ΤΑΕ που συνταξιοδοτήθηκε με 35ετία από τις προαιρετικές κατηγορίες.

Ειδικοί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, εκτιμώντας ότι οι προσωπικές διαφορές που μπορεί να περικοπούν, σταδιακά και μερικώς ή ολικώς (ανάλογα με το πού τελικά θα κλείσει η συμφωνία με τους δανειστές), κυμαίνονται από 5 έως και 620 ευρώ (στο πρώην ΤΕΒΕ). Αν και η κυβέρνηση επιδιώκει να το αποφύγει, τουλάχιστον για το 2019, μειώσεις από 6% έως 8% αναμένεται να δουν ακόμη και συνταξιούχοι που λαμβάνουν τα κατώτατα όρια του ΙΚΑ (σήμερα 486,84 ευρώ με 15 έτη ασφάλισης) ή προέρχονται από «μη ευγενή» ταμεία. Εως 22% φτάνουν κατά μέσον όρο οι προσωπικές διαφορές για τους προερχόμενους από το ΙΚΑ και το Δημόσιο (με... 40 χρόνια ασφάλισης), ενώ από 30% έως και 39% φτάνουν οι προσωπικές διαφορές και κατά συνέπεια θα κυμανθούν οι μειώσεις, σε όσους έχουν συνταξιοδοτηθεί από το Δημόσιο με λιγότερα από 34 χρόνια ασφάλισης ή από το πρώην ΤΕΒΕ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα ΛΤΔ [·η ΣΚΤ·] ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων [·ΤΕΚ ΠΙΔ·] υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) ενημερώνει όλους τους καταθέτες της όπi, δύναμει των σχετικών προνοιών των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, που λήφθηκε στις 30/12/2016 απόφασης όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των 18 ΣΠi τα οποία κατονομαζόμενα κατωτέρω, [·οι «**μεταφορές εταιρειών**»·] θα μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα ΛΤΔ, η οποία θα τις διαδεχθεί·] ολοκληρώνει σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα τους θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά /συνχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ).

Επίσης, η ΖΚΤ ενημερώνεται σχετικά κατόπιν της, ότι τους παρέχεται τριμήνη προθεσμία, μετά την γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μεταρρύθμισης η οποία αναμένεται να λάβει χώρα έφοσον ληφθεί η σχετική εγκρίση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Εφορός Υπηρεσίας Συνεργαζομένων Εταιρειών εγγραφών της Συμφωνίας Μεταφοράς, αναλάβει η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολουθώς ο Εφορός εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσυρθεί ή να μεταφερθεί σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβρουνθεί με οποιαδήποτε χρέωση, η επιλέξιμη κατάσταση σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των φερελίων, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8^ο κατά το χρόνο της πράξης.

1. ΣΠΕ Τροβόλλου Λιό, 2. ΣΠΕ Λήριου Λιό, 3. Περιφερειακή ΣΠΕ Λευκαδίας Λιό, 4. Συνεργασικό Ταμείο Λευκαδίας Λιό, 5. ΣΠΕ Ταυραίου - Ορενής και Παισιόλι Λιό, 6. ΣΠΕ Λοκατάσιος - Δευτέρης Λιό, 7. Συνεργασικό Ταμείο Αρταμυνίων και Στρατιωτικών Κύπρου Λιό, 8. Συνεργασικό Ταμείο Υπαλλήλων Τηλεπικοινωνιών Ενέργειας και Τραπεζών Λιό, 9. Συνεργασική Οικοδομική και Ταμείο Δημοσίου Υπαλλήλων Κύπρου Λιό, 10. Συνεργασικό Ταμείο Εκπαιδευτικών Κύπρου Λιό, 11. ΣΠΕ Μακράς - Άρνικας - Επαρχία Αμμοχώστου Λιό, 12. ΣΠΕ Αλληλεγγύης Λιό, 13. Συνεργασικό Ταμείο Αμμοχώστου - Άρνικας Λιό, 14. ΣΠΕ Τρόδου Λιό, 15. Περιφερειακή ΣΠΕ Λεμεσού Λιό, 16. Συνεργασικό Ταμείο Λεμεσού Λιό, 17. ΣΠΕ Κοκκινόχωριον Λιό, 18. Συνεργασικό Ταμείο Πόρου Λιό

Από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΣΠΕ ΤΡΟΟΔΟΥΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Η ΣΠΕ ΤΡΟΟΔΟΥΣ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων **«ΤΕΚ ΣΠΗ»** υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγιάνσης Προσώπων και Άλλων Ιδρυμάτων **(ΣΕΚ)**, ενημερώνει όλους τους καταθέτες της ότι, δύναμι των σχετικών πρωτοκόπων των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ΣΠΕ Τροόδους Λτδ [η **«μεταφέρουσα εταιρεία»**] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα τη διαδεχθεί η/ολοκλήρου σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα της θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου **(ΚΤΚ)**.

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους καταθέτες της, ότι τους παρέχεται τρίμηνη προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζα της Κύπρου, ο Έφορος Υψηλότερας Συνεργατικών Εταιρειών εγγράψει τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολουθήσουν ο Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιαδήποτε χρέωση, της επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφελών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από τη ΣΠΕ ΤΡΟΟΔΟΥΣ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε κατάρτιση από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟΥΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων **[«ΤΕΚ ΣΠΙ»]** υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων **(ΣΕΚ)**, ενημερώνει όλους τους καταθέτες του ότι, συνάμει με τους σχετικούς προνοηθέντες των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού του Συνεργατικού Ταμειουτηρίου Πάφου Λτδ [η **«μεταφέρουσα εταιρεία»**] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα το διαδεχθεί Εξ' ολοκλήρου σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα του θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου **(ΚΤΚ)**.

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους καταθέτες της, ότι τους παρέχεται τριμήνη προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Έφορος Υψηλότερος Συνεργατικών Εταιρειών εγγράφει τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολουθούν οι Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιαδήποτε χρέωση, τις επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφειλών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟΥΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων **[«ΤΕΚ ΣΠ»]** υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων **(ΣΕΚ)**, ενημερώνει όλους τους καταθέτες του ότι, δύναμει των σχετικών προνοιών των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού του Συνεργατικού Ταμειουτηρίου Λεμεσού Λτδ [η **«μεταφέρουσα εταιρεία»**] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα το διαδεχθεί ως **«εξοκλήρου»** σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα του θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συνχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου **(ΚΤΚ)**.

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους κατόχους της, ότι τους παρέχεται τριμηνή προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζα της Κύπρου, ο Έφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών εγγράφει τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολούθως ο Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιδήποτε χρέωση, τις επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφελών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΣΠΕ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Η ΣΠΕ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων [**«TEK ΣΠΙ»**] υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγιάνσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (**ΣΕΚ**), ενημερώνει όλους τους καταθέτες της όπ, δύναμει των σχετικών προνοιών των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ΣΠΕ Στροβόλου Λτδ [η **«μεταφέρουσα εταιρεία»**] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα τι διαδεχθεί εξ' ολοκλήρου σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα της θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (**ΚΤΚ**).

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους καταθέτες της, ότι τους παρέχεται τρίμηνη προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Έφορος Υψηλότητας Συνεργατικών Εταιρειών εγγραφής τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολουθώντας ο Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιαδήποτε χρέωση, της επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφελών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από τη ΣΠΕ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθεσίμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ-ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων **[(ΤΕΚ ΣΠΙε)]** υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυπηρίσεων Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων **(ΣΕΚ)**, ενημερώνει όλους τους καταθέτες του ότι, δυνάμει των σχετικών προνοιών των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού του Συνεργατικού Ταμειευτηρίου Αμμοχώστου Λάρνακας Λτδ [η «**μεταφερόμενη εταιρεία**»] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα το διαδεχθεί εξ' ολοκλήρου σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα του να συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συγκώνωση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου **(ΚΤΚ)**.

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους καταθέτες της, ότι τους παρέχεται τρίμηνη προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζα της Κύπρου, ο Έφορος Υψηλάς Συνεργατικών Εταιρειών εγγράφει τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακλήσει η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολουθούν οι Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία να αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιαδήποτε χρέωση, της επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφελών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από το ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ-ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΚΑΙ Ε.Ε.* ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

 Προϋπολογισμός της Ε.Ε. ► £8,5 δισ. (€9,8 δισ.) οι εισφορές στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό ► 1% οι εισφορές της Ε.Ε. στον προϋπολογισμό της Βρετανίας	 Άμεσες ξένες επενδύσεις ► 48% των ξένων επενδύσεων στη Βρετανία προέρχεται από την Ε.Ε. ► 40% των βρετανικών ξένων επενδύσεων κατευθύνεται στην Ε.Ε.	 Εμπορικές συναλλαγές ► 45% των βρετανικών εξαγωγών διοχετεύεται στην Ε.Ε. ► 53% των βρετανικών εισαγωγών προέρχεται από την Ε.Ε. ► 60% το μερίδιο του εμπορίου στη βρετανική οικονομία
 Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ► 10% είναι η συμμετοχή του κλάδου στην οικονομία ► 40% των εξαγωγών των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών κατευθύνεται στην Ε.Ε.	 Θέσεις εργασίας ► 3 εκατ. θέσεις εργασίας στη Βρετανία υπάρχουν χάρις στο εμπόριο με την Ε.Ε. ► 10% των θέσεων εργασίας συνολικά στη Βρετανία εντοπίζεται στο πεδίο του εμπορίου	 Μετανάστευση ► 1,2 εκατ. Βρετανοί πολίτες διαβιούν στην Ε.Ε. ► 3 εκατ. Ευρωπαίοι πολίτες διαβιούν στη Βρετανία

* Εκτός Βρετανίας ΠΗΓΕΣ: Κοινοβούλιο Βρετανίας, Υπουργείο Οικονομικών Βρετανίας, Εθνικό Γραφείο Στατιστικής Βρετανίας, Bloomberg, Κέντρο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ερευνών Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι επιπτώσεις που φέρνει το Brexit στα 27 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μικρότερος ευρωπαϊκός προϋπολογισμός και νέες ισορροπίες δυνάμεων

Του **ALASTAIR MCDONALD**
REUTERS

Η έναρξη της διαδικασίας για την αποχώρηση της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα μεταμορφώσει την ίδια τη χώρα, ενώ παράλληλα θα επιφέρει τις ακόλουθες σημαντικές αλλαγές και στην Ε.Ε.:
1. Προϋπολογισμός της Ε.Ε.: Πού πηγαίνουν τα χρήματα

Τα ευρωπαϊκά κονδύλια ισοδυναμούν με μόλις 1% των δημόσιων δαπανών στη Βρετανία. Στις ανατολικοευρωπαϊκές χώρες, όμως, οι Βρυξέλλες συνεισφέρουν περισσότερο. Στην Πολωνία τα ευρωπαϊκά κονδύλια αντιστοιχούν στο 8% του προϋπολογισμού και στη Βουλγαρία σχεδόν στο ένα πέμπτο. Φεύγοντας η Βρετανία, η Ε.Ε. θα διαθέτει κατά ένα έκτο λιγότερα κεφάλαια για τις αποδεδειγμένες χώρες. Έτσι δίνεται αφορμή να ξεσπάσει διαμάχη μεταξύ των κρατών-μελών στη δυτική και στην ανατολική Ευρώπη, ενόψει του επταετούς σχεδίου δαπανών, αρχής γενομένης από το 2021.

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, επιπλέον, θα δοθεί μάχη, επειδή η Βρετανία θα κληθεί να διαπραγματευθεί πόσα οφείλει να καταβάλει στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, λόγω της αποχώρησής της από την Ε.Ε. Η χώρα ίσως επιλέξει να συνεχίσει να πληρώνει ορισμένες εισφορές για

να διατηρήσει την πρόσβασή της σε σημαντικούς προϋπολογισμούς της Ε.Ε., όπως είναι αυτός της έρευνας και της ανάπτυξης.

2. Ισορροπία δυνάμεων
Η Βρετανία χρησιμοποίησε το 12% των ψήφων που της αναλογούσαν για να περιορίσει τις δαπάνες της Ε.Ε. και να ασκήσει ισχυρή πίεση υπέρ του ελεύθερου εμπορίου. Όσον αφορά τις φτωχότερες ανατολικοευρωπαϊκές χώρες, των οποί-

Αποχωρώντας η Βρετανία, η Ε.Ε. θα διαθέτει κατά ένα έκτο λιγότερα κεφάλαια για την ενίσχυση άλλων χωρών.

ων την ένταξη στην Ε.Ε. πανηγύρισε το Ηνωμένο Βασίλειο, αυτές φοβούνται ότι η Γερμανία και η Γαλλία θα θέσουν περιορισμούς στους εργαζομένους τους που αμείβονται με χαμηλό ημερομίσθιο. Επίσης, σκέπτονται πως ίσως ενισχυθούν οι ομοσπονδιακές εξουσίες της Ε.Ε. εις βάρος των εθνικών, το οποίο απεχθύνεται. Οι βαλκανικές χώρες, οι οποίες ενδιαφέρονται να εισέλθουν στην Ε.Ε., χάνουν έναν πολύτιμο σύμμαχο.

Πέραν τούτου, στην Ευρώζωνη

τα 19 κράτη-μέλη αποδεδειγμένα από έναν αντίπαλο της νομισματικής ένωσης. Επειτα από αυτήν την εξέλιξη, ίσως θα μπορούσαν να εκτοπίσουν τις χώρες εκτός ευρώ. Μία τέτοια ομάδα, με επικεφαλής την Πολωνία και τη Σουηδία, θα έπρεπε να εξασφαλίσει σημαντική στήριξη από χώρες εντός Ευρωζώνης, ώστε να αποτρέψουν όλες μαζί το να καθοριστεί η Ευρώζωνη την ευρωπαϊκή πολιτική. Η Γερμανία αμφιταλαντεύεται αν θέλει να θεωρείται ηγετική δύναμη στην Ευρώπη, λόγω οικονομικής ισχύος, και να συνυπάρχει με την άλλη συνιδρύτρια της Ε.Ε., τη Γαλλία. Το Βερολίνο ανησυχεί για τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ τους, δεδομένου ότι η Γαλλία έχει οικονομικά προβλήματα.

3. Η ισχύς της Ε.Ε. στον κόσμο περσιτέλλεται

Η Ε.Ε. χάνει έναν μείζονος σημασίας διαμεσολαβητή με τις ΗΠΑ και τον ευρύτερο αγγλόφωνο κόσμο. Η Βρετανία συνιστά, ιστορικά, μία δύναμη στη διπλωματική και στρατιωτική σφαίρα, ενώ η επιρροή της στην Κίνα, στη Ρωσία ή στη Μέση Ανατολή ευνόησε την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επωφελής, επιπλέον, αποδείχθηκε ο ρόλος της Βρετανίας, επειδή παρείχε κονδύλια για τη στήριξη της ανάπτυξης στην Αφρική. Τέλος, η «Μαύρη» ήπειρος παραμένει πηγή έντονου προβλημα-

τισμού, λόγω των πυκνών μεταναστευτικών ροών από εκεί προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η αποχώρηση της Γηραιάς Αλβιών από την Ε.Ε. θα προκαλέσει αξιοσημείωτες αλλαγές και στην πολιτική κουλτούρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Πρώτον**, η Βρετανία, καθ' όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στην Ε.Ε., υποεκπροσωπούνταν στα ευρωπαϊκά όργανα. Εντούτοις, αυτά τα 44 χρόνια έχουν αφήσει βαριά κληρονομιά, μιας και πολλοί Βρετανοί ανέλαβαν υψηλές θέσεις στις Βρυξέλλες και στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο. Πολλές κυβερνήσεις θεωρούν ότι η προσέγγιση της Βρετανίας στη δημόσια διοίκηση είναι πιο πραγματιστική και φιλελεύθερη απ' ό,τι η πιο συγκεντρωτική της Γαλλίας, η οποία εμφανίζεται προσκολλημένη στα παλαιά δεδομένα της Ενωσης.

Δεύτερον, το Brexit σπάει το ταμπού του αραγούς συνασπισμού. Από το βρετανικό δημοψήφισμα και μετά, οι Ευρωπαίοι ηγέτες κάνουν λόγο για αναζωογόνηση του αισθήματος ενότητας μεταξύ των εναπομεινάντων 27 κρατών. Δημοσκοπήσεις δείχνουν πως η στήριξη στην Ε.Ε. ενισχύεται, αλλά η ενότητα θα δοκιμαστεί αποκλειστικά και μόνο στις διαπραγματεύσεις Βρυξελλών-Λονδίνου, όπου οι κυβερνήσεις θα έχουν διαφορετικές προτεραιότητες.

Οι τράπεζες στο Σίτι καθησυχάζουν τους υπαλλήλους τους

Με μεγάλη προσοχή διαχειρίζονται οι τράπεζες του Λονδίνου το προσωπικό τους, ενόψει του Brexit, καθώς επικρατεί νευρική κατάσταση για το μέλλον των εργαζομένων. Κανείς δεν γνωρίζει αν θα παραμείνει στο Σίτι, αν θα τερματιστεί το συμβόλαιό του ή αν θα πρέπει να μετακομίσει σε άλλη ευρωπαϊκή πόλη. Αν και οι διαδικασίες για το Brexit θα διαρκέσουν δύο χρόνια, είναι γνωστό πως οι τράπεζες ήδη σχεδιάζουν τη μετακίνηση των δραστηριοτήτων τους σε πρωτεύουσες άλλων χωρών-μελών της Ε.Ε. «Όλοι είναι προετοιμασμένοι για ένα ακραίο σενάριο. Την ίδια ώρα, τράπεζες και επενδυτικές εταιρείες πρέπει να έχουν σε ετοιμότητα το προσωπικό τους για να προσαρμοστούν (εργοδότες και εργαζόμενοι) στη νέα κατάσταση», σχολιάζει ο Χέμπερτους Βαθ, επικεφαλής της Frankfurt Main Finance, μιας οργάνωσης που στηρίζεται από την τοπική κυβέρνηση για την προώθηση της Φρανκφούρτης ως πόλης υποδοχής.

Μετά το Brexit, οι τράπεζες και οι επενδυτικές εταιρείες δεν θα έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρκετές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις σπεύδουν να προβάλουν τις πρωτεύουσες των χωρών τους ως ιδανική εναλλακτική του Σίτι του Λονδίνου. Προς το παρόν, το Δουβλίνο θεωρείται ο επικρατέστερος προορισμός, αλλά κομμάτια από την πίτα του Σίτι του Λονδίνου διεκδικούν η Φρανκφούρτη, το Παρίσι, το Αμστερνταμ και η Μάλτα. Πρόκειται για μεγάλη ανατροπή ακόμη και για τα βραχυπρόθεσμα σχέδια των εργαζομένων του Σίτι, οι οποίοι υπολογίζονται σε 2,2 εκατομμύρια άτομα.

Σε αρκετές περιπτώσεις, οι εργοδότες του Σίτι του Λονδίνου δεν

γνωρίζουν ακόμη αν συμφέρει να προσφέρουν πακέτα αποζημίωσης σε ορισμένους εργαζομένους και να προσλάβουν νέα στελέχη όπου αλλού μεταφερθούν οι δραστηριότητές τους στην Ευρώπη. «Αν πω στο προσωπικό μου στο Λονδίνο ότι θα μεταφέρω 1.000 θέσεις εργασίας στη Φρανκφούρτη, πόσοι νομίζετε ότι θα μείνουν;», σχολιάζει υψηλόβαθμο στέλεχος μιας παγκόσμιας τράπεζας. Παράγοντες του Σίτι του Λονδίνου επισημαίνουν πως η μετακίνηση των περισσότερων θέσεων εργασίας θα είναι ένα από τα τελευταία στάδια στην προσαρμογή της τράπεζας στη

Είναι άγνωστο προσώρας αν θα προσληφθούν νέα στελέχη όπου αλλού μεταφέρουν οι τράπεζες τις δραστηριότητές τους στην Ευρώπη.

μετά Brexit εποχή. Δεν θα γίνει, όμως, τελευταία στιγμή. «Μην προετοιμάζεστε για μαζική μετακίνηση στελεχών μια ημέρα μετά το Brexit, τον Μάρτιο του 2019», αναφέρει διευθυντικό στέλεχος άλλης τράπεζας. «Εκάθαρη εικόνα για την επίδραση του Brexit θα σχηματιστεί το 2030 και όχι το 2019», προσθέτει το προαναφερόμενο διευθυντικό στέλεχος. Μερικά υψηλόβαθμα στελέχη του Σίτι θεωρεί ότι από πολλές απόψεις (τεχνολογία, δόμες, υποδομές στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών) το Λονδίνο είναι αναντικατάστατο, τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα.

REUTERS

Αρκετές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις σπεύδουν να προβάλουν τις πρωτεύουσες των χωρών τους ως ιδανική εναλλακτική του Σίτι του Λονδίνου. Το Δουβλίνο (φωτ.) θεωρείται ο επικρατέστερος προορισμός, αλλά κομμάτια από την πίτα διεκδικούν η Φρανκφούρτη, το Παρίσι, το Αμστερνταμ και η Μάλτα.

Στόχος της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβίας, μακροπρόθεσμα, είναι να αποδεδειχθεί η εθνική οικονομία της από το πετρέλαιο, γι' αυτό εξερευνά και άλλες εναλλακτικές πηγές ανάπτυξης.

Κρίση ρευστότητας στη Σαουδική Αραβία

Όσοι πρόβλεψαν ότι η ανάκαμψη στις τιμές του πετρελαίου θα λειτουργούσε υποστηρικτικά για τα συναλλαγματικά διαθέσιμα του βασιλείου της Σαουδικής Αραβίας διαψεύστηκαν.

Αυτά ελαττώθηκαν κατά 6,5 δισ. δολάρια το τελευταίο δωδεκάμηνο και διαμορφώνονται σήμερα σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο από τα 500 δισ. δολάρια. Υπενθυμίζεται ότι το 2014, με τις τιμές του πετρελαίου να έχουν ξεπεράσει τα 100 δολάρια το βαρέλι, αυτά είχαν φθάσει τα 737 δισ. δολάρια. Τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο φέτος τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώθηκαν κατά 11,8 και 9,8 δισ. δολάρια, αντιστοίχως.

Επιπροσθέτως, το έλλειμμα του προϋπολογισμού του βασιλείου ανέρχεται στα 107 δισ. δολάρια, αν ληφθούν υπ' όψιν και οι καθυστερημένες πληρωμές στους εργολάβους του Δημοσίου. «Η ραγδαία μείωση των συναλλαγματικών διαθεσίμων δεν φαίνεται ότι θα ανακουφίσει, παρατηρεί ο οικονομολόγος της EFG-Hermes, Μοχάμεντ Αμπού Μπάσα. «Αυτό δεν εξηγείται μόνον από τις δημόσιες δαπάνες. Ίσως, όμως, εξηγείται από το γεγονός πως το Ριάλ δεν πούλησε κρατικά ομόλογα για να καλύψει τις χρη-

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα του βασιλείου μειώθηκαν κατά 6,5 δισ. δολάρια το τελευταίο 12μηνο

ματοδοτικές ανάγκες της χώρας. Παράλληλα, η τιμή του πετρελαίου ανήλθε, οπότε ενισχύθηκαν τα έσοδα».

Στόχος της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβίας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα είναι να αποδεδειχθεί η

οικονομία της από το πετρέλαιο, εξερευνώντας και άλλες εναλλακτικές πηγές ανάπτυξης. Αυτή η απόφαση έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία.

Οι αρμόδιοι αξιωματούχοι θέλουν να βρουν τη χρυσή τομή ανάμεσα στην αναθέρμανση της οικονομίας και να διατηρηθούν σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο οι αποταμιεύσεις, ώστε να αποτραπούν κινήσεις κερδοσκοπίας εις βάρος του ριάλ. Η κυβέρνηση δηλώνει ότι θα χρηματοδοτεί το έλλειμμα με την έκδοση ομολόγων και με την άντληση κεφαλαίων από τα συναλλαγματικά διαθέσιμα. Ωστόσο, δεν δίνει στοι-

χεία για τις μνημιαίες κινήσεις της, ούτε προβλέπει τον ρυθμό μείωσης των διαθεσίμων.

«Οι κυβερνώντες θέλουν να αποφύγουν τη χρηματοδότηση του ελλείμματος με ομόλογα, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας των τραπεζών το 2016», παρατηρεί ο οικονομολόγος Μόνικα Μάλικ της Abu Dhabi Commercial Bank. Ο Απόστολος Μπαντής, αναλυτής πιστώσεων της Commerzbank στο Ντουμπάι, δεν αναμένει αλλαγή στη συναλλαγματική πολιτική, αν τα διαθέσιμα δεν υποχωρήσουν κάτω από τα 350 δισ. δολάρια.

BLOOMBERG

VAT Developing Knowledge Seminar: Overview and Common Mistakes

For more information, please view our online page here: <http://bit.ly/2mjrZtD>

Kai sto Diástima...

Ο **γεννημένος** το 1971 στη Νότιο Αφρική Ελον Μασκ θεωρείται οραματιστής δισεκατομμυριούχος που έχει στόχο να αλλάξει τον τρόπο μεταφοράς τόσο στη Γη, με την Tesla, όσο και στο Διάστημα, με τη SpaceX. Η παρουσία του κ. Μασκ ανέρχεται σήμερα στα 14 δισ. δολάρια, σύμφωνα με το Forbes. Ήταν ένας από τους συνιδρυτές της εταιρείας ιντερνετικών πληρωμών PayPal που αποκτήθηκε από την eBay το 2002 έναντι 1,5 δισ. δολαρίων.

O «πονοκέφαλος»

Ο **νέος** πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικούς πονοκεφάλους στην Tesla. Στις 15 Μαρτίου ο κ. Τραμπ έδωσε το σήμα στην Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος (EPA) να εξετάσει εκ νέου τον κανονισμό περί υποχρεωτικής μείωσης της κατανάλωσης από επιβατικά αυτοκίνητα. Η χαλάρωση του κανονισμού θα ευνοήσει τα παραδοσιακά αυτοκίνητα με κινητήρες εσωτερικής καύσης, ενώ περιορισμός των κρατικών επιδοτήσεων για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα αποτελούσε επιπλέον πλήγμα για την Tesla.

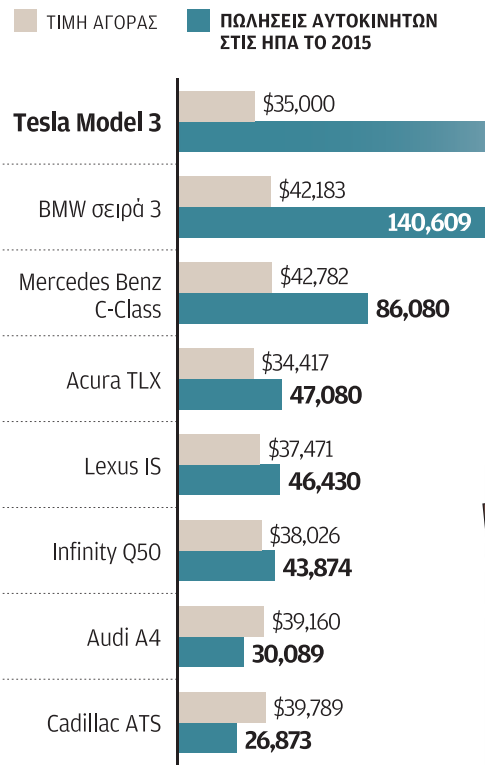

Κινεζική ενίσχυση

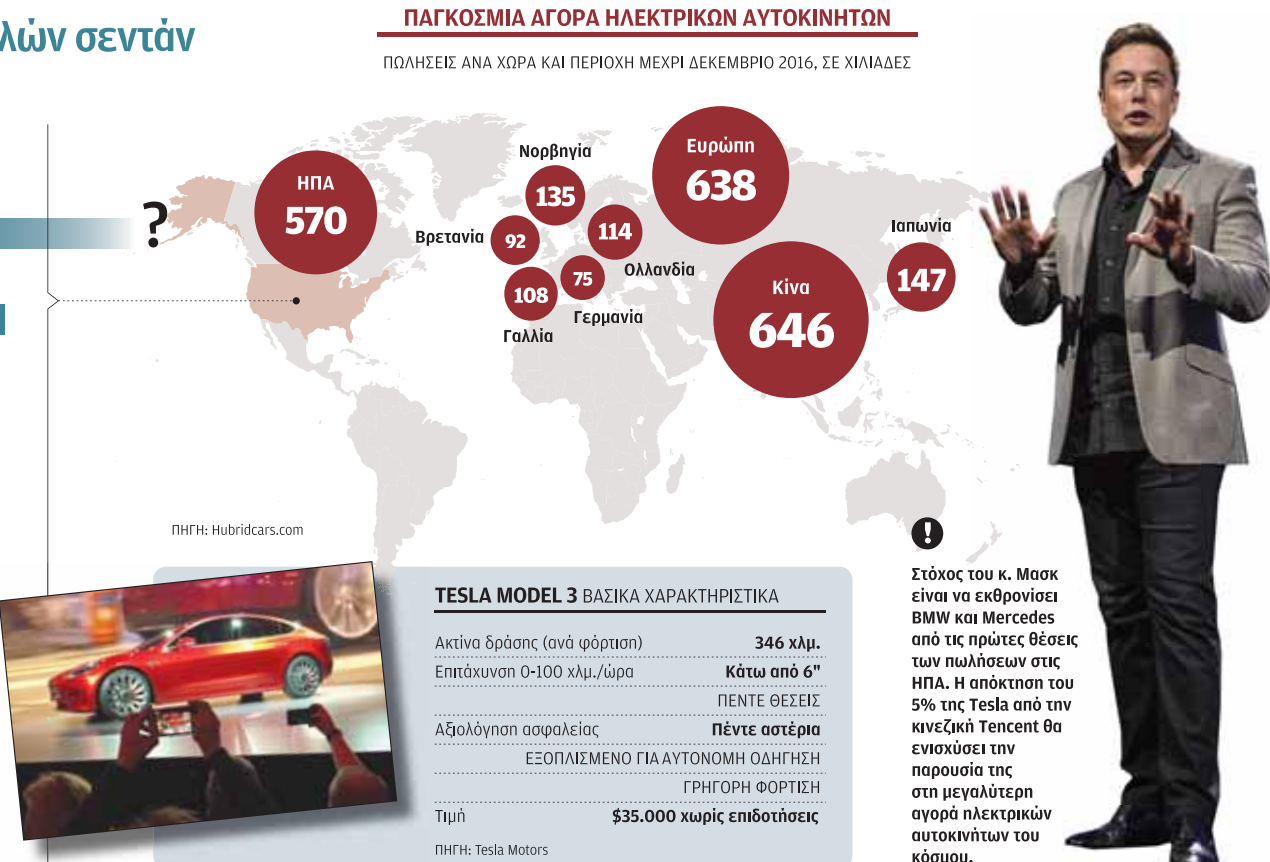
Την **Τρίτη**, ο κινεζικός ιντερνετικός γίγαντας Tencent ανακοίνωσε πως απέκτησε έναντι 1,8 δισ. δολαρίων το 5% των μετοχών της Tesla, ενισχύοντας σημαντικά τόσο τα ταμεία της εταιρείας όσο και τις προοπτικές της. Η εμπλοκή της Tencent του κ. Μα Χουατσένγκ (φωτ.) θα βοηθήσει την Tesla να επεκταθεί ακόμη περισσότερο στη μεγαλύτερη αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων του πλανήτη με το Model 3 και ενδεχομένως να κατασκευάσει στην Κίνα το επόμενο υπερεργοστάσιο κατασκευής μπαταριών.

Ο ανταγωνισμός στη μικρή κατηγορία πολυτελών σεντάν

ΠΗΓΗ: Bloomberg

Tesla εναντίον Mercedes και BMW

Οι επιδιώξεις του Ελον Μασκ στην αμερικανική αγορά και το «όχημά» του για την επίτευξή τους

Σε τρεις μήνες θα αρχίσει η παραγωγή του ηλεκτροκίνητου πολυτελούς σπορ σεντάν Model 3 της αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla. Αν ευδοθούν τα σχέδια του κ. Ελον Μασκ, ιδιοκτήτη της Tesla, τότε μέχρι τα τέλη του 2018 η Tesla θα έχει καταφέρει να εκθρονίσει την BMW και τη Mercedes από την κορυφή των πωλήσεων στην αμερικανική αγορά.

Ωστόσο, το στοίχημά του είναι εξαιρετικά ριψοκίνδυνο, ενώ έχει αποτύχει αρκετές φορές στο παρελθόν να πετύχει τους ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους που έχει θέσει.

Το σχέδιο βασίζεται στην ικανότητα των εργοστασίων και των υπαλλήλων της Tesla να πενταπλασιάσουν την παραγωγή αυτοκινήτων τους επόμενους 22 μήνες και να κατασκευάσουν όσα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είχαν πωληθεί συνολικά από όλους τους κατασκευαστές παγκοσμίως το 2015. Και ταυτόχρονα να αλλάξουν σημαντικά τους κανόνες παραγωγής αυτοκινήτων, από την εξέλιξη και κατασκευή νέων μοντέλων μέχρι την πώληση και «ενημέρωση» του λογισμικού τους.

Ακριβώς πριν από ένα χρόνο ο κ. Μασκ είχε παρουσιάσει το πλέον φιλόδοξο αυτοκίνητο της Tesla: το Model 3. Με τιμή πώλησης 35.000 δολάρια (χωρίς να υπολογίζονται οι επιδοτήσεις) και επιτάχυνση από 0-100 χλμ. ανά ώρα σε μόλις 6 δευτερόλεπτα, το νέο αυτοκίνητο της Tesla ανταγωνίζεται ευθέως τη σειρά 3 της BMW και τη σειρά C της Mercedes-Benz. Ο κ. Μασκ θεωρεί πως μπορεί να ξεπεράσει

Στα τέλη του 2018 στοχεύει να έχει αυξήσει την παραγωγή σε 10.000 οχήματα εβδομαδιαίως από 2.000 σήμερα.

σε πωλήσεις τα μικρά μοντέλα και των δύο γερμανικών αυτοκινητοβιομηχανιών αθροιστικά.

Το κόστος

Η τιμή πώλησης είναι μακράν η χαμηλότερη που έχει τοποθετηθεί ποτέ σε ηλεκτρικό αυτοκίνητο πολυτελείας και οι καταναλωτές φαίνεται πως ενθουσιάστηκαν. Μέχρι σήμερα η Tesla έχει δεχτεί περίπου 400.000 προκαταβολές από επιδόξους αγοραστές.

Αν μεταφραστούν όλες σε πωλήσεις τότε το Model 3 θα κάνει το ντεμπούτο του στην αγορά έχοντας πωλήσεις γύρω στα 17 δισ. δολάρια από την πρώτη ημέρα. Στον ένα χρόνο που έχει μεσολαβήσει, ο κ. Μασκ αύξησε δύο φορές τον στόχο της παραγωγής.

Τώρα, τρεις μήνες πριν από την επίσημη ημερομηνία παραγωγής του Model 3, ο δισεκατομμυριούχος ιδιοκτήτης της Tesla και της Space X θέτει ως στόχο την αύξηση της παραγωγής σε 10.000 οχήματα εβδομαδιαίως στα τέλη του 2018 από 2.000 οχήματα σήμερα. Η Tesla έχει ήδη πα-

ραγγείλει εξαρτήματα από προμηθευτές «για παραγωγή 1.000 αυτοκινήτων την εβδομάδα τον Ιούλιο, 2.000 τον Αύγουστο και 4.000 αυτοκινήτων την εβδομάδα τον Σεπτέμβριο».

Μέχρι τα τέλη του 2017, η Tesla ελπίζει να έχει αυξήσει την παραγωγή στα 5.000 αυτοκίνητα την εβδομάδα και στα 10.000 αυτοκίνητα στα τέλη του 2018. Για να πετύχει η Tesla όλους τους στόχους που έθεσε ο ιδιοκτήτης της πρέπει να έχει παραγάγει περίπου 430.000 Model 3 μέχρι τα τέλη του επόμενου έτους, δηλαδή όσα ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα είχαν παραχθεί παγκοσμίως το 2015. Ακόμη και αν τα μισά από τα Model 3 πουληθούν στις ΗΠΑ, ο κ. Μασκ θα έχει καταφέρει να εκθρονίσει BMW και Mercedes-Benz από τη μικρή κατηγορία πολυτελών σπορ σεντάν στις ΗΠΑ (όπως προκύπτει και από το παραπάνω γράφημα).

Το στοίχημα

Δεν θα είναι εύκολο, συμφωνούν οικονομικοί αναλυτές και στελέχη της αυτοκινητοβιομηχανίας. Το να πουλήσει κάποιος τόσα αυτοκίνητα αξίας 35.000 δολαρίων στις ΗΠΑ «θα ήταν δίκως προηγούμενο με βάση όσα γνωρίζουμε σχετικά με τις αυτοκινητοβιομηχανίες και τον τρόπο με τον οποίο δαπανά ο κόσμος τα χρήματά του», λέει ο κ. Σαλίμ Μόρσι, αναλυτής ηλεκτροκινήτων αυτοκινήτων, στο Bloomberg New Energy Finance.

«Θα μπορούσε να συμβεί. Είμαι σίγουρος όμως πως δεν θα συμβεί». Μαζί του συμ-

φωνεί ουσιαστικά κάθε ένας από τους αναλυτές της Wall Street. Ακόμα και οι πιο αισιόδοξοι δεν πιστεύουν πως η Tesla θα μπορούσε να πουλήσει μισό εκατομμύριο ηλεκτρικά αυτοκίνητα το 2018. Είναι δικαιολογημένοι, εάν αναλογιστεί κανείς πως η Tesla είχε καθυστερήσει από έξι μέχρι 18 μήνες την πρώτη παράδοση των τριών προηγούμενων μοντέλων της (Roadster, Model S και Model X).

Γιατί τότε επιμένει ο κ. Μασκ να θέτει, δημοσίως μάλιστα, στόχους που είναι σχεδόν αδύνατον να επιτευχθούν, διακινδυνεύοντας τη φήμη της εταιρείας και οδηγώντας στην τρέλα τους αναλυτές της Wall Street; Ορισμένοι το ονομάζουν το «δόγμα Μασκ».

Οι άνθρωποι αποδίδουν ή εργάζονται παραδειγματικά μόνον όταν βρίσκονται υπό τεράστια πίεση, οπότε είναι πολύ σημαντικό οι στόχοι που θέτεις να είναι σχεδόν αδύνατον να επιτευχθούν. Από την άλλη, τίποτα απ' όσα κάνει ο κ. Μασκ δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί, από την κατασκευή και μαζική πώληση ηλεκτρικών αυτοκινήτων που να συναγωνίζονται επάξια κατασκευαστές με παράδοση δεκαετιών μέχρι την επιστροφή ρουκετών από το Διάστημα και την προσγειώσή τους σε κινούμενες πλατφόρμες στη θάλασσα. Ποιος θα περίμενε πως ο κ. Μασκ θα κατάφερνε να έχει 400.000 παραγγελίες για ένα αυτοκίνητο που οι επιδοξοί αγοραστές έχουν δει μόνο σε φωτογραφίες και που δεν έχουν οδηγήσει ποτέ;

BLOOMBERG

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τα καταστήματα So Easy Stores ανακοινώνουν την στήριξη του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής. Στα 25 καταστήματα So Easy Stores σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα θα βρείτε στα ταμεία τον κουμπάρο του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής. Κάθε εισφορά σας μικρή ή μεγάλη είναι σημαντική στην στήριξη του κέντρου και υλοποίηση προγραμμάτων προληπτικών ελέγχων για έγκυες και νεογνά που για πολλά χρόνια τώρα προσφέρει δωρεάν. Συμβάλλουμε και εμείς στο έργο πρόληψης στηρίζοντας με κάθε τρόπο το πολύτιμο αυτό έργο του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής.

Στηρίζουμε το όραμα για ένα μέλλον όπου όλα τα παιδιά της Κύπρου να είναι σωματικά και ψυχικά υγιή.

Πάρκαρες Ψώνισες Πρόσφερες!

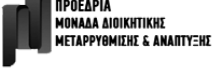
Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Κέντρο Προληπτικής Παιδιατρικής: <http://www.cpp.org.cy/centre.asp>

ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ • ΠΡΟΤΕΙΝΩ • ΑΚΟΥΓΟΜΑΙ

Λάβε μέρος στην ανοικτή διαβούλευση για το νομοσχέδιο για τις κοινωνικές επιχειρήσεις μέσω του:

www.reform.gov.cy
econtstantinou@crs.gov.cy

ΠΡΩΘΡΙΑ ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΔΙΚΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

www.reform.gov.cy

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΠΙΓΕΓΜΑΤΙΚΗ ΣΥΓΓΗ

ΖΗΤΟΥΝ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΟΙΚΟΠΕΔΑ & ΚΤΗΜΑΤΑ

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κρατήσεων:
Τηλέφωνο κρατήσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresaggellies@kathimerini.com.cy

90034210

€0,12 ανά κλήση + Φ.Π.Λ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΤΑΔΑΥΚ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ & ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
δυνάμει του Κανονισμού 23 των περί Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμών του 2016

Η ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ ως μέλος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων [**«ΤΕΚ ΣΠΙ»**] υπό την αιγίδα του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (**ΣΕΚ**), ενημερώνει όλους τους καταθέτες της ότι, δυνάμει των σχετικών προνοιών των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 έως 2016, με την απόφαση της Ειδικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, που λήφθηκε στις 30/12/2016 αποφάσισε όπως όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της Συνεργατικής Οικοδομικής και Ταμειευτηρίου Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ [η **«μεταφέρουσα εταιρεία»**] μεταφερθούν στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, η οποία θα τη διαδεχθεί εξ' ολοκλήρου σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις της και όλες οι πράξεις, τα συμβόλαια και τα έγγραφα της θα συνεχίσουν να ισχύουν. Η πιο πάνω μεταφορά/συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (**ΚΤΚ**).

Επίσης η μεταφέρουσα εταιρεία ενημερώνει τους καταθέτες της, ότι τους παρέχεται τριμηνή προθεσμία, μετά τη γνωστοποίηση της συγχώνευσης ή μετατροπής η οποία αναμένεται να λάβει χώρα εφόσον ληφθεί η σχετική έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ο Έφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών εγγράφει τη Συμφωνία Μεταφοράς, ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της από την ΚΤΚ και ακολούθως ο Έφορος εκδώσει διαταγή που ν' ακυρώνει την εγγραφή της μεταφέρουσας εταιρείας, η οποία διαλύεται από την ημέρα της έκδοσης της διαταγής αυτής, προκειμένου να σας δοθεί η ευκαιρία της αποσύρετε ή να μεταφέρετε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χωρίς να επιβαρυνθείτε με οποιαδήποτε χρέωση, τις επιλέξιμες καταθέσεις σας, συμπεριλαμβανομένων όλων των δεδουλευμένων τόκων και των οφειλών, στο βαθμό που αυτές υπερβαίνουν το επίπεδο κάλυψης που προβλέπεται στην παράγραφο (1) του Κανονισμού 8¹ κατά το χρόνο της πράξης.

Από τη ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία καταθέσεις καθίστανται μη διαθέσιμες καταθέσεις, η αποζημίωση η οποία καταβάλλεται σε καταθέτη από το **ΣΕΚ** μέσω του **ΤΕΚ ΣΠΙ**, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (**€100.000**).

Όταν κλείσει το κατάστημα της 5ης Λεωφόρου, τα στελέχη του οίκου μόδας θα αναζητήσουν άλλους τρόπους για την προώθηση των προϊόντων και του εμπορικού σήματος, όπως είναι η λειτουργία καφέ.

Κλείνει 50 καταστήματα η Ralph Lauren

Το διάσημο κατάστημα του οίκου μόδας Ralph Lauren στην 5η Λεωφόρο στη Νέα Υόρκη (Ralph Lauren Polo Store) σε λίγο καιρό θα είναι παρελθόν. Χθες, ο οίκος μόδας, ο οποίος δραστηριοποιείται στην ένδυση, στα είδη σπιτιού και στα αρώματα, ανακοίνωσε ότι θα διακόψει τη λειτουργία του Ralph Lauren Polo Store. Παράλληλα, επανέλαβε ότι θα αναδιοργανώσει τις ψηφιακές εμπορικές δραστηριότητές του και θα μειώσει το προσωπικό του, στο πλαίσιο εκτεταμένου προγράμματος ανασυγκρότησης, το οποίο δημοσιοποιήθηκε πέρυσι τον Ιούνιο. Στόχος του οίκου είναι να εξοικονομεί ετησίως περίπου 320-360 εκατ. δολάρια. Επιπλέον, όπως είχε πέρυσι δηλώσει, προτίθεται να μειώσει τον αριθμό των εργαζομένων του κατά 8% και να κλείσει 50 καταστήματα, ώστε να επικεντρώσει τις δραστηριότητές του στα βασικά εμπορικά σήματά του, όπως είναι το Polo.

Εν τω μεταξύ, το κλείσιμο του Ralph Lauren Polo Store ανακίνησε τη συζήτηση σχετικά με το αν αυτή η απόφαση του οίκου σχετίζεται με τη γειτνίασή του με τον Πύργο Τραμπ. Για το εν λόγω κτίριο, ιδιοκτησίας του Αμερικανού προέδρου, τα μέτρα ασφαλείας είναι δρακόντεια. Κατά την προεκλογική εκστρατεία και μετά την εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ είχαν διοργανωθεί μεγάλες διαδηλώσεις έξω από αυτό. Ανεπηρέαστο δεν έμεινε ούτε το κοσμηματοπωλείο Tiffany, το οποίο βρίσκεται ακριβώς δίπλα στον Πύργο Τραμπ. Οι πωλήσεις του μειώθηκαν 11% το δωδεκάμηνο Μαρτίου 2016-Φεβρουαρίου 2017 και 7% το τέταρτο τρίμηνο. Η Τζέιν Νίλσεν, γενική οικονομική διευθύντρια του οίκου μόδας, διευκρίνισε ότι «ο οίκος επανεξετάζει τον αντίκτυπο που έχουν τα καταστήματά του σε κάθε επιμέρους αγορά, ώστε να διασφαλίσει την ομαλή διανομή των προϊόντων και την ικανοποίηση της πελατείας του». Επιπροσθέτως, τόνισε ότι, όταν κλείσει το κατάστημα της 5ης Λεωφόρου, ο οίκος θα εξετάσει νέους τρόπους για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας των πελατών του. Συγκεκριμένα, τα αρμόδια στελέχη του θα αναζητήσουν ένα καινοτομικό πλαίσιο για την προώθηση των προϊόντων και του εμπορικού του σήματος, όπως είναι η λειτουργία καφέ – ένα τέτοιο καφέ, με την επωνυμία Ralph's Coffee, λειτουργούσε στο κατάστημα της 5ης Λεωφόρου. Στη Νέα Υόρκη πλέον θα υπάρχουν επτά καταστήματα του Ralph Lauren, καθώς και το εστιατόριό του Polo Bar Restaurant.

REUTERS, A.P.

TOSHIBA Πλήττειται από την πτώχευση Westinghouse

Σε δεινή οικονομική θέση βρίσκεται η Toshiba, μετά την απόφαση της αμερικανικής μονάδας της Westinghouse, που δραστηριοποιείται στον τομέα των πυρηνικών αντιδραστήρων, να υποβάλει την περασμένη Τετάρτη αίτημα για την υπαγωγή της στο άρθρο 11 του αμερικανικού πτωχευτικού κώδικα. Η εταιρεία υπόκειται σε καθεστώς προστασίας από τους πιστωτές της, με στόχο να διαπραγματευθεί την αναδιάρθρωση των χρεών της. Οι υπερβάσεις κόστους, στο πλαίσιο κατασκευής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στη Γεωργία και στη Νότια Καρολίνα, προκάλεσαν πλήγμα στην Toshiba, η οποία τον προηγούμενο μήνα είχε προειδοποιήσει ότι οι απομειώσεις της αμερικανικής της μονάδας ανήλθαν στα 6,3 δισ. δολάρια. Ακότσο, την ίδια μέρα η Toshiba δήλωσε ότι οι καθαρές ζημιές της έως και τα τέλη Μαρτίου ανήλθαν στα 9 δισ. δολάρια, αρκετά παραπάνω από 351 εκατ. δολάρια που προέβλεπε νωρίτερα η ιαπωνική εταιρεία. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι μέτοχοι της Toshiba αποφάσισαν να προχωρήσουν στην πώληση των δραστηριοτήτων της κατασκευής μικροτσίπ NAND, γεγονός που θα της αποφέρει τουλάχιστον 9 δισ. δολάρια για την αποκατάσταση της ζημίας που προκάλεσε η Westinghouse.

ΚΟΜΙΣΙΟΝ Συγχώνευση Dow Chemical με DuPont

Το «πράσινο φως» έδωσε η Κομισιόν για τη συγχώνευση, ύψους 130 δισ. δολαρίων, της Dow Chemical με την DuPont. Οι δύο εταιρείες συμφώνησαν να υλοποιήσουν τις ρυθμίσεις που έχει ζητήσει η Κομισιόν, στις οποίες περιλαμβάνεται η πώληση περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με την έρευνα και τις δραστηριότητες ανάπτυξης των εταιρειών. Υπενθυμίζεται ότι η Κομισιόν είχε εκφράσει επιφυλάξεις για την εν λόγω συγχώνευση, καθώς υπήρχε η υπόνοια ότι η συμφωνία θα οδηγούσε σε μονοπωλιακές καταστάσεις στον κλάδο των χημικών και δεν θα έδινε επαρκή κίνητρα για την παραγωγή νέων ζιζανιοκτόνων και φυτοφαρμάκων στο μέλλον. Πρόκειται για σημαντική συμφωνία, η οποία θα αναδιοργανώσει τον κλάδο της χημικής βιομηχανίας.

Χάνει έδαφος η αμερικανική βιομηχανία ρομποτικής

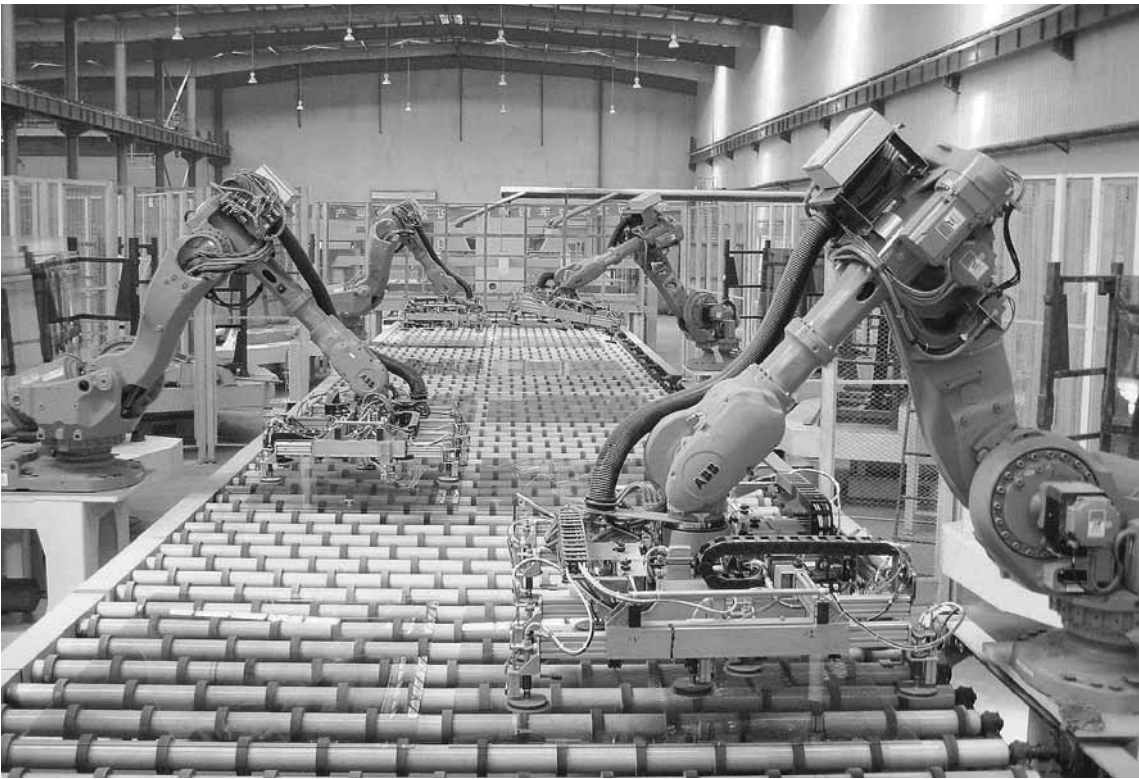
Από Ευρώπη και Ιαπωνία εισάγουν οι ΗΠΑ τα ρομπότ που χρησιμοποιούν στη βιομηχανία

Από την Ευρώπη και την Ιαπωνία εισάγουν οι ΗΠΑ τα περισσότερα ρομπότ που χρησιμοποιούν οι βιομηχανίες τους, αυξάνοντας θεαματικά την παραγωγικότητά τους. Η αμερικανική βιομηχανία στον τομέα της ρομποτικής έχει χάσει έδαφος και μερίδιο αγοράς τόσο στην παγκόσμια όσο και στην εγχώρια αγορά. Σύμφωνα με το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου, οι ΗΠΑ εμφάνισαν έλλειμμα 4,1 δισ. δολαρίων από το διμερές εμπόριο ειδών ρομποτικής με την Ιαπωνία, την Ε.Ε. και την Ελβετία, οι οποίες προπορεύονται στον κλάδο.

Πρόκειται για εμπορικό έλλειμμα διπλάσιο από εκείνο του 2003. Έχει μειωθεί από τα 7 δισ. δολάρια στα οποία έφτασε το αντίστοιχο έλλειμμα το 2001 και η αιτία ήταν η επέκταση των ξένων βιομηχανιών εντός των ΗΠΑ και όχι η ανάκαμψη των αμερικανικών βιομηχανιών ρομποτικής. Σύμφωνα, άλλωστε, με στοιχεία του γερμανικού ομίλου βιομηχανικού εξοπλισμού VDMA, οι αμερικανικές επιχειρήσεις βλέπουν να μειώνεται το μερίδιο αγοράς τους και στο εσωτερικό των ΗΠΑ.

Το 1995 κάλυπταν το 81% της εγχώριας ζήτησης για βιομηχανικό εξοπλισμό. Το 2015, όμως, έχουν περιοριστεί στο 63%. Όπως σχολιάζει σχετικό ρεπορτάζ της αμερικανικής εφημερίδας Wall Street Journal, το εμπορικό έλλειμμα στον συγκεκριμένο κλάδο θέτει ενώπιον διλήμματος τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος θέλει να ενισχύσει την αμερικανική βιομηχανία και να περιορίσει τις εισαγωγές.

Έχει επικρίνει τους κατασκευαστές αυτοκινήτων, κλιματιστικών και αγροτικών μηχανημάτων, επειδή μετέφεραν μονάδες παραγωγής τους στο εξωτερικό. Το πρόβλημα είναι, όμως, ότι αν ενισχυθεί ο μεταποιητικός τομέας των ΗΠΑ, οι εταιρείες του κλάδου θα εισάγουν περισσό-

Σύμφωνα με το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου, οι ΗΠΑ εμφάνισαν έλλειμμα 4,1 δισ. δολαρίων από το διμερές εμπόριο ειδών ρομποτικής με την Ιαπωνία, την Ε.Ε. και την Ελβετία, οι οποίες προπορεύονται στον κλάδο.

Οι αμερικανικές επιχειρήσεις βλέπουν να μειώνεται το μερίδιο αγοράς τους και στο εσωτερικό των ΗΠΑ.

τερα μηχανήματα από το εξωτερικό, επειδή δεν έχουν πολλές επιλογές. Σχετική έκθεση που ετοίμασε η ομάδα επιστημονικών συμβούλων του προέδρου Ομπάμα το 2012, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η «πικρή αλήθεια» είναι πως οι ΗΠΑ έχουν μείνει πίσω συγκριτικά με άλλες πλούσιες χώρες σε ό,τι αφορά την καινοτομία στη μεταποίηση.

Η Κίνα, εν τω μεταξύ, επιδιώκει να απεξαρτηθεί από τα φθηνά εργατικά χέρια και να ανταγωνιστεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Η στρατηγική του «Made in China 2025» στοχεύει στην κυριαρχία της στον κλάδο της καινοτόμου μεταποίησης, εν μέρει μέσω επιθετικών εξαγωγών ξένων επιχειρήσεων, όπως ήταν η εξαγορά της γερμανικής εταιρείας ρομποτικής Kuka από τον κινεζικό όμιλο Midea.

Οι ΗΠΑ κυριαρχούσαν στην ανεπτυγμένη και καινοτόμο μεταποίηση όλη τη δεκαετία του 1970, όταν η πρωτοπορία ήταν τα μηχανικά εργαλεία. Το Ντιτρόιτ ήταν τότε η ηγετική προσοφυλακή του κλάδου. Το πρώτο βιομηχανικό ρομπότ του κόσμου ήταν το Unimate, που κατασκευά-

στηκε στο Κονέκτικατ και εγκαταστάθηκε το 1961 στη μονάδα της General Motors στο Τρέντον. Τη δεκαετία του 1970, οι GM και Ford Motor δοκίμασαν διάφορα ρομπότ, ενώ το 1982 δημιούργησαν κοινοπραξία στον κλάδο η GM με τη Fanuc. Τη δεκαετία του 1980, η αμερικανική μεταποίηση σημείωσε πτώση. Σχεδόν επτά στις 10 αμερικανικές βιομηχανίες μηχανικών εργαλείων έκλεισαν εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης, του ισχυρού δολαρίου και των στρατηγικών λαθών. Και η παρακμή συνεχίζεται. Σήμερα οι ΗΠΑ έχουν πλεόνασμα «ευέλικτων προϊόντων μεταποίησης» αλλά εξαгонν κυρίως εξαρτήματα και απλά μηχανήματα ως επί το πλείστον στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι πλούσιοι Βενεζουελάνοι καταφεύγουν στη Μαδρίτη

Καταφύγιο στη Μαδρίτη αναζητούν οι πλούσιοι Βενεζουελάνοι, στον απόηχο της παρατεταμένης οικονομικής και πολιτικής κρίσης που μαστιάζει τη χώρα τους, υπό την κυβέρνηση του Νικολά Μαδούρο. Εξαιτίας του καλπάζοντος πληθωρισμού και της υψηλής εγκληματικότητας, η Βενεζουέλα βρίσκεται στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης, με αποτέλεσμα να δημιουργείται νέο κύμα φυγής ευπορων πολιτών προς την Ισπανία. Αυτοί στρέφουν ολοένα και περισσότερο το ενδιαφέρον τους στην ισπανική πρωτεύουσα για να επενδύσουν τα χρήματά τους, καθώς η Βενεζουέλα βυθίζεται διαρκώς στο οικονομικό χάος. Η κοινή γλώσσα, το σταθερό πολιτικό περιβάλλον και η ανάκαμψη του τομέα της αγοράς ακινήτων, έπειτα από εξαετή περίοδο βαθιάς οικονομικής ύφεσης, είναι ορισμένοι παράγοντες που καθιστούν την Ισπανία ελκυστικό προορισμό για τους πλούσιους πολίτες της Βενεζουέλας. Οι Βενεζουελάνοι προσπαθούν να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία από την οικονομική αστάθεια που επι-

Η κοινή γλώσσα, το σταθερό πολιτικό περιβάλλον και η ανάκαμψη του τομέα της αγοράς ακινήτων, έπειτα από εξαετή περίοδο βαθιάς οικονομικής ύφεσης, είναι ορισμένοι παράγοντες που καθιστούν την Ισπανία ελκυστικό προορισμό για τους πλούσιους πολίτες της Βενεζουέλας.

κρατεί στη χώρα τους. Μάλιστα, ο αριθμός των ακινήτων που πωλήθηκαν σε πολίτες της Βενεζουέλας εκτοξεύθηκε στο 17% το 2016, σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού γραφείου καταγραφής ακινήτων. Ο Αλβάρο Γκονζάλεζ ντε λα Χοζ, διευθυντής του μεσσιτικού γραφείου Petrus Grupo Inmobiliario, δήλωσε στο Bloomberg ότι «όσο χειροτερεύει η κατάσταση στη Βενεζουέλα τόσο περισσότερο αγοράζει η Βενεζουέλα στη Μαδρίτη. Εδώ νιώθουν ασφαλείς, τους αρέσει ο τρόπος και η ποιότητα ζωής, και μιλάνε την ίδια γλώσσα».

Δεδομένου ότι η κεντρική τράπεζα της Βενεζουέλας δεν δημοσιοποιεί πλέον από τον Δεκέμβριο του 2015 στοιχεία για τον πληθωρισμό της χώρας, το ΔΝΤ εκτιμά ότι η χώρα έχει βυθιστεί σε νομισματική κρίση εξαιτίας του υπερπληθωρισμού, με τις τιμές να έχουν αυξηθεί το 2017 πάνω από 1.600%. Επίσης, τα στοιχεία σχετικά με την εγχώρια καταναλώση δεν έχουν αναθεωρηθεί για περισσότερο από έναν χρόνο, με το ΔΝΤ να εκτιμά ότι το 2016 η οικονομία της Βενεζουέλας μειώθηκε κατά 10%.

Fed, Τραμπ και υποχώρηση του κινεζικού νομίσματος

Μια πιο περιοριστική πολιτική από τη Fed, ένας επιθετικός Τραμπ, μια επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας και ο τερματισμός των ελέγχων στις κινήσεις κεφαλαίου μπορεί να προκαλέσουν υποχώρηση του γουάν. Οι οικονομικοί αναλυτές του Bloomberg αναφέρονται σε αυτούς τους παράγοντες:

1. Η πολιτική της Fed

Αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο για το γουάν, σύμφωνα με τον Γκάο Κι, αναλυτή συναλλάγματος στην Scotiabank της Σιγκαπούρης. Ο εν λόγω αναλυτής εκτιμά πως αν η Fed προχωρήσει σε τρεις αυξήσεις των επι-

τοκίων του δολαρίου εντός του 2017, θα περιοριστεί η διαφορά από τα επιτόκια της Κίνας και θα καταστούν λιγότερο ελκυστικά τα περιουσιακά στοιχεία του γουάν.

2. Το χαρτί του Τραμπ

Ο Αμερικανός πρόεδρος έχει υποσχεθεί να επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές κινεζικών προϊόντων και να επιρρίψει επισήμως στην Κίνα την κατηγορία ότι χειραγωγεί το νόμισμά της. Σύμφωνα με τους Τσεν Σενγκντόνγκ και Ζακλίν Ρονγκ της BNP Paribas, ένας εμπορικός πόλεμος θα είναι «πολύ επιζήμιος» για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ασίας, καθώς

θα μειώσει το πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών και θα πλήξει το γουάν, ενώ θα επιβραδύνει τον ρυθμό των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

3. Η επιβράδυνση της οικονομίας

Η κινεζική οικονομία άρχισε καλά φέτος, αλλά τα στοιχεία διαφεύδουν ότι πρόκειται για ανάκαμψη, κι αυτό μπορεί να αποδυναμώσει το γουάν. Σύμφωνα με τη Σου Τρινχ, αναλύτρια συναλλάγματος στην RBC Capital Markets του Χονγκ Κονγκ, η Κίνα θα αναγκαστεί να υποτιμήσει το γουάν και να βασιστεί σε περαιτέρω δανεισμό για να διατηρήσει τον στόχο της για την ανάπτυξη του 2017.

4. Ελεγχος κινήσεων κεφαλαίου

Μολονότι ανέκοψαν τις εκροές συναλλάγματος και περιφρούρησαν τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, οι έλεγχοι στις κινήσεις κεφαλαίου ενδέχεται να αρθούν το δεύτερο εξάμηνο του έτους, καθώς το Πεκίνο προσπαθεί να προβάλει το νέο καθεστώς του γουάν ως διεθνώς νομιμοποιημένο. Σύμφωνα με τον Κεν Τσεούνγκ, αναλυτή συναλλάγματος της Mizuho Bank, θα επαναληφθούν έτσι οι εκροές κεφαλαίων που το 2016 οδήγησαν το γουάν στη μεγαλύτερη υποχώρηση των τελευταίων 20 χρόνων.

Η Κίνα θα αναγκαστεί να υποτιμήσει το γουάν και να βασιστεί σε περαιτέρω δανεισμό, για να διατηρήσει τον στόχο της για ανάπτυξη το 2017.

Ενδιαφέρον από Ασία για επενδύσεις στα επαγγελματικά του Λονδίνου

Το επενδυτικό ενδιαφέρον από την περιοχή της Ασίας σπεύδουν να αξιοποιήσουν οι κάτοχοι επαγγελματικών ακινήτων στο Λονδίνο. Σύμφωνα με τους αναλυτές, η διατήρηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος από τις ασιατικές χώρες, παρά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος για την έξοδο της Μεγ. Βρετανίας από την Ε.Ε., σε συνδυασμό με τη διατήρηση των τιμών των ακινήτων σε υψηλό επίπεδο, ωθεί αρκετούς ιδιοκτήτες στο να ρευστοποιήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία. Υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια του 2016, οι επενδυτές από την Ασία επένδυσαν συνολικά κεφάλαια 2,9 δισ. στερλινών (3,38 δισ. ευρώ) για την απόκτηση γραφείων στο κέντρο του Λονδίνου.

Μεταξύ των ομίλων που κινούνται για την πώληση των ακινήτων τους, περιλαμβάνονται ο αμερικανικός όμιλος της Blackstone και το τμήμα ακινήτων του γαλλικού ασφαλιστικού ομίλου Axa, που διαθέτουν κτίρια των οποίων η αξία έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Δείγμα της διάθεσης των ιδιοκτητών να πω-

Το 2016, οι επενδυτές από την Ασία τοποθέτησαν 3,38 δισ. για την απόκτηση γραφείων στο κέ-ντρο της πρωτεύουσας της Γηραιάς Αλβιώνος.

λήσουν τα ακινήτά τους, είναι ότι μόνο κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα ξεκίνησε η διαδικασία πώλησης ακινήτων αξίας μεγαλύτερης των 2 δισ. στερλινών (2,32 δισ. ευρώ).

Σύμφωνα με στελέχη της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Savills, το

αγοραστικό ενδιαφέρον, ιδίως για τα πλέον ποιητικά ακίνητα, παραμένει ισχυρό, καθώς οι επενδυτές εστιάζουν στο εισόδημα που προσφέρουν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Στον αντίποδα, χαμηλότερο είναι το επενδυτικό ενδιαφέρον για μη ολοκληρωμένα ακίνητα, τα οποία πρέπει να κατασκευάσουν και στη συνέχεια να μισθώσουν, καθώς το ρίσκο είναι σαφώς μεγαλύτερο.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να σημειωθεί ότι το 2016 αποτέλεσε το χειρότερο έτος της τελευταίας πενταετίας από πλευράς επενδυτικής δραστηριότητας, καθώς οι ιδιοκτήτες ήταν διστακτικοί στο να διαθέσουν τα ακίνητά τους προς πώληση, εν μέσω των ανησυχιών που υπήρξαν αναφορικά με μια πιθανή κάμψη των αξιών, ως αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Πλέον, αυτές οι ανησυχίες μοιάζουν να έχουν υποχωρήσει, ιδίως από τη στιγμή που στην αγορά καταγράφονται πράξεις-ρεκόρ, όπως εκείνη της απόκτηση του κτιρίου Cheesegrater αντί συνολικού ποσού 1,15 δισ. στερλινών (1,33 δισ. ευρώ), το οποίο αποτέλεσε τη μεγαλύτερη σε αξία συναλλαγή με βάση το κόστος ανά τ.μ. επιφάνειας. Αγοραστής του ακινήτου ήταν η εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων CC Land Holdings, η οποία εδρεύει στο Χονγκ Κονγκ.

Οι ξένοι άρχισαν να αγοράζουν και πάλι κατοικίες στην Ελλάδα

Στα 250 εκατ. οι αγορές που πραγματοποίησαν το 2016, αυξημένες κατά 34,5% έναντι του 2015

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στο επίπεδο του 2014 επέστρεψαν οι αγορές κατοικιών από ξένους κατά τη διάρκεια του 2016, κυρίως λόγω της σημαντικής ανάκαμψης των συναλλαγών κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών του έτους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), η αξία των κατοικιών που πωλήθηκαν σε ξένους επενδυτές αυξήθηκε κατά 34,5% και ανήλθε σε 250 εκατ. ευρώ, έναντι 186 εκατ. ευρώ το 2015. Το 2014, οι εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση κατοικιών στην Ελλάδα είχαν διαμορφωθεί επίσης σε 250 εκατ. ευρώ, έναντι 168 εκατ. ευρώ το 2013 και 113 εκατ. ευρώ το 2012.

Μάλιστα, σύμφωνα με φορείς της αγοράς ακινήτων, το πραγματικό ποσό που δαπανήθηκε είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό που καταγράφει η ΤτΕ. Αιτία είναι το γεγονός ότι ο μεγαλύτερος όγκων των αγορών κατοικιών από ξένους, πραγματοποιείται εκτός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Όπως αναφέρουν μεσίτες που συνεργάζονται κατεξοχήν με

Εκτιμάται ότι η πραγματική αξία των αγορών είναι υψηλότερη, καθώς είναι πολλές οι πράξεις που έγιναν εκτός τραπεζικού συστήματος.

ξένους αγοραστές, η πλειονότητα των Ελλήνων πωλητών ζητεί η κατάθεση των χρημάτων μιας συμφωνηθείσας αγοραπωλησίας να γίνει σε λογαριασμό που διατηρούν στο εξωτερικό. Μάλιστα, είναι διατεθειμένοι ακόμα και να μεταβούν οι ίδιοι στο εξωτερικό με τα συμβόλαια ανά χείρας, προκειμένου να ανοίξουν λογαριασμό.

Σημειωτέον ότι πρόκειται για καθ' όλα νόμιμες συναλλαγές που φορολογούνται στην Ελλάδα, πλην όμως τα έσοδα από την αγοραπωλησία παραμένουν στο εξωτερικό.

Η ανάκαμψη των συναλλαγών από το εξωτερικό οφείλεται σε μία σειρά παραγόντων, αρχής γενομένης από το ότι το έτος που προηγήθηκε (2015) χαρακτηρίστηκε από σημαντική πτώση του αγοραστικού ενδιαφέροντος, ως αποτέλεσμα της επιβολής των κεφαλαιακών

ελέγχων στις αρχές Ιουλίου, δηλαδή στο απόγειο της τουριστικής περιόδου, γεγονός που επηρέασε αρνητικά τη ζήτηση λόγω της αβεβαιότητας που επικράτησε, τουλάχιστον έως ότου προσαρμοστεί η αγορά στα νέα δεδομένα.

Παράλληλα, το 2016, οι αγορές από το εξωτερικό ευνοήθηκαν και από τη βελτίωση του προγράμματος «Χρυσή Βίζα» για τη χορήγηση άδειας παραμονής, σε όσους πολίτες από χώρες εκτός Ε.Ε. επενδύσουν πάνω από 250.000 ευρώ για την απόκτηση ακινήτων στην Ελλάδα. Με βάση τα σχετικά στοιχεία, έως το τέλος του φετινού Ιανουαρίου είχαν χορηγηθεί 1.573 άδειες σε επενδυτές ακινήτων, με μεγάλη άνοδο από την τουρκική αγορά, καθώς μετά την απόπειρα πραξικοπήματος στη γειτονική χώρα, έχουν πολλαπλασιαστεί οι αγορές ακινήτων από Τούρκους πολίτες, τόσο

στην Αθήνα όσο και σε δημοφιλείς παραθεριστικούς προορισμούς.

Ενας από τους λόγους της ανάκαμψης του 2016 είναι και το γεγονός ότι πλέον, οι εξοχικές κατοικίες στην Ελλάδα είναι ελκυστικότερες σε σχέση με άλλες χώρες του εξωτερικού, που συνιστούν παραδοσιακούς προορισμούς αγοραστών από τη Βόρεια Ευρώπη.

Σύμφωνα με στοιχεία της Global Property Guide, η μέση τιμή πώλησης μιας υψηλών προδιαγραφών εξοχικής κατοικίας επιφάνειας 120 τ.μ. στην Ελλάδα στοιχίζει περί τα 2.700 ευρώ/τ.μ., κατατάσσοντας τη χώρα σε έναν από τους πλέον ελκυστικούς προορισμούς στη Μεσόγειο, καθώς στην Ιταλία το κόστος απόκτησης ενός ακινήτου ανάλογων προδιαγραφών είναι σχεδόν υπερδιπλάσιο και ανέρχεται σε 5.800 ευρώ/τ.μ. Αντίστοιχα, στην Ισπανία το κόστος αγ-

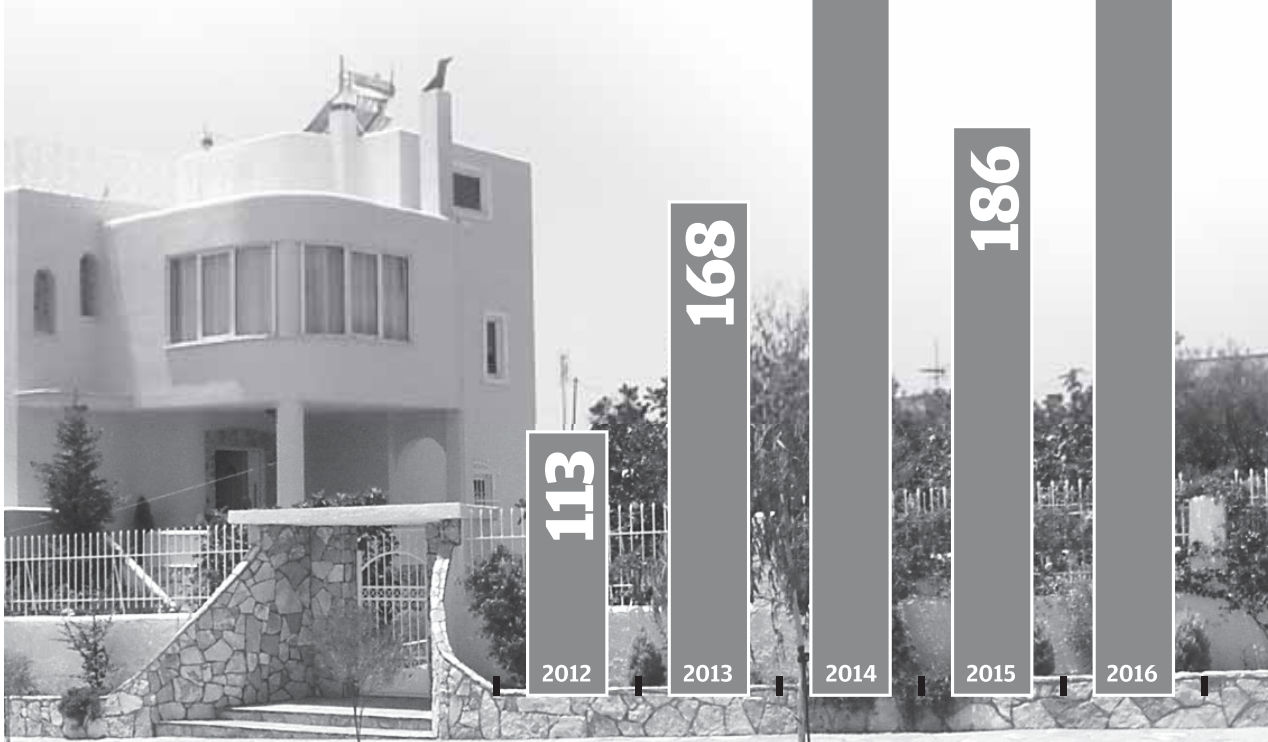
γίζει τις 4.400 ευρώ/τ.μ. και στη γειτονική Τουρκία τις 3.000 ευρώ/τ.μ. Αντιθέτως, φθηνότερα πωλούνται τα εξοχικά στην Πορτογαλία (2.500 ευρώ/τ.μ.), την Κύπρο (1.500 ευρώ/τ.μ.) και βαλκανικές χώρες, όπως η Ρουμανία (1.600 ευρώ/τ.μ.) και η Βουλγαρία (1.250 ευρώ/τ.μ.).

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι αν η διαπραγμάτευση για την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του ελληνικού προγράμματος δεν έχει σύντομα αίσιο τέλος, ελλοχεύει ο κίνδυνος νέου «πισωγυρίσματος» στην αγορά εξοχικών κατοικιών, λόγω της εκ νέου επιδείνωσης του οικονομικού κλίματος και αύξησης της ανασφάλειας. Ήδη, το τρέχον έτος έχει χαρακτηριστεί από σχετική στασιμότητα, τουλάχιστον κατά τους πρώτους μήνες του, στοιχείο που επί του παρόντος δεν επιπράζει αρνητικά την αγορά.

Επενδύσεις ξένων για κατοικίες στην Ελλάδα

Αυξημένη η ζήτηση για την αγορά κατοικιών στην Ελλάδα από ξένους, καθώς η άνοδος του τουρισμού και η πτώση των τιμών 40% κατά μέσον όρο τα τελευταία χρόνια, λειτουργούν ως πόλο έλξης.

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

«Η Λάρνακα των φιλόδοξων»

Μέχρι το 1994 η επαφή μου με τη Λάρνακα ήταν τόση όση και η επισκεψιμότητά μου στο αεροδρόμιο της. Δηλαδή, όσο πατάει η γάτα. Θυμάμαι μάλιστα και καθ' οδόν τα γαϊδουράκια στην Αλυκή που βοηθούσαν στο μάζεμα του αλάτος... που ήταν πασπαλισμένο με φρέσκο μόλυβδο από τα αεροπλάνα των χαμηλών πτήσεων...

Εντάξει, ήταν και τα 80ς με τους ετήσιους αθλητικούς αγώνες μεταξύ της Αγγλικής Σχολής και της Αμερικανικής Ακαδημίας όπου – αν δεν ρίχναμε καμιά μπουνιά – πεταγόμασταν (μάταια) μια βόλτα στις Φοινικούδες να δούμε καμιά Σκαλιωτού. Οι Φοινικούδες τότε ήταν στην προηγούμενη μορφή τους, δηλαδή κάτι μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, επιζητώντας εναγωνίως την αναγέννησή τους, που ειρήσθω εν παρόδω ήρθε από τον Άγγελο Δημητρίου. Παλαιότερο φωτογραφικό υλικό δείχνει μια «παραλία» (όπως την αποκαλούν οι Λαρνακείς) πολύ γραφική, που πραγματικά δεν θα με χαλούσε καθόλου να τη ζούσα.

Έκτοτε, η επαφή μου με τη Λάρνακα είναι σχεδόν σε καθημερινή

βάση. Είδα τις πρώτες «μεγάλες» επενδύσεις στο λιανεμπόριο να γίνονται στα τέλη της δεκαετίας του 1990, από μεμονωμένες εταιρείες που ασχολούνται στον τομέα. Υπήρχε όμως πληθώρα μικρών καταστημάτων – άλλων επιτυχημένων και άλλων όχι τόσο – που έδιναν αυτή τη γραφικότητα στην οδό Ερμού, στην οδό Ζήνωνος Κιτιέως, στην Καλογερά, στη Γρηγόρη Αυξεντίου, που σου έκανε κέφι να κατέβεις για να καζέψεις τα Σάββατά σου και να απολαύσεις τον καφέ και το ποτό σου στα πολυάριθμα για την πόλη καφέ και μπαράκια, με εκλεκτούς σου φίλους.

Για αρκετό διάστημα άκουγα για την πρόθεση ανάπτυξης ενός Mall στην περιοχή των Λιβαδιών. Η κουβέντα γυρόφερνε για χρόνια τώρα σε πηγαδάκια, χωρίς να υπάρχει κάτι το χειροπιαστό. Ούτε ποιος ήταν ο επενδυτής, ούτε ποια η ακριβής τοποθεσία, ούτε το μέγεθος της ανάπτυξης, ούτε το μίγμα χρήσεων... τίποτα πέραν από αοριστολογίες. Σχετικά πρόσφατα, οι αοριστολογίες μετουσιώθηκαν σε πιο συγκεκριμένες προθέσεις. Κατατέθηκαν σχέδια για ανάπτυξη

του «Sunny Mall» στην περιοχή πίσω από το LIDL στα Λιβάδια. Μια μεγαλειπήςβολη ανάπτυξη που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων 100 καταστήματα με εμβαδόν περίπου 28.000μ².

Σα να μην έφτανε αυτό, είδαν το φως της δημοσιότητας και οι ακόλουθες προτιθέμενες αναπτύξεις: Το «Metropolis Mall», στην περιοχή του ΚΕΝ Λάρνακας έναντι από το νέο ΓΕΣ, για το οποίο υπογράφηκε συμφωνία μίσθωσης γης από τη Μητρόπολη Λάρνακας (Metropolis Larnakas eis άπταιστα gre-eklish...) και το «Zenon Mall» στην περιοχή του κυκλικού κόμβου Καλού Χωριού.

Αφήστε που ακούγεται πως γίνονται σχέψεις να γίνει άλλο ένα Mall εντός του παλιού αεροδρομίου της Λάρνακας... Στο αρχικό περιγραφικό τους προφίλ τα εν λόγω Mall παρουσιάζονται σαν μεγαλειπήςβολα έργα ανάπτυξης που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, θα ελκύσουν αλυσίδες καταστημάτων, θα διαθέτουν κλειστούς και αιθριους χώρους εστίασης, μπαράκια, καφετέριες, θα διαθέτουν χωρητικότητα 1.000 – 1.300 θέσεων

στάθμευσης αυτοκινήτου έκαστον, δεν θα προκαλούν κυκλοφοριακή φόρτιση κ.λπ.

Χωρίς να έχω κάτι εναντίον των ατόμων και των επενδυτικών σχημάτων που βρίσκονται πίσω από την κάθε περίπτωση, ούτε φυσικά και των προθέσεών τους, οφείλω να εκφράσω την έντονη δυσφορία μου με την εξέλιξη αυτή.

Θα γίνω ακόμη μία φορά φορτικός, λέγοντας αυτό που λέω πάντα: στα spreadsheet όλα τα νούμερα κερδίζουν και όλα είναι πολύ ωραία και βιώσιμα. Παρόλο που ένας φίλος χαριτολογώντας μου είπε πρόσφατα πως αυτοί στην εταιρεία του κατάρθαν το αντίθετο! Αλήθεια, αν οποιοσδήποτε από τους τρεις (για να αγνοήσω τον τέταρτο) έρθει και τροφοδοτήσει το μοντέλο του με τα νέα δεδομένα και δη πως η πίτα θα μοιραστεί πλέον στα τρία, η βιωσιμότητά του θα είναι η ίδια; Ας μην μπει καν στον κόπο. Η απάντησι είναι πως όχι.

Η Λάρνακα είναι πολύ μικρή σαν αγορά και σίγουρα πολύ μικρότερη από τη Λευκωσία. Η Λευκωσία με ένα μεγάλο και ένα μικρό Mall κατέστρεψε ολόκληρο το αστικό εμ-

πορικό της κέντρο το οποίο πασχίζει έκτοτε να επανέλθει. Αν και όταν τελειώσει το τρίτο ημιτέλες Mall στη Λακατάμεια, τότε το πρόβλημα θα υπερακοντισθεί και θα επιφέρει ζημιά και στα υφιστάμενα Malls.

Η δημιουργία τέτοιων εμπορικών κέντρων είναι μεγάλη υπόθεση. Πρέπει να λαμβάνει υπόψη πολλές παραμέτρους, όπως:

- Γεωγραφική περιοχή
- Καταναλωτικό κοινό (μόνιμο και πελατειακό)
- Οδικό δίκτυο και τροχαία φόρτιση
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- Μίγμα χρήσεων
- Μακροπρόθεσμη επέκταση πληθυσμού
- Πρόσβαση σε εργατικό δυναμικό
- Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα σύμφωνα με τον ανταγωνισμό
- Αρνητικές επιπτώσεις στο αστικό εμπορικό κέντρο και αλλού

Για να αναφέρω μόνο μερικές. Το ότι ο Κύπριος αρέσκεται στο να σταθμεύει σε υπόγειο χώρο και με κυλιόμενες σκάλες να οδηγείται στο να χαριεντίζεται σε κλιματι-

ζόμενο χώρο, δεν είναι λόγος ανέγερσης εμπορικών κέντρων. Το να καταφέρει επίσης ένας τέτοιος χώρος να είναι 100% επιτυχημένος και να αδειάσει το παραδοσιακό εμπορικό κέντρο της πόλης, επίσης δεν είναι λόγος δημιουργίας ενός τέτοιου κέντρου. Το να λέμε ότι θα δημιουργηθούν εκατοντάδες θέσεις εργασίας είναι ωραίο, όμως στην πράξη τι γίνεται με τις εκατοντάδες θέσεις εργασίας που θα καταργηθούν από κάπου αλλού; Ή τι θα γίνει με τις εκατοντάδες θέσεις εργασίας που επίσης θα καταργηθούν αν δεν πετύχουν τα φιλόδοξα σχέδιά μας;

Γνώμη μου και δωρεάν συμβουλή προς τους ενδιαφερόμενους και φιλόδοξους επενδυτές: αν είστε διατεθειμένοι να επενδύσετε τόσες εκατοντάδες εκατομμύρια, κάντε ένα σχήμα που να συμμετέχετε όλοι και επενδύστε στο αστικό εμπορικό κέντρο της Λάρνακας και στη Μαρίνα. Εκεί τα λεφτά σας θα έχουν πραγματική αξία.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

9.4.17-15.4.17

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΕΚΘΕΣΗ

Νύφες στο Λεβέντειο

Νυφικές ενδυμασίες από τη συλλογή του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος του Ναυπλίου της Ελλάδος συναντούν κυπριακά νυφικά των συλλογών του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας, όπως και πολλών άλλων ιδιωτικών κυπριακών συλλογών, για τη δημιουργία μιας μοναδικής εκθεσιακής και ταυτόχρονα ιστορικής πασαρέλας. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι και τις 24 Απριλίου. Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, Ιπποκράτους 15-17, Λαϊκή Γειτονιά, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22661475 (ext.110).**

ΘΕΑΤΡΟ

Το Φάντασμα της Όπερας στο Θέατρο Ένα

Στο Θέατρο Ένα παρουσιάζεται σε ελεύθερη Διασκευή και μετάφραση Αντρέα Χριστοδουλίδη από την νουβέλα του Gaston Leroux το «Το Φάντασμα της Όπερας». Ένας παραμορφωμένος, ιδιοφυής αλλά και ημιπαράφρονας μουσικός ζει κρυμμένος σε μια υπόγειη σπηλιά κάτω από την Όπερα του Παρισιού. Είναι ερωτευμένος με την νεαρή Κριστίν, μια ανερχόμενη σοπράνο. Όταν, όμως, εκείνη ερωτεύεται έναν αριστοκράτη, το Φάντασμα ξεσπά ζηλόφθονα επάνω της αλλά και στο ίδιο το κοινό και τους καλλιτέχνες της Όπερας. Δολοφονίες, μια απαγωγή και ένα άλυτο μυστήριο ξεδιπλώνονται επί σκηνής. Ένα κυνηγητό για να ανακαλύψουν έναν κατά συρροή δολοφόνο γνωστό ως... το «Φάντασμα τα Όπερας». Διασκευή/ Σκηνοθεσία: Αντρέας Χριστοδουλίδης, μουσική: Σάββας Σάββα, χορογραφίες: Ελπίδα Χαραλάμπους. Παίζουν: Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Μένια Μαθιουδάκη, Σωτήρης Μεσάνας, Μανώλης Μιχαηλίδης, Ιούλιος Τζιάτας, Έφη Χαλαλάμπους Γιώργος Χριστοδούλου. Τακτικές παραστάσεις κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και κάθε Κυριακή στις 6:30 μ.μ. «Θέατρο Ένα», Λεωφόρος Αθηνάς 4, Λευκωσία. **Πληροφορίες 22348203.**

ΘΕΑΤΡΟ

Σκακιστική Νουβέλα του Στέφαν Τοβαίχ

Η θεατρική προσαρμογή της Σκακιστικής Νουβέλας, του τελευταίου αριστουργήματος του Στέφαν Τοβαίχ, παρουσιάζεται από την ομάδα 8x8 στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο για δύο ακόμα παραστάσεις. Στο πλοίο με δρομολόγιο Νέα Υόρκη - Μπουένος Άιρες, θα παιχτεί μια συναρπαστική παρτίδα σκάκι, ανάμεσα στον παγκόσμιο πρωταθλητή Μίρκο Τσέντοβιτς και έναν άγνωστο αντίπαλο. Τον κυνηγημένο από την Ευρώπη του ναζισμού, Δρ.Μπ. Ποιος είναι όμως αυτός ο άγνωστος; Τι κρύβει αυτή η μυστηριώδης σκακιστική μεγαλοφυΐα; Η νουβέλα αφηγείται το απροσδόκητο παρελθόν του δρ Μπ., ο οποίος, κατά τη φυλάκισή του από τους ναζί, αναλώθηκε σε σκακιστικές αναμετρήσεις με τον ίδιο του τον εαυτό. Σκηνοθεσία Γιάννης Καραούλης. Συμμετέχουν οι Αντρέας Μακρής, Βικτώρια Φώτα, Γιάννης Καραούλης και Στέλιος Καλλιστράτης. Τελευταίες παραστάσεις 10 και 11 Απριλίου. Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο, Νέας Έγκωμης 8, Έγκωμη, Λευκωσία. **Πληροφορίες 96984196, egomio@cytanet.com.cy.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Νεαροί Σολίστ Επί Σκηνής

Η Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου στοχεύει στο υψηλότερο δυνατό καλλιτεχνικό επίπεδο μέσω ενός ευρέως φάσματος μουσικών δραστηριοτήτων και σε αυτό το πλαίσιο, η Ορχήστρα συνεργάστηκε με τον Πολιτιστικό Οργανισμό Avantgarde ώστε μέσα από τον διαγωνισμό πιάνο που

διοργανώνει ο Οργανισμός, να προσκληθούν ταλαντούχοι νέοι πιανίστες ως σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου. Το Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 23 του Mozart θα ερμηνεύσει ο Νικόλας Γεωργιάδης. Ο Δαυίδ θα μας μεταφέρει τη φαντασία πάνω σε ουγγρικές δημοτικές μελωδίες του Liszt. Τρίτη, 11 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λεωφόρος Στροβόλου 100, Στρόβολος, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22313010, teatro@strovolos.org.cy.**

ΓΛΩΣΣΟ-ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Διόρθωση ή όχι των γλωσσικών «λαθών» από τους παιδαγωγούς;

Μία σημαντική διαφορά ανάμεσα στις επιπτώσεις της γλωσσολογίας και της παιδαγωγικής είναι ότι η πρώτη διέπεται από περιγραφικό χαρακτήρα, ενώ η δεύτερη από ρυθμιστικό. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση του γλωσσικού «λάθους», οι γλωσσολόγοι καλούνται να περιγράψουν τη φωνή και τις συνθήκες διενέργειάς του, ενώ οι παιδαγωγοί οφείλουν να το διορθώσουν και υποδείξουν το «σωστό».

Μηχανισμοί πάνω στους οποίους στηρίζεται το γλωσσικό σύστημα, όπως η αναλογία, η παρετυμολογία και η ενίσχυση, υποκινούν τη διενέργεια «λαθών». Για παράδειγμα, η αναλογία δημιουργεί τη λέξη φεύγα, με την κατάληξη –α να εκλαμβάνεται ως ανάλογη με αυτήν στη λέξη τράβα. Ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί ότι διαχρονικά οι γλωσσικές αλλαγές προέρχονται από τα «λάθη», τα οποία στην ουσία εξελίσσουν τη γλώσσα. Πολλοί τύποι ξεκίνησαν ως γλωσσικά «λάθη», στη συνέχεια συνυπήρξαν μαζί με άλλους τύπους και σε τελική φάση κατάφεραν να υπερισχύσουν και να ενταχθούν στη νόρμα (π.χ. νοικοκύρης αντί οικοκύρης). Η συνύπαρξη ενός τύπου με έναν άλλον ή η επικράτηση ενός τύπου δεν αποτελεί ένα τυχαίο γεγονός αλλά μπορεί να οφείλεται σε πολιτισμικο-ιστορικούς, κοινωνικούς, ψυχολογικούς ή άλλους παράγοντες.

Το ερώτημα που γεννιέται είναι ποια στάση οφείλουν να τηρήσουν οι εκπαιδευτικοί απέναντι στο «λάθος» από τη στιγμή μάλιστα που, όπως είδαμε πιο πάνω, τα «λάθη» αποτελούν θεμιτό και δημιουργικό κομμάτι της γλωσσικής προόδου. Σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι ο καθένας μπορεί να χρησιμοποιεί όποιον τύπο θέλει αξιολογώντας τα πάντα ως «σωστά». Οι παιδαγωγοί θα πρέπει να διορθώσουν μεμονωμένα «λάθη» (μη γενικευμένες παρεκκλίσεις που τη δεδομένη στιγμή δεν «νομιμοποιούνται» από το γλωσσικό σύστημα) που αφορούν σε ανεπαρκή γνώση της γλώσσας (π.χ. θανατικός αντί φανατικός) προσπαθώντας μάλιστα να εξηγήσουν τι είναι αυτό που έκανε τους μανθάνοντες να χρησιμοποιήσουν έναν «λανθασμένο» τύπο. Από την άλλη, διαφορετική προσέγγιση θα πρέπει να εφαρμοστεί για τους διπλούς τύπους που συνυπάρχουν στη γλώσσα. Παραδείγματος χάριν, για το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο ενεστώτα ενεργητικής φωνής ουσιαστικών συναντούμε τύπους με κατάληξη –ουν αλλά και –ουνε (π.χ. κάνουν – κάνουνε). Στην ουσία, η συνυπαρξη των δύο αυτών τύπων διαφέγγει μια επερχόμενη γλωσσική αλλαγή. Η ύπαρξη του δεύτερου τύπου πηγάει από τον μηχανισμό της αναλογίας (ανάλογα του κάνουμε, κάνουνε) που ταιριάζει σε μία περισσότερο εξορρολογιστική προσέγγιση της γλώσσας. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο παιδαγωγός δεν θα πρέπει να προβεί αστήρικτα σε παραγκωνισμό του ενός τύπου αλλά σε μία υπόδειξη τύπου βάσει αντικειμενικών κριτηρίων π.χ. ποσότητας χρήσης ή υφολογικού πλαισίου. Έτσι, μπορεί να υποδείξει ότι ο τύπος κάνουν βρίσκεται αναλογικά σε μεγαλύτερη ποσότητα χρήσης στον γραπτό λόγο έναντι του τύπου κάνουνε ο οποίος μάλιστα ταιριάζει πιο πολύ σε ανεπίσημο ύφος. Την παραπάνω παιδαγωγική προσπάθεια μπορούν να ενισχύσουν οι περιγραφικές γραμματικές οι οποίες υποδεικνύουν όλους τους δυνατούς τύπους των λέξεων. Τα εγχειρίδια αυτά δίνουν μια ολοκληρωμένη – και όχι μονόπλευρη – εικόνα του γλωσσικού συστήματος εφόσον προτάσσεται μια ενδεικτική ποσότητα χρήσης των τύπων μαζί με το υφολογικό τους συγκεκριμένο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παιδαγωγοί θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τις γλωσσικές αλλαγές οι οποίες είναι ραγδαίες και, εύλογα, δεν αντικατοπτρίζονται στα γλωσσικά εγχειρίδια τη στιγμή που συμβαίνουν.

Συμπερασματικά, η διόρθωση του «λάθους» αποτελεί αδήριτη ανάγκη για τον παιδαγωγό για να μπορέσει να επιτευχθεί μία διδακτική συνοχή. Ωστόσο, η πίεση που ασκούν οι γλωσσικοί μηχανισμοί είναι τόσο μεγάλη που η παιδαγωγική παρέμβαση δεν είναι ικανή να ανακατίσει τη γλωσσική εξέλιξη. Με άλλα λόγια, ένας γλωσσικός τύπος μπορεί να επικρατήσει ενός άλλου ακόμα και αν ο άλλος τύπος υποδεικνύεται για χρήση όντας μέρος της νόρμας. Γι' αυτό άλλωστε, τα «λάθη» που ανάγονται σε κάποιον από τους μηχανισμούς της γλώσσας θεωρούνται ως δύναμι γλωσσικές εξελίξεις παρά ως γλωσσικά ολισθήματα.

Ο Γιώργος Γεωργίου είναι Υποψήφιος, Διδάκτορας Τμήματος Επιστημών Αγωγής (ειδ. Εκπαίδευση/Γλωσσολογία), Πανεπιστήμιο Κύπρου. georgiou.georgos@ucy.ac.cy
Facebook: Γλωσσο-Συναντήσεις

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Akamas Project – Αφιέρωμα στον ποιητή Τεύκρο Ανθία

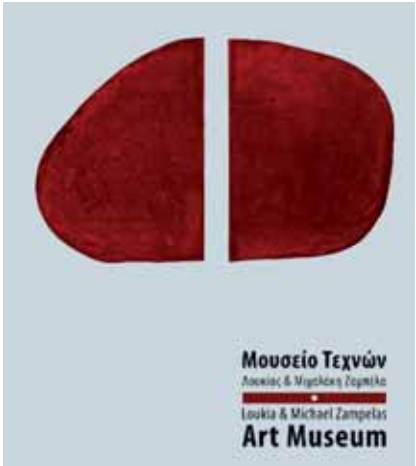
και θα καταλήξει στο ερειπωμένο σπίτι όπου έζησε ο ποιητής. Τετάρτη 12 Απριλίου, ώρα 6:00 μ.μ. Δημοτικό Σχολείο Αντρολίκου. Σε συνεργασία με τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Πάφου και το κοινοτικό Συμβούλιο Αντρολίκου. **Είσοδος ελεύθερη.**

Η ποιητική δράση αφιέρωμα στον Τεύκρο Ανθία υλοποιείται με τη συμμετοχή Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων ποιητών και καλλιτεχνών στην κοινότητα Αντρολίκου, τόπο εξορίας του ποιητή από τους Άγγλους, κατά τα έτη 1932-33. Θα γίνει παρουσίαση-ανάλυση του έργου του ποιητή Τεύκρου Ανθία από τον καθηγητή Ανδρέα Σοφοκλέους και την κόρη του ποιητή καθηγήτρια Φλόγα Ανθία. Η δράση θα εξελιχθεί σε μια διαδραστική performance με τίτλο: «We are calling you» η οποία θα ξεκινήσει από το σχολείο της κοινότητας

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Maniera Cypria: Τρόδος, Φύση και Άνθρωποι

Στην Ομαδική Έκθεση Λιθογραφίας που διοργανώνεται στο Μουσείο Τεχνών Μιχαλάκη και Λουκίας Ζαμπέλα παρουσιάζονται έργα των Κατερίνας Ατταλίδου, Αλέξη Βαγιανού, Γιώτα Ιωαννίδου, Λευτέρη Ολύμπιου, Αριστοτέλη Δημητρίου, Κώστα Οικονόμου, Χάρη Πασπαλή, Ρήνου Στεφανή, Μπόριςλαβ Γκεοργκίεφ, Τατιάνας Φεραχιάν, Μίριαμ Μακ Κόννον Παπαγεωργίου και Νίτσας Χατζηγεωργίου. Αντλώντας από μια τεράστια δεξαμενή στοιχείων, οι καλλιτέχνες αναδιπλώνουν μια αντιπροσωπευτική μαρτυρία των υφολογικών προσεγγίσεων και των εννοιολογικών αναζητήσεων, που συνιστούν τη σύγχρονη «Maniera Cypria» στον χώρο της ζωγραφικής. Μουσείο Τεχνών Λουκίας & Μιχαλάκη Ζαμπέλα, Λεωφόρος Αρχ. Μακαρίου Γ΄ 27 (Πεντάδρομος), Καϊμακλί, Λευκωσία. Διάρκεια έκθεσης έως 22 Απριλίου. Ελεύθερη είσοδος. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22456098.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

| Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Φρίκη, μόνο φρίκη

«**Από το 1916** με είχε κυριεύσει ο φόβος των αερίων: κάθε ασυνήθιστη μυρωδιά, ακόμη και μια ξαφνική δυνατή μυρωδιά λουλουδιών από τον κήπο αρκούσε για να αρχίσω να τρέμω. Και δεν μπορούσα πλέον να αντιμετωπίσω τον ήχο του βομβαρδισμού. Αρκούσε ο κρότος μιας εξάτμισης αυτοκινήτου για να πέσω μπρούμυτα ή να το βάλω στα πόδια αναζητώντας καταφύγιο», γράφει στην αυτοβιογραφία του «Αποκαίρευσμός σε όλα αυτά» ο Άγγλος ποιητής Ρόμπερτ Γκρέιβς. Βίωσε τη φρίκη των αερίων στα 21 του, το 1916, πριν από εκατό ένα χρόνια, πριν από εκατό ένα ολόκληρα χρόνια και τον ακολουθούσε η φρίκη μέχρι τα 90 χρόνια του. Υποτίθεται ότι η ανθρωπότητα από τον φονικό μεγάλο πόλεμο και μετά έκανε βήματα μπροστά. Καταφέραμε να πάμε στο δίστασμα, να τιθα-σεύσουμε τα στοιχεία της φύσης, μπορέσαμε να δούμε με κάθε λεπτομέρεια τα μικροκύτταρα του εγκέφαλου μας, να κάνουμε ό, τι δεν καταφέραμε σε χίλια χρόνια ιστορικής πορείας. Δεν μάθαμε όμως την αξία της ανθρώπινης ζωής, ή καλύτερα πειστήκαμε, οι περισσότεροι, ότι κάποιες ζωές αξίζουν περισσότερη από κάποιες άλλες. Θυμηθείτε τι έγινε στο μακελειό στο Μπατακλάν, όταν παράφρονες εξτρεμιστές του

«*Τι ήταν, λοιπόν, ο πόλεμος; Δεν ήταν φαγωμάρα για σμιαίες, / ήτανε μόνονση κοινόχρηστο ουρανού/ που βάραινε απειλητικά πάνω στη γη/ ακόμα και μέσα στη γλύκα του Μαγιού».*

Ρόμπερτ Γκρέιβς

ISIS σκόρπισαν τον θάνατο! Πόσο σοκαριστήκαμε όταν άλλος τρελός εισέβαλε στην προμενάδα της Νίκαιας, όταν κάποιοι σχιζοφρενείς επιτέθηκαν στο αεροδρόμιο των Βρυξελλών, όταν σκοτώθηκαν άνθρωποι στο Λονδίνο, στη Βοστώνη, ή αλλού... Αξίζουν αναμφίβολα οι ζωές αυτές. Ουαί δε υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί, ότι κατεσθ έτε τας οικ ασ των χρωών και προφ σει μακρά προσευχ μενοι! Στο μετρό της Μόσχας σκοτώθηκαν τόσοι άνθρωποι, αλλά φευ! πού είναι οι συναυλίες, οι παηρές καταδίκες του γεγονότος; Αυτές οι ζωές είναι χαμηλότερης αξίας. Ουαί υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί, ότι περι γετε την θ λασσαν και την ξήραν ποιήσαι ένα προσ λυτον, και όταν γ νπται, ποιείτε αυτόν υιόν γε ννης διπλ τερον υμών.

Στην Ελλάδα της μίζερης πραγματικότητας των προσφύγων και των μεταναστών, των κοινωνικών φαρμακείων και παντοπωλείων καθημερινά ανεβαίνουν τον Γολγοθά χιλιάδες άνθρωποι, και έχει απολείψει και η ελπίδα. Έλληνες, ξένοι, πώς να ξεδιαλύνεις ποιου η ζωή αξίζει. Ουαί υμίν, γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί, ότι καθαρίζετε το έξωθεν του ποτηρ ου και την παροψ dos, έσωθεν δε γ μουσιν εξ αρπαγής και αδικίας.

Στην πολύπαθη Συρία την περασμένη εβδομάδα δεκάδες κόσμος και πολλά παιδιά πέθαναν από φονικά χημικά αέρια, άλλοι τόσοι δίνουν μάχη στα υπολειπόμενα νοσοκομεία και η διεθνής κοινότητα συνεχίζει ατάραχη να ρίχνει ευθύνες στον άλλο, στον προαιώνιο άλλο. Οι εν Συρία να συνεχίζουν το αδελφοφάγωμα. Η ανατολή στέλνει μήνυμα απέλπιδο, και η Δύση τής αποκρίνεται ως ντόμπερμαν «Καθίστε καλά, γιατί...». Αυτές οι ζωές δεν αξίζουν, οπωσδήποτε δεν αξίζουν, ούτε συναυλίες, ούτε φωταγωγημένα μνημεία. Μόνο μιν καταστραφεί η Παλμύρα... που και γι' αυτή τη κάνουν; Όφεις, γενν ματα εκιδνών! Πώς γ γπτε από της κρ σεως της γε ννης;

Να σκεφτούμε πόσο αίμα χύνεται μπροστά στα μάτια μας, είδατε, η υπέροχη τε-

χνολογία φέρνει κοντά μας και τον πόνο, το αίμα, τη φρίκη, τη Γέεννα την ίδια, και οι διοικούντες τον κόσμο κονταροκτυπούνται για το ποιος φταίει και ποιος όχι, και εμείς οι διοικούμενοι, κλεισμένοι στο καβούκι μας, στη μίζερη καθημερινότητά μας να σκορπίζουμε like και να αγοράζουμε κουπονάκια τώρα που έρχεται Πάσχα και είναι οι μέρες άγιες. Ακόμα και τις μέρες κατηγοριοποιήσαμε, άλλες είναι άγιες και άλλες απλές, σκέτες! Όμως για εκατομμύρια ανθρώπους οι περισσότερες είναι καταραμένες, είναι μέρες της Γέεννης.

Για τα παιδιά της Συρίας η κόλαση είναι μια πραγματικότητα, και δυστυχώς δεν είναι μόνο η Συρία, είναι σχεδόν ολόκληρη η Αφρική, είναι η υπόλοιπη Ασία, Εγγύς και Μέση, είναι η Αϊτή, που είμαι σίγουρος ότι ακόμη θα τρώνε μπισκότα από λάσπη... είναι, είναι... Όμως οι μέρες είναι άγιες, και έρχονται ακόμα αγιότερες και εμείς σπεύδουμε ταχέως να ικανοποιήσουμε το εγώ μας, διακονώντας τους εμπερίστατους, επειδή οι μέρες είναι άγιες... Όχι, κύριοι, οι μέρες κάθε άλλο παρά άγιες είναι, είναι καταραμένες, μοιάζει σαν να έχει πληρωθεί η προφπτεία και να έχει έλθει εφ ημάς παν αίμα δ καιον εκκεχυμένον επί της γης.

Genius ο Τζέφρι Ρας, όχι όμως ιδιοφυΐα

Ο γνωστός ηθοποιός μιλάει στην «Κ» για την εμπειρία του ως Αϊνστάιν στη σειρά μυθοπλασίας του National Geographic

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

«**Δεν νομίζω** ότι θα παίξω άλλον βιολογίστα. Οχι σύντομα τουλάχιστον», λέει γελώντας ο Τζέφρι Ρας, καθώς τον συναντούμε στο Λονδίνο. Ο γνωστός ηθοποιός, από τους ελάχιστους που έχουν τιμηθεί με τα τρία μεγαλύτερα βραβεία ερμηνείας, Οσκαρ, Έμμι και Τόνι, είναι κεφάτος και δεν το κρύβει. Δύο δεκαετίες μετά τον ρόλο του στον «Σολίστα», όπου υποδύθηκε τον πιανίστα Ντέιβιντ Χέλφγκοτ και αργότερα τον Μαρκήσιο ντε Σαντ, τον Πίτερ Σέλερς, τον λογοθεραπευτή Λάιονελ Λογκ στον «Λόγο του Βασιλιά», ο Τζέφρι Ρας ενσαρκώνει τώρα τον σούπερ σταρ της επιστήμης του 20ού αιώνα και δεξιοτέχνη του βιολιού, τον Αλμπερτ Αϊνστάιν στο «Genius», στην πολυαναμενόμενη πρώτη σειρά

“

Ας χρησιμοποιήσουμε την Ιστορία ως εργαλείο για το μέλλον αντί να κάνουμε πως ανακαλύπτουμε κάθε φορά τον τροχό.

μυθοπλασίας του National Geographic. Η πρόταση στον Τζέφρι Ρας ήρθε μετά το τέλος των γυρισμάτων του για την πέμπτη συνέχεια των «Πειρατών της Καραϊβικής», όπου παίζει τον καπετάνιο Μπαρμπούσα και όπως μας εξηγεί παραλίγο να μη γίνει... Αϊνστάιν. «Δυστυχώς όταν μου πρότειναν τον ρόλο έπρεπε να τον απορρίψω. Ολα έγιναν τόσο γρήγορα. Μένω στη Μελβούρνη και έλειπα για γυρίσματα περίπου 1,5 χρόνο. Επειτα έπρεπε να πάω στο Σίδνεϊ για να παίξω τον Βασιλιά Αηρ και είχα υποσχεθεί στη γυναίκα μου να τη βοηθήσω σε μια τηλεοπτική σειρά που ετοιμάζει. Ήταν λάθος· μην κάνεις τέτοια πράγματα με τη γυναίκα σου. Έτσι είχα δεσμευθεί

Εκτός από την ατημέλητη κόμη, ο Τζέφρι Ρας έπρεπε να προσθέσει μερικά κιλά και να «χάσει» πόντους από το ύψος του για να μοιάζει με τον Αϊνστάιν.

και δεν μπορούσα να ξεκινήσω όταν ήρθε η πρόταση», λέει γελώντας. Η παραγωγή αποφάσισε να ξεκινήσει με τα γυρίσματα του νεαρού Αλμπερτ και έτσι εξασφαλίστηκε η συμμετοχή του Αυστραλού ηθοποιού χαρακτήρων. «Στα 60 μου δεν υπάρχουν και τόσοι πολλοί ρόλοι και ο Αϊνστάιν είναι ένας ονειρικός ρόλος», σημειώνει. Το προηγούμενο βράδυ ο Τζέφρι Ρας καταχειροκροτήθηκε στη δημοσιογραφική πρεμιέρα του πρώτου από τα 10 επεισόδια της σειράς, το οποίο σκανοθέτησε ο επίσης οσκαρικός Ρον Χάουαρντ. Εκεί είδαμε τη μεγάλη μεταμόρφωση του ψηλόλιγνου ηθοποιού στη γνώριμη παχουλιά φιγούρα του Αϊνστάιν με την ατημέλητη κόμη και

γνωρίσαμε κι άλλους βασικούς χαρακτήρες της σειράς, όπως την πρώτη του σύζυγο Μιλέβα Μάριτς και τη δεύτερη γυναίκα του και πρώτη του ξαδέλφη, Ελζα, την οποία υποδύεται η Εμιλι Ουότσον και τον νεαρό Αλμπερτ που παίζει ο ανερχόμενος ηθοποιός Τζόνι Φλιν. «Ξέρουμε λίγα πράγματα για τον νεαρό Αϊνστάιν, για το πώς ήταν ως μαθητής, πριν γίνει σελέμπριτ, καθώς ήταν πολύ διάσημος ως θεωρητικός φυσικός. Ήταν τόσο γνωστός όσο ο Τσάρλι Τσάπλιν. Σκεφτήκαμε ότι υπάρχει μια αβεβαιότητα για εκείνα τα χρόνια γιατί μετά τον ξέρουμε ως έναν ευκατάστατο Βερολινέζο μετά τον γάμο του με την Ελζα. Ηθελε την

άνεση και την ιδιωτικότητα για να αφήνει το μυαλό του να λειτουργεί ελεύθερο. Οπότε προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε αυτές τις λεπτομέρειες», σημειώνει. Επίσης πήραμε μια γεύση από την κατεύθυνση που θα πάρει η σειρά η οποία παρουσιάζει την ανθρώπινη πλευρά του επιστήμονα που άλλαξε τη Φυσική του 20ού αιώνα. Στο «Genius», που βασίζεται στη βιογραφία του Ουόλτερ Αϊζακσον, ο Τζέφρι Ρας σχηματίζει τις εξισώσεις της Θεωρίας της Σχετικότητας αλλά μαθαίνουμε επίσης για τη μεγάλη αδυναμία του επιστήμονα στο ωραίο φύλο, τις εμμονές του, τους εχθρούς του αλλά και τις πρωτοφανείς δυσκολίες που πέρασε για να πάρει αμε-

ρικανική βίζα λόγω των πολιτικών του απόψεων και του Τζ. Εντγκαρ Χούβερ, ενώ παρακολουθούμε παράλληλα την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία και τις πρώτες δολοφονίες Εβραίων από παραστρατιωτικές οργανώσεις.

Ομοιότητες
Το πολιτικό τάμινγκ της σειράς θα μπορούσε να είναι καλύτερο; «Η επικαιρότητα είναι μάλλον συμπτωματική. Εκείνη η περίοδος ήταν η πιο ταραχώδης στην Ιστορία αν σκεφτούμε στην κλίμακα των δύο παγκοσμίων πολέμων και των οπαδών του ολοκληρωτισμού στην Ευρώπη. Υπάρχει μια επικαιρότητα διότι βλέπουμε ενδείξεις ότι σερνόμαστε σε κάτι τέτοιο. Ας πούμε ότι οι δυτικές φιλελεύθερες δημοκρατίες είχαν μια χρυσή περίοδο για μερικές δεκαετίες και όλοι νόμιζαν ότι η ανθρωπότητα θα προοδεύσει. Ακόμη έχουν τις κακές τους πλευρές, μερικές φορές η Δύση είναι αρκετά ιμπεριαλιστική. Αλλά πρέπει να δούμε το ιστορικό πλαίσιο. Το πώς οι εθνικοσοσιαλιστές ανήλθαν στην εξουσία το 1933 από το τίποτα. Και πώς κανείς δεν πίστευε ότι αυτό θα συνέβαινε, όπως κανείς δεν πίστευε το Brexit, ότι ο Τραμπ θα εκλεγεί κ.τ.λ., μπορούμε να βρούμε την πχώ εκείνων των γεγονότων. Αλλά ας χρησιμοποιήσουμε την Ιστορία ως εργαλείο για το μέλλον αντί να κάνουμε πως ανακαλύπτουμε κάθε φορά τον τροχό», τονίζει ο κ. Ρας.

Υπάρχει άραγε κάτι που έχει κοινό με τον Αϊνστάιν; «Μπήκα στον πειρασμό και έκανα ένα από αυτά τα δωρεάν τεστ IQ στο Διαδίκτυο. Δεν θα πλήρωνα για να δω ότι δεν είμαι ιδιοφυΐα. Τα αποτελέσματα με κατέταξαν στην κατηγορία του μέσου μορφωμένου ανθρώπου. Για λίγο είχα τη ματαιοδοξία ότι ίσως να ήμουν έξυπνος όπως ο Στίβεν Χόκινγκ και να μην το ήξερα. Αλλά όσο έκανα το τεστ ένιωσα λίγο ανόητα», καταλήγει γελώντας.

Η σειρά «Genius» κάνει πρεμιέρα στο National Geographic στις 30 Απριλίου.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
παρουσιάζει

Η Ελένη Ξένου

και ο Χριστόφορος Ροδίτης

ταξιδεύουν στην Κύπρο που αγαπάμε.

BUS DIARIES

madtv.com.cy

kathimerini.com.cy

ΣΤΗΡΙΖΕΙ

Ο Παπαδιαμάντης του νεανικού έρωτα

Τρία διηγήματα του σπουδαίου σκιαθίτη συγγραφέα γίνονται παράσταση και μας μιλάει η σκηνοθέτιδα Γιολάντα Χριστοδούλου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**
Φωτογραφίες: **ΑΝΤΡΕΑΣ ΙΕΡΕΙΑΝΗΣ**

«**Εφράνταζεν**» εις το όμμα, έμελπεν εις το ους, εψιθύριζεν εις την ψυχάν φθόγους αρρήτου γοητείας», η θεατρική πράξη είναι πρωτίστως λόγος, όσο δύσκολος κι αν είναι αυτός, όσοι υπηρετούν το θέατρο το γνωρίζουν, και η σκηνοθέτιδα της παράστασης «Άνω βυθός, τρία διηγήματα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη» Γιολάντα Χριστοδούλου που επέλεξε να παρουσιάσει επί σκηνής τρία κείμενα του σπουδαίου λογοτέχνη, τα «Υπό την Βασιλικήν Δρυν», «Το Καμίνι», και το «Όνειρο στο Κύμα» μου λέει ότι όσο δύσκολη κι αν είναι η γλώσσα του συγγραφέα, το συναίσθημα των λόγων του μπορεί εύκολα να γίνει αντιληπτό από τον καθένα.

Γιατί όμως αυτά τα τρία διηγήματα ή μάλλον γιατί Παπαδιαμάντης ρώτησα

“

Ο κόσμος του Παπαδιαμάντη, αλλά και ο δικός μας είναι πολύ αληθινός, με τις χαρές του και τις λύπες του.

την κ. Χριστοδούλου; «Γενικά με εμπνέει η γλώσσα του Παπαδιαμάντη, αλλά και γιατί το έργο του νομίζω ότι μας προσδιορίζει όχι μόνο ως Έλληνες, αλλά και ως ανθρώπους, και ειδικά αυτή τη δύσκολη περίοδο που διανύουμε, νιώθω ότι έχουμε ανάγκη να βρούμε τη χαμένη μας ταυτότητα. Αυτά τα τρία διηγήματα τα επέλεξα γιατί μας μεταφέρουν πίσω στα νεανικά μας χρόνια και ξαναζούμε τη χαμένη μας αθωότητα. Νιώθω ότι τα τρία αυτά κείμενα έχουν ως συνδεδειγμένο κρίκο τον πρώτο παιδικό έρωτα, πώς, ως ενήλικας πια βλέπει, πηγαίνοντας πίσω εκείνο το πρώτο σκίρτημα. Με γοητεύει το πώς πάει πίσω και θυμάται πώς έβλεπε τα πράγματα ως νέος». Η Γιολάντα Χριστοδούλου συμπληρώνει, «τα τρία διηγήματα έχουν κοινή συνισταμένη την αγνότητα της παιδικής ηλικίας, αλλά και τον πρώτο έρωτα, εκείνο τον αγνό έρωτα». Στα επιλεκθέντα διηγήματα ο πρώτος αυτός έρωτας εμφανίζεται πολλαπλώς, τον βλέπει κοιμώμενος κάτω από μία βελανιδιά, με τη μορφή του δέντρου, που είναι μια

Ο **Αλέξανδρος** Παπαδιαμάντης επιστρέφει και υπό ένα άλλο πρίσμα βλέπει το πρώτο σκίρτημα και αφηγήθηκε την αγνή λαχτάρα.

info

Η παράσταση «Άνω Βυθός, τρία διηγήματα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη» σε σκηνοθεσία Γιολάντας Χριστοδούλου, κίνηση Χλόης Μελίδου, μουσική Δημήτρη Σπύρου, εικαστική επιμέλεια του Νίκου Κουρούση και κοστούμια της Βικτώριας Σαρρή. Παίζουν οι ηθοποιοί: Ιωάννα Κορδάτου, Μαρία Φιλίππου, Κωνσταντίνος Σωκράτους.

Παραστάσεις στη Λευκωσία 21, 22, 23 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο, οδός Νέας Έγκωμης 8. Πληροφορίες 99517910.

Μεγάλη γκάμα θεατρικών επιλογών, διεθνείς συνεργασίες και αξιόλογες παραστάσεις

Οι **Φ. Μπέικον** και **Λ. Φρόντι** από την *Alpha Square* και τη *Λεβέντειο Πινακοθήκη*

Η θεατρική διαδρομή της Alpha Square έχει μπει εδώ και καιρό σε μία καλή ρότα, δίνοντας στο θεατρόφιλο κοινό καλά επιλεγμένες παραστάσεις. Οι θεατρικές παραγωγές της Alpha Square που παρουσιάστηκαν πριν από λίγες ημέρες αποδεικνύουν ότι το θεατρικό τοπίο στην Κύπρο ανανεώνεται συνεχώς και επιθυμεί, καταφέροντάς το εν τέλει, να βρίσκεται και σε διάλογο με παραγωγές και παραστάσεις του εξωτερικού.

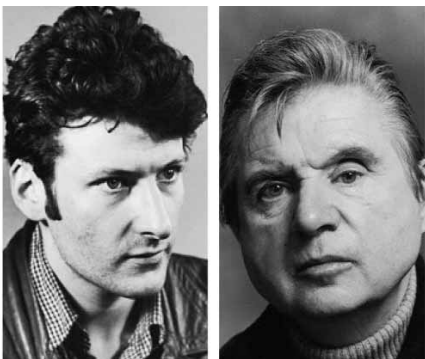
Ο Καραγκιόζης

Η παράσταση «Ο Καραγκιόζης» της Λένας Κίτσοπούλου σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου με τον Ηρόδοτο Μιλτιάδους διακρίθηκε στον Παγκύπριο Διαγωνισμό Μονοδράματος στην Πάφο το 2016 και θα εκπροσωπήσει την Κύπρο στον Διεθνή Διαγωνισμό του Pafos2017 (Διεθνής Διαγωνισμός «Μονόδραμα» - Pafos 2017). Η παράσταση ανεβεί στην Αθήνα, σε συνεργασία με το Σπίτι της Κύπρου, για τρεις παραστάσεις στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης τον Ιούνιο του 2017. Ο «Καραγκιόζης» παρουσιάστηκε ξανά και στη Λευκωσία την προηγούμενη εβδομάδα με πολύ μεγάλη εβδομάδα.

Παραστάσεις: 2, 3 και 4 Ιουνίου 2017, στις 9:00 μ.μ. Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, Αίθουσα Black Box, Πειραιώς 206, Ταύρος, Αθήνα.

Πληροφορίες: www.mcf.gr, και στο τηλέφωνο +30 210 341 8579

25-28 Οκτωβρίου 2017: Διεθνής Διαγωνι-

Το θεατρικό έργο «Bacon\Freud» θα παρουσιαστεί τον Μάιο για πρώτη φορά και το υπογράφει η Ανθή Ζαχαριάδου.

σμός «Μονόδραμα» - Pafos 2017, www.pafos2017.eu

Bacon\Freud

Επόμενη παραγωγή της Alpha Square σε συνεργασία με τη Λεβέντειο Πινακοθήκη είναι το «Bacon\Freud» της Ανθής Ζαχαριάδου, που σκηνοθετούν και ερμηνεύουν οι Βαρνάβας Κυριαζής και Ανδρέας Αραούζος σε σκηνογραφία Έλενας Κατσούρη. Το νέο θεατρικό έργο είναι βασισμένο στην πραγματική σχέση δύο εικαστικών θρύλων, του Φράνσις Μπέικον και του Λούσιαν Φρόντι και θα παρουσιαστεί τον Μάιο για πρώτη φορά.

Πρεμιέρα: 6 Μαΐου 2017, στις 8:30 μ.μ. Αμφιθέατρο «Κων/νος Λεβέντης», Λεβέντειος

Πινακοθήκη, Λευκωσία. Πληροφορίες 22668838 (10:00 - 17:00, εκτός Τρίτης).

Caterina: Last Queen Of Cyprus

Η παράσταση που δημιούργησε η Alpha Square «Caterina: Last Queen Of Cyprus» της Ανθής Ζαχαριάδου (στην αγγλική) σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου, με τη Χριστίνα Μαρούχου πριν από δύο χρόνια στη βεράντα του Κέντρου Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (CVAR) για τη ζωή της βασίλισσας Κατερίνας Κορνάρο θα παρουσιαστεί στην Νέα Υόρκη στις 9 Νοεμβρίου στο Φεστιβάλ United Solo Theatre, έναν καθιερωμένο θεσμός στη Νέα Υόρκη για τον οποίο επιλέγονται έργα από όλο τον κόσμο με έναν/μία ηθοποιό επί σκηνής. Θα δοθούν ακόμη δύο παραστάσεις στη βεράντα του στις 13 και 14 Ιουνίου.

Παραστάσεις: 13 και 14 Ιουνίου 2017, στις 8:00 μ.μ. CVAR, οδός Ερμού, 285, παλιά Λευκωσία.

Πληροφορίες: 70001140 / alpha@alpha-square.com.cy

Κωδικός Κόκκινο

Ο «Κωδικός Κόκκινο» του Aaron Sorkin σε μετάφραση Ανθής Ζαχαριάδου και σε σκηνοθεσία Ανδρέας Αραούζου με 13 Κύπριους ηθοποιούς (Βαρνάβα Κυριαζή, Ανδρέα Τσέλεπο, Χριστίνα Μαρούχου, Ηρόδοτο Μιλτιάδους, Φώτη Αποστολίδη, Θανάση Δρακόπουλο, Αντρέα Φυλακτού, Βα-

κόρη, στο “Υπό την Βασιλικήν Δρυν”, ή που τον βιώνει ως όνειρον, πλάνη, γοητεία στο “Όνειρο στο κύμα”.

Ο τίτλος «Άνω Βυθός», όπως μου είπε η Γιολάντα, ήταν μια ιδέα της ηθοποιού Ιωάννας Κορδάτου, που υιοθετήθηκε απ’ όλους στην παράσταση και προέρχεται από το διήγημα «Το Καμίνι» όπου γράφει Παπαδιαμάντης «τα άστρα, το εν μετά το άλλο, πιπτοντα, φευγαλέα, σβήνουνται εις τον άνω βυθόν των ακαταλήπτων πραγμάτων». «Έχει μια μεταφυσική έννοια η φράση αυτή», μου λέει η Γιολάντα;

Ο ήρωας του Παπαδιαμάντη μοιάζει να κυκλώνεται από τον βυθό, αυτός ο βυθός που σβήνει τα αστέρια, που καθηρεπνίζει τον ουρανό, που είναι γύρω μας, η φύση που ανθεί και οι αλήτες του χωριού που την πληγώνουν, είναι η μαγεία του παπαδιαμαντικού έργου και λόγου.

Ο λόγος γίνεται εικόνα

Η Γιολάντα Χριστοδούλου είναι σίγουρη ότι και συμφωνώ απόλυτα μαζί της ότι ο Παπαδιαμάντης άνετα μπορεί να σε μεταφέρει στον χώρο και στον χρόνο, να σου φτιάξει εικόνες. Ο σκιαθίτης λογοτέχνης μπορεί να σε ταξιδέψει όχι μόνο στα σοκάκια της πατρίδας του και στην Αθήνα αλλά και στις ψυχές

των απλών ανθρώπων. Με αυτό το εργαλείο, με τον μαγικό λόγο του συγγραφέα, η σκηνοθέτιδα καταφέρνει να στήσει την παράστασή της, και ξέρει ότι ο θεατής μπορεί να την ακολουθήσει. Ρώτησα αν τη δυσκόλεψε, ωστόσο, ο σύνθετος λόγος του Παπαδιαμάντη, «Μου αρέσει να δουλεύω πολύ με τον αφηγηματικό λόγο, έχω ανεβάσει πολλά παραμύθια, αλλά και τον ίδιο τον Παπαδιαμάντη τον έχω μελετήσει, δούλεψα πάρα πολύ με αφήγηση και κίνηση. Μέσα από τον αφηγηματικό του λόγο εμείς φτιάξαμε εικόνες και χαρακτήρες, πρέπει κάποιος να δει την παράσταση για να καταλάβει πώς τον προσεγγίζουμε». «Ο παπαδιαμαντικός λόγος παρότι είναι δύσκολος, έχει μια αμεσότητα, δεν ξέρω πώς τα καταφέρνει, πάντως το πετυχαίνει», με χαρά μου λέει ότι το κοινό ακολουθεί την παράσταση, του αρέσει, «έκανα κάτι που ήθελα πολύ, με ενδιέφερε να επικοινωνήσω με το κοινό, και νομίζω ότι τα κατάφερα, το κοινό ανταποκρίθηκε.»

Κλείνοντας τη σύντομη κουβέντα μας η Γιολάντα Χριστοδούλου θέλησε να ευχαριστήσει όλους όσους συνέβαλαν στο ανέβασμα αυτής της δουλειάς, όλους τους συνεργάτες της, αλλά και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας για την οικονομική στήριξη.

Ο «**Καραγκιόζης**» θα παρουσιαστεί τον Ιούνιο στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης στην Αθήνα και θα εκπροσωπήσει την Κύπρο στον Διεθνή Διαγωνισμό «Μονοδράματος» - Pafos 2017.

λεντίνο Κόκκινο, Αντρέα Νικολαΐδη, Κωνσταντίνο Δημητρίου, Τζούλιο Φίλιππο Ντ’ Ερρίκο, Ανδρέα Καρούμπα και Αντρέα Λουκά) θα ανεβεί για μία παράσταση από τον Δήμο Στροβόλου, με ακόμη μία παράσταση στην Πάφο.

Παράσταση στις 26 Σεπτεμβρίου, στις 8:30 μ.μ. Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου.

Venus: Amorous & Savage

Τον Οκτώβριο θα δοθεί η παράσταση σύλληψης και σκηνοθεσίας Ανδρέα Αραούζου «Venus: Amorous & Savage» με την Αλεξία Παρασκευά, τον Ευθύβουλο Θεοχάρους στο πάνω, στη φωνή ο Ηρόδοτος Μιλτιάδους και στην κίνηση ο Βασίλης Χαράλαμπος. Πρόκειται για ένα θεατρικό δράμα ως παράλληλη ενέργεια στο αφιέρωμα της Λεβεντειού Πινακοθήκης στην «παράξενη» θεά Αφροδίτη, με επιλογές κειμένων από Ευριπίδη, William Shakespeare, Μίλαν Κούντερα, Νίκο Καζαντζάκη, Sam Shepard, Arthur Rimbaud, μεταξύ άλλων.

Παραστάσεις: 5, 6 και 7 Οκτωβρίου, στις 8:30 μ.μ. στο Ισόγειο της Λεβεντειού Πινακοθήκης, Λευκωσία.

Πληροφορίες: 2266 8838 (10:00 - 17:00, εκτός Τρίτης).

Οι κονδυλοφόροι του Μαρκήσιου Ντε Σαντ

Η πρώτη παράσταση του 2018 που έχει προγραμματιστεί από την Alpha Square «Οι κονδυλοφόροι του Μαρκήσιου Ντε Σαντ» του Doug Wright σε μετάφραση-σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου με τους Βαρνάβα Κυριαζή, Ανδρέα Τσέλεπο, Άννα Παγκιώζη, Γιώργο Κυριάκου, Αντωνία Χαράλαμπος και Ηρόδοτο Μιλτιάδους. Η παράσταση αφορά τις τελευταίες μέρες του Μαρκήσιου ντε Σαντ στο άσυλο Σαρεντόν στο Παρίσι. Είναι ένα σκοτεινό, προκλητικό και υπαρξιακά κωμικό έργο και είναι αυστηρώς ακατάλληλο για άτομα κάτω των 18.

Πρεμιέρα: 3 Φεβρουαρίου 2018, στις 8:30 μ.μ. Χώρος Προσωρινών Εκθέσεων, Λεβέντειος Πινακοθήκη, Λευκωσία.

Πληροφορίες: 2266 8838 (10:00 - 17:00, εκτός Τρίτης)

Πληροφορίες για όλα τα έργα: www.alphasquare.com.cy και www.facebook.com/alphasquare

«Ένα λάθος μπορεί να γίνει τραγούδι»

Ο Ορφέας Περίδης μιλάει για τα πρώτα χρόνια στη μουσική, τους φίλους, τη ζωή στη Ν. Μάκρη και τα νέα τραγούδια

Της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Οταν ήταν παιδί έπαιρνε το καλαμένιο τιναχτήρι με το οποίο η μητέρα του ξεσκόνιζε τα καλιά και το έκανε μπουζούκι. «Τι θα κάνουμε με αυτόν;» αναρωτιόταν ο πατέρας; Ο Ορφέας Περίδης έγινε ένας από τους μελωδικότερους τροβαδούρους της έντεχνης σκηνής του '90. Πού να το φανταζόταν εκείνα τα χρόνια στην Καλλιθέα όπου μεγάλωσε. Ένα ντροπαλό αγόρι που του άρεσε το τραγούδι, αλλά, όταν του έλεγε η θεία του για τον μακρινό συγγενή της οικογένειας «θα φωνάξω τον Γιώργο Ζαμπέτα να τον γνωρίσεις», ο μικρός Ορφέας κρυβόταν κάτω από

“Δεν με δεσμεύει κανένα συμβόλαιο και καμία προκαταβολή. Τίποτα δεν με υποχρεώνει να κάνω δίσκο γιατί λ.χ. πρέπει να επισπεύσω την αμοιβή μου.

το τραπέζι. Ξεθάρρρευε μόνο στα οικογενειακά γλέντια. Τα θυμάται όλα αυτά και γελάει, ένα βράδυ στο απόμερο εξοχικό της οικογένειας στη Νέα Μάκρη. Μιλάει για την καριέρα του που ξεκίνησε στα 36 του, τους φίλους αλλά και τα καινούργια του τραγούδια. Δεκαπέντε παρακαλώ, σε έναν χορταστικό δίσκο με τίτλο «Paradise» (εκδόσεις Spider music), γεμάτα νοσταλγική διάθεση και αίσθημα σε δικούς του στίχους, του Γιώργου Σιδηρή και του Μάνου Τσιλιμίδη, επίσης του Αλκη Αλκαίου και του Ηλία Κατσούλη, δύο μελοποιημένα ποιήματα του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη και ένα του Τέλλου Αγρα. Συνοδοιπόροι του ο Σωκράτης Μάλαμας και η Λιζέτα Καλημέρη. Μικρές ιστορίες που μιλούν για ανθρώπινες σχέσεις, διαδρομές, την

«Δεν υπάρχει τραγούδι που δεν είναι βιωματικό», λέει ο Ορφέας Περίδης. «Ακόμη κι αν δεν έζησα το γεγονός, μπορώ να αισθανθώ το βίωμά».

πόλη, την εξοχή. «Ο κήπος μου» ένα απ' αυτά, αναφέρεται σε φυτά που φύτεψε στον κήπο του παίρνοντας φιντανία και ρίζες από φίλους. «Βλέποντάς τα, τους θυμάμαι κάθε μέρα». Τον πάπυρο του τον είχε δώσει ο Κωστής Παπαγιώργης, ενώ το καλάμι μπαμπού το έφερε η Βάσω Αλαγιάννη από την Ινδία. «Το τραγούδι αυτό είναι η ζωή μου, οι αναμνήσεις, οι φίλοι μου».

Η γενιά του ζει από τις συναυλίες και τα δικαιώματα των τραγουδιών. Όμως αυτή η εποχή, όσο δύσκολη κι αν είναι για τη δισκογραφία, τον κάνει να αισθάνεται πιο ελεύθερος. «Δεν με δεσμεύει κανένα συμβόλαιο και καμία προκαταβολή. Τίποτα δεν με υποχρεώνει να κάνω δίσκο γιατί λ.χ. πρέπει να επισπεύσω την αμοιβή μου. Από έναν δίσκο

δεν ζεις βέβαια, αλλά από δέκα τα καταφέρνεις. Ο Νίκος Παπάζογλου έκανε συναυλίες επί χρόνια χωρίς να κάνει καινούργιο δίσκο».

Το λάθος είναι σύμμαχος

Δοκιμάζει μουσικά όργανα. Γύρω μας, ένα πιάνο, μια τούμπα, ένα κασόνι (κρουστό των Λατινοαμερικανών). «Η δύναμη του τυχαίου καμιά φορά είναι μεγάλη. Επειδή δεν είσαι τόσο καλός πιανίστας, ένα λάθος μπορεί να σου δώσει μια ωραία εισαγωγή ή κι ένα ωραίο, σωστό τραγούδι. Το λάθος είναι σύμμαχος του δημιουργού, πολύ περισσότερο τα λάθη της ζωής. Πιάνο έκανα μέχρι τα 25 μου, το παράτησα όμως για θεωρητικά και την κλασική κιθάρα και το ξανάπιασα πάλι στα 50. Ελεγα ότι θα χρειαστώ μια δεκαετία για να κάνω

την έκπληξη. Δεν την έκανα ποτέ. Παιζώ πιάνο σε μια ηχογράφηση, αλλά όχι για κονσέρτο». Τα χάλκινα τα αγαπούσε από μικρό παιδί. Είχε ζητήσει μάλιστα από τη μητέρα του να τον γράψει στην μπάντα του Δήμου Καλλιθέας. Αλλά εκείνο το απόγευμα ήταν κλειστή. Οκτώ ετών ήταν τότε, αλλά ακόμη το θυμάται. Δέκα χρόνια αργότερα, στα 18, πήγε στο Ωδείο και στα 30 του πήρε το πτυχίο Αρμονίας και κλασικής κιθάρας. Όταν ξεμπέρδευε μαζί της άρχισε να γράφει τραγούδια.

Στο οικογενειακό εξοχικό ανακαλύπτει τους ήχους των οργάνων χωρίς να ενοχλεί τους γείτονες. «Είναι κάπως μοναχικά, αλλά βολεύει γιατί η συγγραφή και το τραγούδι θέλει λίγη μοναξιά. Είναι παιδεμα να γράφεις». Εκείνος ασχολείται με τις λέξεις, τις παιδεύει, ψάχνει τη μελωδία

που ταιριάζει στην αισθητική τους. «Οταν ξεκινάω από τη μελωδία έχω ήδη την ατμόσφαιρα στο μυαλό μου, όπως μου συνέβη στο “Φεύγω” και “Τα τραγούδια μου τ’ αμερικάνικα”. Για τη “Φωτοβολίδα” χρειάστηκαν τέσσερις μήνες να βρω τους σωστούς στίχους, ενώ στο “Κάτι μου κρύβεις” μόλις 15 λεπτά. Δεν υπάρχει τραγούδι που δεν είναι βιωματικό. Ακόμη κι αν δεν έζησα το γεγονός, μπορώ να αισθανθώ το βίωμά». Ο πρώτος του δίσκος κυκλοφόρησε το 1993. Προηγήθηκαν κάποια τραγούδια που έδωσε στον Νίκο Παπάζογλου το 1989. «Πήγα σε μια συναυλία του στον Λυκαβηττό και του έδωσα μια κασέτα». Ακολούθησαν οι Αγώνες ελληνικού τραγουδιού Κέρκυρας και Καλαμάτας του Μάνου Χατζιδάκι και έπειτα ηχογράφησε το «Αχ ψυχή μου φαντασμένη». Η ζωή του άλλαξε με τη «Φωτοβολίδα», που ακουγόταν παντού, μέρα νύχτα. «Επαθα μεγάλο σοκ τότε. Δεν είναι εύκολο να διαχειριστείς την επιτυχία. Μου δημιούργησε ένα τρομερό άγχος για τον δεύτερο δίσκο. Ευτυχώς είχα φίλους σαν τον Κωστή Παπαγιώργη που τον συμβουλευόμουν. Εκείνη την εποχή θυμάμαι είχε πάθει αγοραφοβία κι εγώ οδηγούσα και τον πήγαινα με το αυτοκίνητο στους φίλους του, τον Ευγένιο Αρανίτσι, τον Στέλιο Ράμφο κ.ά. Αυτή η συντροφιά μου έκανε πολύ καλό».

Τα χρόνια που ακολούθησαν, τραγούδια του είπαν ο Μανώλης Λιδάκης, η Χάρις Αλεξίου, η Μελίνα Κανά, ο Σωκράτης Μάλαμας και η Λιζέτα Καλημέρη, όπως τώρα στον καινούργιο του δίσκο. Με την Καλημέρη μάλιστα ετοιμάζουν καινούργια δουλειά. Τραγούδια του όμως είπαν και τραγουδιστές της άλλης πλευράς. Το «Κάτι μου κρύβεις» ήταν ένα απ' όσα είπε ο Βασίλης Καρράς αλλά και το «Στάγδην βραδέως, ενδοφλεβίως», που θυμίζει Ακη Πάνου. «Μου άρεσε που τα είπε. Με εννιμέρωσε μάλιστα ο ίδιος παρότι θα μπορούσε να μην το κάνει. Από και και πέρα είναι ευθύνη του καθενός πώς λέει τα τραγούδια».

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΤΟ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ
ΤΕΥΧΟΣ

KITCHEN
BY AKIS
PETRETZIKIS

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ
ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΓΟΡΩΝ

αλφameγα

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Η εαρινή πανσέληνος και ο εορτασμός του Πάσχα

Στις 11 Απριλίου, τον ουρανό μας θα στολίσει η πρώτη εαρινή πανσέληνος, η πρώτη δηλαδή πανσέληνος μετά την εαρινή ισημερία. Γι' αυτόν τον λόγο, άλλωστε, όλες οι χριστιανικές Εκκλησίες (περιλαμβανομένης φέτος και της Ορθόδοξου) την επόμενη Κυριακή θα γιορτάσουν το Πάσχα, αφού ακολουθούν τις εντολές της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου που συγκάλεσε ο Μέγας Κωνσταντίνος το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βιθυνίας. Η Σύνοδος εκείνη θέσπισε τα του προσδιορισμού της εορτής του Πάσχα με μια εγκύκλιο επιστολή του Μεγάλου Κωνσταντίνου όπου εκτίθεται ο γνωστός από τότε ως «Όρος της Νικαίας». Σύμφωνα μ' αυτόν: «Το Πάσχα θα πρέπει να εορτάζεται την Κυριακή μετά την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης και αν η πανσέληνος συμβεί Κυριακή τότε να εορτάζεται την επομένη Κυριακή (για να μην συμπέσει με τον εορτασμό του εβραϊκού Πάσχα)». Ο εορτασμός του Πάσχα, δηλαδή, συνδέθηκε άμεσα με την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης. Όπως, άλλωστε, αναφέρει και στη διδακτορική του διατριβή ο μακαριστός αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, «... αξιοσημείωτον τυγχάνει το γεγονός ότι η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος, θελήσασα να ορίση την ημέραν εορτασμού του Πάσχα, δεν ώρισε μίνας και ημέρας του Ιουλιανού Ημερολογίου, αλλ' έθετο ως σταθεράν βάσιν του υπολογισμού την εαρινήν ισημερίαν, δηλ. ώρισε τα κατά τον εορτασμόν ουκί ημερομηνιακώς, αλλ' αστρονομικώς, και τούτο διότι το κανονικώς ενδιαφέρον δεν είναι η ημερομηνία, αλλ' η ισημερία».

Με βάση, δηλαδή, τον Ορο της Νικαίας, ο προσδιορισμός του χριστιανικού Πάσχα είναι ένα καθαρά αστρονομικό-μαθηματικό πρόβλημα. Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος μάλιστα, λόγω της ακμής της αστρονομίας και των μαθηματικών στην Αλεξάνδρεια, ανέθεσε στον εκάστοτε πατριάρχη Αλεξάνδρειας με ειδικές «πασχάλιες επιστολές» να γνωστοποιεί κάθε χρόνο στις άλλες Εκκλησίες την ημερομηνία του

Ο προσδιορισμός της εορτής του Πάσχα με την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης έμεινε γνωστός ως «Όρος της Νικαίας».

Πάσχα, αφού πρώτα υπολογιστεί με τη βοήθεια των αστρονόμων της Αλεξάνδρειας η ημερομηνία της πρώτης εαρινής πανσέληνου. Για να βρούμε επομένως την ημερομηνία της εορτής του Πάσχα ενός τυχόντος έτους, αρκεί να γνωρίζουμε ποια είναι η ημερομηνία της πρώτης εαρινής πανσέληνου και στη συνέχεια να βρούμε την πρώτη Κυριακή που ακολουθεί μετά την πανσέληνο αυτή. Με άλλα λόγια, η διαφορά του εορτασμού του Πάσχα που συνήθως υπάρχει μεταξύ Ορθοδόξων και Δυτικών δεν αφορά κάποια δογματικά θέματα της χριστιανικής θρησκείας.

Δυστυχώς, η Ορθόδοξος Εκκλησία, παρόλο που ακολουθεί στις δραστηριότητές της το Γρηγοριανό Ημερολόγιο για τις ακίνητες εορτές, δεν πράττει το ίδιο για τον υπολογισμό του εορτασμού του Πάσχα, αφού με ομόφωνη απόφασή της η Εκκλη-

σία της Ελλάδος, «λαμβάνουσα μεν υπ' όψιν την εκ της διαφοράς του εκκλησιαστικού ημερολογίου προς το επικρατήσαν ήδη πολιτικόν ημερολόγιον προερχομένην σύγκυσιν παρά τω λαώ και την εκ ταύτης θρησκευτικήν βλάβην αυτού, ανταποκρινόμενην επιθυμίαν, αποφασίζει όπως αφομοίωση το εκκλησιαστικό ημερολόγιον προς το πολιτικόν...». Έτσι από τις 23 Μαρτίου 1924 το εκκλησιαστικό ημερολόγιο συνταυτίστηκε με το πολιτικό, χωρίς όμως τη μετακίνηση του Πασχαλίου, που ακολουθεί και υπολογίζεται, ακόμη και σήμερα, με βάση το Ιουλιανό ή Παλαιό Ημερολόγιο.

Η διαφορά δε αυτή δεν βασίζεται μόνο στο λάθος του Ιουλιανού Ημερολογίου αλλά και στον επίσης ελλιπή μετωνικό κύκλο (του 5ου αιώνα π.Χ.), με τον οποίο

η Ορθόδοξος Εκκλησία εξακολουθεί να υπολογίζει τις ημερομηνίες των εαρινών πανσελήνων. Γιατί, σύμφωνα με τον σεληνιακό κύκλο του Μέτωνα, 19 ιουλιανά έτη είναι περίπου ίσα με 235 σεληνιακούς συνοδικούς μήνες. Υποτίθεται δηλαδή ότι μετά παρέλευση 19 ετών οι ημερομηνίες των πανσελήνων επαναλαμβάνονται. Αυτό όμως δεν είναι τελείως ακριβές. Γιατί ανάμεσα στους 235 συνοδικούς μήνες και τα 19 τροπικά έτη υπάρχει μια διαφορά 0,086399 της ημέρας ή 2 ώρες, 4 λεπτά και 24,8736 δευτερόλεπτα σε κάθε 19ετή κύκλο. Με την πάροδο όμως των ετών τα λάθη αυτά έχουν συσσωρευτεί. Έτσι στις 13 ημέρες της λανθασμένης ιουλιανής εαρινής ισημερίας προστίθεται και το λάθος του 19ετούς μετωνικού κύκλου, το οποίο ανέρχεται σήμερα σε 5 περίπου ημέρες.

Κι έτσι η Ελληνική Ορθόδοξος Εκκλησία, παρόλο που όπως είπαμε έχει αποδεχθεί από το 1924 το νέο Γρηγοριανό Ημερολόγιο για τις ακίνητες εορτές, εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να χρησιμοποιεί το Ιουλιανό Ημερολόγιο αλλά και τον κύκλο του Μέτωνα για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας του Πάσχα. Έτσι πολλές φορές, αντί να γιορτάζουμε το Πάσχα την πρώτη Κυριακή μετά την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης, εμείς το γιορτάζουμε μετά τη δεύτερη εαρινή πανσέληνο. Μερικές φορές μάλιστα το γιορτάζουμε τη δεύτερη Κυριακή της δεύτερης πανσέληνου της άνοιξης, αντί της πρώτης Κυριακής μετά την πρώτη εαρινή πανσέληνο που όρισε η Σύνοδος της Νικαίας. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι και το γεγονός της διαφοράς που έχουν συνήθως στον εορτασμό του Πάσχα οι ανατολικές και δυτικές Εκκλησίες. Η φετινή πάντως σύμπτωση δεν είναι μοναδική, γιατί συνέβη κι άλλες φορές στο παρελθόν: 2010 (4 Απριλίου), 2011 (24 Απριλίου), 2014 (20 Απριλίου) κ.λπ.

Ο κ. Δ. Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου.

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ

Ανάμεσα στη μυθοπλασία και την Ιστορία

ΚΑΡΟΛΙΝΑ ΜΕΡΜΗΓΚΑ
Ο Έλληνας γιατρός
εκδ. Μελάνι, σελ. 580

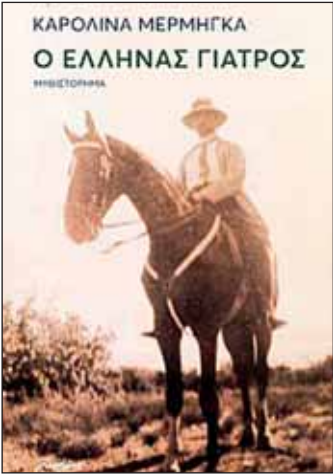
Με το καινούργιο της βιβλίο, η Καρολίνα Μέρμηγκα ανέλαβε βαρύ και δύσκολο εγχείρημα: να ανασυνθέσει τη ζωή ενός ανθρώπου πάνω στον καμβά της Ιστορίας· μέσω της συστηματικής ανασκόπησης διαδοχικών γεγονοτικών στρωμάτων, να ανασύρει το πρόσωπο από το παρελθόν που το περιείχε και να το αποδώσει στο σήμερα στην παραβολική του μορφή. Και να ζωντανέψει, όχι μόνο βίο και έργο, αλλά και την υπαρξιακή βάση αυτού του προσώπου, μέσω του φασουστικού μύθου, ο οποίος εμβολίζει κάθε τόσο την αφήγηση, καλειδοσκοπικά μεταμορφούμενος – μύθος με τον οποίο ήταν συνδεδεμένος ο πρωταγωνιστής του βιβλίου της, αφού, στο περιθώριο των επιστημονικών του ενασχολήσεων, ασχολήθηκε συστηματικά με τη μετάφραση του δράματος του Γκαίτε.

Ποιο είναι αυτό το πρόσωπο; Η συγγραφέας το αναφέρει ως Κ.Μ., ή Κωνσταντίνος Μ., ή σκέτο Κωνσταντίνος. Εξπνε κάποτε, δημιούργησε, έπαιξε ρόλο στην επιστήμη και στην πολιτική, διαμόρφωσε εν πολλοίς το ιστορικό πλαίσιο του καιρού του, επηρέασε το περιβάλλον του αλλά και τη συγγραφέα

– εμμέσως, βέβαια, αφού υπήρξε ο παππούς που δεν γνώρισε. Ένας αστός, συντηρητικός και μαζί φιλοπρόοδος, που θα διατρέξει τον κρίσιμο εικοστό αιώνα έως τα μισά του, παρακολουθώντας εκ του σύνεγγυς τις, συχνά οδυνηρές, καμπές του νεοελληνικού δράματος, από τον καταστροφικό ελληνoturkικό πόλεμο του 1897 έως τις παραμονές του εμφυλίου πολέμου, περνώντας από τους Βαλκανικούς Πολέμους, τον Εθνικό Διχασμό και τη Μικρασιατική Καταστροφή. Το βιβλίο θα μπορούσε να διαβαστεί σαν ιστορικό μυθιστόρημα ή σαν μυθιστορηματική βιογραφία, αν και υπερβαίνει κάθε στενή ειδολογική κατάταξη.

Τα λογοτεχνικά τεχνάσματα που επιστρατεύει η Καρολίνα Μέρμηγκα λειτουργούν σαν μυθοπλαστικός φανός που διαυγάζει τον πραγματικό κόσμο του ιστορικού συμβάντος κι έτσι νομιμοποιεί, ή μάλλον επιτρέπει, την κρίση (δεοντολογική ή ηθική) του αναγνώστη, χωρίς να τον χειραγωγεί.

Το βιβλίο δεν προσφέρεται για να εξαχθεί οποιοδήποτε συμπέρασμα σχετικό με την «αληθινή» φύση της Ιστορίας. Έτσι κι αλλιώς, όπως θα έλεγε και ο Χέιντεν Γουάιτ, αυτό που λέμε «Ιστορία» – μια απαρέγκλιτη αλήθεια με βάση την οποία θα μπορούσαμε να μετρήσουμε και να

επιβάλλονται στα υλικά της πραγματικής ζωής οι δομές και οι μορφές νοήματος που συναντάμε στους μύθους και στα όνειρα. Και, επιπλέον, μέσω της «αφηγηματοποίησης» τα υλικά της «ιστορίας» υφίστανται την ιδανική επεξεργασία ώστε να γίνουν αντικείμενο πρακτικού

λόγου και να απαντήσουν στο ερώτημα: «Τι θα μπορούσε να γίνει»; ή «Πώς αλλιώς θα μπορούσαν να εξελιχθούν τα πράγματα»; ή ακόμη, «Με ποιον τρόπο το παρελθόν ορίζει το παρόν και το μέλλον»; Διευκολύνοντας παραπομπές ή αναγωγές στη σημερινή πραγματικότητα, η συγγραφέας δεν ολισθαίνει σε εύκολους αναχρονισμούς, απλώς υπενθυμίζει ένα από τα χαρακτηριστικά της κακοδιαμονίας μας: ο Έλληνας δεν διδάσκεται από τα λάθη του.

Αρκετά, ωστόσο, με την Ιστορία. Ο «Έλληνας γιατρός» είναι ένα σπουδαίο μυθιστόρημα λόγω του δεξιοτεχνικού χειρισμού της γλώσσας· λόγω της ικανότητας της συγγραφέας να κατεβάζει τα ιστορικά πρόσωπα από το βάθρο τους και να τα εγκαθιστά ανάμεσά μας σαν ζωντανούς χαρακτήρες που αναρριχούν από πάθη, ελπίδες και φόβους, που συγκινούνται από μια μελωδία, ένα τοπίο, από την ευωδιά ενός λεμονανθού· λόγω της ευρηματικής σκηνοθεσίας, τέλως, που ισορροπεί επιδέξια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τον μύθο. Βουτώντας στα «περδεμένα, πονεμένα, ανθρώπινα υλικά» για να χτίσει το συναρπαστικό της βιβλίο, η Καρολίνα Μέρμηγκα κατάφερε παράλληλα να χαράξει ένα μονοπάτι προς την αυτογνωσία μας.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΛΥΦΟ

Γεννήθηκε το 1983 στην Αθήνα. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και Νομικά. Έχει εκδώσει τρεις ποιητικές συλλογές. Τελευταία κυκλοφορία: «Αντικρυσισμός», εκδ. Σμίλη, 2017.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Τις «Μέρες» του Σεφέρη, οι οποίες στέκονται πλάι μου ως αποκάλυψη και παρηγοριά, το «Σύνδρομο αγοραφοβίας» του Παπαγιώργη, που όσο και να με πιάνει από τον λαιμό δεν το αφήνω και την τελευταία ποιητική συλλογή του Γιάννη Αντιόχου «Διάλυσις», του οποίου η γραφή έχει τις ρίζες της στους μεγάλους ποιητές.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Δεν νομίζω πως σκέφτηκα ποτέ να είμαι ήρωας λογοτεχνίας. Προτιμώ να τους παρατηρώ, να τους ζυγιάζω, να με εμπνέουν κι όχι να ταυτίζομαι με αυτούς στον απόλυτο βαθμό.

Με ποιον ποιητή θα θέλατε να διειπνήσετε; Να διειπνήσω δύσκολο, αλλά σίγουρα θα έπινε ένα ποτό ή και περισσότερο με τον Νίκο Καρούζο στην υγεία της «θεογραφίας».

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

Τα βιβλία δεν με θυμώνουν. Με απογοητεύουν ενίοτε και με αφήνουν ξεκρέμαστο μπροστά στις προσδοκίες μου. Από ψυχαναγκασμό, όμως, επιμένω να τα τελειώσω.

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε; Δεν θα αναφέρω βιβλίο, αλλά ένα ποίημα που με συγκλόνισε τελευταία. Πρόκειται για τη «Χριστογεννηνιάτικη ιστορία» του Μιχάλη Γκανά. Η εξέλιξη του ποιήματος, η θεματική και ο ληκτικός του στίχος «να παρηγορηθούνε» δένει το στομάχι.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;

Ντροπή δεν νιώθω. Είναι αδύνατον να έχεις διαβάσει όλα τα κλασικά βιβλία. Στη διαδικασία της ανάγνωσης, άλλωστε, κάτι χάνεις, κάτι κερδίζεις.

Τι ακριβώς είναι ο «Αντικρυσισμός»; Μια μάχη με τον χρόνο άραγε;

Είναι μια μάχη στα όρια του χρόνου. Όχι με αυτόν. Είναι ο αγώνας του ανίσχυρου να έχει φωνή έναντι του ισχυρού, οδηγώντας τον, αν είναι δυνατόν, σε παύση.

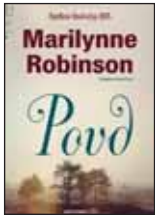
«Δυο αναπνέουν,/ ο καθένας τους ματώνει», γράφετε στο ποίημα «Μεσοτοιχία». Ο έρωτας απαλύνει την ανελέητη ροή του χρόνου ή τελικώς μας ζορίζει ακόμα πιο πολύ;

Κι ο έρωτας κι ο χρόνος ζορίζουν. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά σε παραπλανούν εφραυσάζοντάς σε. Η μονάδα παραμένει ο κοινός τους τόπος.

Έχετε Facebook, Twitter κτλ.; Εάν ναι, εμπνέουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα; Έχω Facebook και το σίγουρο είναι πως αποτελεί μεγάλο κίνδυνο απόσπασης της προσοχής και δεν νιώθω πως με βοηθάει με κάποιο τρόπο στη δημιουργική διαδικασία.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΜΕΡΙΛΙΝ ΡΟΜΠΙΝΣΟΝ
Ρουθ
μτφρ.: Κατερίνα Σχίνα
εκδ. Μεταίχμιο 2017, σελ. 268

Ο τίτλος του πρωτοτύπου είναι το «Σπιτικό» (Housekeeping), αυτό που λείπει δηλαδή από τις δύο ηρωίδες του μυθιστορήματος. Δύο αδερφές, ορφανές, σύμφωνα με την αφήγηση της Ρουθ, της μιας από αυτές, μεγαλώνουν δίπλα σε συγγενικά πρόσωπα, χωρίς την ανδρική παρουσία, ενώ προσπαθούν να αναστήσουν τη μητρική μορφή. Η απουσία της μητέρας σημαδεύει τις δύο αδερφές, που αναζητούν την ταυτότητά τους και προσπαθούν να ορίσουν τις σχέσεις τους με τον κόσμο, αφού στερήθηκαν την οικογενειακή ασφάλεια, την αγάπη και την υποστήριξη. Μέσω της απώλειας και της μοναξιάς, τα δύο κορίτσια ανακαλύπτουν τον εαυτό τους και στέκονται στα πόδια τους.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΗΝ
Η καρδιά των πραγμάτων
μτφρ.: Μαργαρίτα Ζαχαριάδου
εκδ. Πόλις, σελ. 384

Ένα κλασικό και συνάμα σύγχρονο αριστούργημα είναι η «Καρδιά των πραγμάτων», που μεταφράζεται στα ελληνικά από την εξαιρετική Μαργαρίτα Ζαχαριάδου. Τοποθετημένο στην βρετανική αποικία της Σιέρα Λεόνε, μεσούντος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το μυθιστόρημα συνδυάζει αριστοτεχνικά την εσωτερική περιπέτεια με το σασπένς. Στο επίκεντρο, ένας Βρετανός αστυνομικός ο οποίος παρακολουθεί στενά ύποπτες κινήσεις που θα μπορούσαν να ωφελήσουν τον εχθρό. Τα ηθικά διλήμματα, ένας παράνομος έρωτας και οι δυσκολίες με μερικούς συναρπαστικούς δευτερεύοντες χαρακτήρες τον οδηγούν σε τραγική έξοδο.

ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ
JOSEPH SHERIDAN LE FANU
Το άγρυπνο μάτι
μτφρ.: Μαργαρίτα Ζαχαριάδου
εισαγωγή: Ευαγγελία Κουλιζάκη
εκδ. Άγρα 2016, σελ. 122

Ενδιαφέρουσες είναι οι ιστορίες φαντασμάτων του σχεδόν άγνωστου στη χώρα μας Αγγλου συγγραφέα. Εδώ, ένας άντρας ορθολογιστής, με πολλές περιπέτειες στο ενεργητικό του, αποφασίζει να ακολουθήσει την κανονικότητα: γάμο, παιδιά και επαγγελματική επιτυχία. Η απειλή, ωστόσο, δεν αργεί να ταράξει τα σχέδιά του. Ακούει βήματα να τον ακολουθούν τα βράδια, ένα λάθος του παρελθόντος δεν τον αφήνει σε ησυχία. Τίποτε δεν είναι ξεκαθάρο σε αυτό το κυνήγι ούτε διαφαίνεται για ποιο λόγο υπήρξε θύτης και πώς μετατρέπεται σε θύμα. Όλα παραμένουν μέχρι το τέλος ασαφή και μυστηριώδη.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΝΙΚΗ ΜΑΡΑΓΚΟΥ
Είναι ο πάνθηρας ζωντανός;
εκδ. Καστανιώτη, 2017 σελ. 160

Σε αυτήν τη μυθιστορία συγκεντρώνονται ορισμένες αφηγήσεις του Ευάγγελου Λουίζου, φίλου του Γιώργου Σεφέρη, από την Αμμόχωστο, τις οποίες είχε διηγηθεί στην πρόωρα χαμένη συγγραφέα. Πα-

ραδίδονται, όμως, στον αναγνώστη αλλαγμένες και εμπλουτισμένες σε ένα μωσαϊκό προσώπων και τοπίων. Αποδίδεται η ατμόσφαιρα της εποχής και επισημαίνονται σημαντικά γεγονότα. Μια νεαρή Γερμανίδα παντρεύεται στην Αμμόχωστο, το 1962, έναν μεγαλούτερο της ιδιόμορφο άντρα, ένα ζευγάρι ζει τον έρωτά του σε μια όμορφη παραλιακή μεσογειακή πόλη. Κρυφές γωνιές και θαλές στιγμές σημαδεύουν πρόσωπα και εποχή.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΞΑΝΘΗ ΜΑΝΤΕΛΑ

Ο άσπρος σκύλος με τα πολλά ονόματα
εκδ. Κόκκινη Κλωστή Δεμένη, σελ. 29

Ένας άσπρος σκύλος που πιστεύει ότι είναι πια πολύ μεγάλος για να υιοθετηθεί, αν και δεν εγκαταλείπει εντελώς την ελπίδα, πρωταγωνιστεί στο βιβλίο της συγγραφέα Ξανθής Μαντέλα και της εικονογράφου Ντανιέλας Σταματιάδου. Καθώς παρακολουθεί άλλη μια εκδήλωση της φιλοζωικής να φθάσει στο τέλος της, θυμάται τις περιπέτειές του στους δρόμους της πόλης και τα ονόματα, που κατά καιρούς του είχαν δώσει οι διάφορες θετές οικογένειές του πριν τον εγκαταλείψουν ξανά. Ευτυχώς όμως, ο οκτάχρονος Μπλάνκο θα έχει άλλη μία ευκαιρία να αποδράσει από τη μοναξιά και τις κακουχίες.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΑΝΟΥΔΟΥ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΝΤΕΛΑΓΟΥΕΡ

Η τέχνη να εντοπίζει τα πλαστά
Αν τις δει κανείς τη μία δίπλα στην άλλη, δύσκολα θα έλεγε ότι η μία από τις δύο λάμπες Τίφφιν είναι αντίγραφο. Η φωτογραφία προέρχεται από την έκθεση «Η τέχνη και η επιστήμη του εντοπισμού πλαστών», στο Winterthur Museum στο Γουίλμινγκτον του Ντέλαγουερ. Η λάμπα στα αριστερά είναι από τα Tiffany Studios γύρω στο 1900. Η λάμπα στα δεξιά είναι προϊόν της μεταπολεμικής εποχής.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Μνήμη James Rosenquist
Αυτό το μεγάλο έργο του Αμερικανού καλλιτέχνη James Rosenquist είχε εκτεθεί στην Art Basel το 2006. Είναι το υψηλού κοσμή διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από την Ελνιρ Ρούσβελτ. Ο James Rosenquist πέθανε στις 31 Μαρτίου, σε ηλικία 83 ετών, και θεωρείται από τους βασικές εκφραστές της pop art.

ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ

Ένας κέρινος «Πόλεμος των άστρων»
Η φωτογραφία δείχνει τα κέρνα ομοιώματα του Κάπτεν Κερκ και της Ουκούρα, των αξεχαστων χαρακτήρων από τον τηλεοπτικό «Πόλεμο των άστρων». Το φιλί που έδωσαν οι δύο αυτοί ήρωες ήταν το πρώτο «ηλεκτρονικό» ανάμεσα σε άτομα διαφορετικής φυλής. Πρόσφατα, το Hollywood Science Fiction Museum αγόρασε τα κέρνα ομοιώματα και των επτά μελών του πληρώματος του Star Trek.

Η χαρά των Αυστραλών μπροστά στις ξενιτεμένες Βερσαλλίες

ΚΑΜΠΕΡΑ

Ευτυχισμένες οι κυρίες της φωτογραφίας στη μακρινή για εμάς Καμπέρα. Στάθηκαν για μια αναμνηστική πόζα, για να απαθανάτισουν την έλευση στην Αυστραλία εξαιρέτων και μοναδικών εκθεμάτων από τις μακρινές, για εκείνες,

Βερσαλλίες. Είναι ένας αεροδιάδρομος μνήμης και επικοινωνίας, αλλά τώρα στην Εθνική Πινακοθήκη της Αυστραλίας, όπου φιλοξενείται η έκθεση για λίγες ακόμη ημέρες, θρυμματίζεται η αγωνία της μεγάλης απόστασης. Γεμίζει το κενό των ηπείρων και των ωκεανών

και ένα από τα σύμβολα του ευρωπαϊκού πολιτισμού έρχεται στην Αυστραλία για να υπηρετήσει ένα χρέος σε αυτήν την τόσο απομακρυσμένη από την Ευρώπη δυτική χώρα. Και η χειρονομία αυτή είναι ένα δάνειο 130 αντικειμένων που συγκροτούν έκθεση που τιτλοφο-

ρείται «Βερσαλλίες: Θησαυροί από τα ανάκτορα». Για πολλούς Αυστραλούς, οι εκθέσεις έργων τέχνης από την Ευρώπη και τις ΗΠΑ είναι ένας τρόπος να νιώσουν «γείτονες», όχι φυσικά γεωγραφικά, αλλά σίγουρα συναισθηματικά και πολιτισμικά.

ΠΟΜΠΗΙΑ

Ανασπλωμένες οικίες
Ο υπεύθυνος του αρχαιολογικού χώρου της Πομπηίας, Μάσιμο Οσάνα, φωτογραφίζεται μπροστά σε μια τοιχογραφία στο Domus Sirico. Δύο από τα ανακατασκευασμένα σπίτια της Πομπηίας, το Domus Sirico και το Domus Ferito, άνοιξαν και πάλι τις πύλες τους για το κοινό. Είχαν κλείσει προκειμένου να γίνουν αναστηλωτικές εργασίες. Είναι τυπικές ρωμαϊκές οικίες ευπόρων οικογενειών, με ψηφιδωτά και πολλά δωμάτια που ανοίγουν στην περιβάλλουσα αυλή και στο κλασικό ρωμαϊκό αίθριο, γύρω από το οποίο οργανώνεται η καθημερινότητα.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ

Το αρχείο του Φρανκ Γκέρι
Ο διάσημος Καναδός αρχιτέκτων (φωτογραφημένος εδώ το 2003) είχε ζηήσει μια μεγάλη στιγμή τότε στα εγκαίνια του Walt Disney Concert Hall στο Λος Άντζελες. Είναι στενές οι σχέσεις του με την Καλιφόρνια. Προ ολίγων ημερών, το Ερευνητικό Ινστιτούτο Γκέτι (Getty Research Institute) ανήγγειλε ότι απέκτησε εκατοντάδες χιλιάδες σχέδια, προτάσεις, μακέτες, φωτογραφίες, διαφάνειες και χειρόγραφα που αφορούν διάφορα πρότζεκτ του Γκέρι από το 1954 έως το 1988. Είναι ένας θησαυρός από την εποχή της παλαιότερης τεχνολογίας, που διασώζεται και παραδίδεται στους ερευνητές.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΜΜΗ / Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ

Ενα 24ωρο με τον σκηνοθέτη Μενέλαο Καραμαγγιώλη

05.30 - 09.00: Ένας απροσδιόριστος διάλογος με ξυπνάει την ίδια ώρα, λίγο πριν από τις έξι, από τότε που έκανα το «J.A.C.E.». Ισως φταίει που περιέχει αληθινές ιστορίες, απ' αυτές που στοιχειώνουν υπόγεια τη ζωή μας τα τελευταία 30 χρόνια. Αν προσπαθώ να ξανακοιμηθώ, βλέπω όνειρα όσα δεν έγιναν και όσους χάθηκαν άδικα από τη ζωή μου. Έτσι σηκώνομαι αμέσως και μαζί με εσπρέσο, τη μία από τις δύο εξαρτήσεις μου, ψάχνω στο iPad όσα προέκυψαν τη νύχτα, πόσοι χάθηκαν ψάχνοντας να φθάσουν στην Ευρώπη και πόσοι θα χαθούν πολεμώντας να διαλύσουν την Ευρώπη. Νιώθω πως θα 'ταν λάθος να διηγηθώ τη μέρα μου αναλυτικά, γιατί όσα προνόμια μου απέμειναν μοιάζουν ακόμη προκλητικά για τους δυσκολεμένους που όλο πληθαίνουν γύρω μας. Όσα διαδραματίζονται κάθε μέρα τριγύρω κάνουν τις προσωπικές μου συνθήκες να μοιάζουν περιττή πληροφορηση. Προτιμώ να μιλήσω για τη ζωή του έφηβου από τη Βουλγαρία που έχει πρότυπο τον Steve Jobs και φιλοδοξεί να τον φθάσει. Αυτοδιδάκτος, στέκεται για ώρες, κάθε μέρα, κάτω από το σπίτι μου εξελίσσοντας υπομονετικά ένα ακροβατικό με μπαλάκια για να μαζέψει τα

χρήματα που θα τσοντάρουν στα έσοδα της οικογένειάς και θα βοηθήσουν τον ίδιο να σπουδάσει.

09.00 - 12.00: Για να αποφυγώ την προδιαγεγραμμένη εξέλιξη που μας επιβάλλεται τελευταία, πρακτικά και συναισθηματικά, πνιγμένος από αυτόν τον αόρατο «εχθρό» που λέγεται κρίση, άρχισα να αναζητώ γύρω μου παραδείγματα πρώων που μπορούν να αντιστέκονται και να επιμένουν. Σε αυτούς τους αξιοσημείωτους, λοιπόν, ανήκει η μέρα μου. Κατ' αρχάς με ενημέρωση η ύστερα με ψάξιμο. Παντού. Πρώτα στις ειδήσεις που διαβάζω με μανία κάθε πρωί ηλεκτρονικά. Ύστερα, με επιτόπια έρευνα και προσέγγιση. Πρώτα απ' όλα, στη γειτονιά μου. Στους κάδους σκουπιδιών μπροστά στο σπίτι μου και σε όσους ψάχνουν μέσα τους. Στα διπλανά παγκάκια που, έπειτα από 30 χρόνια, για πρώτη φορά φιλοξενούν αστέγους. Παράλληλα, σκέφτομαι τις δουλειές που πρέπει να κάνω, τους λογαριασμούς και τα ψώνια, τα μείλ που πρέπει να απαντηθούν, την προετοιμασία μιας ταινίας που απαιτεί σενάριο, χρηματοδότες, ηθοποιούς και συνεργάτες. Όμως, παράλληλα, δεν μπορώ πια να

«Στην εσωστρεφή Αθήνα με τις κατεβαμένες τέντες είναι επιτακτική ανάγκη να επαναπροσδιοριστεί ο δημόσιος χώρος και να γίνει προέκταση του σπιτιού μας», λέει ο Μενέλαος Καραμαγγιώλης.

αποστρέφω το βλέμμα από αυτούς τους αντιήρωες που σπίνουν καθημερινά γύρω μας συγκλονιστικές σκηνές. Εξαιτίας τους ανοίγομαι πιο βαθιά στην πόλη. Πληρώνοντας τη ΔΕΗ, μαλώνοντας με την εφορία και προσπαθώντας να πείσω τον παραγωγό μου να ξεκινήσουμε την επόμενη ταινία, δεν μπορώ να βγάλω από το μυαλό μου αυτούς τους αναγκαιμένους αξιοσημείωτους. Νιώθω πως πρέπει να βρουν βήμα και να γίνουν παραδείγματα και οδηγοί μας. Στο σταυροδρόμι Βουκουρεστίου και Βαλαωρίτου, όπου όλα μοιάζουν να έχουν σταματήσει πριν από την κρίση, δεν μπορεί να μη δει κανείς την υπαίθρια οικοσκευή ενός νεοαστέγου ή τα παιδιά-θύματα του trafficking. Τα βλέμματά τους με οδήγησαν στον «αόρατο» δακτύλιο της πόλης, σε αόρατους, αποκλεισμένους ή εγκλωβισμένους.

12.00 - 18.00: Όπως προχωράει η μέρα, ψάχνω κι εγώ, όπως όλοι, να βρω τρόπο να διαχειριστώ τις καθημερινές επιθυμίες και τις ανάγκες μου, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι να τονίσω πόσο τυχερός νιώθω όταν παρακολουθώ αυτούς τους ήρωες, τις αξιοσημείωτες ζωές τους και

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

«Η ζωή πέρασε από μπροστά μου»

«Πείτε μου, πιστεύετε ότι ο έρωτας που νιώθω τώρα είναι αμαρτία; Σίγουρα δεν είναι μόνο ευτυχία, περισσότερο αγωνία είναι, αλλά πιστεύετε ότι είναι αμαρτία; Αν είναι αμαρτία τότε είμαι ολόκληρη βουτηγμένη στην αμαρτία, αφού δεν μπορώ να βρω κάτι άλλο μέσα μου που να αξίζει περισσότερο ή να μου είναι πιο πολύτιμο από αυτό».

Η κοπέλα μιλάει για τον παράνομο εραστή της. Μάλλον για το ασίγηστο πάθος που νιώθει για τον εραστή της. Εγκλωβισμένη σε ένα γάμο με έναν κατά πολύ μεγαλύτερό της –και ιδιαιτέρως λάγνο– πάστορα, εξομολογείται την ευτυχία και τη δυστυχία της στον δόκτορα Τύκο Γκάμπριελ Γκλας. Η κοπέλα ποθεί να δίνεται μονάχα στον εραστή της, όχι στον απεχθή σύζυγο.

Ο δρ Γκλας, αν και βυθισμένος σε μια αβυσσάλεα ανία, μονήρης εργένης, παγερά αδιάφορος προς τους ανθρώπους μα και γεμάτος απόκρυφες, βασανιστικές επιθυμίες –για την εν λόγω κοπέλα, το δίκως άλλο–, αποφασίζει να βοηθήσει. Δεν τον απασχολεί η αμαρτία που επικαλείται η κοπέλα, η ηθική των συγγενών και των συγκαιρινών του. Μοιάζει να κινείται, σαν φιγούρα του Νίτσε, κάπου πέραν του καλού και του κακού.

Για λόγους υγείας, λοιπόν, θα πρέπει ο καλός γιατρός να αποθαρρύνει τον πάστορα από το να επιδιώκει τη σωματική επαφή με τη σύζυγό του. Το δόλωμα είναι γερό. Δεν πάνει όμως η κοπέλα είναι απελπισμένη. Και ο δρ Γκλας αποφασίζει να βάλει τα μεγάλα μέσα: τα φονικά χάπια που προδίδει για τον εαυτό του τα κορηγεί στον ακόλαστο πάστορα. Το σχήμα αρχίζει να γίνεται περίεργο: ο δρ Γκλας γίνεται ο Θάνατος και η κοπέλα η Κόρη (όπως στον ομότιτλο πίνακα που η Αυστριακή Μαριάννα Στόουκς φιλοτέχνησε το 1908. Αυτό είναι το στόρι του κλασικού σήμερα μυθιστορήματος «Δόκτωρ Γκλας» (εκδ. Printa, μτφρ. Αγγελική Νάτση, επιλεγόμενα: Μάργκαρετ Ατγουντ, Α. Νάτση) που προκάλεσε σκάνδαλο όταν κυκλοφόρησε το 1905 στη Σουηδία (περίπου την περίοδο που η Στόουκς ζωγράφιζε τον «Θάνατο και την Κόρη»). Συγγραφέας του, ο Γάλλος Σέντερμπεργκ (1869-1941), μεγαλοαστός με ακριβή γούστα, λάτρης του ποδόγυρου, μέθυσος ηδονιστής, δημοσιογράφος και συγγραφέας, φανατικός του Ντοστογιέφσκι, του Πίδε, του Φρόιντ και του Βάγκνερ.

«Μην αποκαλύψεις τι γίνεται στη συνέχεια του βιβλίου», μου φωνάζει ο κύριος Γκρι. Καλά: αυτό που δεν καταλαβαίνω όμως είναι γιατί, ενώ ο δρ Γκλας ποθεί το κορίτσι, φτάνει μέχρι τον φόνο μόνο και μόνο για να της δώσει το ελεύθερο να είναι με έναν άλλο άνδρα. «Μα ο Γκλας», σχολιάζει ο κύριος Γκρι, «είναι ο μετρ του ανέφικτου, αδιέξοδου έρωτα. Παθιάζεται μόνο με γυναίκες που ποθούν κάποιον άλλο. Δεν ξέρω αν η φαινομενική υπερρόσηψη του φόνου ή αυτός ο κακεκτικτός εσωτερικός ανδρισμός του είναι που προκάλεσε το σκάνδαλο. Και που, κατά κάποιο τρόπο, μας σκανδαλίζει ακόμη». Κι ωστόσο, έχει επίγνωση της λειψής του υπαρξής: «Ποτέ δεν θα γίνει δική μου. Ποτέ. Ποτέ δεν στάθηκε εγώ αιτία να κοκκινήσουν τα μάγουλά της, ούτε ευθύνομαι εγώ για τη νεκρική κλωμάδα της. Και ποτέ της δεν θα διασχίσει τον δρόμο μέσα στη νύχτα με την καρδιά της γεμάτη πόνο, κρατώντας ένα γράμμα για μένα. Η ζωή πέρασε από μπροστά μου».

Ενώ ποθεί το κορίτσι, φτάνει μέχρι τον φόνο για να της δώσει το ελεύθερο να είναι με άλλον άνδρα.

Αρχιτεκτονική που παίζει... με την όραση

Με αφορμή βραβείο των «Δομών» σε κατάστημα οπτικών στη Χαλκίδα, διερευνούμε τις νέες τάσεις στον σχεδιασμό

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ

Ένα κατάστημα οπτικών ειδών στη Χαλκίδα, το οποίο στεγάζεται σε διατηρητέο κτίριο του Μεσοπολέμου, θέλησε να επιτελέσει τον λόγο δημιουργίας του: να προφυλάσσει τα μάτια και την όραση. Τον τρόπο βρήκε ο Παύλος Χατζηαγγελίδης και το 314 Architecture Studio, που κατάφεραν να διακριθούν με το πρώτο βραβείο καλύτερου πραγματοποιημένου έργου της διεθνούς αρχιτεκτονικής επιθεώρησης «Δομές». «Ανάγει με τρόπο ευφυή το εμπορικό αντικείμενο της επιχείρησης –το πώς βλέπουμε, το πώς προφυλάσσουμε ή διευκολύνουμε τη λειτουργία των ματιών– σε αρχιτεκτονικό θέμα: παίζει διαρκώς με την ίδια την όραση», όπως λέει χαρακτηριστικά στην «Κ» ο Γιώργος Πανέτσος, καθηγητής Αρχιτεκτονικής και Αστικού Σχεδιασμού στο Πανεπιστήμιο Πατρών και επιμελητής των «Δομών». Ο αρχιτέκτονας Παύλος Χατζηαγγελίδης, που επέβλεψε τον σχεδιασμό και την κατασκευή του καταστήματος, σε συνεργασία με την εταιρεία Such, είχε λάβει τις βασικές

Ο σχεδιασμός «ανάγει με τρόπο ευφυή το εμπορικό αντικείμενο της επιχείρησης σε αρχιτεκτονικό θέμα: παίζει διαρκώς με την ίδια την όραση».

Η ομάδα του βραβευμένου 314 Architecture Studio.

Είναι ένας εμπορικός χώρος σύγχρονος, φωτεινός, λιτός, που μπορεί να λειτουργήσει ως γκαλερί.

οδηγίες από τον ιδιοκτήτη του «C_29 / Optimist» για έναν χώρο σύγχρονο, φωτεινό, λιτό, που να μπορεί να λειτουργήσει ως γκαλερί. «Αυτό που μας κίνησε το ενδιαφέρον είναι ο διάλογος που θα κάναμε με το παλιό κτίριο και τις έντονες επεμβάσεις, που θα δημιουργούσαν ταυτόχρονα σύνθεση και αντίθεση με το διατηρητέο κέλυφος», λέει ο κ. Χατζηαγγελίδης, ενώ συμπληρώνει: «Βασικό μας κόνσεπτ, η δημιουργία διαβαθμίσεων στις υφές των υλικών κατασκευής. Διαβαθμίσαμε τους τοίχους, προκειμένου να έχουμε σταδιακή αποκάλυψη της πέτρας του κελύφους. Αυτό που ψάχναμε ήταν ο τρόπος να αντανακλάται το φως – φυσικό και τεχνητό».

Ο κύβος της «αυλής»

Το λευκό επιβάλλεται σε όλο το κατάστημα. «Η άρνηση του χρώματος είναι η προϋπόθεση του παιχνιδιού της όρασης», αναφέρει ο Γιώργος Πανέτσος. Με την ευφυή χρήση του επι-

Μια νέα χρήση των ακάλυπτων προτείνει ο αρχιτέκτονας Παύλος Χατζηαγγελίδης, ενώ ταυτόχρονα θέλησε να δημιουργήσει το στοιχείο της έκπληξης.

τοίχιου καθρέπτη, στο εικαστικό αυτό «παιχνίδι» προστίθεται και ο ακάλυπτος χώρος, με τον οποίον δεν υπήρχε μέχρι πρότινος δυνατότητα οπτικής επαφής. Ο κύβος που κοσμεί την «αυλή» του καταστήματος επιτείνει την εικαστικότητα του εγχειρήματος – αρκεί να μείνει στη θέση του.

«Θέλαμε να δημιουργήσουμε το στοιχείο της έκπληξης, με το έντονο κοντράστ παλαιού και νέου, με τη χρήση αέρινων μεταλλικών κατασκευών, καθώς και υλικών όπως το χρώμα, ο φθαρμένος τοίχος, το λάστιχο της αυλής», λέει ο Παύλος Χατζηαγγελίδης, για να συμπληρώσει ο Γιώργος Πανέτσος:

«Το μικρό αυτό έργο προτείνει λύσεις για δύο σημαντικά προβλήματα. Το ένα είναι η δημιουργική διαχείριση των παλιών κτιρίων, καθώς οι ιδέες του «C_29 / Optimist» θα μπορούσαν, αν ήμασταν λιγότερο δογματικοί και δύσπιστοι προς τις ικανότητες της νέας αρχιτεκτονικής, να εφαρμοσθούν και σε ελάσσονα μνημεία, καθιστώντας τα ευανάγνωστα και, κυρίως, ενδιαφέροντα. Το άλλο είναι η διαμόρφωση των ακαλύπτων, που στην πλειονότητά τους παραμένουν χώροι νοστροί και εγκαταλελειμμένοι».

Ο κ. Πανέτσος θέτει ένα καίριο ζήτημα: αυτό των «ικανοτήτων της νέας

αρχιτεκτονικής», ενώπιον της οποίας είμαστε, όπως λέει, «δογματικοί και δύσπιστοι». Πράγματι, μιλώντας με αρχιτέκτονες και σχεδιαστές, συνειδητοποιεί κανείς, αφενός, την ελλειμματική αρχιτεκτονική παιδεία στη χώρα μας και, αφετέρου, ότι η πανταχού παρούσα κρίση, από το 2010 κι εντεύθεν, επιτείνει ένα προϋπάρχον, πολυεπίπεδο «δε βαριέσαι». Ο κ. Πανέτσος θεωρεί ότι «μετά τη μεταπολίτευση, η βαθμιαία χαλάρωση του δημόσιου ήθους, ο αυξανόμενος λαϊκισμός, ο πληθωρισμός των επαγγελματιών, οι πελατειακές σχέσεις και –κυρίως– η προϊούσα διαφθορά εξουδετέρωσαν

το παλαιότερο σύστημα των αξιολογικών αναθέσεων, με αποτέλεσμα τη σταδιακή κατάρρευση της δημόσιας αρχιτεκτονικής» – άρα και του παραδείγματος.

Απόδοση, όχι κατανάλωση

Παρά ταύτα, εξαιτίας της κρίσης, ο σχεδιασμός καταστημάτων κατήγαγε... νίκη επί του σχεδιασμού κατοικιών. «Μετά το 2010, η οικονομική κρίση, η επιβολή του ΕΝΦΙΑ και η συνολική κατάρρευση της αγοράς ακινήτων σχεδόν εξαφάνισαν την αρχιτεκτονική παραγωγή κατοικιών. Οι πόροι είναι πια πολύ περιορισμένοι και πρέπει να επενδύονται αποδοτικά, όχι καταναλωτικά. Οι νέοι επενδυτές, οι νέοι παραγγελιοδότες της αρχιτεκτονικής, αναγνωρίζουν στην αρχιτεκτονική αυτό που είναι γνωστό στο εξωτερικό εδώ και δεκαετίες: ότι, δηλαδή, εκτός από λειτουργικότητα και κύρος, προσφέρει υπεραξία, προσελκύει πελάτες και συνεργάτες. Γι' αυτό επενδύουν σ' αυτήν, έστω και διστακτικά. Αυτή η νέα προσέγγιση παράγει συγκριτικά μικρά έργα, πιο ταπεινά από τα σπίτια των τελευταίων δεκαετιών, αλλά πιο προσγειωμένα, με προσήλωτη στην αποτελεσματικότητα και με επιδίωξη ενός ιδιαίτερου χαρακτήρα. Παράγει τις απαραίτητες μικρές ανάσες, που λείπουν από τον απαξιωμένο δημόσιο χώρο – αντιδοτα στην εξαθλίωση των κέντρων και την καταθλιπτική πίεση των καθημερινών δυσκολιών», μεταφέρει γλαφυρά στην «Κ» ο Γιώργος Πανέτσος.

Ακόμη, όμως, και αυτή η «στροφή» έχει ήπια δυναμική. Η κρίση –τι άλλο;– και η περιορισμένη εμβέλεια των επιτευγμάτων της σύγχρονης αρχιτεκτονικής καθορίζει και την «αγορά». Οι καταστημάτωνάρχες, κυρίως οι επαγγελματίες της εστίασης, προτιμούν τα χαμηλού προϋπολογισμού «πακέτα» επανασχεδιασμού των χώρων τους. Ελάχιστοι παραμένουν εκείνοι που είναι εις θέσιν να αποσταθούν στη σύγχρονη, υψηλή αρχιτεκτονική...

ΠΤΥΧΕΣ / Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Το μυστηριακό σπίτι του Θησείου, Ακταίου και Λυκομιδών

Υπάρχουν σπίτια που μιλούν με τη σιωπή τους και ένα από αυτά συνάντησα στο Θησείο. Υπάρχουν διάσπαρτα σε όλη την Αθήνα, αλλά στις ανηφοριές της Νηλέως, της Λυκομιδών και της Ακάμαντος, δρόμους, δηλαδή, που ευεργετούνται από τη μυθική παρουσία των ιστορικών λόφων της Αθήνας, το θέαμα ενός κατάκλειστου αρχοντόσπιτου ανακαλεί το θμυκό της πόλης. Γωνία Ακταίου και Λυκομιδών βρίσκεται αυτό το παραμυθένιο σπίτι, γνωστό στους περιπατητές, τους ασκόπιες ερωτοτροπούντες με τη ρυμοτομία του άστεως. Όμως, το σπίτι αυτό, διάδρομο, γωνιακό και εσωστρεφές, έχει κάτι το μυστηριακό. Ίσως αυτή η αχλύ μυστηρίου να οφείλεται στην ερήμωσή του, στην υπόσχεση κρυ-

φού ή κατεστραμμένου μεγαλείου, στην προσδοκία μιας ανάστασης. Το σπίτι αυτό ανήκει, ευτυχώς, στην Αρχαιολογική Εταιρεία και υπάρχει ελπίδα να ενταχθεί σε πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

Προς το παρόν ανήκει στο παράλληλο λανθάνον αστικό τοπίο της Αθήνας. Το τοπίο εκείνο που συναποτελείται από νεκροζώντανα σπίτια, που αντηχούν ακόμη ξερούς ήχους και υπόκωφους κρότους. Αυτά τα σπίτια ασκούν έλξη μέσα από την παραδοξότητα της νεκροφάνειας. Μπορεί κανείς, όμως, να σκεφτεί το μέλλον του καθώς η Αρχαιολογική Εταιρεία το προορίζει για Βιβλιοθήκη Νεότερης Ιστορίας και Ιστορίας της Τέχνης. Στο σπίτι αυτό υπάρχει σχέδιο να στεγαστεί επίσης

Ακταίου και Λυκομιδών στο Θησείο. Περιμένει σωστική ενέργεια.

το Αρχείο Νεότερων Χρόνων της Αρχαιολογικής Εταιρείας (πρόσφατα παραδόθηκε το Αρχείο του Θεοφυλάκτου Παπακωνσταντίνου) καθώς και η κεντρική ηλεκτρονική βάση. Η προβολή στο εγγύς ή μακρινό αύριο με την εικόνα του σπιτιού ολοζώντανη με τη ζωγραφισμένα ταβάνια του, με την ξύλινη σκάλα και τις διακοσμητικές του λεπτομέρειες να ορίζουν ένα εύκρατο σύμπαν ανοικτού ορίζοντα, αντιπαράκειται με την ρομαντική εικόνα του αστικού ερειπίου.

Το σπίτι είναι κληροδότημα της Γεωργίας Μπάρα, αδελφής της Χαρίκλειας Μπάρα, συζύγου του Δημοτρίου Πάλλα και βοηθού του Αρχαιολογικού Σπουδαστηρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών επί Μαρι-

νάτου. Αυτά τα σπουδαία μας πληροφορεί η Αρχαιολογική Εταιρεία. Εφόσον ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, η Αθήνα θα αποκτήσει ένα νέο επιστημονικό κέντρο.

Στέκομαι απέναντί του και το παρατηρώ. Όπως σε πολλά παλιά σπίτια σε προχωρημένη κατάσταση ερείπωσης, εστιάζω στον πρωτότυπο χρωματισμό. Αυτός, σχεδόν πάντα, χάνεται στην αποκατάσταση. Είναι αναπόφευκτο, γι' αυτό τώρα είναι ευκαιρία να μελετήσει κάποιος τη βαθιά ώρα, το θερμό χρώμα της ρόδινης τερακότας που φουσκώνει τους σοβάδες και τυλίγει το σπίτι με το χρώμα της αυγής και της δύσης. Το είδα προχωρημένο απόγευμα, οπότε το ρόδινο χρώμα του έπαιρνε μοβ λάμψεις και το σπίτι

τυλιγόταν σε μια νοτισμένη αύρα. Ενωθα την υγρασία να βγαίνει από τα κλειστά παράθυρα και να διαχέεται και μου φάνηκε, αλλά μπορεί και να ήταν αλήθεια, ότι η θερμοκρασία ήταν πιο δροσερή ολόγυρα, σαν να κατεβαίνει κανείς σε ένα κλειστό από χρόνια υπόγειο. Φανταζόμουν κτηρινισμένες εφημερίδες με ημερομηνίες που έχουν κυλήσει εδώ και δεκαετίες στο παρελθόν και κάποια σιδερένια κουτιά και μερικές σκορπίες καρέκλες. Πιθανόν να υπάρχουν απλώς οροφωγραφίες και σκιές από έπιπλα και όλα αυτά να περιμένουν να γεμίσουν ζωή. Ένα σπίτι του αττικού νεοκλασικισμού, ένα σπίτι με όλα τα παράσημα του αστικού πολιτισμού της παλιάς Ελλάδας.

Αποκαλύψεις στην Πάτμο...

Παράδεισος για μία γυναίκα και δύο άνδρες

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Οι ιστορίες ερωτικών τριγώνων είναι συνήθως προβλέψιμες και χιλιοειπωμένες. Μερικά μυστικά, κάποιες «πικάντικες» λεπτομέρειες, αρκετό ανθρώπινο πάθος και καλοζυγισμένη τραγικότητα, στις καλύτερες περιπτώσεις. Τι συμβαίνει όμως όταν η ερωτική ιστορία αποτελεί απλώς την αφορμή για κάτι βαθύτερο, πνευματικό; Στην «Πόλη της σιωπής», η Αντζελα Ισμαήλου, Ελληνίδα δημιουργός που ζει και εργάζεται εδώ και πολλά χρόνια στη Νέα Υόρκη, φτιάχνει μια τέτοια ποιητική ιστορία, τοποθετώντας την (ταιριαστά) στο νησί της Πάτμου. «Η Πάτμος είναι ένα σταυροδρόμι. Μέσα από το πέρασμα των αιώνων έχει ενώσει ανθρώπους, κουλτούρες και πολιτισμούς. Με εμπνέει και ως ένα βαθμό με καθοδηγεί. Εκεί οι μνήμες σου ταυτίζονται με τα όνειρά σου. Είναι από τα λίγα μέρη που, από τη μία, αγκαλιάζουν τη σιωπή σου και, από την άλλη, σε σπρώχνουν να δημιουργήσεις. Σου νεύει να δείξεις τα όριά σου,

να τα προσπεράσεις και να ελευθερωθείς. Σε παρακινεί να συνομιλήσεις με την κτίση και να αισθανθείς το φως. Ήταν το μοναδικό ιδανικό σπίτι για την “Πόλη της σιωπής”. Μας προσέφερε εκείνη την αδιόρατη αύρα που κάνει το άπειρο χειροπιαστό και τα αισθήματα στις ζωές των ηρώων να μοιάζουν με ιερογλυφικά», μας λέει χαρακτηριστικά η ίδια.

Στην ταινία της, όπου μάλιστα πρωταγωνιστεί, η Δάφνη, πρώην κλασική τραγουδίστρια, ζει αποσυρμένη από τον κόσμο στο νησί της Αποκάλυψης. Η ηρεμία, ωστόσο, θα ταραχθεί, καθώς εκεί φθάνουν, καθένas για τους λόγους του, ένας προτεστάντης ιερέας κι ένας τραυματισμένος ταυρομάχος. Οι δυο τους θα προσεγγίσουν με διαφορετικό τρόπο την πληγωμένη γυναίκα, επιτείνοντας έτσι τον εσωτερικό «βρασμό» της ιστορίας. Η κ. Ισμαήλου το θέτει ως εξής: «Κανείς από τους ήρωες δεν σκέφτεται να αποδράσει. Φέρουν τη συνείδηση της συλλογικής και της προσωπικής τους φθοράς και μας αποκαλύπτουν αργά φόβους και δισταγμούς, ηθικά διλήμματα μακριά από μια κοινωνία δυσλειτουργική. Η δική τους κοινωνία ως ανώτερη μορφή συνύπαρξης ίσως επιτύχει. Η Πάτμος είναι η τελευταία τους ευκαιρία. Ένα νησί ολόκληρο σαν μοναστήρι, όπου όλοι τους είναι αυτοεξόριστοι και προκαλούν τη μοίρα τους. Νοσταλγούν τον παράδεισό τους, ενώ ξέρουν ότι τον έχουν χάσει, μα παλεύουν για τη λύτρωση και την αλήθειά τους. Ο χρόνος κυλάει αλλά μετράει και αντίστροφα. Οι καμπάνες ηχούν αλλά και τους προτρέπουν όλους να βιαστούν. Στο τέλος, θα παραδώσει ο ένας τη σιωπή του στον άλλο». Η τάση αυτή προς το υπερβατικό και το ακαθόριστο διαπερνά όλο το φιλμ: οι πρωταγωνιστές παραδέχονται ποίηση, φιλοσοφούν κι ακόμη έρ-

Η Αντζελα Ισμαήλου υπογράφει το σενάριο, σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί στην «Πόλη της σιωπής».

χονται εύκολα κοντά, ενώ ταυτόχρονα μένουν κλεισμένοι στον εαυτό τους. Το τελικό αποτέλεσμα θα ήταν ίσως καλύτερο χωρίς τη συνδρομή σπουδαίων ηθοποιών, όπως ο Μπέρναρντ Χιλ, η Σάρα Μάιλς, η Ρούλα Πατεράκη, ο Γιάννης Βόγλης: «Αρχικά δέχθηκαν [οι ξένοι ηθοποιοί] γιατί γοητεύθηκαν από το σενάριο. Τους εντυπωσίασε ο συμβολισμός των ρόλων, η ιστορία και η καλλιτεχνική στόχευση της ταινίας.

Στην πορεία αγάπησαν την ταινία και τις συζητήσεις μας πάνω στη ζωή και τον θάνατο. Αγάπησαν την Πάτμο και την αύρα της πριν καν πατήσουν το πόδι

της. Δεν ήρθαν, έπαιξαν τις σκηνές τους και έφυγαν. Εβάλαν στους ρόλους τους στοιχεία από τον πολιτισμό μας, την κουλτούρα μας. Ρώτησαν, διάβασαν, ενημερώθηκαν, έμαθαν. Μαζί με την υποκριτική τους δεξιοότητα εμπλούτισαν τις ερμηνείες τους με την ψυχική τους κατάθεση. Πολύ συγκινητικοί ήταν και οι Έλληνες ηθοποιοί. Η Ρούλα Πατεράκη, ο Δημήτρης Λιγνάδης και φυσικά ο Γιάννης Βόγλης, ο οποίος ήταν ένα σχολείο από μόνος του. Τελειομανής, δοτικός και ακούραστος, στον τελευταίο δυστυχώς κινηματογραφικό ρόλο του, με ψυχή αληθινού καλλιτέχνη».

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μια ταινία μέσα στην ταινία γυρίζεται στο «Η καλύτερη στιγμή τους», ένα φιλμ ιστορικό και από την άλλη καθαρά αυτοαναφορικό για την κινηματογραφική τέχνη. Στην αυγή του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μια επίδοξη σεναριογράφος (Τζέμα Αρτερτον) προσλαμβάνεται σε μια κρατική κινηματογραφική ομάδα, η οποία έχει σκοπό τη δημιουργία ταινιών που θα ανυψώσουν το ηθικό των Βρετανών. Ατμόσφαιρα εποχής, σφιχτοδεμένο σενάριο αλλά και μπόλικο χιούμορ είναι τα όπλα αυτής της προσεγμένης παραγωγής, σε σκηνοθεσία της γνωστής από το «Μια κάποια εκπαίδευση» Λόνε Σέρφριγκ.

Στο αλληγορικά σουρεαλιστικό «Colossal», η Αν Χάθαγουεϊ υποδύεται την Γκλόρια, μια νεαρή γυναίκα σε τέλμα, η οποία γυρνάει στη μικρή πόλη των παιδικών της χρόνων προκειμένου να κάνει μια νέα αρχή. Ταυτόχρονα στην άλλη άκρη του κόσμου, στη Σεούλ, ένα πελώριο τέρας τρομοκρατεί τους κατοίκους. Με έκπληξη η Γκλόρια θα διαπιστώσει πως οι κινήσεις του τέρατος είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις δικές της... διαθέσεις. Παρόλο που το κωμικό στοιχείο θα μπορούσε να είναι πιο έντονο, το φιλμ του Νάτσο Βιγκαλόντο είναι σίγουρα ευρηματικό.

Στη «Μουσική γραφή» ο Τζιμ Σέρρινταν («Εις το όνομα του πατρός») μεταφέρει το ομώνυμο μυθιστόρημα του Σεμπάστιαν Μπάρι, με δύο εκλεκτές ηθοποιούς να ερμηνεύουν τον ίδιο ρόλο σε διαφορετικές εποχές. Η Βανέσα Ρεντγκρέιβ, ως τρώφιμος ψυχιατρείου, αφηγείται τα γεγονότα της νεότητάς της (εκεί εμφανίζεται η Ρούνι Μάρα) που την οδήγησαν εκεί. Το αποτέλεσμα, αν και τεχνικά άρτιο, στερείται κάπως δραματικού βάθους και αδικείται από το πρόχειρο φινάλε.

Η πόλη της σιωπής ***

ΔΡΑΜΑ

Σκηνοθεσία: Αντζελα Ισμαήλου

Ερμηνείες: Αντζελα Ισμαήλου, Μπέρναρντ Χιλ, Γιάννης Βόγλης, Σον Μπένσον

στον

αέρα με πρόσωπο

www.kanali6.com.cy

www.facebook.com/kanali6

twitter.com/kanali_6

106.00 | 98.6 | 107.00

Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΜΑΪΟΥ 2017 4Μ.Μ-7Μ.Μ
ΠΑΡΚΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ!

ΧΟΡΟΣ, ΜΟΥΣΙΚΗ, ΓΕΥΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΕ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ!

ΖΩΝΤΑΝΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΤΟ LOVE FM

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Στηρίζει:

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 27.3.2017 - 2.4.2017

Της μοναξιάς τα μεγάλα στούντιο

Για να γυρίσει η τηλεθέαση θέλει δουλειά πολλή, θέλει ιδέες στο χαρτί και όρεξη πολλή

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Χρειάστηκε την περασμένη εβδομάδα να παρακολουθήσω αναγκαστικά και για κάμποση ώρα εκπομπές του κρατικού καναλιού... Ένωσα ότι ήμουν πάλι παιδί, ότι σε λίγο θα άκουγα τους φίλους μου να με φωνάζουν για να βγω στο στενό να παίξουμε. Κατά πάσα πιθανότητα δεν έχουν αντιληφθεί στο ΡΙΚ ότι το ημερολόγιο δείχνει τους μήνες του σωτήριου έτους 2017 και όχι 1987, έχουμε περάσει σε άλλη εποχή, και νομίζω ότι η γενική εικόνα των εκπομπών του

“

Αν ο στόχος τους στο ΡΙΚ είναι τηλεοπτικό κοινό άνω των 60, και τηλεθεάσεις που μετά βίας ξεπερνούν το 5%, τότε λέω αμάν αμίν κα πάω πάσο.

κρατικού καναλιού δεν είναι αυτή που επιτάσσουν οι καιροί. Λίγο πολύ το κρατικό κανάλι ακολουθεί την πεπατημένη, τόσο σε θεματολογία όσο και σε εικόνα. Τα σκοτεινά και αχανή στούντιο, με κάποιες πάντα εξαιρέσεις, η θεματολογία των εκπομπών του μοιάζουν να έχουν μείνει πίσω στον χρόνο. Για την κατάσταση αυτή νομίζω ότι φταίει κυρίως η νοστορπία των διοικούντων τόσο χρόνια το ίδρυμα. Ελπίζω η νέα διοίκηση που, απ' ό,τι ακούω, είναι αρκούντως δυναμική και με πολλές ιδέες να καταφέρει να πάρει το Ίδρυμα μερικά βήματα παρακάτω. Παρακολουθώντας την πρωινή εκπομπή του ΡΙΚ 1 «Καλή σας μέρα» ο τηλεθεατής που είναι κάτω των 50 μπορεί να χρειαστεί πρωί-πρωί χαμομήλι, μπας και καλμάρουν τα νεύρα του. Είναι σχεδόν βεβαίωςμένο ότι ο Κύπριος τηλεθεατής, και όχι μόνο, εκείνη την ώρα θέλει ειδησεογραφία και όχι δυο λαλούν και τρεις χορεύουν. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς επιλέγονται τα θέματα,

θα μου πει κάποιος, με ποιος βλέπει το πρωί τηλεόραση, αν δεν είναι συνταξιούχος, νοικοκυρά ή άνεργος; Και όμως, υπάρχουν και άνθρωποι που βρίσκονται για τον ένα ή τον άλλο λόγο στο σπίτι τους εκείνη την ώρα, ή έχουν στο γραφείο τους τηλεόραση ή δεν ξέρω κι εγώ για ποιον άλλο λόγο κάποιος επέλεξε να δει τηλεόραση εκείνη την ώρα. Τώρα, αν ο στόχος τους είναι το άνω των 60 κοινό, τότε σπκώνω τα χέρια και λέω αμάν αμίν! Βέβαια, ακόμα και αν περάσουμε στην απογευματινή ζώνη ποιο κοινό προσελκύεται από την Ελίτα Μιχαλίδου που οι εκπομπές της μου θυμίζουν κάτι βροχερά απογεύματα που έβλεπα τηλεόραση με τη γιαγιά μου, γιατί δεν μπορούσα να βγω στη γειτονιά για παιχνίδι. Θυμάμαι ως τώρα να 'τανε, που λέει και το τραγούδι, την έκπληξη της και τον θαυμασμό της για εκείνους τους καλεσμένους που για πράγματα περίεργα της μιλούσαν (ήγουν θρησκευτικά και γεωπολιτικά για αρχά-

ριους) κι εγώ στο πλάι της να πλήττω! Το «τρεις στον αέρα» της ΕΡΤ του '80 ήταν πολύ πιο ενδιαφέρον πάντως! Τώρα για τον συμπαθέστατο και πολύ καλό μάγιστρα Χρίστο Χριστοδούλου τα να πω; Τον έχουν τον άνθρωπο σε ένα στούντιο που μοιάζει και λίγο με αρένα και τον αφήνουν να παλεύει με κατσαρόλες, κουτάλες και καλεσμένους σχεδόν επί μία ώρα, να κουβεντιάζει, να γαρνίρει, να μαγειρο-τσικαλίζει και εσύ, ο τηλεθεατής έχεις την αίσθηση ότι πάλι πήρες την κακή θέση στις κερκίδες.

Γιατί το εξαιρετικό «Εντέχνως» προβάλλεται εκείνη την ώρα; Ποιος θα δει μία εκπομπή αυτής της θεματικής το μεσημέρι; Έχω την αίσθηση ότι είναι μία πάρα πολύ καλή εκπομπή, σχεδόν πάντα έχει ενδιαφέροντες καλεσμένους, έχει ένα επίπεδο που δεν είναι ούτε αυτό το ψευτοκυλ-τουρέ ούτε και συζήτηση για αστροφυσικούς της NASA. Η Αλεξία Καρακάννα επίσης κρατάει σωστά το ρθμόν της εκπομπής, αλλά απ' ό,τι δείχνουν

τα νούμερα τηλεθέαςης την παρακολουθούν ελάχιστοι (σύμπτωμα και αυτό για το πώς αντικρίζουμε τον πολιτισμό σε αυτή τη χώρα; Ίσως!). Γιατί, λοιπόν να μη δοκιμαστεί μια άλλη μέρα και ώρα προβολής, το ίδιο συμβαίνει και με το «Ταξίδι στο χρόνο» με τη Γωγώ Βασιλάκη, μην τα ξαναγράφουμε. Οι αρχισυντάκτες των εκπομπών φέρουν πολύ μεγάλη ευθύνη, ασ συντονιστούν και με άλλα κανάλια του εξωτερικού να δούνε τι γίνεται, και αν χρειαστεί να αντιγράψουν ιδέες, δεν είναι κακό, αρκεί βέβαια να μην το κάνουν copy-paste, πάρο-φόρεστο. Δεν είναι κακό πάντως να βλέπουμε τι γίνεται και λίγο πιο έξω από τον περίβολο των κτηρίων μας.

Φυσικά, για να γίνουν πράξη οι όποιες ιδέες, θα πρέπει να προηγηθεί σωστός σχεδιασμός και ενδελεχής μελέτη, να δοκιμάσουν πράγματα και αν χρειαστεί να σπάσουν αβγά, να σπάσουν, διαφορετικά όχι μόνο ομελέτα δεν κάνεις, αλλά ούτε και τηλεθέαση.

Και μέρες που έρχονται μην ξεχάσετε να δείτε Τζεφιρέλι, για εκπλήξεις δεν υπόσχομαι.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

«Feud: Bette and Joan»

Ξαναζωντανεύει η έχθρα δύο σημαντικών μορφών του κινηματογράφου από τον Ρόιαν Μέρφι («American Horror Story», «Scream Queens», «American Crime Story»), της Τζόαν Κρόφορντ (Τζέσικα Λανγκ) και της Μπέτι Ντέιβς (Σούζαν Σαράντον). Η νέα σειρά «Feud: Bette and Joan» ξεκινάει από τη δεκαετία του '30, όταν οι δύο σταρ με κάθε μέσο (θεμιτό ή αθέμιτο) προσπαθούσαν να κάνουν όσο το δυνατόν περισσότερο αισθητή την παρουσία τους στη Μέκκα του σινεμά, το Χόλυγουντ. Λίγα χρόνια μετά, τη δεκαετία του '50, οι δύο κυρίες θα αρχίσουν έναν ανελέητο πόλεμο, και λίγο αργότερα, το 1962, θα λάβουν μέρος στην ταινία «Τι απέγινε η Μπέιμπε Τζέιν;». Αν και η ταινία έγινε μεγάλη εισπρακτική επιτυχία, οι καβγάδες τους ήταν ομηρικοί. Η Ντέιβς φτάνει στο σημείο να κλωτσήσει στο κεφάλι την Κρόφορντ και όταν η πρώτη προτείνεται για Όσκαρ για την ίδια ταινία, η Κρόφορντ εξαπολύει πόλεμο. Παραγωγή Μπραντ Πιτ η Ντίνα Γκάρντνερ. Το τέταρτο επεισόδιο την Κυριακή στο FOX, ώρα 9:00 μ.μ.

1	ΣΙΓΜΑ	20,0%
2	OTHERS	19,3%
3	ANT1	18,2%
4	MEGAONE	11,5%
5	ALPHA ΚΥΠΡΟΥ	10,2%
6	PIK1	9,1%
7	OTHER CY	9,1%
8	PIK2	1,5%
9	EPT WORLD	1,1%

ΟΤΗΕ: S: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ήνα κανά-
Λια των CytaVision, Primetel, CableNet.
ΟΤΗΕ: CH: Plus, Extra, Capital, MAdcy, Music Tv.
CY PAV: CytaVision, Primetel, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Rain man

07.30 Θεία λειτουργία
10.00 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε) Σειρά εποχής, με τους Αντρούλα Ηρακλέους, Ανδρέα Βασιλείου, κ.ά.
11.15 Γενιές της σιωνής - (Ε) Σειρά εποχής, με τους Μάρα Κωνσταντίνου, Αντρούλα Ηρακλέους, Μάθε τέχνη κι άσπινε (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Μαρία Παπακώστα.
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 Ο κάμπος Κυπριακή σειρά, με τους Στέλιο Καυκαρίδη, Βλαδίμηρο Καυκαρίδη κ.ά.
15.00 Eurovision Flashback Αναδρομή σε συμμετοχές του Διαγωνισμού. Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show.
17.00 Με οδηγό την Ελπίδα (Ε) Σπίτι στη φύση, II Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Ελεγκού η σieroκουτάλα Κυπριώτικο σκετς, με τους Δέα Μαλένη, Έλια Ιωαννίδου, κ.ά.
19.20 Χωρίς αποσκευές Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Ο άνθρωπος της βροχής (Rain man) Δραματική ταινία, με τους Τομ Κρουζ, Ντάστιν Χόφμαν, κ.ά.
23.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.00 Eurovision Flashback (Ε)
01.00 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

22.05 Θείκη Κρήτη

07.30 Παιδική ζώνη α. Ο κήπος της Εδέμ β. Η μικρή Λουλού γ. Μάγια η μέλισσα δ. Νέλι το Ελεφαντάκι ε. Χίθκλιφ ο γάτος στ. Τα σουπερ ζώακια ζ. Ντένις ο τρομερός
10.15 Παιδική ζώνη
16.00 Η ζωή της Κέιτλιν (Caitlin's Way, II) Οικογενειακή σειρά με τις Λίντζι Φέλτον, Σίλβια Μπελβό, κ.ά.
16.30 Οικογένεια Στίβενς (Even Stevens, II) Οικογενειακή σειρά με τους Σία Λεμπέρ, Κρίστι Κάρσον Ρομάνο.
17.00 Euromaxx Τηλεοπτικό περιοδικό.
17.30 Στη γλώσσα του ρυθμού (Rhythms that speak) Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.00 Γευστικές περιπλανήσεις (Tasty tales) Ντοκιμαντέρ μαγειρικής.
18.30 Άλλες μορφές τέχνης (Art Beats). Σειρά πολιτιστικού ντοκιμαντέρ.
19.00 Ακολουθία του Νυμφίου
20.45 Ο απόγονος του Φραντς Λιστ (Heir of list) Ντοκιμαντέρ.
21.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
21.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
22.05 Θείκη Κρήτη (Creta Divina) Ντοκιμαντέρ.
23.30 Ιστορίες της φύσης: Αλήθεια ή μύθος; Σειρά ντοκιμαντέρ.
00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.20 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGAONE ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Λούφα και απαλλαγή

07.00 Θεία λειτουργία Απευθείας σύνδεση.
09.45 Παιδική ζώνη α. Shaun The Sheep β. Garfield γ. Tom And Jerry Kids δ. Mia And Me
11.30 FAKATΈτους 2 - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
13.00 Star Academy - (Ε) Μουσικό reality show.
16.30 Dot. Το πιο φρέσκο, το πιο μοντέρνο μαγκαζίνο της κυπριακής τηλεόρασης.
18.20 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Τζούλια Νόβα.
20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.20 Λούφα και απαλλαγή: I-4 Κωμωδία, με τους Θανάση Τσαλταμπάση, Γιώργο Κιμούλη, κ.ά.
22.20 Η Λίζα και όλοι οι άλλοι Κωμωδία με τις Κατερίνα Μουστάτσου, Ντορέττα Παπαδημητρίου, κ.ά.
01.00 Την τύχη μου μέσα - (Ε) Κωμική σειρά, με τους Αντρούλα Ηρακλέους, Άννα Μονογιού, κ.ά.
02.00 Μουσικό κουτί - (Ε) Ψυχαγωγικό μουσικό τηλεπαιχνίδι με τον Γιώργο Ρούσο.
04.00 Ξυπνήσατε; - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με τους Αλεξία Αναστασίου και Μιχάλη Σφοκλέους.
05.40 Οι κληρονόμοι - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.00 Rising Star - Ημιτελικός

06.20 Πρωινή ενημέρωση
07.00 Οι ντετέκτιβ - (Ε)
07.30 Το έβδομο κλειδί - (Ε)
08.20 Λύκε λύκε είσαι εδώ; Κυπριακή σειρά.
09.30 Κος και Κα Πελάς - (Ε)
10.10 Mamma Mia - (Ε)
11.15 Ταμάμ - (Ε)
12.45 Οι συμμαθητές - (Ε)
14.00 Lucky Room - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Γιώργο Λιάγκα.
15.40 Αίγια... Fuxia! - (Ε) Κωμική σειρά.
16.15 Follow - Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
17.00 Ο πόλεμος των άστρων Ελληνική κωμική σειρά.
17.55 Τα νέα του ANT1 σε 10'
18.10 Συνέχεια της σειράς
18.45 Οι συμμαθητές, III Κωμική σειρά, με τους Κρατερό Κατσούλη, Μαριάννα Τουμασάτου.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.00 Rising Star - Ημιτελικός Ζωντανή εκπομπή με τον Γιώργο Λιάγκα
00.40 Τηλοι ειδήσεων
00.50 Grey's Anatomy, IX Ιατρική σειρά με τις Έλεν Πομπέο, Τσάντρα Ουίλσον, κ.ά. «Perfect storm»
01.40 Εργαζόμενη γυναίκα (Ε) Κωμική σειρά με την Ελένη Ράντου.
02.30 Ιωάννα της καρδιάς - (Ε) Κωμική σειρά.
03.20 Τα νέα του ANT1
04.20 Kai... sera sera - (Ε) Κωμική σειρά.
05.10 Το σόι μου μέσα - (Ε) Κωμική σειρά.

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor

07.10 Βουράτε γειτόνοι - (Ε)
08.35 Παιδική ζώνη
09.10 Κάνε παζάρι - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με την Ντορέττα Παπαδημητρίου.
10.00 Masterclass Εκπομπή μαγειρικής με τον Βαγγέλη Δράσκα.
11.10 Happy traveller Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Ευτύχη Μηλέτσα.
12.00 Dr Dolittle 3 Κωμωδία με τους Κάιλα Πρατ, Κρίστεν Γουίλσον.
13.35 Πρίγκιπας - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
14.35 The Social Media Show Εκπομπή για τον κόσμο των social media, με τον Μάρκο Κωμοδόρο.
15.30 90210, IV Δραματική νεανική σειρά με τους Ρομπ Έστες, Σενέ Γκράιμς, κ.ά. Μαγείρισσα άμεσης βοήθειας Ριάλιτι μαγειρικής, με τη Μυρσίνη Λαμπράκη.
17.00 Προορισμός Ευτυχία Ταξιδιωτική εκπομπή με την Ευτυχία Ανδρέου.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
20.15 Τοιές στα γεγονότα
21.15 Survivor Τηλεπαιχνίδι επιβίωσης με το Σάκη Τσανιανίδη.
00.15 Τηλοι ειδήσεων
00.20 Θύρα Σίγμα
01.25 I Survived - (Ε) Ξένη σειρά ντοκιμαντέρ.
02.35 90210, IV - (Ε)
03.10 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Πάμε πακέτο

07.00 Τα μαύρα μάθκια - (Ε) Κυπριακή σειρά εποχής.
07.45 60' Ελλάδα - (Ε) Οδοπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
09.00 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
09.45 Σπίτι μου σπάτι μου Εκπομπή με την Κωνσταντίνα Σφυροπούλου.
13.00 Deal - (Ε)
13.45 Στην υγεία μας ρε παιδιά - (Ε)
16.00 60' Ελλάδα Οδοπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
17.00 Έλα να θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά με τους Γιάννη Ταμπασέλη, Μαρίνο Κόνσολο, κ.ά.
17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.00 Το σόι σου - (Ε) Ελληνική σειρά.
18.45 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
19.30 Τα μαύρα μάθκια Κυπριακή σειρά εποχής με τους Σίμο Τσιάκκα, Στέλιο Καυκαρίδη, κ.ά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Πάμε πακέτο Κοινωνική εκπομπή με το Λούη Παταλίδου.
22.45 Σατιρική εκπομπή με το Λούη Παταλίδου.
00.30 World party - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή.
01.30 Οικογενειακές ιστορίες Real life πρόγραμμα.
02.15 10η εντολή Αστυνομικό σειρά.
03.45 Ανείδικευτος εργάτης (Ε)
04.30 Στη γειτονία μας - (Ε)

MAD ΤΗΛ.: 22472472

06.00 Wake Up... Hits
08.00 Breakfast
11.00 Greeks Only Mixer
12.00 Mixer
15.00 Zone M
16.30 30 Best Videos
18.30 MAD X Rays
19.00 Λαϊκ στα Ελληνικά
20.00 Στη Διαποσών
22.00 Zone M
00.00 TV War
01.30 Insomnia Mixer

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

07.35 Παιδική ζώνη
09.00 Επιτέλους Σ/Κ Με τη Ναταλία Γερμανού
11.30 Τηλεαγορά
12.30 Cookeat - (Ε)
13.30 Παιδική ζώνη
13.40 Αποκαλυπτικά
17.10 ANNITAgg
19.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
19.55 Τηλεαγορά
22.00 Without men Κωμωδία.
23.50 Dark Blue Αστυνομικό δράμα.
01.45 Επανάληψεις

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.45 Hotel for dogs - Κωμωδία
09.00 Yours mine & ours Ξένη ταινία.
11.20 Ο παραγός μου, ο ραλίστας Κωμωδία.
13.10 Princess Daisy Τηλεαγορά
18.35 Arpa Cola News
19.05 Monte Carlo Ρομαντική κωμωδία.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 Jack Hunter & the lost treasure of Ugarit Περιπέτεια.
03.00 An unfinished affair
04.40 Heartburn - Δράμα.

MOVIES BEST

22.45 Ghost Squad

07.05 Rocky V
08.55 The Words
10.40 The Ultimate Life
12.30 Like Dandelion Dust
14.15 Pudsey The Dog: The Movie
15.45 Hairbrained
17.30 Abandoned
19.15 Abroad
21.00 The Sinking Of The Locomotion (Part 2)
22.45 Ghost Squad
00.20 Jenny's Wedding
02.00 Words And Pictures
04.00 Superfast!
05.45 No Clue

GREEK CINEMA

20.20 Ο ξυπόλυτος πρίγκιπ
08.05 Δώστε τα χέρια
09.30 Υιέ μου, υιέ μου
10.55 Ψιτ κορίτσια
12.20 Πρωτοενοσιάνικες περιπέτειες
13.55 Αμαρυλλίς (Το κορίτσι της αγάπης)
15.20 Ο νάνος και οι 7 Χιονάτες
17.00 Ο άνθρωπος που γύρισε απ' τη ζέστη
18.45 Το κορίτσι της οργής
20.20 Ο ξυπόλυτος πρίγκιπ
22.00 Μοντέρνα Σταχτοπούτα
23.55 Το σωφεράκι

Κοντά μας, υπέροχη, γεμάτη αμπελώνες

Η πανέμορφη Τοσκάνη αποτελεί τον ιδανικό προορισμό λόγω της φύσης και του οινογαστρονομικού πολιτισμού της

Της **ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Σε κάθε γουλιά ώριμα αρώματα κόκκινων φρούτων και πικάντικες νότες από την παλαιώση στο βαρέλι, πλημμύριζαν τον ουρανίσκο. Τι υπέροχο κόκκινο κρασί! Η ετικέτα έγραφε Brunello di Montalcino, μια περιοχή της Τοσκάνης με φανατικούς οπαδούς. Τα κρασιά που δίνει από ένα συγκεκριμένο κλώνο του Sangiovese, το Sangiovese Grosso ή Brunello, προορίζονται για μακρά παλαιώση με... αποστολή να προσφέρουν μεγάλη απόλαυση. Και αυτό ακριβώς κάνουν. Μόλις είχαμε φτάσει στο γραφικό Μονταλτσίνο, με τα στενά και τις πλατείες που φιλοξενούν αμέτρητες τρατορίες, wine bars και κάβες όπου μπορείς να επιλέξεις, αφού δοκιμάσεις, ανάμεσα σε πάρα πολλά υπέροχα κρασιά. Είχαμε διανύσει με αυτοκίνητο τη διαδρομή από τη Σιένα, διαδρομή αποκαλυπτική, ιδανική για όποιον θέλει να ζήσει το απόσταγμα της μαγείας της Τοσκάνης. Τα χρώματα, η εναλλαγή του τοπίου, οι φιδωτοί δρόμοι,

“
Η άνοιξη για την Τοσκάνη είναι η εποχή της αποθέωσης της, που όλα σχεδόν σε συγκινούν, σε κατακλύζουν: η φύση, η αρχιτεκτονική, τα χρώματα, οι μυρωδιές, οι γεύσεις.

οι καταπράσινοι λόφοι, το υπέροχο ανοιξιάτικο φως έδιναν μια άλλη διάσταση στον τόπο και στον χρόνο, σαν να είχε ζωντανέψει πίνακας σπουδαίου Ιταλού «μάγου» του χρωστήρα. Αυτή η εποχή, τώρα, την άνοιξη, είναι η πιο όμορφη στιγμή της Τοσκάνης. Η εποχή της αποθέωσης της, που όλα σχεδόν σε συγκινούν, σε κατακλύζουν: η φύση με τους απέραντους αμπελώνες, τις ελιές και τα πανύψηλα κυπαρίσσια, οι πέτρινες αγροικίες, τα γραφικά χωριά, οι μεσαιωνικές πόλεις, η αρχιτεκτονική, οι μυρωδιές, οι γεύσεις. Φλωρεντία, Σιένα, Πίζα, Λούκα, Σαν Τζιμινιάνο, Μονταλτσίνο, Βολτέρα και Βολπάια. Από τη Φλωρεντία των Μεδίκων, στη γενέτειρα του Πουτσίνι, Λούκα, κι από εκεί στη για πολλούς ωραιότερη μεσαιωνική πόλη της Ευρώπης, Σιένα, το «μαργαριτάρι της Το-

Η περιοχή της Τοσκάνης είναι γεμάτη αμπελώνες απ' όπου βγαίνουν μοναδικά κρασιά όπως τα Κιάντι και Μπρουνέλο.

Η γραφική Βολτέρα, ένα από τα μέρη που αξίζει να επισκεφθεί ο ταξιδιώτης. Σε κάθε χωριό ή πόλη υπάρχουν αμέτρητες επιλογές σε εκλεκτά κρασιά.

σκάνης», Σαν Τζιμινιάνο, την ήσυχη Βολτέρα.

Οινικός προορισμός

Δεν γίνεται να μιλήσεις για την Τοσκάνη χωρίς να εκθειάσεις τον οινογαστρονομικό της πολιτισμό. Τα μοναδικά κρασιά της, τα Κιάντι και Μπρουνέλο, που μπορείς να δοκιμάσεις παντού –ειδικά βόρεια της Σιένα όλα τα χωριά είναι οινικοί προορισμοί– τα τοπικά προϊόντα. Υπέροχα αλλαντικά, τυριά όπως το φημισμένο πεκορίνο από πρόβειο γάλα (η πατριδα του είναι η Πιέντσα, κοντά στο Μοντελπουτσιάνο, πατριδα του περίφημου Vino Nobile), φρέσκα ζυμαρικά με τρούφα, ελιές, διάσημα πιάτα όπως η bistecca alla Fiorentina. Αποφύγετε τα κεντρικά τουριστικά εστιατόρια. Υπάρχουν πολλές μικρές τρατορίες να ανακαλύψετε που σερβίρουν αυθεντική κουζίνα με τοπικά προϊόντα και διαθέτουν εξαιρετικά κρασιά σε καλές τιμές. Το επίπεδο παροχής υπηρεσιών στην περιοχή είναι αρκετά υψηλό, η πλειονότητα των επαγγελματιών είτε πρόκειται για ξενοδόχους είτε για εστιατορες, γνωρίζει τον θησαυρό που έχει στα χέρια της, και γι' αυτό τον φροντίζει και τον αξιοποιεί με τον καλύτερο τρόπο. Μπορείτε να κάνετε πολλές εκδρομές αν επιλέξετε μια καλή βάση στο κέντρο της Τοσκάνης. Οι δρόμοι δεν δυσκολεύουν την οδήγηση και το τοπίο είναι η καλύτερη ανταμοιβή για όσες ώρες θα οδηγήτε. Οι επιλογές στη διαμονή, από αγροικίες όπου θα κάνετε αγροτουρισμό μέχρι πολύ καλά ξενοδοχεία, είναι άπειρες, και η γκάμα τιμών ευρύτατη. Οι διακοπές του Πάσχα πλησιάζουν, η άνοιξη είναι εδώ και η Τοσκάνη πολύ κοντά μας και πάντα υπέροχη.

Τα χρώματα, οι καταπράσινοι λόφοι, οι πέτρινες αγροικίες, είναι ψηφίδες της μοναδικότητας της Τοσκάνης.

Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας Αρ. Αίτησης 863/16.

Επί τοις αφορώσι τον Εταιρειών Νόμων, Κεφ. 113, και
Επί τοις αφορώσι της Εταιρείας **COFFEE BEANERY EUROPE LTD**
Επί τοις αφορώσι την αίτηση της **MARIALA ESTATES LIMITED**, από τη Λεμεσό

Με την παρούσα δίνεται ειδοποίηση ότι οι MARIALA ESTATES LIMITED, από τη Λεμεσό, καταχώρισαν στις 5/10/2016 αίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, εξαιτούμενοι Διάταγμα του Δικαστηρίου για τη διάλυση της πιο πάνω αναφερόμενης Εταιρείας COFFEE BEANERY EUROPE LTD από το Δικαστήριο.

Και περαιτέρω δίνεται ειδοποίηση ότι η προαναφερθείσα αίτηση ορίστηκε για ακρόαση στις 27/4/2017 και οποιοσδήποτε πιστωτής ή συνεισφορέας της πιο πάνω Εταιρείας ο οποίος επιθυμεί όπως υποστηρίξει ή αντικρούσει την έκδοση οποιοσδήποτε διατάγματος με βάση την αίτηση διάλυσης δύναται να εμφανιστεί προς το σκοπό αυτό κατά το χρόνο της ακρόασης προσωπικά ή με δικηγόρο.

Αντίγραφο της αίτησης θα δοθεί από τους Δικηγόρους της Αιτίτριας σε οποιοδήποτε πιστωτή ή συνεισφορέα της αναφερόμενης Εταιρείας ο οποίος θα το ζητήσει και καταβάλει το νομιμοποιημένο τέλος.

Λουκίας Γ. Λουκαϊδής & Σία ΔΕΠΕ,
Δικηγόροι Αιτίτριας.

Διεύθυνση Επίδοσης: το Δικηγορικό Γραφείο των κ.κ. Λουκία Γ. Λουκαϊδής & Σία Δ.Ε.Π.Ε, Ανδρέα Αραούζου 7, 1076 Λευκωσία.

Σημ.: Οποιοσδήποτε πρόσωπο το οποίο επιθυμεί να εμφανιστεί κατά την ακρόαση της ρηθείσας αιτήσεως οφείλει να επιδώσει ή αποστείλει με το Ταχυδρομείο στους πιο πάνω αναφερόμενους Δικηγόρους των αιτητών γραπτή ειδοποίηση περί της προθέσεώς του. Η ειδοποίηση δέον να αναφέρει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του προσώπου ή σε περίπτωση Οίκου την επωνυμία και τη διεύθυνση του Οίκου και δέον να υπογράφεται από το πρόσωπο ή τον Οίκο ή από τους δικηγόρους τους και δέον να επιδοθεί ή, εάν ταχυδρομηθεί, δέον να αποσταλεί με το Ταχυδρομείο έγκαιρα ώστε να ληφθεί από τους πιο πάνω αναφερόμενους Δικηγόρους των αιτητών το αργότερο μέχρι τις 26 Απριλίου 2017.

Αρχή Ανάπτυξης
Ανθρώπινου
Δυναμικού
Κύπρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΕΕΕ) ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΕΙΡΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) προσκαλούν υπηρεσίες/οργανισμούς του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ), καθώς και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) για υποβολή αίτησης για συμμετοχή στο «Σχέδιο Τοποθέτησης δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) για απόκτηση εργασιακής πείρας στον Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο τομέα».

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή ευκαιριών απόκτησης εργασιακής πείρας σε δικαιούχους Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) ικανούς για εργασία, για τη βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους και την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Η επιλογή των δικαιούχων για συμμετοχή στο Σχέδιο θα γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων βάσει κριτηρίων σύμφωνα με τους όρους λειτουργίας του Σχεδίου.

Οι δικαιούχοι ΕΕΕ θα τοποθετούνται σε υπηρεσίες/οργανισμούς με στόχο την απόκτηση εργασιακής πείρας στο χώρο εργασίας.

Το Σχέδιο στοχεύει στην τοποθέτηση 2.000 δικαιούχων ΕΕΕ.

Αιτήσεις από υπηρεσίες/οργανισμούς **μπορούν να υποβάλλονται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή** μέσω της ιστοσελίδας της ΑνΑΔ στη διεύθυνση **steed.anad.org.cy** μέχρι τα μεσάνυχτα της Παρασκευής, 21 Απριλίου 2017.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ιστοσελίδα της ΑνΑΔ **steed.anad.org.cy** ή στο τηλέφωνο της ΑνΑΔ **22390300**.

KATHIMERINI

in cooperation with **MARINE MONEY INTERNATIONAL** and as a Supporter of the **1st ANNUAL MARINE MONEY CYPRUS FORUM** presents:

THE OVERVIEW OF THE CYPRUS SHIPPING INDUSTRY

AVAILABLE AT THE

1st ANNUAL MARINE MONEY CYPRUS FORUM

WEDNESDAY, 26 APRIL 2017, FOUR SEASONS HOTEL, LIMASSOL